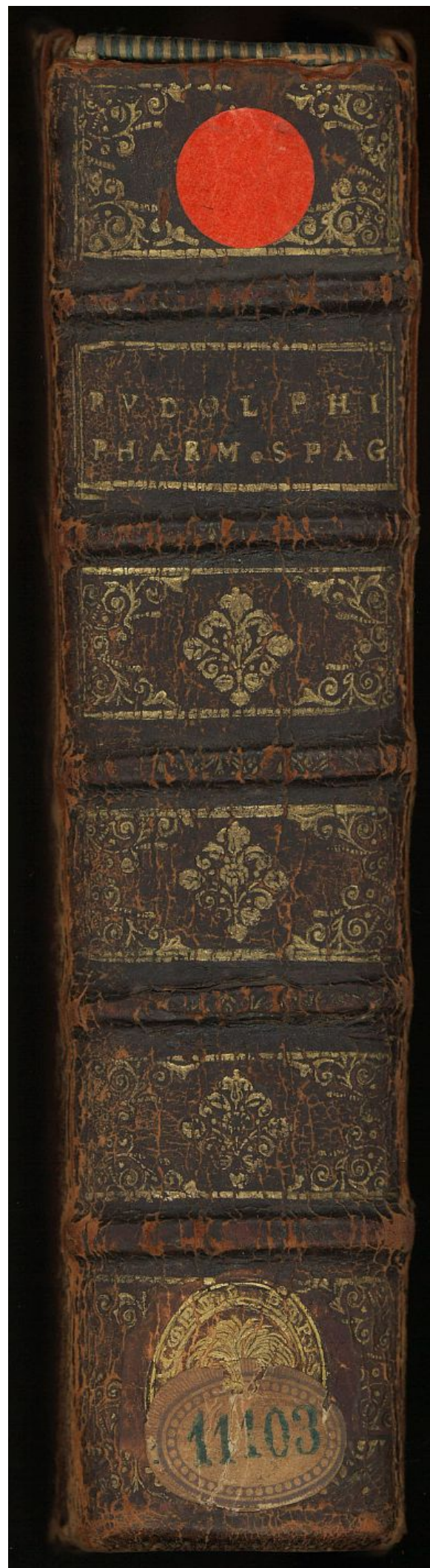

Glauber, Johann Rudolph.

Pharmacopoea Spagyrica, sive exacta descriptio, qua ratione ex vegetabilibus, animalibus & mineralibus, modo haud usitato facilliorique, utilia, efficacia, & penetrantia medicamenta fieri praepararique possint. Pars prima[-septima et prima appendix]. In usum afflictissimi generis humani in lucem prolata, per Joannem Rudolphum Glauberum.

Amstelodami : apud Joannem Janssonium M DC LIV[-XIX]., 1654-1669.

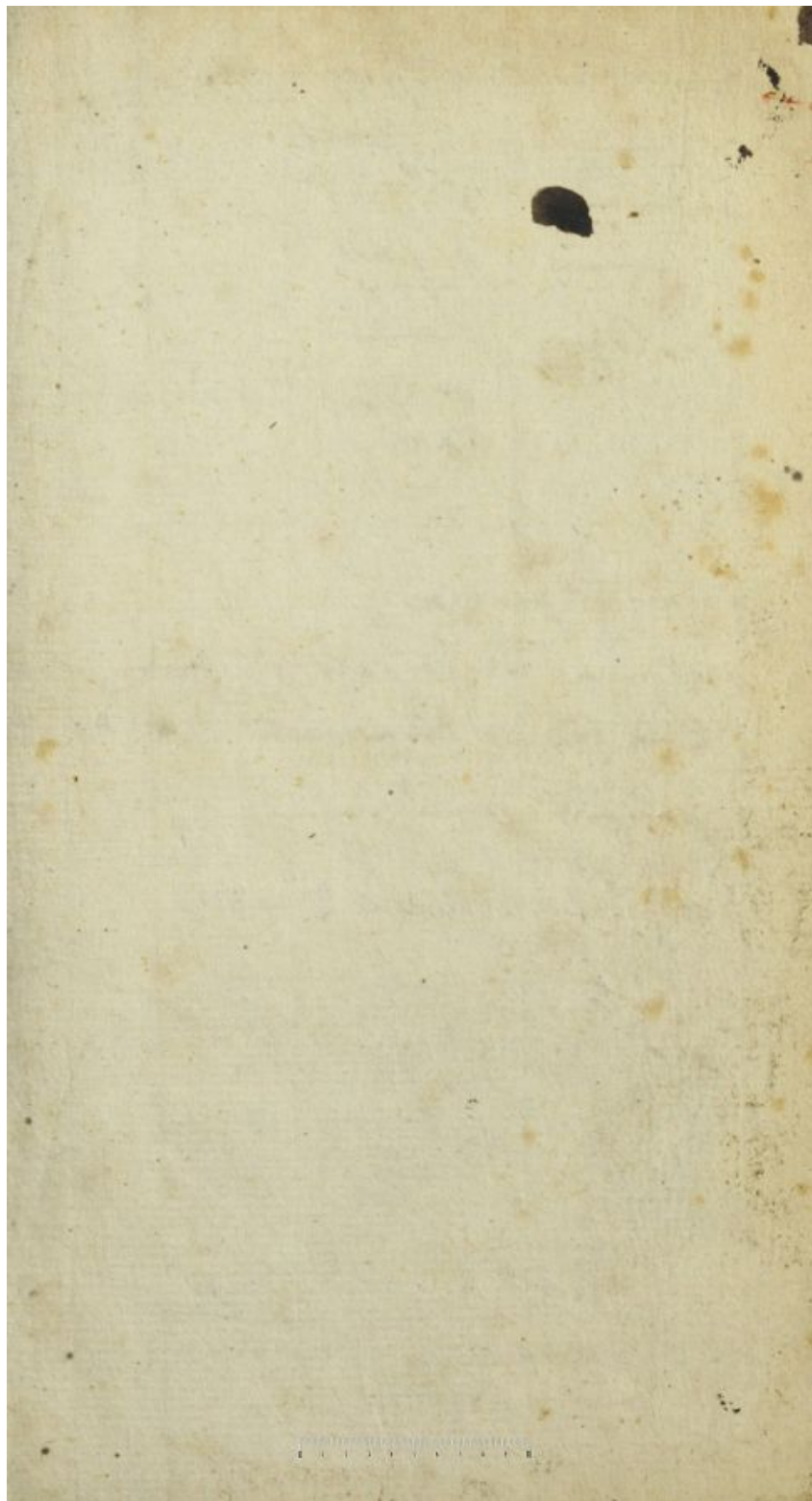
Cote : BIU Santé Pharmacie 11103 (1)

fermato ff 24 ff 11 apud et $\frac{1}{2}$
et hant ff 30 ff 10. nat
3. tt.
D

Pharmacopoeia Spagyrica.

_____ 2^a part.

_____ 3^a part

_____ 4 part

Apologia _____

_____ 5^a part.

6^a

7^a

Primo Appendix

Medicina uniuersalis. s. Animum potabile

Novum lumen chemicum

3 principia metallorum

Manque les Appendices 2e + 3^e.

R.F. 11103 17103
PHARMACOPŒA
SPAGYRICA,

Sive

EXACTA DESCRIPTIO,

Quà ratione ex Vegetabilibus, Animalibus & Mineralibus, modo haud usitato faciliorique, utilia, efficacia, & penetrantia medicamenta fieri præpararique possint.

PARS PRIMA.

Pars I (-VII + Prima Appendix)

In usum afflictissimi Generis humani in lucem prolata,

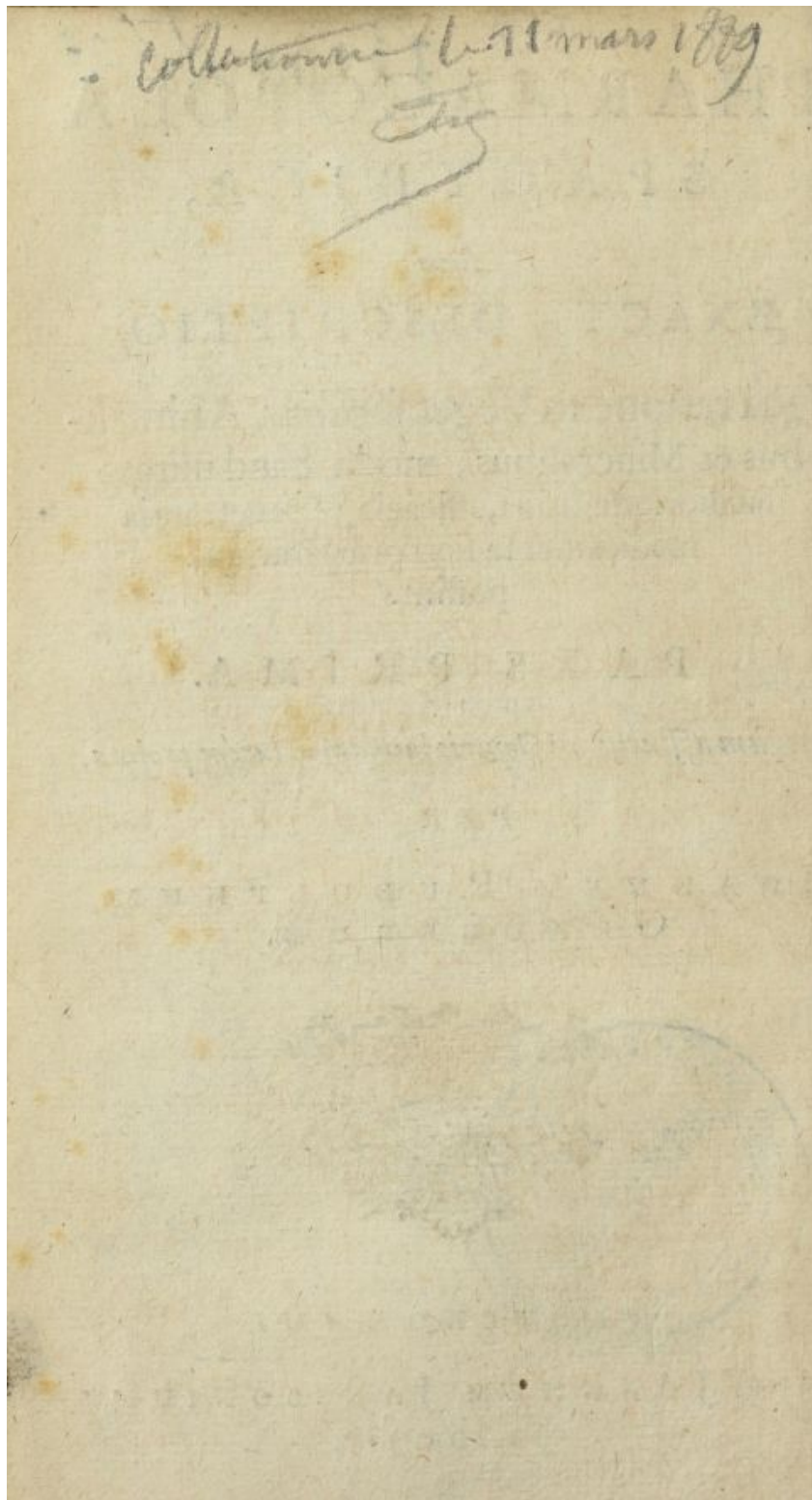
PER

JOANNEM RUDOLPHUM
GLAUBERUM.

Apud JOANNEM JANSSONIUM,
CICLOLIV.

(1654-1669)

3

BENEVOLO LECTORI.

Causam descriptionis hujus meae Pharmacopœæ Spagyr. forsam nonnullus libenter perciperet, dum considerat Chymicorum medicamentorum præparationes varii generis non solum in editis meis scriptis consignatas reperiri, sed etiam ab antiquitus ad hunc usque diem ejusdem farinae scripta multa innumerabilia, tam utilia (quorum paucissima) quam inutilia (quorum ingens caterva) publicata esse; ut videri possit planè non necessarium, plura ejus generis prælo submitti, sed quæ jam exstant, abundè sufficere. Cui ut satisfiat, hic demonstrare operæ precium duco, quod non solum valdè proficuum sed & summopere necessarium sit, discrimen inter bona & probata medicamenta & minus probata bene nosse, non eam ob causam, quod aliorum virorum scripta negligere, corrigere, rejicere & suppressere, mea vero è contrario extollere, in conspectum ferre & pluris aestimari velim, minimè; Et enim novi apprimè, neminem plus dare posse, quàm ipse possidet. Si quispiam quiddam ad utilitatem & emolumentum proximi, candido

A 2

animo

animo in lucem profert, ut ut viliſſimum ſit, omni cum gratiarum aſtione acceptandum eſt, ideò nemo ſibi præſumat inductus ſuperbiâ, ut alterius induſtriâ & operam rejiciat, ſed illam potius laudibus extollat, licet ab ipſo melius potuiſſet fieri. Hiſce volo innuere, quod opuſculum hoc hanc unice ob cauſam in publicum miſerim, ut mea ipſa inventa humano generi morbis gravato auxiliarem manum porrigant, & ex voluntate & præcepto Altiffimi more Chriſtiano ipſis obviam eant. Et, etiamſi jam tum præparationem multorum utilium Medicamentorum, tam ex vegetabilibus & Animalibus, quàm Mineralibus in meis Furnis Philoſophicis deſcripſerim, quorum uſus in caſu neceſſitatis quemvis morbum curabilem ſufficienter abigere & averruncare poſſet: Nihilominus placuit mihi Opuſculum hoc ſub tribus partibus edere, inter quas unaquæque PARS ſingularia continebit medicamenta, utpote PRIMA talia, qualia ex vegetabilibus; SECUNDA, qualia ex Animalibus; & TERTIA qualia ex Mineralibus peti poſſunt. Et primariò hanc etiam ob cauſam unumquodque Genus Medicamentorum ſingulari opuſculo inferam, ut invidioſi ſcioli & inſulſi ſubſannatores & ſpretores Artis,

tis, qui *Medicamenta mineralia* (quorum
proprietas tamen ipsos latet) omni tempore
tāquam intuta, quia illa non ex salutiferis
vegetalibus, desumpta essent (quorum usus &
virtus ante multa *Sacula* benè fuerit com-
probata, sed venenatis mineralibus & metal-
lis, quibus non esset adhibenda fides, & illorum
usus adhuc valde rarus & operatio nimium
vehemens) rejecerunt. Hosce igitur ut compe-
scam, quò videant & agnoscant, mihi quoque
virtutes vegetabilium & eorum veras præpa-
rationes, unā cum eorum purificatione, funda-
mentali *Anatome*, ac in saluberrima ac tutissi-
ma *Medicamenta* reductione, æque notas esse ;
Proposui mihi in *PRIMA PARTE Pharmaco-
pœæ meæ Spagyricæ*, nulla alia tractare, nisi
italia *Medicamenta*, quæ absque omni additio-
ne aliarum (*Animalium aut Mineralium*) re-
rum, sed solum ex notis vegetabilium simpli-
cibus, utpote *Herbis, Floribus, Radicibus, Fru-
ctibus & seminibus*, arte separantur & in
meliorem formam reducuntur ? In *SECUN-
DA PARTE* tantum de istiusmodi rebus age-
tur, quæ ab homine & aliis, tam quadru-
pedibus quam reptilibus, *Animalibus & ver-
mibus*, & volatilibus & in aëre ver-
santibus, & in aquis degentibus creaturis

proveniunt & præparantur. In TERTIA vero PARTE non desistam mea præcedentibus annis delineata & ex Mineralibus præparata Medicamenta defendere, & demonstrare, ea nullatenus fugienda si legitime præparentur & applicentur, illisque prædictis ex Vegetabilibus & Animalibus longe præferenda & anteponenda esse. Quibus & adjungam aliarum plurium præparationem & usum, quarum hæcenus nunquam adhuc mentionem feci. Nullus dubito quin cæcis aliquando oculi aperientur, ut veritatem videant, fateantur, ament, ad quod DEUS, Æternum, illud immutabile & permanens LUMEN, Pater & Propugnator veritatis ex gratia & misericordia nos promovere dignetur Amen.

Quid sint Vegetabilia; aut Quid sub nomine Vegetabilium intelligatur?

Primo notandum venit, quod sub nomine, VEGETABILE, omne id quod ex terra alimentum capit, crescit, augetur, siue sint herbae, vepreta, proceræ arbores cum illarum appendice utpote radice, stirpe, foliis, floribus, seminibus & fructibus eorum, tam sativis
quàm

quàm sylvestribus, nostratibus quàm exoticis, tam notis salutiferis, quàm ignotis & noxiis, quocunque etiam nomine veniant, quarum species, forma, proprietas, virtus, potestas, apud multos priscos & recentiores Philosophos & Medicos inveniri potest, ut largiore & inutili repetitione non indigeat. Illud tantummodo dicere propositum mihi est, quo pacto quâque optimâ ratione innata & à DEO indita illorum virtus, Operatio & Efficacia per dexteritatem & industriam humanam ab inutilibus mortuis fecibus & corticibus ex illis separari, concentrari, in forma convenienti morbis applicari, & in jucundissimam gratissimamque Essentiam reduci possint & debeant. Obiciat aliquis; Cui bono, tantus impenditur labor & cura ad virtutes ex herbis eliciendas, easque concentrandas, & tum demum ægroto propinandas? Annon res eodem redit, si quisearum naturam, virtutes & proprietates noverit (quæ in multis veterum & Neotericorum Medicorum libris copioso verborum apparatu descripta inveniuntur?) potest dein recentes aut siccas, prout in promptu sunt, adhibere, aut eas prius macerare in vino, cerevisiâ, aquâ, aut alio quodam usitato in mensis potu, aut eas prius in illo coquere, aut ommissâ coctione de in-

A 4 fusio-

fusionem bibere, & ita præstolari auxilium? An non id ipsum sit effecturum, quod præstat bene præparata; subtilis, pura, suavis & efficax Essentia? Illi notum facio, quod procul omni dubio per ejusmodi infusionem vini, cerevisiæ aut alterius cujusque similis potus virtus quodammodo ex herbis eliciatur, & cum vino pariter in corpus feratur, non parum quoque efficiat, si non multum inibi averruncandum inveniat. Nemo tamen negabit, quin virtus earum extracta & concentrata in cochleari vini aut cerevisiæ sumpta, celerius operari, jucundius assumi, & melius vires suas exserere possit, quam cocta aut infusa, ubi ob virtutem aliquarum guttularum in manipulo herbarum delitescantium tot mensuras vini ac cerevisiæ (quæ ab herbis planè austera & injucunda factæ sunt) simul haurire tenemur, quod veteres Medicorum observarunt, & ante multa secula accuratè indagarunt, quò pacto variis modis herbas quàm optimè præpararent ut cum suavitate introsumi inque virtute augeri possint. Id ansam præbuit, quod tot præparationes in Pharmacopœas illatæ sint, quæ ad hunc usque diem adhuc in usu manent. Ex illis sunt aquæ destillatæ, olea, balsama, unguenta, succi, Electuaria, Conservæ, & id genus alia, quæ nullo-

latenus rejicio, sed innuo tantam, quomodo
virtus herbarum, in forma multo jucundiori
aegris possit propinari. Per me quidem licet, ut
prædicta & usitata herbarum præparatio in
posterum etiam obtineat, in eo mihi nec feri-
tur nec metitur. Et si indigerem earum auxi-
lio (quod DEUS avertat) nihilque melius
mihi suppeteret, gratias DEO acturus essem,
quod concesserit mihi partem de ejusmodi præ-
paratis herbis, ne herbas ita crudas, ut vacca
gramen in usum meum adhibere cogerer, quod
si autem meliora suppetunt, nemo mihi vitio
vertet, si illis potius utar, idque ex amore &
debito proximo meo communicem. Nemo sanè
cogitur aliter factitare, quam ipsi placet, unus
herbis in infusione vini utatur, alter eas aceto,
sale & oleo comedat, alius illas adhuc virides
minutim concidat, saccharo misceat, & simulac
ad siccitatem pervenerint, in pulverem redi-
gat, & in aliquo juscule assumat. Alius melle
& saccharo eas inspissare potest, prælo exprime-
re, & sic illis uti. Planè nihil refert quem quis
sequatur modum assumendi illas. Nonnulli
enim reperiuntur qui fastidiunt pulveres o-
mnes, quia Oesophago eorum adherent, & no-
lunt in ventriculum descendere. Quidam ab-
horrent à pilulis. Quosdam invenias, quibus

A 5

quevis

quævis dulcia, uti mel & saccharum, adversantur. Sunt & eorum haud pauci qui omne vinum aut cerevisiam abhorrent, in quibus herba tantum per noctem macerata sint. Hæc est ratio, propter quam venerabilis antiquitas, tot varias præparationes herbarum excogitavit, ut si fortè cuipiam in assumendis illis una via non arrideret, Medicus aliâ viâ exhibere posset, uti quoque homines de anno in annum magis magisque præparatione suaviorum Medicamentorum operam dederunt & indies paulatim Pharmacopœas excoluerunt, inque meliorem statum commutarunt. Nimirum, (dicam jam tantum de vegetabilibus) in omnibus ferè benè constitutis Pharmacopœis inveniuntur Spiritus ardentes, qui per destillationem è fermentatis herbis producti sunt, ut & salia, quæ ex herbis concrematis eliciuntur, & iterum coagulantur: Item, Extracti, & mediante Spiritu vini eliciti inspissati succi, olea destillata, & coagulata in balsama. Et plures melioris hujus farinae præparationes, quæ tamen non longo tempore in usu fuerunt, sed pedetentim à cordatis Medicis additæ sunt, eæ omnes quod debent præstant, nec quisquam illas rejicere potest. Quod si autem quis virtutem herbae sciat ingeniosè elicere, & concentrare eo modo, ut u-

nica

nica gutta tantum efficacia in se habeat, quantum contineat Scyphus aquâ destillatâ plenus, aut cochlear pulvere turgidum, succus, syrupus, aut conserva. Cur non quæso libentius sumatur una gutta, quam plenus Scyphus aut plenum cochlear? Quod potest fieri per pauca, non debet fieri per plura. At, dicat fortean aliquis: Quomodo possum certus esse, quod major virtus aliquibus guttis bonæ alicui Essentia inest, quam toti cochleari pleno aridarum & in pulverem comminutarum, aut viridium saccharo conditarum & concisarum herbarum? aut Scypho pleno aquis destillatis? Ex virtute, odore, gustu id colligi potest, hoc nimirum modo: Si aliquot guttæ in Scyphum aqua fontana plenum mittantur, aqua spatulâ moveatur, & dein aqua fontana odorem herbæ integræ exacte referat & in sapore conveniat cum illa aqua, quæ per destillationem à virenti herba producta est. Si igitur odor & gustus adest, virtus procul abesse nequit: in usu etiam facile patescit, si ambæ simul, factâ collatione probentur. Cui jam nullo argumento probabili contraveniri potest, si quidem unicuique dilucide patet, quod ejusmodi essentia centies imò milies efficacior sit, habito respectu qualitatis & quantitatis illius, ipsâ herbâ virenti aut aridâ.

dâ. Exin emergit & hac utilitas, quod ejusmodi Essentia, reservata longa annorum periodo, ne hilum de virtute sua remittat, uti ceteræ preparationes, & speciatim aqua destillata, quæ citò mucida & putrescens evadit. Essentia verò si cautè custodiatur, ultra decem imò centum annos æquè efficax durare potest, ac fuit primo die quo preparata est. Quum itaque absque controversia hæc ita sint, attendendum nobis, ut potius pauca quæ sint jucunda & efficacia, quam multa injucunda & minus aut parum efficacia eligamus. Nullus diffitebitur virtutes herbarum, longè dispersas & in herbis absconditas esse, quarum virtutum gratiâ integram herbam hoc est, mortuum corpus, ob exiguam in eo delitescentem virtutem, tenemur assumere, tanquam si loco panis aliquis crudo frumento cum adjuncto stramine vesceretur, quod certe stomacho nostro multa nocumenta afferret, præterquàm quod famem sedaret, illum etiam corrumperet, & concoctioni ineptum redderet. Si igitur rurales omnium hominum inertissimi & ineptissimi longâ temporum serie ad hanc sapientiam & dexteritatem pervenerunt expertique sunt, frumentum eo modo sicuti ex terra provenit cum siliquis & paleis, plane homini ad usum ineptum esse, &
bene

benè norunt, longe illud utilius fore (si primum grana è spicis excutiantur, ea minutim in mola conterantur, cortices aut furfures separentur, farinam puram aqua, sale, aut fermento nonnihil inficiant, fermentare pastam sinant, & post demum furno inferant) frumento crudo. Cur igitur non omnis debet impendi opera, quò extrahantur purissime è medicinalibus herbis essentie denturque languentibus, quam herba cruda, uti à terra producta est? Quod exempli gratia tantum profero, ut conspicuum sit, quod legitima preparatio rem in longe meliorem gradum evehat, quàm antea habuit. Quod multis posset demonstrari exemplis, si necessitas postularet, verum nemo est adeo insulsus blatero, qui ausit oppugnare. Quum igitur res ita se habeat, quod extracta pura & subtilis medicina melius, velocius & tutius operetur, quam vulgari modo preparata, iniquum esse duco, si processus ad illam ducens celetur, neque in usum & utilitatem sui proximi dirigatur. Integrum sane cuique esto eum acceptare aut relinquere, nullus precibus invitatur, aut vi compellitur ut ea acceptet, nisi animus ipsi dictet & suadeat esse bona. Ego ad hoc usque tempus de omnibus meis publicatis scriptis nil aliud reportavi, quàm molestias,

lestias, & ni exploratum haberem, lege divinâ mihi incumbere debitum amorem ut proximo exhibeam, manum certe à scribendo removerem & non attraherem cervici meo cavillatores momos, ignorantes Artis, illamque diffamantes. Quia autem & hoc novi, DEUM potentio-rem esse satanâ, veritatisque propugnato-rem, eò audacius id ago, certumque mihi persua- deo, me mercedem esse recepturum aliunde. Testor DEUM, quod hæc non scripserim lau- dem aut commodum meum querens, minimè. Scio enim animam meam eo nihil meliorem esse, si corpus gloriam consequatur coram ho- minibus, neque quicquam ipsi nocere, si hoc contemptui habeatur, sed in eo situm est nego- tium, quales simus apud DEUM. Scio & cer- tus sum, hoc meum scriptum plurimis in- vidiosis hominibus displiciturum mihi- que ini- micitiam creaturum esse, non quod aut contra- dicere aut adjicere quidquam possint, veritas enim suppressi nescit, sed ideo tantum, quod ipsi prius non sciverint, atque in lucem edere potuerint. Neque vero affirmare queo, hanc ipsam inventionem essentias herbarum prepa- randi, à me primò profectam esse, me enim la- tet, quid aliud aut habeat aut possit. Hoc ta- men scio, neminem hucusque neque in scriptis,
neque

neque aliàs hujus preparationis mentionem fecisse, illamque nullibi aut cognitam aut in usu fuisse. Quicquid sit, sciant etiam alii præter me vel non, vel sciverint ante me vel non, bonum tamen videri debet, quod ego in lucem proferam, in multorum agrotorum commodum. Eoque mihi fuisset gratius si quisquam alius ante me id edidisset, meque hoc ipso labore sublevasset. Hoc autem certò scio, me non alià quam hujus Mundi mercede fruiturum apud multos, contra quàm meretur benevola hæc mea revelatio. Nam etiam sint, qui ex animo Christiano libenter vident, bene ut agatur cum ipsorum proximo, præsto tamen semper est satanas cum sui sequacibus, qui ferre non potest, ut homini bene sit, querunt & student dies noctesque, quâ ratione bonum suppressere possint. Dicit vero non potest, quantam invidiam præcedentibus meis scriptis jamdum mihi conciliaverim, (quæ tamen in nullius hominis damnum sed in cujusvis commodum scripta sunt.) Avaro qui nulli præterquam sibi favet, nimis clare & manifeste scripsi, & dolet quod præter seipsum aliis quoque aliquid innotescat. Aliis qui nihil sciunt tamen vellent, nimis obscure scripsi. Qui nihil sciunt nihil etiam discere cupiant, illis mera somnia, ficta phantasma-

tasmata & mendacia scripsisse videor, eā tantum de causā, quod interrogati, quid de Glauberi scriptis sentiant, dicere ipsos pudeat, quod bona sint, nec tamen ipsa intelligant, qui nihilominus ab omnibus multiscii habentur: Ideo potius dicere amant, se nihil de illis sentire, ne ignorantes aestimentur. Quidam obscurioris sensus, explicationes petunt prolixas conscribendo literas, quibus si non statim morem geras, omnibus aliis post positis, herbam præmasticatam ori eorum ingeras, statim crabrones in te concitasti. Alii parata jam medicamenta postulant, ut experiantur quomodo succedant, si bene illis cedunt, ut grati esse possint. Quæ si statim ipsis non mittantur, perit amicitia. Quidam inimici mihi fiunt, quando vident quod hic aut ille ex lectione scriptorum meorum hanc aut illam Medicinam paravit, feliciter curat aliis, cui si obesse non valent, tunc in Glauberum invehuntur illique maledicunt, quod talia scripserit. Et si forte fortuna accidit, quod inter medendum aeger moriatur, Chymicis id medicamentis imputant, licet aeger citius forte interiisset, si aliis medicamentis fuisset usus. Hinc sæpenumero fit, ut boni alioquin & benevoli Medici, qui in eo toti sunt, ut proximum juvent, calumniis premantur, &
apud

*apud magnos & parvos falso traducantur, ac si
mera venena tractent, nec illis se fidere tutum
sit. Tales ubique locorum inveniuntur, qui
ferre non possunt alium plus intelligere se ipsis,
ideo artem extenuant & contemnunt. Interim
hoc quoque fatendum est, licet interdum exper-
tus Chymicus medicinam bonam rite prepara-
tam aliis illam petentibus communicet, illi au-
tem imprudenter eam utantur maleque adhi-
beant, non tantum eventum ex voto non suc-
cedere, sed medicina insuper maculam inuri,
etiamsi talis sit, qualis esse debeat, quando
expresse moniti, ut efficacibus medicamentis
circumspecte utantur, illud insuper habentes,
nimium propinent, culpam postea in medici-
nam falso rejicere satagant. Perperam etiam
& illi faciunt, qui hanc aut illam medicinam
sub meo quidem nomine aliis divendunt, ac si
illam à me accepissent, cum interim secus se ha-
beat, quamobrem unusquisque videat cui fidat,
& à quo talia petat & accipiat. Quod si itaque
fiat, ut medicamenta perperam preparata pro-
que meis falso divendita, alicubi non succe-
dant, illud descripta à me medicina non impu-
tetur, sed in illam falsam medicinam rejicia-
tur. Quod si verò quis eo audacia devenerit,*

B

ut

*ut descripta mea medicamenta atque inprimis
Panacæam meam Antimonii culpæ audeat,
ac si nimium illi tribuisssem, quodque illud, quod
à me tributum ipsi est, præstare nequeant, ille
plus dicit quam aut intelligit aut defendere pos-
sit. Nomen enim Panacææ designat Medicinam,
quæ ad quosvis morbos utiliter adhiberi queat,
quod quidem medicina mea mineralis, tam
communis & flava ex Antimonio, quam puni-
cea & aurea, cui nomen Panacææ indidi, præ-
stat. Quod autem illa omnes sine discrimine
morbos fugare valeat, ipsi non est concessum, ne-
que unquam à me tributum. Quod autem ipsi
tribui, id præstat nec unquam fallit, ni DEUS
impediat. Operatur sensibiliter & insensibili-
ter pro voluntate & rei exigentia. Nam in mi-
nori dosi exhibita suum quidem præstat, etiam-
si operationem non animadvertas: Si autem
in majori dosi exhibetur, tunc sentit corpus al-
terationem ad duas tresve horas: Majori ad-
huc pondere exhibita, nausæam movet, in ma-
xima autem dosi vomitus & sedes concitat, una-
quaque vice educit malos & perniciosos humo-
res omnes, quos intra duas aut tres horas colli-
gere & attrahere potest. Cum autem unius-
cujusque natura vomitus non ferat, & qui-
busdam*

busdam morbis ea non conducant, adhibendum est discrimen, neque debilibus plus exhibendum, quam cuius operatio vix observari queat, neque ad vomitus deveniendum, & potius eò sæpius ad aliquot continuos dies adhibenda Medicina est, tunc idem præstat per sæpe repetitas vices, sed suaviter & sine sensu, quod aliàs per vomitus & sedes visibiliter & sensibiliter præstitisset. Hæc ipsa de causa magis consultum est, à robustioribus corporibus pravos hosce humores simul & semel per vomitus educi, si id ferre possunt, quam in minori dosi per sæpè repetitas vices, ubi insensibiliter solummodo operatur, & parum tantum maliquot vicibus aufert, sensim tantummodo subsequente sanitate, quæ tamen præsto adfutura est prævia operatione visibili per dictas purgationes; Nisi fortè pravis humoribus corpus adeo refertum sit, ut una purgatio non sufficiat, sed pro temporis & morbi conditione repetenda sit. Notandum autem est, quod unum quodque vomitivum per operationem suam debilitet corpus, sive ex vegetabilibus, Animalibus, Mineralibus illud paratum sit, ad quod tamen una natura præ altera magis idonea reperitur. Quæ autem causa sit, quod Panacea

mea Antimonialis majori dosi exhibita vomitus & sedes concitet dicam, quamvis & antea in precedentibus meis scriptis id ipsum dixerim, tamen repetam. Naturam habet attractivam, inque stomachum delata statim agere incipit, attrahendo ex omnibus visceribus in stomachum perniciosos humores, jam parum medicinae, parum attrahit atque ventriculus illud successivè & insensibiliter ad intestina demittit, quo cum reliquis excrementis excernatur, & agro nihil facessat incommodi. Quod si autem plus medicinae sit, plus etiam attrahit, tam multum tamque subito, ut stomacho integrum non sit, hos per medicinam attractos & collectos humores, pro temporis & loci conditione ad intestina instar aliorum excrementorum sensim ablegare, ibique expellere, sed proximam viam per vomitum querit, quae tamen expulsio naturae non tam amica est, quam quae per intestina fit, adeoque inter vomendum plerumque debilitas sentitur, non autem diutius quam operatio durat, quâ absolutâ vires statim recolliguntur. Hacque via omnium commodissima est in omnibus illis morbis, qui ex superfluis & malignis humoribus ortum habent & praeterea insigni debilitate carent, ut in omnibus febribus quocunque

cunque nomine veniant, præsentissimum & certissimum remedium item in peste, tam qui ea jam infecti sunt, quam qui ab illa sibi metuunt, tutissima post DEUM Medicina. Non tantum enim attrahit, ducitque præsentissime venenum à corde & corpore in stomachum, qui id ipsum postea per vomitus & sedes repurgat. Sed simul etiam venenum in toto corpore, jam dispersum per sudores expellit, adeò ut in corpore nihil naturæ contrarium aut valetudini inimicum reliquum maneat quod non expellatur, id quod experientia satis superque testata est, & adhuc testabitur. Cunctis similiter morbis vomitoriorum usus inservire potest, qui ab obstructione lienis aliorumque internorum viscerum ortum duxerunt, quales sunt Scorbutus, putredo oris, dolor lienis, pleuritis, lumbago, Cephalalgia, Odontalgia & aurium tinnitus ex superfluis humoribus orta, palpitatio cordis, deliquium animi, terror nocturnus & obambulatio in somno, Epilepsia sive caducus, cum quavis melancholia & animi tristitia, ab ascendentibus pravis & venenosis halitibus orta, tam in senibus quam pusillis trium aut quatuor septimanarum infantibus, sine metu aut periculo danda, modo

prudenter usurpetur, nec plus exhibeatur, quam ut unus tantummodo vomitus observetur, quod quarta pars unius grani facile efficit, idque benè notandum, ne nimium exhibeatur, præstat minus idque bis usurpari, quam semel nimium. Itaque non facile suaserim, ut sine discrimine quilibet efficacia hæc medicamenta aliis propinare præsumat, nisi operationis bene sit sibi conscius. Certum est, quod multis infantibus hoc medicamento profuerim in familiari infantum morbo, qui species epilepsiæ est, ubi in somno terrentur, subito concutuntur, pollicem manuprehendunt, oculos contorquent, facies & præcipuè labia pallescunt, os contrahunt, manibus & pedibus gesticulantur. Quidam veluti mortui & immoti jacent, quidam dies noctesque vociferantur prorsus inquieti. Huic infantum morbo præ omnibus aliis hoc medicamento post Deum præveniri & succurri potest, modo etiam atque etiam caveatur, ne in nimia dosi peccetur. Et non tantum convalescunt infantes, usurpato hoc medicamine, sed repurgantur etiam à primo fermento, quod ab utero infecti sunt, ut in exanthemata & variolos, faciem sæpenumero valde deformantes horridamque red-

reddentes, rarò postea incidant, sicuti revera affirmare possum, ex quo tempore hoc medicamentum possideo, septem liberos unâ matre mihi natos, quibus illud exhibui, adhuc vivere recteque valere, nullumque illorum hucusque variolis aut exanthematibus vexatum fuisse, nec ut spero in posterum vexatum iri. Hoc ideo tantum narro, quò appareat hanc Panacæam modo natis etiam infantibus magno cum emolumento adhiberi posse, neque quicquam ipsis nocere. Quid illa ergo nocere possit adultis & robustis hominibus, modo cum judicio adhibeatur? Neque tamen suaserim, ut sine discrimine enervatis & decrepitis nimia dosi, quæ vomitus excitare possit, propinetur. Ejusmodi enim omnes ferendo non essent, nec hujusmodi curatione indigent, sed præstat, ut illis Essentiæ confortantes propinentur, de quibus mox acturi sumus. Neque etiam opus est, ut illis vomitiva exhibeantur, quorum morbus ex pravis humoribus non extitit, neque in illis etiamnum consistit, qui morbi hoc medicamine violenter non expelli se patiuntur, sed morbi remissionem paulatim sentiunt, si quotidie in valde exigua dosi illa utantur, quo me-

diante humores ab internis Corporis partibus
& membris retrahuntur, ita tamen ut
sensibilis operatio non animadvertatur, ma-
ximè cum Panacea punicea & purpurei co-
loris ex minera aurea extrahitur, quæ vul-
gari flava ex Antimonio, in omnibus
morbis longe anteponenda venit, & infan-
tibus, decrepitis, debilibus & clinicis loco
vulgaris offerenda. Podagricis & calculosis
optime etiam convenit, pellit per urinam
visibiliter plurimum pituita, arenularum
& excrementorum ex corpore, lenit &
mollit non tantum omnes dolores, sed pror-
sus ab illis etiam liberat, nisi nimis radi-
cati sint. Id quod huic medicamento reve-
ra adscribere coramque mundo probare pos-
sum. Quod ideo monendum fuit, ut hæc
medicina ab illa, quæ pro mea falsò diven-
ditur, discerni possit. Qui recte præpara-
tam habet, eamque tam junioribus quam
adultis rite adhibere novit, in supra nomi-
natis morbis sine metu feliciter, modo cau-
te fiat, illam usurpare eaque gloriam sibi
comparabit. Qui autem rite præparatam
non possidet, neque illa recte uti novit, ab-
stineat ab illa, ne damnum inferat, hæc
namque

namque Panacea ex Antimonio præsertim, acuto cultro comparari potest, cujus beneficio, qui mentis compos est, multa utilia efficit, stultus vero & infans tam sibi quam aliis multa damna infert. Hoc in transitu breviter indicandum censui illorum causa, qui odio & invidiâ ducti eam vituperare nituntur, plura (DEO volente) de hac ipsa alibi mox dicentur NB. NB. Illud etiam hic scitu necessarium, quod Panacea hæc Antimonialis tam attractivâ naturâ pollet, ut illa (nisi in vitris benè occlusis custodiatur) ex astris illud, quod adminiculo ignis ablatum est, rursus attrahat & reassumat, imo in tantum alteretur, ut unicum jam granum vehementius operetur, quam aliàs tria à prima ejus nativitate, aut postquam in vitris asservata fuit. Quod albo calculo notandum, ut aut doses juxta institutas aut ab aëre custodias, tum enim in pristino gradu perseverat. Quod illis dictum sit, qui illam jam possident, aut in posterum possidebunt.

Objiciat hic aliquis & dicat: Si Panacea tua hæc ratione operatur, pravos nimirum humores resolvendo in visceribus, inque

ventriculum ad se attrahendo, exindeque eliminando, cum omnia purgantia idem præstant, quid tua illa medicina opus est? Cur iis purgantibus non utimur, quæ id ipsum præstant? Ad hoc respondeo: Etiam si omnia purgantia hanc habeant proprietatem, ut pravos humores e corpore educant, fit tamen illud alia prorsus ratione, quàm per hanc meam Panacæam, quæ in fixos etiam humores agit, quod aliis purgantibus impossibile est. Et quacunque ratione hæc exhibetur, siue illa operetur sensibiliter siue non, semper tamen quod suum est præstat. Purgantia autem vegetabilia minori dosi exhibita, quam ut visibiliter operari valeant, in corpore manent, plus illi damni quam commodi afferunt, quod unicuique satis notum est. Hæc autem aliter se habet, quapropter in tota rerum natura non invenitur purgans vegetabile, quod cum hac Panacæa ullo modo comparari possit. Ut autem eò melius innotescat quid mihi velim, unicam tantum hic Historiam apponam, qua ratione mirabilem Panacææ meæ operationem expertus sim, ita nimirum: Accidit præteritis aliquot retro annis, quod honesti cujusdam viri

viri infans decem annorum, linguam haberet multis exulcerationibus perforatam, quæ dies noctesque magnos dolores ipsi causarent. Cui ut obviam iretur, parentes nullis sumptibus aut laboribus parcentes, diversos vicinos Medicos consuluerunt, illi tamen postquam omnem operam frustra impendissent, exulcerationibus indies cum dolore crescentibus & in deterius vergentibus, omnique ope destitutus infans emarcuit. Tandem & me in Consilium vocarunt, ubi narratum mihi fuit, quam multi & alioquin celebres Medici omni sua per integrum biennium impensa opera, nihil quicquam effecerint, tandemque infantem ope & opera destitutum relinquerint. Ego viso affectu animadverti, hic nihil aliud subesse quam corrosivum ex infecto sanguine catarrhum, qui linguam ita occuparet, perforaret & huiusmodi adurentis, depascentis & cancrofi affectus causa existeret, & nullam hucusque sanationem admitteret. Equidem Parenti tale responsum dedi, mea quidem opinione, huic malo melius obviam iri non posse, quam per purgantia minera, quæ vim haberent in humores etiam fixos agere eosque educere, & præcipue per vomitum

vum *Antimoniacum*. Parentes in consilium meum consentientes, ut curam inchoarem, petierunt, quod & feci, & quidem exiguam primò dosin *Panacæ* meæ *Antimonialis* exhibui, nullus dubitans, quin unum minimum vomitum excitatura esset, quod tamen aliter se habuit, nulla prorsus sensibili operatione subsecuta. Die insequenti eandem dosin denuo propinavi, absque sensibili tamen operatione, omnis nihilominus dolor evanuerat, & infans linguam iterum movere, eaque uti potuit, cibum etiam postulavit, quod intra annum factum non fuerat sed in iussulis, (eo quod lingua solidi nihil admittebat) acquiescere debuit. Tertia die eandem dosin denuo administravi, cum ecce exulcerationes consolidari cæperunt, atque ita tota lingua intra octiduum penitus sanata fuit, adeo ut locus exulcerationum vix appareret amplius. Atque infans indies melius habuit, colore naturali restituto, quod omnes mecum in admirationem rapuit. Per hanc quam dixi curam, virtus & efficacia *Panacæ* meæ mihi demum innotuit, quæ antea me latebat, nec unquam credidissem, nisi manifestam operationem animadvertissem, sanguinem ope tam
exigua

*exigua medicina, quæ in universum ultra sex
grana non constituit, tam parvo temporis tra-
ctu tantum efficere potuisse, postea in aliis quo-
que morbis eundem effectum animadverti, &
deprehendi, quotidianum hujus Medicinæ u-
sum, non tantum tartarum in renibus & ve-
sica nondum coagulatum, sed & induratum
jam arenam & calculum pedetentim commi-
nuere, longoque tempore expellere, similiter
etiam podagricos inveteratos humores, successu
temporis resolvere & exstirpare. Id hac de
causa solummodo evenit, quod hæc medicina
præ omnibus aliis medicamentis (præsertim
purpurea & punicea quæque aurea natura est)
sanguinem in toto corpore tam in junioribus
quam adultis in summo gradu purificet. Et
pravos illos, acres, tartareosque humores,
(debitè usurpata) paulatim solvat & expellat,
& ab omnibus accidentalibus morbis, peste
præsertim & malignis febribus, præservat, in-
super absque externa ope, omnia interna & ex-
terna vulnera evidenter curat, & in omni
morbo sine noxa & periculo tuto adhiberi pos-
sit. Ne autem nimium digrediar, sed ad pro-
positum revertar, breviter, perspicue tamen
describere incipiam, qua ratione & virtus
herba-*

herbarum extrahenda & concentranda veniat, ut hac ratione in morbis efficacius operentur commodiusque administrentur, quam herbae crude & non preparatae, fit autem insequenti modo.

P R Æ.

P R Æ P A R A T I O
 V E G E T A B I L I U M
 E S S E N T I A R U M .

CApe herbæ à terrâ & corruptis foliis purgata, unâ cum radice, caule, foliis, semine, si haberi possunt, quantum vis, ita tamen ut minimùm quinquaginta libras exæquet, nam in minori quantitate non adeo benè succedit fermentatio, quam in iusta copia. Minutim concisis superfunde aquam, quantum implendæ æneæ vesicæ sufficit, ad latitudinem palmæ, urge nonnihil fortiter ignem, & prodibit aqua clara & odorata tamen, cum pauco oleo, per Tritorium ab aqua separando & in peculiari vitro asservando, herbam in vesicâ residuam aufer, aliam inde, atque ut prius aquam cum oleo distilla, idque tamdiu repete, quousque herba destillanda superfit. Semper oleum ab aqua separando & seorsim custodiendo. Jam herbis destillatis omnibus, aquam iterum affunde, addito uno aut altero cochleari recentis fermenti

menti cerevisialis, in vase ligneo recto ad
tres quatuorve dies simul fermentari sine,
dein cum herba desidere incipit, sufficit,
& apta jam est purissimas suas partes, pu-
ta Sal & Sulphur volaticè per destillatio-
nem à se dimittere. Agita materiam cum
baculo, ut tenue & crassum bene miscean-
tur, eo jam imple vesicam tuam, admi-
nistra ignem per gradus, ne herbæ adu-
rantur, & Spiritus empyreuma sapiat. De-
stillata per refrigeratorium, quam diu aqua
saporem præ se fert, quod sæpè gustando
deprehendes, cum aqua insipida prodit,
cessa à destillatione, quod egressum est in
vitris custodi, vesicam evacuatam novis
herbis fermentatis denuo imple, usque
ad palmæ latitudinem, distilla inde Spi-
ritum, idque tamdiu repete, quousque
Herbarum nihil supersit amplius, repur-
gatis postea vesica & refrigeratorio, om-
nes Spiritus distillatos infunde, illosque
rectifica, excipe tantum fortes Spiritus,
aquam in vesicâ insipidam effunde, rectifi-
ca Spiritum denuo per Alembicum in bal-
neo, atque iterum aquam insipidam de-
ponet, hanc rectificationem per vitreum
Alembicum, si opus sit, adhuc semel re-
pete,

pete, ut Spiritus ulteriori operi destinatus valdè fortis & subtilis evadat, atque interna ejus virtus concentratur. Jam fume herbam, à qua oleum & Spiritus prodierunt, fac inde globulos, quos in sole aut ad ignem exsiccatos, combure in cineres, ex quibus cum aqua insipida à rectificatione Spiritus residua, falem extrahe, & coagula, qui fal cum nova postea aqua denuo solvi, filtrari & coagulari debet, tunc sufficit: Ad hujus falis unam partem, affunde Spiritus rectificati partes duas, & in balneo lentè abstrahere, ita Spiritus quantum indiget ex fale fixo, in se recipit, secumque per Alembicum deducit, fal fixum autem retinet phlegma, quod in Spiritu adhucdum latebat. Postquam autem fal illud humidum iterum ignitur, æquè bonum est, ut prius. Huic ad summum jam concentrato spiritui, affunde dimidiam aut tertiam partem olei ex hac ipsa herba antea destillati, misce illa invicem agitando, & Spiritus concentratus & alcolisatus proprium oleum suum in momento devorabit, inque claram efficacem & jucundam Essentiam totum convertetur. In qua herbæ illius fal & sulphur volatile

C

latile

latile cum sale fixo unita sunt, & jucunda, penetrans, efficax, naturæque amica Effentia æstimanda est, quæ cum omni liquore misceri commodeque sumi & propinari possit, cujus paucae aliquot guttæ plus virium habent, quam crudæ herbæ integer manipulus. Et operatur hæc Effentia non tantum efficacius in ejusmodi morbis, cui herba ante præparationem alioquin inserviebat, intra corpus sumpta, sed etiam vires suas propter subtilem puritatem celerius exerit, externè applicata, odore suo corroborat cor & cerebrum præ omnibus aliis quantumvis suavis odoratis ex inspissatis oleis, zibetto, moscho, aut ambra paratis, quæ omnia cum hac Effentia comparata tanquam corpus mortuum æstimanda sunt: nam in hac Effentia sal volatile quod cum oleo conjunctum est, hoc ipsum illicò introducit & subtile reddit, ad admirationem usque, atque ita hæc medicina tam internisquam externis usibus inservit. Et certum est, quod herbæ alicujus suavis odor, utpote per quem cor velut in momento confortatur, quandoque plus efficiat, quam confortans alia medicina intra copus assum-

sumpta. Cor enim hominis ex aëre vivit, quemadmodum piscis in aqua, quo existente puro, cor etiam ex eo benè habet, & è contrà, malè : cur amat homo olfacere florem, si suavis odor cor & cerebrum non confortet, ejusque spiritus inde non recreentur. Quod si hoc præstat flos & herba, ubi suaves & confortantes spiritus cum corpore suo mortuo adhuc circumcincti, involuti, late dispersi & ligati sunt, quid non præstabit spiritus, postquam à corpore separatus, summè depuratus, iterumque concentratus est. Præter quotidianam omnibusque notam experientiam, quod jucundus aër cor reficiat, corruptus autem & infectus (ut tempore pestis apparet) illud è contra debilitet & penè suffocet, facile fuerit Historias producere id ipsum probantes, quod tamen nimis prolixum foret. Non possum tamen quin unam aut alteram memoratu dignam hic apponam, quo melius sententiam meam confirmem. Scripsit Josephus de Acosta, ordinis Jesuitici, Philosophus acutus & valde expertus, librum de conditione & proprietate insularum Occidentalis Indiæ noviter inventarum : inter alia in libro 3. cap. 9.

non minus incredibilia quam vera , de natura quorundam ventorum qui in aliquibus provinciis ultra Chili situatis ex cacumine montium & desertorum profiliunt, nimirum dicit illos ventos propter summè penetrans frigus viatores nihil tale cogitantes, ideoque nec bene munitos, non tantum ad mortem usque dejicere, verum etiam multos prorsus exanimare, tantummodo propter subtilissimum frigus humanis Spiritibus & vitæ contrarium & maxime inimicum. Nam, quemadmodum jucundus & temperatus aër Spiritum nostrum vitalem custodit, conservat, & alit; ita è contra intemperatus & frigidus aër eundem suffocat & interficit, quod & ipsum in mari navigantibus evenire solet, ibi siquidem per motum falsi maris aër inficitur, & hujus rei insuetos ita afficit & debilitat, inprimis verò cerebrum, cor & ventriculum (ut supra dictum est de frigido illo vento in desertis circa Chili) ut homines ad vomitus commoveat, ac si vehemens vomitorium sumpfissent, caput & cor ipsis dolet, cibum ac potum abhorrent, quousque aëri assuescant, illumque ferre possint. Aliam adhuc Historiam memora-

morabilem adjicere juvat , ut ostendam, infectum aërem humanæ vitæ plus damni inferre posse , quam corporale venenum. Illud nimirum, stomachum tantum invadit, qui naturâ auxiliatrice facilè id ipsum rursus expellit , quod Historiæ ubivis notæ satis superque testantur, nimirum, quod nonnemo haustum venenum per vomitum rejecerit ; Spiritualia autem ad cor properent , ut Spiritum vitalem suffocent, nisi benè munitus quis sit : id quod sequens Historia testatur.

Ante triginta circiter annos circumforanei duo Parisiis non procul ab invicem constituti , Theriacam colonis vendiderunt, & unusquisque suam pro virili commendabat , quo alteri ægrè faceret , hominesque ad se alliceret. Postquam autem inter illos conventum est , ut unusquisque sumpto alterius veneno Theriaca propria se tueretur , suæque Medicinæ præstantiam defenderet, factum est, ut illorum unus magni bufonis parte dimidiâ devoratâ , alteram socio devorandam exhiberet , quam & ipse deglutivit, nullo utriusque damno. Insequenti die , alter adversario suo etiam invitato , hoc strata

gemate usus est. Nimirum, viperam unā cum bufone tympano injecit, adjecto manipulo salis, bacillis tympanum ad tempus pulsari mandavit, quo inconsueto sonitu tam serpens quam bufo exacerbati, spirituale de se venenum exspirarunt, tympanumque eo impleverunt. Quo facto alter convivam suum foramini nasum adhibere jussit, quod circa medium tympani constitutum sono exitum præbere solet, qui simulac spirituale venenum hauserit, in tergo prolapsus, illico extinctus est, nihil tale cogitans nec intelligens, quod spiritus sive boni sive mali æque in corpus agant ac corporale venenum

Utramque hanc Historiam non ideò apposui, ut chartam verbis implerem, sed ut ostendam spiritus in sua virtute & operatione à corpore separatos & liberatos centies fortiores esse quam sint ipsa corpora, spiritibus licet suis conjuncta. Quod quidem in subjectis tam salubribus & naturæ humanæ amicis, quam hisce præsentibus locum habet. Abunde notum est, quam multiplices, bonos, subtilesque spiritus in gratiam ægrotorum in secunda parte Furnorum descripserim: Pauci tamen

men inveniuntur, qui illos parare aggressi sint. Inter quos infimum locum non obtinet spiritus falis ammoniaci, qui propter temperatum & penetrantem calorem tam interne quam externe præsentissimam operationem exhibet, dignus quem omnes norint, utque in Pharmacopoliis ubivis inveniatur. Quem tamen nusquam adhuc vidi, etiamsi ejus præparandi facilem & brevem viam descripserim, de quo in sequenti parte, Deo volente plura, ubi de illis quæ ex animalibus parantur medicamentis, tractabimus. Ut sunt illorum falia volatilia & fixa, in quibus magna virtus latet, & in quibusdam casibus, iis, quæ ex vegetabilibus parantur, longe præferenda veniunt.

Non possum tamen quin hic moneam medicamentis bonis, subtilibus, circumspecte utendum, neque in majore quantitate, quam natura ferendo sit, ægris ea exhibenda esse: Vinum bonum & sanum recte utentis cor, cerebrum, & integrum corpus confortare & in sanitate conservare potens est. Alius autem, qui eo immoderate utitur, pulmones & jecur inflammare, inficere, caput occupare, ma-

nibus tremorem , pedibus contracturam afferre, oculos obnubilare , renes & vesicam calculo replere idem potest , in quem finem tamen à Deo neque datum, neque tanto labore comparatum , sed ideò tantum creatum est , ut hominis sanitati inserviret. O quam pulcra secreta in una vite latent , ut nihil dicam de frumento aliisque fructibus, quæ omnia Mundus nescit nec scire satagit , quæque in opere meo Vegetabili in lucem dare constitui , penes Deum tamen stat utrum velit permittere nec ne. In vino solo satis apparet, ab usum nocere non subjectum: idem in aliis etiam penetrantibus medicamentis usu venit, quæ prout usurpantur ita operantur. Infanti & stulto quorum uterque mentis non est compos, non permittimus acutum cultrum manibus tractare , ex metu ne sibi aliisque damnum inferat : prudens autem homo rectè eo utitur, novitque eum tractare ad suum & aliorum usum. Quod si quis ergo alterum cultro lædit , culpa non est fabri, quod ipse acutum cultrum fecerit , sed ejus qui illo sinistre usus fuit.

Hoc monere operæ precium duxi, ut si
for-

forte unus aut alter de Essentiis à me conscriptis perversum iudicium tulerit , ac si nimis calidæ forent , notum fiat quid respondendum sit : Fateor enim , nimium calorem vitalem Spiritum non minus extinguere (cum temperatus calor ejus nutrimentum & vita sit,) quam frigus naturæ inimicum , ideo etiam non docetur, igneas has Essentias instar ordinarii potus hauriendas sed prudenter administrandas esse , una vice pro ratione patientis , 1. 2. 3. 4. guttularum , cum cochleari cerevisiæ, vini, aut alio vehiculo. Ita Medicina pervadit corpus, illudque præstat, quod ipsi à Deo concessum est. Sciendum autem est , omnium bonarum & salubrium herbarum vim & Essentiam in calore consistere ; quæ quo magis per herbam divisa & diffusa est, hoc minus observatur, quoque magis contracta est, eo magis visibilis & sensibilis deprehenditur. Quicquid temperatum calorem exhibet naturæ gratum & salutare est ; contra, quod nimium refrigerat , id omne fit inimicum, & exitiale est, quod unusquisque , cui natura vel minimum nota sit, fateri cogitur.

Mors & perditio humanæ vitæ nihil

C 5

aliud

aliud est, quam dissimilitudo & contrarietas, per quam simile & temperatum destruitur & dissipatur, sive id fiat per calorem sive frigus nimium, utroque tamen modo. Nimius calor vires hominis è corpore evocat, ut ingens ignis exiguum attrahit ignem: Immenſum autem frigus spiritum & vitam hominis ad cor propellit, & calore pejus est, insensibilius tamen, quod ex vino liquet in vase ad solem, ignem, aut in calidum alioquin locum expositum, ubi calor spiritum & vitam vini ad se trahit, & insipidum quid post se relinquit, quia simile appetit suum simile. Quod si autem vas vino repletum intenso frigori exponatur, frigus istoc non veluti ignis spiritum attrahit, sed ut dissimile odit, illumque ad centrum vasis in angustum compellit, ita ut vase fracto glacieque remotâ spiritus integer reperiat, qui alioquin ad calorem ascendit adaptoque receptaculo excipi potest. Cogitur itaque spiritus tam per frigus quam calorem nimium, corpus & domicilium deferre mortique tradere.

Hîc de natura caloris & frigoris multa dicenda forent, quæ à paucis intelliguntur :

tur : Magna arcana in eo latent, quæ contemptores scire nefas sit. Calidus & temperatus aër & lux diei procul dispersa, gratia & virtus Dei sunt. Concentratus autem calidus aër & lux diei, quid aliud esse possunt, quam Deus ipse, habitaculum purorum spirituum. Tenebricosa & frigida nox nihil aliud est, quam emissa & latè dispersa maledictio & ira Dei. Nox concentrata & tenebrosa nihil aliud est, quam æternum mortificans vis & centrum omnis mali, & domicilium malorum spirituum ubi ejulatus & stridor dentium. Considerate tantummodo quid non possit vel manipulus concentrati caloris solis, an non in momento calor ille lignum incendit, stannum & plumbum vero liquefacit, quid non præstaret sol tribus, quatuorve passibus interceptus? absque dubio cupro & ferro colliquando sufficeret; quid jam sol intra milliare splendens possit, id captum superat; verisimile tamen est, totum terrarum orbem in momento conflagratum iri & in fumum abiturum, si sol hac ratione in ipsum incideret. Hoc ipsum per concursum radiorum solarium in speculo vel vitro concavo demonstrari potest

potest. Quod si lumen solis instrumento aliquo nonnihil collectum aspicere non valemus, eò quòd præ nimio splendore visum lædat. Quis coram Sole ipso, quæ tamen egressa Dei virtus est, ne dicam coram Deo ipso tanquam lucis centro, consistere possit? Quod si tenebræ ita colligi possent sicuti lux, quàm incomprehensibile horridumque monstrum, quasi mortem, Diabolum, & infernale Barathrum visuri essemus, quod Deus benigne avertat. Nam, quo pulchior, excellentior & ineffabilior concentrata lux est, tanquam præsentia & claritas Divina: hoc ipso horribiliores & formidabiliores concentratas esse tenebras oportet, sunt enim duo contraria. Nimium forte egressus sum, consideratione tamen hæc non indigna fuerint, ut vel hinc appareat, quomodo & extrema & centra tam caloris quam frigoris, humana natura sustinere nequeat. Sed mors & venenum, temperatura autem vita illius existat. Cum itaque Medicus Philosophus & Spagyricus esse debeat, ut & est, qui naturam in manu & potestate habet, difficile ipsi non est, veram temperaturam invenire, naturæ suam, quod

quod desiderat & indiget, tribuere. Ita hoc ipso comprobatur, Essentias meas vegetabiles, ideo fugiendas non esse, quod calidæ sint in seipsis, alioquin à Deo ipso aversos esse oportebit, qui consumens in seipso ignis existit, sed in Medici manu positum est ejusmodi Essentias idoneis vehiculis ut temperet, & moderetur, prout ægro conducere judicabit.

Porro Essentiarum istarum externus & insignis usus est in frigidis membrorum affectibus, ubi ex tempore opem præstant; Spiritus enim volatilis oleum & sal volatile introducit, & familiaris est illarum usus, si gossipium eâ imprægnetur, nariumque admoveatur. Maximè infecti aëris tempore vivificat & confortat Spiritus, cor à corrupto aëre & contagiosis vaporibus præservat. In conclavibus etiam comprehensum aërem corrigit & reficit, si vitrum apertum aëri exponatur, unde subtilis Essentia indefinenter in aërem diffundi, & suavem odorem conclavi conciliare possit. Ita ut quicquid in conclavi jam existit, aut in illud intrat, amabili odore recreetur, neque cari sunt precii, si quis rectè parare noverit, & enchiresi
non

non careat. Hæc autem, quam dixi, Methodus illis tantummodo herbis infervit, quæ recentes & in copia haberi possunt, non item exoticis, ficcis aromatibus, lignis, feminibus aut radicibus, quæ aliam viam requirunt, ut sequitur.

Cum extranea benevolentia vegetabilia non ubivis in promptu sint, sicut domestica, parcius cum ipsis agendum, hac nimirum ratione: pulveriscentur illa, singulisque libris affundantur quinque aut sex libræ aquæ communis, macerentur ad triduum vel quatrimum in loco tepido (sive sit radix, lignum, herba aut semen vel simile,) postea indantur vesicæ & distillantur, juxta artem avocetur aliqua pars aquæ, & cum illa simul prodibit ligni aut fructus illius oleum, ab aqua separandum & custodiendum, quousque spiritum & sal volatile etiam possideas, cum oleo conjungenda, inque suavem Essentiam convertenda: Aquam cum vegetabili residuam è vesica exime, ligneoque vasi inde, addendo aquam quæ ex vesica prodiit, tot sacchari libras addendo, quot vegetabile ponderavit. Saccharo in aqua soluto admisce fermentum cerevisiale recens, stent
in

in loco tepido, & fermentabit aroma non secus ac recens herba, postquam fermentare desiit, pone in vesicam & dabit de se spiritum suum, sicuti recens herba, seminis aut ligni illius quæ distillasti, saporem & odorem fortiter redolentem, quem rectificari oportet, ut supra docui: residuum in cinerem comburendum, sal extrahendum, spiritusque ab eo destillandus, quo cum oleum juxta pondus supra dictum conjungatur.

NB. Quoniam autem exotica aromata vix unâ vice in tanta copia destillantur, sal ut ex residuo extrahi possit, integrum esto alius herbæ sale loco illius uti, aut in defectu ejus salem tartari summè depuratum pro succedaneo adhibere licet; præstat tamen proprio sale uti, sicuti haberi potest.

Hæc est vera, & genuina descriptio, qua ratione Essentiæ tam ex nostratibus recentibus, quam externis & aridis vegetabilibus parari debeant, superest tantum, ut præparatarum Essentiarum virtus & efficacia describatur, quod & præstare possem, nisi nimis prolixum foret, singulorum herbarum virtutes & efficaciam describere.

scribere, cum itaque ejus pleni jam existent libri, superfluum existimo eadem repetere, sed benevolum lectorem in ejusmodi herbaria, quæ de viribus herbarum tractant, remitto. Nam quibuscunque herba virtutibus pollet, five viridis ea sit five ficca, easdem possidet ipsius Essentia, sed multo excellentius, utpote in angustum redacta, adeoque multiplicata, quam alias bona pars herbæ præsertim nostratis, quæ in Germania provenit, in quibus virtus latè dispersa est, eoque consultius in angustum ut colligatur, quò commodius adhiberi possit. Ad hoc albo calculo notanda venit vegetabilium signatura, per quam omnium herbarum virtutes longe melius investigare possumus, quam per lectionem hinc inde corrasorum librorum, neque semper in veterum scriptis acquiescendum, quibus non minus incognitum mansit, quicquid Deus per naturam ipsos non docuit, qui Scientiarum Magister à vero nunquam aberrat, & cui tuto fidere nunquam non licet. O utinam ipsius scripta & signa, per quæ nobiscum loquitur, saltem legere & intelligere possimus, non opus nobis foret tot seductoribus libris,

libris, quis Mosen , Danielelem, Iosephum, Salomonem multosque prætereà Philosophos, ad tantum sapientiæ & artis fastigium evexit; nemo nisi Deus qui etiamnum vivit, & quovis tempore facile potest quod unquam potuit. Quis enim de eo dubitare possit, quando Deus aliquem irradiare & suis donis beare cupit, non utitur ad hanc rem libris, ex quibus illum instituat, neque cum eo disputat aut controvertit: Hunc Magistrum quærere & ab ipso discere deberemus, non ex eleganter conscriptis Arabicis, Græcis & Latinis libris, sed nunc, eò superbiæ & erroris Mundus prolapsus est, ut credere & comprehendere nequeat, quenquam extra scholas quicquam addiscere posse, cum omnium expertissimi & celeberrimi viri, qui unquam in Mundo vixerunt, ad præclarum illud naturæ lumen absque Scholarum usu pervenerint, & quod scripserunt, non etiam in peregrina sed vernacula sua lingua consignarunt, quod satis superque constat. Hodie vero dicunt, unde huic intelligentia in scholis non enutrito? A juventute illum novi, quod nihil habuerit. Vah sapientiam! An tu plus quam

D

ego

ego tecum in mundum attulisti? Annon
æque nudus infans natus es ac ego, &
quod unusquisque jam habet, an id hæ-
reditario jure à parentibus accepit? An
non purum Dei donum est, five multum
five exiguum sit? Ars non in varietate per-
egrinarum linguarum sed in experientia
consistit. Artis est, varias intelligere &
loqui linguas, alia ars est, cursum Solis,
Lunæ, stellarum calculare, temporum
& tempestatum mutationes ex illis prædi-
cere, alia iterum ars est omnium vegeta-
bilium naturam, proprietates, virtutem &
efficaciam, partim ad conservationem vi-
tæ humanæ, partim ad declinandos acci-
dentales morbos præparare, & purificare,
& pro utilitatis ratione adhibere nosse.
Alia insuper ars est mirabilium creatura-
rum Dei & fructuum terræ, uti sunt plu-
rima rara mineralium & metallorum ge-
nera ad usum hominum (ad quem finem
à Deo creata sunt, quibus etiam carere
non possumus,) ex terra eruere, per ignem
depurare, ex una forma in aliam & melio-
rem transmutare, eorumque omnium &
singulorum scientiam, intelligentiam &
experientiam habere. Alia adhuc ars est,
Histo-

Historiam, aut diu præteritam figuram variis coloribus in pannum, chartam vel parietem conjicere & ad vivum depingere, non secus quam si quod factum & præteritum jam est, adhuc præsens foret, & præ oculis conspiceretur.

Harum & similiarum artium, & scientiarum variæ in mundo existunt, quæ omnes à Deo in humani generis utilitatem & servitium nobis infusæ, ab omnibus meritis in honore habendæ neque tam temere ab ignorantibus irridendæ & vilipendendæ, idque tantummodo magni æstimandum, quod unusquisque intelligit, dum interim alterius dona, quæ ipse nec habet, nec intelligit, contemnit & rejicit. Deus sua dona varie distribuit, uni ad hanc, alteri ad illam artem animum inclinat, nemini autem omnia tribuit, idque ideo, ne quisquam super alium se extollat & pluris æstimet si cuncta sciret, sed ut unusquisque alteri donis & scientiis juxta S. Apostoli Pauli admonitionem (tanquam ejusdem corporis membrum) succurrere debeat & possit. Nam in Microcosmo homine non omnia manus, non omnia pes, non omnia caput, oculus, nasus,

os & auris sunt. Sed unicuique membro suum incumbit officium, & cum unum quodque, quod suum est exsequitur, tunc homo tanquam Microcosmus benè regitur & conservatur. Eadem in Macrocosmo deberet esse ratio, ut unusquisque quod suum est curet, ad quod nimirum creatus est, reliquum in suo loco relinquens. Multis inutilibus contentionibus non foret locus, unitas autem in Mundo obtineret. Hoc tamen diabolus tanquam artifex & author contentionis & litis ferre non potest, sed quicquid in se est, sua membra quibus ille imperat incitat & inducit, ut ex fastu, ambitione, proprio commodo, meram & puram simplicitatem & innocentiam coram se tolerare nequeant, sed ipsam odisse, despiciere, & falso impugnare satagant. Quæ hujus mundi praxis est, quam nemo mutare potest, donec Creator omnium tandem aliquando pios benigne liberatum, impios autem punitum venerit. Ubi unicuique juxta merita sua retributio fiet. Interea tamen evidens Dei vindicta non cunctatur, sed in hoc etiam mundo admonet & castigat, ita quidem ut hinc inde
tales

tales invidiosi & superbi contemptores & irrisores artis & vetitatis prostrati inveniuntur. Itaque qui stat, videat ne cadat. Deus qui iustus est, extollit humiles & deprimit superbos.

Quod ad Signaturam herbarum attinet, per quam nos Deus earundem occultas vires docet, multa dicenda forent, & optandum ut talis cognitio ab omnibus illis qui Medicinam tractant, ex illaque victum quærunt, expeteretur, non opus foret tam multorum peregrinorum & domesticorum scriptorum libris caput torquere, ubi unus hoc, alter contrarium statuit, semperque dubii manemus cui parti nos addicere præstet aut fides habenda sit, sed ex ipsa signatura certitudinem & veritatem facile invenire, ab errore discernere, & in omni praxi tutius versari, imò cum tempore, Deo id permitte, in statum longe meliorem devenire liceret. Atque hic in memoriam revocandum venit, signaturam herbarum vires suas Medico ostendere, non libros tantum, qui magis in avia quam in veritatis semitam ducunt. Hicque commodus locus foret, de signaturis vegetabilium

D 3

tracta-

tractare, quia tamen peculiarem libellum de illis conscripsi, mox Deo volente in lucem edendum, benevolus lector tantillam moram boni consulat, illumque expectet, ubi mira & hucusque inaudita reperiet.

Ut autem in hac prima parte aliqua saltem ejus vestigia appareant, qua nimirum ratione morbis per Essentias, quas supra descripsi, obviam eundum sit, non potui, quin contra præcipuos & maxime notos morbos aliqua specifica recensere, quæ certissima experientia mihi comprobata sunt. Nimirum in Podagra Helleborum, & imprimis helleborastum (quæ species est hellebori,) Nicotiana Germanorum, & Tabacum occidentaliū Indorum singulare specificum sunt & in omnibus podagricis doloribus maximum lenimentum & juvamen. Qua ratione autem helleborus & nicotiana in ejusmodi morbis adhiberi debeant, Medicum scire & intelligere oportet. In calculo commendo Essentiam seminis fraxini, quæ præ omnibus saxifragis & diureticis medicamentis palmam meretur. Plurimi siquidem ea ipsa medicina liberati & in

in integrum restituti sunt, qui multos annos decubuerant, adeo ut post illorum mortem neque in renibus neque in vesica ne minimum quidem ejus vestigium per anatomen inventum sit, cum tamen antequam hac medicina usi essent, quotidie ferè calculum multo dolore exonerarint. Hoc specificum ex semine fraxini conficitur, quod in autumnno maturescit, prius illud comminuendo perque vesicam cum aqua destillando, oleum ab aqua separando, cum saccharo in morschellos redigendo ad quotidianum usum. Integer autem faccus quantum homo bajulare potest, vix unam aut alteram unciam olei exhibet, cujus olei unica uncia duabus sacchari libris sufficit. Major enim ejus quantitas saccharum nimis ingratum reddit; oleum enim ex semine fraxini valde injucundum & nauseabundum est, ita ut facile vomitum moveat, si nimium sumatur, alioquin mira in hoc casu præstat. Quodsi autem ex residuo mediante fermento spiritus distilletur, post ejus concentrationem sal fixum ex cineribus extrahatur, cumque oleo uniat, tum præsto erit perfecta Medicina

D 4

sum-

summumque in calculo specificum. Cum in prima hac parte de vegetabilibus tantummodo tractetur, opportunum non est animalia & mineralia medicamenta hic intermiscere; in secunda autem parte de Animalibus aliquid manifestabitur, quod calculosos & podagricos humores efficaciter educat. Ita ut talis ægri urina post hujus medicinæ usum ad ignem calefacta instar casei aut lactis vaccini coaguletur, in modum calcis vivæ naturalis, quæ ex lapidibus facta. Inter Mineralia etiam unum est, quod calculum & podagricos humores efficaciter pellit, de quo etiam suo loco in tertia nimirum parte dicetur. In quibusvis internis hepatis & lienis affectibus, ut & in omni sanguine concreto, five ex contusione, casu aut aliter ortis, summum locum obtinet Essentia Hypericonis, quæ omnes dolores abigit, concretum sanguinem resolvit, & noxio affectui medetur, nisi malum nimis sit inveteratum.

In uterinis mulierum affectibus quando uterus refriguit locoque suo motus vel aliàs læsus est, quod multos difficiles & chronicos morbos mulieribus causatur, Essentiæ Nicotianæ, Tabaci & Hyosciami

mi per spongiam ex instrumento uterino applicatæ, certissimum remedium lenitivum existunt. Matricem in locum & quietem suam restituunt, omnesque ejus infirmitates sanant. In debilibus, decrepitis & enervatis hominibus mirum quid vera rosarum & cinamomi Essentia non præstet, sæpius assumpta, confortat cor & cerebrum præ cunctis aliis medicamentis, ita autem hujusmodi Essentia præparata inque angustum concentrata esse debet, ut una aut altera gutta sive linguæ imposita sive naribus admota totum corpus virtute sua corroboret, & circumstantes suavem odorem non satis mirari possint. N B. Si cui talem Essentiam parare animus sit, oportet ut vero rosarum oleo prius instructus sit, quod ex calicibus quibus flavi flores adhuc insunt, & non ex ligno rhodio destillatum est, ex aqua tantummodo elicatum, (fermentatione non adhibita priusquam oleum ablatum sit,) postea cum recenti fermento fermentationi demandetur, quò spiritus inde elici possit, absque hac methodo nihil efficies, ratio hæc est, quia post fermentationem oleum tanquam optimum & efficacissimum cum

D 5

spiritu

spiritu miscetur & unitur, lateque diffunditur, ut postea ægrè iterum concentrari possit. Quid attinet plura commemorare de virtute & efficacia vegetabilium Essentiarum, cum jam satis nota sit herbarum natura & virtus, illud tamen fateri cogor, me per vitam non vidisse quicquam factum, quod suavius, amicabilius & efficacius fuerit his ipsis ex vegetabilibus. Juxta descriptionem hanc meam ritè præparatis Essentiis, vix illarum odore satiamur, quando ex beneolentibus herbis, utpote rosis, violis, caryophyllis, melissa, chamomillo, pulegio & aliis consimilibus paratæ sunt. Possunt etiam ex odoris gummatibus hujusmodi essentiæ parari, cum per spiritum satis illorum oleum propellitur, ne empyreuma sapiant, & injucunda fiant, ea tamen lege, ut beneolentem spiritum alcolisatum alius herbæ, cujus odor huic non sit absimilis, adhibeas, eo quod gummata spiritum non exhibent, inprimis assa dulcis sive Benzoin, storax, mastix, camphora, succinum & hujusmodi, possunt etiam zibettum, moschus, & ambra, per spiritum alcolisatum in præclaras, & pel-
luci-

lucidas Effentias redigi, longè jucundiores vulgari moscho, ambra & zibetto, sal enim volatile in spiritu contentum, corpus efficit volatile & spirituale, ita ut ad aperturam vitri cui talis effentia inest, totum conclave suavi odore repleatur, de quo in secunda proximè sequente parte plura, ubi docebitur, qua ratione ex nostratibus Germaniæ animalculis suavis odor zibetto non absimilis extrahi possit. Quid plura dicam? fatis mihi fecisse videor, hoc qui non intelligit, multo minus si his subtiliora describerentur, intelligeret, quod equidem præstare, viamque præparandarum Effentiarum longè compendiosiore indicare possem, interim hoc ipsum nimium fortè est, considerata mundi ingratitudine: quod si quibus hoc carpere placet, dent prius his meliora, à quo tamen procul dubio sibi cavebunt. Nam qui intelligentia præditus est, is etiam intelligit, alterius operam & diligentiam minimè vituperandam esse, nimirum veritas manebit veritas, utcunque injuriis exposita. Quemadmodum autem dictum est, quod ex jucundis & beneolentibus vegetabilibus bonæ & efficaces

Essen-

Essentiæ præparari possint. Ita & consimili ratione itidem ex maleolentibus vegetabilibus & animalibus, quæ suum etiam usum & commodum præstant, utpote in suffocatione matricis, ubi plerumque quæ summè foetent naribus mulierum adhibentur, ut per graveolentiam uteri ascensum impediant & reprimant. Quod etiam nonnunquam ex voto succedit, qualia sunt assa foetida, castoreum, incensus pannus, pennæ & similia, quæ pessimum odorem præbent, quod si autem non præparatum corpus in quo odor latè dispersus est, notabilem tamen operationem præstat, quid futurum existimas, si tam maleolentium oleum cum simili spiritu volatili alcolifato conjungeretur; Non dico decies sed vel vigesies aut trigesies plus effecerit quam crudum corpus. Inter omnia autem foetida & male olentia quæ tamen naturæ inimica non sunt, hæc ipsa reperi, nimirum oleum tartari nigrum, quod per destillationem elicatum est, nec non quod ex hircorum cornibus, porcorum ungibus, avium plumis, omniumque animalium crinibus destillatum est, quæ
omnia

omnia & singula supra modum male olent, nec homini tamen nocent, quemadmodum illa foetida quæ ex putredine proveniunt, uti sunt mortua animalia, pisces, ova putrida & similia, quorum foetor spiritui vitali prorsus inimicus, interitum ipsi minatur, quo quantum fieri potest, quisque sive caveat. Nam cor, cerebrum & totum corpus eo inficitur & debilitatur. Quæ autem ratio sit, cur graveolentia olea ex animalium cornibus, crinibus & unguibus hoc ipsum non præstent, in sequente secunda parte dicetur, ubi de animalibus, & quod de illis ad Medicinam usurpari potest, tractabimus. Hisce primæ Pharmacopœæ Spagyricæ meæ parti finem imponam, lectoremque admonitum volo, ut, sicubi hac mea Essentiarum descriptione uti velit, bene dispiciat, à quonam illa confecta sit, neque unicuique fidat, qui vix prima artis limina salutaverit, & nihilominus medicamenta conficere aliisque propinare audeat, sub hoc enim nomine magna fraus exercebitur, nimirum quidam proprii lucri gratia tantum operæ & sumptuum non sunt adhibaturi, ex bonis & recentibus

bus herbis ut Essentias conficiant , sed omnia corrasuri , ut aliquid saltem proferant , quod herbæ odorem & saporem quomodocunque referat. Et quamquam tales Essentiæ ex optimis quibusque vegetabilibus præparatæ forent , proprii autem commodi causa in majori , quam par sit , quantitate spiritus adhiberetur , id quod facillime fieri potest , si nimirum ad unam partem olei , 5. 8. 10. 12. partes spiritus fumerentur , eo quod hic facilius comparari possit quam oleum , (cum tamen juxta meum præscriptum duæ tresve solummodo partes fumendæ sint) facile conjici potest , hujusmodi Essentias eò minori efficacia præditas fore : summa enim virtus in oleo consistit , quod per spiritum alcolisatum volatile & penetrabile factum , introducitur. Nec vero alius etiam abusus hic locum non habet , quum quis labori parcens olea non ipse conficit , sed vili precio ea ab aromatariis (quæ quandoque temporis tractu subtilissimam sui partem exhalarunt , tenacia & rancida facta sunt) usurpare nititur , ex quo laudabile nihil fieri potest , ut cuius patet . Et posito , recentia olea nec haberi nec propria

pria manu parari posse ob defectum commoditatis, possunt tamen olea utcunque inveterata & tenacia usui inservire, modo per spiritum salis ex retorta prius distillantur & rectificentur, tunc clara prodeunt, & apta fiunt, ut spiritus alcolifatus ea solvere possit, quod antiqua alias olea non patiuntur, idque ideo monendum fuit, ne, qui bona medicina se potiri existimat, culpam mihi imputet, aut essentiae vitio vertat, exspectationi autem effectus non respondeat, is sicuti meis medicamentis haecenus accidit & etiamnum quotidie usu venit, quod plurimi diversis in locis falso præ se ferunt, ac si secretorum meorum essent conscii, quod tamen falsum est & diabolica impostura, propinant aliis inutilia sua medicamina, pro meis venditantes, & in primis Panacæam meam & tincturam Antimonii, quæ tamen cum mea nihil habet commercii, & quod magis est, affirmare non verentur, talia medicamenta per menstruum meum Universale, (quod tamen nec intelligunt nec usurpare norunt) facta esse, quoniam autem huius menstrui mentio incidit, aliquid de illo dicendum venit, quid nimirum

rum per illud intelligatur, cum tam varia de eo sint judicia. Maxima pars existimat, quod *Alkahest* sit aqua subtilis sive per instrumenta ex aëre attracta sive alias per subtiles distillationes parata, in quo tamen errant, cum interim non negem efficacem etiam aquam non tantum ex aëre sed ex intensissimo etiam Solis lumine elici posse, qualia & ego ipse aliquando paravi, hoc autem humido-ficcum menstruum, quod *Alkahest* nomino, nil nisi sal terræ est, tam in liquida quam ficca forma usurpandum, quod & ipsius etymon præ se fert, si recte inspicitur & legitur, nimirum *Alkali* & *est*. Nam vocabulum *Alkahest* ex duobus vocabulis est compositum, ex *Akali* & *est*, ubi *l* & *i* per transversam lineam in unum coaluerunt, literamque *h* constituerunt, & legitur jam *Alkahest*, dempta autem transversa linea legitur *Alkali est*: ex quo cuilibet manifestum fit, quod nomen istud huic menstruo temerè non imposuerim, sed eo ipso subjectum aperte nominaverim. Hac ipsa de causa consultum foret iudicium suspendere, nec tam facile sententiam dicere, de eo quod penitus cognitum non habe-

habeas, potiùs cogita quis scit an forte rem perspectam habeo, fortasse temere quid dixerò, quod facile refutari possit, quod quidem hic fieri videmus. Varii enim de hoc menstruo fuerunt discursus, acsi immeritò tam celebre nomen ipsi affinxissem, eò quod ex sale tantùm ortum ducat, subtilis autem Aqua sit Alkahest; hic autem apparet, quod alienum nomen ipsi non tribuerim, sed proprio suo nomine insigniverim, quod in contentientium gratiam (ne impòsterum de nomine amplius controversia esset) indicandum fuit. Quomodo autem ad illa secreta, quæ in Miraculo mundi continentur, usurpandus sit, non est hujus loci. Suffecerit benevolum lectorem denuò atque iterum certiore reddidisse, quod omnia & singula quæ ibi dicta sunt, absque controversia per hoc unicum subiectum (sal terræ nimirum) præstari possint. Atque ideo, Tractatus iste jure merito miraculi mundi titulum meretur. Coronidis loco tandem iterum moneo, quod si cui videbitur hac mea Essentia uti, hæc autem perperam præparata ipsi in manus veniat, culpam in me non rejiciat,

E

acsi

acsi inutilia conscripsissem, sed in illum potius convertat, qui eam non rite præparavit.

Dubium tamen non est, quin cujuscunque conditionis homines temporis decursu operam daturi sint, ut ejusmodi Essentias parari curent, non solum tanquam jucundum & efficax medicamentum, verum etiam propter confortativum, penetrativum & summè gratum odorem, crudus & frigidus in conclavibus aër non tantummodo temperetur, naturæque acceptus & amicus reddatur, sed etiam in externis casibus & morbis pro rei exigentia feliciter adhiberi ac tuto usurpari possit. Uniuscujusque igitur erit dispicere qua commodissimum ratione illa potiatur, præparatio facilis est, modò diligentia adhibeatur ejusmodi essentiarum ex omnibus vegetabilibus & aromatibus, quorum in Pharmacopoliis usus est, facili negotio bona quantitas conciliari potest. Qui autem commoditate instructus est, ut illas præparare ipsemet possit, ille utique quid habeat omnium optime novit, eique tutò fidere potest: inter illas enim magna aliquando deprehendetur differentia, unus illam curiose pa-

se parabit, alter obiter; differentia autem facile apparebit, tam ex efficacia, quam ex suaveolentiâ. Nimirum, quæ juxta præscriptum pondus & proportionem rite paratur essentia, illam absque dubio valde subtilem, suavem, efficacem, fortisque tam odoris quam saporis esse oportet. Secus autem si sit, indicio est oleum deficere nimisque parce additum fuisse, & pro rite præparata essentia æstimari nequit. N B. Quæ autem de odore & sapore hic dicta sunt, quam essentiæ habere debeant, de beneolentibus duntaxat Vegetabilibus intelligenda veniunt, qualia sunt rosæ, majorana, rosmarinus, violæ, chamomilli, ex his paratæ essentiæ merito efficaces & bene olentes esse oportet. Quæ autem essentiæ ex ejusmodi vegetabilibus parantur, quæ insigni odore destituta sunt, nec essentiæ etiam ex illis paratæ plus odoris præstare possunt, quam vegetabile habuit, modò præsentaneam efficaciam nihilominus exhibeant. Exempli gratia: Essentia vini quæ præ omnibus confortantibus primum locum facile obtinet, insigni tamen odore destituta est, nec alium forte refert, quam flos vitis

in vere : itaque intra corpus sumpta vires suas exerit, non autem per odorem quemadmodum & ipsum vinum non tam odore suo quam intra corpus sumptum operatur.

Huc pertinet doctrina qua ratione ad hanc essentiam perveniendum fit, cum ea non paretur ad consimilem modum, quem de vegetabilibus in genere tradidi, idque ideo quod jucundum vini oleum, absque quo nulla essentia parari potest, comparatu difficile fit, ejus itaque parandi rationem etiam docebo, sed in debiliū & decrepitorum senum nec non pauperum tantummodo gratiam, non autem nasutulis & indignis irrisoribus hæc scribo; jamdum enim cognitum habeo, quod nonnemo postquam hunc libellum legerit, præ Philautia dicturus sit, hoc mihi novum non est, hoc ante complures annos scivi, Glauberus hoc de suo non profert, sed aliunde habet ex antiquo forte libro conquistum; qui ita de me sentit non alia de causa hoc profert, quam ut odio & invidia ductus mihi scriptisque meis detrahat, hujusmodi invidiosis hominibus respondeo, quod mihi non constet; utrum aliquis hoc
aut

aut illud secretum , cuius in scriptis meis mentionem facio , vel antehac habuerit vel etiamnum habeat. Fieri potest , quod talia secreta ante centenos etiam annos extiterint , & etiamnum apud quosdam (me incio) in usu sint , id mea nihil refert : quod autem eorum secretorum , quorum in Miraculo mundi aut aliis meis in lucem editis scriptis mentio fit , vel unicum saltem nedum plura aut omnia juxta invidorum meorum effatum , vel ab alio vel ex antiquis libris mutuatus sim , manifestè falsum est , sed per multa tentamina , multis sumptibus , opera & labore , ea quærendo per DEI gratiam sum adeptus. Quod cum mihi invideant , talia de me mendacia clanculum spargunt , quod brevi DEO dante demonstrabitur. Posito autem , me quæcunque scripsi ab aliis aut ex antiquis libris hausisse , an ideo plus minusve profutura sunt , quam si mea essent , an non unum idemque est modo eximium quid edatur , quis illud scribat aut à quo proficiscatur , modò adsit , & quam plurimis prodesse possit. Propter hanc invidiam & calumniam quam à malignis sustineo , plurima penes me recondo

E 3

quæ

quæ in commune commodum edere alioquin cogitavi. Quodsi illud, quod in Miraculo mundi commemoratur, (& nihilominus tam altæ indaginis non est quam inexperti putant;) illud tamen comprehendere & credere nequeunt, quomodo crederent si istis altiora proponerentur? Obtinet ergo vetus proverbium secreta secretis, stulta stultis, relinquenda esse.

Sequitur processus præparandi ex vino olei, & ex ejusdem sale fixo & volatili confortantem & jucundam essentiam præparandi. Nemo negabit opinor hucusque apud neminem, eorum qui vinum distillare solent, alicujus olei mentionem fieri, præterquam apud illos qui scripserunt, quod vini oleum in tartaro & fecibus quærendum sit, sicuti omnibus Chymicis jam satis innotuit, quod tam ex siccatis vini fecibus quam ex tartaro nigricans oleum distillari possit, illud autem per hanc procedendi methodum tam ingratum odorem acquirit, ut ideo (quamquam bonis virtutibus præditum) nec intra nec extra in usu sit. Equidem non novi, an inter omnia magis foetens inveniatur illo quod
ex

ex tartaro paratur, quo homines & animalia fugare possis, quia quem de se spargit, odor intolerabilis penè exsistit. Hoc autem cuius hic fit mentio, jucundum & amicum, clarum & perspicuum est, & fit hoc modo: Tempore vindemiæ, quando uvæ exprimuntur, colligatur mustum purum, illud in dolio fermentet, quousque albescat, & maxima fecum pars subsidat, quo facto distillare incipe, & ex ænea vesicâ quæ stanno interius obducta sit, aut alio vase distillatorio Spiritum provoca. Cuius non erit magna quantitas, postquam ille cessavit, aufer à vesica capitellum, & quod superest infunde vitris puris, stet ad aliquot dies, & supernatabit oleum album, interdum etiam fundum petit, quod à musto separatum illud conficiendæ quam supra dixi essentiæ inserviat. Mustum autem à quo spiritus & oleum ablata sunt, cum reliquo musto confundatur, denuò fermentabit & in vinum abibit, quodsi autem artificii istius ignarus sis, fac ex eo acetum. Hæc compendiosissima & facillima est oleum vini præparandi ratio, & tametsi alia præter hanc via mihi innotuit, quomodo etiam extra autumnum

tale oleum haberi possit , inconsultum tamen mihi videtur omnia simul & semel effutire , multis hoc ipsum quod jam docui parare difficile satis fuerit , tametsi hic satis clarè descriptum sit. Et notatu dignum est, ut debitum distillandi tempus in hoc labore observetur, nimirum quando mustum eo fermentationis devenit, ut sapor ejus nec plane dulcis nec plane vinosus sed intermedius fiat , quo neglecto culpa mihi non imputetur , quoniam omnia ad amissim monui , cum nimis mature distillare incipis , antequam mustum satis solutum sit, oleum non porrigit, cum nimium expectas , oleum cum fecibus præcipitatur, nec quicquam obtinebis, itaque omnia debito tempore facienda sunt. Quomodo autem hoc oleum cum proprio spiritu , sale fixo & volatili in essentiam redigendum sit , supra dictum est, cui vero usui illa inserviat, descriptione non indiget. Unicuique enim notum jam est, quàm vino insit vivificans & confortans virtus , quod vinum tamen pauco oleo , (optima vegetabilis parte ut supra dictum) præditum est , & præterea magna insipidæ aquæ quantitate tartaroque crudo

crudo unitum, essentia autem cruditatibus istis aqua & tartaro nimirum liberata, & in debita proportionem purissimarum partium, sive ex tribus principiis salis, sulphuris & Mercurii composita, merito quinta essentia seu anima vini appellari potest.

Quisquis jam eam possidet, videbit cui bono sit, & quomodo uti illa debeat. Mihi quidem illa videtur antidotum contra venena præstare posse. Nam cum antiquitus scriptum reperitur, quod serpens aut aliud venenosum animal in vinetis durare non possit, quo tempore vinea floret, oleum autem & essentia vini hunc ipsum odorem referat, non male illam quadrare contagiosis morbis sanandis.

Hoc circa essentias notandum venit, quod non debeant illis muniri quæ ab essentia liquefierent, sed duplici potius vesica, ne spiritus volatilis evolare possit. Hoc enim si fieret, oleum debilitatum suum spiritum iterum desereret, & essentia corrumpetur.

Et quoniam propositum mihi fuit de vegetabilium essentiarum præparatione

E 5

verba

verba facere, non autem amplissimum illorum usum describere, huic rei jam finem imponam, unicuique permittens, ut sensu suo sapiat, nihilominus si præsens tempus permisisset, aliquorum specificorum mentionem fecissem, quod aliàs fortè fiet, illud tantùm dico, in vino plurimum latere, paucis autem notum esse, quod si quis commemorare vellet, nulli non admirationi futurum sit. Huc autem non pertinet, sed ad opus vegetabile, quod (ubi DEUS permiserit) mox etiam sequetur; cum vinorum facta sit mentio, unum quin huic addam facere non possum: nimirum adhuc cui usui herbarum essentiae inservirent, si in Pharmacopoliis illæ semper paratæ prostant. Nam 1. 2. 3. vel plures guttæ essentiarum, cantharo vini pro lubitu injectæ & agitatae, ut vinum cum essentia uniatur, statim dant vinum clarum & jucundum, genium & naturam essentiae injectæ referens, hac ratione ex uno eodemque dolio diversi generis vina ex tempore exhiberi possunt, ad placitum & recreationem hospitem, quæ ratio longè præstat usitatis jam extractis, quæ vina reddunt turbida, hæc autem relin-

linquit clara. Non opus itaq; fuerit diversa in singulis doliis vina cellæ committere, ubi successive singula deficient, nisi continue repleta conserventur, sed unicum tantummodo dolium variis vinorum generibus pro lubitu sufficit, quod secretum valdè utile est pro magnatibus & aliis, quibus incumbit varia quandoque exhibere vina. Multis in usu est mane jejuno stomacho haustus vini medicati ad præseruationem à noxio aëre ad roborandum debilem stomachum, si habere possent: quod si illo utendum sit, quod ex vini reliquiis & vappa, vulgò conficitur, illud virtute caret, plusque damni quam emolumenti affert. Habitis autem herbarum essentia illis generosum vinum inficere, vinumque medicatum conficere facile fuerit, hac ratione certus esse potes, quod vinum habeas sanum, ex vappa aut stillicidiis non confectum, quo ad conficienda vina medicata vulgò utuntur, ex quo sæpenumero tormina & alia incommoda existunt; illud verò quod ex generoso vino & bene præparata Essentia compositum est, salubris vini medicati nomen meretur. Hisce primæ Pharmacopœæ
Spa-

Spagyricæ parti coronidem imponam benevolumque lectorem rogatum volo, ut laborem, diligentiam & intentionem boni consulat & interpretetur. In duabus subsequentiis partibus, D E O volente plura de bonis medicamentis tractabuntur. Finis Primæ Partis.

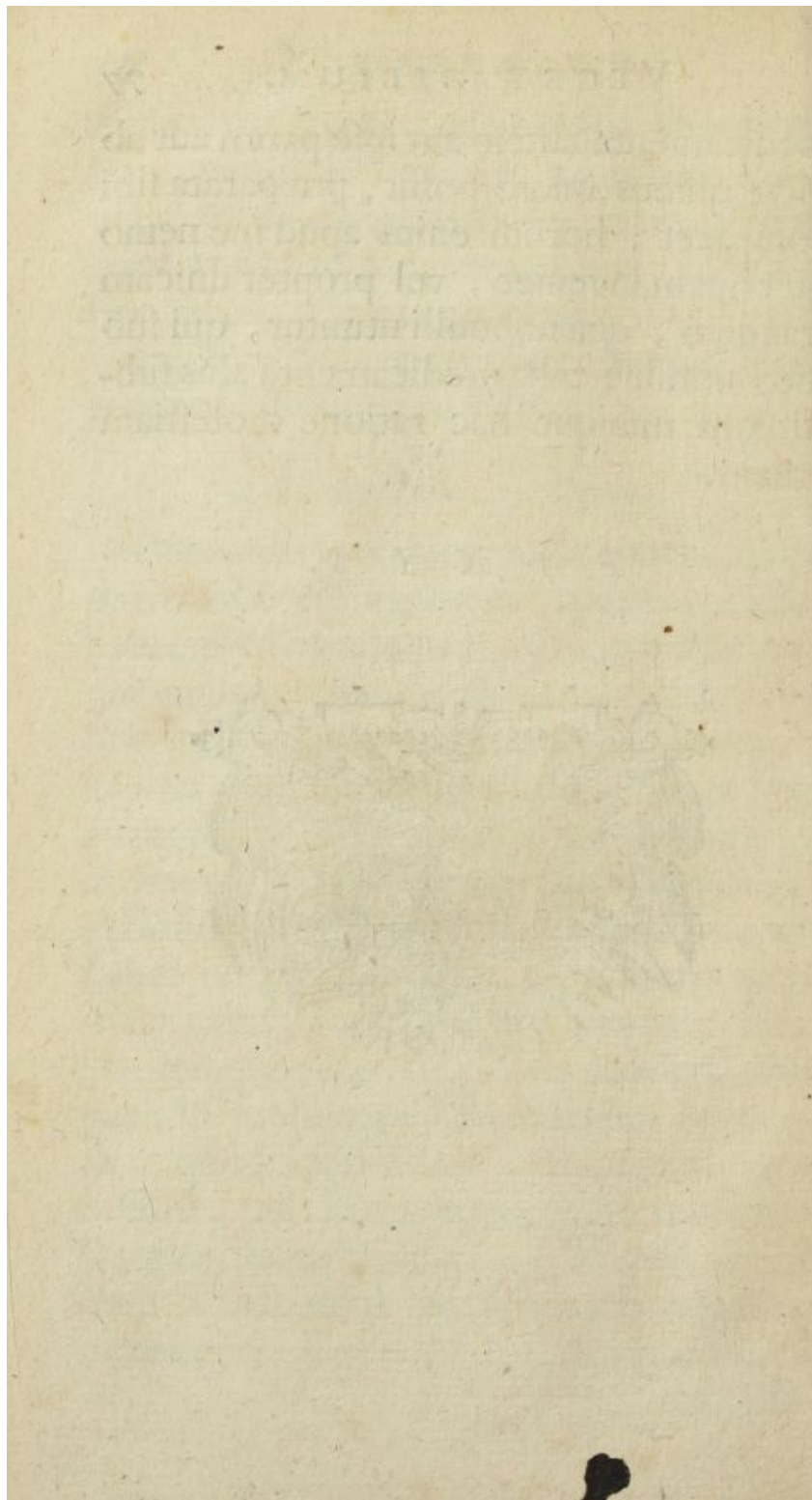
Commonefactio ad lectorem.

Coronidis loco facere non potui, quin porrò lectori indicarem, quod in animo habeam Miraculum mundi (quod hucusque multos offendit & tanquam impossibile judicarunt,) non tantum proximè explicare atque comprobare, sed & alia quam plurima secreta edere, eum tantum in finem, ut nunc & in posterum interrogationibus & literis quibus subinde me fatigare consueverunt, omnis occasio præci-datur; quia plane constitui mecum, tam Medicinæ quàm Alchymix tandem aliquando valedicere, & exiguum temporis, quod mihi D E U S reliquum concesserit, ad D E I honorem in tranquillitate & quiete transigere; si quis artificium examinandi & fundendi mineras quærit, ille mea & aliorum scripta legat,
medi-

medicamenta autem aut ipse paret, aut ab illis, quibus fidere possit, præparata sibi comparet; horum enim apud me nemo quicquam inveniet, vel propter unicam fraudem, qua nonnulli utuntur, qui sub meo nomine talia medicamenta aliis substituunt mihiq[ue] hac ratione molestiam creant.

F I N I S.

Pharmacopœæ Spagyricæ

PARS SECUNDA.

**De Vegetabilium, Anima-
lium, & Mineralium præparatione,
per Solvens Universale.**

In quâ

Clarè demonstratur; & exactè describitur, quod
Nitrum sit verum Solvens Universale, & quo-
modo omnia Vegetabilia, Animalia, & Mine-
ralia eodem solvantur, corrigantur, & veneno-
sa, ac noxia eorundem proprietas in salubria
medicamenta contrâ multorum ignorantium
opinionem mutetur.

*Veritatem testandi, & proximo inserviendi
causa sincero animo in lucem edita*

à

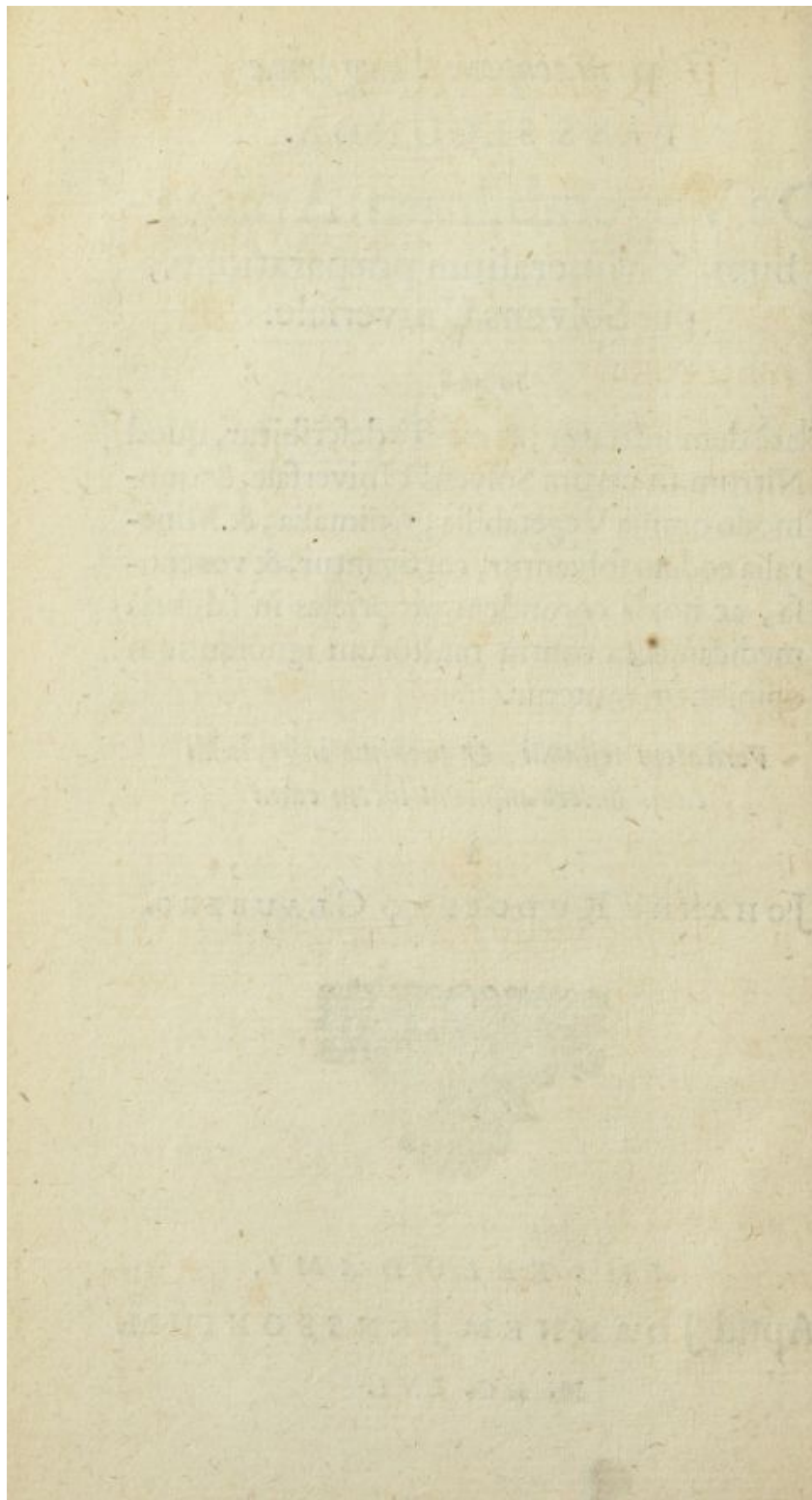
JOHANNÉ RUDOLPHO GLAUBERO.

AMSTELODAMI,

Apud JOANNEM JANSONIUM.

M. DC. LVI.

P R Æ F A T I O

A D

BENEVOLUM LECTOREM.

ua de causâ Pharmacopœæ Spagyricæ pars hæc de Vegetabilibus, Animalibus & Mineralibus secunda, maturius in lucem non prodierit, Lector Benevolus facili conjectura providebit, si judicii sui sinceri lance perpenderit, quantas turbas scriptis meis hætenus editis mihi concitaverim, & quàm prægnantes ideo causas habeam, ut à scriptione ejusmodi imposterum abstineam, & meipsum laboribus & molestiis, commodo aliis, mihi autem damno futuris, posthac non onerem.

Quoniam autem illa undique ab iis, qui tantæ rei desiderio flagrant, studiosa inquisitione expetita fuit, & plurimi adhuc eam summa contentione requirunt,

A 2

ægro-

P R Æ F A T I O.

agrorum causâ eam diutius non suppressere, sed, ut communi Bono, ac imprimis humano generi morbis infinitis cruciato, & remediorum penuria laboranti in servirem, in publicum emittere volui; non quidem prolixè, ut constitueram, sed quam brevissime fieri potuit, ac quatenus tantum Menstruum, vel Solvens Universale concernit. Atque id ea de causa, quod jam imperiti & crassi homines multis suggillationibus Miraculum Mundi à me editum roserint, ac ferè nemo comprehendere ac credere voluerit, quod in Nitro, creatura Dei tam Nobili, verum Solvens Universale inveniri queat. Ac quamvis in tractatu dicto, cui Miraculum Mundi titulus, omnia puncta, quæ continet, articulatim declarando ob oculos posuerim, rei que possibilitatem apertè demonstraverim, hætenus tamen parum profeci, adeò ut
nulla

P R Æ F A T I O.

nulla lucis tam apertæ habita ratione plurimi Thomæ increduli, & veritatis oppugnatores se mihi opponere conati sint. Quanquam autem illos usque deque habere, ac cuivis suam opinionem relinquere, Veritatisque sui ipsius tutelam permittere potuissem; Necessaria tamen remedia, & auxilium, quo miseri ægri maxime egent, facile nihilominus isto medio comparanda, ansam mihi & occasionem præbent, ut scriptis meis iterum prodeam, & clarius, quam hucusque feci, omnia detegendo in commune consulam. Nulla alia quam agrorum causa negotium hoc suscepi, ut verum Solvens Universale, ejusque in Medicina usum nobilissimum aliquantò clarius describerem, & uniuscujusque oculis subjicerem, quam rudis, ignarus & hospes in luce Naturæ sit præsens hic mundus, & quanta astutia & impostura in tenebris

A 3 nebris

P R Æ F A T I O.

nebris vivat, & versetur, nihilque aliud conetur, quàm ut lucem illam Naturæ clarissimam extinguat. Spes me tenet, inventum iri, qui relictâ pertinacis sui cerebri contumacia veritatem plurimorum ægrorum emolumento, & solatio arrepturi sint. Ut hoc fiat, Lux illa æterna, Deus noster Omnipotens, gratiam & benedictionem suam largiatur.

Phar-

Pharmacopœæ Spagyricæ

PARS SECUNDA.

**De Vegetabilium, Animalium & Mineralium præparatione
per Solvens Universale.**

*Quid Animalia sint, & quid iis
intelligatur.*

A Nimalium voce hîc omnia ea intelligenda, quæ vitâ & motu vitali fruuntur, ut sunt homines, omnis generis bruta, vermes, & insecta in & supra terram, pisces in aquâ, aves in aëre, & omnes creaturæ, quæ se movere possunt, & visibilis vitæ participes sunt. Inter has animales creaturas hoc discrimen tenendum, quod aliæ medicinali usui inserviant, aliæ verò ad medicinam ineptæ sint. Omnia enim animalia, quæ humanum genus nutriunt, corpusque alunt, non medicandi sed nutriendi vim habent, adeò ut ex illis medicamenta morbis resistantia parari nequeant. Nam licet ex animalibus nonnullis, bobus, puta, ovibus, capris, hircis, gallinis, & avibus, ac aliis similibus artis beneficio Essentia bona extrahi possit, ut morbis debilitata corpora restaurent, & roborent, ut in meo de arte culinaria libello videre

A 4

est;

8. *Pharmacopœæ Spagyricæ*

est; labor tamen iste ad culinam potius ac co-
quos, quàm ad Pharmacopœos ablegandus est.
Itaque in hoc tractatu de nulla alia re agetur,
quàm de animalibus ejusmodi, quæ corpus hu-
manum non nutriunt, sed comesta, aut quovis
modo ventrem aut alias humani corporis partes
ingredientia veneno suo maximè nocent. Sed
per Spagyricam artem inversa, optima medica-
menta evadunt, & sine emendatione illa vene-
nata & noxia manent. Talia sunt viperæ, serpen-
tes, bufones, scorpiones, araneæ, & alia venenata
insecta, quæ veneno suo spoliata, aut per artem
mutata penetrantis efficacix medicamenta eva-
dunt. Serpens quidem & bufo, similiaque ani-
malia venenata, communi aqua tantummodo
decocta, veneno suo nudari, ac sine ullo damno
comedi possunt, cum venenum ipforum non in
carne, sed in spiritu consistat, & sola decoctione
evanescat. Exempli plurima hoc confirmant,
quandoquidem in propatulo est, anguillarum
loco sæpius serpentes coctos, & comestos fuisse.
In Indiâ certe novum non est, quod magnis ser-
pentibus coctis, cibi loco, populi isti vescantur.
E contrario alia inveniuntur animalia, ut scor-
piones, tarantulæ, & similia, quæ sola deco-
ctione venenum non deponunt, sed retinent.
Si verò ejusmodi vermibus tam noxio veneno
imbutis fortioris efficacix aqua, aut liquor ad-
datur, in quo digerantur, venenum ipforum in
antidotum salubrem mutatum ipsi veneno resi-
stet,

stet, ut postea probabitur. Hoc certum est, quod Omnipotens Deus ne minimum quidem vermiculum frustra creaverit, qui commodum aliquod afferre non posset, quanquam à rudibus hominibus susque deque habeatur, & planè negligatur. Quoniam verò penè cuncti tales vermes, & insecta ejusmodi ob venenum suum rarò ad medicandum adhibentur, ac ferè nemo occultas eorum vires ex signatura ipsis à Deo data agnoscit, aut agnoscere vult, usus ipforum ignotus tenebris occultatus est. Imo bene factum est, cum venenum tale corrigendi, aut in medicamentum convertendi ratio maximam doctorum partem latuerit, quod ex apothecis usus eorum ejectus fuerit. Temporis tamen progressu ejus generis vermes nonnulli usum aliquem Medicis obtulerunt. Ejus farinae sunt Scorpiones, Cantharides & alii similes. Scorpiones olivarum oleo suffocati proprium suum venenum domant. Cantharides, lumbrici, millepedes urinæ promovendæ adhibentur, non tamen sine periculo ob venenum, quo pollent. Ausi nihilominus sunt homines iis uti, idque sæpius haud absque fructu magno. Si verò eorum emendatio innotuisset, iique correcti in usum adhibiti fuissent, sine omni periculo majorem usurpatoribus honorem conciliassent. Omnibus autem correctionis modum ignorantibus, talia animalcula exsiccata, & cruda in pulverem redacta ægris propinabantur, & maximo eorum periculo nonnunquam admirandas

curationes efficiebant. Si vermium talium signatura probè examinatur, ususque ad medicinam addiscitur, & postea ipsi Universalis Solventis adjumento convertuntur, ac in medicamentum tutum mutantur, remedia adeò tuta & efficacia evadunt, ut gravissimos, & opinione aliorum planè incurabiles morbos tollant, & vegetabilium operationes debiles multis modis superent. Etenim Animalia, quæ Deus vita donavit, longè vegetabilibus virium efficacia præstare, haud difficulter quis crediderit. In meo de Animalium, Vegetabilium, & Mineralium Signatura libello propediem in lucem prodituro mirabilia invenientur, ac præter signaturam vires quæque ipsorum tam notæ, quàm ignotæ & occultæ indicabuntur. In hoc autem tractatu præcipuorum animalculorum ad medicinam adhibendorum, quo pacto Solventis Universalis opera emendari, & in optima, & tutissima medicamenta redigi possint, mentio tantum fiet. Eorum vires, & efficaciam ex aliorum scriptorum libris Benevolo Lectori petere integrum erit. Quamvis enim admirabiles in nonnullis vermibus hætenus neglectis vires offenderim, quas etiam in proximi mei commodum descripsissem, ut mihi illud prolixâ descriptione exequi proposueram, proximi tamen, quem multis ambagibus erroneis circumducere nolo, amor, quo minus id facerem, mihi impedimento fuit. Omnes enim rerum vires in omnibus vegetabilibus & mineralibus

libus sigillatim dispersæ; cunctæ in uno minerali concentratæ, & perfectè unitæ inveniuntur, ita ut tot vegetabilium, animalium & mineralium medicamentis separatim opus non sit, quod etiam Lectorem benevolum remitto. Ut autem iis quoque satisfiat, qui à medicamentis ex mineralibus petitis abhorrent, & ea tanquam venenum aliquod reformidant, nonnullorum ex præcipuis animalibus ad medicinam idoneis virtus & potestas detegatur.

De Scarabæi tauri, vel lucani, aut cornuti signatura, proprietate, & viribus in medicina.

EX maximis & volantibus scarabæis mihi noti sunt, qui semiuncia aut uncia pondus habentes castanearum colorem referunt, sex acutis pedibus rei alicui firmiter adhærent, & duplicatis alis vestiuntur, superiores duræ & læves sunt instar cornu; inferiores admodum tenues, & pellucidæ sicut papaveris folia siccata cernuntur. Mas femellâ plerunque major duobus armatur cornibus, ramis suis cervinorum cornuum figuram exprimentibus, instar cornu duris & lævibus, ac intus sine medullâ cavis, quibus se defendit. In mensa virgulis sæpius verberatus, lacessitus & ad iram provocatus aliorum animalium more in fugam se non coniecit, sed erectis, & divaricatis cornibus hostem suum petit, de injuria sibi illata quasi vindictam

dictam sumpturus. Quicquid ipsi porrigitur, cornibus mox arripit, ac tam firmiter tenet ut ægrè ipsi extorqueri possit. Si quid nimis grave est, eo relicto abit; Sin leve, illud aufert, & ablatum postea ex cornibus dimittit. Femellæ cornua duo sunt minora & curva, quæ forcipis instar aperta & clausa, quicquid apprehendunt, firmissimè constringunt, si quid porrigatur, cornibus illud, si durum non fuerit, tamdiu constringit, donec cornuum cuspides se mutuò attingant. Cati aut canis alicujus auri appensa mox eam perforat, tam firmiter adhærens, ut canis adhærentem pedibus amoliri nequeat, &, quid sibi acciderit, nesciens, hinc inde discurrat, & clamando ac ejulando aliorum opem quasi imploret; tanta huic animalculo ira & malitia innata est. Gramine & arborum foliis, ut scarabæi alii, non vescuntur, sed solo mollium resinarum æstivo tempore ex arboribus fruges nucleos habentes ferentibus, quales sunt nuces, cerasi, pruni, mali persicæ, & similes, emanantium succo nutriuntur. His adhærentes resinam emanantem exfugendo vitam sustentant. Verè Martialia hæc animalcula perinde se habent, ac si à natura armis induta, & armata essent. Cornua decerpta quidam secum ferunt, quasi præsidio sibi futura contra ferarum noxiarum impetus & invasiones, quod superstitiosum judico. Quosdam cum alis in pulverem redacta eadem usurpasse, & ita internos corporis dolores & punctiones sanavisse, ac quartanas curasse,

curasse, imò in omnibus febribus collo appendisse scio, plus tamen commodi allatura arbitror, si debito modo præparata intra corpus fumantur. Quid autem in cæteris partibus corporis præstare queant, ignoro, nec hæcenus comperi, quod ad alium aliquem usum adhibita sint. Certo tamen mihi constat, saluberrimam huic insecto virtutem inesse, quippe quod resinosis illis succis vivit & nutritur, qui ex arboribus fructus nucleis præditos ferentibus effluunt, adeò ut Balsamicæ Naturæ totum ejus corpus esse censeam, ac ex signatura ejus judicem, quod omnibus internis & externis læsionibus, à tundendo, feriendo, cædendo, pungendo, & jaculando ortis, cum fructu curandis adhiberi possit, si prius mea methodo in essentiam redactum fuerit. Cornua, & alæ illæ duræ separatim in Magisterium redigi possent per Solvens universale ad internum usum, ac ipsum corpus præparatum tam externè quam internè ad omnes dolores sedandos admovendum esset. Procul dubio pluribus aliis viribus occultis pollet, quæ me & alios fugiunt.

De Scarabæo pilulario.

Alii etiam sunt Scarabæi in medicina utiles, nigri nempe, & pilularii, in equorum stercorebus commorantes, ut & illi, qui in quercubus vivunt, cinerei coloris sunt, & gratum cibum gallinis præbent, quæ his vespentes plurima ova pariunt, sed ab illis abstinent. An hi posteriores

riores aliquid ad medicinam adjumenti conferre soleant, me latet. Ita tamen cum iis comparatum est, ut contusi, & cuti nudæ impositi, aut allegati vesicas excitent, quod etiam faciunt, qui rosæ & sambuci floribus insidentes aurei scarabæi appellantur. Uterque hanc potestatem internè & externè exercent, ut & Cantharides, seu muscæ illæ virides, quæ Hispanicæ nuncupantur, & vehementissimè urinam movent. His per artem mutatis si venenosa sua qualitas adimatur, in podagra, calculo, & aliis gravibus morbis tutò curandis proderunt, & multum commodi afferent. Nigri & pilularii scarabæi Martiales sunt, & scarabæis cornutis haud multum dissimiles. Cinerei Saturninæ naturæ, virides Venereæ, & rubri ac parvi solaris participes existunt. Hi ultimi apud Germanos aurei, & Domini Dei aviculæ vocantur, ex quibus nonnulli aurum probum in cineritio se expurgasse gloriantur, quod mihi verisimile fieri nequit. Cordis humani roborationem, seu Cordiale, ut vocant, in iis occultum esse, si præparatio aut correctio præcesserit, haud abnuerim: Crudis, & non emendatis uti haud libenter vellem. Præter enumeratos alia species est scarabæorum nigrorum, qui Majo & Junio mensibus gramen perrepentes, priorum mare volare nequeunt, quamvis alas parvas habeant. Tardi admodum in rependo, & manibus impositi grave olentem liquorem emittunt, & Maji aviculæ, ac adipis vermes Germanis, Scarabæi unctuarii Latinis

Latinis dicuntur. Efficacissimè operantes à multis ad gravissimorum morborum, Podagræ, Calculi, Lepræ, Morbi Gallici, & Hydropis curationem adhibentur, quorum in pulverem redactorum 1. 2. 3. aut plura grana in vehiculo aliquo appropriato propinantur. Vehementissimè per vomitum, secessum & urinam sordes expellunt, adeò ut urina podagricorum, leproforum, aut calculo laborantium lactis instar coaguletur, aut sicut lapis, tenax evadat, & dure scat, quod in admirationem jure aliquem rapere potest. Plurimos profectò podagra correptos pristinæ sanitati restitutos esse scio, quamvis medicamentum ob vehementiam virium periculo non careat. Sed prius per sal universale correctum tutissimè postea in dictorum morborum curatione applicari poterit. Wierus Medicus admodum doctus antehac de Arthritide vaga tractatum in lucem edidit, ac hunc vermem Majalem nonnullis dictum ut & lumbricos in curatione ejus mirè commendavit. Nec abs re est, quod omnibus cæteris virtute morbis medente præditis vermibus hic noster longè antecellat. Eum longo intervallo sequuntur Cantharides, & has cœruleæ muscæ, quæ nullibi, quàm in cadaveribus reperiuntur. Succedunt muscæ illæ grandiores apud homines in ædibus commorantes, ac tamdiu susurrando circumvolantes, & quærentes, donec crudam carnem inveniant, cui sordes suas instar minimorum ovorum aut lendium immittunt, in vermes se unius diei

diei spatio mutantes. Vix ullam creaturam odoratu tam acuto & subtili præditam huic muscæ respondere credo, eaque de causa eam in occultis morbis vires suas exercituram non dubito: Nemi-
ni tamen author sum, ut eas usurpet, cum homine carnem talium muscarum sordibus inquinatam casu edente, ac excrementa illa in stomachum demittente, Natura ipsa eadem tolerare non possit, sed mox tanquam venenum aliquod per vomitum rejiciat. His muscis Mercurialem naturam assigno: Lumbricis etiam vires medicas inesse ajo: Fortiter enim urinam, & sudorem expellunt, ac crudi in usum adhibiti excrementa movent, & vomitus excitant. Sed solventis universalis correctione in suavem essentiam transmutatos contra impotentiam specificum insigne futuros, ac Venereo ludo fessos insigni corroboratione refecturos esse confido. Indicio est signatura, & corporis figura ipsorum, qui modo in longitudinem se extendere, modo in brevitatem contrahere, jam in crassitiem expandere, mox iterum, & quandocunque volunt, extenuare possunt, quod nullum aliud animal facere novit. Nec ullum animal scio, quod in coitu femellæ tenacius adhæreat, quam hic vermis, quem sepius verno tempore, quando terra frigore soluto iterum aperta est, vidi non sub terra femellæ se jungentem, sed dimidio corpore ex terra erepentem, & femellæ parti dimidiæ, quæ ex terra quoque emerfit, se applicantem, ac tamdiu cum illa laborantem,
donec

donec utriusque corporis omnimoda conjunctio facta est ; In quo labore adeo pertinaces sunt hi duo vermes, ut occidi se potius quàm separari patiantur. Labore hoc Venereo peracto in cavernulas suas utraque pars se recipit. Gallinæ magna eorum copia vefcentes quotidie ova, & quidem bina nonnunquam pariunt, quam fertilitatem ipsis frumentum nullum conciliabit. Vermis itaque ille terrestris five lumbricus Venereâ Naturâ & proprietate dotatus est. Præter hos alii etiam sunt vermiculi ad veneream naturam longè procliviores, qui sex pedibus celerrimè currunt, & alas quidem habent sed iis non utuntur. Parvi & lati in muris & equilium ac hararum afferibus putridis magna copia concurrunt, ova sua in muris & lignis deponunt, sereno tantum cœlo se conspiciendos præbent, pluvio & frigido cœlo in latibula sua se recipiunt, sereno in conspectum redeunt, & nullo ordine coeunt. Masculum sibi infidentem femella ire pergens secum provehit, hunc fortior deturbat, & femellam quoque conscendit, ac iterum, ut prior, deturbatus novo equiti locum cedit, adeo ut ludo hoc equestri totus dies consumatur, & femella equitum mutatione indefinente exerceatur. Cibo aliquo vesci non cernuntur. Eorum aliquot vitro inclusi, vitrumque ità obturavi, ut evadere nequiverint ; In ipsa captivitate actui suo Venereo indulserunt, ac tandem, sibi invicem infidentes, fame interire, quam separari maluerunt. Parvi sunt adeò, ut

B

ipso-

ipforum centum femiunciæ respondeant: Alæ ipforum rubræ maculis nigris distinguuntur. In currendo sunt celerrimi. In scriptoribus nihil quicquam de ipsis invenire potui. Canibus & catis in cibo comedendos dedi, & mirabilia comperi. Gallinæ & aliæ aves ipsis vesci nolunt, quoniam forsan nimis vehementem ipforum operationem perferre nequeunt. Singularibus dotibus præditi sint oportet, quarum qui periculum facere voluerit, id quidem tentare poterit, ita tamen, ut sine correctione missos faciat, quippe veneno Venero maximo inter omnes, qui mihi innotuerunt vermes, maximè excellentes. Varii adhuc alii supersunt vermes in medicinâ faciendâ utiles. Asellis putria ligna nutrimentum præbent. Si tangas, in globulum se convolvunt. Calculo reprimendo ut plurimum adhibentur. Cimices colore rubro noctu homines divexant, sanguinem exsugunt, & in veteri ligno pineo, ac cubilibus antiquis hospitantur, ob fœtorem, quem emittunt, detestandi. Aliud talium vermium genus viridi colore, & veneno majore, turpiorem, quam rubri vermes, fœtorem reddit. Alis vestita hæc insecta cimices quater magnitudine excedunt & in gramine vitam degunt, ac frigida hyeme vivunt, in cavis arboribus, aut rimis murorum se abscondentes. Si casu bos, aut vacca cum gramine vermem ejusmodi abligurivit, intumescit, ac nonnunquam moritur, à quo tamen ita sibi cavere noverunt bestię illæ ut haud facile talem in ventrem recondant.

dant. Hinc fingulare quid in eo reconditum latere autumo propter mirabilem indolem, quam habet, cum fœtorem continere, & emittere pro lubitu possit, quod certis experimentis expertus sum. Admodum callidus & fallax est, quod mirabilibus historiis stabilire possem. Omnium versipellium, libidinosorum, venenatorum, & bestialium hominum indolem perversam exactè imitatur. In universali menstruo fœtorem illicò amittit; sed quid ità correctus præstet, ulteriore indagatione hæctenus supersedens dicere nequeo. Horum ac similium insectorum proculdubio non frustrà creatorum infinitus est numerus, quæ mutuo & hostili odio se invicem prosequantia mutuis etiam insidiis vitam extinguere conantur. Parvum novi vermem, qui lumbricorum succum & vires exsugens pinguescit, & ubique illo superior est. Verno tempore macilentus vermiculus blattas farina viventes magnitudine non æquat; sed æstivis mensibus lumbricis se adeò saginat, & adeo pinguis redditur, ut vix repere valeat. Instar carbonis niger, multis & brevibus pedibus se movet, pennæ scriptoriæ crassitiem, & articuli in digito longitudinem exæquat, sub terrâ morfu acuto lumbricum optimi succi ex eo sugendi causâ apprehendit, qui nulla defensione ipsum à se amoliri valens, præ anxietate è terra erumpit, hostemque adhærentem secum trahit. Hic firmissime adhærens nullo pacto abigi potest, ac tamdiu fugit, donec succo fartus, &

B 2

plenus

plenus tandem ipse decedit. Sæpius hos vermes luctando se mutua convolutione tam diu agitare vidi, donec vermiculus lumbricum transversum morfu suo dividat, coalescentem tamen iterum, si modo in terram pervenire potest. Hinc veteres lumbrici diversos ejusmodi morsus qui iterum coaluerunt, ostendentes hujus vermiculi malitiam loquuntur; Nam præter hunc & talpam terrestribus hisce animalibus hostem alium esse nescio. Niger hic & Martialis vermiculus uno lumbrico confecto alium aggreditur, optimoque succo exhausto corpus viribus spoliatum relinquit. Magnarum est virium, cæterisque omnibus vermibus virtutum suarum excellentia præferendus, si benè præparatus fuerit. De araneis multa prædicantur, quod veneno infecti sint, quod tamen nunquam comperire potui in iis, qui annuo spatio crescunt, & iterum evanescunt, quales sunt, qui in arboribus, frutetis, & virgultis muscarum capiendarum causa retia sua expandunt, & aranei crucigeri nuncupantur, quod crucem in tergo gerunt. Singulis mensibus veterem cutem deponunt, quod & ii faciunt, qui in ædium angulis, & foraminibus telas suas expandunt, & sine cibo & potu tres menses vivunt antequàm moriantur. Hi quidem prioribus aliquanto peiores, non tamen tam venenati sunt ut quidem fertur, & creditur. Virides variorum generum, qui gramine, & foliis vivunt, veneno carent omnes, exceptis iis, qui in frigidis locis, puta cellis, &

& humidis fornicibus commorantur, asellis se nutriunt, nigra & hirsuta cute holosericum referente teguntur, tardo gradu incedunt, & tanquam omnium araneorum reges ceteros morfu occidunt, ac devorant, si in potestatem suam eos redigere possunt. Si araneorum unus in alterius nidum conjicitur, fortior debiliorem expellit: Sed hos araneos ceteri sustinere nequeunt, praesentiam eorum horrentes, & summâ celeritate fugientes. Imò iis nec merulae, nec aliae aves, quibus ceteri aranei nutrimentum praebent, vesci solent. Tardè consenescentes multos annos in cella vivunt, utpote qui frigoris patientes sunt, & cutem ceterorum more non renovant. Ii quoque veneno imbuti sunt, qui hyberno tempore in hypocaustis muscas devorant, aut ad minimum dulci mellis, sacchari, similiumque rerum fumo aut vapore aluntur, & ad senectutem perveniunt. Omnes hi ad medicinam rarò usurpantur, quandoquidem eorum in tanta bonorum medicamentorum copia nemo indiget. Unicum hoc in ipsis commodum animadverti, quod gallinas aegras ita purgent, ut recuperata pristina valetudine mox postea vires resumant, & pinguescant. Formicae arborum succis & resinis vitam sustentantes in medicina quoque in usum venerunt, pauca tamen miracula edentes. Locustae, Grylli, & similia insecta, licet viribus occultis praedita sint, tamen negliguntur, cum unicum minerale omnibus magnis & parvis animalibus, vermibus &

infectis plura efficere possit, adeo ut jure illa despiciantur. De magnorum animalium corporibus etiam nonnulla ad medicinam depromi solent. Lupi stomachum, intestina, & dentes: vulpes pulmonem, & alia animalia fel, pilos, cutem, excrementa, cornua &c. offerunt, quibus tamen hactenus parum effectum est, eò quod partes sunt ejusmodi animalium, quæ veneno carentia hominibus alimentum præbere possunt, aut præbent. Si verò animalium naturam alterantium, aut veneno infectorum dentes, ossa, cornua, aliæque partes mutarentur, & in tuta medicamenta redigerentur, aliquid iisdem præstari posset. Naturam alterantibus annumerantur canum, luporum, urforum, leonum, & similibus animalium rapacium dentes, & alcium, caprarum, hircorum, damarum, cervorum, & elephantorum ossa atque cornua, ut & hominum aliorumque animalium capilli: In veneno infectorum numero sunt viperarum, serpentum, bufonum, salamandrarum, similibusque dentes, & exuviae: In tertio gradu sunt canis marini, & balenarum dentes, ac piscium cornutorum, & illorum, quos Belgarum nautæ Walrussen, ac alii monocerotas nuncupant, cornua, ut & alia ejusmodi monstra marina, quorum caro venenosa est, ac ideo dentes virtute medicinali præditos esse oportet, si immutati, ac in essentiam commodam conversi fuerint. Cæterum in omnium animalium excrementis virtus & medicina singularis, & insignis latet,

latet, quorum nec sal volatile contemnendum, præcipue illorum, quæ veneno turgent. Sal fixus multorum morborum domitor non parum adjumenti etiam ad medicinam faciendam confert. Sed de his in præsentia agere non constitui, illud tantum indicaturus, quo pacto cuncta animalia universali Menstruo solvenda, & venenum in medicinam saluberrimam convertendum sit. Vi- res ipsorum jam non ignotæ sunt; nihil aliud re- quiritur, quàm præparatio debita, cujus cogni- tionem hoc tractatu manifestare in animum in- duxi. Re ipsa constat, eò meliorem & efficaciorẽ antidotum esse venenatorum animalium dentes, cornua, pellem, pilos, & ungulas, quo majore, & præsentiore veneno carnem imbutam habent, quod ut credamus, experientia nos docuit. Qui plurium de animalibus ejusmodi venenatis co- gnoscendorum desiderio tenetur, libellum meum de signatura rerum legat, in quo multa utilia, & consideratione digna inveniet.

*Omniũ venenatorum animalium &
vermium præparatio & in medicamenta
tuta, & efficacia mutatio.*

Q Uantum ad præparationem attinet, ea non consistit in hætenus usitato modo, quo ad medicinæ usum animalia præparari solita fue- runt, quæ vel in pulverem rediguntur, vel in Balneo per distillationem in spiritus, aquas &

B 4

olea

olea convertuntur, aut per calcinationem in cineres mutantur, ut ex ipsis sal fixum extrahatur, aut per sublimationem in sal volatile abeunt. Has & alias hæcenus usitatas animalium, ut in medicina in usu esse queant, apparandi rationes & modos, ut re ipsa bonos & utiles, neutiquam contemno. Sed quoniam mihi cuncta talia efficiendi via melior, & compendiosior innotuit, eam, ut humano generi commodo, & ægris auxilio & solatio esset, occultare diutius nec volui, nec potui. Ut autem Lector Benevolus discrimen inter veterem parandi hæc medicamenta rationem, & modum meum perspicere possit, paucis & breviter illud indicabo, & demonstrabo. Hæcenus nullam aliam viam auditu percepi aut legi, quam eam, quæ sequitur: Aut animalia, sive tota, sive partes ejus in aëre exsiccantur, in pulverem comminuuntur, & in formâ pulveris vehiculo aliquo appropriato ægris propinantur: Aut mel sive saccharum pulveri adjungitur, ut electuarium evadat: Aut animalia recentia in oleo digeruntur, exprimuntur, & in Balsamum mutantur, ut necessitate postulante interno vel externo usui inserviant: Aut quibusdam medicamentis medicata & condita ad usum reponuntur: Aut recentia per Balneum in aqua distillantur, residuum in cineres per calcinationem comburitur, & sal fixus destillatæ aquæ beneficio ex cineribus extrahitur: Quidam animalium corpora sicca vel humida per retortam destillant, & foetentem spiritum, oleum

oleum & falem volatilem nanciscuntur, quas partes à se invicem separant, rectificant, & ad usum necessarium servant: Alii venenata animalia viva in olivarum, aut aliud ex aliquo aromate vegetabili per distillationem elicited oleum coniecta suffocant, oleumque illud postea ad externos & internos usus adhibent, ut ex scorpionum oleo apparet. Hi sunt modi hæcenus ad medicamenta ex animalibus paranda usurpati, qui partim fructu non caruerunt. Quoniam verò vidi & animadverti, quod animalia dictis modis parata adhuc cruda & venenata maneant, & in primis tantum ficcata, & in pulverem mutata, ac ad usum adhibita non sine periculo ægris propinentur, quia nimia vehementia naturam adoriuntur, si vel minimus in dosi error committatur; ac præterea sapore suo ingrato & fastidioso ægris nauseam pariunt: Quod animalium spiritus, olea, & aquæ destillationis adjumento evocata ut plurimum empyreuma redoleant, ac Naturæ vehementer adversentur: Quod sal volatilis & Fixus maximas animalis virtutes continentes commodius quidem intrà corpus assumi possint, quàm oleum, quod ob foetorem nimium planè ab ægris fastiditur, modus tamen hic, eò quod in operatione tali potissima virtus comburitur, & corrumpitur, ac proinde medicamentum ità destillatum ipso crudo animalis corpore minus utile est, inter optimos locum invenire neutiquam possit. Quia inquam hæc omnia vidi & animadverti, aliam

viam meliorem & utiliorem excogitandam esse omninò necessarium duxi, talem nimirum, cujus operâ unumquodque animal, aut saltem pars ejus, pro ut res tulerit, sine ulla totius corporis in partes diversas separatione, tota substantia per solventem, & corrigentem aquam aliquam ipsi infusam solvi, & immutari, ac venenum in medicamentum converti possit: Aqua verò solvens, & Medicamentum solutum ità comparata sint, ut illa post solutionem & correctionem à corpore soluto & correcto iterum abstrahi & separari, hoc verò correctum & purgatum aut per se, aut vehiculo aliquo appropriato ægris exhibere queat, quod ex sequentibus clarius patebit.

Menstruum Universale, cujus adjumento omnia Vegetabilia, Animalia & Mineralia solvuntur, corriguntur, & in purissimum ac tutissimum medicamentum rediguntur.

IN Miraculo mundi Nitrum Universale solvens verum esse docui, & monui, quod tribus modis operetur: 1. Ut in sua propria Natura & forma est, 2. quando in fixum & igneum liquorem mutatur, 3. quando ignis beneficio in spiritum acidum distillatur. His tribus instrumentis omnia, quæcunque in rerum natura sunt, solvuntur, emendantur, & in meliorem ac puriorem substantiam transmutantur. Quo pacto autem illud fiat, in hoc tractatu clarè docebitur, & explicabitur,

bitur, ut omnes, qui aut crassâ ignorantia, aut
nasutâ superbiâ, aut planè Diabolico odio & in-
vidia Miraculum Mundi à me editum, ut Farne-
rus fecit, hætenus contempserunt, despexerunt,
& tanquam rem impossibilem traduxerunt, pu-
dore suffundantur & mera ignorantia, superbia,
& invidia lucem meridianam se oppugnasse, eam-
que extinguere, delere, & obscurare voluisse
fateantur. Quamvis verò in Miraculo Mundi,
ejusque explicatione, ut & Apologia contra Far-
nerum hominem ex impietate & malitia com-
positum Mênstrui universalis præparationem &
usum descripserim, plures tamen sibi persua-
dent, descriptionem illam nimis tenebris invo-
lutam esse, utpote quæ sine accuratiore, & pla-
niori explicatione intelligi, & proinde effectui
dari nequeat. Hos ut præmansus, & in os inge-
stus cibus à molestiore meditatione & labore va-
cuos præstet, interpretatione dilucidior exequi
operam dabo, & in Nomine Dei, in cujus hono-
rem, ut & totius Generis Humani commodum
hoc facere constitui, initium faciam, & perfectè
demonstrabo, quod Nitrum dictis tribus modis
omnia in Rerum Natura solvere, alterare, & in
meliorem substantiam reducere valeat. Hisce
autem cum omnibus risoribus, & veritatis osori-
bus in arenam descendo & postulo, si hoc solven-
te universali ex Nitro aliud melius & potentius
habeant, ut illud in lucem producant: Sin minus,
ut hoc missum faciant. Unicuique liberum est,
fi

si quid melius habet, ut illud boni publici causa in medium proferat; Quod si facere nescit, & nequit, jure ac meritò veritati se submittet. Si quis melius solvens universale in lucem protraheret, profecto rem gratam faceret mihi, qui commissos in hac materia errores animo lubentissimo agniturus, & propria mea scripta refutaturus essem. Aliquem tamen venturum & hoc facturum esse minimè vereor. Si venerit, eum audiemus, & videbimus, ac responsione decente excipiemus. Interea in Dei honorem, & Proximi commodum ad bonorum medicamentorum præparationem nos accingemus. Metallorum emendatio & correctio per dictum Nitrum perficienda in 2. 3. & 4. parte tractatus de prosperitate patriæ agentis exactè describitur, & demonstratur: Hîc de medicamentis solis agere constituimus. Quæ autem ratione Nitrum in liquorem fixum, & igneum, ac etiam volatilem, acidum, & igneum spiritum redigatur, in aliis quidem scriptorum locis jam docuimus, ita ut eadem hîc repetere planè non necesse esset. Sed quoniam artium amanti lectori commodum est, ut utramque præparationem conjunctam hîc inveniat, utramque etiam hîc ob oculos ponere necessarium duxi.

*Salempetræ in liquorem igneum
mutandi Processus.*

℞. Salispetræ puri, & omni sale communi liberati,

berati, lib. 1. impone forti & benè cocto tigillo ac tecto, quem venti furno immittes, ac prunis tamdiu urgebis, donec candescat, & nitrum totum fluat. Huic liquato, & fluenti injice parum farinæ seu pulveris carbonum ligneorum contusorum, ut salipetræ fuso innatantes conflagrent. His conflagratis aliam ejusdem pulveris portiunculam submitte, ac hac injectione toties ac tam diu perge, donec carbones injecti flammam concipere definant, & ipsæ Salpetræ viridi & cœruleo colore appareat. Fusum & liquatum effunde in mortarium aut pelvim calefactam, (nam in frigidum vas infusus tibi in faciem involabit) ac tam diu ibi relinque usque dum frigidus evaserit. Salem hunc exemptum ac linguæ admotum instar salis Tartari igneum esse senties. Eum contusum Phialæ alicui immitte, ac in cella aliqua humida & frigida repone, ut paucis diebus aut horis in clarum & igneum liquorem solvatur, quem per chartam bibulam, seu filtrum, ut vocant, colabis, ac ad usum sepones.

*Ejus in medicamentorum ex animalibus,
aut etiam vegetabilibus parandorum
preparatione usus.*

Quandoquidem hujus Menstrui usus in prima mea contrà Farnerum Apologia, & prima hujus Pharmacopœæ Spagyricæ parte, in qua herbarum essentix docentur, jam demonstratus est;

est; in hoc autem tractatu medicamentorum ex animalibus parandorum mentio tantum fiet, hîc modum & operationem apponam, quæ non solum animalia, sed etiam vegetabilia corrigere, & in tuta medicamenta transmutare potest. Notandum hîc, quod hujus Menstrui usus in fortiter operantium, & quasi venenatarum herbarum, & animalium, quorum malitia tollenda, correctione locum solummodo habeat. Nam herbis ad culinam destinatis quæ bonæ sine noxa usurpantur, nulla correctione opus est, nisi quis forsitan per spiritum vini ex ipsis extractum aut spiritum ardentem, & oleum, ut & sal fixum conficere, artis beneficio conjungere, ac suaves essentias componere velit, qui labor in prima Pharmacopœæ meæ Spagyricæ parte accuratè descriptus est. Hîc tantum de animalibus, vegetabilibus, & mineralibus salis petrae beneficio in suavia medicamenta mutandis tractatur. In aliis meorum scriptorum locis satis superque docetur, quibus modis aliis, iisque variis, ac sine hoc universali solvente, medicamenta varia parari queant, quò Benevolum Lectorem remitto, hîc perrecturus docendo præparationem dictorum medicamentorum per solvens illud igneum hætenus sæpius nominatum, quæ sine ullis additionibus effectui datur.

Anima-

*Animalium, vel Vegetabilium per
Igneum Nitri Liquorem solvendorum, corri-
gendorum, & in salubria medicamenta
transmutandorum Preparatio.*

℞. Quodcumque animal, aut quamcunque herbam volueris, si recens est, concide, sin sic- cum animal, aut arida herba fuerit, in pulverem comminue, & liquorem nitri fixi affunde, ut animal aut herbam probè humectet, & ubique contegat. Vitrum Balneo impone, & venenatum animal aut herbam diem & noctem unam digere, quo tempore Nitri Liquor venenatum animal aut herbam maturabit, mutabit, ac ex veneno medicamentum conficiet. Posteaquam Cucur- bita in Balneo refrixerit, eam exime, & Liquo- rem cum correcto animali aut herba in aliud vi- trum longum collum habens effunde, & opti- mum spiritum vini aut frumenti ardentem, & ab omni phlegmate purgatum solutioni affunde, ut eam duorum digitorum altitudine superet. NB. Tam Liquor Nitri, quàm spiritus Ardens ab omni phlegmate liber fit oportet, ut hic cum illo se non conjungat, sed suprà eum consistat. Nam si uterque adhuc aquosus esset, utriusque conjun- ctio aut commixtio fieret, & labor sperato eventu careret, quod probè observandum est. Cum igitur per aquositatis ablationem commixtio pro- hibita sit, spiritus Ardens in calida digestionem
veram

veram & correctam herbæ aut animalis essentiam ad se trahit, & Liquorem fixum cum herbæ aut animalis fecibus inutilibus relinquit. Spiritum ardentem Essentiæ plenum, & nihil amplius attrahentem effundendo à liquore separa, aliumque eidem affunde, laborem hunc toties ac tamdiu iterans, donec omnis essentia ex Nitri liquore extracta fuerit. Omnes has collectas extractions, quæ mutatum & correctum herbæ, aut animalis venenum continent, conjunctas in cucurbita Balneo impone, & leni calore spiritum ardentem abstrahere, ut tandem crassus, & subfusco rubore coloratus liquor residuus maneat. NB. Optima spiritus ardentis pars etiam in Balneo separari, & ad usum ulteriorem conservari, reliqua vero, & debilior ejusdem pars cum extracto ex Balneo eximi, & in phiala supra Balneum vaporosum ad mellis consistentiam evaporari potest. Hoc enim facienti metuendum non erit, ne Balneum nimis calidum evadens extractum in cucurbita comburat, ad quod maxime attendendum erit. Si autem evaporatio in phialis vitreis per Balneum Vaporosum fieri non posset, quando Essentia eò usque confecta est, in parva cucurbita eidem aliquid de spiritu ardente, qui primus ascendit, affundendum, ac mox cum eadem concutiendo & movendo probè miscendum est, quod illicò purissimam essentiæ partem iterum eliciet &, paucas feces, cum paucò Nitri fixi liquore relinquet: à quibus spiritus ardens cum essentia mox effundendo

dendo ſeparandus, ne diutius apud feces manens, etiam ſal ad ſe rapiat & eſſentiæ ſaporem & odorem haud ſuavem conciliet. Qui verò Eſſentiam adhuc puriorem & ſuaviorem reddere cupit, tertia vice eam modo mox dicto extrahere poterit, poſt quem tertium laborem aliquid ſalis iterum remanebit, & Eſſentia ſuavior evadet. Horum omnium ſi diligenti obſervatione ratio non habita fuerit, ut plurimum aliquid ſalis fixi adhuc apud Eſſentiam manebit, eamque injucundo ſapore inficiet. Quare admonitio hæc non negligenda, & labor omnis ſumma diligentia perficiendus illi, qui boni quid nanciſci cupit.

Hæc eſt deſcriptio exacta modi, quo ex maxime venenatis herbis & animalibus efficaciffima medicamenta parantur. Porro hic notandum: quando per ſpiritum ardentem ex Alcalifata herba, vel animali eſſentia extracta eſt, reſiduum in terreo & vitreato tigillo ad ſiccitatem excoquendum, ac poſtea probè candefaciendum eſſe, ut per calcinationem omnis impuritas conſumatur, & Nitrum fixum purum ſuperſit, quod in cellam repositum & in liquorem denuo ſolutum, priſtinis ſuis viribus pollet, atque ità ſepius, ut & ſpiritus ardens, ad ſimiles labores adhiberi poteſt. Quamvis autem hoc Nitrum fixum tam mineralia venenata, quàm animalia & vegetabilia mutet, & ipſorum venenum in medicamentum ſalubre redigat, ad vegetabilia, animalia & mineralia ſulphurea tamen magis idoneum eſt, quam ad mercurialia;

C

curialia; quibus Nitri spiritus acidus aptior est, licet vegetabilia, animalia, & mineralia etiam solvat, corrigat, & mutet: quod cum primis in mineralibus observandum, ut ita mirabilis proprietas, & omnia mutans efficacia ignis addiscatur. Nam Nitrum crudum, ut est in primo suo corpore, cum animalibus ac vegetabilibus combustibilibus mixtum, & incensum omnia comburit, & cum flamma in aërem expellit, ut præter sal fixum nihil supersit, atque ideo illud ad hæc vegetabilia & animalia planè ineptum sit, siquid boni ex ipsis conficiendum est. In Mineralibus autem venenatis officio suo melius fungitur, quam Nitrum fixum, aut spiritus volatilis corrosivus & acidus, ut postea, ubi de Mineralibus agendum, demonstrabitur. Hoc ut monerem, operæ pretium duxi, atque ideo feci, ut artis cupidi diversas Nitri operationes addiscerent. Nitrum crudum flamma sua in venenata animalia vires suas exerit, & paucarum horarum intervallo eadem in tuta medicamenta mutat. In fixum liquorem redactum omnia sulphurea vegetabilia, animalia, & mineralia solvit, quod commune aut crudum Nitrum, ut & spiritus acidus & corrosivus nunquam præstabunt. Quemadmodum autem hic Nitri Fixus Liquor Mineralia Sulphurea penitus solvit, ac nihil, præter feces relinquit: Ità spiritus Nitri acidus omnia Mercurialia Mineralia dissolvit, ut nihil residuum maneat; Ex quo constat, unamquamque
natu-

naturam sibi similem amore complecti, & libenter eidem conjungi; præcipuè quando naturæ puræ & mundæ nullis aliis rebus mixtæ sunt. Ut melius hæc intelligas, paucis hæc accipe. Nulla est herba, nullum animal, nullum minerale, quod suis tribus Principiis sale nimirum, Sulphure, & Mercurio non constet, admodum tamen inæqualibus. Nam in uno subjecto sal potentior est, in altero Sulphur, in tertio Mercurius. Quando in subjectis ex his tribus principiis constantibus inæqualitas nimia non est, nullumque Principium præ altero nimium dominatur, æquè spiritus acidus, ac sal fixum Nitri illa solvit, ut ex plurimis vegetabilibus, Animalibus ac Mineralibus patet, quæ ex temperatis principiis composita æquè Liquoris Fixi, ac spiritus volatilisi solutionem, & correctionem admittunt. Exempli gratia; fumo herbam aliquam, sive Napellus sit, sive Mandragora, sive opium, aut ex animalibus aranea, scorpius, vel scarabæus auratus; hoc subjectum Nitro Fixo, ut supra docui, tracto; totum solvetur, mutabitur, & medicamentum tutum evadet, cum principiis temperatis constet. Sin vero eidem Nitri spiritum acidum affudero, in eodem solutum, mutatum & correctum salubris medicamenti naturam æquè induet, ac si priori liquore solutum esset: Cum tamen uterque Liquor nimirum Fixus, & spiritus Acidus, ex una radice licet orti, naturam suam maximè dissideant, & quasi odio hostili se

invicem prosequantur : idque ideò quia Liqueur Fixus, æquè ac spiritus acidus aliquatenus adhuc adversarii sunt, & tanquam in una Naturâ absolutè non dominantur. Sunt enim ex uno, nempe vulgari Salepetræ in duas contrarias partes, & in hostes se invicem oppugnantes ab igne redacti. Si vero iterum conjungantur, ut ab igne accepta hostilitate se mutuò adoriantur, vincant, & occidant, nec Liqueur igneus, nec spiritus acidus amplius animadvertitur, sed ad illud redeunt, quod antea fuerunt, & ex quo nati sunt nempe ad Nitrum, aut Salempetræ communem. Optime igitur Philosophi, Fac, ajunt, fixum volatile, & volatile fixum. Hermes quoque, Draco, inquit, noster non moritur, nisi cum fratre & sorore. De hac materia multa dici possent, quæ huc non pertinent, sed ad quartam partem prosperitatis Patriæ, in qua de auri, & argenti in tincturas concentratione agitur. Si unum autem principiorum nominatorum, sive sulphur sive Mercurius, (sal enim hic non consideratur) nimium in subjecto aliquo dominatur, utrumque solvens illud solvere pari modo non possunt, sed illud tantum, quod naturæ subjecti illius appropriatum est. Exempli gratia: Herbarum alicujus semen, quamquam mercuriale sal habet, in eo tamen sulphur primas tenet; ideoque Liqueure Fixo, quam spiritu acido solvi mavult. Oleo vero per expressionem, vel distillationem ex semine extracto, & à sale Mercuriali separato, Liqueur Fixus majorem in

in fibi simile operandi efficaciam habet, & illud oleum totum, etiam minima parte non relicta solvit. Contra autem quia oleum Mercuriali suo fale, qui spiritum acidum admittit, spoliatum est, spiritus acidus oleum aggrediendi, illudque solvendi nullam potestatem habet, cum tamen ex uno eodemque subjecto cum fratre suo Liquore fixo oriundus sit. Ita operatione simili fratri non respondet, ac sorori illa præstare, quæ frater facit, impossibile est. Quando autem uterque Frater & soror commiscantur, iterum parentum similes liberos, id est hermaphroditos pariunt, cujus originis etiam fuerunt, ad simplex & crudum Nitrum revertentes, ex quo rursus similes masculini & foeminini sexus procreationes & generationes existunt. Ità in infinitum unus partus in alterum se transmutat, auget, & emendat, si verum suum thorum conjugalem nanciscatur, & more Philosophico tractetur. Quod de Vegetabili Sulphure tradidimus, idem de Animali & Minerali intelligendum est. Nam ejusmodi sulphur fale & Mercurio suo privatum spiritus Nitri acidus non solvet, quod Liquor ejusdem Sulphureus lubens facit, qui commune Sulphur minerale totum dissolvit, cum spiritus acidus illud intactum relinquat. Subjectum autem utriusque, Sulphureæ puta & Mercurialis Naturæ particeps utriusque etiam, Fixi nimirum Liquoris, & Acidi spiritus solutioni se subjiciet, sive ex Vegetabilibus, sive ex animalibus, aut mineralibus peti-

tum sit. Itaque Extrema, principium nempe, & finis, primum Ens & ultimum Esse, volatile, ac combustibile, fixum & incombustibile inter se comparanda sunt. Sulphur comburens commune, & quod mineralibus ac metallorum venis adhæret, nobis principium; & finis aurum esto. Illud liquor fixus totum solvit, hoc maturum solvere nescit, quod spiritu acido solvitur, cujus solutionem illud plane respuit. Subiecta illa media, quæ utramque naturam Sulphuream scilicet, ac Mercurialem participant, ut sunt H , Z , ♂ , ♀ , ☿ , ☽ , Utroque nimirum Fixo Liquore & Acido spiritu dissolvuntur. Quò magis autem unumquodque sulphuris comburentis particeps est, eò facilius Fixi Liquoris solutioni cedit. Sic Liquor hic ex mineralibus Antimonium, Auripigmentum, sulphur commune, Arsenicum rubrum, &c. facile, ex metallis ♂ , ♀ , Z , H , difficulter, ☽ , difficilior, ☿ difficillimè, ☉ omnium ultimum & optimum minimè solvit, quoniam à Natura Sulphure suo superfluo, extraneo, & comburente planè liberatum, & in purissimam Mercurialem substantiam lotum & maturatum est. E contrario spiritus acidus, si satis fortis fuerit, à supremo Metallo usque ad ultimum minerale omnia solvit, omisso tamen Sulphure communi, cui solvendo non est. Unum tamen subiectum altero facilius solvit, pro ut ipsius naturæ propius, aut ab illa remotius est. Ex utriusque igitur horum solventium solutione uniuscujusque metalli & minera-

mineralis naturam & proprietates quivis Chymicus facilè agnosceret. (NB. Hoc medio, quæ metalla & mineralia Auro proxima sint, expertus sum) investigatio hæc certior & tutior ipsi erit, quàm multorum librorum lectio, nec ipsi noceret, si mineralium & metallorum Signaturam intelligeret, & eorum naturam & proprietatem ex ea addiscere nosset, qua de re, ut hîc tractemus, instituti nostri ratio non permittit; in alteram nostri de Patriæ prosperitate tractatus partem, ubi de metallorum & mineralium concentratione agendum, hunc laborem rejicimus. Sed ne de metallorum discrimine differendo plus temporis teram, pergendum mihi erit, ac describendum, quomodo venenata vegetabilium & animalium subjecta spiritu Nitri acido solvenda, mundanda, maturanda, ac in tuta medicamenta mutanda, ac convertenda sint. Processus & præparatio est, ut sequitur.

℞. Nuces Vomicas, venenatos versicolores bufones, Scorpiones, Cantharides, aut similia venenata vegetabilia aut animalia: Vegetabilia concisa, animalia vero integra, ut moriendo virus suum augeant, & majora ac efficaciora medicamenta evadant, vitro alicui immitte, E. G. Unam aut alteram unciam spiritus Nitri vitro angustum collum habenti, ut obturari possit, infunde, ac vegetabilia solvenda in illum spiritum demitte, quibus in liquorem solutis iterum alia adde, toties hoc faciens donec spiritus crassescens

C 4

plura

plura solvere definat. Eodem modo cum animalibus procedes, si mortua fuerint. Sin viva, spiritui aliquantum aquæ addes, antequam vermem immittas. Nam spiritus nimis validi vires ita infrigendæ, ut vermis vivus immissus non illicò moriatur, sed se ipsum proprio suo veneno inficiat. In spiritu enim nimis forti momento citius ejusmodi animalia moriuntur, nec quid sibi acciderit, sciunt. In spiritu mitiore diutius vivunt, & cum sibi mortem imminere vident, vehementi irâ accenduntur, se ipsa pungunt, & mordent, ac veneno proprio occidunt, adeò ut venenum augeatur, & medicamentum majores vires acquirat. Solutis ergo, quæ injecisti, plura adde, usquedum spiritus crassior à solvendo cesset. Solutionem hanc per tenue linteum colando in aliud vitrum demitte, & ipsi sensim, aut guttatim Liquorem Nitri Fixum affunde, ut spiritum acidum occidat, & uterque viribus amissis in pristinum Salempetræ redeant, ac correctum vegetabile aut animale in forma pulveris ad fundum præcipitetur. Post hanc præcipitationem plus aquæ dulcis, aut pluvix affunde, ut Salpetræ melius solvatur. Totam solutionem per linteum tenue in fundibulo vitreo impositum in aliud vitrum effunde, ut Salpetræ, qui antea partim spiritus acidus, partim Liquor fixus fuit, & denuo Nitrum factus est, aqua affusa solutus per linteolum transeat, & vegetabile aut animale illud correctum in eodem subsistat, quod multimoda aquæ

aquæ dulcis affusione ab omni falsedine liberandum, ac postea cum linteolo chartæ bibulæ multoties complicandæ imponendum. Hæc charta omnem humiditatem imbibet : Animalis autem & vegetabilis residuus pulvis in charta manebit, qui siccatus ad usum seponetur, ac postea per se in pulveris forma, aut in pillulas redactus usurpabitur, & longè tutius ac securius, efficaciusque omnia ea præstabit, quæ antea non tutò & cum summo periculo præstitisset. Est & aliud animalia & vegetabilia per spiritum Nitri acidum vel Liqueorem fixum in medicamenta salubria mutandi modus, qui ità se habet. Subjecta illa, quæ Liqueoris fixi solutionem respuunt, spiritu acido solvuntur, & Liqueore fixo præcipitantur ; Aut contrà, quæ spiritu acido solvi recusant, Liqueore fixo solvuntur, & spiritu acido præcipitantur. Postquam omnia præcipitata, & solvens satis occisum est, aliquantò plus Liqueoris fixi affunditur, ità ut hic spiritum acidum quantitate multum superet. Quo factò phlegma in Balneo vaporoso abstrahitur, & Liqueori remanenti affunditur spiritus ardentis quantum suffici, ut digestus extrahat, quicquid extrahendum est. Hic nihil aliud aggreditur, & nihil aliud ad se rapit, quam solam & unicam essentiam herbæ aut animalis, ac solventia intacta relinquit : Essentia autem illi, quæ modo prius descripto parata est, nec viribus, nec efficacia cedit. Hæc de vegetabilium medicamentorum præparatione dicta sufficiant. In nomine

Domini etiam ad Mineralium & Metallorum medicamenta nos conferemus & videbimus quid boni Deus omnipotens horum beneficio nobis largiatur.

Metallicorum medicamentorum præparatio præcedenti vegetabilium & animalium præparationi ferè vicina & affinis est, atque in eo tantum differt, quod plurima Mineralium & metallorum pars nitro crudo & purgato solvantur, corrigantur, & in tuta medicamenta convertantur, ut sequens modus indicat: $\mathfrak{R}$. Antimonii pulverisati, & Nitri purgati ana; mistas has partes æquales in tigillo tecto, ne massa exsiliat, calcina, post calcinationem effunde, & massam in pulverem redige, & aqua Salempetræ elue, ac antimonium, quod nigrore amisso album evasit, sicca; misce iterum æquali Salispetræ ponderi, calcina, & ablue, laboremque hunc tertia vice itera. Quo facto Antimonium omni nigrore & veneno depositum album, & medicamentum tale evadit, quod in omnibus morbis per sudorem expellendis 2. 3. 4. usque ad 6. granorum dosi tutissimè adhiberi potest. NB. Si Antimonii crudi loco ejusdem Regulo usus fueris, prima operatione mox Diaphoreticum album eadem dosi exhibendum nancisceris. Eodem planè modo venenatum Arsenicum, Auripigmentum, & similia venena omni suo veneno nudabis, & in tutissimos pulveres diaphoreticos transmutabis. Quoniam autem eorum præparationes unicuique non conveniant,

veniant, imo ignorantes & imperitos facile damno afficere possent, ejusmodi hominibus consulo, ut eorum tractatione supersedentes soli Antimonio adhæreant, ac probè eum figant, cum eo longè tutius uti possint: Quæ enim de summis illis venenis hîc dicuntur, eo tantum spectant, ut unicuique innotescat, quod etiam summa venena solius Nitri adjumento etiam se corrigi, & in saluberrima medicamenta transmutari patiantur. Qui Antimonium adhuc tutius ac melius reddere desiderat, sequentem præparationem usurpet: R. Supradictum & Nitri opera fixum Antimonium diaphoreticum, quod in valida aqua forti clarè solves, & solutum Liquore Nitri fixo præcipitabis, ut instar nivei pulveris in fundo subsideat, humiditas effusa, parte aliqua per evaporationem spoliata, & seposita ut sal concreascit, tibi Nitrum tuum reddet. Pulvis siccatus, & probè aquâ elutus, præstantissimum in omnibus morbis sudore expellendis medicamentum jure Bezoarticum Minerale appellari potest, cujus dosi grana 1. 2. 3. 4. 6. usque ad 12. pro ratione morbi & personæ; Sed de hoc medicamento in aliis meis scriptis satis prolixè egi, ut hîc repetitione non opus sit. Tribus his modis per Nitrum crudum, fixum, & acidum omnia metalla, mineralia, lapides, & quicquid in mundo est, solvi, corrigi, & in medicamenta omni periculo carentia transponi possunt. Spiritu Nitri acido omnia metalla, unico auro excepto solves, quem si par-

va

va falis Armoniaci accessione auxeris, aut fale communi rectificaveris, aurum quoque solutioni ejus cedit. In ipso omnia quoque mineralia solvi solent, uno Sulphure vulgari excepto; Mineralia autem soluta Liquore Nitri fixo præcipitantur, præcipitata communi aqua eluuntur, & eluta ad medicinam faciendam adhibentur. Pulveres evadunt subtiles, pro natura & proprietate suorum metallorum, & mineralium. Pulvis auri flavus est, & fulminans appellatur, argenti cinereus, cupri viridis, ferri ruber, stanni & plumbi albus, Antimonii, stanni albi & similia albus, lapidis calaminaris, tutiæ & cadmiarum cinereus &c. Sulphur commune, omnesque lapides pretiosos & vulgares solvere nescit, Fratrique suo Liquori Fixo solvendos committit. Ità quæ soror facere nescit, id fratri factu facile est; quodque frater effectui dare nequit, id soror faciendum suscipit, & quæ utrique impossibilia sunt, ea patri aut matri eorum Nitro crudo possibilia esse videmus, ita ut huic Subjecto quidvis faciendi potestas data sit. Ut autem perfectè demonstrarem, quod Nitrum omnia quæcunque in mundo sunt, solvere queat, ac simul indicem, quomodo illa Subjecta, quæ acidi Spiritus solutioni non obediunt, Nitri fixi potestate subigantur, pergo, & à Sulphure vulgari initium facio.

℞. Sulphuris in pulverem redacti p. 1. Nitri fixi p. 2. quibus in cucurbitam immixtis aquam duplo pondere utrique respondentem p. nempe
sex

sex affundes. Unius circiter horæ spatio in arena decoque, qua decoctione Liquor Nitri fixi Sulphur solutione rubra solvet. Hæc per chartam bibulam colata, & per spiritum acidum in fundum præceps acta, post elutionem, album & subtilem exhibet pulverem, in pulmonum morbis utilem. Restant adhuc filices, arena, Crytalli, & omnis generis lapides pretiosi & vulgares, quibus dissolvendis cum acidi spiritus vires pares non sunt, necesse est, ut à Nitro fixo vires suas exerente dissolvantur: quod hoc pacto fit. Silicem, Crytallum, Marmor, aut alium lapidem in igne in vitrum fusione abeuntem probè candefac, & aqua frigida iterum extingue, aut sicca, ut facili negotio in pulverem contundi queat. Hujus pulveris cape partem unam, Nitri fixi partes 3. vel 4. commisce, tigillo fusorio immitte, ac in furno venti probè tectum igne forti funde, ut vitrum pellucidum evadat. Effunde, in pulverem redige, in vitrea phiala in humidam cellam repone, ut lapis in liquorem mutetur. Aut vitro dicto fuso & contuso aquam communem affunde, quæ pulverem solvet: Cui solutioni claræ si Spiritum Nitri acidum infuderis, Nitrum fixum viribus igneis privatum in pulveris forma lapidem solum dimittet, qui multimoda ablutione aquæ eluendus, & ficcandus est, ac magisterium erit illius lapidis, cui hæc operatio impenditur. Hi lapides quoque in forti vitro Nitri Liquore fixo affuso arenæ imponi, digeri & solvi possunt. Sed
tardior

tardior hæc humida quam prior via ficca per fusionem. Ipsa etiam vitra hunc liquorem diu non sustinent, sed eodem etiam solvuntur. Magisteria autem hæc, vel lapides ita præparati, utiles sunt in Calculo, quem non modo ex renibus verum etiam ex vesica expellunt, si non nimium adhuc induratus fuerit. Si medicinam hanc adhuc meliorem reddere cupis, ita procedes, Liquorem filicum aut CrySTALLORUM post liquefactionem in cella solutum, infunde in phiolam longum cololum habentem, eique spiritus vini duplo plus affunde, ita tamen ut phiolæ dimidius venter tantum plenus sit. Da alicui vitrum in manus, ut indefinente concussione & agitatione liquorem & Spiritum vini commisceat, ac hic illum probè penetret, solvat ac dulcem reddat. NB. Agitatio hæc necessaria est, quandoquidem sine agitatione Spiritus vini supra liquorem consistens Nitrum fixum non attraheret. Si Spiritus vini primo affusus satis acer evasit, eo effuso alium affunde, ac iterum satis acrem effunde, novoque affuso laboris hujus repetitionem tamdiu itera, donec lapidum liquor dulcis factus fuerit. NB. Spiritus Vini omni phlegmate careat oportet, cui si adhuc aqua inesset, liquor lapidum præcipitaretur, & pulvis fieret. Benè autem, ac rite qui processerit, nobile contra calculum Microcosmi medicamentum consequetur. NB. Postquam Liquor lapidum ad dulcedinem reductus est, Vini spiritu in vitro tegendus est, ut Liquor in liquiditate sua permaneat ;

neat; alias enim paucorum dierum spacio in lapidem in vitro mutatur. Liquore usus pollice vitri orificium claude, vitrumque inclina, quo inclinato Spiritus vini tanquam levior cedit, & liquor, qui Spiritu vini gravior est, fluet ad pollicem, qui parum remotus tantum liquoris tibi promet ac demittet, quantum tibi necessarium fuerit. Hanc præparationem de industria in hunc locum conjeci, ut eo minus in ea aberrari possit, cum hic labor hominem expertum & non rudem ac insipidum aliquem Farnerum requirit. Arenæ, filicum, Crystalli similiumque lapidum Liquorem, & Magisterium iisdem viribus pollere experientia testatur. Quisque opinione sua alterutrum sibi eligere poterit. Vulgares & albos filices in rivorum arenis commendo. Horum Magisterium debilibus stomachis etiam maximè conducit, nec eodem quicquam corrumpitur ad quoscunque etiam morbos adhibentur. Pulveris Dosis gr. 4. 8. 12. 20. 30. Liquoris autem Dosis gr. 1. 2. 3. 4. usque ad 10. Liquor hic quocunque veniat, cuicunque materiæ adhæreat, si in sicco loco conservetur, naturalis & pellucidus Lapis evadit. In corpore humano autem sibi simile attrahit, & secum evehit. In eo plura alia secreta recondita latent, quæ huc non pertinentia, in aliis meis scriptis reperiuntur. Porro lapides inveniuntur, qui nec Liquoris Nitri fixi, nec Spiritus acidi solutionem admittunt. Hinc etiam domentur; Ita procedendum erit. Ejusmodi Lapis
nec

nec Liquoris Nitri Fixi, nec Acidi Spiritus Solutioni se subjiciens in pulverem subtilem comminuitur, & comminutus cum pulvere Nitri puri & siccati commiscetur, ità tamen ut hic triplo pondere illum superet. Postquam tigillum aut crucibulum usque ad mediam partem hac mixtura impletum est, pruna oblonga forcipe arrepta materiæ immittitur, & in ea firmiter tenetur, ne à flamma iterum exturbetur. Ita Nitrum à pruna incensum cum lapide flammam concipit, ac tam celerem & vehementem ignem excitat, ut lapis penetretur, aperiatur, ac post operationem communi aqua solvi possit. Quo facto, solutio, quæ lapidem solutum imbibit, per colationem chartæ bibulæ beneficio purificanda, & Spiritus acidi instillatione præcipitanda est, ut lapis in forma pulveris subsideat, aquâ eluendus, siccandus, & ad usum conservandus. Ita jam omnia metalla, omnes lapides, omnia vegetabilia, & animalia solvimus, ac in Medicamenta sua traduximus: Et si quicquam adhuc aliud in rerum Natura, præter hæc Subjecta, superesset, aut inveniri posset, illud hoc meo Menstruo Universali solvendum docuisssem. Quia autem extra Vegetabilia, Animalia, & Mineralia, ut & omnis generis lapides, imo vitrum ipsum nihil aliud reperio, nec reperire possum, jure Menstruum & Solvens Universale manet (rumpantur licet illa Momis, risoribus, ignorantia fratribus, & veritatis osoribus) constans, invictum, & incomparabile, quam-

quamdiu mundus steterit. Quid in metallorum emendatione & correctione præstare possit, 2. 3. & 4. de Patriæ Prosperitate tractatus partes, in quibus de Metallorum concentratione agitur, in lucem prodeunt. Quæ verò alia veram Hermeticam Philosophiam concernentia mysteria in hoc Subjecto mirabili recondita lateant, in meo de Natura Dei, & Concentratione Elementorum tractatu, in quo studiosus Lector Divinis & Humanis miraculis se delectare poterit, accuratè & succinctè descripta invenientur.

Jam igitur probatum & demonstratum est, quod Nitrum Solvens & Menstruum Universale sit, cum nihil sit in rerum natura, quod ejus viribus solventibus resistere queat: nec etiam tale quid inveniri possit. Æquissimo jure ergo illud manet, quod reipsa est, & à me & omnibus peritis Chymicis esse judicatur. Quod autem quis obijcere posset; allatas probationes sibi neutiquam satisfacere, nec etiam demonstrare, quod hoc Solvens ad Philosophicum opus etiam aliquid commodi conferat: Ei responsione mea non occurram, nec exploratoribus scrinium meum compilandum exponam, ut Arnoldus Lullio fecit; Sed Secreta in Secreto loco relinquam. Satis multa dixi, atque etiam dico in meo de Concentratione cæli & terræ tractatu. Qui dicta non intelligit, imò adhuc contemnit, non est cur se Adeptis, & Hermeticis filiis annumeret, quippe cui apud Farnerianam sodalita-

D

tem,

tem, & porcinum lintrem potius manendum erit.

Uſus, poteſtas, & vires medicamentorum ex Vegetabilibus, Animalibus, & Mineralibus, quæ ſupra docuimus.

QUantum ad Vegetabilia attinet, pauca ex iis ſunt, quibus correctione per Solvens Univerſale opus eſt. Nam quæ natura ſua ſalubria & ſana ſunt, nullo medicamento indigent. Roſmarinus enim, amaracus, ſalvia, thymus, & ſimiles herbæ correctione non egent, & ſecundum modos in prima parte à me præſcriptos in Eſſentias ſuas ſuaves deduci poſſunt. Herbæ autem illæ, quæ fortiter operantur, & ad uſum medicum adhibitæ, periculo non carent, quales ſunt hyoſcyamus, cicuta, mondragora, opium, tabacum, napellus, cocculi de Levante, nuces vomicæ, &c. correctione bona emendentur, oportet; alias haud tutò intra corpus ſumi poſſunt. Si Igneo Menſtruo operante, ut in præcedentibus monſtravimus, ſolvantur & corrigantur, ſine omni discrimine, & quàm tutiſſimè intra corpus ſumi poſſunt, & in medicinâ mirabilia præſtant. Quicquid antea venenum fuit, poſtea eſt antidotus venenum domans. Ex. gr. hyoſcyamus, mandragora & opium natura ſuâ ſtupeſactivam vim obtinent, ſpiritum vitalem ſupprimunt, humidum radicale inficiunt, nimium ſomnum conciliant,

ciliant, imò perpetuo somno vitam claudunt :
Sed igneæ aquæ viribus correctæ illæ herbæ , &
veneno suo spoliatæ non amplius nocent , sed
omnes internos & externos dolores sopiunt, con-
citatos ac iratos Spiritus vitales sedant , omnia
inquieta suavi quiete componunt , venenatos hu-
mores per sudorem ex corpore expellunt , & cun-
ctis in statum quietum redactis multis morbis
medentur. Cicuta, napellus, cocculi de Levante
& nuces vomicæ non solum lethalem somnum ,
verum etiam vomitus vehementissimos , & pun-
ctiones acutissimas in corpore excitant , sensibus
& intellectu hominem privant , ac tandem mor-
tem ipsam afferunt , si nimia quantitate in cor-
pus veniant , & per vomitus vehementes non
eliciantur. Sed herbæ tales correctæ venenumque
in salubria medicamenta mutantes , tam horribi-
lia , doloresque summos excitantia , ac mortem
inferentia symptomata amplius non causantur ,
sed innoxio & insensibili modo totum corpus
penetrantia omnes obstructions tollunt , omnia
noxia per sudorem , urinam , ac sedes ex corpore
ejiciunt , viscera interna ab impuris humoribus
purgando liberant , & occultos morbos feliciter
tollunt. Si antea caput gravedine summa onera-
runt , ac insanum & amens reddiderunt jam illud
mundant , purgant , à gravibus & noxiis vaporibus
liberant , cerebrum corroborant , & inge-
nium aut memoriam melius reddunt ; Ità quod
ante correctionem corruerunt , jam post eam

D 2

emen-

emendant, & reficiunt. In eam tamen hæc accipienda partem, ut in ejusmodi medicamentorum usu etiam necessaria cautione adhibita probè provideatur, ne modum excedendo quid erroris committatur, cum ludere ejusmodi medicamentis penetrantibus non liceat.

Fortissima medicamenta purgantia, ut esula, cataputia, Staphisagria, Gummi gutta, ac similia in hoc Menstruo soluta & præcipitata vehementem & quasi venenatam qualitatem suam amittunt, & tuta ac lenia purgantia evadunt. NB. hoc, quantum ad solutionem hanc attinet, hic animadvertendum est, cum semen esulæ, cataputiæ Staphisagriæ, ut & Gummi gutta, ac Scammonium pinguem ac resinosam naturam obtineant, non acido Nitri Spiritu sed Liquore Nitri Fixo, aut melius Spiritu Vini per Nitrum Fixum corroborato & alcolifato solvenda, ipsoque Spiritu acido præcipitanda esse. Sic eodem Spiritu Vini Nitri Fixi adjumento fortiore reddito omnia Gummi qualitatem pinguem habentia, & è contrario illa quæ pingua non sunt, Spiritu acido solvi, & contrario suo liquore præcipitari possunt. Ità quoque omnes amari succi, ut Aloë, Myrrha, ac similes, eodem soluti & correcti suaviolem & gratiorem saporem acquirunt. Intervit etiam gravissimè olentibus Gummi, ut asæfœtidæ, aliisque ejusmodi fœtentibus animalium, & vegetabilium rebus corrigendis, fœtore suo gravi spoliandis, & in odorem gratum convertendis.

tendis. Adeò nonnulla etiam fœtorem ingratiſſimum emittentia ità immutari poſſunt, ut jucundum odorem poſteà ſpirent. Quanquam autem antè plures annos in primo libro Furnorum, ubi de Spiritu Salis agitur, hujus laboris mentio facta eſt, eodem tamen non ſuperſedebo, ſed in ſequutura hujus meæ Pharmacopœæ tertia Parte plures, & magis compendioſos effectui talia dandi modos deſcribam, eò ſtudioſum jucundorum, & efficacium medicamentorum relegans.

Quoad animalia, carni bubulæ, vervecinæ, porcina, gallinarum, anſerum, & reliquorum culinæ inſervientium animalium, piſcibus & avibus multa correctio ut adhibeatur, neceſſe non eſt. quæ annum ſuperant ætate animalia, aut quæ provectiora ſunt, aqua, ſale, aromatibus, condimentis, vino vel aceto probè elixentur, juniora veru affixa aſſentur. Hominibus bona valetudine præditis non nocent, ſi iisdem ipſis veſci, ac bonum vini, aut cereviſiæ melioris notæ hauſtum addere licet, ut quæ in gutture reſidua hærent, eluendo, in ſtomachum promoveantur.

Venenatorum vermium, & inſectorum ſiquis in medicina uſus eſſe debet, quoniam nonnunquam etiam plus, quàm vegetabilia, in medicina præſtant, ut experientia teſtatur, ea tamen ſine correctione non adhibenda. Sed hic non culinariam correctionem intelligo, cui perficiendæ vinum, ſaccharum & aromata ſe offerunt; verum talem, in qua omnia unà manent, & ab Igneo

D 3

Men=

Menstruo corrigantur & emendantur, idque sine ullius alius rei additione, ut supra docuimus. Sic correctæ non solummodo tutò, sed etiam majore multorum ægrorum auxilio & solatio in desperatis morbis ad medicinam usum suum conferunt, & authoribus suis majorem gloriam conciliant. Lippis & tonforibus notum est, quid interdum lumbrici, scarabæi, cantharides, aselli, & similia urinam promoventia insecta, cruda, sicca, in pulverem redacta, & ægris propinata efficiant. Qui lumbricorum copiam colligendi causa eosdem quærit, baculum terræ infigit, & vermes, eundem agitando inquietat. Hoc itaque ipsi sentientes se devorandi causa talpam adesse putant, ac catervatim ex terrâ prorumpunt, ut capi facile possint. Si cui vermes ipsi nausæ essent, terram capiat, quam lumbrici post calidam pluviam verno tempore instar tuberculorum plurimorum supra terram ejecerunt, quasi dicentes, hujus terræ gratia nobis vitam relinque, & ex ea essentiam extrahe, quæ tibi perinde utilis erit, ac si nos sumas. NB. Hanc terram merulæ quærunt, suisque pullis in nido cubantibus afferunt, quod non facerent, si nihil boni contineret, quippe quæ vermes potius ipsis allaturæ essent. Deus & Natura nil frustra faciunt. Canis, qui multa ossa devoravit, locum aliquem purum quærit, ubi suum stercus deponat, sive in lævi lapide sive in gramine: quasi dicturus, hoc tibi, gratias pro cibo, quem mihi largiris, agens, exhibeo:

beo: ſerva, & eo utere ut ſcis. NB. Maximæ animalium vires fitæ ſunt in ipſorum excrementis, & non in carne. Excrementa ſequuntur corporum ſuperflua, qualia ſunt in hominibus capilli, dentes, & ungues; in beſtiis capilli, dentes, ungulæ & cornua; in avibus ungues, & plumæ, &c. Quod vermis majalis podagrâ, & calculo liberavit Doct. Wierus peculiarem tractatum edidit de arthritide, vagis artuum doloribus, intrinſeco, & occulto ſcorbuto, aliſque ejuſmodi morbis diuturnis, & vulgari opinione, incurabilibus, quos majalium vermium, aut ſcarabæorum unctuoſorum medio remove docuit. Nec abs re quidem eſt, quod tam abjectis, & contemptis vermiculis plus quandoque quàm pretioſiſſimis, & maximè æſtimatis vegetabilium compoſitionibus effectum ſit. Crudi & non correcti hoc faciunt: Si verò lumbrici, ac cumprimis hoſtes ipſorum, nigri, læves, multos pedes habentes & lumbricis ſuccum & vires exuentes illi vermes, ut & lati, verſicolores, veneri illi vermiculi, quorum ſuperius mentio facta, Igneo Menſtruo corrigerentur, non modò urinam & calculum tutò ac ſine noxâ propellerent, ſed etiam virilem naturam mirè corroborarent, & multis debilibus equitibus ſolatio eſſent. Correcti ſcarabæi virides, cantharides, & muſcæ virides, naturæ veneræ omnes non tantum calculum & urinam pellunt, ſed etiam in podagra, arthritide vaga, & aliis gravibus morbis, qui altas jam radices egerunt,

mirè vires suas exercent : omnium tamen efficacissimè niger & tardè repens ille vermis Majalis, sive scarabæus unchiosus, quem sufficiente copia Majus & Junius suppeditant. Res tota in eo consistit ut vermes tales Liquore Alkahest probè corrigantur, & parentur, antequam in usum veniant, Scarabæi magni, & cornuti, nuncum, ceraforum, & prunorum succo ac resinis viventes, qui toti balsamicæ sunt naturæ, si correcti sunt, ut intus, & exterius exhibeantur, maxime suadeo, nempè quando membra interna & externa vehementibus punctiõibus, & doloribus maximis cruciantur. Formicæ salubrem & efficacem balsamum possident, & internis æquè ac externis doloribus medentur. Ex iis præcipuæ sunt quæ in sylvis abietibus & pinis abundantibus commorantes earundem arborum resina vitam sustentant, nec reliquarum more foliis & gramine vescuntur, sed æstivis mensibus resinarum illarum grana copiosa in cavernulas suas congerunt, hyberno tempore sibi alimento futura, quæ sylvarum istarum incolæ cognita habent, conquirunt, & mastychis loco Pharmacopœis vendunt. Nam efficacia, viribus, forma, & odore Mastychi ex India venienti respondet, quo Gummi forsan nobis non opus foret, si hoc nossemus, quæreremus, & usurpare sciremus. Horum & similium insectorum copia & varietas est magna, quorum in medicina magnis proculdubio usus esse posset, quæ cum tanta copia, ut vegetabi-

getabilia, & mineralia, acquiri nequeant, usu eorum superfedetur, utpote quæ rarò quæruntur. Nec etiam necessarium est quærere & longè petere ea, quæ præsentia antè oculos versantur. Cuncta, quæ hîc scribo, eò spectant potissimum, ut demonstrem, omnia venenata animalia corrigendi, veneno spoliandi, & in medicamenta salubria mutandi vires inesse Menstruo Universalis, in cujus honorem & gloriam hæc conscribere coactus sum. Quod in venenata Mineralia operationem dictam exercent, jam satis superque notum est, ut ex solo etiam Antimonio clarissime elucet, quod bis vel ter vulgari Nitro crematum nigrore suo penitus viduatur, & albidissimum colorem induens pulvis evadit diaphoreticus, & ἀλεξιπικρὸν. Idem usu venit Arsenico & Auripigmento venenis vehemenatissimis, quæ paucarum horarum spacio ita mutari possunt, ut postea sine omni noxa & periculo intra corpus sumpta venena maxima debellent, & expellant. Quanquam non opus est, ut venenata illa subiecta adhibeantur, cum alia plura media suppetant. Sufficit demonstrasse, Nitro tantas inesse vires, ut cujus vis vegetabilis, animalis, & mineralis naturam venenatam invertere, ac venenum in salubrem medicinam traducere possit. Quoniam animalium vires vegetabilium efficaciam superant, & his duobus mineralia superiora sunt, in medicina jure in usum veniunt illa mineralia, quæ efficacissima, suavissima & tutissima sunt.

D 5

Inte-

Interim animalia & vegetabilia suum honorem, & locum, ut retineant, volumus, quorum discrimen ostendendo, ut proximo nostro recte & sincere inserviamus, necessitas prolixioris explanationem postulat. In genere igitur notandum: Quò maturiora sunt mineralia, juxta cum animalibus, & vegetabilibus, & quo propius soli admota sunt, & in eo morantur, eò tutius & securius intra corpus sumi possunt. Omnes herbæ, vermes, & animalia calido aëre gaudentia, & in eo commorari amantia tanto, veneno nunquam infectæ sunt, quanto illæ, quibus obscura, umbrosa, & tenebrosa loca magis arrident. Nam Napellus, Mandragora, Cicutæ & similes herbæ nunquam, aut certe rarissimè alibi, quam in tenebris & umbra obductis locis reperiantur: Maxime venenata animalia & vermes in terræ foraminibus & speluncis frigidis & obscuris lubentissimè commorantur, & ob aëris calidi defectum venenata manent, ac necessario generi humano damnum afferunt, Nitri autem fixi liquore digesta venenatam suam qualitatem deponunt, & medicamenta salubria fiunt. Omnis igitur rerum maturatio in calore, venenum verò in frigore consistit, quod vinum & arborum fructus testantur, quibus Solis calore ad maturitatem perductis homines sine noxa vesci possunt, crudis & immaturis videntes stomachum suum corrumpunt. Quicquid autem hic de animalibus & vegetabilibus dicitur, de mineralibus & metallis immaturis

maturis intelligendum quoque est. Quò immaturiora & crudiora, eo magis nocent, & medicinæ faciendæ ineptiora sunt. Ac metalla quod attinet, de gradu ad gradum perfectionis finem petunt, quemadmodum infans sensim ad ætatis gradum summum pervenire solet. Sicut autem apud hominem in virili ætate constitutum plus reperitur, quam apud infantem: ita & apud mineralia & metalla longo temporis successu maturationem suam adipiscentia. In quibus cum tutissima, suavissima, & efficacissima medicamenta inveniri possint, necessarium duxi ipsorum dignitatem & gradus paucis detegere, & quasi scalam quandam ostendere, in qua metalla consistunt, & qui ex ipsorum signatura perfectio, quam gradatim consequuntur, agnosci potest. Metallorum mineras arbori similes est judico: Saturnus radix est, Mars truncus, Jupiter cortex arborem vestiens, Mercurius inter corticem & truncum hærens succus, Venus folia viridia, Luna flos, & Sol fructus. Veteres Physici metalla 7 præcipua cum 7 Planetis compararunt, quæ comparatio optimè quadrat, cum & Planetæ & metalla sibi mutuò respondeant. Chymici Saturno plumbum, Jovi stannum, Marti ferrum, Veneri cuprum, Mercurio argentum vivum, Lunæ argentum, & Soli aurum adscribunt. Quemadmodum verò splendore, virtutibus, & aliis rebus Planetæ se mutuò antecedunt, ita & metalla, quod natura ipsorum docet, & signaturæ discrimen

men ipsorum innuens testatur. Veteres certè, quando rem perfectam designare voluerunt, rotundo circulo eam notarunt, ac quanto imperfectior res indicanda erat, eo minorem rotunditatem eidem attribuerunt. Solis nota hæc est : ☉, circulus nimirum in medio punctum ostendens. Circulus perfectionem auri, punctum in medio circuli perfectionis originem signat. Lunæ five argenti signum hoc ☾ dimidiis duobus circulis constans dimidiam perfectionem loquitur : Ita etiam cum cæteris metallorum signis & signaturis comparatum est. Quò magis ad rotunditatem accedunt, eò perfectioni propiores sunt, & vice versa. Sol omnibus stellarum nobilissimus nobilissimum quoque metallum aurum nempe efficit : quod deinceps etiam de aliis metallis observandum. Quo perfectiora autem sunt metalla, eo meliora ex eo existunt medicamenta. Saturnus five plumbum interno corpori haud multum conducit, nisi in Peste, & aliis calidissimis morbis. Externo corpori applicatum humidos corporis affectus, & ulcera humida ficit, ac calori omnibusque inde orientibus affectibus externis medetur. Jupiter five Stannum aliquanto calidius Saturno, sed tamen etiam admodum ficcum : Mars five ferrum calidum & ficcum, Venus five Cuprum humidum est & calidum, Mercurius five Argentum vivum calidius & humidius, Luna five Argentum mediocris caloris & humiditatis, Sol five Aurum tandem temperati
caloris

caloris, & humiditatis. Si quid boni jam ex Auro conficitur, cor tanquam nobilissimum corporis humani membrum roborat; Pari ratione Argentum cerebro, Argentum vivum epati, Stannum pulmoni, Ferrum felli, Plumbum lieni, & Cuprum renibus vires sufficit. Sic veteres Philosophi & Medici metalla distribuerunt & distinxerunt, quæ in statu suo relinquo, quamvis forsan adhuc nonnulla alio modo distinguere possem. Sed tamdiu manere possunt, donec Elias Artista adventu suo nos ex erroribus nostris expediat. Ex mineralibus primum nobilitatis locum obtinet Antimonium, auri primum Ens verum, in quo omnium vegetabilium, animalium & mineralium virtutes collectæ, & concentratæ sunt, ut signatura ejus indicat. Signarunt enim id Philosophi sphaera rotunda, qua terra depingitur, cum impositâ cruce propterea proculdubio, quod terra nullum ad medicinam subiectum aptius unquam produxit, ut omnes veri Chymici testantur, sicuti in eorum scriptis legere est, ac in primis Basilii Valentini curru Triumphali de Antimonio, quem in hujus mineralis honorem scripsit. Idem testatur Philosophus ille dicens: Aurum & argentum vulgare non faciunt, nisi ipsorum Primum Ens illud efficiat. Antimonium autem auri verum & genuinum Ens primum esse testantur non solum omnes Philosophi sed etiam experientia ipsa quotidiana, ex quâ luce meridiana clarius patet, raro antimonium

nium aliis in locis reperiri, quàm in ipsis fodinis auri, nec ullum prætereà Antimonium dari, quod auro non prægnans sit, ità tamen, ut aliud plus auri, aliud minus contineat. Imò inter auri venas ipsas Antimonium sæpè occurrit, ac proinde quasi immaturum aurum jure vocari potest. Ipse frustum venæ aureæ vidi, quod ex aurifodinis erutum plura continebat pondo aut libras, ac in uno latere aurum purum duræ filici mixtum, in altero verò ipsam antimonii venam nigram. Est locus in Germania Goldgranach appellatus, prope quem in fudetis montibus, Germanis Fichtelberg appellatis, olim multum auri inventum est, hodie autem solum antimonium duris filicibus & scopulis insidens effoditur. Huic immixta est marcasita aurea, quæ ab eo separata, & debito modo præparata optimum evadit medicamentum, de quo postea mentio fiet. Si autem & hoc experientiæ quotidianæ testimonium nobis deesset, testem tamen habemus ipsam veram Alchymiam firmissimè asserentem, quod artis adminiculo ex antimonio aurum verum elici queat. Nec verò hoc solum ars illa incomparabilis præstare potest, nimirum quod antimonium ad veram auri maturitatem perducere soleat; sed etiam ità aurum, animam extrahendo, ita mutet, ut non amplius sit aurum, sed & à quovis antimonii regulo ob formam, volatilitatem, naturam, & proprietates discerni planè non possit. Quamvis autem vel infiniti homines his meis dictis contradicaturi essent,

essent, nunquam tamen à sententiâ meâ me abducent, qui credo, quæ oculis meis vidi. Pluris est oculatus testis unus quam auriti decem. Qui his contradicunt, nullis aliis fundamentis nituntur, quàm iis, quæ legendo, & audiendo posuerunt, & experientiæ ipsi neutiquam respondent. In mea sententia constans permanens re ipsa demonstrabo, nullum in rerum natura subiectum reperiri quod in Medicina Antimonio præponi queat, si in veram suam Essentiam debito modo deducatur. Non præparatum, & adhuc crudum venenum merum, ejusque usum cum magno periculo conjunctum esse fateor. Qui vitro ejus vulgari, aliisque ejus rudi modo præparatis medicamentis ad medicinam utuntur, ac damnum ægris inferunt, sibi, non antimonio, culpam adscribant necesse est. In Miraculo meo Mundi, ut & prima Pharmacopœæ Spag. parte medicamenti ex antimonio parati mentionem feci, illudque panaceam appellavi. Superavit hoc captum plurimorum rudium, & ignorantium hominum, quibus verisimile videri non potest, in tam contempta & abjecta re tam admirandæ efficacix medicamentum latere, quod tanto Panacæ titulo insigniendum esset: præcipuè cum nonnulli imperiti homines hujus panacæ loco crudum antimonium ægris exhibuerint, & meam panaceam esse dicendo homines sceleratâ audaciâ fefellerint, ac hoc pacto meam veram medicinam apud plurimos in odium & contemptum adduxe-

duxerint. Ex his est infidus ille Farnerus haud minimus, imò cæterorum antesignanus quem maculam & scandalum aliorum jure appellaveris. Per me quidem antimonium odio prosequi unicuique liceret : Sed quoniam illud jam laudibus extuli, & res ipsa etiam proximi emolumentum concernit, intermittere non possum, quin laudes ipsius adhuc majori præconio efferram, & re ipsa stabiliam, medicinam ex eo talem concinnari, qualem ego descripsi, ac proinde unicuique sine præjudicio aliquo de veritate judicanti fatendum esse, quod nullum melius, efficacius, & magis innocuum, ac viliori pretio acquirendum medicamentum divitibus juxtà cum pauperibus suppetere possit, nimirum, ut par est, præparetur & exhibeatur. Ut antè bonorum medicamentorum studiosus videat, quod non in antimonio solo, sed etiam in aliis subjectis labores meos triverim, antimonii præparationibus adhuc aliorum subjectorum præparationes, usum, & efficaciam describendo adjungam, & ipse in humani generis, ac ægrorum utilitatem medicamenta illa paranda, & inter egenos distribuenda curabo. Hac ratione conscientia meæ satisfaciens non accusabor, quod concreditum mihi talentum ex proximi odio & invidia defoderim. Si quis alius quid boni habet, illud in commune conferat, & misericordia commotus proximo suo inserviat. Sin nihil habet, aut nihil melius novit; horum contemptu supersedeat, nec ea contemnat,

nat, quæ ipsi ignota sunt: Quin ægros miseros iis non privet, quæ ipsis dare non potest, ut vir honestus & pius maneat. Quantum autem ad medicamenta attinet, de quibus hîc agetur, ea pauca quidem sunt, sed talia, quibus post Deum confidi potest.

De Panacea vulgari ex antimonio paranda antehac scripsi, & ejusdem parandæ rationem docui. Cum verò descriptio diversis tractatibus dispersa, & obscurior sit, nec unus quis illos tractatus omnes habeat, eam descriptionem hîc repetere, & in hunc tractatum conjicere consultum duxi. Præparatio maxima ex parte in calcinatione per nitrum consistit, quod antimonii venenum, & immaturam qualitatem corrigit, & immutat. Postea per Spiritum Vini pura pars extrahitur, & extracta per abstractionem Spiritu Vini liberatur, ac tener, & spadiceus fit pulvis, qui efficere potest, quæ ipsi hîc adscribuntur. Manè, antequam quid cibi capiatur, vino, cerevisiæ, calido alicui juscule, ovo forbili, vel pomo asso mistus absorbetur, sequente aliquot horarum jejuniis, donec ejus operatio absoluta fuerit. Dosis est $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$, 1, 2, 3 aut 4 granorum ad summum, & quidem ratione ætatis & morbi, una vice; quare Lector Benevolus in primâ hujus Pharmacopœæ Spagyricæ parte, & in Miraculo Mundi plura inveniet, quæ in ægrorum commodum hic etiam apponam.

De communi hujus Medicinæ usu.

UNiversalis hæc medicina in omnibus etiam recens natorum infantum, & senio confectorum æquè ac fortium hominum morbis naturalibus tutò, & sine omni periculo, adhiberi potest, & quidem in dosi minima, quæ nemini fastidium aut nauseam movet, ut vulgarium potionum pocula integra exhausta facere solent. Nam dosis ista 1. 2. 3. aut ad summum quatuor grana non excedit, & commodè juscule alicui calido, vino, cerevisiæ, aquæ, vel lacti in cochleari aliquo, prout ægri ratio fert, mista sorbetur. Diversis modis operationem suam absolvit, prout quis cupit, aut ægro opus est, vel morbus postulat. Nam dosis hîc præscripta si observetur, invisibili modo fit operatio, dum radicale humidum roborat, & purgat, & omne noxium mirabili ratione sensim ex toto corpore expellit, si quotidie, aut post alterum vel tertium diem in usum adhibeatur, singulis diebus semel, prout cujusvis conditio & ratio illud permiserit. Ab omnibus noxiis casibus & morbis unumquemque defendit, & ne minimam auram venenatam admittit. Si verò dosis augetur, etiam visibili operatione vires suas exeret, & per sudorem, aut urinam, & sputum, quandoque etiam per superiora & inferiora omne noxium exturbat, operationemque suam pro lubitu cujusvis exercet, & dosios augmenta-

gmentationem aut diminutionem sequitur, ut utramque morbi ratio postulaverit. Dosi admodum exigua, & sine visibili operatione multos morbos, imò maximam eorum partem sanare solet. Sunt verò morbi, qui altas radices egerunt, atque ideò etiam visibilem operationem requirunt, cum exigua dosi, quæ invisibiliter operatur, penitus expelli non queant. Ideò cuique, quem hujus medicamenti præparatio & administratio occupatum tenet, accuratè hoc observandum est, ut in administrando hoc medicamento modi rationem habens eundem nec excedat, nec minuat, ac rectè faciendo laudem & gloriam consequatur.

Ut clarius tota res percipi, & intelligi queat, certioribus circumstantiis, ejusdem medicamenti usum, quem mihi experientia sæpius demonstravit, in nonnullis morbis gravissimis, ob oculos ponam, ut ægris consulatur, & eò minus erroris committatur.

In Peste, aliisque æstuosis, ac contagiosis febribus, post auxilium divinum, hoc medicamentum quotidie dimidii grani ab infantibus, unius ab iis, qui mediocres sunt ætatis, & duorum, aut ad summum trium granorum dosi sumptum unumquemque præservat. Sin verò aliquo istorum morborum correptus aliquis fuerit, pro ætatis ratione dosis duplicanda, aut triplicanda, ut æger probè tectus sudare possit. Si unâ vice morbo liberatus non fuerit, proximè sequenti, aut al-

E 2

tero

tero die ejusdem medicamenti dosis repetenda ; & sic porrò pergendum est , donec morbus debellatus ejiciatur.

Præservandi , & curandi modus hic non solum in Peste , sed in omnibus contagiosis , & frigore aut æstu impetum facientibus morbis , & in omnibus cujuscunque generis febribus observandus est. Aliis medicamentis ægri non indigent , cum hoc satis potens & efficax sit , si seriæ preces ei adjungantur , ut horribilem , & abominandum illum morbum , pestem nimirum , ut & pleuræ affectum pungentem , cum febribus vulgaribus , Deo adjuvante abigat : Imo ex cæteris medicamentis etiam optimis nullum est , quod huic præstet.

In epilepsia infantulorum , quorum auxilio tali destitutorum magnus numerus morte abripitur , panacœa hæc expertissimum & certissimum est remedium , mox post partum recens nato infantulo octavæ aut quartæ partis grani unius dosi in pauco lacte , aut butyro non falso calido in os insertum , quod tertio , & octavo post die repetendum est. Si autem post aliquot dies , septimanas , aut menses paroxismus iterum sentiatur , dosi aliquanto validior , si infantulo opus fuerit , toties exhiberi poterit , usque dum morbus abactus recesserit. Omnibus matribus hoc medicamentum maximè commendo , quandoquidem plurimi infantes aliàs satis sani & valentes sine auxilio aliquo mortis violentia abripiuntur. Medicorum
rum

rum nonnullorum error hîc jure taxandus est, qui infantulis vitra aquâ perlarum nullis viribus polente plenâ, lapidis bezoar pulverem cum vel sine aqua, & similes res inutiles infundunt.

Provectioris ætatis homines quotidie unius, duorum, aut trium granorum dosi utantur, si ipsis commodum fuerit; sin minus, secundo, aut ad minimum quarto die post dosin iterent, idem tam diu faciendo, usque dum morbus victus abierit. Non necesse est, ut aliquid aliud adhibeant, hoc tantummodo observantes, ut illo die, quo hoc medicamento usi sunt, frigidum aërem vitent, & 3 aut 4 horas ad minimum à cibo abstineant.

In lepra & similibus morbis detestandis, quocunque nomine etiam appellentur, ac omnigena scabie nullum reperitur remedium, quo sine omni molestia & labore affectus isti facilius tolerantur, si hoc unum excipias, quod nunquam sperato effectu carebit, si æger earum adhuc est virium, ut curam sustinere queat.

In detestando & venenato morbo meretricum, qui Morbus Gallicus appellatur, hoc medicamento nil tutius, nil securius adhiberi potest, si dosis eousque, tantum augeatur, ut non solum validus sudor erumpat, verum etiam vomitus & sedes excitentur, ac alternis diebus medicamentum exhibendo tam diu pergatur, donec æger convalescat, quod 8, vel 14 diebus fieri potest.

Hydrope obrutus æger quotidie dosi una utatur,
E 3 tur,

tur, & aliquot horas post medicamento usum à cibo abstineat, quod & in aliis morbis factu necessarium est, sed non tam fortiter, ut gradatim tantummodo ab uno grano ad alterum ascendatur, usque dum nausea sine vomitu exorians moneat, quantâ dosi ægro opus sit, aut quantam ipse ferre queat. Quod cum fit, postea dosis uno aut altero grano diminuenda, & diminutio eousque continuanda, usque dum omnis aqua per sudorem, urinam, & sedes exturbata, & æger pristina valetudinis compos factus fuerit. Nec est, quod quisquam dubitet, an hic morbus, nisi planè deploratus fuerit, solâ hâc meâ panaceâ radicitus tolli possit, cum experientia illud sole meridiana clarius demonstrare soleat.

In Podagra morbo cum leprâ & hydrope apud Medicorum vulgus incurabili habito hoc medicamentum admiranda operatur, & brevi temporis spatio plura efficit, quàm quis opinari aut credere possit, si modò rectè adhibeatur. Brevis enim tempore affluxum noxiorum humorum retrahit, & invisibiliter ex corpore humano educit, ità ut de die in diem dolores pedetentim remittant, tumores minuantur, & paroxysmus tolerabilior evadat, tardius revertatur, ac tandem penitus evanescat. In Dosi observanda ea, quæ in hydrope modò docuimus, nimirum ut uni grano quotidie augmentum dictum accedat, ac tandem adveniens nausea dosin uno ac altero grano diminuendam ostendat. Æger hoc quotidie jejuno
no

no semper stomacho faciat, in calore se contineat, ac quatuor horas post medicamenti usum à cibo abstineat, necesse est, quam diu opus fuerit. Hæc, quæ dico, plures forsan offendent credituros, fieri omninò non posse, ut talis ac tantus morbus ab omnibus ferè incurabilis habitus, dicto medicamento extirpari possit: quam ipsorum opinionem in malam partem interpretari nequeo, cum & ipse ante paucos adhuc annos, priusquam hujus medicamenti miram efficaciam expertus eram, eadem opinione imbutus fuero. Sed postquam experientia me aliud docuit, ut aliter jam judicare possim, verè ac sanctè assero, quod hic morbus neutiquam incurabilis sit, sed bono & commodo medicamento (si modo non nimium inveteratus fuerit, & ægri vires ob senectutem & imbecillitatem medicamenti operationem ferre non recusent, & Deus ipse benedictionem suam non subtrahat) si non radicitus extirpari, maxima tamen ex parte expelli possit. Non est autem cur aliquis sibi persuadeat, si panacea hac utatur, perinde esse, si sobriè vivat, si quotidie noxiis, & vetitis cibis stomachum suum farciat, & vinum pro lubitu ingurgitet. His toto cælo errantibus vel ipse Philosophorum lapis morborum omnium extirpator decantatissimus adjumento foret. Quicquid enim præstantissima ejusmodi medicamenta antè meridiem emendarent, & corrigerent, illud pomeridiana crapula, & copiosius cibi & potus excessus iterum destrueret.

ret & corrumpet. Nec locum hic etiam habet eorum opinio, qui putant, ab hoc morbo se liberos fore, si modo à vini usu planè abstineant. Nam non semper vini potus hunc morbum procreat, cum notissimum sit, hoc morbo affligi quandoque etiam pauperrimos, qui nunquam vinum biberunt. Unde non soli vino culpam imputandam manifestum est. Unaquæque repletio, siue vino, siue cerevisia nimia fiat, morbum quidem procreare, & augere, sed non sola potest. Plures aliæ sunt causæ, ex quibus hic morbus exoriri solet. Ira frequentior profecto viscerum internorum œconomiam vehementissimè perturbat. Libido, & frequens sexus sequioris usus, qui plerunque tanquam pedissequus ebrietatem comitatur, vires corporis vehementer enervat, & debilitat. Hinc natura enervis & debilis quisquiliis & excrementis copiosis, ac à nimio potu & cibo relictis ex corpore expellendis non sufficit, ac proinde excrementis illis in corpore manentibus, & pro lubitu vires suas exercendo gravissimos morbos procreantibus non resistit. Nam qua parte natura imbecillior est, ea hostis primum impetum facere studet, ut proverbio Germanorum vulgari hîc sit locus, Sepem quisque conscendit, quâ parte humilior est. Idem plarumque in hujus morbi procreatione usu venire solet, quando nimirum corpus nimio cibo & potu gravatur, & repletur, nimia vini fortioris ingurgitatione obruitur, & mox sequente coitu immo-

immoderato maximè debilitatur. Etenim Natura hoc pacto debilitata satis virium non habet, ut expellat excrementa illa residua, quæ summo totius corporis damno & incommodo vires acquirunt, & sibi sedem fixam parant, quod probè de hoc morbo notandum est.

Porro Medicamentum hoc longè efficacius, quàm omnia alia medicamenta, resistit omnibus lienis & hepatis obstructionibus, quæ sanguinem corrumpunt, & gravissimos morbos, ut scorbutum, dolores arthriticos, erysipelatas, diuturnos capitis dolores, membra debilia, scætentem anhelitum, & apud mulieres matricis suffocationem, mensium suppressionem, cordis palpitationem, syncopen, lipothymiam, vertiginem, & similes plures cognitos, & incognitos morbos excitant. His morbis omnibus dictum medicamentum medetur, pro morbi ratione sæpius aut rarius singulis septimanis adhibitum, & miros effectus produciens.

Præterea hoc medicamentum omnibus illis commendo, qui Chirurgiæ operam dant, ut ejus tanquam summi remedii, quod nancisci possunt, rationem habeant. Nam quotidie dosi parva vulneratis propinatum omnia recentia carnis vulnera sine ularum potionum vulnerariarum adjumento, & externorum, ac ex plurimis simplicibus compositorum emplastrorum impositione sanat. Omnia enim symptomata prohibet, sanationem ab interiori fundo ad exteriorem partem promo-

E 5

vet,

vet, & consolidationem absolvit, quod tamen de iis vulneribus intelligendum, in quibus ossa non læsa aut fracta sunt, quandoquidem ad hæc & manualis ars requiritur, quæ ossa fracta iterum componat, & reponat. Profundæ item punctiões more solito, & ut ipsæ operationes Chirurgicæ postulant, turundis necessariis obturandæ sunt. Præterea nihil externi adhibeatur necesse est, nisi propria ægri urina, & aqua falsa, quibus vulnera lavanda, & post ablutionem puro linteo tegenda, ne ab aëre frigido lædantur.

Si autem vulnera periculosa & nimis magna essent, ipsis adhuc balsamus aliquis vulnerarius, & emplastrum ex floribus mineralium aut metallorum, cera, terebinthina & oleo compositum (qualia emplastra in aliis meis scriptis componere docui) adhibendum est. Ita non necesse est, ut tot olea, unguenta, emplastra, & similia vulneribus recentibus applicentur, si hoc nostrum medicamentum quotidie vulnerato alicui absorbendum detur.

In apertis, fistulosis, putridis, & foetentibus ulceribus cum admiratione hoc medicamentum officio suo fungitur, nec externis remediis ullis opus est, nisi balsamo aliquo minerali, ulcus purum conservante, & communi ex cera, & terebinthina emplastro aërem frigidum arcente. Sic enim hoc medicamentum ab interno fundo sanationem ordiens eam feliciter usque ad externam cutem deducit, & omnia ulcera, sine ullis aliis

aliis quàm dictis remediis externis penitus consolidat, & perfectè curat.

Postquam autem ea mentem meam incessit meditatio, quod non cujusque sit medicinam præscriptam parare, & tamen plurimi inveniantur, qui ejusdem participes reddi velint, consultum mihi visum fuit hanc adjungere admonitionem, & ab iis, qui hoc medicamentum parare noverunt, postulare, ut eos, qui modum præparationis ignorant, ejusdem etiam Christiana dilectione moti participes reddere non graventur: Non autem perversi mundi more suo proprio commodo tantum studeant, & divitias corradant, sed impensis sumptibus, & laborum præmio æquo & honesto contenti sint. Quia etiam medicamentum sæpe dictum tam in forma pulveris quam in forma liquida in alia loca transmissum non ab unoquoque debito modo adhiberi posset, dum in guttarum mensuratione & granorum ponderatione error facile committeretur, & aut plus aut minus applicaretur, necessarium omnino duxi, ut tanto minus in ejusdem administratione erroris committatur, illud in pilulas redigere, ita ut una pilula unum granum, duæ duo grana, & sic deinceps conficiant, & ægro mensuratione, & ponderatione opus non sit, sed tantum pro morbi ratione, ex præscripto meo una, duabus, tribus, quatuor, aut pluribus pilulis una vice uti queat.

Atque hæ sunt panaceæ meæ ex Antimonio
confe-

confectæ virtutes præcipuæ : Quæ restant, & hic brevitatis causâ omittuntur, ex circumstantiis descriptis facillè ab unoquoque judicio non carente intelligi & agnosci possunt. Earum tamen etiam in hujus tractatus libro primo facta est mentio. Ideo adhuc testor, quod omnia, quæ huic medicamento adscripsi, imo longè plura (si benè ac ritè paretur, & administretur) illud præstare & efficere possit, præcipuè si seria divini Nominis invocatio accesserit. Nam preces, & fiducia in Deum quamvis medicinam roborat, & benedictione sua fortunat, quamvis impius hoc credere aut audire nolit. Medicamentum quidem aliquod, divino permissu, sine precibus pristinam alicui valetudinem restituere ac panis sine gratiarum actione famem sedare potest, quod apud irracionales creaturas quotidie usu venire solet : Sed hæc donorum Dei fruitio bestialis, & non humana est : Illa autem verè Christiana, quando in morbis Dei auxilium invocatur, & postea medicamenti usus admittitur ; Quam medicamenti utendi rationem felix eventus necessario sequitur. Quod vero tibi persuadere velis, quod hujus medicamenti operâ quivis morbus, quantumvis inveteratus, sine omni discrimine tolli certè possit, vehementer erras. Hic nos de ejusmodi morbis loquimur, quibus naturalia remedia, permissu divino, mederi possunt. Quandoque in hominibus interna viscera crassis humoribus adeo constipata, & obstructa sunt, ut
vel

vel efficacissimis medicamentis liberari nequeant. Nonnunquam pulmo & epar ferè penitus computruerunt, antequam verus medicandi locus quæratur : Quis autem, quæ jam amissa sunt, restituet ? Non iterum hominibus interna viscera, & præcipua membra semel amissa crescunt, ut cancris chelæ, & araneis pedes, quos fractos amisere. Aliquando etiam Deus homini morbum aliquem imposuit, cujus curam permittere recusat. Tales & similes morbi ut naturalibus mediis tollantur, fieri non potest. Apud Deum omnia sunt possibilia, qui solus in ejusmodi morbis opem & auxilium ferre potest, quandocunque vult; opitulari autem præter ipsum solum nemo potest. Sunt ergo morbi incurabiles, qui panacea mea curari nequeunt, & non Quartana, Lepra, Podagra, Epilepsia, & Hydrops, ut maxima hominum pars opinatur, quamvis experientia contrarium testetur. Ac licet omnes morbi humani cum ipsorum annorum & ætatum progressu in deterius vergant, & molestiores evadant, ac cum ipsis peccatis crescant, & augeantur, benignissimus tamen Deus hoc etiam largitus est, ut magis ac magis efficaciora remedia naturalia ab omnibus diligentibus instinctu divino inveniantur, ac proinde nunquam finiatur auxilium Dei, qui vulnerat quidem, & postea iterum sanat, ac omnipotentiam suam ostendit. Optandum sane esset, ut inutiles concertationes, & vanæ doctorum & philosophorum dispu-

disputationes & velitationes tandem finem invenirent, & in earum locum timor Dei succederet, ac nobis alium mundum daret. Nam timor, & vera Dei agnitio singulare in hominibus lumen accendunt, quo quicunque caret, Andabatarum more pugnans in tenebris crassissimis versatur, ac in Naturæ mysteriis talpa cæcior est. Maxima hominis cura, opera, diligentia, & labor hodierno tempore in eo potissimum consistit, ut proximum suum odio habeat, contemnat, oppugnet, imò penitus detestetur, & anima ac corpore orco devoveat; quod tamen fieri non deberet, cum Deus nolit, ut unus homo alterum condemnet, sed sibi ipsi vindictam, & pœnam reservarit. Ubi amor proximi deest, nec salutis alicujus spes est, quocunque modo etiam opinio concepta defendatur. Quid commodi arbor sine fructibus in commune conferre potest. Multo garritu, & eleganti disputatione satisfieri nequit Deo humile & obsequium debitum præstans cor tantum quærenti, & purum idem requirenti, in quo Spiritus Sanctus habitare, & nos in omnem veritatem deducere queat. Ubi hoc non offendit, eodem etiam non venit, & superbum ac litigiosum cor Satanæ mendaciorum parenti, ac tenebrarum custodi possidendum relinquit. Hinc tot lites, tot discordia, & tot contentiones in perverso hoc mundo oriuntur, ac vera Dei Naturæque agnitio (cujus nihil ferè superest) supprimatur

mitur & amittitur, totusque mundus magis opinionibus errantibus, quàm scientia vera regitur. Ob vanitatem igitur infinitam, qua doctorum cohors ingenia macerat & tempus terit, Naturæ mysteria admiranda, summo hominum incommodo in tenebris sepulta, & planè incognita manent.

Sola & unica hæc est causa, cur tam exigua Naturæ cognitio his temporibus apud Doctos inveniatur, quod Deus aliquando mutabit, ac in meliorem rerum statum transferet.

Sed hæc de Vulgari Panacea Antimoniali dicta sufficiant. Nomen hoc Panacea invidorum nonnullorum oculos configit, qui hoc medicamentum tali nomine indignum judicant, cum ex tam abjecto, & contempto subjecto paretur, & etiam quandoque nimis imperitè tractatum vehementes vomitus excitet, quod nulli Panacæe convenit. Ut his respondeam, Panacæe nomen medicamentum denotat, quod in omnibus morbis cum fructu adhiberi potest, quod Panacea ex Antimonio etiam præstare solet, ut quotidiana experientia testatur. Quod autem ex vili & à multis ignorantia fratribus contempto subjecto petatur, nomini nihil derogat, si modò medicamentum ex eo evocatum ea præstet, quæ de ipso prædicantur. Quid Davidem contemptu illum pastorem ad regnum evexit? non vile nomen, non vilis ortus: quod idem & de hoc medicamento intelligendum est. Nobilissima efficacia,
&

& operatio ipsi hoc nomen attribuit, non vilis ortus, non contempta nativitas, & forma abjecta. Nec impedimento quoque est hoc, quod ex abjecto & ab ignorantibus contempto subjecto paratur, quod ante præparationem venenum fuit, siquidem venenum jam artis & ignis opera in salubre medicamentum transmutatum est; cujus fortior operatio vehementiores vomitus excitans non ipsi medicamento, sed abusui adscribenda. Optimum vinum, & fragrantissimi odoris aromata homini iis abutenti venena sunt. Optimam medicinam abusus in venenum, hoc autem ipsum ars & ignis in medicamentum convertere & possunt, & solent. Quod sæpius dixi, hîc repeto, & Deum ac veritatem testor, me nullum unquam subjectum reperisse, quod commodius in salubrem medicinam transponi possit, quam vile & contemptum Antimonium, quod in pauperum usum præparandum curabo, ac divitibus commendabo Panaceam auream purpuream, quæ eandem cum priore efficaciam habet, sed in eo ab illa differt, quod lenius operetur, in operatione adhuc minus sensibilis sit, infantibus æquè ac senibus longè tutius adhuc adhiberi queat, & in dosi duplicanda sit. Paucorum ab hinc annorum spacio plures summæ & imæ conditionis homines, hujus medicinæ opera, non solum podagra, sed etiam aliis morbis gravibus & inveteratis liberati sunt; nec unquam audivi, quamdiu ipsam præparatam in proximi mei commodum adhibui, quod
fine

sine fructu aliquo ejus usus abierit ; nec est , cur quis vereatur , ne, ut in vulgari Antimoniali medicamento , ejus abusu aut excessu peccari queat. cæterum aurea hæc medicina rarò ægris vomitum excitabit , nisi petulanti abusu modus excédatur, aut dosis nimium extendatur. Eâ de causâ aurea hæc medicina imposterum in forma pulveris purpurei & vulgaris antimonialis , quoniam rubrum pulverem referens facile imitando effingi , atque ita loco Panacæ ægris malè præparatum antimonium vendi posset , non nisi in forma pilularum , quarum quævis unius grani pondere constabit , ne ægri sive ponderatione sive applicatione errorem committere possint , apud me reperientur. Illa vulgari ætatis mediocris & adultioris homines uti poterunt. Auream lenius & tutius operantem infantibus , & senio confectis ac debilibus personis commendo. Antimonialis in forma pillularum maxime commoda esse posset in navigationibus istis longinquis in Orientalem & Occidentalem Indiam institutis, in quibus milites , & nautæ scorbuto vehementer vexantur & debilitantur , & parum tamen remedii ex medicamentis , quæ penes se habent , sentiunt ; cum hoc medicamentum ipsis tantum auxilii ferre possit , ut fortiori & lætiori animo iter suum confecturi essent. In tota enim rerum natura mihi nullum subjectum hæcenus innotuit , quod majori efficacîâ omni putredini , sanguinis & interiorum membrorum oppilationibus se opponere

F

nere

nere possit, quàm medicina hæc, quam milites & nautæ tanto pretio non vendibilem, nec etiam corruptibilem facili negotio secum habere, & casu necessitatis incidente ad usum adhibere possunt. Nullum medicamentum in mundo toto commodius, nullum salubrius tam nautis in mari vasto plures menses versantibus, quàm militibus in castris omnis generis incommoditates & molestias tolerantibus, & vitam inordinatam degentibus invenietur. Ideò Chirurgi in navibus pariter ac castris si hoc medicamento instructi essent, plurimum profectò nautarum, & militum vitam conservarent, ac unica uncia exiguo pretio comparandâ, ex quâ aliquot dosium centurias conficere possent, facile plus, quam tota sua arca parvarum virium medicamentis repleta, effecturi essent. Si Medicus, aut Chirurgus aliquis castra sequens aliquot saltem uncias in promptu haberet, pluribus millibus vitam conservaturus esset, quibus alias miserè pereundum foret. Medicamentum est portatu & conservatu facile, cujus rationem jure ac merito habendam asserimus, cum exercitui Imperantis multum intersit, ut militibus peste, scorbuto, dysenteriâ, febribus malignis, aliisque morbis similibus oppressis, quibus ut muscæ frigore ingruente, catervatim pereunt, auxilium præsens feratur: His morbis omnibus medicamentum hoc incomparabile facili negotio resistit. Eâ de causâ operam dabo, ut hujus medicamenti copia in posterum apud me reperiat-
tur,

tur, & ejusdem compotes fiant ii, qui necessario ejus usu indigentes illud apud me quærent. Fungar officio boni Christiani, qui non sibi ipsi soli, sed etiam proximo suo natus eidem auxilio esse debet, quemadmodum manui manus, & membrum membro auxiliatur, quod certè unicuique necessarium quisque majori cura observare jure ac meritò deberet. Hanc antimoniam in forma pilularum, & auream purpurei coloris panaceam sequitur Nepenthes meum, seu medicamentum anodynum omnes dolores sedans, quod ex opio correcto, Croco extracto, & vitrioli sulphure volatili componitur. Opium stupefactivum, & soporiferum esse neminem latet, cum ejus correctio, & præparatio à multis descripta, & tradita extet. Etenim quia animadverterunt, quod nonnunquam imprudenter adhibitum, non soporem solum attulerit, sed etiam soporis fratrem mortem advexerit, ità ut ægri sopore æterno sopiti expergesceri rursus non potuerint (medicamentum scilicet laude dignum, & gloriam ingentem concilians) venenum hoc adimere nescientes summo studio in id magis ac magis incubuerunt, ut opium corrigerent, & vim istam venenatam domarent. Fortiter itaque ficcatum, & in pulverem redactum, aut spiritu vini, aut aceto solverunt, aut extraxerunt, menstruisque his per distillationem abstractis ad mellis consistentiam extractum opium deduxerunt, eique croci optimi partem aliquam immiscuerunt, quo

venenatam Opii qualitatem domare & corrigere conati sunt. Alii pulverem illum anisi oleo, storace liquida aut croco extracto (quæ simplicia sine opio soporem conciliant) miscentes massam confecerunt, & correctionem optimam judicaverunt, utpote quæ in omnibus apothecis ubique hæctenus usitata à Medicis in plurimis gravibus morbis admodum feliciter quandoque exhibita est, & hæctenus jure in usu mansit, cum melior & tutior reperiri non potuerit. Sed cum melior & tutior jam reperta sit, æquum est, ut hæc admittatur, & illa vilior omittatur. Ab eo tempore, quo Solventis Universalis, sive humidi, & frigidi ignis usus mihi innotuit, multa ejusdem subsidio subjecta indagavi, & correxi, ac inter alia etiam opium meo modo in Nitri liquore solvi, ac paravi, & insignes in eo effectus animadverti, præcipuè quando ipsi adjunxi Sulphur vitrioli volatile, quod aliàs insigne & incomparabile somniferum & anodynum miro successu omnes dolores sedat: Addidi his quoque croci essentiam cordis vires mirè roborantem. Opium non correctum est vehemens stupefactivum Saturninum, quod immodico stupore vires vitales quasi constringit & suffocat, adeò ut frequens ejus usus homines pallidos reddat & faciat, ut plerumque ore & oculis apertis dormiant, & prius difficulter excitari possint: quàm operationem suam ad finem perduxerit: quâ de causâ etiam plures ab usu ejus merito abhorrent. Olei anisi, & croci additio

tio ejus sævitiam quidem aliquatenus inhibere, sed penitus domare non potuit, quod tamen hoc modo factu facile est, nimirum quando opium in pulverem redactum, Spiritus vini aut aceti loco. Vitrioli spiritu volatili solvitur, per chartam bibulam colatur, cum contrario liquore nitri præcipitatur, aqua communi eluitur, exsiccat & cum essentia croci in massam præparatur, in qua operatione sulphur vitrioli narcoticum opio, quod longè melius est, se adjungit, illudque spiritu suo sulphureo, & acido corrigit. Quod autem Spiritus vitrioli ad hanc rem aptissimus sit, Lectori Benevolo ostendam. Vulgare vitriolum ut plurimum sale Sulphureo, & ferrum, aut cuprum continente terrâ constat. Quando autem illud per ignem distillatur, Spiritus Salis ex Marte volatilem & Sulphureum spiritum secum abripit, qui contrario aliquo præcipitatus Sulphur subtile narcoticum, paucum quidem, sed efficacissimum dabit, de quo in secunda furnorum meorum parte mentionem feci. Sin verò æquali pondere limatum ferrum, ut scoria ferri per malleum ab incude deturbatâ Vitriolo calcinato cum dimidiâ parte Salispetræ addatur, & ex his materiis conjunctis aqua eliciatur, Spiritus Nitri majorem Spiritus Martialis copiam secum abducit. Hic Spiritus Volatilis Sulphureus à Spiritu corrosivo distillatione finita per rectificationem separandus, & in vas recipiens aquæ communis aliquantum continens eliciendus est. Hoc Spi-

ritu volatili rectificato, non autem corrosivo illo, qui in rectificatione in fundo vasis remansit, ad opii solutionem & correctionem utendum est. Quanquam autem etiam antehac nonnulli diligentes Chymici Sulphur hoc Narcoticum in Vitriolo juxta mecum odorati sint, parum tamen in ejus præparatione effecimus. Tandem aliquando, cum quodam tempore Vitriolo calcinato ferrum limatum addidissem, ut Aquam fortem distillando evocarem, casu retorta maxime candens rupta est, ut materia in ignem delabere-
tur, ex quâ tam ingens fumus sulphureus per laboratorium meum se diffudit, ut in eodem manere non potuerim; prunis igitur summa celeritate ex furno exemptis, ob angustias & suppressiones, quibus me Spiritus ille obruerat, ægrè per januam ex laboratorio evasi, & aëre recente recepto ad me redii, atque totam domum fumo illo repletam animadverti, cujus emittendi causa fenestras & januas ædium omnes aperui. Hoc labore occupato mox aliud ingruerat periculum à prunis ardentibus, quæ ex furno extractæ, & candentes proximos carbones inflammaverant. Instans ergo incendii periculum ut in aquæ defectu declinarem, & nocturno hoc tempore evitarem, ad cæteros in camera dormientes accurri, ut surgentes aquam peterent, & mihi incendium extincturo auxiliarentur. Arctissimè tamen dormientes frustra inclamanti & agitati ad incendium restinguendum, quocunque modo possem, redeun-

redeundum fuit. Hoc sedato in cameram ediens, ut quid agerent, viderem, omnes arctissimo somno oppressos reperi, adeò etiam, ut sudor per faciem omnibus manaret, quamvis tempus hybernum esset. Postquam illuxisset, expergefacti surrexerunt, quibus periculum narravi, & quod ipsos expergefacerere non potuerim. Omnes verò se somniasse fatebantur, quod gravi re aliqua oppressi se movere non potuissent. Ex hoc casu duo didici; primum, quod in Vitriolo & Marte Sulphur summè narcoticum delitescat; alterum, quæ causa sit, quod nonnunquam homines, melancholici præsertim, nocturno tempore, se aliquâ re oppressos non tamen expergefieri posse, somnient. Sulphurei nimirum, Martiales & Saturnini vapores, qui cerebrum & cor in angustias tales conjiciunt, & quasi vinculo Spiritus Vitales constringunt, somnia talia causantur. Retorta igitur rupta mihi medicinam præstantem, & morbum eidem subjectum detexit, adeò ut nihil tam malum sit, ex quo boni quid quandoque emergere non possit. Hanc historiam bonorum medicamentorum studiosis gratificaturus ad præcedentia adjungere operæ pretium duxi, eâ spe fretus quod nemini tædium paritura sit. Consideratione quoque dignum est, quod in eodem casu uni ex infantibus dormientibus evenit, cui capite admodum phlegmatico prædito hujus fumi efficacia Catarrhi adeò soluti sunt, ut postea sano capite semper fuerit. Hinc in Vitrioli Sul-

phure plura, quàm credi posset, inveniri conjectura providebam, & cum opio correcto illud conjungebam, cujus medicinæ frequenti usu plures infantes ab epilepsia liberavi, & prætereà comperi, quod & ætate provectioribus, & senibus maximè conducat, eâ tamen conditione, ut Panacæa mea antimonialis mediocris ætatis hominibus, & infantibus ac senibus aurea panacea prius adhibeatur; quibus præmissis præstantissimum hoc Nepenthes eo melius & commodius vires suas exerere potest. Cæterum hoc medicamento omnes interni dolores, animus inquietus, mentis alienationes in febribus sedantur, quietus & lenis somnus conciliatur, venti & inflationes infantum ac adultiorum ventres & intestina affligentes arcentur, ingenium bonum, & hilaris animus conciliatur, omnes feri, inquieti, & cor, ac cerebrum turbantes spiritus compescuntur, ac sopiuntur, spiritus vitalis humoribus corruptis victus & suppressus in pristinam libertatem vindicatur, & amissæ corporis vires adeò feliciter restituuntur, ut evidentissimum auxilium mox percipiatur ac in primis quidem, si opium Spiritus Vitrioli volatilis operâ probè correctum fuerit. Hoc idem commodè etiam Nitri liquore fixo corrigi, & per Spiritum Vini extrahi, ac in essentiam redigi posset: Sed hæc per Spiritum acidum facta correctio illâ, quæ per Nitrum fixum fit, melior & commodior est. Nam in correctione per Nitrum fixum essentia correctâ extrahenda est

est per Spiritum Vini, qui Opii vires nimis volatiles & penetrantes efficit, quod hic non quæritur, cum longè melius sit, ut opium tardè, & non adeò validè hostem suum aggrediatur, quod necessarium omninò esse experientia ipsa testatur. Præstantissimum igitur hoc medicamentum una est quatuor columnarum cardinalium, quibus tota medicina innititur. Panacea Antimonialis præstantissimum & tutissimum est purgans omnibus pravis humoribus ex corpore exturbandis aptissimum: Panacea aurea optimum & excellentissimum est diaphoreticum, & sudorificum: Opium autem correctum & Sulphur Vitriolatum eminentissimum est anodynon, & somniferum medicamentum.

*Diureticum, & Nephriticum ex aliquot
vermibus, spiritus cujusdam vegetabilis appropriati
operâ, extractum, & excellentibus vi-
ribus præditum.*

℞. Cantharidum $\mathfrak{z}$ j. Asellorum $\mathfrak{z}$ ij. in Phio-
lam immitte, iisque $\mathfrak{z}$ iij. Spiritus Nitri affunde,
ac leni calore vermiculos solve, ut in aquam re-
digantur, quod paucis horis fiet; aut aliquot dies
& noctes in cellâ aliquâ relinque, in quâ æque ac
in calore solventur: Huic solutioni postea adde
lumbricorum $\mathfrak{z}$ iij. & per dies aliquot adhuc in
cellâ relinque. Omnia soluta per tenerum &
densum linteum infundibulo vitreo impositum
F 5 cola,

cola, ut solutio à fecibus separetur, quæ si adhuc crassiores fuerint, probè digitis linteum comprime, ut tota solutio à fecibus sejungatur. Feces in linteo residuas abjice. Solutioni per infundibulum in vitrum collatæ affunde Nitri fixi liquorem sensim, & tamdiu, donec omnis ebullitio cessaverit, & omnia probè præcipitata fuerint. Omnibus peractis liquores effundendo à vermiculis separa, & coagula, ut in salem petræ porrò ad alios usus adhibendum revertatur. Vermiculos præcipitados aquâ communi probè ab omni falsedine libera, & leni calore sicca, ut in pillulas formari, aut in electuarium redigi possint; quod medicamentum 1. 2. 4. 6. 8. & ad summum 12. granorum dosi, pro ægrorum conditione in renum & vesicæ calculo tutissimè & sine omni periculo usurpari potest, quippe quod urinam, & sabulum, ac tartarum in renibus & vesica nondum concretum educit. Si quis cupiat, ut majori efficacia vires suas exerceat, solutos, præcipitados, aquâ lotos, siccatos, & correctos vermiculos spiritu aliquo ardenti ex saxifrago, petroselino, juniperi baccis, fraxino, aut similibus calculum pellentibus herbis extrahere poterit, ut iterum feces separentur, & spiritus purissimam essentiam attrahat. Hic in Balneo leni calore separatus in fundo relinquit essentiam rubro balsamo similem, quæ in nominatis morbis longè suavior, commodior & jucundior est, quam antè extractionem in pulveris, pillularum, vel electuarii formâ fuit.

NB.

NB. Si ex lumbricis Venereum medicamentum parandum esset, Cantharides, & aselli omittendi, & lumbricis dimidia pars adjungenda est vermiculorum illorum Venereorum, qui æstivis mensibus gregatim in hortis asseribus putridis, & muris vetustis adhærent, his addenda boleti cervini pars quarta, & omnia paranda eo modo, quem docuimus, & præscripsimus. Lumbrici autem colligendi sunt eo tempore, quo terra post frigus se aperit, & perfodi potest, ut vermes isti acquiri possint, antequam ex terra eruperunt, & coitu mutuo se enervarunt, cum ita acquisiti miris viribus polleant, & longè efficaciores, quam postea existant. Hi vermes soluti, præcipitati, & communi aqua probè loti, si adhuc semel per Spiritum Ardentem ex Satyrio, lupulo, aut asparagi radicibus parato extrahantur, & in suavem essentiam redigantur, medicamentum contra impotentiam præfens, & efficax evadunt.

Omnia diuretica, ac præcipuè lumbrici, maturata & correctæ appetitum Venereum roborandi vim habent. Correctio autem ipsorum non fit culinario, & fœminis usitato modo, ubi vinum, saccharum, aromata, & similia subjecti alicujus corrigendi causâ adduntur. Peragenda verò est ignis beneficio, more Philosophico sine aliarum rerum additione, non quidem igne culinario, sed Philosophico illo humido, vaporoso, digerente, alterante, penetrante, maturante, emendante, conservante, & in gradu æquali semper

perdurante igne, qui in Nitro quærendus est. Magnus in vegetabilium decoctionibus error committitur, dum herbæ, flores, semina, & similia liquoribus nonnullis, aquâ nimirum, vino, cerevisiâ similibusque igne subjecto decoquuntur, & decoctum, quasi omnes herbæ vires extraxerit ægro potandum exhibetur, nec interea animadvertitur, quod in ejusmodi decoctione penetrans & efficax spiritus ac suave oleum cum aqua evaporante in auram evanuerit, quod tamen facile olfactu ipso sentiri posset, cum in ejusmodi decoctione vapor exiens suaviore semper odore præditus sit, quam reliqua, quæ remanent, & in medicinâ usurpantur, quod nemo negare potest. Cur herbarum aquæ in Pharmacopoliis, in quibus magnâ copiâ ad usum adhibentur, & divenduntur, non amplius in Balneo per se, sed maximam partem per vesicam additâ aquâ communi, ne adustione lædantur, distillari solent? De quibus etiam dicitur, quod ejusmodi aquæ æquè bonæ sint, ac illæ quæ in Balneo per se sine aquâ distillantur, quod etiam veritati consentaneum est; quandoquidem in distillatione subtilissima herbæ humiditas tantum ascendit, & aqua communis tanquam gravior in aheno manet. Unde etiam in ejusmodi operatione certum signum habent, nimirum quando aqua ascendens herbam distillatam non amplius sapit. Tunc enim ab opere desistunt, & residuam aquam cum herbâ abjiciunt. Cæterum qui herbarum aquas suaviores
&

& efficaciores reddere student, aquam quæ per distillationem ascendit, recenti herbæ affundunt ac denuò distillando purissimam herbæ partem eliciunt, & aquam suam efficaciorem reddunt: Qui herbarum aquas parandi modus bonus & commodus est. Nemo quoque ignorat, quod vegetabilium spiritus, & olea aquæ copiâ additâ per vesicam distillanda sint, ut in prima hujus Pharmacopœæ parte docuimus. Vulgarem itaque herbarum in aquâ decoctionem nullius præstii esse, optimamque partem decoquendo in auram evanescere, ac partem minus suavem & efficacem remanere manifestum est. Sciunt hoc nonnulli coci periti, qui nunquam aromata carni in ollâ addunt, nisi prius caro cocta, & jamjam mensæ apponenda sit, quo cavent, ne longa decoctione optimus aromatum odor in auras evanescat. Cerevisiæ coctoris lupulum coquentis, aut Pharmacopolæ ædes prætereuntium nares penetrans fragrantia multò suavior est, & quasi cor magis roborat, quam quæ remanent, & hominibus bibenda sunt: quod ob prædictas rationes aliter etiam se habere non potest, cum potissimæ & optimæ vires coquendo abeant. Ideo, quæ antea dixi, dicendo hîc iterò, & Decoctionem illam per aquam universalem igneam, quæ in frigore fit, illi alteri longè præponendam esse affirmo. Quod maxima ciborum, quibus vescimur, pars, sive carnes sive pisces, sive olera fuerint, ut à stomacho digeri & concoqui possint, antea

anteà aquæ adjumento in culina, ne ab igne adurantur, decoqui soleant, tàm est notum quàm quod notissimum. Cur & medicamenta eodem modo non parantur? Ac quanquam in carniū, pisciū, & olerum decoctione aliquid de viribus decedit, magni tamen momenti non est, cum residua parte totus stomachus farciatur, ut inde corpus suū nutrimentum capiat: In medicinabilibus autem decoctis tanta copia non adhibetur, sed parum de ipsis hauriendum ægris propinatur: Ideo etiam ipsis suæ vires necessariæ relinquendæ, & in decoctione per vaporem non abigendæ essent, quod tamen fieri non potest, quando decoctiones ejusmodi in apertis vasis communi aquâ, & igne perficiuntur. Quâ de causâ hic meus modus per aquam igneam isti alteri longè præferendus est. Nam in decoctione hâc ne minimum quidem de herbæ aut animalis viribus abire potest, cum in frigore fiat; Sed omnia in aqueo igne, aut ignea aqua unâ manent, maturantur, emendantur, & in medicinam mutantur, ac, sive velint, sive nolint, mutari debent. Ut aliquo discedant & abeant, nullus ipsis locus datur, ut in altera illa decoctione, ubi nobilissimæ vires in auras erumpunt. Ideò omnibus Medicis peritis hic digerens, conservans, maturans, & emendans ignis & aqua, quibus medicamenta sua parent, maximè commendatus esse deberet, saltem vel ob aliquot pauca medicamenta bona, quæ alias acquiri nequeunt, ut ex diureticis apparet, quæ per aquam

aquam hanc Philosophicam inversæ non solum multò tutius postea urinam & calculum, ac cuncta quæ ad ipsa pertinent, expellunt, sed etiam corroborant, quod omnia calidam, subtilem, & penetrantem naturam habentia simplicia & composita etiam facere solent, adeò ut non amplius urinam & calculum vi magna expellendo dolores & cruciatus causentur, sed eadem leniter, & suaviter ad exitum promoveant, ac simul virilem naturam roborent, & conservent; è contrario autem immatura illa & cruda simplicia immaturitate, & feritate sua adhuc noceant, & non solum urinam pellant, verum etiam dolores concitent. Materia hæc, & præposita de aqueo igne, & ignea aqua cujus beneficio venenata vegetabilia, animalia, & mineralia insalubria medicamenta mutare docui, dissertatio in discordes aliquem cogitationes adducere posset, ut ipsi mirum videatur, quod Nitri fixi liquorem, & Nitri corrosivi spiritum igneas aquas, & aqueos ignes appellem, cum tamen in ipsis nullus ignis visibilis appareat. Horum animis ut scrupulum hunc eximam, Nitrum nihil aliud quam merum ignem esse primò mihi demonstrandum censeo. Nitrum igitur prunæ ardenti impositum totum conflamat, & in auras evanescit: quod & ipsæ pulvis pyrius testatur, in quo Salpetræ cum additis reliquis materiis totus in aërem disploditur. Per calcinationem nitrum ad fixitatem seu constantiam in igne deductum, aut per distillationem in corrosivam

rosivam aquam distillatum ignem suum non amisit, sed perfectè adhuc secum habet. Hoc verum esse arguit illud, quod uterque ille liquor fixus, & corrosivus ac volatilis confusi naturam per ignem acquisitam deponant, & ad pristinam Salispetræ naturam redeant. Unde manifesto probari potest, quod uterque tam liquor scilicet nitri fixi, quam acidus spiritus igneæ aquæ nominari & debeant & possint, cum & reipsa etiam vires suas igneas demonstrent; Nam ignem suum adhuc penes se habent, & omnia liquant, ac in aquam redigunt, quæcunque ipsis imponuntur. Hanc demonstrationem intellectu præditis, licet in Naturæ lumine non admodum periti sint, sufficiente indicio tamen satisfacturam spero. Imperitissimis autem hominibus, qui plærunque res etiam sibi ignotissimas judicio suo imperitissimo metiri volunt, ut etiam occurram & clarissimè ob oculos ponam, quod dictæ aquæ meri & veri ignes existant, ipsis author sum, ut experiundæ veritatis causa guttulam saltem, aut granulum minimum linguæ suæ imponant, & videant; annon momento citius ignem illum in aqua occultum animadversuri & dicturi sint, perinde esse ac si lingua sua pruna ardente tacta fuisset. Si autem ipsam flammam videndi desiderio teneantur, utrumque aut alterutrum liquorem coagulare & concentrare possunt, aut per antimonium aut per lapidem Calaminarem, à quo omnia corrosiva concentrari, & aquam adjunctam dimittere potissimum

tissimum amant. Flammam igitur libenter visurus concentrato Spiritui acido, vel Liquori fixo Nitri Spiritum vini purum & ab omni phlegmate segregatum affundet, qua affusione occultus Nitri concentrati ignis mox se manifestabit, & spiritum vini accendet ac comburet. Sin alia ratione quis veritatem investigare voluerit. Nitrum per Regulum antimonii Martialem figet, in igneam massam coagulabit, & in forti vase terreo probè obturato, ne aër ingredi possit, conservabit, ut ignis pro lubitu ejus tamdiu occultus maneat, quamdiu voluerit. Sin velit, ut incalescat, parum aquæ vasi infundet; quo factò ignis occultus mox manifestatus vas adeò calidum reddet, ut manu tolerari calor non possit: quo plus aquæ affusum erit, eò calidius vas evadet, adeò ut tandem etiam aquæ affusione nimia in frustra dissiliendi periculum subeat: Ideò modus in aquâ affundendâ tenendus, si quis velit, ut vas diutius duret, & calorem reddat. Secretum hoc non modo naturæ miracula docet, sed etiam iis utile est, qui hyberno tempore, sive curru sive navi, die & nocte, in magno frigore iter faciunt, & ejusmodi vasis adjumento se calefacere possunt. Nam vas unam aut alteram hujus ignis concentrati libram continens viginti quatuor horas calorem conservat, adeò ut casu necessitatis postulante majora & plura vasa iter facientes penes se habere possint, & hujus ignis penuria non laborent; quibus si aqua in magno frigore deesset, propria suâ urinâ

G

eundem

eundem ignem excitando vas calefacient. Quam vile hoc secretum etiam appareat, magnum tamen in eo mysterium latet, veræ Philosophiæ inserviens, in quo ignis talis est, qualem apud Maccabeos à Sacerdotibus defossus, & post centum aliquot annos iterum effossus & repertus esse legimus. Ejusmodi enim ignis contra aëris accessum munitus per centenos imò mille annos incorruptus manet, quod consideratione accurata profectò dignissimum est. Nitrum fixum merum ignem esse, & se, quandoque quis velit, manifestare hisce satis apertè demonstravimus. Idem facit liquor acidus longè aliam à Nitro fixo naturam, & proprietatem habens, qui nihilominus etiam suum ignem occultum pro artificis lubitu in apertum producit, quod hoc modo fiet. Ferrum aut lapidem calaminarem eodem solve, & humiditatem igne abstrahere. NB. nil nisi aqua dulcis omni sapore carens evaporando abibit, & ignea pars in ferro aut lapide calaminari se concentrabit, & ignea atque sicca terra evadet, quæ contrà aëris ingressum munita sicca manebit, nec se in aquam mutabit. Hic in terrâ hâc concentratus spiritus igneus tam fervidus est, ut, magnitudine grano cannabis respondens si linguæ admoveatur, haud aliter eam urat, ac si ferrum candens admotum fuisset. Ex quo si ignem elicere volueris, vini spiritum infundens, flammam erumpentem videbis. Sin verò ejusdem calore te calefacere desideraveris, ut modo de Nitro fixo diximus,

diximus, aliquot aquæ guttas instillabis; quo facto occultus & concentratus ignis, sicut in Nitro fixo, in apertum prodibit, & diu durabit. Si aquæ non nimis affusum fuerit. Si volueris, ut ignis extinguatur, & vas refrigescat, hoc claudes, & iterum aperies ac aquæ parum affundes, si volueris, ut denuo incalascet. Ignem itaque hunc ad inserviendum tibi promptissimum habebis, quandoque eodem uti in animum induxeris. Porro hæc omnia, Spiritum Nitri acidum ignem frigidum, & occultum esse, firmissimè stabiliunt. Ferri, aut lapidis calaminaris frustulo eidem imposito, vitrum adeò calidum reddetur, ut in manu retineri non queat. Ex hac origine thermas ortum capere discimus, quæ sic oriuntur. Quando spiritus mineralis acidus aquæ alicujus dulcis scaturigini in montibus se jungit, & cum illa lapidis calaminaris aut ferri fodinas permeat, adeò effervesceat, ut instar aquæ in aheno fervefactæ prorumpat. Nec ullibi etiam thermæ reperiuntur, nisi in montibus, & locis lapide calaminari aut ferri venis abundantibus, ut in multis locis, præsertim verò Aquisgrani videre est, ubi pulcherri-
mæ totius Europæ thermæ inveniuntur, & montes circumjacentes ferro & lapide calaminari affluunt. Quæ verò alia pulchra & utilia secreta in hoc igne concentrato recondita lateant, ut porro indicemus, hujus loci non est. Satis multa revelavimus, ex quibus qui nihil addiscet, nihil habebit, nec ipsi à Deo datum est, ut imperscrutabiles

ignis proprietates sciat, & veræ Philosophiæ, ac Hermeticiæ medicinæ januam aperiat. Hic artis filius videt, quid ignis concentratus efficere possit, & quomodo vires ejus multæ adhuc terræ, ex ferro, lapide calaminari, & antimonio constanti inclusæ impediuntur, quominus effectum speratum producant. Impurum enim corpus etiam animam puram sibi inhabitantem ignobilem & impuram reddere imò planè occidere potest, quod de hominibus pariter ac de mineralibus intelligatur oportet. Quid autem ejusmodi anima pura, & ab omnibus fecibus segregata præstare valeat, facili conjectura providebitur. Incredibilia profecto & pene divina ejusmodi igne efficerentur. Terrestris ligni & carbonum ignis, si concentratur, admiranda effectui dabit. Quid vero Solis concentratus ignis illo millies purior præstaret? Post Deum est Sol, post Solem carbonum & lignorum Ignis, omnium in toto mundo rerum res nobilissima. Si mihi per rudes & imperitos meam de Igne sententiam apertè eloqui liceret & fas esset, plures angulos obscuros illuminarem. Nam Sol Elementaris, qui omne lumen, & vitam omnem toti mundo impertit, aliud nihil est nisi Omnipotentis Dei vestis & aulæum. Si jam vestis & aulæum tam augustum, tam efficax, tam potens est in essentiâ suâ, quanta ergo est, & erit Majestas Dei æterni illius Luminis, & omnium luminum centri? Illæsis oculis vestem illam, Solem puta, aspicere, ejusq; vires & proprietates

tates admirandas omnibus nostris speculationibus, & Philosophationibus, ut ita dicam, perscrutari non possumus. Cur stulti de Deo tam leviter loqui & sentire conantur, qui tamen nihil de eo sciunt nec ipsum norunt? Hinc ferè unusquisque sibi proprium Deum fingit, eumque colit & adorat, quam horrendam impietatem Unicus & Verus Deus abominatur. Phisici veteres sphæram igneam rotundam à Deo ortum ducentem Soli attribuerunt, & eundem signo perfectionis circulo nimirum in medio punctum, quo centrum signatur, depinxerunt. Cum autem centrum in omnibus rebus ipsa circumferentiâ ex centro ortum ducente longè nobilius & præstantius existat, ipsa verò circumferentia eò magis à centro differat, & eidem inæqualior sit, quò longius ab eo recedit; ac è contrario eidem tanto æqualior judicetur, quo propius ad id accedit, quid punctum in sole erit, quandoquidem Sol ipse, tanquam puncti circumferentia, tam nobilissima & præstantissima est sententia? Quo nomine illud punctum appellabimus? Cui hoc per mundi perversitatem facere licet? Invitus dissertatione superfedere, eamque in meum de terræ & cæli concentratione tractatum ejicere cogor. Hoc autem tantum dico, terrestrem nostrum ignem, quo quotidie utimur primum esse gradum scalæ illius per quam ad Deum ascendimus, ut ejus omnipotentiam comprehendamus, sentiamus, perscrutemur, amemus, timeamus, colamus, actan-

dem videamus, & divinæ ejus Majestatis aliquando ex gratiâ participes reddamur. Siquidem igitur vulgaris, & omnibus hominibus notus ille ignis, ut semel adhuc dicam, primus in illa scala gradus est, per quam ad Deum & ejus mysteria ascenditur, & tamen ejus proprietas nobis adeo incognita est, quid quæso de secundo & tertio gradu statuendum erit, de quibus nihil scimus, quamvis nos tam multa scire opinemur. Nostrum igitur scire nihil esse, & ex multis millibus non uni alterum gradum, ut de tertio non loquar, notum esse audacter hîc affirmo; alibi verò postea plura dicam & demonstrabo.

Cordiale & Confortativum in magnis & diuturnis ægitudinibus adhibendum.

℞. Florum majoranæ, salviæ, roris marini, macis ana $\mathfrak{z}$ ij. Nucis muscatæ, cardamomi, zedoariæ, galangæ, ana $\mathfrak{z}$ j. Cinamomi electi $\mathfrak{z}$ viij. Extrahe per spiritum vini tincturam. Porro solve in Spiritu Salis rectificati, qui nitro acutior redditus est, $\mathfrak{z}$ j. auri, quam solutionem spiritui vini dictorum simplicium tincturâ imprægnato infundes, & retortæ vitreæ immissam Balneo sicco distillandam impones. Primò Spiritus Vini aromatisatus non modo suavis, sed etiam clarus exhibit, qui ubi albus & turbidus exire inceperit, vitro, quo spiritum exeuntem excepisti remoto aliud appone, & omnem humiditatem calore leni

leni elice, donec nullus vini spiritus amplius exi-
verit, & aqua acida ingrati saporis sequuta fuerit.
Remove tunc omnem retortæ suppositum i-
gnem, ut refrigescat. In quâ, ubi refrixerit, exem-
ptâ solutioni innatans invenies oleum aroma-
tum instar sanguinis rubrum, & tinctura auri im-
prægnatum, quod per tritorium à Spiritu Salis
separatum Spiritui vini aromatizzato, qui primus
exivit, adjunges, qui oleum dictum mox reci-
piet, & rubore pulcherrimo tingetur. Residuum
aurum, quod oleum aromaticum non attraxit, Ni-
tro fixo in teneram & splendidam calcem præci-
pitabis, aqua probè elues, & spiritui ac oleo aro-
matizzato addes, cum sufficiente Sacchari candi
parte, ut Spiritus suavis ac jucundus reddatur.
Habebis Aquam Vitæ efficacissimam quæ in o-
mnibus debilitatibus ægrum mire roborabit, &
reficiet. Sed hæc præcipitatio non debet fieri, ut
vulgaris illa, in qua pulveres metallicam formam
amittunt, ut aurum, quod in flavum pulverem
mutatum aurum fulminans appellatur, & laminæ
impositum, ac calefactum instar sclopeti alicujus
fragorem edit: fragor admodum sonorus est, ac
ictus deorsum tendit, adeò ut pisi parvi magnitu-
dine in argenteo cochleari incensus fossulam ef-
ficiat. Sed aurum ita præcipitari debet, ut metalli-
cam quidem formam retineat, sed ita tenerum red-
datur, ut etiam in oculis tolerari queat. Non au-
tem omne aurum sed nobilissimum tantum & quasi
anima ejus colore multò pulchrior & sublimior,

quàm aurum vulgare, præcipitanda est. Vilior pars autem peculiari præcipitatione separanda, & fusione reducenda est. Huic pallidæ per antimonium prior color reddendus, ita ut nulla jactura fiat. Si prior pars præcipitata vulgari auro puro melior est, posterior per præcipitationem & fusionem reducta necessario vilior esse debet: vel si posterior auro vulgari puro vilior fuerit, prior eodem melior erit: Ideò & in medicina commodo majore adhibebitur, utpote quod in stomacho digestum, & consumptum vires suas exercebit, quod vulgare aurum limatum, aut in folia tundendo redactum non faciet. Cujus rei de industria periculum feci, &, quæ dixi, vera comperi. Si cui tamen res adhuc dubia videri posset, primum aurum præcipitatum, tanquam meliorem ejusdem partem, quam spiritui aromatizzato adjungere jussit, addito borrace fundere & cum posteriore præcipitato conferre poterit; in qua collatione *δις διὰ πρῶτον* utrumque distare animadvertet. Prius colore optimum ducatorum aut rosarum nobilium aurum longè superabit, posterius autem longè vilius erit. Illud denuo solutum & more Philosophico præcipitatum, ut dimidia pars prior iterum subsideat, longe nobilius evadit, ac iterum auri pallidi particulam relinquit. Quæ profectò meditatione dignissima est operatio, cujus adminiculo certè aurum tandem ita forsan concentrari posset, ut ad summam nobilitatem, colorem, efficaciam, & virtutem reductum

ductum aliis metallis colorem conciliaturum, & ea emendaturum esset. Quod hæcenus temporis defectu nondum expertus sum; sed, Deo dante, me artis studiosis tale aurum propediem monstraturum spero, eâ de causa illud tantum quærens, ut medicamentum optimum ex eo facere queam. De hac artificiosâ, & Philosophicâ auri, & argenti in bona medicamenta concentratione in quarta de Prosperitate Patriæ parte planius & plenius agam. Hîc autem, ut aliquod saltem artis amatoribus indicium faciam, quo pacto talis præcipitatio effectui detur, hæc pauca habeant. Præcipitatio tam siccâ quam madidâ viâ fieri potest. Hîc autem madida viâ adhibetur, quæ in medicamento hoc faciendo quidem requiritur, sed tamen molesta & periculosa est, cum quandoque vitra rumpantur, & aurum in cineres erumpat. Sicca autem viâ omnis periculi vacua, non huc, sed ad quartam de Patriæ Prosperitate partem pertinet. Ejus tantum hic mentio fit, ut videatur, & animadvertatur, & in auro ipso aliquam separationem, ut in minoribus metallis, possibilem esse. Nam qui artis beneficio in metallo aliquo separationem partis melioris à deteriore instituere & efficere novit, is metalli emendationem utilem habet. In secundâ parte de Prosperitate Patriæ volatilia & immatura mineralia, quo pacto per nitrum in malleum patientia metalla redigantur, docemus: In tertia parte communia & imperfecta metalla in perfectum aurum & argentum

G 5

mutandi

mutandi modum ostendimus. In quarta tandem parte monſtramus, qua ratione aurum & argentum in pluſquam perfectâ corpora ad medicinam pertinentia traducantur, de qua ſeparatione in proximè ſequentibus plura dicentur. Nec eſt cur aliquis hic in dubium veniat, & me mihi contradicere putet, cum in medicamento præcedente auro præcipitato & tenero utar, & contrà aliis in locis apertè faſſus ſim, quod aurum corporale à ſtomacho concoqui, & digeri nequeat. quod ſæpiſſimè etiam expertus ſum. Nam aurum, quod hîc præcipitare docuimus, multo melius, & nobilius eſt auro vulgari, ac eâ de cauſâ pro corporali non habendum, ſed pro ipſo nucleo, & quaſi animâ ejus, quæ in humano ſtomacho digeſta vires ſuas in apertum producit. NB. Dicta Aqua vitæ aurea uſurus, vitrum, quo continetur, prius parum concutiendo movebis, ut ſubtiliſſimi atomi auri cum Aqua Vitæ ſe commiſceant. Poſtea guttulæ aliquot pro ratione perſonæ & morbi ægro in commodis vehiculis exhauriendæ propinentur. Si unâ aut alterâ guttula periculum feceris, inſignes ejus cor roborantes vires, & commodiſſimum ejus in omnibus debilitatibus uſum experieris.

Aliud Medicamentum Metallicum ex plumbi vena argentum continente Nitri beneficio paratum, & in omnibus cerebri ægri tudinibus utiliſſimum.

℞. Venam plumbi multum argenti continen-
tis

tis sine cupro, aut ferro, quæ quò plus argenti habebit, eò melior, & ad hunc laborem commodior erit. Ab hâc venâ omnem Sulphureitatem, vel Sulphureum fœctorem per Nitrum secundum artem spagyricam separa, ita ut tantum purissima, albissima, & maximè fluida ac volatilis Mercurialis pars maneat. Nitrum eluendo, quanta cura poteris, separa, ut tibi gravis, splendidus, & niveo colore præditus pulvis superlit: Hic maximè fluidus & volatilis est Mercurius Saturni, cujus 1. 2. 3. 4. 5. usque ad 12. grana in commodis vehiculis exhibita in omnibus cerebri affectibus, gravibus, peste, & doloribus infantum vermibus laborantium admodum præsentis auxilio vires suas exercent, omnem internum calorem extinguunt, in cerebrum ascendentia vapores graves compescunt, omnes lienis obstructions reserant, Melancholicos exhilarant, Lunatica, stulta, & phantastica ingenia restituunt, præcipuè si corpora prius per Panaceam meam Antimoniam præparata fuerint. Imò melius adhuc medicamentum hoc Cephalicum operabitur, si post primam præparationem per Nitrum denuò lavetur, & subtilius reddatur, imò planè figatur, ut majori efficacia vires ac potestatem suam exercent. Tandem efficacissimum redditur, si hic ☿ Saturni ultimâ operatione per retortam expulsus in dulce lac convertatur, veritatem demonstrans dicti philosophici: Ignis & Azoth abluunt Latonem. Nitrum est verum Azoth Philosophorum, & præter hoc
hoc

hoc nullum aliud reperire potest : Sapo est Sapientum, & Balneum metallorum universale. Lactum dulce in pellucidum, & fluidum lapidem coagulari & figi potest : qui ☿ vulgarem purgat iterum coagulat & figit. Ut verò in Cupella, ut vocant, examinatori Saturno satis faciat, hactenus non effeci; sub manibus tamen opus habeo & me effecturum spero. Quamdiu autem lapis dictus adhuc volatilis est, imperfecta metalla, ut ♂ & ♀ penetrat, & ipsis facilem fluxum & volatilitatem conciliat: quid jam facturum sit, si ad fixitatem reductus fuerit, conjectura facili quis providere potest. Forfan opus hoc à Parvi Rustici opere parum abludet. Quoniam à materiâ hâc haud aliena est purificatio, ea quid sit, & quâ in re consistat, ut paucis doceamus, operæ pretium censemus. Præcipuè verò cum omnia scripta unicum hunc scopum præpositum habeant, puri nempe ab impuro separationem, à qua huic libello nomen imposuimus : paucis verò separationum talium ratio & modus innotuerit. Quâ de causâ de eâ maxime necessariâ hîc aliquid indicare consultum etiam duximus. Omnes enim Philosophi unâ voce clamant. Fac fixum volatile, & volatile fixum. Res dura & fixa terram suam deponendo fluida & volatilis evadit; & hæc prima ac philosophica est separatio & operatio. Eam sequuntur sublimatio & distillatio, quibus res à crassis fecibus jam sejuncta iterum pura redditur. Nam quo sæpius res aliqua distillatur, aut sublimatur, eò purior

purior evadit; & quantò purior est, tantò efficacior, & penetrantior etiam reperietur. Si jam purissima rei pars iterum eò deducatur, ut ignis viribus violentissimis, & omnia confumentibus resistat, unicuique, conjectura ut assequatur, in proclivi erit, quidnam operationibus talibus consequi queat. Hæc dicta Metallicam, & artis Spagyricæ beneficio effectam purificationem indicant. Animalium, Vegetabilium & Mineralium ablutio est triplex; Prima aquæ adjumento impuritates adhærentes, arenam puta, pulverem, & terram abluunt. Altera distillando tenues & aquosas partes à terrestribus se movet: Quod idem in Metallorum separatione Sublimatio præstare solet, ut notum est. Tertia Separatio igne peragitur, quando videlicet subjectum purificandum igne totum incandescit, ut Sulphur combustibile inflammatum consumatur, Mercurius cum fumo abeat, & fixa tantum terra cum sale suo reliqua maneat, quod de Animalibus & Vegetabilibus intelligatur oportet. Cum Metallis aliter comparatum est, quorum principia tria tam arcto & radicali vinculo Natura conjunxit in materiam adeò homogeneam, & duram, ut ægrè separationem admittentia aut sensim & pedetentim per cohobia simul ascendant, aut una in fundo constanter permaneant. Ac licet nigrum aliquod metallum aut in flores albos per sublimationem elevetur, aut calcinando in cineres albos redigatur, post reductionem tamen prius metallum eadem formâ & iisdem

iisdem proprietatibus præditum invenietur, quas ante calcinationem habuit, adeo ut hæ operationes nequaquam Philosophicæ purgationes, dici mereantur. Quot se ipsos decipientes putarunt, si Martem in rubrum crocum mutarent, eodem se Lunam fixam reddituros, & non animadvertunt, quod ille crocus per reductionem ad suam pristinam naturam, & formam ferream revertatur. ☿ Vulgi in pulcherrimum & ruberrimum pulverem præcipitatur, per reductionem ad pristinam suam naturam currentem redeuntem. ♄ sale communi calcinatus fit ruber pulvis, aut minium, qui reductus idem nigrum est plumbum, quod ante reductionem fuit. Hinc, qui huic labori operam impendit, meritò lavare Æthiopem dicitur. Idem Saturnus aceto aut alio aliquo liquore corrosivo lotus albam quidem cerussam dabit, sed alienum colorem mutuatur, & nigrum suum corpus albo indusio tegit, quo nihilominus à Vulcano confestim nudatur. Hanc Philosophi Veri purificationem Sophisticam nihili faciunt. Siquidem igitur ♄ nigrum & leprosum aurum esse judicatur ab omnibus Philosophis, qui aperte dicunt, quod in ♄ sit, quod Philosophi quaerunt, Paracelsi legatur libellus, cui titulus Vexatio Alchymistarum, in quo plura tradit. Nec sine ratione vetus illud Symbolum à Chymicis usurpatur; Ignis & Azoth abluunt Latonem. Azoth nitrum, & Laton lapidis materiam significat. Quidam vocem Laton ♄ attribuerent, quâ

an vulgaris, an verò alius $\mathcal{H}$ intelligatur, in medio jam relinquimus. Hoc tamen hic observandum, quod vox Laton materiam lapidis per Azoth sive acetum Philosophorum, id est Nitrum abluendam significet. Equidem præter vulgarem Saturnum, & antimonium vulgare, alium qui facilius Nitro abluitur, adhuc esse, probè novi. Sed quia hîc de vulgari Saturno, vel primo Ente Lunæ per Nitrum in bonum medicamentum redigendo agitur, iis, quæ dicta sunt, acquiescimus, ac planiorem materiæ dictæ explicationem in alium locum rejicimus. Iis, quæ in hac Philosophica dissertatione indicavi, supersedere quidem potuissem, cum probè mihi constet, me apud ignorantiae fratres oleum & operam perdere, & in Farneriani istius sodalitii profligati odium incurrere. Sed hæc omnia nihili facio, & instar heroici equi talium canum inutilium latratus fusque deque habeo. Si honesti homines sunt, in lucem prodeant, & meliora, si habent, promant, ac libellos contumeliosos, convitiisque plenos scribendo supersedeant. Si nihil habent, quod in medium proferant, fas quoque est, ut illa non contemnant, quæ captum ipsorum superant. Pro contumeliosis mendacibus, & falsis suis scriptis responsione propediem satisfaciant oportet: Si ulla justitiæ ratio habebitur. Nam si ejusmodi scelera invalescerent, & tam horrendæ, inhumanae ac perfidæ honorum læsiones, immeritæ vituperationes, incredibilia perjuria, inaudita mendacia,

dacia, læsio boni nominis, exstimationis ac famæ, & compilatio bonorum ejus, qui optimè de tam profligato nebulone meritus est, jactura preciosi & irrecuperabilis temporis, quod mendacis & libellis famosis confutandis impendendum fuit, ut & homicidium de industria commissum impunita dimitterentur, ac hoc pacto facinorosi audaciores, & magis temerarii redderentur, ac postea sine ulla formidine in alios scelera impunita exercerent, profectò signum esset, quod Deus talem locum, in quo Diabolici ejusmodi nebulones latrocinia sua exercent, justitia sua spoliatum planè relicturus, ac paucis bonis abductis & remotis, instar Sodomæ, & Gomorræ Diabolicas reliquias pessundaturus esset. Propediem manifesta erunt, quæ jam diu ab hominibus providis prædicta sunt. Sed per nos pergant licet, quoniam omni fide & resipiscentia destituti sunt. Ignis horrendus subitò ipsos opprimet, ac in desperata sua malitia in extremam perniciem præcipitabit. Interea Deum spero iis oculos aperturum, qui tanta mala præveniendò extinguere possunt.

Medicamentum Uterinum probatum.

Quoniam hætenus aliquot Medicamenta admodum efficacia Nitri adjumento paranda docui, & tamen interea ægritudinem sexui sceminino familiare mentionem nullam feci, æquum omnino esse duxi, ut infirmo & imbecilli huic

huic sexui qui humano generi propagando destinatus est, singulari aliquo medicamento succurrerem. Nam fœminæ præter morbos istos, quibus juxtà cum virili sexu obnoxia sunt, adhuc aliis pluribus affliguntur ægritudinibus ex matrice originem capientibus, quibus tam virgines, quàm nuptæ, & quidem hæ non solum antè, sed præcipuè etiam post partum divexari solent: quando videlicet matrix à partu non fatis expurgata est, & varias ægritudines, dolores, ventos, inflationes, suffocationes, vaporum malignorum ad cor ascensus parit; aut menstrua obstructa, ventrem tumidum, vires debiles, & imbecilles, cordis & cerebri angustias, dolores vehementissimos, ac sæpissime mortem ipsam causantur; aut matrix in partu ex loco suo dimovetur, vincula rumpuntur, ipsa vero matrix nimis humiditatibus adeò repletur, & debilitatur, ut tantum potestatis non suppetat, ut in suum debitum locum reponi, aut firma retineri, & alligari queat, & mulieres magno suo damno eam pendulam relinquere cogantur, & magno hoc malo vehementer crucientur, dum matrix vehementer eundo se moventibus, aut aliis motibus agitata ex corpore prolabitur, & propendet, & ipsæ eam in corpore retinendi causâ pilam in eum finem paratum maximâ molestia semper secum ferre debent. Ut his memoratis & aliis similibus incommodis resistant, & inprimis quando iis jam obrutæ sunt, modum & rationem præscribam. Quantum ad

H

matricem

matricem, ejusque morbos attinet, qui post partum oriuntur, si videlicet matrix non rectè expurgata fuerit, ipsæ mulieres sua remedia norunt, ejusque rei causâ herbas ejusmodi usi inservientes aut in hortis suis ferunt, aut debito tempore easdem colligunt, & collectas custodiunt, donec iis opus habent, ut reliquias à partu expellant: tales sunt pulegium, matricaria, artemisia, savina, & similes herbæ vires expellendi validas possidentes, ut & aquæ in Pharmacopoliis hac de causa distillatæ, de quibus, ut hic multa scribantur, opus non est, nisi hoc consulere vellemus, ut tales herbæ & species, quæ in ejusmodi affectibus in usum veniunt, prius per puri ab impuro separationem subtiliores reddantur, & postea celerius & melius operari queant: quod quàm commodissimè fiet eo modo & ratione, quam de herbarum Essentiis in prima hujus Pharmacopœæ Spagyricæ parte docui, & præscripsi. Matricis autem & mensium obstructions nudis medicamentis ita nudè assumptis, quæ eò usque viribus suis non penetrant, non ita facilè referantur, sed potius, ut experientia docet, iis medicamentis longè facilius, quæ inferne applicantur, & quorum jam in secunda parte Furnorum apud Spiritum Urinæ mentionem feci, ubi peculiare instrumentum, quo medicamenta matrixi necessaria inseruntur, manifestavi: Eo hætenus felices curationes plures peregi. Verum quoniam ad morbos tales longè aptius post illud inveni, idem in fœminarum maritis suis obsequium

fequium debitum præstantium, & conjugium caste conservantium gratiam, solatium & auxilium, parandum, & applicandum probè describam. Ex argento bono, non autem cupro, rotunda, & in anteriori parte clausa cannula longitudine viri digitum aliquantulum excedens, & eidem crassitie respondens ab aurifabro paranda est, & item alia aliquanto laxior, ut priorem includere queat, & tres habeat lineolas in longitudinem prominentes, & prohibentes, quo minus interior cannula exteriorem attingat, sed interstitium tergo cultri crassitie respondens inter utramque maneat. In posteriori parte operculum fiat, quod post medicinam immissam instrumentum claudere possit, ne spiritualis medicamenti virtus retrò ex corpore elabatur, sed per instrumentum foraminibus plenum in matricem operationem suam peragere queat. Posteriori parti hujus instrumenti filum annectatur, quo operatione peracta illud retrahendum erit. Prout igitur morbus comparatus fuerit, pro eò etiam medicamentum admodum spirituale applicandum erit, ità nempe ut eodem spongiola imbibatur, & interior cannula repleatur, ut ità repleta matrici applicetur. Si menstrua obstructa sint: probatissimum est remedium Spiritus Urinæ concentratus, qui subtili penetrante, calefaciente, leniente, & aperiente virtute matricis venulas aperit, & menstruo obstructo exitum parat. Sed si matrix hoc non laboret morbo, sed tantum frigidis & tenacibus

H 2

humo-

humoribus obfideatur, calidum, & penetrans oleum Laterinum, vel ceræ subtilissimè rectificatum, adhibetur, quod spongiolæ inunctum per instrumentum in matricem frigidam & aquosam immittendum, quæ eodem calefiet, siccabitur, & nimia humiditate liberabitur. Si verò matrix loco mota fuerit, aut vincula rupta, vel nimis laxa, aut quocunque alio modo affecta matricem retinere non possint, ut extra corpus prolabatur, astringentibus utendum, quæ vincula nimis laxa, & exeuntia constringent, sanabunt, & matricem debito suo loco alligabunt, & firmabunt. Talia sunt olea distillata ex crinibus & capillis hominum, ex ovium & similiarum animalium lana, ex hircorum & caprarum cornibus, ex ferarum ungulis, avium rapacium & ferarum plumis, & similibus rebus, quæ prunis impositæ se contrahunt, & se contrahendo nobis quasi usum suum monstrant. Quo pacto autem hæc olea distillanda, & rectificanda sint, in secunda Furnorum parte jam docuimus, ut eadem hîc repetere planè necessarium non sit. Verè dico, si hæc tria medicamentorum genera in istis triplicibus matricis affectibus ritè adhiberentur, & applicarentur quod mirabilia præstari, & multæ matres piæ diutius apud liberos suos conservari incolumes possent: si scilicet ejusmodi auxilio ipsis succurreretur. Fieri enim non potest, ut agræ & læsæ matrici per potiones ebibitas, aut hysterica medicamenta aquosa syphone injecta multum auxi-

lii feratur. Nam medicamenta ore hausta viribus suis ad matricem penetrare non possunt, ut auxilium ferendo eam referent, purgent, & calefaciant, aut vincula soluta & laxata sanent. Sed aquæ vel decocta inferius adhibita, & injecta mox relabuntur, & matrici parum aut nihil adjumenti conferunt: Hæc autem mea olea & spiritus instrumenti opera commodè applicantur, & efficacissimè suo officio funguntur. Unum tamen necessarium est, quod hîc moneamus, nempe, ut ii, qui Spiritu urinæ, oleo Laterino, vel ceræ, aut oleis ex cornibus, capillis, aut plumis dicta matricis vitia curandi causa uti cupiunt, ii ipsi eadem parent, aut iis paranda committant, qui distillandi artis periti tales spiritus & olea ad summam subtilitatem rectificando deducere norunt. Nam si in Pharmacopolio aliquo sibi comparare quis vellet eadem, quæ nescit, quo pacto parata sint, an fors jam corrupta huic usui omninò inserviant, an non inserviant, vehementer decipi posset. Non sufficit, si quid in usum adhibendum sit, ut solum nomen habeat & viribus ipsis careat, nec aliquid effectui dare possit. cum dictæ matricis ægitudines non corporalibus, sed spiritualibus & efficacibus medicamentis curandæ hîc doceantur. Necessariò igitur requiritur, ut medicamenta, quæ diximus, olea nimirum & spiritus isti optimè parata sint, & solius odoris & invisibilis virtutis emissionem, & ejectionem vires suas exerçant. Spiritus urinæ adeò volatilis, & adeò subtilis esse de-

H 3

bet,

bet, ut ex aperto vitro evanescat, ac ideo magis in
ejus custodia & conservatione diligentia opus sit,
ut in vitris probè clausus retineatur, & ipso eva-
nescente mortua tantum, & omnibus viribus ca-
rens, & inutilis aqua remaneat. Ideo peculiaria vi-
tra quæ tales spiritus non dimittunt, conficere do-
cui, quorum imago in secunda meorum Furno-
rum Chymicorum parte, in loco, ubi de Spiritu
Urinæ agitur, depicta est. Pari ratione dicta olea
probè rectificanda, & admodum volatilia red-
denda sunt, ità ut calido aëri exposita paucis ho-
ris evanescant, quod si non fecerint, nihil etiam
omnino efficient. Equidem aperte fateri debeo,
me toto illo, quo vixi, tempore nunquam bo-
num Urinæ spiritum, nec benè rectificatum ceræ
oleum aut laterinum reperisse, ut de spiritibus ex
capillis, cornibus, & plumis aut pennis nihil di-
cam. Nudum, viribus carens, & falsum phlegma
quidem apud plures inveni, sed spiritum ipsum
Urinæ verum non offendi. Olea laterinum & ceræ
in omnibus quidem Pharmacopoliis inveniun-
tur, sed maximam partem longo situ corrupta
& inveterata, crassa, rubra, tenacia, odore suo de-
bito privata, fœtida & omnibus viribus suis spo-
liata. Raro enim talia olea rectificantur, sed talia
venduntur, qualia prima vice ex retorta exeunt,
cum falsa quadam acrimonia adjuncta, quæ in re-
ctificatione demum in fundo remanet, & ab oleo
separatur. Talia olea nullius sunt pretii, & ad
hanc curationem non pertinent, nihil quippe ef-
fectura,

fectura, quod hîc ut monerem, intermittere non potui. Nam quando æger forsan in hoc meo libello legit, quod talia olea ad dicta matricis vitia pellenda maximè conducant, nec tamen aliquid solatii, & auxilii eodem usus percipit, proculdubio mihi, perinde ac si veritatem non scripsissem, & non oleis malè paratis, culpam imputabit. Hoc igitur prædico, si olea bona non fuerint, etiam effectum speratum neutiquam consequuturum esse. Unde suum oleum bonum aut malum fuisse æger sciet? Mercator seu venditor, illud vetus, male paratum, & odore privatum esse non fatebitur. Ita in authorem sæpè culpa transfertur, ut inutilia, & veritati non consentanea scripsisse arguatur. Sed incommodi culpa in neminem alium cadit, quàm in Magistratus, qui ad talia connivendo eadem permittunt. Quando igitur unusquisque iis instructus esse debet, quæ in Pharmacopolio aliquo requiruntur, & interea tamen paucas merces vendit, cæteræ omnes situ consenscunt & corrumpuntur, ac si nonnunquam totius anni spatio unum aut alterum simplex aut medicamentum semel aut bis quærat, tradit ea, quæ habet, quæ si ægro opem non ferunt, Pharmacopolæ tamen crumenam juvant. Sed injustum est, & amoris seu dilectioni proximo debitæ contrarium, quo conscientia gravatur. Æger auxilio fretus in medicina exhibita solatii sui spem ponit, quæ si bona non fuerit, morbo invalescente ægro moriendum est, cum tamen vivere potuisset,

tuiſſet, ſi bona & utilia medicamenta, inutilium,
& malorum loco uſurpaſſet. Videat ergo ille, qui
talium factorum culpam fert, quo pacto tandem
Deo villicationis ſuæ rationem redditurus ſit.
Quæ dixi, jam repeto, & adhuc firmiter aſſero,
commemoratum Urinæ Spiritum, ut & Olea la-
terinum & ceræ cæteraque capillorum, cornuum
& pennarum olea, & ſpiritus efficaciffimos eſſe in
pellendis affectibus matricis, quodcunque etiam
nomen habeant, & apud natu minores æquè atque
apud adultiores & natu majore fœminas ſumma
cum admiratione ad uſum adhiberi. Quare æ-
quum & juſtum eſſet, ut in omnibus Pharmaco-
poliis invenirentur, & in promptu cuncta debito
modo parata eſſent. Nam non modò in morbis
uterum affligentibus, ſed etiam in multis aliis
morbis & affectibus corporis benè & ritè præpa-
rata, ac interius & exterius debitè adminiſtrata
miraculoſè operantur, & incredibilia præſtant,
de quibus in ſecundâ Furnorum parte prolixius,
quo pacto præparanda, & uſurpanda ſint, actum
eſt, ut hic nulla repetitione egeant. Quiſvis in-
tellectu præditus facile conjiciet, mortuo corpo-
re, & cadavere exanimi ſpiritum vivum longè ef-
ficaciorem eſſe, quod nulla probatione indiget.
Quoniam igitur hîc auditum eſt, quod tam gra-
ves, & forè ab unoquoque incurabiles æſtimati
morbi Matricis, quibus tot fœminæ omni auxilio
deſtitutæ abripiuntur, ſola ſubtilium ſpirituum
applicatione curandi ſint, & illorum præparatio
tàm

tam paucis innotuerit, in debilis sexus Fœminini gratiam meliorem & efficaciorē medicinam docebo, & simul etiam exemplo probabo, quod omnes spiritus subtiles Spagyricæ artis operâ concentrari, & viribus suis augeri possit, ac unus spiritus alterum concentrandi potestatem & facultatem habeat. Et quoniam hic tractatus & omnia in ipso medicamenta proposita eò tantum spectant, ut admirandæ Nitri virtutes detegantur; ac præterea monstratum est, quomodo omnia dicta medicamenta ejusdem adjumento parari debeant; idem & in hujus medicamenti enarratione, & demonstratione fiet. In secunda Furnorum parte spiritum Urinæ & salis Armoniaci Tartari calcinati additione parare docui: Sed tamen jam concentrata urina, sive Sal armoniacus cum duplo pondere Nitri fixi misceri, & distillari poterit: Sic enim spiritus illi fortiores & efficaciores evadunt, quàm si Tartarus ipsis addatur. Et si oleum laterinum vel ceræ additione terræ, quæ per candefactionem oleum aut ceram imbibit, distillatum est, adhuc semel per concentratum spiritum ex Nitro distillari, & ad summam subtilitatem adduci potest: quod sequenti modo faciendum. In una libra Spiritus Nitri solve 4. uncias lapidis Calaminaris; Solutione in vitreâ phialâ Balneo vaporoso vel sicco impone, ut phlegma sensim evaporando abeat. (Nam lapis calaminaris omnes spiritus secum retinet, & phlegma abire patitur) & Spiritus Nitri crasso

H 5 oleo

oleo similis in phialâ maneat. Hujus Spiritus Nitri concentrati ꝛ. partem unam, & dimidiam partem Olei Laterini, vel ceræ; Utramque retortæ vitreæ luto probè munitæ infunde, ac per arenam distillando à spiritu concentrato in magnum vas recipiens (nam hoc oleum spatioso loco recipiendum est) expelle, qua operatione longè penetrantius fit, quàm antea fuit. Nam spiritus Nitri concentratione per lapidem Calaminarem omni suo phlegmate orbatus, cum magis attrahens evaserit, & nihil aliud, quod attrahere possit, inveniat, occultam in oleo humiditatem omnem quæ priori distillatione separari nequivit, sibi associat, & hoc modo efficit, ut oleum necessario subtilius & efficacius evadat, imò tam penetrans fiat, ut admiranda, præcipuè in Matricis affectibus, præstet, quibus nonnisi Spiritus admodum subtiles mederi possunt, quod præter omnia cætera in mundo medicamenta concentrati isti spiritus longè certius & securius efficere solent. Eodem planè modo cæterorum oleorum concentratio & purificatio peragenda, & effectui danda est. Ne autem alicui scrupulus moveri possit, quonam pacto aqua oleo aut ceræ omnem humiditatem respuentibus misceatur, cujus hîc ab oleo separationem docui, ille hoc sciat velim, quod multa pinguedo, ut olea vegetabilium expressa, nunquam sine humiditate aquosa existant, licet ea invisibilis animadverti non possit. Nam ignis eam per distillationem manifestare potest,

ut

ut ipsum oleum olivarum testatur, cujus libra una 6. vel 7. aquæ acidæ lotones per distillationem reddere solet: quod & alia olea, cera, terebinthina, resinæ, gummi, pixi, succinum, & omnes ardentes pinguedines faciunt. Imò ipse Spiritus vini ardens, aliique tales ex vegetabilibus parati nunquam penitus phlegmate suo privari possunt, nisi sal alicui calcinato infusi rectificentur, in eo humiditatem suam relinquunt, & subtiliores evadant. Notandum autem, quò siccior & magis attrahens ille sal fuerit, eò lubentius illum ex Vini spiritu humiditatem attrahere, & penes se retinere. Tali igitur rectificationi sales vegetabilium, tartarus calcinatus, & Nitrum fixum maxime inserviunt. Cæteri Sales corrosivi, ut Sal Armoniacus fixus, vitriolum calcinatum, & similes sui proprii spiritus volatilis quàm spiritus vini phlegma extrahere & sibi associare magis amant. Hæc de subtilibus oleis subtilioribus reddendis, ut admiranda in medicina præstent, dicta sufficiant. Postquam igitur aliquot ex maximè necessariis medicamentis, per Nitrum paranda cum modo ipsis utendi, quæ divino auxilio accedente in præcipuis morbis tam ad præservandum, quàm curandum tutò usurpari possunt, in hac secunda Pharmacopœæ meæ Spagyricæ parte descripsi: plura alia quoque his adjungere, atque ità numerum augere etiam possem. Sed quoniam ejusmodi bonorum medicamentorum haud pauca in meis hæctenus editis scriptis 1. nimirum,

2. 3. 4.

2. 3. 4. & 5. parte Furnorum, Miraculo Mundi, & Opera Minerali occurrunt, & plura adhuc in sequenti hujus Pharmacopœe Spagyricæ parte tertia, opere Vegetabili, ut & in 2. 3. & 4. parte de Prosperitate Patriæ descripta sequentur, necessarium non esse arbitror, ut hisce diutius immorer, sed tantum conclusionis loco, tanquam corollarium addam adhuc unicum ex Nitro medicamentum, quod non ex minimis erit. Quandoquidem autem hoc non commune & vulgare est, sed magna mysteria sub se complectitur consultum mihi non videtur, ut ejusdem præparationem perverso mundo ob oculos ponam. Sufficiat igitur hîc indicium saltem facere, quod Nitrum vulgare oculis nostris albissimum apparens in se animam sanguineo colore rutilantem contineat, quæ Vulcaniæ artis beneficio ei extorquetur. Dum enim Vulcanus antiquum illum Draconem catenis ligatum, ferreo & igneo suo malleo, ad summas angustias redigit, nec tamen planè occidere potest, Neptunus auxilio ipsi veniens Basilisco clarum speculum obvertit, venenoque suo proprio repulso ipsum occidit. Qui cum primum mori incipit, & ignem evomere desinit, Neptunus omni formidine deposita propius accedens cute ovilla rictui ejus admotâ ejusdem sanguinem & animam excipit, ac in falsum mare præcipitat, in quo immersa & suffocata omne venenum, & omnes fordes deponit, & in pulcherrimam & ruberrimam medicinam convertitur. Hujus animæ Nitri
unica

unica guttula aquam communem, qua vitrum aliquod commune repletum est, colore aureo tingere potest. Sed qui hunc Draconis sanguinem ignis adjumento in Salamandram igni resistentem mutare posset, Is cum felice Jafone meritò comparandus maximos honores, thesauros & divitias consequeretur. Ex his omnibus cuivis tantæ artis studioso patet, quanta in Nitro mysteria recondita lateant. Quæ hæcenus descripta sunt, scintillæ tantum sunt ejusmodi mysteriorum. In quarta de Prosperitate Patriæ parte, & sequuturo hujus Pharmacopœæ Spagyricæ tertio tractatu plura, & eminentiora medicamenta metallica per Nitrum paranda, describentur; idque eum in finem, ut unusquisque agnoscat, quàm admirandum & excellens Subjectum sit Nitrum, quod ab antiquis maximè occultatum, & nunquam vero suo, sed plurimis ænigmaticis nominibus appellari solitum est. Hinc infinita nomina ortum suum duxerunt: Aqua sicca, aqua manus non madefaciens, Mercurius Hermaphroditus, Balneum regis, Sapo sapientum, Draco volans, Urina puerorum, Sterquilinium, Azoth, Lavacrum Iatonis, Acetum acerrimum, Aqua Stygia, Mors vivorum, Vita mortuorum, Purgatorium corporum imperfectorum, Basiliscus, Serpens biceps, Venenum maximum, Venenum herbarum, Menstruum mulierum, & similia infinita, quibus verum ipsius nomen occultatum cymmeriis tenebris involverunt, quod tamen à me
jam

jam revelatur, & toti mundo ob oculos ponitur, ac porrò in tribus reliquis de Prosperitate Patriæ tractatibus, qui propediem sequentur, revelabitur, & detegetur, ut admiranda ejus potestas, & efficacissimæ vires, quas in metallorum emendatione, & medicamentorum metallicorum præparatione exercet toti Mundo patefiant & innotescant. Non solum autem scriptis hoc demonstrabo, sed etiam manu, & reipsa in Laboratorio apto omnium meorum hætenus scriptis in lucem editorum Furnorum constructionem, & usum, ac multorum excellentium medicamentorum præparationem, ut & ipsius transmutationis metallicæ veritatem, Deo volente, propediem publicè ostendam. Nec tamen hoc facturus sum eo fine, ut proprium meum commodum promoveam, sed potius id eâ de causâ effectui dabo, ut multorum millium, qui ægrotudinibus variis affliguntur, salutis & utilitati consulatur: & totus Mundus metallorum transmutationem per abjectum Nitrum revera possibilem esse videat, credat, & fateatur. Quia verò in ejusmodi demonstratione, si Laboratorium tantum unius anni spatio frequentandum, & quotidie in elaborandum, & confectioes tot medicamentorum monstrandæ essent, maxima variorum medicamentorum copia in promptu futura à me ipso ad usum adhiberi non posset, nec etiam contra usum forent, si reposita nemini utilitatem parerent, venalia prostabunt, & unicuique exiguo ac vili pretio

tio vendentur, ut in suum usum, necessitate ita postulante convertere queat. Ad hoc faciendum nulla nos avaritia impellit, ut nobis magnas divitias comparemus, sed tantum acquiramus, quò omnes necessariis materiis, carbonibus, vitris & aliis rebus sumptus necessario impendendi compensando sarciantur. Hoc igitur opere tam bono & laudabili non solum occulta Naturæ mysteria, in Dei honorem, toti Mundo patefient, sed etiam miseri ægri facilè bona medicamenta consequentur, ac pristinam valetudinem recuperabunt: Imò haud pauci egeno utilissimo Nitri usu in transmutandis inferioribus metallis in meliora quietius & melius se sustentare poterunt. Ut autem totus Mundus videat, & animadvertat, quod non commodum aut lucrum proprium quærat, sed ex Christiana dilectione solum proximi emolumentum spectetur, in sequuturæ tertiæ partis fine medicamenti cujusque pretium adjungetur, ex quo facile unusquisque conjicere poterit, non lucrum aut commodum magnum, sed sumptuum duntaxat recuperationem hîc spectari, cum nemo inveniatur, qui aliis docendis magnos sumptus impendens & laboris & sumptuum jacturam libenter factururus esset. Lubenti animo alios docere volo; Pecuniam addere, & jacturam facere nolo. Mundus ingens & spaciosus est: Ægrorum qui auxilio indigent, numerus magnus: Ideò hoc laboratorium publicum, Deo volente, toti Generi humano plurimum commodi afferre poterit, &
etiam

etiam afferet. In hoc Laboratorio omnes Furni, & omnia instrumenta, quorum in scriptis meis editis mentionem feci, & imagines depictæ ob occasionis defectum addi non potuerunt, ut & eæ fornaces, eaque præla, & instrumenta, de quibus in 1. 2. 3. & 4. parte de Prosperitate Patriæ, Opere Vegetabili, aliisque scriptis meminimus, aut mentionem faciemus, oculis cernenda exhibebuntur, quod certè plurimis, qui à labore non abhorrebunt, in necessariis alimentis acquirendis maximo adjumento futurum erit.

Porrò omnia mea scripta hætenus edita, cum hinc inde ab aliis me incio admodum negligenter & vitiosè imprimantur, eadem correctæ, emendata, & figuris, quæ hætenus defuerunt, ornata & aucta iterum in lucem edam: Quod artis amatores & studiosos celare nolui. Hisce alteram Pharmacopœæ meæ Spagyricæ partem claudam, & tertiam propediem subjungam, unicè optans, ut meum hoc opus plurimorum ægrorum commodo & solatio inservire possit. AMEN.

F I N I S.

PHARMACOPOEÆ

SPAGYRICÆ

TERTIA PARS,

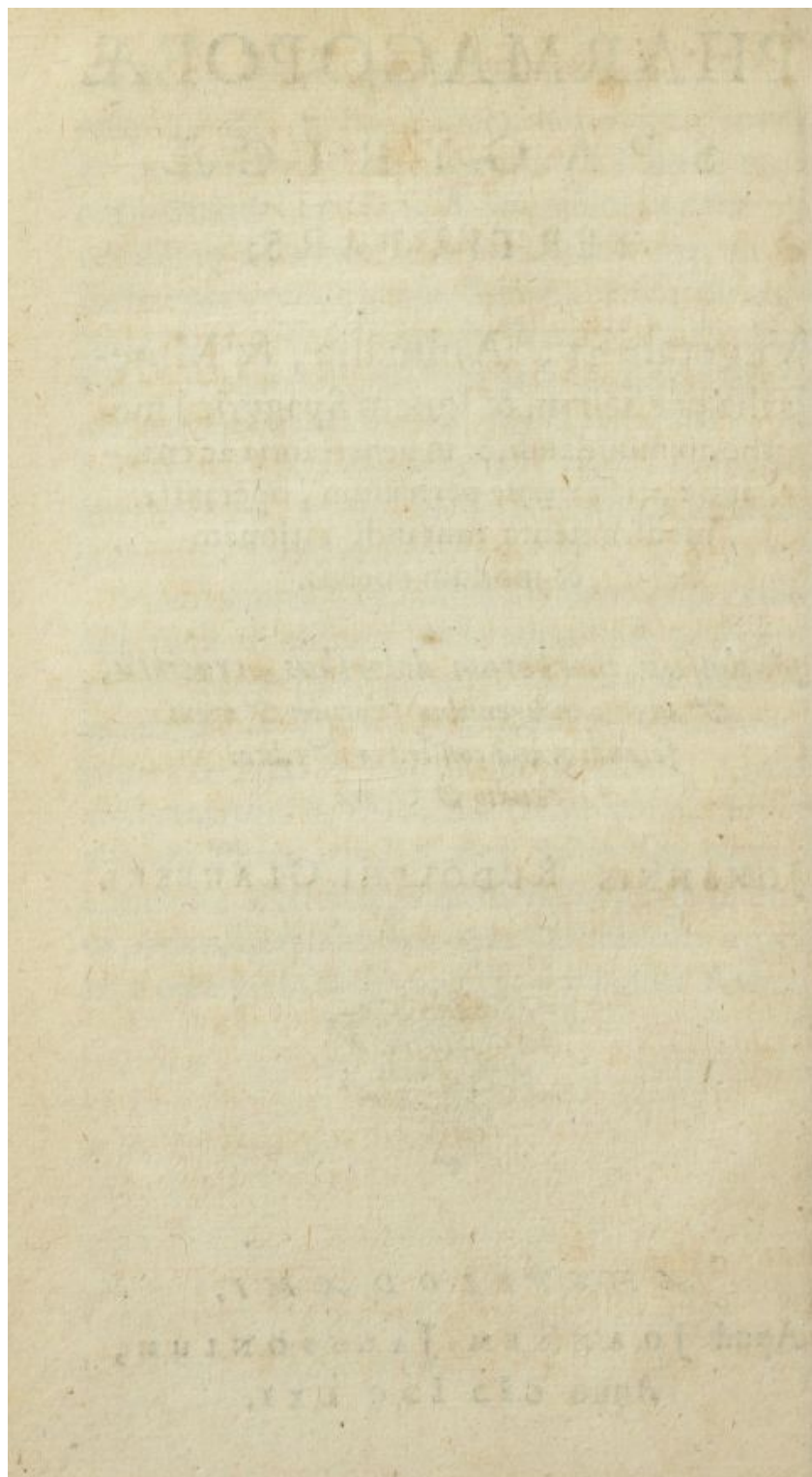
Vegetabilia , Animalia , & Mineralia per Salem, & Ignem Spagyricâ methodo mundandi, & in penetrantia ac citissimè, citrà omne periculum , operantia medicamenta mutandi rationem & modum docens.

*Quibusvis morborum doloribus , cruciatis,
& auxilio indigentibus solatium & opem
ferendi gratiâ conscripta & edita.
Studio & Operâ*

JOHANNIS RUDOLPHI GLAUBERI.

AMSTELODAMI,
Apud JOANNEM JANSSONIUM,
Anno MDCLXI.

PRÆFATIO

Ad Lectorem Benevolum.

Meditatione seriâ, Lector Benevole, statum miserimum ex primorum parentum nostrorum peccato ortum trahentem, totiusque rerum universitatis vanitatem, & pereundo evanescentem naturam, ut & tot ac tantis malis, miseriis, & doloribus obnoxiam hominis vitam expendentem me haud immeritò in summam admirationem rapit cecitas & incuria immensa generis humani, eâ de re nec quicquam laborantis, & Sathana instinctu soli & uni pecuniæ congerenda inhiantis, ac virtutem susque deque habitam odio summo prosequentis. Quarum rerum tamen affinem nemo se profiteri vult, eâ opinione imbutus, quod rectè & ordine rerum suarum sat agat, & officio debito fungatur, si majori ac potiori cœtui adherens ejusdem in vivendo morem modumque observet, ac emuletur. Unde fit, ut peccata & vitia in virtutis sede suâ turbata locum succedant, virtusque ipsa apud quemvis ferè, imò summos & imos in pretio nullo habeatur, ideoque non sit, cur aliquis admiratione capiatur, quod morbi innumerabiles, dolores incredibiles, fames horrendæ, bella horribilia, & ut verbo dicam, tot calamitatum acervi genus humanum obruant, & opprimant. Peccatorum nostrorum copiam immensam tot malorum, & ærumnarum scaturiginem esse, ex quâ infiniti generis humani cruciatus & vexationes scaturiant, procul dubio nemo est quem fateri non oporteat, tantam abest, ut diffiteri aut se excipere ausit. Si igitur peccata nostra

A 2

faci-

P R Æ F A T I O

faciunt, ut tot ac tantorum malorum acervis cumulemur, cur illa non amolimur à nobis? Sublatâ enim causâ, ut Medici ajunt, morbus tollitur. Sed heus tu, inquiunt; A peccatis abstinere non possumus. Fieri non potest, ut aliter agamus, ac consuetudo nos docuit: Imò cur idem, quod alii, non faceremus? Quid ipsi dicerent? profectò nos insanire putarent, si ei rei nos studere viderent, ut boni & integri viri evadentes ad bonam frugem nos reduci pateremur. Res ita succedere nequit; authoritati, & modo vivendi hætenus inter mortales usitato planè adversatur: Quicquid aliis evenierit, & nobis eveniat licet. Quò alii plures, eodem & nos evademus. Agite, si aliter fieri non potest, & in latâ, quam ingressi estis, viâ pergite; sed audite etiam quid Sapiens dicat: Quicumque peccat, in Medici manus incidit. Num ægritudinum vestrarum causam, & originem intelligitis, & percipitis? Et hoc ipsum tolerari aliquo pacto posset, si in Samaritanorum Medicorum manus incideretis, qui misericordiâ moti vulnera vestra ligarent. Sed, proh dolor! decumbimus ægri in perverso hoc mundo, loco tali, in quo nulli Samaritani, sed tantum Sacerdotes & Levitæ prætereuntes nos miseriæ nostræ immersos relinquunt: quâ de re profectò solliciti simus, ac operam demus oportet, ne tam facilè, & tam temerè nos ipsos in tot ac tantas ægritudines, precipites agamus: Sin verò factum fuerit, consilium sequamur oportet, quod nobis Sapiens suggerit, dicens, Ne, Fili, pecces; Si verò peccas: Medici manibus te obnoxium fore memento, ideoque, Deum precator, ut tibi tua peccata remittat, ac firmiter

ter tibi propone, quod in posterum à peccando abstinere velis. Postea utere medicinâ eum in finem à Deo creatâ. Quod si feceris, convalesces. En vides miser egrotè, quid tibi faciendum sit, ut mox valetudinem pristinam recuperes. Miserum te dico, quandoquidem revera miser est, qui morbis & doloribus affligitur, quantumcunque bonorum etiam possideat, cum iis frui non possit. Aliquis hîc dicere posset; Imò pauper sum & aeger, nec suppetit mihi, quo vivam, aut quod Medico dem, ut mihi auxilium ferat; Hinc aegritudo mea, & dolor, illius superat magnitudine aegritudinem, qui pecuniâ & bonis cumulatus, & vitam sustentare facilius, & in Medicos pecuniam erogare valet. Sed, mi amice, ne pilo quidem pauperior es divite illo, utpote qui aequè citò, ac ille valetudinis pristina compos fieri potes, si modo velis. Integrum enim tibi est precibus tuis compellare Deum, ut tibi peccata tua condonet, & ignoscat. Si precari nescis, discè, ac utere postea mediis iis, quæ præstò sunt, fide verâ, & fiduciâ auxilio divino confidente; nec dubita, quin aequè citò, ac ditissimus quisque, pristinam valetudinem consequenturus sis. Divinae benedictionis opera etiam vilis herbula plus auxilii ferre tibi poterit, quam impio locupleti, aurum potabile ipsum. Hoc solatio niti potest pauper, cui res angusta domi impedimento est, quominus in magni pretii medicamenta nummos sibi non suppetentes erogare queat.

Divitibus hoc solatii & consilii subministro, ut videlicet cum Deo in gratiam redeant, ac abundantium suorum bonorum parte pauperes participes reddant, ac

P R Æ F A T I O.

tum demum medicamenta bona in usum adhibeant, ut eò citius pristinae sanitati restituantur.

Vbi verò aut unde ejusmodi medicamenta quærenda sint, Medicus ipsi suus monstrabit, si bono erga ipsum animo affectus fuerit. Inter medicamenta enim maximum est discrimen, utpote quorum hæc efficacia, penetrantia, viva, spiritualia, matura pura, subtilia, & sanantia sunt; illa verò inepta, obtusa, mortua, terrestria, crassa, immatura, immunda, & corruptibilia. Prout jam illud fuerit, quod usurpaveris, tales etiam vires, ac talem efficaciam in eo quoque experieris. Aliena non contemno, & mea talia offero, qualia habeo: de quibus periculum facturus discrimen offendet, & opus magistro suo debitam laudem conciliaturum videbit.

In quinque furnorum meorum Partibus, ut & hujus Pharmacopœe Spag. Prima & Secunda Parte singulares, & admodum aptos Vegetabilia, Animalia, & Mineralia in salutaria medicamenta mutandi modos præscripsi & docui, ità ut prolixiore ejusmodi materie hujus tractationis hic opus non fuisset. Sed reliquam Tertiam Partem in lucem emittere, nec debui, nec potui intermittere, non eo solum nomine, quod plurimi ejus desiderio tenebantur, & mihi meis promissis standum fuit, sed etiam hoc, quod eadem ipsa Pars agro Generi Humano maxime profutura lucem aspicere profecto meretur, utpote quæ singularem & hætenus ignotam Vegetabilia, Animalia & Mineralia in salutaria medicamenta purgando redigendi rationem & viam patefacit. Firmiter autem sperans, nullus dubito quin opera, & labor hic in agrorum gratiam à me susceptus

A D L E C T O R E M.

ceptus omnibus piis , & integræ conscientiæ studiosis hominibus sit gratus futurus , præcipuè si brevior hoc opusculo in compendium, quantum fieri poterit , contracto, Lectori non tadium , sed jucunditas pariat. Si etiam quibusdam Idiotis & ignorantie Fratribus præsentem opellam meam culpæ aut virtuperare libuerit, eos rogatos velim, ut illud statim , & me adhuc inter vivos versante occipiant, quod ipsemet propriæ meæ causæ patrocinari queam. Quoniam verò opus ipsum magistri sui præconium pronunciat, veritas mendacium convincit, & experientia ignorantiam superat, ne utiquam timeo, aliquem ejusmodi quid aggredi ausurum, nisi perfidus , & omnis honoris expers Farneri frater esse velit, nihilominus tamen inventurus eum, à quo repelli poterit, si necessitas id postulaverit.

Cum etiam in Primâ hujus meæ Pharmacopœæ Spag. Parte luculenter admodum demonstraverim, quo pacto Vegetabilia Fermentationis, & Destillationis ope in efficacissima, suavissima , & citatissimâ operatione pollentia medicamenta converti possint, quam præparationem nemo, quantumvis nasutus, emendabit, tantum abest, ut repudiet: In altera autem Parte clarè admodum ostenderim; Vitrum verum esse universale solvens, quo omnia venenata Vegetabilia, Animalia & Mineralia corrigantur, & venenum, ac venenata qualitas in saluberrimum medicamentum mutetur ; Illud adhuc docendum restat, quânam ratione, omnia Vegetabilia, Animalia, & Mineralia dicti menstrui universalis, aut alius alicujus ex Sale quocunque concentrati Spiritus ope, & singularis modi, destillationis nimirum

PRÆFATIO AD LECT.

ac rectificationis auxilio ad summam puritatem deducenda, & in efficacissima medicamenta mutanda sint. Ex his omnibus quisque promat, quæ voluerit, ac reliquis suum pretium reliquum faciat. Nondum natus est, qui omnibus & singulis satisfaciat, tantum abest, ut ceteris forte non potior ego idem sperem. Quin mihi usu venturum scio, quod aliis evenit, qui patriæ sincero, & fido animo beneficientes non solum gratiam nullam ab ingratis hominibus iniverunt, verum etiam inimicitiam & odium sibi conciliarunt. Sed hoc mihi solatio est, omnia, quibus proximum nostrum afficimus, siue bona siue mala fuerit, olim nobis cœlitus, & quidem mensurâ plenissimâ compensatum iri. Huic solatio innixus aleam jacio, & in Nomine Domini pergo, rumpantur vel ilia artis contemptoribus cunctis, & invidia tumidis risoribus. Deus verò faxit, ut in sui Nominis honorem, & corporum, ac animarum nostrum omnium sanitatem & incolumitatem labor hic meus cedat.

A M E N.

PHAR-

9

P H A R M A C O P O E Æ
S P A G Y R I C Æ

T E R T I A P A R S.

V egetabilia, Animalia, & Mineralia de-
stillationis ope, & Spirituum ex Sali-
bus eductorum adjumento in bona &
pura medicamenta redigendi modus ita se ha-
bet. Vulgari viâ Vegetabile, animale, aut mine-
rale quodvis per se aut in Balnea, arenâ, aut aper-
to igne in Oleum, Spiritum & Salem volatilem
propellitur. Hæc via hætenus diu usitata fuit,
& adhuc usurpatur, quam non admodum lauda-
re possum; quandoquidem ejus Spiritus, Olea,
& Sales volatiles, sive ex Animalibus sive ex Ve-
getabilibus eliciantur, fœtorem admodum in-
gratum ex destillatione contrahunt, eoque pe-
nitus non deposito, licet sæpius iteratis destilla-
tionibus rectificentur, semper tamen empyreu-
ma aliquod non suave, & gustui admodum ad-
versum conservant, quod facit, ut ægri à medi-
camentis talibus non immeritò planè abhor-
reant, licet viribus & virtutibus insignibus pol-
leant, & referta sint, ut experientia ipsa do-
cet. Si autem eo, quem in secunda Furno-
rum Parte docui, modo per Spiritum Salis
rectificentur, clara, & pellucida evadunt,
ac fœtore omni amisso suavitatem acquirunt,
& usurpantibus grata & accepta fiunt,
A 5 quod

quod sine hâc, quam dico, Rectificatione fieri neutrquam potest. Omnes artis Chymicæ periti artifices cognitum & exploratum habent, quod Vegetabilium ac Animalium potissimæ & maximæ virtutes in oleis ac Salibus volatilibus consistant, (NB. In Mineralibus, quorum partes Mercuriales efficacissimæ sunt, contrarium apparet) ac utrumque tam Oleum quam Sal in hac destillatione per retortam expulsa usum aliquam redoleant, ideoque & abjecta ac contempta ad usum rarò adhibeantur. Quod profectò dolendum est. Ii, qui Vegetabilium olea ex ahenis cupreis adjectâ aquâ pluviâ, aut aliâ destillant; probè norunt, quam parum olei acquirant; & quod maxima pars in aheni fundo, in materiâ ipsâ reliqua maneat, ac nemini emolumentum vel minimum afferat. Fieri enim non potest, ut aqua vulgaris ad eum caliditatis gradum perveniat, qui omni pinguedini ex vegetabili eliciendæ & evocandæ par sit: Parum igitur secum abducens, quicquid reliquum est, coquendo crassum, & tenax evadens apud herbam in aheni fundo relinquit. Ideò nonnulli, quibus hoc innotuit, Salem & tartarum distillando vegetabili adjiciunt, quæ uno gradu aquam calidiorem reddunt, & plus olei propellunt: qui modus laudem suam quoque meretur, quanquam ejus non est efficaciam, ut dimidia olei pars adscendat, quod in causa est, ut ejusmodi olea destillata magno pretio

tio comparanda sint. Si autem mea in destillando viâ uterentur, plus olei acquirere & majore ægros emolumento afficere possent Exemplum unicum proferam in medium, ex quo intelligatur quantum commodum pariat, & quanto discrimine distet mea hîc descripta destillandi ratio, ab eâ, quæ vulgari usu recepta est. Esto quod remediû quæram in calculo curando vires præsentissimas exhibens, ac omnino certus sim, illud in Fraxino latere, quod jam in Prima ac Secunda hujus meæ Spagyricæ Pharmacop. Parte demonstravi, probè cognitum habens, oleum ex Fraxini semine destillatum inter omnia calculum expellentia medicamenta maximè excellere, quod experientia ipsa multoties docuit. Fraxinus verò ipsa seminis affatim quidem exhibet, sed seminis ipsius copia parum olei præbet, eò quod resinosum illud cum aquâ ascendere renuat; unde pauci eodem oleo parando occupantur, ac pauciores adhuc ægri ob nimis grande pretium ejusdè participes fieri possunt. Deploranda profecto res, quod Deus Opt. Max. hominum aspectui tantam hujus medicamenti copiam exponat, & tam pauci, aut ferè nemo eodem fruatur. Quod si contingat, ut diligens aliquis medicus oleum hoc parandum curet, & illud corrigendi modû hunc meum ignoret, plus interdum mali quam boni eodem operatur, ideo quod Salem volatilem continet, vesicam cupream, ex quâ destillatur, & refrigeratorium, quod percurrit, erodentem

tem & plarumque viridem, aut subluteum colorem induentem. Oleum tale à pluribus, ut dixi, nescientibus in usum adhibitum, ob cuprum, quo imprægnatum est, ægris nauseam excitavit, stomachum debilitavit, atque ita ægro magis damnosum, quàm utile fuit. Si illud adhuc semel Salis Spiritu rectificassent, aut ad minimum in vitro aliquo cum eodem probè quassatū strenuè movissent, ut Salis Spiritus ex oleo cuprum extrahere potuisset, prudenter admodum fecissent, ac medicamentum excellentissimum consequuti fuissent, haud exiguo tamen pretio adhuc constans, cum saccus semine dicto repletus, cui portando viri alicujus validi vires ægrè sufficiunt, vix duas olei uncias, quibus emendis pauperum curæ facultates vix pares sunt, reddere soleat.

Omnium igitur ægrorum divitum juxta ac pauperum gratiā meum operandi modum hinc opponam, quo exiguis sumptibus Olea, Spiritus, & Sales volatiles ex omnis generis Vegetabilibus copiosè extrahuntur, ut ita omnigeni homines divinis donis frui, & ipsorum participes fieri possint, & omnium bonorum creatori, & largitori summo summas gratias agendi occasionem habeant.

In Nomine Domini accipe, quodcunque Vegetabile volueris, eoque ingentem retortam vitream impletam igne gradatim tam diu urge, donec ascenderit, quicquid ad exeundum proclive fuerit. Oleum à Spiritu, ac Spiritum à Sale volatili

latili per rectificationem secerne, & Salem volatilem proprio suo capite mortuo, aut alio ex cinere extracto, & probè prius candefacto, aut ignito sale rectifica, ut omnia pura ac munda reddantur, & foetorem amittant, quem ex prima destillatione contraxerunt. Si una rectificatio non suffecerit, eandem bis aut ter, novo Sale fixo ejus herbæ aut vegetabilis, ex quo Spiritus paratus est, probe candefacto, itera. Oleum ipsum licet etiam suo proprio capite mortuo rectificari possit, eadem tamen rectificatio neutiquam comparari potest cum meâ, quæ merito priori præferenda sequenti viâ effectui datur.

Oleum illud nigrum, & foetidum, quod ascendit, infunde retortæ alicui puræ, & vitreæ, aut cucurbitæ, eidemque affunde sex aut octo partes optimè rectificati Spiritus Salis. Retortam vel cucurbitam arenæ impositam igne leni primò urge, quem sensim augebis, prout operatio ipsa postulaverit. Oleum cum Spiritu Salis pulchrum, clarum, & pellucidum in excipulum appositum transibit, ac foetor cum nigredine apud portionem Spiritus ejusdem aliquam in fundo residebit. Si autem oleum illud semel dictâ ratione rectificatum suavius reddere desideres, recenti Spiritu Salis idem adhuc semel, aut toties rectifica donec odor, & color tibi placuerit. Oleum, quod in rectificatione non ascendit, sed in fundo relictum est, à Spiritu Salis secerne. Crassum erit Nigri Balsami instar, magnasque vires

res habens, ad internum & externum usum commodè adhibetur, licet interno ejus usu non opus sit, cum olei clari hoc modo acquisiti copia sufficiens jam adsit. Ut autem proximo meo fideliter inserviam, & ipse etiam, quæ hæcenus proposui melius intelligat, auctarii loco hanc similitudinem subjungam. Oleum Fraxini paraturus capio quatuor, quinque, aut sex libras seminis maturi ex arboribus Septembri aut octobri mense decerpti, eodemque retortam impletam igne tamdiu urgeo, donec omnia in excipulum destillando se receperint. Nigri olei consequor unam, duas, interdum etiam tres, quatuor, quinque, aut sex, ac Salis volatilis aliquot uncias: Spiritus verò aridi libras aliquot. Et quia oleum solum requiro, illud à Spiritu segrego, & per Spiritum Salis rectifico, & clarum ac mundum ad usum repono, aut etiam proprio suo Spiritu ardente in essentiam redigo, ut in Primâ Pharmacopœæ hujus parte docui, aut saccharo in Morfellis muto, aut pro lubitu meo aliâ quacunque ratione præparo. Sic ex quinque aut sex libris seminis plus olei nanciscor, quam per vesicam ex centum libris. Huc accedit, quod reliquæ in fundo post rectificationem residentes externo usui optimè inserviant, ità tamen paratæ, & adhibitæ, ut sequitur.

℞. Oleum hoc crassum, & à Salis Spiritu segregatum, cui aliquantum ceræ addes, ut densius redditum corio aut linteo alicui illini, ac emplastri

plastri instar usurpari queat. Jam si ægro alicui oleum illud clarum interno usu adhibueris, renum regioni externæ illud emplastrum imponito, quod forsan externè tantū operabitur, quantum internè oleum clarum efficiet; atque ita unum subjectum duplici subsidio ægrum levabit. Imò si triplici auxilio ægris succurrere desideres, Salem volatilem sublimando mundare, mundatum spiritu suo acido solvere, soluto lintea madefacere, linteis madefactis. ac crebrius calefactis, renum regionem totam quotidie fomentare, & fomentatione peracta remotisq; linteis, eidem loco, uti dictum est, emplastrum imponere poteris. His omnibus ritè peractis nullum est dubiū, quin æger auxilium evidens sensurus sit, nisi Deus singulari modo illud impediat.

NB. Pari ratione & alia Vegetabilia præparari in olea, spiritus & emplastra redigi, ac ad eundem morbum curandum & levandum adhiberi possunt. Talia sunt Saxifragia, Petroselinum, Carvum, Cuminum, & aliæ similes herbæ. ac radices. Nec semper Fraxini semen necessarium est, si quando non lubet; præcipuè verò quia id genus arboris haud libenter passim nascitur, & etiam non ubique reperitur, imò nec singulis annis plurimo semine abundat. NB. Sed objicere aliquis posset, quoniam Oleum. Spiritum, & Balsamum ex seminibus parandi modum præscripsi, unde tantum seminis suppetere possit, si ex herbarum seminibus medicamenta conficienda

enda forent? Ei respondeo, quod semina ista non adeò necessaria sint, si facili negotio comparari nequeant, cum medicamenta talia ex ipsis etiam herbarum radicibus, caulibus, foliis & floribus parari possint. His tamen cunctis semen ipsum ideò ante posui, quod potissimæ, & maximæ Vegetabilium vires plerumque in ipsorum seminibus lateant, & concentratæ hæreant. Alias si semen in promptu non est, ipsum Vegetabile totum ad hanc operationem adhibeatur oportet, quod licet in olei copiâ reddendâ semini non respondeat, præscripto tamen à nobis modo olei fatis suppeditabit. Imò si semina, flores, folia, & caules defuerint, radices solæ tamen multum olei suppeditabunt, arborum cum primis, ut Fraxinorum, Tiliarum, Nucum, Cerasorum, Persicorum, & similium. Ligna arborum ipsa multum olei quoque largiuntur per descensum, aut ignem suppressionis, quem modum jam antehac docui. Sic ex parva fraxino aliquâ faciliè aliquot olei libras elicere integrum erit, si modo rectè & ordine operatio instituatur. Proinde olei inopiâ nemo laboravit, nisi qui ipse eadem laborare voluerit.

Hæc tamen ita dicta accipi non velim, quasi olea ex Vegetabilibus copiosè parandi, & per Spiritum Salis rectificandi modus hic à me præscriptus ea tantum Vegetabilia concernat, quæ calculo mederi solita hinc in hoc ipso talia subiecta præparandi exemplo nominavi. Minimè
gen-

gentiū. Nam omnia vegetabilia, cuicunq; morbo etiam medeantur, commodissimè dicto modo in suavia medicamenta mutari possunt. Nec ipsa solum Vegetabilia, sed etiam Animalia & Mineralia, at diversâ ratione, ut postea sequetur. Est autem adhuc aliquid, de quo hîc, ubi de Vegetabilium oleis & destillatione ago, mentionem quoque faciam oportet, si forsan imperitorum aliquis regeret & diceret; forsan olea per retortam aut descensum ex subjectis suis expulsa, & per Salis Spiritum rectificata viribus tantis non pollent, quantis illa, quæ per vesicam aquæ beneficio ex Vegetabilibus evocata sunt. Ut hunc præveniam, & inutili sua curâ liberem, primum rogo, quâ in re Vegetabilium, & Animalium vires potissimum consistant? an in natura & proprietate occultâ & ipsis innatâ, an verò in odore ipsorum & sapore? Respondeo: Maximæ plærorumque Animalium & Vegetabilium vires in naturâ & proprietate ipsis innatâ consistunt, non autem in ipsorum odore & sapore, ut evidenter ex Vegetabilibus nonnullis pater, quæ omni ferè sapore & odore carent, & nihilominus tamen excellentes vires in medicina exserunt. Contrà inveniuntur, quæ suavi sapore & odore prædita parum aut nihil ad medicinam conferunt. Imò sunt alia odoris, & saporis admodum ingrati, quibus efficaciam nobilissimam inesse experientia ipsa loquitur. Inveniuntur quoque, in quibus cum odore & sapore suavissimo etiam vires in

B medi-

medicinâ utilissimæ conjunctæ occurrunt, prout à Deo eum in finem creata sunt. Porro inficias non eo, odorem & saporem suavem & acceptum Spiritui vitali quandoque robur conciliare, licet paucæ admodum vires ipsi subjecto insint. Imò rei alicujus suavis & pulchræ aspectus ipse cor roborat; rei autem foedæ intuitus idem debilitat. Exemplo sunt homo aliquis pulcher ac blandus, & aurum cujus aspectus solus cor exhilarat, quod ab irato homine, & venenato animali terretur, & quasi debilitatur, ac interdum planè occiditur. Nec solum aspectus prodest, aut nocet, verum etiam ipsa hominis vox nuda prodest, aut obest, debilitat, & necat, prout subjecti proprietas, bona aut mala fuerit. Imaginationis ipsius efficacia tanta est, ut bonum aut malum producat, ægrum aut sanum reddat, quod hujus non est loci, sed ad meum de naturalibus, & supernaturalibus rebus libellum, in quo de hac materia agitur, pertinet. Attigimus hæc tantum ea de causâ in loco hoc, ut imperitis demonstremus, Vegetabilium virtutes in eorum innatâ naturâ potius quam in odore, & sapore consistere, & olei ex Vegetabilibus destillationem, ac per Sp. Salis rectificationem viribus eorundem ipsis nec prodesse nec obesse, verum efficaciam ipsam in eodem semper statu manere, quocunque etiam modo destillatio peragatur, si modò destillatum illud denuo purgatur, ac ipsi adimatur, quicquid impuritatis ex primo labo-

labore contraxerit. Exempli gratia, si in distillatione per retortam olea empyreumate infecta fuerint, hoc accidens ipsis rectificationis per Spiritum Salis ope iterum adimi potest. Hæc imperitorum causâ hîc indicare coactus fui.

Quemadmodum autem hîc Vegetabilia, itâ etiam Animalia in Oleorum, Salium, & Spirituum distillatione tractanda, adeò ut prolixiore his de rebus tractatione hîc neutiquam indigeamus. Ipsorum, Vegetabilium scilicet & animalium, vires & virtutes Medicus ex Signatura ipsorum cognoscat & sciat, non autem ex Scriptorum variorum confarcinatis libellis addiscat, oportet. Signatura enim rerum omnium virtutes & vires ipsis insitas multo melius & certius nobis indicat, quam Scriptores plurimi, qui ea tantum scripserunt, quæ auribus hauserunt, ipsi re ipsâ parum aut nihil scientes. Sed his tantum indicatis acquiesco, cum mihi per præsentem meam conditionem largiori differtationi indulgere non liceat. Quæcunque facio, in egenorum ægrorum gratiam facio, eoque fine Spiritus acidorum Salium in Vegetabilium, & Animalium subjectis per Spiritum Salis purgandi, & ad medicinam aptandi modum revelo, sine quo profecto nunquam in tantâ copiâ illud fieri potest. Qui posteaquam jam indicatus est, pauperibus quoque eodem frui integrum erit, utpote qui jam Pharmacopolis precium solvere poterunt, cui divites

anteà vix solvendo erant. NB. Illud hîc obser-
vandum adhuc, quod Animalia quidem eodem
planè modo ut Vegetabilia per retortam destil-
landa sint, ut Olea, Spiritus & Sales ipsorum vo-
latiles acquirantur; quod etiam & sal volatilis
eadem omninò ratione rectificari & mundari
possit: Sed oleum nudo illo Salis aut Nitri spiri-
tu rectificari nesciat, ac cum ipso ascendere re-
cuset, nisi prius calaminaris Lapidis adjumento
concentratus fuerit. Nam tum demum olea ab-
repta secum avectat, quod alias facere renuit.
Modus autem Spiritus acidus concentrandi ad
hanc rectificationem mox in sequentibus occur-
ret. Præmittam tamen ipsi unam adhuc opera-
tionem destillandi & rectificandi, ut certius æ-
gris indicium faciam, & omninò laborantium me
melius intellecturorum errores futuros præca-
veam. Ex aliquot Terebinthinæ libris oleum
destilla, fecibus in fundo relictis: Quamvis
hoc oleum per destillationem purius redditum
sit, quam anteà fuit, aliam tamen ignis ope na-
turam & proprietatem sibi acquisivit, calidio-
rem nempè, ob quam in posterum non ad omnia
illa adhiberi potest, ad quæ usurpari poterat,
cum terebinthina adhuc esset, nec nimis tenuis
nec nimis densa, ut & nec nimis calida, nec nimis
frigida, nec etiam nimis subtilis, aut crassa, sed
in essentiâ suâ temperatæ proprietatis particeps,
quam destillatione amisit, ità ut ob subtiliorem
& calidiorem suam qualitatem, ut anteà, ad quos-
vis

vis usus adhiberi nolit. Quid consilii igitur, si exemplum hoc in medium hîc non produxiffem? Etenim objicere quis potuiffet; Destillatione subjecta quidem puriora & subtiliora reddi posse, sed contra calidiorem proprietatem, & efficaciam acquirere, atque ideò commoda non esse, quæ omnibus subjectis purgandis sine ullo discrimine adhibeantur. Huic incommodo ut succurratur, ac olea destillata post mundationem in pristinum raritatis, densitatis, caloris & frigoris gradum reducantur, conservatâ tamen puritate illâ, quæ destillationis auxilio acquisita est, sequens operatio efficiet: Ponamus casum, quod Terebinthina in primo gradu sit calida & subtilis, destillatione tertium caloris & subtilitatis gradum, ac tandem rectificatione quartum nacta sit. Equidem inficiari non possum, tantæ subtilitatis oleum non nisi ad frigidiorum affectuum medelam adhiberi posse, cum tamen antea ad diversos usurpari potuerit, quod jam fieri nequit. Ad hæc respondeo; quod omnia concedam, si vulgari & cognito more modòque destillatio perficiatur. Sed cum modo meo suprà præscripto longè aliter comparatum est. Quamvis enim res destillationis ope subtilem cum puritate calorem adipiscantur, ac in quibusdam operationibus nimis tenues & calidæ evadant; in rectificatione tamen per Spiritum acidum qualitates illæ franguntur, dividuntur, & separantur, ità ut pars earum ad pristinam crassitiem, & tenuitatem redeat,

alia subtilis maneat, ità ut ex uno subjecto tenues & calidæ juxtà cum crassis partibus haberi queant, omnibus tamen & singulis puris manentibus, quod exemplum hoc demonstrabit.

Salis aut Nitri Spiritus quoad intrinsecam suam naturam merus est ignis, quoad extrinsecam purum putum frigus, quo omnia tenuia rigescunt, & indurantur, ut hîc firmabimus. Cum igitur distillatio calorem introducat aut foràs vertat, & attenuet, rectificatio eundem rursus intrò vertit per Spiritum acidum, increffat, & in æqualem temperaturam reducit. Nam quando primâ vice oleum ascendit, totum in uno loco idem est, ac in altero, calidius puta & tenuius, ac antea fuit. Quando autem per Spiritum acidum rectificatur, primo subtilissimum quodque discedit, minus subtile sequitur, crassior & densior pars in fundo residua caloris, & crassitie gradu eodem cum Terebinthina convenit, ac intrinseco æquè atque extrinseco usui inservit, quod & vulgaris Terebinthina facit. Præter hoc habeo minus illud subtile seu mediocre oleum, & Spiritum illum ardentem & penetrantem subtilissimum, qui ad eos corporis affectus conducit, ad quos subtilissimum quid requiritur. Eum, si mihi visum fuerit, suo proprio oleo crasso residuo ac puro, aut aliâ aliquâ materiâ commodâ iterum condensare, atque ex uno eodemque subjecto tot gradus conficere possum, quot voluero, cum tamen ipsa Terebinthina unum tantum gradum
ab

ab initio habuerit. Videt ergò benignus Lector, quomodo se habeat mea Distillatio, & per Spiritum acidum Rectificatio; quæ mihi non solum multò plus olei istius clari & suavis, imo triplo, quadruplo, aut quintuplo plus, quàm ex destillatione per vesicam consequor, largitur, sed etiam ex Vegetabilibus & Animalibus Sales volatiles, ut & Spiritus aut aceta acria & acida exhibet, sicut & bonam crassi istius olei partem, cujus usus extrinsecus admodum commodus est; quæ omnia tamen in capite mortuo residua manent, si destillatio per Vesicam adhibetur. Commendat itaque, hujus Destillationis & Rectificationis bonitatem & necessitatem non modo ipsa majoris copiae olei puri acquisitio, verum etiam possessio Salis volatilis viribus, quoad usum suum oleo non cedentis, ut & Spiritus acidi, qui tam in usu extrinseco, quam intrinseco vires suas mirâ efficaciam prodit. NB. Ex omnibus Chymiae peritis jam quæro (quibus ignis ignotus est, ex iis non est quod aliquid quæram) num hæc destillatio cæteris non præferenda, & in Generis Humani commodum & usum non adhibenda sit? Officio meo debito jam functus sum; si qui contumaces, & obstinati fuerint, contumaciae fructus in ipsos, non autem in me redundabunt. Conscientiam meam liberam præstiti, & optima medicamenta consequendi viam facilem monstravi. Talento mihi concesso à creatore meo in posterum proximi mei commodis inservire,

& vitam meam, quantumeunque ejus superest, impendere non desinam. Lectorem Benevolum spero hanc sibi præscriptam viam sequuturum, & ex unicâ hac præparatione & operatione sibi fideliter revelatâ tantum percepturum, ut facili negotio quodvis Oleum destillatum acidi Spiritus adjumento in pristinam suam densitatem, & duritiem, quam ante destillationem habuit, redactus sit. Contempletur aliquis Succinum, externo aspectu adeò pulchrum & pellucidum lapidem, qui antea liquidus & mollis fuit, haud secus ac Terebinthina, oleum, aut bitumen aliud montanum, quod aquæ salis adminiculo ita induratur, ut in pulverem tundendo aut molendo comminui queat. Nihilominus tamen destillari, ac destillationis operâ terrestri sua naturâ exui, ac spoliari, oleumque ejus mundatum postea densitati & duritiei pristinæ alicujus Spiritus Salis adjumento restitui potest, quoniam antea liquidum, & molle ab aqua, in quam ex scopulo effluxit, etiam induratum est. Sed de his satis multa dicta sunt; plura suo loco dicentur.

Sequitur jam Mineralia per Destillationem & sublimationem mundandi, & rectificationem per Spiritum acidum ad puritatis summum gradum deducendi modus & operatio, sitque exemplo Sulphur vulgare, cujus mundatio in cæteris mineralibus purificandis eodem pacto peragenda præscribitur.

℞. Vulgaris Sulphuris flavi quantum vis, & usitato more, aut per se, aut admixto sale tosto, qui

qui illud ab omni sua crassa terrestreitate liberat,
 & ad purificationem per Spiritum acidum ido-
 neum reddit, ex cucurbitâ, luto benè munitâ sub-
 limâ. Florum horum sublimatorum libram unam
 immitte in cucurbitam vitream luto probe ob-
 ductam, ipsiq; Spiritus Nitri vel Salis communis
 libram unam aut alteram affunde, & cucurbitam
 arenæ impositam lento igne primo urge, eodem-
 que sensum ac pedetentim aucto tamdiu Sulphur
 coque, donec lique scat, & Spiritui Salis, instar olei
 aquæ innatantis innatet. NB. Alembicû imponas
 cucurbitæ oportet, ut Spiritus in auras non eva-
 nescat, sed in alembico refrigeratus & condensa-
 tus recipiatur. Quinque aut sex horarum spatio
 perficitur hæc coctio, quæ sulphur purificat, & in-
 star vitri clarum ac pellucidum reddit. Salis enim
 Spiritus metallicas portiones Sulphuri admixtas,
 siue cuprum fuerit siue etiam Arsenicum, Auripi-
 gmentum. Vitriolum, aut simile quid heteroge-
 neum, quibus Sulphur plærumque commiscetur,
 solvit, & cuncta soluta ad se trahit, quæ aliàs Sul-
 phuri adhærerent, & in Medicina plus mali quam
 boni operarentur; id quod Paracelso non ignotum
 fuit, unumquemque ideò fideliter monenti, ut
 hac in re summam cautionem adhibeat. Incre-
 dibiles in Sulphure virtutes latere tam certum
 est, quam quod certissimum. Sed vulgares Flores
 easdem non exferent, utpote qui adhuc venenatis
 illis Mineralium Spiritibus imbuti sunt, & iisdem
 non nisi Spiritus Salis ope liberari possunt. Tum

demum aut in Flores iterū sublimati, aut juniperi vel Terebinthinæ Spiritu in Balneo soluti, aut alia quâcunq; ratione in liquidā formam redacti, vires suas præstantissimas in Medicina prodent, nec qualitates ejus venenatę amplius reformidandę sunt, cum salis spiritus easdem jam removerit, Equidē hîc præparationes aliquot præstantes admodum Sulphur vulgare in medicamenta excellentia redigendi adjicere possem, nisi fusiori narrationi meipsum non implicare, sed solam per spiritum salis purificationem hîc patefacere mihi proposuissem. Itaque illas in alium locum rejicio.

Quemadmodum autem hîc Sulphur, ita etiam alii succi terrestres, & minerales tractari possunt, dum primò per retortam mundantur, & in olea nigra destillantur, ac olea ista nigra Salis Spiritu purificantur, ac in olea & balsama admodum suavia convertuntur. Vix credere quis posset, quantas virtutes succi ejus generis montani, & terrestres occulant, sed tamen Arsenicalibus, uti dictū est, spiritibus infectas, quas Salis Spiritus tollit, & facit, ut talia subjecta postmodum ad Medicinam tutò & jucundè adhiberi possint. Si experiētiā magistrā cuncta hæc non addidicissem, & expertus essem, iis describendis & palàm faciendis mihi supersedendum esset. Ut imperitos cuncta, quæ dixi, dilucidius edoceam, historiam hîc subjungo, ex quâ ejusmodi succos montanos ut plurimum malis, & venenatis Spiritibus Arsenicalibus obsitos esse patebit. In Erbacensî comitatu inter

ter Mœnum & Nicrum fluvios in Franconiâ sito
 copiosa arena reperitur, liquido quodam succo
 terrestri mixta, & in massas ingentes collibus, aut
 monticulis similes concreta, quæ prunis imposita
 suavem, instar succini, fumum emittit. Hujus
 portionem in retortam immisi, ac oleum destil-
 lando elicui, nihil omnino à succini oleo ablu-
 dens, quod ad medicinam adhibuisssem, nisi ex-
 perientia mihi contrarium quid monstrasset.
 Nam quia arena dicta suavissimo odore nares fe-
 rit, cum prunis imponitur, eâdem ad cameras fu-
 mo tam suavi replendas usus sum, sed fumum il-
 lum sanitati non conducentem, at veneno im-
 butum illicò animadverti, utpote qui caput do-
 lore afficiebat, & nauseam excitabat, eo quod
 stomachus eidem tolerando non pareffet. Hinc
 occasio mihi nata, ut fumum illum omiserim, &
 oleum inde destillatum per Spiritum Salis sum-
 mo studio rectificaverim. Rectificatio hæc cla-
 rissimum & suavissimum mihi oleum exhibuit;
 Spiritus autem Salis Arsenicalem illam materiam
 omnem ad se traxit, qui rectificando iterum evo-
 catus naturale Arsenicum in cucurbitæ fundo
 reliquit, & quid ille succus penes se habuerit,
 manifestavit. Unde mihi innotuit, quod tales
 succi terrestres Arsenico infecti sint, ac idè ad
 usum internum haud tutò admitti possint, nisi
 Salis Spiritu prius venenatâ istâ qualitate orben-
 tur. Varii autem generis succi ejusmodi terrestres
 inveniuntur, quorum ignotorum, quid sint

etiam liquidi, & admodum tenues, instar olei. Talis succi scaturigo sub Baccharaco urbeculâ illâ vino suo nobilissimo famosissimâ ex medio Rheno ebullit, flumen totum ad dimidiam & tres horas itineris pinguedine suâ tegit, & suavissimum odorem promit. Ejus fusco colore nitentis, cum præternavigarem, aliquantum emissâ manu ex cymbâ hausi, ejusque saporem linguæ gustu exploravi. Ex copiosissimâ profecto scaturigine erumpat necesse est, quandoquidem tantum Rheni spatium tegit, quantum prospectui oculorum in longitudinem patet, quam tamen ex centum aut mille præternavigantibus neminem animadvertere mihi persuadeo. Proculdubio ejusdem scaturiginis origo ex montibus, utrumque Rheni latus obsidentibus, progreditur, quæ si in terrâ exitum haberet, maximo pretio æstimanda & redimenda esset. Nunc verò ex aquæ profunditate emergens nemini utilitatem, aut commodum afferre, nec etiam colligi, aut acquiri potest. Si sciendi homines cupidi locum dictum inhabitarent, forsân facili negotio scaturiginis illius principium indagaretur. In latere enim Rheni, in quo oppidum illud Baccharacum sedem suam habet, excelsus quidam mons nobilissimum illud suppeditat vinum, quod longè latèque in alias regiones exportatum magno pretio venditur, quippe linguam suavissimo suo sapore mirè afficiens, & odore jucundissimo nares feriens, cui nomen vini Muscatelli, seu

feu Muscatellini ab uvis ejusdem appellationis incolæ fecerunt. Solus autem mons dictus ejusmodi vini ferax est, cæteris circumjacentibus tale non producentibus, id quod mihi ansam conjiciendi præbuit, quod hæc petrolei propè Baccharacum se in Rhenum effundentis scaturigo, ex dicto monte vinum illud odoratum producente oriatur. Quoniam verò mons ille tantum vini non subministrat, quantum quidem desideratur, & expetitur, incolæ temporis lapsu eò calliditatis progressi sunt, ut in vulgaria vina scarleam herbam injiciendo, illud nobile in monte illo sublimi nascens imitari studeant, ac ferè eundem his saporem concilient, quo naturâ suâ illud præditum est. Nec est cur alicui hoc absolum aut à ratione alienum videatur, quod ex terrâ saporem aliquem vites ad se trahant; Certum enim hoc & verum probè observavi, ac sæpius expertus sum, quod cum materia ipsa secum ferat, intermittere non possum, quin sententiam hanc meam dilucidius & clarius adhuc ob oculus ponam.

Infrà Francofurtum dimidiæ & trium horarum intervallo à flumine Mœno distat pagus quidam, Hochemium nomine, ad Electoratum Moguntinum pertinens, in quo vinetum quoddam excellentis vini ferax est, non quidem eum saporem habentis, quem Baccharacense habet, sed alium quendam admodum acceptum, ut & odorem adeò fragrantem & suavem, ut omnibus
istius

istius regionis, imò cunctis cæteris in toto Rhe-
nano tractu nascentibus palmam præripiat, ac
ideò in summo pretio habeatur. Tantæ excel-
lentiæ causam attribuo terræ, in quâ uvæ istæ na-
scuntur proprietati, quæ producit carbones fos-
files, olim copiâ magnâ ex fodinis suis erutos, &
hoc tempore iterum quæritos, de quibus, quod
etiam suave petroleum complectantur, in se-
quentibus mox agendum erit. Porro Mœnum
adversum ascendenti occurrit arx & oppidum
Klingenberghum, inter Ottonicam silvam, &
Speffartum nemus grande, ubi illa terra reperi-
tur, de quâ superius dixi, quod oleum adeò suave
reddat. Idem mons oppido propinquus, qui
terram dictam habet, vinum ejusmodi suave, &
palato acceptum quoque profert, quod duobus
modo dictis Baccharacensi nimirum & Hochen-
heimensi ne minimum quidem concedit. Num
verò tantæ bonitatis causa sit petroleum illud
dictum, affirmare certo non possum; Causam ta-
men & caput ejusdem illud idem esse mihi per-
suadeo. Credat alius pro lubitu suo quicquid
volet. Herbipoli mons est ad Steinum, id est,
lapidem, nominatus, qui etiam celebre vinum
subministrat, non tamen præcedentibus sapore
respondens. Unde rithmorum vulgare apud
Germanos origo: Wurtzburgi ad Stenum,
Klingenberghi ad Mœnum, Hochenheimi ad
Reenum, & Baccharaci ad Rhenum nascitur
quadruplex optimum vinum. Hochenheimi ad
Reenum,

Reenum, vel Rainum, id est ad collem seu clivum.

Equidem fatear necesse est, quanquam passim ad Mœnum optima vina proveniant, quod tamen prædicta quatuor cæteris omnibus præponenda sint ob saporem gratissimum, & acceptissimum, quem ex solo, in quo produci solent, nanciscuntur. Huc enim certum & indubitatum est, quod vites præ cæteris plantis & Vegetabilibus omnibus ex terrâ saporem & odorem sibi concilient, ex quâ nutrimentum suum trahunt. Hinc non difficulter aliquis naturalium rerum peritus cuivis viti eum, quem voluerit, saporem conciliaverit, prout hoc vel illud, vitium radicibus, apposuerit. Sed cuncta hæc tantâ verborum libertate pronuncians certò scio, risores natos fore, qui ex hâc meâ de vini sapore suavi, & de ejusdem origini Baccharaci Hochenhemi, & Klingenbergi, ubi succi illi montani inveniuntur, sententiâ, arrepturi sint occasionem dicendi, quod eadem falsa sit; quod mihi tamen tolerandum est. In exhauriendo bona vina cantharis grandibus longè promptiores sunt tales homines, quam in proferendo rationes ullas originem demonstrantes, ex qua sapor ille reverâ progrediatur. In meâ sententiâ stabilis permaneo, & cum fundamento ac experientia dico, quod vitis talem ex terrâ saporem attrahat, & uvis suis communicet, qualem in ipsâ inveniat, cujus rei sæpenumero periculum feci, & quam

& quam veram experientia magistrâ didici.

Hortulanos profectò non fugit, quod humanum stercus flores in crescendo maxime promoveat; sed & hoc etiam non latet, quod odore tetro eosdem inficiat; unde florum odoratorum radicibus idem apponere non audent, sed iis tantum adjiciunt, qui omni odore carent, quales sunt Tulipani & similes, quorum celerrimam accretionem stercus dictum promover. Facile est porrò animadvertere, quando radices vitium ejusmodi locum attingunt, in quo stercus humanum jacet, quod tetrum odorem contrahant, & eundem uvis impertiant, adeò ut tam tetri odoris participes vix edi queant. Res hæc diligentibus hortulanis jam ex ipsâ experientiâ innotuit, vitium radicibus scarleam, aliasque bene olentes herbas apponentibus, quæ in uvis talem saporem procreant, non tamen anno uno diutius permanentem. Quod si radices oleo aliquo forti & odorato imbuere possent, vites decem aut plures annos ejusdem saporis & odoris uvas producturæ essent, qua de re fusius in Opere meo Vegetabili egi. Iis, quæ hic dixi, proferendis materia ansam præbuit, quod nempe copiosissimum Petroleum in terrâ hæreat, & plantis, atque cumprimis vitibus, vires suas impertiat, & efficacium fructuum productionem efficiat, id quod admodum pauci cognitum & perspectum habent. Quo autem incredulis & imperitis firmiore argumento & indicio fidem faciam, quod
succu

succi terrestres maximam suavitatem possideant, destillatione, & rectificatione per Sp. Sal. eruenda, & acquirenda, sequenti exemplo tota re stabilita. Carbones fossiles passim ex terra effossos, & lignorum loco ad fovendum ignem usurpatos tetrum in ardendo fumum exhalare quis ignorat? Venenatos eos esse primū homines opinati sunt, quam tamen opinionem delevit quotidianus eorum usus iis in locis, ubi copiosè effossi, & ad cibos coquendos adhibiti nulla eisdem noxa afficiunt. Unde tandem concessum est, eos per se tantum foetorem non edere, sed ignem foetoris causam existere, pinguedinē vero carbonibus inhaerentem, & fumo tam tetro exhalatam suavissimo odore & sapore imo tam suavi, ut in ullo vegetabili suavior esse non possit, imbuta esse, quod ita demonstrabo. Exemplo sit gratissimi odoris rosa, aut quodcunque aliud Vegetabile acceptissimum odorem exspirans; Si per retortam destillaveris, fragrantia sua jucundissima spoliabitur, & nil nisi foetore & empyreuma redolens exhibit. Cur idē & succis istis terrestribus, carbonibus fossilibus ac similibus usu non veniret? Haud diffiteri possum, si per vesicā ex Vegetabilibus sufficiens olei copia comparari posset, quod hac per retortam destillatione, & per Salis Spiritum rectificatione, multum laboris requirentibus facili negotio carere possimus. Sed quia illud fieri nequit, dicto modo utamur necesse est. Hoc tamen assero, si omnino fieri posset, ut ex fossilibus carbonibus oleum per

C

Vesi-

Vesicam eliceretur, quod fragrantissimo suo odore omnium aromaticorum oleorum fragrantia ne minimum quidem concessurum esset. Nam si Sulphur universale in terrâ occultum non latitaret, unde quæso, tot herbæ omnigenæ, tanto discrimine distantes, odores, & sapes petere. Sed ut tandem dissertationi huic finem imponam, & demonstrem; Fossilibus carbonibus suavissimum oleum, ac pretiosum & salutare Balsamum inesse, virtutibus suis, omnibus balsamis & oleis pretiosis ex India ad nos allatis, planè non cedens, sequenti operatione illud confirmabo.

Ex retortâ fossilibus carbonibus impletâ oleum nigrum destillando expelle, illudq; ab acidâ aquâ, quæ unâ adscendit, segrega, & per Spiritum Salis rectifica. In hac rectificatione primò clarum & pellucidum exhibit oleum, huic aliud flavum succedet, prioris suavitati non respondens: crassum & nigrum in fundo relictum extrinseco usui & emplastris inservit, quippe innata suâ siccitate sanationem, & consolidationem accelerans. Oleum flavum repetitâ rectificatione itidem clarum, album, & suave evadit. Jam si ulteriorem oleorum clarorum segregationem expetieris, & recenti Spiritu Salis rectificationem iterare volueris, quicquid subtilissimum primò exiverit, solùm excipies, ac seorsim conservatum naturali petroleo calore, subtilitate ac suavitate haud inferius comperies, utpote quod ad frigidos
affectus

affectus in & extra corpus usurpatum omnes eas vires, quæ petroleo ascribuntur, imò majores exercebit: Nec ullum hic incommodum ab ejusmodi oleis, quasi adhuc Arsenicali aliqua proprietate infecta essent, timendum, quandoquidem in rectificatione Spiritus Salis omne illud Arsenicum sustulit. Oleum subtilissimo proximum, aut quibusvis Balsamis admisceas, aut ita per se intus & exterius in Medicinâ tutò usurpes licet: Mira effectui dabit, imò plura, quàm quis cogitatione sua forsan comprehensurus esset, ideo quod carbones fossiles efficacissimas virtutes balsamicas possident. Sulphur modo superius dicto purificatum, in hoc oleo solutum, atque in Balsamum redactum medicamentum adeo excellens evadit, ut jure ac merito Balsamus universalis, terrestris, mineralis nuncupari queat, ac omnibus aliis Balsamis tam quoad extrinsecum, quàm intrinsecum usum viribus suis longè antecellat. Eâ de causâ ejusdem copiam sufficientem parandam dare constitui, ut Humano generi eodem inservire possim. Si virtutes ejus excellentissimæ omnes descriptione debita illustrandæ essent, magno ad id libro opus foret, quod hujus loci non est, ubi indicasse hâc vice sufficit; Quo pacto ejus præparatio instituenda sit. De virtutibus ipsius futuro tempore, Deo dante, ut & de aliis medicamentis alio in loco mentio fiet.

Hiscæ Tertiam Pharmacopœæ meæ Spagyricæ Partem finio, eâdemque satis multa me indi-

casſe arbitror. Quanquam autem libellus aſpectu parvus & exiguus apparet, maximas tamen res in reſeſſu habet, quas ex mille non unus intelligit, aut comprehendit, vel comprehendere poteſt. Ut vero Lector Benevolus ſentiat, & animadvertat, quæ realitas in hoc parvo Tractatu abſcondita latitet, appendicis, & auctarii loco unicam adhuc operationem ſubjungam, ex quâ liquebit, & addiſcere licebit, quam nobilis ſit ars, rem aliquam deſtillando purificare; Vegetabilium & Animalium deſtillatio quâ ratione expedienda ſit, jam ſatis notum eſt; ut & illud manifeſtum quoque exiſtit, quod in deſtillando ſubjecto aliquo puriſſimæ partes primo egrediantur, minus puræ ſequantur, ac tandem inutilis, & craſſa terreſtreitas, cū fixo Sale in fundo reſidua maneat. Metallorum deſtillatio nondum adeo vulgaris facta eſt, nec omnino conſultum eſſet, ut adeo vulgaris evaderet, imo tam facile etiam vulgaris non fiet: Nam Diabolicus hic mundus divulgatione ejuſmodi dignus non eſt. Majores noſtri artem hanc maximo ſtudio ſemper occultarunt, ac poſteros ſuos, idem facere juſſerunt, ut margaritæ porcis non objiciantur, ſed dignis tantum Artis filiis reſerventur. Ac quamvis Rhodios ſaltus non jactem, ſed potius exiguo meo talento proximi mei commodis ſervire integro ac ſincero animo ſtudeam, ut hætenus etiam ſtudeo, à diverſis tamen Philoſophis mihi quaſi exprobratur, quod magna injuria Artem afficiam
adeo

adedò apertè omnia dicendo, & margaritas porcis objiendo. Ea de causa me hortati sunt, ut in posterum in Naturæ secretis edendis parcio- rem, & cautiorem me præberem, quod nuper admodum à Philosopho quodam Hermetico adhuc factum est, qui binis literis majorem mihi circumspèctionem, & silentium cautius commenda- vit, & cujus admonitioni me audientem fore pollicitus sum. Quia autem hoc Opusculum quasi postulat, ut Metallicæ purificationis demon- stratio adhuc clarior promatur, in Nomine Domini illud fiet, quod pii tantum percipient, & impios clàm erit, licet apertissimè & clarissimè scriptum fuerit. Impius enim superbia turgēt, superbia tumidus est cœcus, & abjecta ac con- tempta nihil facit. Cum igitur Veritas, ut & ipse Deus, atque omne bonum integrum & sincerum sit, & coram mundo abjectum appareat, etiam mysteria divina externo aspectu vilia, tuta & in- tacta à superbo hoc, & perfido mundo manent. Itaque promissis meis staturus, ut modum osten- dam, quo metalla spiritalia reddantur, & ad summam puritatem adducantur, sequens exem- plum hîc propono.

Nemini ignotum est, si quid siccum ignis ope sublimandum, & purgandum est, quod aliquod humidum, & volatile ipsi adjiciendum sit, quod crassum ac grave complectatur, ac secum in su- periorem & altiorem locum subducatur, ut ex vul- gari herbarum destillatione liquido constat, qui-

bus ficcis aqua adjicitur, ut odor & sapor ab iis ablatus unà cum oleo & Spiritu ascendat, quod etiam in salibus locum habet, sed non in duris, sulphureis, & Mercurialibus, Mineralibus, multoque minus in fixis illis Metallis. Homogenea enim sunt, in quibus nullâ vi ignis puriores partes ab impurioribus segregari possunt, nisi prius debitis menstruis soluta ad destillationem aptata fuerint. Quicquid in flores sublimando redactum fuerit, illud in reductione in idem corpus redit quod ante destillationem & sublimationem habuit; unde opinio invaluit, neutiquam fieri posse, ut in Metallis puriores partes ab impurioribus separentur; Quod falsum est. Imperitis, & nesciis, ac crassis ingeniis omnia videntur impossibilia, apud quos de magni momenti secretis in naturâ judicium non est querendum, sed potius nullo fundamento innitens ipsorum opinio rejicienda & repudianda est. Quî cæcus de coloribus judicabit, quos cernere nequit? Sed ut ad propositum meum redeam, & stabiliam; Quod per destillationem ex crassis metallis etiam aurea essentia elici, & secerni possit, illud notissimis rebus ita evincam. In vulgari Aqua forti ex Vitriolo & Salepetræ parato solve argenti puri unciam unam, quo plane soluto, & in aquam claram converso solutionem sensim in aliquod aliud vitrum parvum infunde, ut Aurum, si quod in Argento fuerit, in prioris vitri fundo maneat, & cum solutione Argenti non
com-

commisceatur, ac experimentum falsum evadat. Postea tantum salis culinarii, quantum Argenti solutum fuit, in aqua communi solvendum, & solutioni argenti infundendum est, infusione utriusque mox ex uno vitro in alterum, & ex hoc rursus in prius aliquoties reiteratâ, ut omnia probè commisceantur. Quiescant post commotionem, ut Aqua Fortis effundendo separari possit, & Argenti pulvis albus in fundo relinquatur. Hic aquâ communi toties ac tamdiu eluendus est, donec omnis corrosionis ac salsedinis planè expers fuerit. Pulvis tandem admodum albus, tener, & adedò fusibilis evadit, ut candelæ flammâ liquari possit, ac Mercurio similis, ideo Lunæ Mercurius nuncupandus sit, quem Chymici Corneam Lunam appellant, ob similitudinem, quam liquatus cum cornu aliquo habet, mira multa in Medicinâ & Alchymia præstans, quæ huc non pertinent, ac idedò obiter hic, & quasi per transfennam adducuntur. Quod hîc de Luna docetur, idem & de Saturno intelligendum, qui eodem modo tractatus adhuc fusibiliorem, & fugaciorem exhibet pulverem, qui facilè, imò facilius adhuc, quam Lunæ Mercurius fusionem aut liquationem admittit, ac ideo haud abs re Saturni Mercurius vocari potest. Hi duo tertium, vulgi scilicet Mercurium libenter sibi socium adsciscunt, eum fixum reddunt, ac veritatem adstruunt sententiarum Philosophicarum; Natura Naturâ gaudet, Natura Naturam

vincit : Natura Naturam retinet. Uterque hic Mercurius destillationem , ac puriorum ab impurioribus partibus separationem, vegetabilium instar admittunt. Quo autem pacto hoc fiat, non est necessarium, ut hîc chartæ committatur. Plusquam annum spatium huic Arcano inquirendo impendi , antequam ejusdem particeps factus fuerim. Alius quoque quærat , cui si Deus largitus fuerit , illud habebit, & si a Deo consequetur , unâ & eodem porro utendi intelligentiam accipiet. Si Mercurius per se albus , fusibilis , & fugax est , & destillatione adhuc albior evadit , necessarium quoque est , ut fugacior, fusibilior, & purior etiam evadat : Sed de his satis. Porro in proposito meo pergam , ut confirmem, quod per destillationem metalla ita purificari queant, ut auream naturam induant. Id autem sequenti exemplo ostendam. Sume prædictæ Lunæ Corneæ unciam dimidiam seu lotonem unum , & in pristinum corpus , purum putum nempè Argentum reduc , ac per cupellam separa , ut certus sis , nil peregrini aut heterogenei ipsi inesse. Argentum illud ex cupellâ exemptum denuò in Aqua forti solve , quo soluto Auri calcem in fundo reperies. Quæritur jam , unde hoc aurum advenerit ? An ex argento, aqua falsâ, aut Aquâ Forti , quæ tria ad Argentum præcipitandum adhibita sunt ? Ego respondeo , quod Spiritus Nitri in destillatione ex ferro , & cupro, quæ in Vitriolo erant, aliquid aureum, seu spiritum

ritum aliquem aureum secum abduxerit, qui in Argenti solutione apud Argentum corporeus factus ex Lunâ corpus sibi adscivit. Si verò quis aliud opinari & dicere velit, quod prædictum aurum ex solâ Lunâ, & non ex Aquâ forti ortum sit: ei respondeo, quare Argentum tale solutum, quod sale tartari, aut laminis cupreis ex Aqua Forti præcipitatur, etiam Auream naturam non induat, quemadmodum hoc, quod per Aquam falsam ex Aquâ Forti præcipitatum est? Hinc dicere quis posset, quod tale Aurum ex Sale, quo præcipitatio facta est, & non ex Aqua Forti, aut Argento prodierit, quia argentum Aquâ forti solutum & cupri laminis, aut liquore Salis Tartari præcipitatum nihil auri continet. Sed ut ipsi omnis dubitationis scrupulus eximatur, probabo, quod Aurum illud quoad colorem ex sola Aquâ Forti, & quoad corpus ex Argento, & non ex Sale ortum suum habeat. Quamvis enim in quovis Sale culinario aurea quædam vis & potentia delitescat, & artis opera quoque manifestari possit, minimè tamen hâc viâ, sed modo longè alio fit, de quo aliquam in libello meo, cui Titulus Consolatio Navigantium, mentionem feci: Hoc tamen Aurum, quod apud Argentum præcipitatum reperitur, ex solo Vitriolo atque Argento, non autem Aquâ falsa ortum suum capit. Certum hoc, & captu facilius est, si Vitriolo & Salipetræ æs viride Sulphure & Sale præparatum addatur, quod Aqua fortis duplo magis

aurea reddatur, quàm si ex Vitriolo solo sine Viridi ære paratum fuisset. Ratio hæc est, quod Ferrum & Cuprum in Vitriolo fixa haud libenter aureum quid expromant. Sin autem utrumque aut alterutrum eorum, sicuti hîc de Cupro diximus, antea per Salem & Sulphur in calcem volatilem mutatum, ac Vitriolo & Salipetræ additum fuerit, tum demum ejusmodi labor cum fructu instituitur, qui alias utilitate speratâ caret. Quæ hic scribo, ea possibilitatis demonstrandæ causâ trado. Si Vitriolo & Salipetræ, aut Alumini & Salipetræ aliæ species, seu materiæ adjiciantur, quæ aurum volatile in se continent, qualia sunt Zincum, Lapis Calaminaris, & similia Mineralia, tum Aqua Fortis tantò magis Auream naturam induit: Si Salipetræ & Vitriolo mineralia Argento Volatili prægnantia adjungantur, qualia sunt Coboltum, Bismuthum, Arsenicum, tum Aqua Fortis Argenteam proprietatem nanciscitur, & Cupri partem in solutione in bonum Argentum convertit. Quæ omnia probant, crassa metalla per destillationem ita purgari, & ad eam fugacitatē adduci posse, ut in solutione Aurum & Argentum corporale laminis Metallorum impositis per præcipitationem affigant, prout solvens ex aureis aut argenteis subjectis præparatum fuerit. Exemplum hoc sufficere arbitror ad confirmandum, quod crassa metalla destillationis ope ita mundari queant, ut Auream proprietatem consequantur,

tur, quod cum in metallis crassioribus succedere soleat, quid de purioribus & subtilioribus sperandum, si Destillatione adjuvante adhuc puriora reddantur? Proculdubio præstantissimam ex ipsis medicinam, & Auro atque Argento ipso longè pretiosiore æstimandam, oriri necesse esset. Ideo etiam præsens dissertatio instituta est, ut appareat, etiam fixa metalla, si debito modo referata, & ad volatilitatem addacta fuerint, optimam sui partem libenter tradere velle, & in destillatione eandem à crassioribus partibus separari posse. Sed hæc ad Alchimiam, non autem ad Medicinam pertinent. Quæ tamen Argumenti & probationis causa huc adducere coactus sum, quod ex crudo & crasso Vitriolo per destillationem Aurum volatile eliciatur, quod Aurum aut Argentum offendens in corpus abeat, ut ita indicem, & unumquemque certum reddam, quantum commodi & emolumenti Metallorum destillatio afferat, & quàm puram substantiam ex ipsis subministret: Cujus rei indicium fecerunt omnes Philosophi consensu unanimi, & voce communi clamantes: Fac fixum volatile, & volatile fixum: Indicat idem antiquissima illa de Vitriolo sententia: Visitabis Interiora Terræ, Invenies Occultum Lapidem Veram Medicinam. Germanicus ille Philosophus Basilii Valentinus expressis verbis tradidit, quod ex Vulgari Vitriolo Philosophorum Lapis perinde ac ex Auro ipso, imo longè facilius parari

ri possit. Si jã fieri potest, ut summa & Universalis Medicina pro hominibus & metallis ex abjecta Cupri aqua perficiatur, cur non pari ratione fieri posset ut ex purioribus Metallis ritè prius in Vitriola sua redactis, ut destillationem tanto facilius admittūt, puriores ab impurioribus partes fecerantur? Si igitur vulgare aliquod Vitriolum, Cuprum, aut Ferrum in destillatione volatile suum aurum expromit, cur nō & Vitriolū Lunæ majus quid, & melius expromeret? Quod verum, & unicum est Vitriolum Metallicum, quod Basilii ad opus adhibere jubet, & jure etiam Vitrioli nomen obtinet. Etenim vulgare Vitriolum ad tingendum Gallarum additionem postulat; Sed hoc Vitriolum per se sine ullius rei additione omnia nigerrimo colore obducit. Sed ne quis sibi hīc persuadeat, ejusmodi Lunam hīc intelligi, quæ Aquā Forti soluta in albas Cryсталlos mutata, aut per Aquā salīam ex solutione præcipitata sit. Minimè gentium, quandoquidē cum Vitriolo nullo comparari potest, cum reductione facili in pristinum Argenti corpus redeat. Philosophorum Vitriolum verum, quod ex Lunā sine Aquā forti, aut similibus aquis corrosivis educitur, omnem porro in pristinum corpus reductionem etiam forti admodum igne tentatam respuit; sed postquam igne excruciatum est, adhuc Vitriolum manet, linguam tingit, astringit, & largiter aquam auream & suavem Aurum solventem, & se cum eodem figentem. Tale Vitriolum in Alchymia
usur.

usurpabimus, & vulgare illud pannorum tinctoribus commendabimus. Veteres enim Salem suum ob similitudinem, quam cum Vitriolo vulgari quoad externam speciem habet, etiam Vitriolum nuncupaverunt; sed vulgarem illam Cupri aquam non intellexerunt, quod intellectu præditus aliquis facile deprehendit. Luna igitur esto terra, Aurum semen, & Mercurius, non vulgaris, aqua, quâ terra est humectanda: cætera Deo atque arti committe. Aliorum sententiâ salvâ, eò usque meâ se extendit. Omnes jam rixores & ignorantix fratres conjuratione factâ conspirent, fundamentum hoc tamen nunquam dejicient, quo pius ille Philosophus Basilus defenditur; & veritas adstruitur eorum, quæ dicit, quod nimirum & ex Vulgari Vitriolo aliquid auream naturam habens evocatu facile sit. Quantò magis credibile est, quod ex Vitriolo ex purioribus metallis confecto longè melius quid acquiri possit. Hisce omnibus, quæ hic scribo, fides omnino haberi potest. Etenim in vitæ meæ decursu plurimis experimentis hujus rei periculum feci, ac sæpenumero unâ vice plus, alterâ minus auri consequutus sum, prout materiam tractavi, & argentum præcipitatum reduxi. Hoc enim sciendum est, quod Argentum per Aquam Salisam ex Aquâ forti præcipitatum omninò volatile sit & fugitivum, & cæterarum Lunæ calcium more liquari nolit, partim in auras evolans, partim vero in corneum lapidem abiens, qui peculiari

liari destillatione totus adscēdit, de quo hęc vice dicta hęc sufficiant. Ea propter necessitas postulat, ut fugitivæ ejusmodi calci Sal Tartari adjungatur, quò cavendum, ne in fusione per fumum abeat. Nam Sal aurifabrorum ille, quem Borras nominant, fugam illam nullo modo impedire potest. Melius etiam, & commodius calcis hujus Lunarise liquatio perfici potest pulvere illo mira celeritate Metallorum reductionem & fusionem accelerante, qui ex Salepetræ, Tartaro & Sulphure paratus cum calce commiscetur, pruna accenditur, & exurit, in qua exustione argentum liquatum reducitur: Aliquid tamen avolat per fumum. NB. Si fumus hic excipiat, quod factum facile est, in formam rubri pulveris inventus omnes laboris sumptus & impensas probe compensat. Recte Paracelsus, Corruptio, ait, perfectum bonum efficit, quia hi Flores argentei non corrumpuntur, sed ipsum Argentum pretio superant. Qui hunc laborem scite administrare noverit, & ad eundem addiscendum experientiam magistræ usus fuerit, labore irritum se non vexabit. Si ex his paucis nihil apprehenderit, ex pluribus etiam nihil assequetur; quia in his paucis multo, imo ferè plura, quàm debeo, manifestavi. Quæ cuncta primo creatori & omnium bonorum Largitori Deo, ac post illum Nitro omnia Metalla fugitiva reddenti, accepta ferenda sunt. Videt igitur hinc Benevolus Lector Salis petræ potentiam non solum omnia Minera-

lia

lia & Metalla fugitiva figendi, & ad fixitatem redigendi, quâ de re in Secundâ Prosperitatis Germaniæ Parte agitur; sed etiam eadem fugativa reddendi, ut destillari & purificari possint, sicut ex proposito exemplo manifestum est. Est alius adhuc modus Metallis fugitivam proprietatem conciliandi, & quidem etiam Salispetræ adjuvento, ita tamen, ut penitus non solvantur, sed tantû humidum & Nitrosi ignis operâ eò deducantur, ut formam eam, quâ igni isti humido imponuntur, conservent, & nihilominus tamen adeò fugacem in eo naturam acquirant, ut tota quantitas destillari & sublimari possint, ac in probâ auri aliquid expromant, si aqua gradativa in ea operationem suam exercuerit. Sed de his fusius in Quarta Prosperitatis Germaniæ Parte. Concludo itaque Tertiam Pharmacopœæ meæ Spagyricæ Partem, amicâ petitione contendens ab omnibus iis, qui intelligunt, quæ in his occulta deliteant, ac idè ægrè ferre possent, quod nimis apertè de his rebus differuerim, ne nimiam curâ se fatigent, utpote probè scientes, quod Deus cuncta hæc ex voluntate suâ moderaturus sit. Riformes & Ignorantiæ Fratres abstineant velim à vituperando ea, quæ ipsorum captum superant. Nam apud prudentes & rerum experientiâ multifariam imbutos, vituperia ipsorum locum non inveniunt. A sui similibus, qui in eodem ignorantia luto hærent, quamvis admittantur, tandem tamen eorundem causâ ignorantiaë mancipia illa ipsa

ipsa rubore & pudore suffunduntur, quod veritati repugnaverint. Naturalem & veram alicujus rei bonitatem scurrarum & derisorum contemptus nunquam malam efficiet. Nec falsum præconium malæ rei bonitatem conciliabit; Opus ipsum loquatur, se defendat, & præconio debito artificem extollat necesse est. Aliàs ne gry quidem valebit. Huic fundamento scripta mea innotuntur, & haud facile à ventis furiosis dejicientur. His acquiescens desino, & Lectoris Benevoli judicio incorrupto, quæ in commune attuli, submitto.

E I N I S.

PHARMACOPOEÆ
SPAGYRICÆ
QUARTA PARS,

Medicinæ quatuor Colu-
mnas Primarias, nempe Sulphur,
Vitriolum, Antimonium, &
Mercurium tractans:

Præcipuè autem.

Magnam Harmoniam inter superio-
rem Elementarem Solem ac Lunam,
& inferius a terrestre Aurum & Argentum,
ac rationem Magneticam, per aërem, Solis ac
Lunæ vires attrahendi, & palpabiles
visibilesque reddendi:

Cum

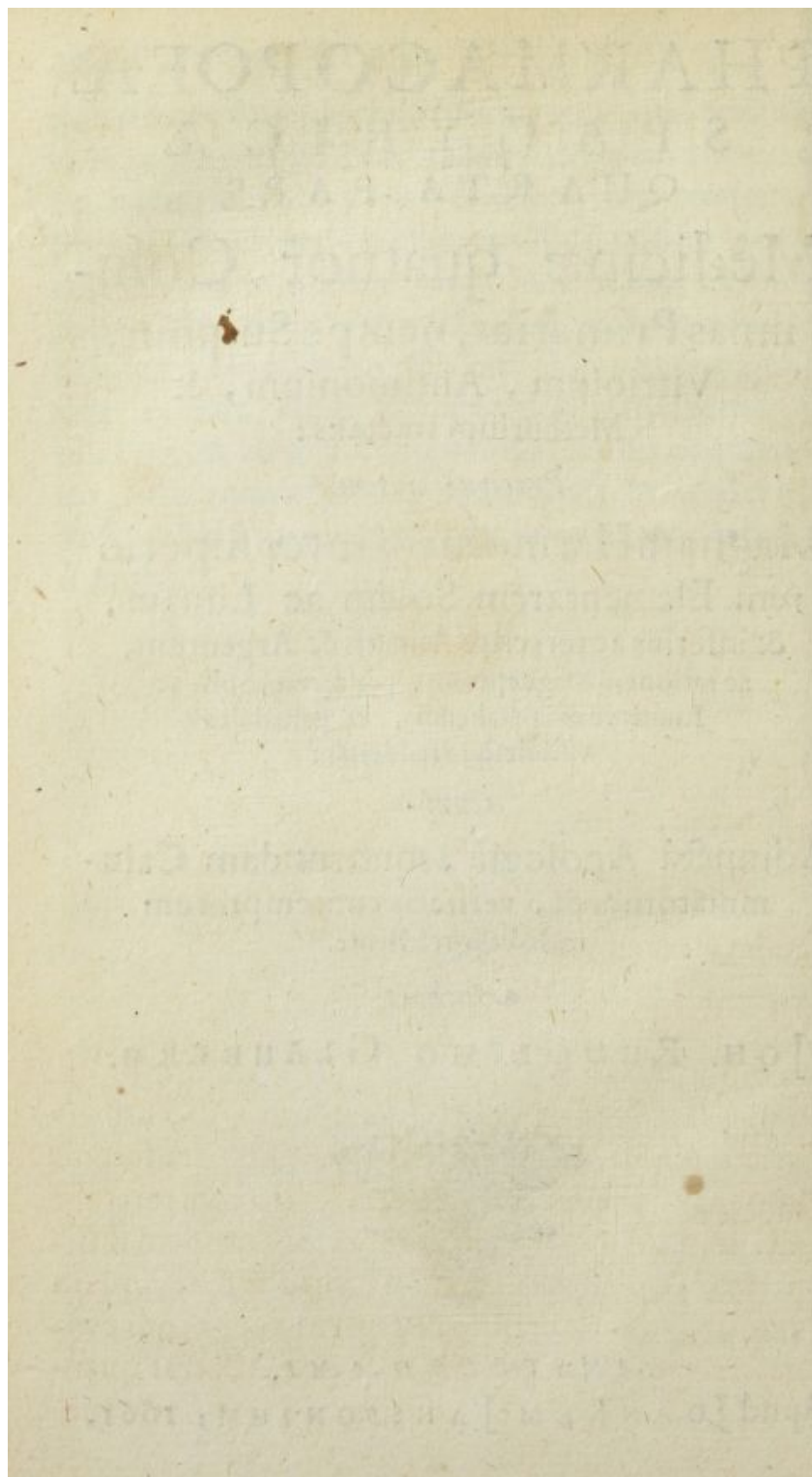
Adjunctâ Apologiâ, quorundam Calu-
mniatorum &, veritatis contemptorum
maledicta refellente.

Authore

JOH. RUDOLPHO GLAUBERO.

AMSTELÆDAMI,
Apud JOANNEM JANSSONIUM, 1661.

3

B E N E V O L O
L E C T O R I
S A L U T E . M .

Uamvis plures causæ mihi suppetant, non modò tot pulcherrimorum secretorum editione impostorum supersedendi. sed etiam ea, quæ hæctenus in lucem à me emissæ sunt, retrahendi, ob nefarium contemptum, quo mundus ingratus novas & sibi incognitas res excipere solet: Pios tamen criminum, & malefactorum ab Impiis commissorum culpam ferre nolui, nec etiam permittere potui, utpote qui ipsorum commodis, mearum scientiarum revelatione, inserviendi occasionem negligere nefas ratus sum. Sol splendore suo mundum illustrare non cessat, licet etiam vel omnes homines cæcitatæ caligine obducti essent, aut etiam visu suo uti nolent. Suam cuique benefaciendi proclivitatem à nemine mutari patitur, quanquam obscurissimæ nubes hæud rarò, tenebris suis offusis ipsius lumen intercipient. Ità enim cum nubium crassarum, lumen soli eripientium velamine illo comparatum est, ut à solarium radiorum calore tandem dissipetur, & disjiciatur, cum nihil aliud sit, quam ventus, nebula crassa, & aqueus vapor, qui evanescentes nulla sui vestigia relinquit. Allatrat quan-

A 2

doque

doque Lunam canis irâ percitus, dente, si fieri posset, ipsam petiturus, à qua tamen nullâ unquam injuriâ, sed potius summis beneficiis affectus est, utpote splendoris ipsius particeps redditus. Interim Luna invidi, & malitiosi canis latratus minimè möratur, sed instituto itinere pergens, munere sibi à Creatore demandato fungitur, ac in absentia Solis, quando tenebris cuncta operiuntur, terrestri orbi lumen suum communicat. Pari ratione honesti viri est, de ingrata hominum perversitate neutiquam laborare, licet beneficia sua malefactis impiorum hominum compensentur, sed potius operam dare, ut lux sua coram hominibus luceat, & ob aliorum impietatem piis non subtrahatur. Ipse Deus, ob paucos pios & bonos, totum orbem suorum beneficiorum participem reddere nunquam intermittit. Nullo unquam tempore aliquis in lucem editus fuit, aut editur, qui invidis, & malevolis Ignorantiæ Fratribus, cuncta quantumvis bona, quæ ignorant, susque deque habentibus, satisfecerit, aut satisfaciat. Ad hoc incitantur à Diabolo, veritatis hoste capitali, qui ferre non potest, ut humani generis commodo pulchrarum & utilium rerum detectione, & revelatione, consulatur. Eam ob causam vehementissimis molitionibus bonorum conatui se opponit invidiâ horrendâ turgens ille Spiritus turpissimus, ac omnem lapidem movet, ut bonis impedimento esse queat. Sed sicut densæ & obscuræ nubes nunquam efficere possunt, ut splendidi-

didissimum Solare lumen extinguatur ; Ità etiam fieri nequit , ut mendacia veritatem opprimant, & ad nihilum redigant. Nisi expresso Dei mandato injunctum esset hominibus, ut talentis sibi concessis proximo inservirent, satius profecto esset ingrato mundo, curvum rectum, & nigrum album esse opinanti, suam perversam opinionem relinquere, & tempus melius collocare, quam ipsi tot Naturæ secreta revelare, & patefacere. Ast Deum timere, & ipsi obedire, quàm hominibus obsequi præstat. Suis Discipulis ipse Christus mandavit, ut operam darent, quo ipforum lux coràm hominibus luceret. Cur igitur homo benefacere proximo suo abnueret, præcipuè quando illud in potestate ejus situm est, ac idem sine detrimento fieri potest ? Proinde in nomine Domini pergo, ac quartam Pharmacopœæ meæ Spagyricæ partem describo & in lucem emitto. Quoniam enim Divinam Iram nobis malis Christianis imminentem prævideo, ut & sanguinolenta bella, annonæ charitatem, & horrendam pestilentiam. quibus plagis & suppliciis Deus in homines ingratißimos animadvertere solet, consultum mihi visum fuit, hanc quartam Pharmacopœæ Spagyricæ partem efficacibus Medicamentis instruere, quibus unus Christianus alteri suppetias ferre possit, ubi necessitas illud postulaverit. Maximâ quidem hominum pars iræ divinæ secura est, ejus propinquitatem nulla ratione olfaciens, sed vehementer errat. Omnibus enim hominibus impiis,

A 3

qui

qui potentia, & opibus suis freti, ac neque Deum, neque homines verentes, innocentium labore, sudore, & sanguine cupiditatem suam horrendam pascunt, ea obvenient, quæ meruerunt, divinâ manu præcipitandis nimirum in eandem illam foveam, quam aliis foderunt. Benè autem iis erit, qui ab Impiis divexati & cruciati, propter justitiam patiuntur, quia ipsorum est Regnum Cælorum, ut docet Dominus noster Jesus Christus, cui cum Patre & Spiritu Sancto sit laus & gloria in æternum. Amen.

Posteaquam igitur in animum induxi in hac Quarta Pharmacopœa Spagyrica Parte singularia quædam & excellentia Medicamenta in lucem producere, quæ omnibus aliis maximè præstant, ac idèò necessitas requirit, ut ex præstantibus & excellentibus materiis ac subjectis parentur; id negotii solum ab initio mihi datum arbitratus sum, ut indicem, ex quibus subjectis tam efficacia Medicamenta erui, & elici queant, nimirum ex Auro, Vino, & Antimonio, ut & Vitriolo atque Mercurio, sed non vulgari.

Quamvis autem maxima hominum pars densâ caligine occæcata, præcipuè verò illi, qui capitali odio veritatem prosequuntur, multa garriant, & ex cæcâ ignorantia tradant, Aurum, tanquam densum, & compactum corpus nullo modo idoneum esse, ut ita paretur, quòd suas efficacissimas vires in corpore humano exerat: Antimonium verò, & Mercurium, ut præsentissima venena,
fine

sine maximo periculo, Medicamentorum officio
fungi non posse: Vinum autem ipsum aptum esse
quod potetur, sed in Medicinâ locum non habe-
re, nescientes illud ad medicamentorum usum
transferre, sed potius in eo plenis gutturibus in-
gurgitando artifices prompti & periti existentes.
Fivolæ tamen hæ sunt objectiones, & ex ipsorum
ignorantiâ densissimis tenebris involutâ profectę,
quas brevi & nervosâ responsione hæc refello.
Neutiquam autem diffiteor, Aurum vel minutis-
simè tritum, & in tenuissimum pulverem reda-
ctum, ut à Veteribus & Recentibus Galenicis, cor
& humanas vires confortantibus & roboranti-
bus medicamentis admisceri solitum est, & ad-
huc solet, ne minimum quidem ad corporis hu-
mani sanitatem & incolumitatem conferre posse.
Sic & Antimonium & Mercurium neutiquam
humano corpori salutaria; sed è contrario exitiosa
medicamenta existere, priusquam debito appara-
tu, omni suo veneno priventur, & ad usum tutum
idonea reddantur. Vinum quoque ipsum, ità per
se sumptum, esse vires humanas recreantem, & re-
staurantem potum, si modicè sumatur; at è con-
trario, si copioso haustu ac frequenter ingurgite-
tur, causam esse multorum morborum, ac plus
mali quam boni in corpore humano operari, id
quod experientia quotidiana satis superque te-
statur, ex quâ luce meridianâ clarius patet, quod
adeò immodicè sumptum, cuncta corporis uni-
versi membra, Tartaro compleat, & obstruat, ac

intolerabiles dolores excitet , inprimis in vesicâ, renibus, aliisque partibus corporis, nimirum in manibus, genibus, & pedibus coagulatum, unde postea haud facile exterminari se patitur, nisi ab iis artificibus, quorum, Tartari naturam & proprietates accuratè cognitas & perspectas habentium, magna hodierno tempore est penuria, quæ vulgari verui proverbiali locum fecit:

Solvere nodosam nescit Medicina Podagram. Qui verò adeò peritus est , ut Spiritum Vini igneum, penetrantem, salutarem, verè medicinale, imò verum ejus Balsamum, à suis fecibus separare queat, ille haud difficulter omnes Tartareas sordes & impuritates ex humano corpore expellet, & in Calculo ac Podagrâ admiranda præstabit. Quandoquidem verò, tam salubre medicamentum ex crasso Tartaro educendi modus, paucis mortalibus hætenus innotuit, mirum non est, quod in gravissimis ejusmodi Morbis Tartareis, qui jam profundas radices egerunt, tam parum, imò ferè nihil à Medicis præstitum sit. Quâ ratione autem talis Spiritus Vini quis compos fieri possit, postea dicetur. Nolim tamen, ut aliquis sibi persuadeat, me hîc significare & innuere vulgarem aliquem Vini Spiritum, aut etiam eum, qui noto destillandi modo ex ipso Tartaro emergit. Longè enim aliter comparatum est cum illo Spiritu, cujus hic mentionem facio, cum crudus Tartarus primò per communem aquam ab omnibus suis sordibus abluendus, & quidem sine ulla
alia-

aliarum rerum additione, adeò ut albore suo nigri respondeat : postea verò per putrefactionem denuò niger reddendus, & ex isto nigrore Balsamus dictus tandem educendus sit, quod postea prolixius declarabimus. Hic est Spiritus ille, qui Auri compactum corpus anatomicè resolvit, Antimonii venenum in salutare medicamentum convertit, ac in omnibus Morbis Tartareis admiranda præstare potest. Verum est Vinum Salutis, & ipsa Aqua Vitæ Philosophorum, cui magna cum Aurò, & Homine familiaritas intercedit, & qui cum Radiis Solaribus Coagulatis optimè comparari potest.

Sicut igitur unicuique notum est, Aurum & Vinum solari calore ad maturitatem promoveri, ac utriusque summo amore & desiderio homines teneri : Ità facili conjectura conjicere in proclivi est Cuivis, quid effectura sint Aurum & Vinum, si ad spiritualem essentiam reductis ipsis homo frueretur. Hinc necessarium mihi videtur, antequam ad ipsius Medicamenti præparationem transeam, ut paucis describam harmonicum amorem, quo Superior & Inferior sol cum homine conspirant : ut hoc pacto innotescat, quanto amoris, & necessitudinis vinculo tres hæ nobilissimæ Dei Creature inter se devinctæ sint.

I. C A P U T.

*De superioris elementaris , & inferioris
Terrestris Solis , cum Vino & Homine
Harmoniâ , & Convenientiâ.*

SOlem in Cœlesti Firmamento , nobilissimam , & eminentissimam ex Creaturis à Deo conditis creaturam existere lippis & tonforibus notum est. Unicum autem est lumen illud , quod omnes stellas sui splendoris , lucis , & fulgoris participes reddit. Unicus quoque fons est , & quasi pater omnium Creaturarum , utpote quæ illo carentes , in tenebris & morte versantur , cum & ipse homo sine Solis auxilio vivere nequeat , & cuncta peritura essent , si Sol vel momento aliquo rerum universitati subtraheretur. Cuncta nimirum quæ sunt , vitam , & augmentationem suam Soli acceptas ferunt , & secundum Mosis Doctrinam primus fuit , qui per creationem divinam prodiit , proculdubio etiam ultimus futurus , quando in ultimo hujus machinæ mundanæ exitu cuncta dissolventur , & in meliorem statum abibunt. Sol Cordis locum obtinet in Macrocosmi structura admirandâ , perinde ac ipsum Cor in humano corpore admodum aptè Soli comparatur , utpote primum vivens , & ultimum moriens in corporis humani compage , id quod neminem latet. Inter creaturas igitur vita & motu præditas nobilitate , & magnificentîâ homo cunctis cæteris antecellit,

cellit, corpus suum nactus ex Terra, Spiritum ac vitam à Sole, & animam à Deo.

Ex insensibilibus Creaturis Auro summus nobilitatis gradus attribuitur, pariter à Sole generato. Admirabiles hæ tres Creaturæ, Sol videlicet, Homo, & Aurum miræ necessitudinis & amicitie vinculo copulantur. & ipsius Naturæ instinctu conjunguntur. Obscuro enim & frigido tempore Solis lucem desiderant homines, ut & calorem, unde omnis vita, & vitæ incrementum omne proficiscitur, quoniam Solares radii, in hominum vita conservandâ, universalis Spiritus & vitæ munus obeunt; Auri autem homines tantum particulariter participes redduntur, ac unus majoris ejusdem portionis, alter minoris compos fieri solet, non naturæ instinctu, quæ nobis solis usum impertit, sed abusus malitiæ, avaritiæ, & insatiabilis cupiditatis humanæ, quæ via tamen aurum amore amplectendi non recta est, & genuina, sed falsa, & sæpè admodum perniciosa. Ad sui amorem potius nos pellicere deberet viribus suis admirandis, quas occultas corpore suo possidet, hominum infirmitatibus, & ægritudinibus maximo solatio futuras. Veteribus sanè Philosophis non ignotæ fuerunt incredibiles virtutes, quas Aurum occultit, revera nil aliud existens, quam corpus ex coagulatis & fixis radiis Solaribus consistens, & compactum, id quod hominibus illis, Naturæ omnium rerum peritissimis, perspectum, & manifestum fuit. Quandoquidem igitur radii
Solares,

Solares , nondum fixi omnibus rebus vitam & augmentum impertire possunt ; Cur idem non facturi essent fixi illi , & constantes radii Solares , si Spirituales redditi , efficaciâ visibili & palpabili vires suas exercere possent , quod facere non possent , si corporalem suam coagulationem retinentes , occultas suas virtutes exerere nequeunt.

In Auro autem artificiosè aperiendo , ad spirituales naturam reducendo , ac vivum & efficax reddendo , multi quidem maximis laboribus defudarunt , sed pauci fuerunt voti compotes facti , qui postquam rem tantam consecuti sunt , admiranda in ægritudinibus hominum multifariis præstiterunt , quod plurimæ & verissimæ historiæ testantur , ut & ipsa Philosophorum Turba , ac Theatrum Chymicum , qui libri tantum Secretum quidem describunt sed adeò obscurè , & intricatè , ut nemo ex iisdem ejus præparationem addidicerit , nisi ipsi à Deo revelatum , aut à bono aliquo amico , qui artem novit , manifestatum fuerit. Hinc mirum non est , quod ex millibus multis investigatorum paucissimi ad ejusdem notitiam perveniant. Deus enim hoc tantum Secretum adeò firmis occlusit repagulis , ut ab ejus inventionem , & cognitionem omnes impii & maligni homines facili negotio excludantur. Equidem , absit jactantia verbis , eò pervenisse gloriator , quod videam , quo pacto vincula illa solvenda , & margarita illa pretiosa , repagulis illis amotis , eruenda sit : Sed tamen perfectum & absolutum
magi-

magistrum non profiteor, qui sciam perfectè ipsius præparationem, ac illam descriptione aliqua in lucem edere velim. Sufficiunt mihi micæ, & reliquiæ panis, quibus æquè ac ipso pane, famemes sedari solet.

Micas tanti Medicamenti quod attinet, eas gustando comperi, quantis virtutibus polleant. Quæ mihi subministravit experientia, eadem hic, quantum quidem tempus & occasio patientur, in proximi mei solatium & gratiam revelare proposui; eâ tamen conditione, ut margaritas porcis non objiciam, & Philosophorum maledictionem incurram. Cuicunque obscuriora erunt, quæ dicturus sum, ille à Deo lucem precibus contendat, & supersedeat multis roagationibus negotium facessere mihi, qui firmiter in animum induxi in posterum non plura patefacere, quam præsentis descriptione aperui.

II. C A P U T.

De Auro, & ipsius vivi cum mortuo comparatione

Q Uod Aurum ità compactum, & corporale, sine apertione aliquâ, quando ad usum Corporis humani internum adhibetur, nullas vires prorsus exerat, tam est notum, quam quod notissimum. Contrà toto cœlo errant, qui inde falsò inferre solent, quod omnibus viribus destitutum, nullis omninò virtutibus polleat.

Exem -

Exemplo fit Mercurius, qui ita vivus, & non fractus ac solutus, licet magno pondere ad internum usum adhibeatur, nullum tamen damnum infert, & sine ulla corporis alteratione rursus talis egreditur, qualis assumptus fuit. Si autem per salem elevatus, aut per alias aquas corrosivas solutus fuerit, uno saltem, altero aut tertio grano homini alicui propinatus, in summum vitæ discrimen ipsum adducet, quia Sales ipsius latens venenum manifestarunt. Ita etiam cum Auro comparatum est, quod suas latentes vires & virtutes exerere nequit, quamdiu compactionis suæ vinculis constrictum, & conclusum manet: Eas contrà prodit, quamprimum repagulis suis liberatum, per Sales vivificatur, & efficax redditur. In carbone aliquo nigro, & igne carente nullus omninò calor deprehenditur, qui tamen accensus, & per aërem vivus redditus latentem in se ignem & calorem prodit, quod idem de Auro etiam intelligendum est.

III. C A P U T.

De Auri preparatione, & dissolutione in tenerrimas atomos, aptas ut vivificentur, & ad medicum usum, cum utilitate, adhibeantur.

NULLA prorsus, quàm sequenti ratione, Aurum in tenerrimas & subtilissimas atomos se mutari facilius patitur.

Auro

Auro puro in Aqua Regis soluto aquæ Tartari affunde quantum sufficit. Sic Aurum limpidum & aureo suo colore vestitum præcep̃s ad fundum vasis se demittet, non autem obscurum, ut in præcipitatione per Lixivia & Spiritum Urinæ facere solet. Leve enim & tenerum, ac stellarum aurearum splendore coruscans, adeò tenerum evadit & subtile, ut quasi aquæ innatet, & tardè admodum fundum petat, adeò ut omnes cæterę Auri calces, quantumvis subtiles, præ hâc ipsâ nil nisi crassa terra æstimari debeant. Splendentes autem hæ stellulæ aureæ jam adeò teneræ & subtiles redditæ sunt, ut facili negotio, aliarum rerum ope, & quidem variis modis solutæ, evidenter admodum, in usu medico suas vires prodant & demonstrent.

IV. C A P U T.

Quo pacto purissima hæc Solis calx porrò aperienda sit, ut inversa volatilis, & vegetabili alicui similis reddatur.

Tenera hæc Solis calx, sine omni corrosivo, 24. horarum spacio, eò deduci potest, ut fixum corpus Metallicum non maneat, sed tota volatilis evadat, qualis ab initio fuit. Efficitur autem hoc solius Salis Naturæ adjumento, qui ubique reperitur, & æquè à pauperibus, ac divitibus acquiri potest. Imò adeò facilè, ut vix credibile sit, si apertè & clarè talis Sal manifestaretur, quem

quem ignorantia illi fratres, & superbi adulator-
tores Aulici ludibrio excepturi essent, ipsam
veritatem pro mendacio habituri, ut hactenus
sæpius factum est. Satiùs itaque est silentio talia
præterire, quàm aliis benefaciendo sibi ipsi da-
mnum inferre. Tanta enim arcana silentio
involvenda, & ejusmodi porcis non objicienda
sunt. Adeptis tamen in fine hujus scripti ea re-
velabuntur, quæ antehac ignoraverunt.

V. C A P U T.

*Quæstio. An Auri subtilissima hæ Atomis,
sine ulteriore aliquâ reperatione, in Medico
usu aliquid præstare, & occultas suas
vires, instar Vegetabilis alicujus
prodere queant?*

Responso. Negatur. Nam Auro, quan-
tumvis in tenerrimam & subtilissimam sub-
stantiam redacto, solvendo, & efficaciam Ve-
getabilibus similem conciliando Stomachi de-
bilitas neutiquam par est. Idcirco ægris frustra
propinatur, quippe sine ullâ notabili efficaciâ ta-
le cum excrementis exiens, quale propinatum
fuit.

VI. C A-

VI. C A P U T.

Quæstio. An igitur Stomacho auxilium aliquod ferri non potest, ut Aurum æquè ac Ferrum & Cuprum digerere, & consumere possit?

R Esp. Imò. Nam quia tenuissima Ferri & Cupri limatura, alicui propinata, per naturalem Stomachi aciditatem digeritur, consumitur, aut in Vitriolum dissolutione convertitur, quod per vomitum, & sedes corpus internum vehementer commovet (prout vel plus vel minus dictorum Metallorum exhibitum fuerit) ac vermes in senibus ac juvenibus enecat, & exturbat, atque excrementa ipsa colore carborescente imbuunt, hoc pacto evidenter demonstrans, quod à Stomacho solutum & consumptum, vermes occisos secum avexerit: facili negotio quis animadvertere potest, satis forte fuisse Acidum Stomachi in aggreduendo dicta duo Metalla naturæ salis, & facilis solutionis, ac in deducendo ipsa eò, ut occultas suas vires exeruerint. Sed tam forti Acido Stomachus non est præditus, ut Aurum & Argentum, tanquam sale carentia, & nullam solutionem admittentia Metalla aggredi ac solvere possent. Hinc usu venit, ut ipsa ad internum in Medicinâ usum adhibita, sine ullo effectû, tali formâ cum excrementis abeant, quali exhibitæ sunt. Indè falsò tamen concludunt imperiti, nullas Auro & Argento inesse vires, quoniam in tenuissimum pulverem

B

conver-

conversa, & ægris exhibita viribus cunctis prorsus destituuntur. Quod enim nihil omninò operentur, in causâ est Acidum Stomachi non tam efficax, ut illa aggredi, & ad operationem excitare queat. At per acidos Spiritus soluta, videlicet Aurum per Salis, & Argentum per Nitri Spiritum, in interno usu Medico evidenter suas vires produnt, ac non minus, ac Cuprum, & ferrum Corpus purgant, excrementa pariter nigro colore inficiunt, & vermes in senibus & juvenibus necant. Haud facilè etiam quis Auri & Lunæ Vitriolo, de quibus postea peculiare caput scribetur, præsentius invenerit remedium ad necandòs vermes, qui plærosque infantes, & pueros, omni auxilio destitutos morte auferunt.

Quia autem soluta Metalla, cum primis verò Aurum & Argentum ingrato suo sapore palatum offendunt, ac linguam & labia nigro colore inficiunt, ab usu eorum homines abhorrent, licet quamplurimas utilitates ad Medicinam conferre possint. His incommodis tamen obviam iri potest, eadem palato grata reddendo, & efficiendo ut non amplius labia tingant, sed evidenter vires suas prodant, & in Medico usu magna præstent. Hoc diversis modis fieri potest, quorum aliquot hic indicabuntur, & describentur.

VII. CA-

VII. C A P U T.

Quibus modis Aurum eò deducendum sit, si in usu Medico interno adhibitum fuerit, ut suas vires exerat, & à ductore ipsi addito ad operandum excitetur.

AUrum modò dictâ ratione in tenerrimas atomos reductum, diversis viis, & modis excitari potest, ut interno usu Medico exhibitum, insigni efficaciam virtutes suas manifestet.

Primò quando ipsi tales adjiciuntur Sales, qui Stomachum corroborant, & ejusdem acidum augment, ut satis validum evadens tenerum Aurum aggrediatur, solvat, & in Stomacho in Vitriolum convertat, quo in casu sal meus Mirabilis admodum præstans est, cæteris tamen salibus non spretis, quorum cuique suum honorem relinquo.

Deinde idem præstari potest, quando calci Aureæ dictæ tales adduntur Species Minerales, quæ naturali sua proprietate sudorem, & urinam expellunt. Medicamentum enim Minerale cum primum in corpore sive sudando, sive urinam propellendo, operationem suam orditur, ipsum Aurum etiam ad operandum excitat, ut eodem modo operetur, quo adjunctum medicamentum operari solet.

Sicut usu venire consuevit in sodalitia aliquo, in quo si unus aliquis cantare, saltare, virginem deperire, rixari, aut ludere incipit, alios mox ad

B 2

eadem

eadem facienda invitatur, qui aliâs quieti mansissent. Ex mineralibus inter tot incitatores primum locum obtinet Antimonium, quod quævis alia sibi adjuncta, sive ipsum Aurum & Argentum, licet vel mortua sint, secum ad operationem incitat. Ità Minerale aliquod Purgans, Sudorificum, aut Diureticum Auro mixtum, multò tutius & efficacius operatione suâ defungitur, quàm si per se, sine Auri additione, ad usum internum adhibitum fuisset. Nam in Mineralis Medicamenti operatione unâ suscitatur & impellitur ad cooperationem Aurum tenerum, quod aliâs sine tali impulsu, & incitamento, tanquam mortuum, omnis operationis expers maneret, & cum excrementis abiret.

VIII. C A P U T.

Melior Aurum & Argentum viva & efficacia reddendi Modus.

ALio, & meliore modo Aurum & Argentum viva, & efficacia reddi possunt, si videlicet idoneis aquis dissolvantur, & spiritualia reddita in usum Medicum adhibeantur, cum hoc pacto idonea sint, ad operandum, & suo modo, ac secundum suam præparationem vires suas exerendum.

Talem Aquam Auream probè apertam, & referatam aliquot ante annos parandam docui, ac sub Auri Potabilis nomine in lucem edidi: Ab illo tempore mihi modus innotuit, Aurum in
albam

albam aquam, per Medicinales quosdam Sales redigendi, quæ, ut jam omni tempore penes me in promptu est, illo priore Aulo Potabili longè melior & potior, Universalis Medicinæ vices gerere potest, ideò quia in omnibus morbis curabilibus universaliter operatur, & etiam saluari sua operatione omnibus Medicamentis mihi notis excellit, cum sensim ac pedetentim, omne noxium toto corpore expellat. Idem præstant quidem Panacæa mea Aurea, sive Aurum Purgans, & Aurum Diaphoreticum, quibus tamen Album hoc meum Potabile, ut jam à me paratur, ob operationem ut plurimum invisibilem, & contrariam Auro meo Purganti, vel Panacææ Aureæ, quæ visibiliter plærunque operantur, in nonnullis casibus præfero. Medicamenta illa cum antehac descriptionibus meis evulgarim, eorum superflua descriptione hic supersedeo, ac illud tantum addo, tria hæc Medicamenta mea, nempe Panacæam Auream, Aurum Diaphoreticum, & Album Aurum Potabile in omnium morborum præservatione & curatione adeò sufficere, ut quicumque, modo velint, nullis aliis medicamentis prorsus indigeant.

Quandoquidem verò hominibus varietas arripet, ac nonnunquam ægro alicui hujus aut alius Medicamenti color, odor, & sapor longè gratior accidit, operæ precium mihi visum fuit, adhuc 2. aut 3. Medicamenta excellentia, quæ à nemine hætenus, quantum mihi saltem innotuit, divulgata sunt, in ægrorum gratiam adjungere, Uni-

cuique liberum erit eo uti, quod ipsi magis arri-
ferit, aut modo de hoc, modo de illo periculum fa-
cere, ut illud tandem in usum suum adhibeat, quo
præ cæteris delectabitur.

Incomparabilis Paracelsus, Philosophorum &
Medicorum Monarcha, opinatus est, quatuor hæc
Mineralia, Sulphur puta, Mercurium, Antimo-
nium, & Vitriolum toti Arti Medicæ, tanquam
capitales columnas, suffultas esse, ac iis cuncta ex-
pediri posse, quæ ad omnem Curationem necessa-
riò requiruntur. Veritatem hujus opinionis res
ipsa comprobat; comprobant item ipsa illa qua-
tuor Mineralia, si secundum artem dissecta, pur-
gata, & parata erant. Alias nil valent, & plus da-
mni inferunt, quam commodi afferant, quippe
debito modo non parata, veneno suo non orbata,
& in salubria Medicamenta non conversa. Qualia
verò hodierno tempore in Pharmacopoliis venum
exponuntur, haud magni profecto sunt momenti.
Nam Antimonium, quod in vitrum conversum
vendunt, nullam adhuc boni à malo separationem
admisit.

Mercurium verò in Sublimatum veneno sca-
tentem mutant, ut & in rubeum Præcipitatum, u-
traque in externo & interno usu Medico satis pe-
riculosa: cum vulgaris Mercurius nunquam à ma-
litia sua desistat, nisi tutiore & meliore apparatu
exaltetur. Satiùs est ut dictis modis vulgaribus
paratus omnino fugiatur, ac ita nullum pericu-
lum creet.

Vulgare

Vulgare Sulphur in Flores quantumvis subriles, quales hodie in usu sunt, exaltatum nulla miracula edic, quippe nullam adhuc puri & impuri separationem passum, nec per sublimationem penitus apertum, aut idoneum redditum, ut in corpus humanum operari posset, cum tale per excrementa abeat, quale assumptum est. Acidum enim Stomachi illud solvere nescit, tantum abest, ut ipsi aliquam efficaciam conciliare posset, quandoquidem valida Aqua Fortis irrita solutione illud aggredditur.

Vitriolum artificibus austerum oleum, & spiritum acidum subministrat, ad Medicum usum parum utilitatis conferentia, si illud unicum excipias, quod refrigerantibus Syrupis & Conservis miscantur, ipsis gratam aliquam aciditatem conciliandi gratia, id quod Spiritus aliquis Salis rectificatus longe melius præstabit. Hinc quatuor hæc Mineralia, prout hodierno tempore in usum veniunt, & in Pharmacopoliis venalia prostant, pro quatuor columnis totius Medicinæ haberi, eoque titulo, quo Paracelsus ipsa exornat, gaudere nequeunt, nisi prorsus aliâ ratione præparentur.

Quantum ad Sulphur attinet, ipsi debita lotionne summam puritatem concilio, idemque cum Auro per idoneos Sales in aquam limpidam converto, ut natura eam sibi adsciscere queat, velut in meo Auro Potabili cernitur.

Antimonio puriorem suam partem subtraho, eamque Auro optimè parato infero, ut illud

B 4

efficax

efficax reddat , quod Aurum meum purgans testatur.

Vitrioli vulgaris loco utor Vitriolo ex Auro confecto , quod in Medicinâ præstare solet ea, quæ vulgare nunquam præstabit , ut mox docebitur.

In Mercurii Vulgaris & Venenati locum substituo, vel ex bono Metallo paratum, vel per Magnetem quendam ex Solis , & Lunæ radiis artificiosè extractum , sicut infra docebitur. Hic jure Universalis Mercurius Philosophorum appellatur, quia invisibilis adhuc res existens, ex aëre extrahitur, & visibilis ac palpabilis redditur, in Medicinâ & Alchymia miraculorum ingentium effector, ut postea audiemus.

Antequam verò ad Vitriolum & Mercurium pergam , consultum duco præmittere bonum adhuc medicamentum auxilio Antimonii ex Argento parandum , ut ita cuique innotescat , etiam Aurum & Argentum , quantumvis densa & compacta , aliorum Medicinalium subjectorum adjectione , excitari , & eò deduci posse, ut vires suas edant , sicut supra pluribus indicavimus. Hujus ex Argento & Antimonio Medicamenti apparatus se habet , ut sequitur

IX. CA-

I X. C A P U T.

Ex Argento & Antimonio bonum Medicamentum parandi modus.

EX Antimonii Minerâ primum para, secundum Artem, ac re acetum per destillationem; postea fume unam partem Antimonii optimi, & calcis Argentæ puræ duas partes, quas probè elotas accuratè terendo cum Antimonio commiscebis, ut in gryseum, aut subnigrum pulverem mutantur. Vitreæ cucurbitulæ, aut parvæ retortæ immisso huic pulveri affunde Aceti Antimonialis tantum, quantum pulveri illi in pulmentum tenue redigendo sufficit. Ex vitro arenæ imposito Acetum dictum abstrahendum est, affusione & abstractione tamdiu ac toties repetita donec nigrum Antimonium suum nigrorem, & Argentum suam albedinem amiserit, & utrumque in rubeum lapidem, cinnabari similem conversum fuerit, quod tertiâ circiter, aut quartâ cohobatione fieri plærumque consuevit.

NB. Si forsan error committeretur, ut ignis nimium auctus, in abstractione massam in vitro colliquaret, efficeret omninò, ut ipsa massa acetum non admitteret, aut absorberet; necesse igitur erit, ut vitro confracto, massa eximatur, terendo rursus in pulverem minutum redigatur, & operationes dicto modo repetantur. Medicamentum hoc in rubrum lapidem mutatum, ac in lapide in

B 5

minutum

minutum pulverem contritum à me appellatur Luna Purgans, ac in omnibus morbis, tanquam Panacœa aliqua, sicut Aurum meum Purgans, summo cum fructu, & successu ad usum adhiberi potest. Medicamentum enim hoc ex Argento admodum leniter operatur, omnes pravyos humores ex omnibus membris totius corporis humani expellendo, id quod, præter Auream meam Panacœam, vix aliud Medicamentum præstiterit. Nil enim impuri in corpore relinquit, non solum purgando, sed etiam sudorem & urinam excitando. Si in propinandâ fortiore dosi casu erratum fuerit, etiam vomitus excitabitur, præsertim apud eos, qui bile abundantes, ad vomendum proni sunt. Infantibus infra quatuor septimanas dosi exhibetur, magnitudine grano seminis rapæ respondens, ac lacti materno in cochleari mista propinatur. Ipsos ab Epilepticis insultibus liberos conservat & liberat. Si intra vertentis anni spacium variolis, aut similibus occupati deprehendantur, dosi augenda, & ipsis octava, aut quarta grani pars exhibenda, quæ ex infantibus per inferiora omnes impuritates educet, & faciem incorruptam servabit. Iis qui intrâ unum & 10, aut 12. ætatis annum versantur, & vermibus laborantes in febres acutas incidunt, quæ haud paucos, omni ope destitutos, vitâ orbant, pro virium, & annorum ratione à dimidio usque ad 2. grana dosi augenda est, si necessitas postulabit. Ita enim vermes necabuntur, & febris depelletur. Imò si in infantibus aut pueris,
& puel-

& puellis febres, non à vermibus, sed ab aliis causis originem traxerint, hujus medicamenti tantum ipsis propinatur, quantum ad purgandum, & sudorem eliciendum requiritur: hoc pacto, sine ullo vitæ periculo, pristinae sanitati restituuntur. Contra pestem, aliasque febres, in adultioribus, mediæque ætatis hominibus, ut & senibus, vix ullum commodius, & præsentius medicamentum invenietur, quàm mea Panacæa Aurea, sive Aurum Purgans, & hæc ipsa Luna Purgans hîc descripta. Dosis est ab 1. usque ad 5. vel 6. grana, pro ratione ætatis & morbi. Diætâ illa observanda, quam in Panacæa meâ usu descripsi: Nimirum æger, post assumptum hoc Purgans Argentum, ad minimum 3. aut quatuor horas à somno & omnibus cibis abstinebit, & à frigido aëre sibi cavebit, eorumque rationem accuratam habebit, quæ in bonâ diætâ observandâ necessariò respiciuntur. In Morbo Gallico, Hydrope, Lepra, Calculo, Podagrâ, ac quibusvis aliis morbis, quocunque etiam nomine appellentur, Medicamentum hoc dictum, cum Panacæâ meâ Aurâ tutò, & absque omni periculo ad usum admittitur, ut post Deum ei ipsi tuto homines confidere queant. Alias hoc Medicamento in Metallicis plura præstari possunt, quorum indicio supersedimus, ea indicasse contenti, quæ Medicum usum spectant. Præterea quoque admodum efficax est, in curandis externis vulneribus, & ulceribus, si intrinsecus tantum probè administretur, & externi illi corporis defecti puri
& mun.

& mundi conserventur. Brevi temporis spatio percepturi inde plus commodi, quàm ex tantâ emplastrorum, & unguentorum farragine. Deum laudate, & ipsi pro tantis bonis gratias agite.

X. C A P U T.

*Vitrioli Auri preparatio, & usus
in Medicinâ.*

Solve Aurum in Sale aliquo Mirabili Sulphureo Acido, & non Alcalifato per humidam viam: Solutionem per filtrum trajice, & phlegma inutile tamdiu abstrahere, donec cuticula appareat, quâ apparente residuum frigori expone, ubi instar smaragdi viridem lapidem nancisceris. Quod non concretum est, denuò usque ad cuticulam evaporare, ut reliquum vitriolum adipiscaris. Sic totum Aurum cum omni Sale Mirabili in Vitriolum concresecet, gramen viriditate suâ referens, quale Natura nunquam produxit. In hac autem Smaragdina tabula multa mirabilia scripta inveniuntur, quæ quilibet nec leget, nec intelliget. Quæ medicinam spectant, de iis nonnulla hic attingam, ac primo quidem, quale hoc Vitriolum esse debeat, & quibus notis agnoscendum sit. Parum ejus pollice ferro puro affricturn, illud deaurat, contra quam Vitriolum vulgare, quod ferro cupreum colorem inducit. Indicium hoc est Vitrioli hujus Aurei debito modo parati, ac in Medicina efficientis ea, quæ ipsi hic adscripturus sum. Pariter
Cu-

Cuprum & Orichalcum aureo colore obducit , ac mirabilia præstat cum Mercurio, si cum eo per humidam viam digeratur, quæ brevitatis causâ hîc omitto. Crescit enim ita instar arbusculæ, atque aurea germina emittit,

Virtutes ejus Medicinales quod attinet, eæ à me inventæ hic paucis describentur. Proculdubio adhuc plures & excellentiores in ipso latent, quæ hætenus quidem me fugiunt, sed temporis progressu in apertum prodibunt.

Præcipua verò hujus Vitrioli Aurei efficacia & virtus, quantum quidem mea fert cognitio, consistit in purgatione, & educatione omnium pravorum & noxiorum humorum, totius humani corporis, ut & hujus ipsius corroboratione; In hac re nullum sibi aliud medicamentum simile aut par habet. Adde quod operatione suâ celeriter, imò celerius, quàm ullum aliud Purgans, defungatur. Nam quamprimum intrâ corpus assumptum fuerit, confestim operationem suam orditur, quippe Sal est solubilis, cui corpora non reclusa, aut reſerata neutiquam respondent, cum ad minimum per dimidiam, aut totam horam in stomacho hæreant necesse sit, antequam operationem suam inchoent. Ac quoniam quodvis Vitriolum Vulgare hostis est capitalis omnium Vermium ventris, ac febrium ex ipsis orientium, quibus plurimi infantes & pueri ac puellæ, omni auxilio destituti moriuntur; omnibus Patribus ac Matribus familias, quibus sui liberi chari sunt, hoc Auri Vitriolum maxi-

maximè commendo, ut semper in promptu habeant, quò in necessitatis casu ipso uti possint. Hoc ipso enim nullum aliud melius, & certius remedium contrà vermes reperi, quoniam non solum eos necat, sed etiam exturbat, ac ægros corroborando, omnes tam seniorum, quam juniorum febres tollit. Maximum item est arcanum in Peste, in quâ certè omnis longior Medicamenti in corpore tardatio noxia est. Est quoque non modo certum, ac tutum Medicamentum Curativum, sed etiam Præservativum in Peste, & omnibus acutis ac contagiosis febribus, tam juniorum quàm seniorum, cui par aut simile vix ac ne vix quidem invenietur. Celeriter enim, & velociter hoc Vitriolum à corde quodvis venenum, & quemvis fervorem retrahit, ac ex omnibus membris totius corporis retractum, per omnia emundatoria exturbat, præcipuè verò per secessus & sudores. Si etiam, morbo postulante, & ægri viribus perfectibus, majori dosi propinetur, vomitus quoque excitat, & bilem potenter expellit. In Lue Venerea præcipuam virium suarum efficaciam ostendit, tartareos fluxus, & acutos humores, ex toto corpore potenter ejiciendo, qua operatione Calculosis quoque & Podagricis multum auxilii & solatii affert, juniorum & seniorum Epilepsiam removet, & Hydropicos aqua sua intercuteliberat. Ut quasi uno verbo complectar, tam Universale Purgans, ex toto Corpore exterminat, quicquid damnosum & noxium in ipso reperitur. Par sibi
non

non habet remedium in puerorum, & puellarum febribus, vel ex Vermibus vel ex Stomacho corrupto ortis, quæ tot infantes, & pueros ac puellas, omni ope carentes, morte abripiunt. Nec etiam arbitror, in Peste, ac omnibus cæteris febribus acutis, quæ tam celeri morte homines perimunt, melius remedium hoc Auri Vitriolo repertum iri, si nimirum legitimo usu adhibeatur. Dosis parva est, & facile grata redditur infantibus ac pueris, addita parvâ sacchari quantitate, aut aliarum rerum, quæ dulces sunt. Recens natis infantibus contrâ Epilepsiam vix octava unius grani pars propinatur. Inter primum, & 10, aut 12. ætatis annum versantes, pro annorum ratione, 1. 2. aut trium granorum dosin admittunt, quæ in reliquis ætatibus, secundum annos & ægri conditionem augeri potest. In Vermibus tam fortis esse debet, ut non solum eos probe purgando necet, sed etiam necatos ejiciat. Nam ex necatis illis vermibus, si in visceribus remaneant, rursus alii & novi enasci solent. Effecturum me hujus medicamenti revelatione spero, ut in posterum tot infantes & pueri, ac puellæ, à febribus per vermes excitatis, non auferantur, sed plures à tam immaturâ morte immunes conserventur.

Sed dicat, aut cogitet hîc aliquis, quid causæ sit, quod tantum infantium, & puerorum ac puellarum rationem habeam, & de ipsorum conservatione ab immaturâ morte ad eò sollicitus sim. Huic respondeo, quod nihil magis necessarium sit, quàm

quàm ut infantibus & libeîis innocentibus, qui neminem malo affecerunt, & quorum jacturam parentes ægerrimè ferunt, debito solatio, & auxilio succurratur. Certum enim est, & extrà omnem dubitationis aleam positum, quod inter morbos Epilepsia primus sit, qui recens natos infantes adoriatur, & ipsos è medio abripiat. Sequuntur ut plurimum Morbilli & Varioli, qui haud paucos etiam auferre solent. Accedunt his Vermes, & inde Febres ortæ, quæ ipsos continuo ardore affliçant, ut omnem edendi appetitum amittant, ac nil nisi potum appetant. His depellendis nullum parentes remedium adhibent, talium hospitem præsentiam ignorantes, & non perspicientes, quando ægri pueri ac puellæ ventres intumescerent non habent. Porro ex ventribus intumescerentibus Vermium præsentiam cognoscentes, etsi remedia quædam adhibere cupiunt, ea tamen ægris infantibus, ipsa adversantibus, ægrè propinare possunt. Imò licet nonnunquam de communi semine contra vermes, aut aliis pulveribus vegetabilibus aliquid ipsis exhibuerint, ex decem tamen vix uni auxilium fertur, & ægri se pejus ac pejus habere solent. Morbo tandem eò progrediente, ut jam mortem imminere Parentes videant, Medicus accersitur, qui si morbum à Vermibus ortum ducere intelligit, ac bono medicamento instructus est, confestim ægro opem fert, ac ipsum morbo liberat. Sin vero destitutus fuerit bono medicamento, ac ægrum dulcibus suis syrupis refocillare
tenta-

tentaverit, toto cælo errat, quippe Vermibus nutrimentum ejusmodi succis dulcibus suppeditans. Nihil quoque hic adjumenti confert aqua rosacea linteolis applicata capiti, ejus ardorem sedandi gratia: Parum item purgantes potus lenes efficiunt. Quodocunque enim Vermes sentiunt, aliquid sibi contrarium ægro propinatum esse, mox se occultant, in globum contorquent, ac excrementa transire sinunt. Si animadvertunt, dulce quid, quo ipsi delectantur, ab ægro comestum esse, ex eo alimentum suum capiunt, ac vivi manent. Ac si quandoque casu aliquo eveniat, ut unus aut alter ab excrementis abripiatur, cæteri tamen illæsi remanent, ac morbus non tollitur, sed magis ac magis invalescens, tandem ægro vitam eripit.

Qui tales Febres, à Vermibus ortum ducentes, feliciter curare molitur, in defectu hujus Vitrioli Aurei, per 3. aut 4. dies ægro talia propinet necesse est, quæ amaritudinem in stomacho efficiunt. Ac licet amara ægrorum infantium palato ingrata accidant, Vermibus tamen adversantur, & eos necant. Amaris igitur ejusmodi rebus per 3. aut 4. dies propinatis, Vermes quandoque primo aut secundo die in nonnullis ægris moriuntur; in aliis verò nonnunquam quarto demum vitam amittunt, & abeunt..

Quantum igitur ad amara ista medicamenta attinet, de quibus hic scribo, quod in ore non esse amara, sed in stomacho amara fieri debeant, Me-
C
talla

talia esse dico, ac cumprimis Ferrum. Cuprum, Aurum & Argentum, quæ soluta saporem admodum amarum, & ingratum obtinent. Quod autem Aurum & Argentum intrâ corpus sumpta, quando nimirum limata, & minutissimè trita sunt, nihil planè operentur, inde fit, quia Stomachi Acidum nimis debile est, ut illa aggrediatur. Idcirco necesse est, ut prius in sua Vitriola convertantur, quando in Stomacho debent operari, sicut jam de Auro docui. Quia autem quilibet ejusmodi Vitrioli Aurei, & Argentei compos fieri nequit, consultum mihi visum fuit pauperibus revelare certum, & nunquam fallens Secretum cujus ope Vermes in junioribus & senioribus necantur,

Medicis haud ignotum est, quodvis Vitriolum Vulgare, quo tinctorum ad nigrum colorem utuntur, junioribus propinatum & Vermes necare, & necatos educere. Sed ob ingratum & adversum suum saporem parvulis admodum ægrè propinatur. Si autem Vitrioli vulgaris proprietates accuratiore mentis trutinâ examinentur, nihil aliud esse illud comperietur, quam merum Sal acidum à quo Ferrum, aut Cuprum, aut utraque simul, in terrâ, per naturam soluta sunt. Si jam nobis libuerit, etiam in Stomacho Vitriolum conficere possumus, quod æque operabitur, ac illud quod à Naturâ factum per os assumitur; Nimirum ita, si minutissimas Cupri aut Ferri limaturas debito pondere parvulis propinemus, quæ nul-
lum

lum saporem ingratum continentes, ipsis facili negotio exhiberi possunt. Nam in tenues limaturas reductum, & facilem solutionem admittens Metallum, ut primum in Stomachum venerit, Acidum ibi offendit, à quo facile solvitur & in Vitriolum mutatur, quod eadem operatione quàm illud, quod in Terrâ à Naturâ paratum est, fungitur.

Observanda autem hîc differentia inter Cupri & Ferri limaturas, quæ est, quod Cuprum fortiter admodum, sed Ferrum multo lenius operetur. Adde quod illud Stomachum ad vomendum impellat, hoc verò nullos vomitus concitet, aut raro admodum Stomachum turbet, ac tantum eo in casu, quando majori dosi exhibitum est. Inter omnia talia medicamenta igitur ferrum est optimum, tutissimum, & minimos sumptus requirens, licet satis vile, & abjectum superbis videatur. Nullum præterea dubium est, quin ignorantia Fratres illud ludibrio sint excepturi, & dicturi: Si Glaubero aliud melius remedium contra Vermes non est cognitum, quam hoc ipsum ex crassâ Ferri limatura constans, satius fecisset, ut illud sibi soli retinisset. Si Ferrum tantis viribus pollet, non est cur nobis pretiosum suum Vitriolum Auri tot prolixarum laudum præconiis insinuet. Sed his respondeo, quod ob juniorum Vermes Auri Vitriolum parandum non docuerim. Interim descriptioni Virtutum ipsius hanc etiam adjunxi, ut ut ita demonstrarem, illud ipsum quoque, tam

excellens contra Vermes remedium existere, ac febres ab ipsis profectas tollere. Quoniam verò earundem Cura facilius perfici potest, sicut modo de Ferri limatura dictum est, jure ac merito viâ compendiosioris ratio habetur. Vitriolum Auri adhibere cuique liberum est. Pauperibus Ferrum commendo, cujus ubique compotes fieri possunt. Nullus pagus adeò parvus est, in quo Faber ferrarius non habitet, qui necessitate postulante aliquid limaturæ suppeditare queat.

Ut autem sententia mea sano sensu percipiat, necessarium duco magis perspicuâ oratione hanc rem declarare, nimirum, quo pacto, & quam commodè parvulis ægris Ferri limatura exhibenda sit. Hoc ita fit. Quando infantes adhuc ex matrum mammis lac sugunt, aliquot dictæ limaturæ grana saccharo mista, à 2, ad 6, aut 8, oribus ipsorum inferi possunt, ut mox mammis applicati cum lacte illa sugant, quæ ita cum lacte inter sugendum in stomachum defluat. Quo tribus se invicem sequentibus diebus ita facto, vermes necantur, & Febris evanescit. Si verò quis aliâ, quam per nutrimentum ordinarium, ratione ipsis hoc medicamentum propinare voluerit, pro lubitu suo id facere poterit. Infantibus, qui lacte materno non nutriuntur, sed more consueto, ex lagenulâ aliquâ potum suum hauriunt, facili negotio exhiberi potest, dum in lagenulam illam immittitur, & digito ipsius lagenulæ orificium clauditur, ut in ipsâ inversâ Ferri
lim2-

limatura ad ipsum orificium delabatur, & ab ipso infante bibente sugatur, ac cum potu in stomachum deferatur. Majoribus natu pueris & puellis, jam maturiore intellectu præditis, faciliiori negotio, & quavis ratione exhibetur, si modo dicatur, quod pristinam valetudinem bonam recuperaturi sint. Iis, qui 10. aut 12. annum agunt, tuto per 3. aut 4. dies quarta, aut etiam dimidia pars ponderis, quod quintlein appellari solet, propinatur. Interea cibi, quibus utentur, non sint duræ concoctionis, sed parati ex oleribus, prunis, & aliis ventrem emollientibus, & laxantibus rebus, quæ Ferri operationem promovent, & pristinæ valetudini bonæ ægros cò citius restituunt.

Non potui autem hîc intermittere, quin tutissimum hoc, & minimè sumptuosum Medicamentum contra omnes Vermium Febres, quæ tot parvulos, omni ope destitutos, morte abripiunt, de meliore notâ commendarem omnibus Matribus familias, quæ liberos suos amore complectuntur. Nemo tamen ejus vilitatem curet, sed potius cogitet, quod Deus etiam viles & spretas res magnis virtutibus dotaverit. Ipsa certe Cura hæc Vermes, morbosque ex ipsis ortos tollens Naturalibus suis rationibus validè fulcitur. Nam quia quodvis Vitriolum commune Vermibus venenum est, sed propter amarum, & nauseam concitantem saporem palato maximè adversatur, benè faciunt, qui Ferrum, omni

C 3

sapore

sapore carens, in locum vulgaris Vitrioli substituant, ut parvulis propinatum, in ipsorum stomacho in Vitriolum convertatur, ac Vermes occidat, & exturbet. Multis experimentis, ipse in liberis meis, Vermium curam tentavi, sed abjecto Ferro nullum tutius, & melius deprehendi.

Historiam narrabo docentem, quid mihi cum Viri cujusdam haud parvæ notæ infante, in simili morbo, à Vermibus exorto, usu venerit. Consulebar quodam tempore à divite quodam Viro, de infantis sui morbo, cui tantum dabam limaturæ Ferri, quantum ad unam dosin sufficiebat, ut ipsi propinaret. Bono Viro absurda res videbatur, infanti alicui limaturam Ferri exhibere, qui id propter usum ejus intermittens, duobus Medicis vocatis limaturam ostendit, eosque rogavit, an consultum ducerent, ut infanti suo propinaretur. Hi maximè usum ejus dissuadebant, dicentes, ejus usu infantem interfectum iri; Medicamentum esse ad equorum curam relegandum, se longè tutius & melius præscripturos. Nullum igitur infanti periculum à Vermibus imminere dictitantes, eidem syrupum refrigerantem & purgantem præscripserunt, Febris tollendæ causâ, & ex Margaritis confectiones, cum aliis corroborantibus aquis adjunxerunt. Sprevit has potiones Mors, & infantem abripuit: Ex mortui ore autem magni Vermes crepserunt, ac indicio parentibus fuerunt, intempestivè admodum

dum meum consilium repudiatum esse, forsan ideo, quia medicamentum non sumptuosum, & ex vili subjecto paratum erat. Sed pœnituit nimis ferò parentes: Mater postea in vicinæ cujusdam domum veniens, feбри & vermibus laboranti infanti limaturam illam dictam, quam ipsi dederam, exhibuit, qui acceptâ unicâ illâ dosi se melius habuit, ac sensim ad pristinum bonæ valetudinis statum reversus est. Eum autem in finem historiam hanc apponere hic volui, ut demonstrem, viles & abjectas res sæpè plus, quam Margaritas, & pretiosos lapides præstare posse.

His concludo dissertationem hanc admodum necessariam de Vermibus, ac Febribus ex iis originem ducentibus, à quibus haud exigua parvulorum copia extinguitur. Neminem spero ægrè laturum, quod tam prolixo sermone de Vermibus hic egerim. Necessarium enim duxi causam indicare, propter quam tot parvuli in ætatis flore mortem oppetant. Qui fidem adhibere negat, suo damno rem experiatur.

X I. C A P U T.

De Mercurio, ejusque excellentibus, tam Medicis, quàm Chymicis virtutibus, non antem vulgaris, & ubique noti, sed Philosophorum Mercurii, qui per vulgare, & notum: sed prius Magneticum redditum Aurum & Argentum ex superioris Solis & Luna radiis, ope & auxilio aëris, extrahitur.

QUot & quantæ inquisitiones institutæ sint, & quot, & quam multiplices opiniones de Philosophorum Mercurio per tot secula extiterint, lippis & tonforibus notum est, satisque cognitum iis. qui tot, ac tam multiplicia scripta, quæ adhuc hodiè extant, pervolverunt. Quot capita, tot sensus; unus ex hâc, alter ex illâ materiâ ipsum parare instituit. Unde totum hoc negotium eò tandem progressum est, ut fides Mercurio tali penitus abrogata sit, ac si in rerum naturâ nunquam extiterit, & adhuc nusquam existat, quia tot mille hominum ejus inquisitione occupati fuerunt, & paucissimi ejusdem compotes facti sunt.

Quorundam opinione Mercurius currens ex optimis Metallis, Auro puta & Argento eliciendus, & in Universalem Medicinam maturandus est, ut videre est apud Basilium, Paracelsum, aliosque Philosophos.

Alii opinati sunt; ex Auro & Argento purissimam

nam Substantiam eliciendam esse, non tamen sub formâ Mercurii currentis, sed sub aqueâ specie, in Medicinalem Lapidem, ignis auxilio, coagulandâ, & figendâ.

Nonnulli persuaserunt sibi, quod jam maturum, & fixum Aurum & Argentum, ad tam grande opus planè non sint idonea, sed contra potius quærenda in talibus subjectis, quæ nondum aliquam speciem sibi adsciverunt, & quasi adhuc in universali illo & magno Chao, nempè aëre delitescunt, quia viderunt, quod omnium rerum vita in aëre occulta jaceat, & ab unaquaque creaturâ Dei, ad sui vitam, & augmentum, Magnetico modo, quotidie, & sine intermissione ex eodem attrahatur: haud aliter, ac seminum, quorum plurimæ & diversissimæ species uni terræ inferuntur, quodvis, pro sua natura & proprietate, vitam & augmentum ex eadem sibi adsciscit.

Ita etiam fieri posset, ut Metalla quoque, secundum suam naturam & proprietatem, ex terrâ, aut aëre augmentum suum elicerent, si modo nobis suppeteret verum semen, vel verus Magnes, qui incrementum illud eruat. Nam quare Deus his suis creaturis, non æquè ac aliis, semen ad augmentum sui dedisset? Ita tot ac tam variæ opiniones de Mercurio Philosophorum emerferunt, ac plurimi ejusdem inquisitioni summam operam dederunt, sed paucissimi eodem potiti sunt. Culpa tamen hujus rei, non naturæ neque arti, sed inquisitori est imputanda, quia errans debito loco non

quærit. Equidem jam ante plures annos, ejusmodi spiritualis, & Aurum atque Argentum attrahentis Magnetis inquisitioni summo studio inhiavi, sed verum scopum hæcenus attingere nequivi, donec tandem forte fortuna animadverti, & fugacibus, & imperfectis Metallis, & Mineralibus, qualia sunt Plumbum, Stannum, Bismuthum, Zincum, & Antimonium, artis beneficio, sine ulla Mercurialium rerum additione, Mercurium vivum, & currentem extrahi posse. Ac licet plures Philosophos hanc rem affirmantes legerim, tamen semper de eadem dubitavi, & quidem non sine causâ, quia in juventute mea, magni nominis cuidam Viro in laboribus Chymicis inserviens, biennii spatio ducentos quidem, Mercurium Saturninum conficiendi modos, tentavi, ex quibus ne unus quidem successit. Dictus autem Dominus ad studium hoc Saturnini Mercurii acquirendi tantum excitatus est sequente occasione. Familiaritas ipsi intercedebat cum pluribus Magnatibus, Alchymiaë desiderio quoque flagrantibus. Eorum unus, ex Plumbo Mercurium vivum conficere, & in optimum Aurum convertere noverat, qui meo Domino lotonem aut aliquanto plus istius Mercurii miserat, unâ cum modo eundem in Aurum convertendo & figendo. Laborem aggrediebamur, voto nostro respondentem, & tantum Auri supeditantem, quantum Mercurii nobis missum fuerat. Successus hîc speratus tanto meum Dominum

minum ardore inflammavit, ut non quieverit, donec modum Mercurii Saturnini conficiendi ab eo, qui ipsum callebat, impetraret. Sed quotiescunque secundum præscriptum illum nobis modum, operationem tentavimus, spes nos & labor frustrata sunt. Interea Dominus ille satis concessit, & nos nihil efficere potuimus. Hinc summa inquisitione passim indagando operadata est, tantaque Processuum, aut Operationum se copia obtulit, ut ad illarum omnium elaborationem vix biennium mihi suffecerit, quamvis ne una quidem optatis nostris satisfecerit, & omnes nostri labores irriti fuerint. Ea propter fidem Basilio, & Paracelso adhibere non potui, quando apud ipsos legi, quod Aurum, & Argentum in vivum & currentem Mercurium resolvi queant, quandoquidem mihi & aliis tanto labore & sudore constitit, immaturi duntaxat Plumbi in Mercurium conversio, quam tamen adipisci non poteramus. Unde in eam incidi opinionem, Philosophos, Mercurio suo currente, aliud quid denotasse, ac proinde opinioni meæ tamdiu constanter adhæsi, donec fortè fortuna Mercurium ex Plumbo confeci, & aliquoties eodem successu operationem repetii. Eandem quoque aliis revelavi, qui hætenus, & quidem parva quantitate idem præstiterunt. Sed in eo nonnulli desudabunt, ut majore copiâ ipsum parare addiscant, præcipue quia certo constat, quod haud parvum commodum in ipso lateat. Imò si nihil

aliud commodi præstaret, in Aurum tamen converti potest, cujus rei certitudinem jam habeo. Nam aureo nummo ejusmodi Mercurius si illinatur, ipsum album reddit, ac ab ipso prunis imposito ita discedit, ut colore majore & altiore ipsum tinctum relinquat. Quod si hic labor aliquoties iteretur, Auri pondus accrescendo incrementum sumit, unde facili conjectura provideri potest, quod puræ calci aureæ adjunctus facile sit in bonum Aurum brevi temporis spatio abiturus. Nec ullum dubium est, si quis porro talem Mercurium debito modo tractandi rationem nosset, quin aliquid magni ex ipso sit consecuturus, quoniam tantum boni de Saturno omnes Philosophi in suis scriptis pollicentur. Universi affirmant, Plumbum intrinsecus Auro longè præstare. Quot Philosophi sunt, qui Universale ex ipso parare docent. Legantur Isaaci Hollandi Opus Universale, Paracelsi Coelum Philosophorum, Parvus & magnus Rusticus &c. Multi expressè scribunt, quod omnia in Plumbo reperiantur, quæ Philosophi quærunt. Hinc leprosum Aurum illud nominant. Quidam Philosophi scribunt, Mercurio inesse omnia quæ quæruntur; fortean non vulgarem, sed talem intelligunt, qui ex Metallis erutus est. Sed nos misso hoc Saturni Mercurio videbimus, & dispiciemus, an melior, & majoris momenti alius inveniri queat. Interea Mercurius Saturni dictus circumvolare, ac bona nova asferre poterit amicis veritatis,

ritatis, quod Glauberus jam in via sit, divino auxilio de omnibus suis hostibus Diabolicis triumphaturus.

Perrecturi igitur investigabimus, num alius & melior Mercurius illo, quem currentem Plumbum subministrat, reperiatur.

Mihi naturæ arcana accuratius pervestiganti, clarissimo aspectu in oculos incidit, quod omnia, quæ vivunt, & crescendo incrementa sumunt, Solis operatione prodeant, adeò ut fructus tanto excellentiores evadant, quanto propius ipsi sunt admoti; ac tanto viliores fiant, quando remotius ab ipso discedunt. Exemplo sit vinum, quod eò nobilius erit, quò propius ad Solem accesserit, at eò vilius, quò longius ab eodem discesserit.

Idem observare est quoque in generatione Metallorum, ex quibus Auri plurimum in calidioribus, & Argenti major copia in frigidioribus regionibus se offert. Res nota est, ac omni disputatione caret. Cum igitur viderim, calidos Solis radios, cum humido, & refocillante lumine Lunari, non modo Aurum, verum etiam excellentia Vina, & optimi saporis fructus, imò etiam vilissimas herbas maturare, & omnibus gratissimum saporem conciliare, haud immeritò conclusi, si calidis radiis Solaribus, & humido Lumini Lunari, commoda Matris, seu idoneus Magnes opponeretur, qui diebus & noctibus operationes ipsorum exciperet, fieri non posse, quin ipsorum semina tali Magneti se insinuantia, in excellentissimum

tissimum fructum abitura, & perfectam maturationem consecutura sint. Periculi faciundi causa aliquando rem tentavi, & purum Aurum, ac Argentum artificiosè parata, aperta, ad Magneticam attrahendi virtutem deducta, & probè mixta, Soli & Lunæ exposui, visurus, & experiturus, quid inde profecturum esset. Ratus postea, quod satis diu in Sole & Luna stetissent, parvæ retortæ vitreæ immissa, imposui arenæ, omnemque humiditatem ab Aureo & Argenteo Magnete, ex aëre attractam, destillatione separavi. Aquam nactus sum dulcem quidem, sed viribus neutiquam carentem. Ignis autem fortior adhibitus huic Magneti liquorem astringentem, Auri flavo colore apparentem, & huic ipsi similem extorsit. Siccum Magnetem dictum denuo Solaribus & Lunaribus radiis exposui imprægnandum, ut viderem, an alter, & sequuturi partus primo in omnibus responsuri essent. De his verò non dubito, quin indole & naturâ suâ patri & matri sint responsuri, aut etiam his ipsis pulchriores & excellentiores futuri. Nam Primogenitus ille Partus, longè excellentiorem Patre suo ipsius pulchritudinem, in mundum secum attulit.

Interea hunc Solis & Lunæ partum accuratio-
ri examini subjiciens, ut ejus virtutes, & vires
explorarem, illud in ipso primum deprehendi,
quod in ipso, adhuc ita fugace, magni momenti
Medicamentum lateret. Ac quodam tempore
ipsum

ipsum tractans, casuque nonnihil ejusdem Auro impingens animadverti, quod Aurum album reddiderit. Sæpius verò idem liquor Auro affriktus, tandem in se latentem Mercurium vivum produxit, quem ita vivum & visibilem, ex hoc ipso liquore extraxi: sed melius est, ut non vivificetur, sed ita, quemadmodum natus est, figatur, & constans reddatur. Jam itaque autumnò, talem Mercurium, qualis per Aurum & Argentum, non tam Corporalia, sed Spiritualia, ex aëre extrahitur, pro vero Mercurio Philosophorum habendum esse.

Si quis hic objicere, & dicere vellet, non ex aëre hunc Mercurium provenire, aut per Magneticum Aurum, & Argentum ex Solaribus & Lunaribus radiis non extractum esse, ille dicat, quicquid volet, interim ea, quæ cupit, non adipiscens. Tantietiam meâ non interest, undeunque oriatur, dummodo eodem potiri possim. Si ex Auro & Argento prodiret, ideò non esset repudiandus, sed omninò melior existeret illo, qui ex crasso Plumbo confectus Aurum, imò forsan Tinctura evadit, si ritè tractare ipsum quis nosset.

Communi Proverbio fertur, quod pomum non longè à trunco decidat, & quisque naturæ suæ semina sequatur. Quo nobilior est truncus, eò flebilis est lignum ejus. Juniores seniorum cantilenas canendo repetunt. Indicant autem hæc dictoria, tanto excellentiores fructus esse, quanto

quanto meliore natura arbor excellit : quod nunquam fallit. Unde necessario talem Mercurium, qui per Aurum, & Argentum ex aëre exhaustus est, aut ex Auro & Argento prodiit, longè meliorem esse oportet illo, qui Plumbo extortus est. His autem acquiesco. Quisquis inde capiat, quicquid voluerit. Posteris relinquere volui ea, quæ in tanti momenti rebus mihi innotuerunt. Nullum vero mihi dubium est, quin ignorantes Asini, hostes mei capitales (alios enim inimicos non habeo) more suo diabolico omnia hæc pro mendaciis putidis habituri sint, id quod jam sæpius ab ipsis antehac factitatum est. Sed veritatem non oppriment, constantem in suo statu mansuram, & semper duraturam; Interea omnes libellorum famosorum fabri, & calumniarum ac mendaciorum architecti, cum suis mendaciis diabolicis, ad diabolum Patrem suum, in gehennam migrabunt, ubi meritam suam mercedem accipient.

Maximi verò momenti Arcana hæc apud me solum non hærebunt, quippe qui decrevi, adhuc nonnullos integros & sinceros homines eorundem participes reddere, ut veritatis patrocinio suscepto eadem contrà impios sicarios tueantur.

Quod ad hujus Aurei Mercurii Medicas virtutes attinet, de iis hoc moneo, quod talis, qualem primâ destillatione se obtulit, existens in Medicinâ cautè sit usurpandus, quia est adhuc
imma-

immaturus, & nuper natus, qui intrinseco usu adhibitus nimis fortiter corpus humanum aggreditur. Ideò præstat, ut cum aliquo corporali Auro, bene aperto figatur, ità effecturus ea, quæ Universalis Medicina efficere potest. Equidem ipsi nullam adhuc constantiam, & fixitatem conciliaui, eò quod tempus ipsum ritè tractandi me defecerit: Interim alii sunt, qui hunc laborem ad manus capient, & suo tempore plura de ipso manifestabunt. Indicio præsentis quisque contentus esto, nimirum, verè vivum & currentem Mercurium, non modo ex mollibus, & fugacibus, atque adhuc immaturis, sed etiam maturis Metallis elici posse, de quo cum quam plurimè maxime dubitent, non potui intermittere, quin tanquam verissimam rem, ipsis indicarem. Quicumque voluerit, rem ipsam perscrutetur. Viam me hîc indicasse sufficit. Edant itidem alii aliquid in lucem, ut ità Veritas, quæ tamdiu hætenus pressa est, tandem è tenebris in apertam lucem emergat.

Ad Vinum tandem perveniamus, & videamus, quantâ cum Auro & Homine harmoniâ, & familiaritate conspiret.

D

XII. CA-

XII. CAPUT.

Quanta Vino cum Homine & Auro harmonia, quanta familiaritas, & quantus amor intercedat.

EX omnium Philosophorum scriptis constat, Hominibus Vinum & Aurum salubrem medelam existere; sed tamen non ità crassa, & sine omni præparatione, sicut ex terrâ pròdeunt, sed ex ipsis destructis purissimæ partes extractæ, & rursus conjunctæ. Hunc finem consequendi gratiâ multiplicium menstruorum usus invaluit, quorum semper unum alteri excelluisse repertum est. Vulgaris Spiritus Vini Auro neutiquam est familiaris, propter immaturum, & combustibile suum Sulphur, à quo tanquam inimico suo Aurum penitus abhorret. Hâc de re in diversis Scriptorum meorum locis mentionem feci, & in hoc ipso tractatu docui, quod Aurum solutum, ex Aquâ Regis, per Aquam Tartari præcipitandum sit, ut tenerriam atomi acquirantur, quod nullâ alia ratione fieri potest. Vulgare enim vinum crassum, & vulgaris, atque impurus Tartarus Sulphureus Auri hostes sunt, quod liquido apparet ex hac præparatione subtilissimæ Calcis Auri, per Aquæ Tartari affusionem, ad fundum præcipitis datæ.

Hujus

Hujus rei, ac ipsius Veritatis certitudo ita explorari poterit, si aliquantulum Auri, per Aquam Regis soluti, in vitrum vini Rhenani, aut alius alicujus aciduli plenum immittatur. Mox enim Aurum à Tartaro, qui Vino inest, præcipitatum, instar teneri, ac splendentis pulveris, non quidem in momento, sed sensim ad fundum præceps ibit. Quod idem confestim fiet, si vinum vase prunis impositum coquatur. Unde liquido apparet, quod Vinum, nulla separatione adhuc, ab impuritatibus suis sejunctum, odio hostili ab Auro dissideat, ac nihilominus amicissimam ipsi substantiam, visceribus suis occultam gerat, quæ, crassioribus partibus separatis à subtilioribus, tandem se manifestat.

Basilii per peculiare instrumentum cupreum ejusdem apparatus docuit, in quo, meâ quidem opinione, Spiritus Vini accendendus, & comburendus est, ut ita per Sulphuris conflagrationem, Sal Mercurialis separatur, ac frigido receptaculo excipitur. Hoc ipso Sale, ait, Auro tincturam suam extrahi posse, quod fieri posse verisimile est, si modo dicto Sal ille Mercurialis se capi pateretur. Multi quidem hunc laborem tentarunt, forsan ne unius quidem expectationi respondentem. Quid qua in parte defuerit, Deo notum est.

Alii Aurum Alcalibus miscendum, tincturamque per Spiritum Vini Alcalifatam extrahere do-

cuerunt, qui modus licet aliquid efficiat, non tamen genuinus est.

Quidam Tartaro igneum quendam Spiritum per destillationem extorserunt, eodem vincere Aurum tentantes. Hic aliquid duntaxat possibilitatis ostendit, non tamen etiam pro illo habendus, qui omnia Auri penetralia reseat, eam ob rationem, quia adhuc abundat combustibili Sulphure, à quo Aurum maximè abhorret. Si autem Aurum cum Vino debite conjungendum est, omne Sulphur combustibile prius ab ejusdem parte Mercuriali sejungatur, ac Mercurius Vini per destillationem summam in Igneum Spiritum redigendus est. Hoc si non fiat, parum efficitur.

XIII. C A P U T.

*Quo pacto parandus sit talis Vini Spiritus,
qui Auro se libenter associet.*

PROculdubio plures hîc percipientes, talem Spiritum parare rem factu possibilem esse, operationem talem cognoscendi desiderio summo tenebuntur. Verum enimvero tantum Secretum indignis, & impuris porcis objicere nefas esset. Proinde sufficit indicare, quod & quomodo fieri possit: reliqua Deo commendanda.

Ne autem artis Studiosus planè absterreatur,
hîc

hic tantum indicabo, quantum alicui, in Ignis laboribus versato, ad tanti Spiritus acquisitionem suffecerit: eâ tamen conditione, ut in laborando patientiam adhibeat, quandoquidem uno die hic labor expediri nequit, velut ille, qui unius diei destillatione, ex Vini fecibus, aut Tartaro Spiritum exhibet. Modus operandi talis est.

℞. Album aut rubrum Tartarum (uterque enim probè mundatus æquè bonus est) aquâ solve, & per materiam quandam præcipitantem, omneque Sulphur crassam segrega. Impuritas hæc in aquâ manens, per effusionem aquæ, separanda est à Tartaro præcipitato, qui instar niveæ arenæ in fundo remanet, probè adhuc iteratis aquæ puræ elotionibus tamdiu purgandus, donec omnibus impuritatibus probè secretis, ipse pulvis albissimæ nivi similis evadat. Quamvis autem hic Tartarus sit albissimus, multas tamen adhuc feces Sulphureas continet, quæ nigrae, nullis unquam Solutionibus, & coagulationibus semoveri se patiuntur, sed necesse est, ut per præcipitantem aliquam materiam præcipitentur. Solvatur itaque denuo ille Tartarus aquâ purâ, & præcipitetur iteratis solutionibus, & præcipitationibus toties, & tamdiu, donec nullæ nigrae feces amplius appareant. Purissimus & gratissimus hic Tartarus in ore liquefit, & ferè, more aliorum salium, facilem in frigida aqua solutionem admittit. Ad hunc statim dedu-

D 3

ctus,

ctus, idoneus est, qui porrò sequenti ratione tractetur.

Aliquot hujus Tartari puri libras frigidâ aquâ solve, ut satis acida hæc fiat : Solutionem hanc in tepido aliquo loco, aut in fimo equino potius, aut balneo tepido repone, ut ibidem Tartarus putrescere, ac aciditatem suam amittere incipiat, dulcedinem aliquam acquirens, ad quam antequam perveniat, aliquot mensium tempus requiritur. Postquam autem ita putruerit, atque aciditatem suam amiserit, omnis inutilis aqua per balneum evaporanda est, usque ad succum crassum & nigrum instar mellis, qui cum vitro arenæ impositus, & fortiore igne, quàm in Balneo factum est, vexatus igneum reddet spiritum, & quidem secum Auro in Spiritu Salis soluto miscentem, puriores partes in digestionem ad se trahentem, crassiores verò à se remonentem, atque ita in Medicinâ suo officio summâ cum admiratione fungentem. Nam purissimas Vini, Salis, & Auri partes nihil mali operaturas, quivis facile conjecturâ providere potest.

Quid in Metallicis præstare queat, nondum penitus cognitum & perspectum habeo. Ritè administratus, & debito usu adhibitus proculdubio rerum suarum sataget.

Operatio hæc præscripta, facilis factu, externa quidem specie apparet, sed plus laboris & molestiæ complectitur, quam quis arbitretur. Qui patientien-

tientiæ dono instructi non sunt, & operationem patienter perficere nesciunt, hoc labore superse- deant. Putrefactio enim tardè procedit, ac Tar- tarum præcipitantis materiæ cognitio requiritur, sine quâ ille nullâ ratione præcipitari, & purgari se- finit. Inventu difficilis est, sed cui innotuit, eidem reddit omnem laborem facilem. Unusquisque Tartarus impurus, sive albus, sive ruber sit, unius aut duarum horarum spatio ita elui, & purgari potest, ut nihil præter feces amittendo, albissimus, & ad plures operationes multò aptior evadat. Sed fusius hæc tractare tempus non permittit: in alio loco postea Deo volente fiet.

Hoc adhuc patefaciam: Si Spiritus Vini ad summam puritatem deducti, ut nullum putidum saporem & odorem retineat, debita quantitas, vulgaris aquæ beneficio cum hoc optimè depura- to Tartaro jungatur, ex utroque fit gratissimi saporis potus, naturali vino similis, qui alicujus salubris vini loco in usum adhiberi potest. Res esset iter facientibus commodissima, si modo Spi- ritum illum Vini, & Tartarum optimè paratum in promptu haberent. Aqua enim omnibus in locis se offerente, omni tempore & ubique vinum sibi parare possent, tam bonum & forte, quàm ipsi desiderarent, prout istius Spiritus & Tartari plus aut minus adderent. NB. Ars hæc haud exi- guum commodum allatura esset frigidis Regioni- bus, in quibus, Spiritus Vini defectu, ob vinum ibi non crescens, laborantibus, frumenti Spiritus

idem præstaret. Præcipuum autem est, ut quis Tartaro illo instructus sit, qui per facilem solutionem aquam ingrediatur. Sed majoris hæc ars est momenti, quam ut divulgari debeat. Modum talem Tartarum parandi aliquibus jam aperui, à quibus ipsius copiam paraturis, facili negotio tantum quis impetrare poterit, quantum ipsi opus erit.

Ejusmodi Tartari usus etiam ad multas alias res præstandas conducit, silentio tamen involvendus, ne alii damno afficiantur, qui ejus notitiam habent. Verè autem hic & sincerè illud affirmo, qui crassum Tartarum vulgarem sine decremento & sumptu ita parare novit, victum & amictum ac reliqua ad vitam necessaria comparare sibi potest, ubicunque & quacunque in Regione etiam commoretur. Temporis progressu res hæc longius progredietur, multis ejusdem beneficio luculentius victuris, & incredibilia præstituris. Equidem initium feci, & mures ea, quæ hic scripsi, nunquam erodent, at contrà posteri, usque ad mundi finem, ad Dei gloriam iisdem fruuntur, Deoque primum, & postea mihi, tanquam authori, & manifestatori, summas gratias agent. Si aliis victum quærentibus damnum non inferrem, multa utilissima, tali Tartaro præstanda, revelare possem, quæ tamen ob certas causas jam reticenda sunt. Sapientibus sat, risoribus verò & subsannatoribus nimium dixi, cuncta tamen mendaciorum insinulaturis, quia ipsi talia præstare ignorant.

Hujus

Hujus ex Auro, Tartaro, & Sale conjuncti, & hîc descripti liquoris usum quod attinet, in omnibus ægitudinibus, in Auri Potabilis locum succedit, & in corroborando Spiritus vitales utiliter adhibetur, quippe qui notabili & visibili operatione non adeò vires suas prodit, quod corpus corroboret, urinam & sudorem admodum leniter expurget, ac rarò aliquot sedes operetur, nimirum si fortiore dosi propinatus fuerit. Dosis est à gutta 1. 2. 3. 6. 9. usque ad scrupulum unum pro ratione ægri, in aquâ, vino, aut cerevisiâ, aut aliis liquoribus, manè jejuno stomacho, & vesperi post cœnam, aliquot diebus, se invicem consequentibus, assumpta. Corpus, aut alvum conservat apertam, ac cerebrum, & omnia membra corroborat: Præcipuè autem, si ante hujus Liquoris Auri usum, corpus bonis remediis purgantibus, qualia sunt meum Aurum, aut Luna purgans, expurgatum sit, eò quod medicamentum hoc dicti Liquoris Aurei longè commodius, & melius operetur. In ejus usu observandum est, num excrementa nigra abeant: quod si non fiat, dosis tam diu agenda est, donec excrementa abeuntia nigrum colorem ostendant. Ægitudine porrò decrescente, dosis sensim minuenda, prout necessitas, aut morbus illud postulaverit.

Hæc sunt, quæ hâc vice in Quartâ Parte Pharmacopœæ Spagyricæ in lucem edere mihi visum fuit. Pauca hæc quidem, sed longè latèque se extendentia Secreta Medica quisque æqui bonique

D 5

hâc

hâc vice consulat rogo. Deo dante Tertia mea
Centuria, propediem lucem visura, plurium ex-
cellentium Medicamentorum, & aliorum utilium
Secretorum manifestationem offeret.

A P O-

A P O L O G I A

Nonnullos libellorum famosorum Scrip-
tores refutans.

BENEVOLE LECTOR.

Mnia peccata & vitia Diabolo suum or-
tum debere, & superbiam omnium pec-
catorum & vitiorum radicem esse, res
est notissima.

Annon Lucifer Angelorum princeps, ob su-
perbiam suam ex cœlo infernales tenebras detru-
sus est? Annon postea molitus est, & adhuc mo-
litur, pro viribus suis, omnes homines ad super-
biam traducere, & à Deo suo Creatore abducere?
Etenim probè novit, si ad superbiam hominem
impulit, se eò ipsum deduxisse, unde omnis ge-
neris peccata & vitia, spontaneo fluxu, pedeten-
tim erumpant. Inspiciantur ea, quæ de Adami
lapsu Moyses scribit, quod nimirum à Satana de-
ceptus tam subitaneo lapsu à Deo defecerit. An-
non superbia tanti mali, proh dolor, effectrix est?
Cum Eva de vetito pomo comedere negaret, di-
cens, se illud facere non audere, eò quod jussu di-
vino æternâ morte moritura esset, si illud faceret:
Satanas regessit; haud quidem æternâ morte mo-
riemini, sed Diis similes evadetis. His auditis
gaudio exultabat Eva, cui non sufficebat, quod

D 6

in

in tam amœnum hortum deducta esset à Deo, ipsi de omnibus fructibus comedere permittente, & unam solam arborem excipiente, de cujus fructibus edere ipsam prohibuit. Deo igitur similes esse desiderabant nostri Primi Parentes, quæ superbia à Diabolo proficiscebatur, post se trahens inobedientiam, & mandati Divini transgressionem, quæ horrenda peccata pedetentim postea unum peccatum post aliud secutum, atque ita totum Genus Humanum corruptum est. Si Adamus & Eva Paradyso contenti fuissent, & ad similitudinem illam, qua Diis æquiparari volebant, non aspirassent, nunquam à Deo defecissent, & Paradyso exulassent. Superbia enim semper lapsum, & casum antecedit.

Si quis prudens, hominem ineptum, & superbiâ elatum, hodierno tempore videat, ipsum ab interitu aut damno suo haud longè abesse mox vaticinatur.

Unde oriebatur invidia Caini videntis, sacrificium sui fratris Abelis Deo longe gratius esse, quam suum? Annon ex superbiâ ipsius, qui fratre suo superior, & major esse gestiebat. Hinc sequebatur ira, ac postmodum cædes fratris, & lapsus, quo omnes homines fugere cogebatur.

Cum à Deo benedictus, & coràm hominibus vilis opilio David, ingentem gigantem Goliathum, qui Sauli, ac toti ipsius exercitui tantum terrorem incusserat, in terram prostravisset; Annon interitus Goliathi ortum suum duxit à superbiâ,

biâ, quâ parvum Davidem cum pedo suo adventantem contempnit? Porro clamorem populi clamantis, Saul cecidit mille, & David bis mille, non poterat concoquere superbia Saulis, ægerimè ferentis, quod Davidi suus debitus honor exhiberetur, ac proinde molientis Davidi morte compensare, quicquid beneficii in patriam contulerat. Annon hæc superbia ipsi excidio fuit, cum seipsum gladio suo confoderit, quem tamen David, si voluisset, facile interimere potuisset.

Ac licet Davidi tanta beneficia, quibus Patriam suam affecerat, fædo exilio compensata fuerint, Deus tamen ipsum perire non passus est, sed ad honores regios evexit, postquam hostes ipsius pessunderat.

Quanam alia causa fuit interitus Absolonis, quod arbori crinibus suis adhærens, tribus hastis confossus fuerit, quàm Diabolica superbia, quâ se Patri prætulit, eumque Regno suo expellere conatus est. Talium exemplorum multa millia afferri possent, quibus superbiam interitus prænunciam esse docetur. Ex iisdem enim patet, in eandem foveam illos incidere, quam aliis foderunt.

Annon omnia bella, quæ fuerunt, & adhuc sunt, inde ortum suum trahunt, quando unus præ nimiam superbiâ se alteri præfert, eodem superior esse cupit, ac plura appetit? Si autem homo iis, quæ à Deo accepit, contentus viveret, & præ nimiam superbiâ proximo suo non invideret ea, quæ

Deus

Deus ipsi largitus est, pax & concordia in Humano genere stabilis & firma maneret. Sed Diabolus, omnis invidiæ & omnium litium author & excitator, concordiam hominum ferre non potest, ac proinde instrumenta quærit, quorum adjumento omne bonum opprimat, & quodvis malum Generi Humano accumulet. Ubi Diabolus hominem in superbiam conjecerit, pro arbitrio suo ipsum regens, idoneum ex eo efficit instrumentum, quo piis omne malum & damnum infert. Nam quando Divina Benignitas in hunc vel illum quietum hominem plures dotes contulit, quam in superbum aliquem, mox Diabolus instrumentum suum superbum instigat, ut misero isti suas dotes invideat, ac, si fieri potest, plane eripiat, & sibi vindicet. Annon hoc inter omnis generis, & conditionis homines usu venire videmus? Invidia omnibus invidens, neminis nisi sui ipsius rationem habet, quod per plures annos, summo cum meo damno, expetiri coactus fui. Postquam Deo placuit mihi aliquid Lucis in Naturâ largiri, & ego divino jussu & mandato impulsus, ad Generis Humani usum communem illud conferre incepti, superbus Diabolus mox se opposuit, & lucem illam extinguere molitus est. Quanquam autem Lucis illius patrocinium suscepi, & unum Diabolum inde propuli, mox tamen alios longè peiores sibi adscivit, lucem oppugnare & penitus extinguere conatus. Testes sunt libelli illi famosi, qui
pro-

proximis duabus nundinis Lipsiensibus, & Francofurtensibus, à putidis illis mendaciorum, & calumniarum fabris conficti, nil nisi mendaces suas cloacas illas, illos nimirum mendaciorum putidissimos figulos, redolent.

Libellis illis suis quidem, tenebriones isti, nomina sua non addiderunt, sed eò tamen res pervenit, ut omnium hâc societate viperinâ, & turbâ Diabolicâ conglutinatorum sodalium nomina, & cognomina innotuerint, quæ etiam hîc indicata & manifestata fuissent, nisi subdola illa Diaboli progenies instrumenta sua, ad me ab hoc proposito dimovendum, adhibuisset.

Quamvis probè cognitos & perspectos habeam inimicos meos, tam apertos, quàm clandestinos, qui Lipsiæ & Francofurti hærentes, odio Vatiniano me prosequuntur, certò tamen resciscere nequivi, an iidem illi mei hostes illud fecerint, an verò ad illud faciendum alios precio corruerint. Cautè igitur mihi procedendum ratus sum, ne casu fortuito unum aut alterum aggrederer, quem licet reipsa tam putidi facinoris reum, liquidis tamen, & manifestis testimoniis facti convincere non possem, atque ita de novo inquietas lites mihi crearem. Quantum verò mihi de toto hoc negotio percipere licuit, quidam mendaciorum illorum structores sunt, alii verò conducti precio, ea imprimenda curarunt, adeò ut diversi huic culpæ affines deprehendantur. Sapienter itaque me facturum putavi, si per aliquot

quot familiares , in iis locis , ubi tales libelli impuri excusi sunt , inquirendos curarem potissimum eos, quibus præ cæteris culpa præcipua imputanda esset, ut debitâ propulsatione utens, audaci & iusto impetu in ipsos irruerem. Sed hoc incommodi accidit mihi, quod ii, qui mihi hac in re operam suam polliciti sunt, illud non fecerint, ac me sine certo indicio tamdiu detinuerint , donec Mercatores Francofurtum ad nundinas profecti sint. Atque hoc impedivit, quominus hisce nundinis autumnalibus libelli illi putidi debitâ & justâ refutatione non sint excepti.

Quoniam igitur tempus omninò elapsum est, atque idcirco fieri nequit, ut tam celeriter totam occasionem , quæ Diabolicum illud sodalitium meorum inimicorum conflarit, describam : Alii proximis nundinis Vernis id facient, qui & majore authoritate pollent , & melius, quàm ego, idem scribendo præstare possunt. Etiam si enim unum aut alterum authorem , ac inceptorem istorum libellorum , quorum nonnullos etiam nominibus suis propriis indicare possem , toti Mundo manifestare , & maledictis incessere, aut calumniis onerare vellem , nihil tamen adjumenti conferret. Ideò res aliter instituenda , si quid auxilii inde sperandum. Calumniari & maledicere opus est à Satanâ proficiscens. Inter ejusmodi nebulones nomen meum profiteri non soleo. Alii surgent , qui Veritatis patrocinio suscepto, tam tuebuntur. Ac si homines hoc facturi non essent,

essent, tandem ipsis lapidibus veritas dicenda, & eloquendo defendenda foret. Ea de causa nulum istorum famæ & nominis raptorum & corruptorum perditorum hîc patefacio, sed vindicæ Deo, aliisque hominibus honestis totum negotium commendo, qui fortiori defensione veritatî patrocinari poterunt, & audebunt. Veritatis verò hostes aliquandiu saltem patienti expectatione totius rei eventum expectent velim. Interea temporis, ejusmodi glirinum rodentium, ac Diabolicæ illi societati adhærentium asseclarum nidus accuratiore indagine in lucem protrahetur, ac forsan nonnulli inter eos erunt, qui ad sanio-rem mentem reversi, errores suos agnoscent, ac veritati locum dabunt, sicut quidem jam ex nonnullorum actionibus patere incipit. Alias enim in eodem prædicamento ipsis inventis, eadem cum cæteris fortuna subeunda esset.

Præteritâ ætate tria illa in Quinta Parte Prosperitatis Germaniæ Promissâ Arcana realia, quanquam in Appendice Quintæ Partis Prosperitatis Germaniæ, & in I. & II. Centuria satis apertè & dilucidè descripta, & in lucem edita sint, adhuc semel publicè demonstranda erant. Sed meæ domus, in qua habitabam, venditio, & laboratorii in aliam domum translatio impederunt, quominus illud factum sit. Nihilominus tamen interea in pluribus locis ab iis qui descriptiones meas sequuti sunt, non solum mineras extrahendo, sed etiam ex Sale Salempetræ confi-

E

cien-

ciendo, non contemnenda experimenta edita, ac magna laboratoria, ut & ædificia ad Salem-petræ conficiendum constructa sunt.

Alii Saturnum aggressi, & cum non per vulgarem Salem, sed concentratos Salium Spiritus, ut in I. Centuria docui, tractantes, parvo labore, paucisque sumptibus, ac brevi tempore, ex uno Plumbi Centenario aliquot Argenti Marcas elicuerunt.

Ex quo tempore Saturni Mercurium descripsi, nonnulli fuerunt, qui ipsum ex præscripto meo confecerunt.

Hic vivus Mercurius Metallorum non solum plures amicos, qui hætenus dormiverunt, ex somno excitabit, sed etiam alios novos parabit & vivificabit.

Vulgarem Mercurium quidam fixum, & constantem reddiderunt, qui neutiquam tacebunt, veritatem animosâ defensione tueri non verebuntur. Quàm turpiter igitur se dabunt Maledici illi, cum suis mendaciis, & libellis putidis? Quam diu Mundus stabit, turpitudinis & infamix stigma inustum, ipsis adhærebit, casuri in foveam illam, in quam, sicariorum & latronum more, me innocentem præcipitem dare conati sunt. Tota ipsorum corpora nonnisi ex merâ, & putidâ superbiâ sunt conflata. Lingux ipsorum, nulli alii rei, quam mentiendo, calumniando, & maledicendo assuetæ, veneno viperarum linguas superant. Manus innocentis sanguinis profun-

fundendi causâ extendunt. Pedes in impiorum semitam calcant. Ut compendio dicam ; Omnes ipsorum cogitationes , omnesque conatus nulli alii rei inhiant , quàm ut proximum suum damnis & calamitatibus afficiant , quod malum ex superbiâ , tanquam radice suâ , protuberat , & Diabolum authorem habet. Idcirco tandem etiam à Diabolo , magistro suo . cui tam fideliter inserviverunt , debitam , & meritam mercedem accipient , & vel cum superbo Absalone , seipsum flavis suis & crispis crinibus suspensos vita spoliabunt , vel cum sanguinis humani avido Saule propriis suis armis confodient , vel cum Caino fratricidâ in fugâ coniecti nusquam locorum in terrâ quietem reperient.

Nullum dubium est , quin propediem meliora , quàm ego feci , in lucem edituri , & veritatem defensuri sint. Viam enim ad Terram promissam per meum Magnetem stravi. Sicut autem in vasto Oceano nullus nauta sine Magnete , viam ipsi monstrante , navigationem suam feliciter expedire potest , sed semper in metu versatur , ne obscurâ nocte navem suam in arenæ cumulum , aut duram aliquam caudem impingat , & summo vitæ suæ periculo , bonorumque omnium jacturâ , frangat. Magnete vero , aut pyxide nautica instructus , cursum certum tenere , à periculosis scopulis sibi cavere , & iter suum feliciter conficere potest.

E 2

In

In haud dissimilia pericula incurrunt illi, qui Alchymiae exercitiis dediti nullam cognitionem, nullaeque artis fundamenta habent. Hi propter inscitiam suam nihil efficientes, mox Alchymiae culpam imputant, cui ipsi affines sunt. Jam verò Magnetem manifestavi, cujus auxilio Alchymiae navicula, quæ hætenus Magnete destituta fuit, tutius ad Portum desideratum pervenire potest. Ope hujus Magnetis Veritatem plurimi consequentur, ac postea audaciore pennâ veritatis tutelam suscipiet, quam inviti jam quiescere patiuntur. Tum cum omni populo clamare poterunt: Saul mille, David decies mille cecidit: Glauberi hostes Goliathitæ etiam scripserunt, sed nihil aliud, quàm mendacia, & libellos famosos: Glauberus nobis Veritatem exhibet. Sed me tractare non debent, sicut Pharisei Christum, Hierosolymam adventantem, ut ipsis salutem suam annuntiaret, quem acclamando exceperunt dicentes: Laudatus sit qui venit in nomine Domini &c. sed mox postea exclamantes, crucifige, crucifige ipsum, odii sui Diabolici testimonium exhibuerunt.

O quoties, & quàm sæpè idem mihi ab improbis hominibus contigit, qui Angelico vultu accedentes, à me doceri hæc aut illa secreta petierunt. His postquam, pro ratione temporis & occasionis, illorum secretorum revelatione satisfeci, laudibus in cælum ab ipsis, Anagrammata in nominis

nis

nis mei honorem etiam fingentibus, euectus sum : Imò eò dementiæ progressi sunt ; ut Eliæ artistæ titulo me cohonestarint. Ut primum verò nihil, cujus ipsos participes redderem, superfuit, omni amicitia in inimicitiam conversâ, ex voce Artistâ Sophistam fecerunt, ac qui antea se mihi Angelos exhibuerant, mox instar capitalium hostium, & verorum Diabolorum me tractaverunt. Non tamen omnes, ut ipsorum literæ, quæ penes me sunt, testantur. Revera igitur affirmare possum, me ne unicum quidem inimicum habere, cui non benefecerim, antequam me hostili odio prosequi inciperet. Idem mihi usu venit, quod illi, de quo fabula narrat, quod nudis pedibus, quendam putaticium suum amicum, Romam portarit, & antè portam non satis placidè deposuerit, eà de causa ab eodem illo suo amico, omnis præteriti laboris oblito, asperis, & amaris verbis objurgatus, & gratiam recipiens, quam mundus referre solet. Votum amicus ille fecerat, religionis ergò Romam iter facere, quod ob adversam corporis sui valetudinem præstare non poterat. Ab alio igitur se eò portandum curavit, quem eà, quam diximus, mercede affecit. Libros grandes conscribere possem, de technis illis Hypocriticis, quibus me perfidi illi Hypocritæ mihi illuserunt.

Qui cum perversis ejusmodi ingeniis conflatur, ipsisque beneficia exhibet, sine magno suo damno

damno & malo ab iisdem nunquam se expediet, sed potius benefactis suis inimicos sibi parabit. Quæ ante dixi, repeto, & firmiter assevero, me non habere inimicos, nisi eos, quos pro virili meâ beneficiis affeci, & benefaciendo ad me odio habendum incitavi.

Odii autem istius, & inimicitia causa hæc est: Si quis, rem familiarem malè administrando, aut aliâ aliquâ calamitate suis bonis excidit, aut in juventute suâ non didicit, quâ ratione victum pararet, aut etiam ex nimia avaritiâ, sine labore & sudore ditescere studuit, ac inter compotandum forte fortuna aliquid de Alchymia auditu percepit, esse nimirum artem Aurum & Argentum faciendi, quorum verborum gratus sonus aures permulcet, mox desiderio inflammatus, id sibi negotii solum dari credidit, ut sibi de aliquo laborum Chymicorum perito dispiceret, ac 100. Imperialium sumptu artem addisceret, per totam vitam lautè & opiparè vivendi copiam subministrantem.

Rebus verò ad votum non succedentibus, nec massis aureis ex camino delapsis, mox Alchymia convitiati sunt, non tamen culpam ferenti, quàm ipsi ferunt, qui ob ignorantiam suam nihil præstare potuerunt. Afino isti similes sunt, qui utricularium utriculo canentem audiens, tantâ voluptate afficiebatur, ut & ipse utriculum arriperet, periculum facturus, an etiam utriculo canere posset:

set: Cum vero conatu irrito rem tentaret, mox utriculum abjecit, & pedibus eidem insultavit. Res adhuc tolerabilis esset, si ejusmodi homines ipsam Alchymiam solam odio prosequerentur, eò quod eam infelici successu tractent. Odium enim tale potius error dicendus, quam ipsis vitio vertendum esset. Quod autem personam aliquam in specie, ex mero odio, & purâ putâ invidiâ criminentur, & calumnientur, non humaniter, sed Diabolicè agunt, ut impii homines, si modò homines appellandi sunt, si non in hac, tamen in altera vitâ mercedem suam accepturi. Cum hoc mundo præsentè ità comparatum est, ut vulgare dictèrium enunciat: Quo quis est perverfior, eò majore felicitate fruitur, & quantò majore studio quis pietati inhiat, tanto pluribus in hoc mundo tentationibus affligatur. Quæ cum Deo ità placeant, necesse est, ut iis acquiescamus. Videmus, quod Lupus devoret ovem, à quâ ipsi nulla injuria orta est. Magnæ aves raptu viventes, gallinas, & columbas devorant. Minores autem aves deglutiunt apiculas, innocentissima animalcula, quæ nemini sunt impedimento. Animalibus autem his, quæ naturæ impulsu talia faciunt, non tam vitio hæc vertenda sunt, cum omni rationis usu carentia, olim actionum suarum rationem non sint redditura, & nesciant, quod malè faciant, parentum suorum exempla duntaxat sequentia, & naturæ instinctu, more-

E 4

que

que consueto actiones suas instituentia. Sed quod homo homini sit lupo, & unus alterum devoret. hoc impunè non feret, licet irrationalia animalia impunè ferant.

Sed pro dolor ! omnes humanæ actiones eò evaserunt, ut homines sine conscientia vivant, ac quicquid velint agant, & irrationalium bestiarum more se mutuo consumant, quæ horrenda consuetudo non apud vulgum modo, verum etiam Magnates inveteravit. Historia narratur de quodam Magnate, qui minorem viribus aggressus fuerat, eique haud parum alas acciderat. Cum autem hic de injuriâ sibi illata congrueretur, ac diceret, sua sibi injustè erepta esse, ab illo regerente hoc responsum tulit. Annon vides, istum Magnatem me majorem, me pro cibo uti ? Quando ego de te comedo, factu idem, ac de alio comede, qui te minor est. Si hoc rectè & ordine fit, ubinam minimus manebit, & de quo comedet ? Sed quid Lupo, post oves devoratas capto, usu venit ? Pellis ipsi detrahitur, & caro ipsius cæteris bestiis & avibus carnivoris & rapacibus objicitur. Vultures & milvii captivi facti portis affiguntur, ubi à vermibus corroduntur, & consumuntur. Miseris Oviculis tamen illud est solatio, quod ipsarum afflictiones, & cruciatus propediem finientur, & ipsæ gaudio æterno recreabuntur. Hoc ita intelligendum est : quando magnus Venator Jesus Christus aliquando univer-

versalem Venationem instituet, & omnes eos, qui vitali aurâ in hoc mundo fructi sunt, in unum locum compellet, ut villicationis suæ rationem reddant, annon nosset, & sciret, quid quisque boni aut mali in vitâ suâ operatus sit? Annon ministris suis dicet? Rapite sublimes hos Lupos, objicite ipsos infernalibus Lupis, ut ab ipsis dilacerentur; quia meas lactiferas, & lanigeras oves dilaniaverunt. Aves has rapaces inferni Portis affigite, ut à vermibus, serpentibus, & Draconibus infernalibus in æternum mordeantur, & rodantur; nam simplices & utiles meas gallinas, & columbas devoraverunt. Ovibus autem Magnus ille Venator dicet. Venite ad me: Injurias Luporum passæ estis, quæ tamen optimam lanam exhibuistis, quâ aliis servivistis; Introite in meum ovile, convivæ mei nuptiales eritis, & nullos Lupos amplius timebitis: Ex bonâ vestrâ lanâ vobis vestes nuptiales conficiam. Vos apiculæ, quæ summo studio, labore, & diligentia dulcissimum mel, & gratissimi odoris ceram, ex variis flosculis, in aliorum usum collegistis, ex vestro melle optimum Nectar, & dulcem panem vitæ parabo, quo in posterum vescamini, & quod bibatis, ut nunquam postea esuriatis, & sitiatis: Ex vestrâ cerâ vobis candelam paratam dabo, quæ vobis meæ cœlesti mensæ assidentibus semper luceat, & nunquam extinguatur. Hoc unicum, & ultimum est solatium,

E 5

quo

quo pii ab impiis in hac terrâ vexati & cruciati, contrâ injurias, & afflictiones, quas innocentes & miseri perferre coguntur, se solari possunt. E contrario Lupis illis rapacibus, & Innocentes oves horrenda crudelitate deglutientibus, supplicium meritum expectandum erit.

Hæc sunt, quæ defensionis meæ causâ, contrâ libellorum illorum famosorum fabros perditos, & nominis ac famæ honestæ raptores deproperare, & in medium proferre potui. Inposterum satis multi honesti homines, Deo volente, se offerent, qui justis & æquis defensionibus meis scriptis patrocinabuntur. Facile mihi persuadere possum, summo desiderio hostes meos expectare explicationem meorum scriptorum, quæ Diabolicæ suæ malitiæ instinctu putidissimorum mendaciorum insimulaverunt. Ne illi adeò vassanum me futurum putent, ut cuivis Asino, qui mea Scripta vel ex ignorantia intelligere nequit, aut etiam intelligere non vult, peculiarem Explicationem exhibeam. Quod autem ea, quæ intellectu suo percipere nequeunt, pro meris mendaciis habeant, nefarii & injusti sceleris maculam sibi inurunt, quod neque coràm Deo, neque coràm hominibus excusare poterunt. Num hæc est gratia illa, quam pro tot beneficiis Patriæ præstitis, ac tot thesaurorum manifestatione mihi referunt? An bonum tam barbaricis actionibus, sine ulla animadversione, &

pæ-

poenâ illorum , qui hoc faciunt , compensandum est ? At Deus tandem exurget , & debito supplicio tam enorme scelus compescet , de quo nullum dubium est. Nam quâ mensurâ quis mensus fuerit , eâdem mensurâ , & quidem plenâ , & cumulatâ ipsi cuncta reddentur , quæ metietur. Homines voluptatum illecebris irretiti , & omnium rerum abundantiam luxuriantes visu suo privantur , & instans periculum non cernunt , haud aliter ac Gallus sylvestris , qui amoris æstro percitus insidiantem sibi aucupem non cernit , sed ab ipso globo trajicitur. Simili cæcitate percussum hodierno tempore humanum genus in omni securitate & luxuria se volutat. Credo , si Christus hodierno tempore in terrâ versaretur , & hunc Barbaricum , & Ethnicum vivendi morem falsorum Christianorum videret , non minus hunc Christianum Orbem , quam olim urbem Hierosolymam deploraturus , & quæ suis discipulis de dictæ urbis interitu vaticinatus est , de nostrâ Patriâ , religione hypocratica deformatâ vaticinaturus esset. Deus pios conservet , & impios à suâ impietate ad pietatem convertat. Arboris radici securis jam est apposita. Deus se ludibrio haberi non patitur. Opilionibus dormientibus Lupus ovili appropinquat , ut impetu in oves facto ovile deprædetur , quod Deus clementer avertat. A M E N.

E 6

Deo

Deo permittente, & mihi vitam prorogante, proximis nundinis Vernis Francofurtensibus, haud pauca excellentia, & instantibus his temporibus admodum periculosis præcipuè necessaria, ac maximo solatio, emolumento & adjumento futura Secreta, qualia hæctenus nec visa unquam nec audita sunt, in lucem emittere institui. Deus hoc meum inceptum fortunet.

F I N I S.

PHARMACOPOEÆ
SPAGYRICÆ

Quinta Pars,

De verâ Medicinâ Universali, sum-
misque illis Arcanis, tàm Universalibus,
quàm Particularibus, hætenus Mundo igno-
tis, & incognitis, quorum auxilio inauditæ,
& ferè incredibiles operationes, non
solum in Medicinâ, verum et-
jam Alchymiâ, effectui
dari possunt.

*In honorem Dei, ægrorumque consolatio-
nem conscriptum opusculum*

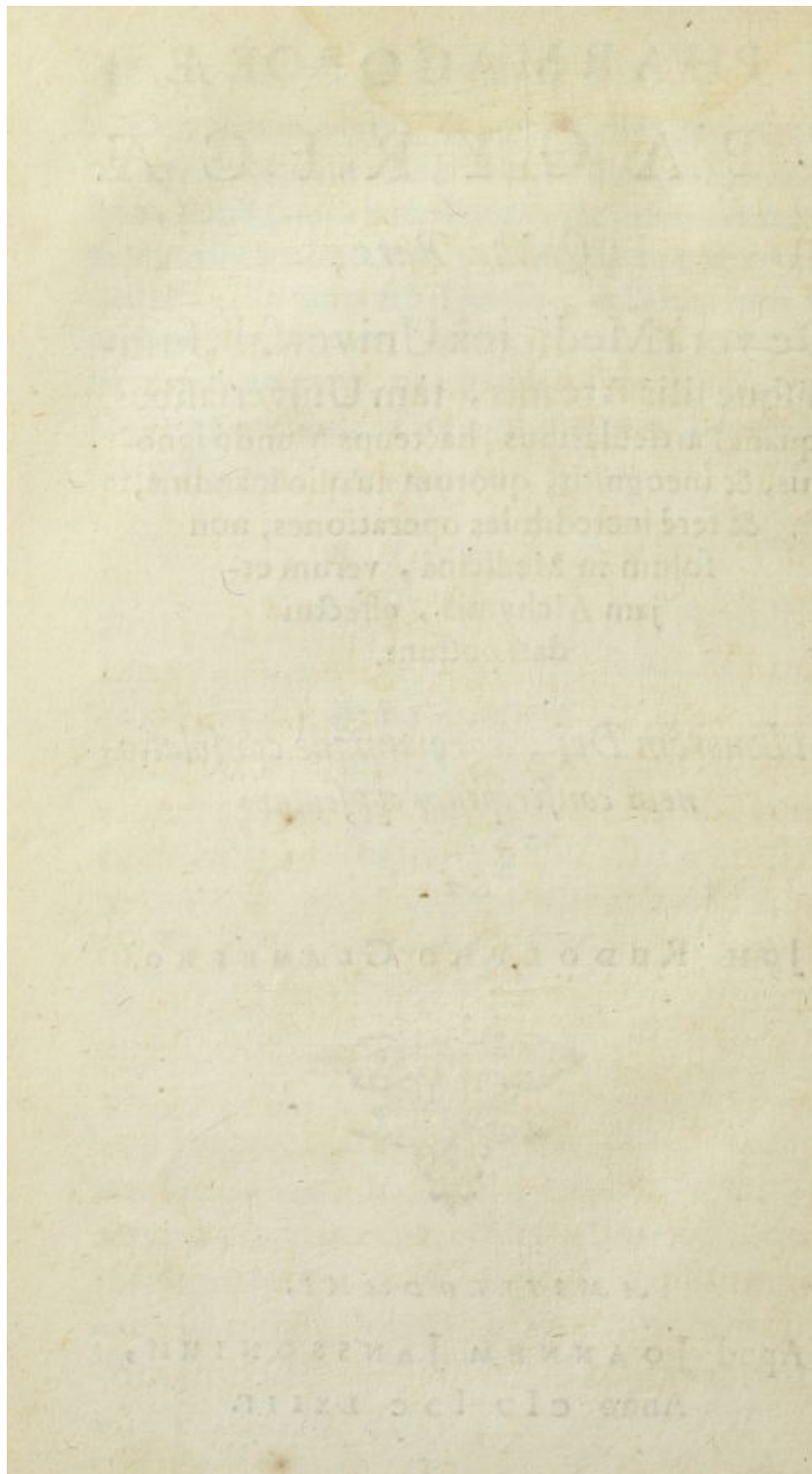
A

JOH. RUDOLPHO GLAUBERO.

AMSTELODAMI,

Apud JOANNEM JANSONIUM,
Anno cId Idc Lxiii.

AD LECTOREM
P R Æ F A T I O.

Uando mihi, BENEVOLE
LECTOR, in memoriam re-
voco, hujus præsentis nostri
mundi detestandam ingrati-
tudinem, quâ tot à me beneficia
profecta, more suo solito, compensavit,
non modo scripta mea utilissima summæ
inutilitatis accusans, verùm etiam libellis
famosis, mendaciorum plaustra continen-
tibus chartis, calumniarumque plenis
scriptis, infamiæ maculam honori meo
inurens; fatis causæ mihi suggestum, &
suppeditatum esse reor, ut tot ac tantorum
Arcanorum patefactione, in posterum o-
mninò supersedeam, ne invito & indigno
Mundo, contrà voluntatem suam, pro-
speritatem & salutem suam violenter ob-
trudere videar. Hæc est causa silentii mei,
quod, biennii spacio hætenus, meum de
ingratissimis hominibus benè merendi
studium inhibuit, ac benefaciendi decur-
sum fervidum interrupit, adeò ut non mo-

A 2

do

do omnem scribendi laborem illo ipso tempore deposuerim, verum etiam taciturnitatem perpetuam ætati meæ residuæ imposuerim. Nullam enim laborum meorum aliam mercedem mihi expectandam video, quam odium, invidiam, & mendacissimas calumnias ignorantium vervecum, & asinorum pessimorum, nil nisi maledicta, calumnias, & putida mendacia ex faucibus suis eructantium, quorum haud exiguus numerus mihi hætenus insultavit, nullâ commodiore ratione, & nullo firmiore propugnaculo, quam taciturnitate & silentio, ut opinabar, rejiciendorum. Postquam enim veritati patrociniatus, unius aut alterius putidissima mendacia solidè refelleram, firmiter mihi persuadens, diabolum illum à cervice meâ jam depulsum esse, inquietissimus tamen non cessavit, sed incitatis mox, & ascitis aliis septem longè pejoribus Diabolis de novo in me insurrexit, multò deterioribus calumniis & mendaciis me aggressus, quibus evidentissimam veritatem plusquam Cimmeriis tenebris involvere molitus est. Diaboli hæc indoles est, & proprietas, utpote lucis radios fulgentissimos tolerare non

non valentis, atque id propter suorum filiorum, & discipulorum opem implorantis, quibus tanquam instrumentis suis, quod bonum est, radicitus extirpare, & quod malum est, in solidis fundamentis collocare nititur. Harum rerum omnium seriæ meditationes à scribendo me deteruerunt, omni ope atque operâ enitentem, ut ex talium Diabolicarum actionum laqueis me expedirem. Consideranti è contrario, nihil omninò boni aut mali, sine divinâ voluntate, hominibus offerri, malaque omnia bonorum, ac piorum salutis inservire, mihi solatio est exemplum Davidis, quem filius Absolon de regio suo solio deturbavit; quem ex urbe Hierosolyma fugientem impius Simei non modo maledictis quamplurimis oneravit, sed etiam lapidibus petiit, nullo tamen pacto militibus suis permittentem, ut de impio illo nequam vindictam ullam sumerent, sed dicentem, à Deo jussu hominem hoc fecisse, suo tempore meritas poenas daturum, id quod postea quoque ipsi, debita mercede affecto, usu venit. Cur Dei permissu licuit Diabolo, virum insignem pietate Jobum, tot calamitatibus affligere, at-

corpus miseri, tot ulcerum doloribus horrendis, excruciare? Ut videlicet, sicut Scriptura Sacra testatur, obedientiam servi sui Jobi admirabilem non modo experiretur, verum etiam toti mundo conspiciendam exhiberet. Quia igitur totius capitis nostri omnes capilli numerati sunt, nec unus sine patris nostri voluntate de capite decidere potest, id quod Christus nos docet, quid est, cur tanto dolore nos affligamus, si quo malo ab impiis afficiamur? Cur Deo vindictæ sumendæ curam & potestatem non permittimus? Ipsi enim soli notum est tempus, & cognita est occasio nobis auxilio suo succurrendi, & de hostibus nostris supplicium sumendi, sicut semper fecit, cum primis probè cognitum, & perspectum habens, quo tempore, & quo pacto nobis auxilium ferendum sit. Imprudentissime profectò faceret, qui cum stercore certamen inire, aut cum Diabolo ipso pugnare vellet: hic spiritus aëris est incola, ac sensibus externis carens verbera non sentit; Illud foetorem summum redolens, si moveatur, aut verberetur, dispergitur, ac dispersum proxima quævis maculat & inquinat; unde vulgares illi versiculi nati:

Hoc

*Hoc scio pro certo, quod si cum stercore certo,
Vincor, vel Vincor, semper ego maculor.*

Talia stercore esse dico Inimicos & Calumniatores meos, qui putidissimis suis mendaciis tantos foetores excitant, homines profecto, ob inscitiam, & ignorantiam suam in vervecum patriam, aut ad asinos in Arcadiam relegandi. Diaboli autem titulo eisdem insignio, propter Diabolicas suas actiones, quibus ea, quæ bona sunt, in summum contemptum adducunt, ut in eorum, loco suo motorum, sedem mala, damna, & perniciem introducant. Quis cum Diabolo pugnaret, nulli gentium stabilem sedem habente, ac nomine omninò carente, cui omninò similes sunt prædicti calumniatores, & architecti famosorum illorum libellorum, mendacissimis calumniis nomen meum rodentium, qui circumforaneis, & unguentariis omnibus longe postponendi, regiones quasvis pervagantur, nomina sua mutant, & ab uno principe ad alterum transfugiunt, lapidis Philosophici compositionem stentoreis pollicitis promittentes, cuius ipsimet cognitionem planè nullam habent. Admiratione profecto dignum est,

S P R Æ F A T I O.

Principes & Magnates, alias ingenio insigni pollentes, in hâc re adeo cæcos, visuque captos esse, ut ejusmodi circumforaneis pessimis fidem adhibeant, atque pecuniam, alimenta, aliaque necessaria subministrant; quod si non facerent, eò audaciæ nunquam frivoli homines isti progredierentur, ut honestorum virorum scripta contemptui ducerent, authoribusque ipsis convitiis suorum maledicentiâ insultarent. Magnatum autem patrocínio tecti, ac sub tali defensionis scuto latentes, quæcunque libent, eadem sibi licere putant, & neque Deum timent, neque ullâ homines reverentiâ prosequuntur. Nullo tamen unquam pacto declinabunt tempus à Deo destinatum exitui, non modò illius, qui furatur, quam ejus, qui furtum celat; tempus, inquam, non diu cessaturum, sed propediem affuturum, atque de talibus vindictam sumpturum, quo si non alius, attamen grandis profectò ille Gog, atque Magog se ultorem inferet, adventu suo jam imminens. Deus itaque orandus, ut piis parcere, & impiis ex interitus viâ, ad salutis semitam reducere velit, qui etiam faxit, ut irritum hoc vaticinium meum

me-

meipsum mendacii arguat, haud tamen à veritate ablusurum, mea quidem opinione, qui vehementer vereor, ne justissima ira Dei tandem eruptura, omni longanimitate depositâ, impiam & pietatis specie fucam illam Christianorum falsissimorum, ludibrio creatorem suum habentium, vitam justissimo judicio puniturus sit. Satis causæ mihi fuisset opusculum hoc in lucem non emittendi, ac Mundo suam insaniam, ac rabiem relinquendi, nisi voluntas Divina contrarium mihi injunxisset, & quidem proculdubio propter exiguas paucorum piorum reliquias, qui, tanquam innocentes oves, rapacium luporum injuriis hætenus expositi sunt, ut ipsis, quasi manu ductione quadam exhibitâ, cum Loto ex Sodomâ & Gomorrâ egredi liceat, antequam à tempestate ingruente opprimantur. Arboris radici securis jam admotæ est, cui duræ, & chalybe fortiter munitæ, nullum lignum, quantumvis durum, resistet; unde nihil nobis consultius esse poterit, quàm ut tempestivè coram Majestate Divinâ nos humiliemus, & Diabolicam superbiam ex cordibus nostris eradiciemus. Deus misericors est, nec mortem

A s pecca-

peccatoris caput, imò mavult, ut resipiscendo se convertat, poenitentiam agat, & vivat. Haud multum, sed parum temporis reliquum est, cum horribilis tempestatis tonitrua, & nubes jam capitibus nostris immineant, decidendo, procul omni dubio haud parvo diluvio nos inundaturæ, quibus ignis consumens, & veneno infecta jacula, ut & annonæ charitas, fames, ac morbi pestilentes se adjungent. Tot enim abhinc annis mortales, largissimo divinorum donorum proventu, plusquam porcino, & belluino more, tam turpiter abusi sunt.

Sed quæ tanti abusus causa est? Quia nullus, Pharaoni Josephus adfuit, qui tanti proventus abundantiam debitâ parsimonia tuitus fuisset, solatio futuram annis, quorum sterilitas inopiam minatur. Jam verò nimis serò ejusmodi Josephus parsimoniæ suæ labores adhibiturus esset, apud mortales superbiâ inflatos, & securitate nimia delinitos, nec fidem nec auditionem inventurus. Eorum, qui regendis mortalibus præsunt, animi superbiâ, proprii commodi studio, & avaritiâ turgent, ac securitate summâ excæcati sunt; quæ securitas
tamen

tamen quæso quamdiu in vigore suo versabitur? Non diutius profectò, quàm ad illud usque tempus, quod Deus destinavit ad monstrandum impio suam omnipotentiam, & ostendendum mortalibus, se solum Dominum, & ipsos inutiles servos esse, quantumvis magni seipso æstiment. O impie mortalis, & putidum vas vermium, an tu vis cum Deo pugnam inire, qui armis nimis hebetibus uteris, nec ullum auxilium humanum habes, quod tibi opem ferat? Num Deus opitularetur tibi, qui inimicus ipsius ipsum in membris suis persequeris? Nullius aliquando consilii erimus mortales: Nullius Jurisconsulti consilia, nullius Sophistæ technæ hîc adjumento erunt: Unicam salutis spem fuga suppeditabit, non tamen satis auxilii subministratura: Innocentium Deus misereatur, ac ipsis viam ostendat, per quam elabi possint. Sed dicat hic forsan impius aliquis: Mente captus est proculdubio GLAUBERUS, qui tot absurdis nugis & ineptiis hominum animos occupare studet. Huic respondeo, Nugas, & ineptias nullas à me proponi, & quas illi nugas, & ineptias esse putant, easdem tandem cum sum-

summo ipforum damno verissimas inventum iri. Quod mundus perversus in stultorum numero me reponat, ne gry quidem facio, mea sorte contentus, & in eo acquiescens, quod veritas apud solum Deum, & non apud insanum, ac stultum mundum, cuius ego sapientiam susque deque habendam censeo, sedem & locum suum habeat. Hisce præfationem hanc finio, submissè orans, ne quis admonitionem hanc meam, à justo zelo profectam, in sequiorem partem interpretetur.

P H A R -

PHARMACOPOEÆ
SPAGYRICÆ

Quinta Pars,

Quæstionibus, & Responsioni-
bus proposita.

I. Q U Æ S T I O.

AN in Rerum naturâ fieri possit, ut
Tinctura ejusmodi, aut Medicamen-
tum ita Universale parari possit, ut
ejus ope tam Humana, quàm Metallica Cor-
pora ad altiore, meliorem, & nobiliorem
gradum, aut essentiam promoveantur?

Responsio.

DE eo planè dubitandum non esse, juxta
cum tot ac tantorum Virorum, qui scriptis
suis in lucem editis, se illud confecisse faten-
tur, autoritate, ipsa quotidiana experientia,
omni dubio carentem veritatem demonstrans,
jubet, ac postulat.

II. Q u æ

II. *Quæstio.*

SI vera sunt, quæ tot illuminati Philosophi, de hac Medicinâ Universali, literis prodiderunt, qui fit, cum totum ferè Mundum ejus inquisitio occupatum teneat, ut ex tot millibus, vix unus ejusdem compos fiat, & maxima inquirentium pars bonorum suorum jacturam faciat?

Responsio.

QUod quamplurimorum mortalium, tanto thesauro inhiantium, conatus sint irriti, non ars culpam sustinet, sed his ipsis culpa est imputanda, qui ab injusto suo proposito, & insatiabili avaritiâ impelluntur ad investigationem doni tam divini, cujus auxilio ingentes divitias corradere, magnosque honores sibi conciliare student, haud cogitantes, quod dona sua Deus semper iis largitus sit, & adhuc largiatur, qui humiles, integri, ac sinceri, non modò precibus assiduis eadem petunt, verum etiam indefinentibus laboribus quærunt. Testatur hoc expressis verbis ipse Apostolus, dicens, Non est volentis, aut currentis, sed Dei miserentis; cui tamen fidem non adhibet plusquam Cimmeriis tenebris immersus mundus, qui nullum alium scopum sibi proponit, quàm ut auro & argento
suo

fuo per fas , ac nefas corraſo , tantum theſaurum , Deo quaſi ex manibus extorqueat , eoque acquiſito malitiæ , ſuperbiæ , & impietati ſuæ majora incrementa ſuppeditet , hoc pacto omnis malitiæ Patri Diabolo , in hâc vitâ , magis appropinquaturus , & tandem planè ſimilis futurus. Atquæ hæc prima & præcipua cauſa eſt , cur quamplurimi , hujus tanti theſauri investigatione occupati , & opum , & laborum ſuorum jacturam faciant.

III. Quæſtio.

A Nnon alia plura impedimenta ſe offerunt , quæ aditu ad tanti medicamenti cognitionem , pios , & coràm Deo ac hominibus integram vitam ducentes , prohibeant ?

Reſponſio.

I Mò quamplurima , aut ferè etiam innumera-
bilia impedimenta ſe objiciunt , quæ piis quoque hominibus aditum ad tantum opus occludunt , licet illud optimo propoſito aggrediantur , aſſiduis precibus à Deo petant , diligentiffimâ meditatione perſcrutentur , & continuis laboribus inquirent.

IV. Quæſtio.

I V. *Questio.*

Quænam igitur sunt impedimenta illa ?

Responsio.

UT omnia illa impedimenta sigillatim enumerentur, eorumque quodvis adeò clarè oculis subjiciatur, ut unusquisque intelligere, ac percipere queat, in præsentia fieri nequit, neque etiam necessarium est, ut omnia innotescant, non solum magno alicui libro inscribenda, verum etiam Lectorem tædiosâ lectione oneratura, tantum abest, ut ipsum ad tanti operis cognitionem acquirendam inflammare possent. Ut tamen unius aut alterius cupiditati aliquo modo satis fiat, ex impedimentis illis nonnulla, & quidem præcipua recensebo, ex quorum cognitione unicuique innotescant causæ, quæ pios etiam à tanti arcani notitiâ arcere solent. Primò enim multi sunt, quibus ad hoc opus inchoandum, & perficiendum, necessario requisita media non suppetunt, licet ingenio polleant, naturam, ejusque miracula perquirendi cupiditate inflammati sint, ac improbos labores, ad Chymicas operationes necessarios, neutiquam perhorrescant. Cum igitur animi candor, & integritas singularis, homines ejusmodi candidos, & sinceros, ad honestatis studium

dium & cultum impellat, impiorum, ac fallacium impostorum, circumforaneorum, & calumniatorum more huic aut illi, præter aurum, nil aliud expetenti avaro, se non obtrudunt, ut ipsum Lapidis Philosophici confectionem, cuius notitia ipsimet destituti sunt, edoceat, sed à levissimo hoc consortio, ut & contemptissimo Aurificum nomine abhorrentes domi desidere, & paucis iis, quibus divinâ largitione frui ipsis licet, contenti esse, quàm in principum, & magnatum aulis, versutiâ vulpinâ cuivis place-re, caput in alterutram scapularum inclinare, foroque uti, malunt. Hoc primum est impedimentum, quod haud paucos bonos, à tanti thesauri possessione arcet.

Porro plurimi reperiuntur, qui obiter, ac perfunctoriè scripta Philosophorum percurrentes, ac rem ipsam nec seriò meditantes, nec intellectu suo percipientes, grandis sapientiæ se possessores esse arbitrantur, ac firmiter sibi persuadent, si literis leviter tincti, ac unius aut alterius linguæ cognitionem aliquam consecuti, Anagrammate aliquo, in Magnatum auribus suaviter tinniente, ipsorum animos deliniverint, & ipsos argento emunxerint; fieri non posse, ut tam profundam suam eruditionem tanti Mysterii perscrutatio latere, aut eludere queat. Verùm toto cælo errant, probè noti, & cogniti Deo, qui superbis ejusmodi sannionibus, & veritatis contemptoribus invidis, suam

B

bene-

benedictionem subtrahit, sine ope divinâ tam diu in voluptatibus aulicis fluctuantibus, donec ab uno credulo decepto, ad alios deceptos devoluti, tandem crassam suam ignorantiam, pessimasque technas, detestandæ garrulitati involutas, ipsi patefaciant, & vanissimas suas aureorum montium pollicitationes, irrito exitu, prostituant. Hinc lapidis conficiendi, cui superbiæ suæ augendæ, & veritatis facilius opprimendæ causâ, tantoperè inhiant, spe cum fumo evanescente, omni suâ fide, & boni nominis famâ excidunt, ac neminem adeò credulum amplius inveniunt, qui ipsorum vanissimis pollicitis se deliniri patiatur. Hoc alterum genus est eorum, qui irritos labores tanto Operi impendunt, malitiam suam eo augentes, quod alienas opes dilapidando, etiam nimis credulos decipiant, & secum in perniciem trahant.

Accedit his tertium genus errantium, & vanis laboribus seipsos decipientium, qui nimis creduli, & simplices, quando forte fortuna Chymicorum aliquorum scripta nacti comperviunt, quantos thesauros Chymicis laboribus consequi liceat, mox Auri pruritu laborant, ac tantarum divitiarum cupiditate inflammati, ad eorum lectionem illotis manibus accedunt, in laborando nudam literam sequentes. Unde fit, cum ipsis imperitis, & ignaris cuncta sint obscura, atque incognita, ipsumque lumen Naturæ non affulgeat, ut à vero scopo aberrantes,

tes, vanorum laborum irritis conatibus se immergant.

Sunt, qui ignis tractandi aliquam cognitionem quidem habent, ac diligenti lectione Philosophorum scripta pervolvunt, sed eorundem tamen lectione confunduntur, dum perscrutari nequeunt verum Ignem, & veram Materiam Lapidis, de quibus Philosophi tam obscurè, & tam variè scribunt. Hi enim ex fixo Auro & Argento, non autem ex aliis immaturis, & volatilibus Mineralibus Philosophorum Lapidem conficiendum docent, cum nihil aliud metatur, quam illud, quod seminatum fuerit. Alii contrarium statuunt, nimirum ex fixo Auro & Argento aliquid melius confici non posse, cum à Natura ad eam perfectionem deducta sint, ut in Primam Materiam reduci nequeant, ex quâ tamen Universalem Medicinam, & non ex fixo Auro & Argento, conficiendam asserunt. Idcirco fixo Auro & Argento rejectis, eorum Prima Entia, adhuc volatilia, Lapidis Philosophici veram Materiam Primam esse contendunt, quippe adhuc immatura, ut ajunt, ac tenera, atque apta, ex quibus conficiantur ea, quorum conficiendorum desiderio tenemur, id quod ex fixis istis duobus corporibus fieri neutiquam posse statuunt.

Ad hanc confusionem haud parum adjumenti confert insignis copia, & varietas nominum, quibus Lapidis Philosophici Materia insignitur.

B 2

Hic

Hic in Vitriolo, ille in Mercurio, quidam in Saturno, alius in Magnesia illam investigare jubet. Atque ita variis atque innumerabilibus nominibus notatur Materia illa, adeò ut fieri non possit, quin harum rerum rudis & ignarus in varias dubitationum perplexitates conjiciatur, penitus ignorans, an Philosophi Vulgare, an verò ex fixis Metallis extractum Vitriolum intelligant, præsertim cum passim innuant, Aurum, Mercurium, & Saturnum suum non esse vulgaria illa Auri, Argenti Vivi, & Plumbi Metalla. Quis igitur adeò prudens, & sapiens esset, ut se ex tot, ac tam confusis, ac impeditis hujus Labyrinthi circuitibus expediret? Hinc etiam doctissimi, & diligentissimi scrutatores tot erroribus implicati, nullà unquam ratione se ipsos explicare, & expedire potuerunt. Nec minus incommodi adhæc accedit ex inconstantia laborantium, qui licet Materiam haberent, tamen eam, ob inconstantiam suam non perficerent. Si enim è vestigio lapis non prodit, voti ipsos compotes faciens, libris in terram projectis, ac conculcatis, Authores maledictis, & imprecationibus incessunt, eos doli mali accusantes, quod non satis clarè scripserint, ut unusquisque uno actu & ictu tantam artem percipere, ac sine omni labore tanti thesauri compos fieri posset.

Adeo nasutos etiam invenias nonnullos, ut ipsis verisimile non fiat, tam divinum donum

ex

ex abjectis, vilibus, ac nullius precii rebus parari posse, cum tamen ut plurimum omne bonum abjectum & non pretiosum esse soleat, *Sendivogio* teste, qui se haud paucis, ab initio usque ad finem totum opus enarrasse dicit, illud tamen, ob vilitatem suam, parvi momenti censentibus, & nihil inde boni posse proficisci credentibus. Haud raro quoque usu venire solet, ut etiam ex iis, qui legendo, & investigando ad veræ Materiæ cognitionem pervenerunt, non pauci vero Igne, veræ illi Materiæ Tincturam conciliante, destituantur, ac ideo sui voti compotes fieri nequeant. Infinitus est numerus talium, ac similium obstaculorum, quæ hujus Operis Magni cupidos scrutatores impediunt, ac remorantur: Multi enim quærunt, sed pauci inveniunt.

V. *Questio.*

NUm igitur Philosophi adeo discordes sunt, ut unus ex hac, alius ex aliâ Materiâ Universale illud Medicamentum paraverit?

Responsio.

IMò non solum quoad externam literam, sed etiam in suis opinionibus Materiam ipsam concernentibus, admodum variare, & inter se dissidere videntur, sed in fundamento ipsam

veritatem spectante, ad unum omnes conspiciant, licet unus ex hâc, alius ex aliâ Materia Universale suum pararit, ac post opus absolutum, operationem suo modo descripserit.

VI. Quæstio.

NUm plures unâ sunt Universales Materiæ, ex quibus Tinctura Universalis paratur?

Responsio.

QUantum quidem ex Veterum, atque Recentium Philosophorum Scriptis colligere licet, non solum diversis Materiis, sed etiam dissimilibus operandi modis in Tincturis suis præparandis usi sunt. Tincturâ autem acquisitâ quisquis Universalem Medicinam habuit, eâdem contentus, licet una alteram virtute & efficaciam superaverit.

VII. Quæstio.

QUænam ex Metallis, aut Mineralibus pro verâ Lapidis Materiâ habentur?

Responsio.

SI literalis sensus solus spectandus esset, Philosophi non solum ex omnibus Metallis, sed
etiam

etiam ex ipsis Mineralibus , Tincturam suam parandi modum scivisse videntur , quandoquidem Materiæ suæ tot nomina imposuerunt , eam modò Aurum , modò Argentum , aut Martem , aut Saturnum , imò etiam Magnesiæ , Arsenicum , Sulphur , Fuliginem , Urinam , Sanguinem , Sperma , Menstruum , & nescio quibus aliis nominibus absurdis , appellantes , quæ investigatores imperitos in varios errores seduxerunt , ut inutilibus Materiis labores suos impendentes , opes consumpserint , & oleum atque operam perdiderint.

VIII. *Questio.*

ANnon ex fixo Auro & Argento , æquè ac ex cæteris imperfectis Metallis , & immaturis , & volatilibus Mineralibus Tinctura extrahi posset , quandoquidem Philosophi dicunt , quod omnia Mineralia & Metalla ex unâ eademque radice originem suam ducant , atque in intimâ suâ essentiâ convenient , solâ puritate , aut impuritate , fixitate , & volatilitate inter se discrepantia . Si igitur purum ab impuro , nucleus à cortice separetur , separata illa imperfectorum Metallorum puritas idem dabit , quod purissimum Aurum , & Argentum exhibebunt . Imo si necessarium foret , facilè demonstrari posset , Veram Tincturam , tam Metallicis , quàm Humanis corporibus salubrem , non solum ex quo-

vis Metallo, & Minerali, sed etiam ex ipsis Vegetabilibus, & Animalibus parari posse, ratione sui Sulphuris, qui est Pater & origo omnium Metallorum.

Responsio.

Sed quid opus est, in longè remotis ea quærere, quæ in propinquis se offerunt? Prudenter idcirco Philosophi omnia Vegetabilia, Animalia, & ad Universalem Tincturam cæteras res inutiles repudiaverunt, & expressè monuerunt, ea seminanda esse, quorum quis messem facere desiderat; & ei, qui talibus operationibus laborem suum impendere cogitat, ab iis incipiendum esse, quæ Natura reliquit, & ad maiorem perfectionem promovere non potuit. Quid autem aliud Artifices, quàm Aurum & Argentum quærunt? quorum semina adhibenda, aut quæ seminanda esse, ipsorum seriæ admonitiones innuunt, si Aurum & Argentum multiplici argumento exaltata metere quis voluerit.

IX. Questio.

Quandoquidem igitur cum his laboribus ita comparatum est, ut ea multiplicata metantur, quæ seminata sunt, cur non nobilissimum semen Auri solius seminatur? Quid opus est

est ipsi Argentum adjungere, in quo nullum colorem species externa conspiciendum exhibet.

Responsio.

Licet, quoad externam speciem, nullus in Argento color appareat, certum tamen est, multum coloris in ipso latere, qui tamen prius non patefit, quàm illud veræ Artis Chymicæ operâ reclusum, conversum, & externus ejus albor reconditus, ac internus rubor in apertum productus fuerit. Vera enim Tinctura ad Metallorum transmutationem necessaria, ex solo Auro, sine Argenti additione, nunquam profectò parari potest. Argentum quippe Matrix est Auri, in quâ hoc, tanquam semen masculinum, germinat, crescit, coloremque suum multiplicat.

X. Quæstio.

Mirum hoc cuique videtur, in Argento albo rubrum quoque colorem latere, quandoquidem haud pauci opinantur, quod Aurum ipsum plus coloris non contineat, quàm quidem ipsum indiget: Quo pacto igitur hoc intelligendum est?

B 5

Respon-

Responsio.

EXternæ speciei hîc nulla ratio habenda est, sed ejus quod in occulto latet. Interna seminis alicujus penetralia oculis non subjecta sunt. Exemplo rem declarabimus. Vegetabile aliquod Semen, nullam colorum varietatem conspiciendam præbet. Hoc terræ matrici suæ, mandatum primò viridia germina, post caules, ac folia emittit, quibus pulcherrimis coloribus tincti flores succedunt, tandem locum cedentes feminibus incredibili multiplicatione erumpentibus, quæ omnia in ipso semine conspicua non fuere.

Sit itidem exemplo avis alicujus ovum, in quo avem tam diversis ac multis membris constantem, & tam variis, iisque pulcherrimis plumis exornatam, prius nemo conspiciet, quàm ovo externi caloris operâ maturato, ipsa exclusa fuerit,

XI. Quæstio.

VEgetabilis seminis, ut & Avis similitudo hæc haud parum mentem meam illuminat, credendique ansam præbet mihi, ideò firmiter credenti, non solum in fulvo Auro, sed etiam in ipso albo Argento abundantem colorem oculi, adeò ut firmiter mihi persuadeam, quod ex Auro
& Ar-

& Argento constans, & summa Tinctura negotio facili parari queat: sed ex imperfectis Metallis & Immaturis Mineralibus, licet etiam summos colores intimis suis penetralibus occultent, propter imperfectionem & immaturitatem, quâ laborant, ægrè admodum, ac difficulter in igne permanens Tinctura confici possit.

Responsio.

A Veritate sententia tua non abludit. Quamquam enim minora Metalla, ut & ipsa Mineralia summos visceribus suis colores occultant, atque illi ipsi colores, ab inutilibus suis corporibus, facili labore, segregari possunt, longum tamen temporis spacium, ingentes sumptus, ac improbi labores ad ejusmodi operationes requiruntur, nimirum, ut tales Tincturæ volatiles, communi lignorum, & carbonum igne, constantes, permanentes, & fixæ redantur. Sed qui Philosophorum ignem arcanum novit, facili negotio Tincturis ejusmodi constantiam in igne requisitam conciliabit, quod aliàs communi illo & noto igne difficulter admodum, aut omninò effectui nunquam dabit. Exemplo tibi sit aqua communis, aut vulgaris, quæ semper aqua manebit, & nunquam idcirco, ab igne lignorum aut carbonum, in lapideam, aut metallicam naturam redigetur. Nam ad illud res reduci potest, quod antea fuit:
Lapis

Lapis aliquis durus in aquam puram mutatus, ex illâ ipsâ aquâ, vulgaris ignis adjumento, in puriorem lapidem reducet, id quod de Metallo quoque usu venit, si eadem operatione tractetur. Quod autem vulgaris aqua quævis, aut quivis Lapis in Metallum mutari possit, equidem non contradico, sed non vulgaris, verum Arcani Sapientum Ignis adminiculo illud fieri ajo, à quo etiam Aquæ in terrâ in Metalla mutari solent, quandoquidem omnia Metalla, & omnes Lapides ex aqua originem suam ducunt, & in principio aqua fuerunt. Quicumque igitur Arcanum hunc Ignem, quem Philosophi omnes summo semper studio celaverunt, probè perspectum, atque cognitum habet, illi licet cuncta Prima Auri, & Argenti Entia, utpote Sulphur Vulgare, Mercurium, Antimonium, Arsenicum, Auripigmentum, Koboltum, atque alia ejus generis aggredi, ut ea in albas & rubras Tincturas transmutet. Sin verò ejusdem nullam omninò cognitionem habuerit, in nomine Domini fixo Auro, & Argento adhæreat, eademque volatilia reddita in aquam, hanc ipsam verò aquam rursus in fixum Lapidem convertat, quod si fecerit, proximam viam ingressus, ejus compos fiet, cui investigando operam suam impendit.

XII. Qua-

XII. *Quæstio.*

SI hæc Tincturam Philosophicam, ex notis illis Metallis, fixo nimirum ☉ & ♀, acquirendi compendiosissima est via, cur Philosophorum nonnulli tradunt, suum ☉ & ♀ non esse vulgare illud, & omnibus notum ☉ & ♀, & pauperes juxtà cum divitibus illud suum ☉ & ♀ habere, ac facili negotio ex illo suo ☉ & ♀, Tincturam ipsam parari posse, adeò ut omnes ii toto cœlo errent, qui illius Medicinæ summæ quærendæ causâ in vulgari Auro & Argento defudant.

Responsio.

HOS Philosophos, qui vulgare, & notum Aurum, atque Argentum repudiarunt, Tincturam ex ipsis confici posse, omninò latuit, qui si illud cognitum, & perspectum habuissent, tale quid scriptis suis tam audacter non affirmassent. Quia enim ipsi sola illa, ex volatilibus Mineralibus, Tincturam conficiendi ratio nota, & illa, ex fixo Auro atque Argento, ignota fuit, nullius alius, quàm suæ illius mentionem facere potuerunt, cum tamen è contrario haud pauci Philosophi occurrant, qui vulgare Aurum & Argentum commendant, & omnia reliqua Mineralia rejiciunt.

Eorum

Eorum etiam non exiguus est numerus, qui ex imperfectioribus Metallis, & volatilibus Mineralibus confici posse Tincturam fatentur, ita tamen, ut unum subiectum altero longè facilius, celerius, ac melius operationi se subjiciat. Nemo hominum cuncta cognita, & perspecta simul habere potest, adeò ut longè satius foret, omissis incognitis, ea tantum judicare, quæ cognita sunt, ut hoc pacto tot scriptis, se mutuo oppugnantibus, Mundus non repleretur. Sunt qui sibi persuadent, quando per ambages tandem ad optatum locum perveniunt, nullam certiore, & compendiosiore viam esse illâ, quâ ipsi in itinere suo faciendo usi sunt. Hinc tot intricatis opinionibus involuta sunt Scripta Philosophorum, ex quibus se nemo expediet, nisi totius Naturæ cognitio ipsi pateat: Qui cum paucissimi sint, quamplurimos errare, & paucos admodum veritatis ipsius compotes fieri necesse est.

XIII. *Questio.*

Quid igitur nobis scitu necessarium est, aut quibus rebus instructi simus oportet, quando ad tanti Arcani investigationem animum appellimus?

Respon-

Responsio.

QUandoquidem non hominum, sed Dei donum est Medicina Universalis, par est, ut eadem non ab hominibus, sed à solo Deo petatur, qui pio homini unâ nocte, & quidem per somnium, ea revelare potest, quæ toto vitæ suæ spacio, multorum intricatorum librorum lectione, non consequetur. Docet id *David* his verbis: *Frustra tempore matutino surgitis, ac curis onerati cubitum vos confertis: Deus enim sua dona in somno largitur iis, quos diligit.*

XIV. Quæstio.

QUo pacto donum tam divinum à Deo impetratur?

Responsio.

ASSIDUIS precibus, quibus assiduus & impiger labor accedat oportet. Preces enim solæ non sufficiunt, si bonorum librorum lectio, assiduique labores ipsi non adjungantur. Deus bona sua seriis precibus, & laboribus continuis, mortalibus vendit.

XV. Quæ-

XV. *Quæstio.*

NUm igitur, ad tantum donum à Deo impetrandum, sine ullo discrimine, omnes homines apti sunt, an verò tantum Arcanum peculiare homines postulat, ut non unusquisque ad illud idoneus sit?

Responsio.

NOn unusquisque profectò aptus & dignus est, qui illius compos fiat. Si enim cuivis concederetur, tanti momenti Ars æquè vulgaris ac pistoria, & cerevisiaria evaderet, quod contrà voluntatem Dei, qui non vult, ut juxtà cum vaccâ, æquè longam caudam habeat capra, sibi ipsi superbiâ elatæ oculos eadem aliàs excusfura. Deus probè novit, quando, & ubi dare debeat, & quis tanta dona meritus sit. Hoc extra omnem dubitationis aleam positum est, à Deo superbos nunquam quid boni impetraturos esse.

Idcirco unusquisque, qui magnarum rerum desiderio tenetur, seipsum excutiat oportet, an sincero corde Deo suo serviat, ac eam ob causam prius se probe exanimet necesse est, quam tanti Arcani labores aggrediatur, ne ipsi usu veniat, quod ambitioso, & superbo illi convivæ accidit, qui, ut *Christus* docet, in convivio primum

mum locum, quo non dignus erat, occupavit, ac postea, summâ cum ignominiâ, se digniori, & honestiori eundem concedere coactus est.

XVI. *Quaestio.*

Qualis ille esse debet, qui tantum Arcanum à Deo precibus impetrare, & laboribus suis ad finem perducere desiderat?

Responsio.

Primò tanti momenti Arcanum requirit hominem liberum, nemini alii devinctum, ac nullis aliis negotiis humanis implicatum, ut in quiete & silentio constitutus, Dei benedictionem assiduis precibus impetrare, indefinenter bonorum authorum lectioni vacare, laboribusque requisitis omne tempus impendere queat. Deinde talis homo præditus pietate sit oportet, ut & liberalis, ac ad opem pauperibus ferendam pronus: taciturnitatis item studiosus, & bonâ ac sanâ mente pollens, temperantiæque & sobrietati deditus. Circumforaneorum more modo huic, modo illi se non insinuet, credulus nimis fidem cuique non adhibeat, proprio commodo non studeat, nec ad avaritiam proclivis cuncta ad se rapiat. Inconstanti animo non vagetur, sed patiente & constante ingenio finem expectet, cujus desiderio tenetur, ideoque non

C

statim

statim ira excandescat, aut tædio aliquo afficiatur, si quæ usu ipsi venerint, quæ voto ipsius statim non respondeant. Scopus ipsi propositus sit, non magnos in mundo honores consequi, & potentiam atque authoritatem sibi conciliare, sed potius Dei honorem quærere, atque pauperibus ægris opem ferre. Præterea mediis necessariis instructus sit, ne carbonum, materialium, aliorumque labores suos requisitorum percuriâ, opus inceptum deferere cogatur. Cum primis verò Deum semper antè oculos habeat, ab eo solo felicem successum expectet, propriæ suæ sapientiæ nihil tribuat, assiduè precetur, indefinenter laboret, ac exitum patienti animo à Deo expectet.

Ut paucis dicam, tanti Arcani studiosus ita vitam suam transigere debet, ut neque in Dei, neque hominum reprehensionem incurrat.

XVII. *Quæstio.*

V Tra harum viarum, quæ ad consequendum divinum hoc donum ducunt, est tutissima, & facillima? Eane, quæ vulgari ☉ & ♄. utitur? an verò illa, quæ ignotum, & adhuc volatile Aurum Philosophorum adhibet?

Respon-

Responsio.

VTramque bonam esse, & ad optatum finem perducere scias, si modo rectè & ordine, secundum artem adhibeantur.

XVIII. *Questio.*

QUo pacto imperitus tyro, & tantæ Artis ignarus discipulus rectam viam ingredietur, ac non errabit, quando non habet, à quo quasi manu ducatur?

Responsio.

QUis cæteris, qui ante nos fuerunt, viam monstravit? Annon, paucis exceptis, qui se à bonis amicis Artem didicisse fatentur, cæteri omnes ex Veterum libris, & revelatione divinâ eandem discere coacti sunt.

XIX. *Questio.*

VBi reperiuntur tam boni, ac benevoli amici, qui imperito, ac ignaro alicui viam monstrarent.

Responsio.

Tales admodum rari sunt, qui etiam causas suas habent, ut in revelandis ejusmodi Arcanis circumspicere ac prudenter agant. Fronti hominis inscriptum non est, num bonus, an malus sit. Vix exemplum aliquod occurrit, quo constet, Patrem, antè obitum suum, filio tantum Arcanum patefecisse: Imò si quid de eo scriptum parentes liberis, post mortem, reliquerunt, tam intricatum tamen fuit, ut sine divinâ revelatione nihil efficere potuerint. Hinc diversis ab opere desistendum fuit, postea in lucem edentibus scripta à parentibus relicta, quæ intellectu æquè difficilia fuerunt, ac illa reliquorum authorum, qui non liberorum, sed omnium aliorum causâ, quæ scripserunt, in lucem ediderunt.

XX. *Questio.*

TAm intricata, & obscura scripta cui usui sunt? Annon satius fuisset, ut nihil omnino scripserint? Si modo veram Materiam palam fecissent, plus lucis quærentibus affulsisset, qui eo facilius veritatem percipere potuissent.

Respon-

Responsio.

S Atius certè non fuisset, si rem tantam silentio præteriissent. Unde nobis posteris innotuisset, quod tam excellens Medicamentum in rerum natura existat? Quæ scripserunt, ea nobis omnem dubitandi scrupulum eximunt, ac fidem faciunt, tale Medicamen Universale fuisse, esse, & confici posse, si Deus permittat. Quod unanimi consensu Lapidis Materiam non patefecerint, inde profectum est, quod unus hanc, alius aliam materiam, ad universalem suam Tincturam conficiendam adhibuerit, atque ita eam conficiendi rationem suam suo modo descripserit. Hinc unus hunc modum tradidit, alius vero, qui aliâ viâ progressus est, similem priori rationem conscribere non potuit, sed illam tantum innuit, quâ ipse usus est. Maxima discrepantia ipsam solam Lapidis Materiam cernit. Una pars vulgare, & fixum ☉, & ☿. Lapidis Materiam esse ait, ac cætera omnia subiecta removet.

Altera, ☉ atque ☿. vulgaribus, tanquam ad Lapidis Materiam inutilibus, penitus remotis, volatile, & immaturum ☉, ejusdem Materiam esse affirmat. In ipsâ porrò Lapidem conficiendi ratione Philosophi mentionem faciunt siccæ, & humidæ, longæ & brevisviæ, & communis, atque arcani Ignis, quibus in maturandis suis Tin-

C 3

cturis

Eturis usi sunt. Hinc necessarium fuit, ut tam dissimilia, dubia, & inter se pugnantia scripta in lucem ediderint, quæ veritatis investigationem adeò difficilem, atque intricatam reddiderunt, Artisq; studiosos in tot errores, atque irritos labores abduxerunt. Vulgaris Ignis, volatile ☉ maturandi, ac in Tincturam redigendi viribus caret, quod arcanus ille Ignis, assiduè flammâ suâ in vitro apud Materiam Lapidis ardens, præstare potest. Vulgari autem Igni accedat oportet humidus Ignis, qui à carbonum Igne incensus, & efficax redditus, fixum Aurum, & Argentum radicaliter conjungit, ad volatilitatem adducit, ac rursus constantia in igne reddit. Hæc via, judicio meo, est omnium brevissima, facillima, & tutissima, quippe tridui spacio fixum ☉ & ☿ spirituale, ac volatile reddens, & in ☿ Philosophorum mutans, qui Mercurius Philosophorum albus postea unius diei spacio, in nigrum Plumbum Sapientum abit, si exiguus Ignis ipsi admoveatur. Hoc Plumbum requisito suo vitro impositum, vulgaris Ignis ope, post colorum transmutationes, in constantem Tincturam redigi potest.

Quamvis autem maturum, & fixum ☉ pluri constet, ac pretio suo immaturum longè superet, magni tamen non refert, cum ad opus hoc perficiendum non libræ Auri, sed dimidia tantum, aut una, vel altera uncia adhiberi possit, ut eò citius operatio finiatur. Nec tantâ etiam
Auri

Auri copiâ indiget is, qui, ubi semel tantum dimidiam unciam ad perfectionem debitam promoverit, nullo amplius ☉ eget, ut operationem, majori copiâ Auri adhibendâ, de novo repetat. E contrario immaturi Auri, per Arcanum Ignem, maturatio, licet tot sumptus, quàm vulgare ☉, non postulet, plus tamen temporis ad perfectionem suam requirit. Accedit, quod humida via semper majori periculo exposita, etiam longiore temporis morâ perfectionem speratam adducat. In cujusvis arbitrio igitur, ac voluntate libera positum est, utram harum viarum eligere velit, si modo cautè & prudenter progrediatur. Ac si unâ aut alterâ vice errorem aliquem forsan committeret, tanti tamen errores non erunt, si tandem ad optatum finem perveniens, sementis suæ factæ fructus multiplices metere possit. Hanc meam de Universali Medicinâ sententiam, nemini tamen aliquid præscribentem, ac cuique judicium suum salvum permittentem, Hermetis Discipulis impertire volui, ac debui.

Intereâ unumquemque monitum volo, ut non inconsultò, ac temere tanti momenti rem aggrediatur, sed prius accurata mentis lance perpendat, quid fieri, aut non fieri possit, ne irriti laboris ipsum tandem pœniteat, & tædeat. Tam exigui enim momenti res non est, Tincturam Philosophorum veram parare, nec cuivis etiam homini datum est, ut tam ma-

gni operis cognitione , & possessione participes evadat.

XXI. *Questio.*

ANnon consultum esset , ut duo aut tres amici operas suas conjungerent , mutuis laboribus , & sumptibus sibi invicem opem ferentes , & molestias levantes , quæ uni soli exhauriendæ sunt ? Aut si quis solus tantam rem aggredi malit , annon ipsi consultius foret , ut sibi fidum aliquem , & diligentem operatorem adscisceret , cujus adjumento in laboribus suis promovendis uteretur ?

Responsio.

NEutrum alicui consulerem , ut faceret. Cum aliis tanti momenti opus aggredi communibus sumptibus , & laboribus suscipiendum , ac perficiendum , res est haud exiguo periculo obnoxia , ac successu sperato ut plurimum destituta , propter diversissimas hominum opiniones , de quibus recte Comicus , Quot capita , inquit , tot sententiæ ; suus cuique mos est. Uno hoc desiderante , altero verò illud volente , nil nisi confusæ actiones , & operationes oriuntur , quæ totum opus non promonent , sed remorantur , atque pessundant. Plures ac dissentientes architecti nunquam ædificium
con-

construunt, quod debito ædificationis modo respondeat. Idcirco longè satius est, ut unusquisque solus se operi suscipiendo accingat, in silentio quietus eidem vacet, ac solius Dei auxilium invocet, relictis hominibus, apud quos fides, & amor. Rara avis in terris, nigroque simillima Cygno; imò Fratrum quoque gratia rara est, ac, quod pessimum, inter ipsos parentes & liberos haud infrequenter dilectionis vinculum diruptum jacet. Docet idem aurei Alphabeti principium dicens: Deo soli confidito, atque in eo spem tuam ponito; Humanis promissis fidem nullam habeto: Deus solus fidem servat; In mundo fides exulat. Quid rerum in aulis Magnatum geratur, in propatulo est: Duo tres, quatuor, aut plures Operarii Chymici, ibi lapidis fabricandi & cudendi laboribus occupati, nil minus quam lapidem quærunt, non solum propter ignorantiam suam parum, imò nihil efficientes, verum etiam nil prius & antiquius habentes, quàm ut holosericis suis tunicis induti in gynecæo superbiant, & mensis variorum ferculorum, & generosorum vinorum ac potuum copia oneratis assidentes, ventres suos faburent, ac farciant, id quod experientia quotidiana apertè testatur.

Operatorem aliquem sibi adsciscere adhuc majori periculo subiectum est, quàm communibus sumptibus & laboribus conjunctâ societate tantum opus aggredi. Nam cum nullius ho-

minis cor inspicere queas, ut cognoscas, quid monstrum alat, & quid boni, aut mali, cordis sui penetralibus occulat, de ipsius taciturnitate, ac fidelitate nil certi tibi polliceri poteris, infcius planè, atque ideò ignarus, an fidelis & taciturnus futurus sit. Vulgares quidem labores ejusmodi hominibus absque damno committi possunt: Magna Arcana ipsis concedi sine jactura nequeunt. Rarò quippe servum tam fidelem invenias, qui, postquam ad unius, aut alterius alicujus secreti, etiam exigui, cognitionem clàm pervenit, sibi mox non persuadeat, se artificem jam satis peritum, nullius alius artifices institutione, & manu ductione amplius indigere. Persuasionem hac malâ seducti homines ejusmodi perversi, mox clàm se subducere solent, aut si adhuc diutius apud magistrum suum commorantur, adeò contumaces, & immorigeros se præbent, ut ea, quæ ipsis conficienda traduntur, corrumpant, eo tantum fine, ut dimissionem magistro suo extorqueant. Si ipsis igitur indulgere, ac permittere nolueris, ut, quæ sub manibus habes, tam petulantibus laboribus corrumpant, ac pessundent, ingratisissimos, & beneficiorum acceptorum planè immemores, dimittere cogeris, dimissione honestâ tamen non acquiescentes, sed plurimis maledictis passim bonam tuam famam rodentes, utpote qui eâ opinione jam imbuti sunt, quod te magistrum suum sapientiâ, peritiâ, & cognitione longè anteeant.

Sed

Sed apud alios pollicitis grandibus seductos opus aliquod aggressi, cum ex laboribus suis irritis animadvertunt, promissis tam largis exitum non respondere, tandem se magistrum suum nimis maturè deseruisse sentiunt, ac omnis consilii inopes nesciunt, qua ratione rebus suis collapsis medeantur, haud dissimiles cani isti, qui eruendi ossis ex ollâ igni appositâ eminentis cupidus, ollam ipsam cum carne in pavementum deiecit, ac culinam ingredi postea non audet. Si jam non satis prudens, sed incautus ejusmodi sociorum ingratissimorum, te blanditiis suis impostoriis denuò delinientium, misertus fueris, ac ipsos in domum tuam receperis, ex perversis peiores reddes, quippe tam perversæ indolis homines, ut cogitent, quia impunè tulimus, quod carnem ex ollâ ablatam devoraverimus, carnem etiam assam de veru detrahemus, ac nos subducemus. Nec est quod ullâ cautione, quantumvis providâ, aut nullam amplius fidem ipsis habendo, eorum malitiosas technas te declinaturum speres, nihil aliud inde expectaturus commodi, pro beneficiis tuis, quam maledicta, calumnias, & pessimum odium, quo te prosequuntur. Quæ cuncta si tolerare nolueris, nihil aliud efficies, quàm ut camarinam fœtidam movendo te ipsum putido stercore commacules. Idcirco necesse est, ut omne cum talibus hominibus commercium, cane pejus & angue fugias, quippe mox te inscio se aliis nequam
adjun-

adjungentibus, cum quibus de damno tibi inferendo consilia captant. Prompta enim, & facilis est confociatio hominum corruptis filis vestimenta sua rupta sarcire studentium, qui tam perversis, & perfidis servis, domo exeuntibus se associant, familiaritati ipsorum se insinuant, ad convivia ipsos invitant, & muneribus afficiunt, atque ita, quæcunque domi inter privatos parietas geruntur, expiscando comperiunt. Si quæ literæ ad alios mittendæ servo traduntur, ut ad tabellarios deferat, mox hominem in latibula sua alliciunt, literas resignant, legunt, atque ex iis excerpunt, quæ excerptu digna ipsis videntur, & postea rursus obsignatas tabellariis tradunt. Sic proditorem domi tuæ inscius alis. Si nimiam fidem tali homini habes, ac in Laboratorio tuo sumptuosius materiis, Auro nimirum, Argento, & similibus uteris, mox invisibilia cuncta redduntur, ac aliorum custodiæ traduntur, qui ipso fure, talia furtim auferente longè peiores censendi sunt. Non addo, quod in tuo proprio Musæo tibi satis tuto esse non liceat, id propter coacto Manuscripta tua abscondere, & arcis firmiter occludere, nisi velis, ut describantur, ac descripta aliis vendantur. His atque pluribus ejusmodi incommodis obnoxius est, qui cum ingeniis talibus conflictari cogitur. Si quid igitur prudentiæ interest, ex his paucis disces, quid tibi faciendum sit. Tales ceu pestem, ac Diabolum ipsum fuge, à quibus, mediorum à Deo dato-

datorum auxilio nobis cavere possumus ; sed ut ingratis ejusmodi hominibus sine ignominia, & damno liberemur, nunquam fieri potest. Hic tamen eos ministros excipio, qui honesti, pii, seduli, ac virtutum studiosi, conscientiae suae rationem habent. Nam omnium hominum corda Satanas non occupavit, cum operarii Chymici etiam reperiantur, qui suis heris adeò fideles sunt, ut, si ex asse florenum ipsis conficere possent, promptissimo studio illud efficere conarentur. Adeò rari tamen sunt, ut ex decem vix unus inveniatur, cui fidem habere, & fidere licet. Hoc propria mea triginta annorum experientia me docuit, id propter ea proferentem, quæ proprio meo incommodo expertus sum. Legantur, quæ Paracelsus de perfidis hujusce-modi nebulonibus scripsit, inter alia confessus, tredecim ex suis ministris à carnifice punitos, ac unum ex omnibus fidelem à se inventum fuisse, Oporinum puta, qui tamen, post Paracelsi obitum, satis apertè dissimulatam suam infidelitatem prodidit, dum non maledictis solummodo ipsum oneravit, sed etiam publicis scriptis calumniatus est. Hæc est gratia illa, quam Mundus pro beneficiis rependere solet. Hos cane pejus & angue vita & fuge, quibus nec Deum timentibus, nec homines curantibus perinde est, si ipsam veritatem evidentissimam oppugnent, si apertissimis & notissimis mendaciis patrocinentur. Licet hominis alicujus malitia
non

non statim innotescat, seipsam tamen prodit maledictis & calumniis, quibus accepta beneficia proximo suo compensat.

Cæterum non excusandi sunt, sed temporalibus, & æternis pœnis obnoxios se reddunt omnes illi, qui perfidis ejusmodi hominibus opem ferunt, malitiæ ipsorum patrocinantur, se ipsis associant, & quâcunque ratione possunt, ipsorum furta occultant. Nam si non essent, qui fures reciperent, fures ipsi etiam non existerent, adeò ut illi, qui in furtim ablatiis rebus occultandis furibus opitulantur, in eodem cum his ipsis censu habendi sint, perinde ac si ipsimet furta illa commisissent. Cum latro aliquem in campo occidit, aut fur effractis foribus bona aliena rapit, eaque apud alium abscondit, hic ejusdem cum ipso criminis reus esse dicitur. Nam si fur nesciret, cui furtim ablata tradenda essent, furtum forsan non committeret. Horum omnium cunctos Hermeticæ artis discipulos participes facere operæpretium duxi, ut sibi ab ejusmodi Harpyis cavere discant.

XXII. *Questio.*

Cum igitur non consultum sit, cum aliis, tantum opus aggrediendi causâ, societatem inire, ac majus periculum adeat ille, qui ignotum aliquem Operatorem sibi adsciscit, longè satius forsan foret, particulare aliquod medicamen-

camentum quærere, summorum & imorum utilitati inserviens, quo non solum pauperibus auxilium ferri, sed etiam apud divites necessaria sustentatio inveniri posset, ac ita quietè vivere liceat?

Responsio.

Consilium hoc prioribus duobus longè consultius, ac tutius esse quidem videtur, sed tamen & ipsum cautione providâ indiget, nimirum si quis investigatione sedulâ medicamentorum aliquot eximiorum cognitionem acquisiverit, ut non statim unumquemque ejusdem participem reddat, & sibi ipsi damnum inferat. Et enim solenne est malitiosis hominibus, quamplurimum alicui tale quid à Deo donatum esse comperiunt, ut astutissimis technis possessori illud elicere conentur, montes aureos pollicentes, quos nunquam exhibere possunt. Si tibi semel tantum ex manibus ars exciderit, ac in aliorum manus pervenerit, illud primum tibi metuendum erit, ne palàm fiat, & ejusdem fructu priveris, licet illi, quibus ea credita est, firmissimis obligationibus fidem suam adstrinxerint, quod de hominibus intelligendum à quibus Obligationes ejusmodi, ut vocant, postulari possunt. A Magnatibus tales exigi non possunt, verbis solis fidem dare adsuētis, qui tale aliquod arcanum nacti, Chymicis suis operariis
illud

illud conficiendum tradunt, quia ipsi Chymicarum operationum partim ignari sunt, partim etiam manus non admovent. Si operarii laborum Chymicorum periti illud ad optatum finem perducunt, munusculo aliquo afficeris, cujus plus quàm dimidiam partem ille sibi servat, cui in mandatis datum est, ut illud tibi exhibeat. Fit hoc insciis dominis, quos quis de tali fraude certiores reddere, atque aulicorum invidiam, & odium sibi conciliare auderet? Atque ita illi, qui lac dulce tibi afferre jussi sunt, dulcem atque pinguem cremorem ante demunt, quàm tibi serum acidum afferant. Si majoris certitudinis causâ ministrum aliquem miseris, qui operationibus perficiendis intersit, tibi satisfiet, si fidelis fuerit; sin minus, de munere tibi exhibebit, quantum ipsi placuerit. Idem mihi usu venit, inter alios tales ministros habenti, qui apud alios, inter pocula, audacter gloriari de furto suo ausi sunt, quod uno aut altero munere, ad me pertinente, me emunxerint, & ad indulgendum genio illud adhibuerint.

Hæc atque alia incommoda usu venire solent ex arcanorum revelatione, licet voto respondeant illorum, quibus revelata sunt. Si verò contingat, ut Operarii illi Chymici Magnatum, in laborando errorem ex ignorantia committant, aut ipsum laborem aliquantò molestiorem refugiant, verentes, ne in holosericas suas togas scintillæ insiliant, & carbonis nigrore manus infi-

inſiciant, mox Dominis ſuis perſuadent, arcana revelatum falſum, & te impoſtorem, ac nauci hominem eſſe, atque ita non ſolum te boni nominis famâ honeſtâ ſpoliant, ſed etiam Dominos ſuos fraudulentis ſuis technis & mendaciis fallunt, dum ea falſitatis arguunt, quæ tamen veriſſima ſunt. Diverſas literas penes me habeo, à talibus Operariis aulicis ad me ſcriptas, quibus arcana ad ſe tranſmiſſa non ſine fructu ſe elaboraſſe, ac proinde majora illis ſe præſtituros fatentur, poſteà tamen falſum rumorem ſpargentes, quod ne minimam quidem ex ipſis utilitatem perceperint. Fructum, qui mihi pro revelatione mea debebatur, ipſi intercepterunt, nonnulli pinguibus officiis, alii nobilitate, ac pecuniâ donati. Sic ut plurimum uſu venire ſolet, ut ii, qui vites colunt, uvas exprimunt, ac vinum parant, vinaceis contenti eſſe cogantur, otioſi vero, atque laboribus vacui vinum ipſum bibant. Eapropter longè ſatius eſt, ut quis ſuas ipſe uvas exprimat, & vinum ſuum bibat, & aliis, qui etiam libenter vinum potant, ſuas vineas colendas, ac uvas ſuas exprimendas relinquat. Hoc pacto ſciet, quid ſuum ſit, quid habeat, quid faciat, ut ſuis pro arbitrio ſuo uti poſſit. Tot, ac tam adverſis caſibus jure ac merito abſterretur ille, cui plura arcana innotuerunt, quò minus alios eorum partiçipes reddat, longè ſatius ducens, quieto animo iis paucis ſui, quæ Deus ipſi lar-

D

gitus

gitus est, quam multa cum periculo ab aliis expectare.

Hæc per quæstiones & responsiones præmissa sufficiant. Sequitur **U**sus nonnullorum magni momenti Arcanorum, atque incomparabilium Medicamentorum, quorum mentio facta est in proximè editis à me libellis, quorum unus de occultis ignibus agit, & alter tres Dialogos continet.

D E

D E L E O N E ,
A U T L E O N I S ,

Vel Auri Sanguine , quomodo parandus , & tam in Medicinâ , quàm in aliis artibus summâ cum utilitate ad usum adhibendus sit.

U o d ad modum hunc Auri sanguinem parandi attinet, in Primo Dialogo, eique adjuncto Corollario jam descriptus invenitur, ut pleniore declaratione hîc non opus sit. Notandum tamen, quod post Primi Dialogi descriptionem, longè facilior, & compendiosior, Aurum quodvis, nostri occulti Salis Ammoniaci ope, quasi in momento in sanguinem convertendi modus se obtulerit. Sanguinis autem hujus usum per se Medicina non admittit, propter Aquam Regis, quo Aurum ab initio dissolvitur, ut & propter Salem Armoniacum, qui Aurum mutat, & in sanguinem convertit. Hî enim Spiritus Salium acres, & corrosivi inutilis sunt in Medicina, & noxii, eamque ob causam ab Auro separandi, quod fit affusione aquæ communis, aut pluviae, quæ Spiritus Salium imbibit, ac Auri pulverem ruberrimum

D 2

ad

ad fundum vasis præcipitat. Diversis autem aquæ affusionibus hic pulvis abluendus, atque ab omni falsedine probè liberandus est, ut ita liberatus, cordialis alicujus aquæ additione, ad Syrupi consistentiam redigi, & conservari queat, cujus dosis, pro ægri ac morbi conditione, augeri, ac minui potest. Communiter hujus Sanguinis Aurei tantum sufficit, quantum ad cochlear vino, cerevisiâ, aut alio vehiculo plenum, rubro colore tingendum requiritur. Ejus usus est in omnibus morbis, in quibus cor est corroborandum. Præcipuè verò sanguinis fluxus immodicos tam in viris, quam fœminis sedat, & Gonorrhæam, Leporam, ac Gallicum Morbum curat, si corpus debitis medicamentis purgantibus, & sudoriferis expurgatum fuerit. Exterius in cute, pustulis illis, in naso, aliisque faciei locis medetur, si pennâ quotidie ipsis aliquoties illinatur. Vehementer enim exsiccat, cutemque ipsam lævem, & pulchram reddit.

Hinc etiam est apprimè utilis fœminis, quibus & facies & labra pallore naturali obducta sunt. Illitus enim pallorem in pulchrum & naturalem colorem mutat, præcipuè si parum albi olei ex talco confecti ipsi admisceatur, quod ruberrimum illum Auri colorem temperat, & pulcherrimum pigmentum suppeditat mulieribus, quæ non modo pallidam, sed etiam fusco, aut flavo colore tinctam faciem habent, ac hoc cosmetico eximio faciem suam naturali colore pingere

gere possunt. Nullum enim Cosmeticum huic æquiparari potest, utpote adeò commodo, & constanti, ut agnosci neutiquam queat, nec etiam corrumpi, sicut alia, quæ aceti, acidi vini, limonum succi, aut aliarum ejusmodi rerum halitu aut afflatu mox in colorem turpem abeunt, ac faciei fucum produnt. Sanguis enim hic Aureus admodum constans est, & pulcherrimum suum colorem conservans, ab omni elementorum injuriâ tutus manet.

Tingit præterea hic Sanguis, antequam salinis suis Spiritibus liberatus fuerit, crines, pilos, lanam, ossa animalium, & avium plumas, pulcherrimo colore purpureo, qui ad ruborem abiens adeò constans est, ut à nullis acerbis aquis corrumpi queat, & id propter cæteris omnibus coloribus purpureis, quocunque nomine etiam appellentur, longè præstet, atque non immerito pro Regio Colore habendus sit.

Alios usus plures hic recensere nimis longum foret. In Medicina confectionibus diversis, atque Aquis Vitæ Cordialibus tingendis infervit, qui color multò nobilior, & utilior est illis, quibus Confectiones Alkermes, & Aquæ Vitæ vulgò tingi solent. Auri colorem ægro nullum damnum inferre, sed commodum potius asferre constat, quo si confectiones dictæ, aut ipsæ etiam Aquæ Vitæ colerentur, pulchræ evadunt, ac pulchriores adhuc, si Atomæ Auri, in vino, aut aquâ, instar minimarum stellularum volitantes,

D 3

aut

aut natantes, adjungantur. Nam si Aquæ Vitæ, Auri Sanguine jam tinctæ, parum de Atomis dictis admisceatur, ex pulchro colore purpureo, instar nitidissimæ in cœlo Auroræ, effulgebunt. Hæc est Aquas Vitæ parandi optima ratio, propter Auri Atomos tantæ subtilitatis, ut à stomachi calore facili negotio se concoqui, & digeri patiantur, & vires suas emittant, quod vulgaria illa Auri folia, quæ ornatus tantum gratiâ Confectioni Alkermes, Aquis Vitæ, & similibus Compositionibus miscentur, non faciunt, eapropter Atomis illis nostris neutiquam comparanda. Haud parvi momenti rem patefacio, cujus in Magnatum Pharmacopolis profectò summam rationem habere operæ pretium esset. Quæ & quanta porrò in Metallicis hæc ipsâ Auri Tincturâ præstari queant, in primo Dialogo reperientur.

*Facilis Auri Atomos conficiendi, &
parandi modus.*

IN forti Spiritu Salis, aut vulgari Aquâ Regis, si prioris Spiritus copia tibi non fuerit, solve dimidiam unciam Auri, & solutioni affunde unam aut alteram libram aquæ pluviae, cui una circiter Rhenani Vini libra commixta est. Cuncta in vitro, probè movendo, confunde, ac vitrum accuratè tectum, nequid pulveris in illud
inci-

incidat, per aliquot dies in calido loco reponere, ut Aurum, instar minimarum stellularum, ex aquâ descendat, & vasis fundum petat. Si autem omne Aurum in fundo non consedisset, vitrum balneo imponendum, & solutio aliquandiu coquenda est. Post refrigerationem solutionis, vas alicubi reponendum, ut Aurum subsideat, quod in Atomos solutum, aquâ & vino effusis, ex vitro eximes, & aliquoties purâ aquâ elues. Ita habebis Atomos Auri, quibus in Medicinâ tutò uti poteris.

NB. Notandum autem, quod fieri non possit, ut hoc modo Aurum omne ita solvatur, ut nihil omninò in Aquâ solvente remaneat. Idcirco necesse est, ut reliquum Aurum per præcipitationem ab aquâ separet. Separandi modos aliquot in cæteris meis scriptis offendes. Tenuissimis, & subtilissimis his Auri Atomis etiam summo cum fructu in aliis Operationibus Chymicis uti poteris, quod in aliis locis Scripta mea satis luculenter docent.

Quia optimæ Aquæ Vitæ hîc mentionem facio, necessarium, & utile mihi videtur, ut plenam ejus descriptionem, cum usu ejusdem hîc subjungam.

D 4

Modus

Modus conficiendi Aquam Vitæ Auream, qualis nunquam adhuc ab ullo Medico descripta, & tradita est.

℞. **O**ptimi & purissimi Salispetræ, & Tartari albi, ac puri libram unam, flavi Sulphuris libram dimidiam; In pulverem has materias redige, mixtas probè crucibulo impone, admotoque candente ligni carbone incende, ut flammam concipiat, & conflagrando flavam massam in tigillo relinquat, quæ igne liquata, & in mortarium effusa igneum, & Sulphureum tibi dabit lapidem, falso suo sapore linguam ferientem. Hunc calidum adhuc, in pulverem redige: nam refrigeratus mox humiditatem ex aëre ad se trahit, ac in pulverem redigi nequit. In pulverem redactō affunde duas aut tres libras optimi Spiritus Vini, ac in frigidum locum per aliquot dies repone, ita tamen ut aliquoties singulis diebus in vase materiam cum Spiritu Vini moveas. Hoc pacto Spiritus Vini rubram ex Sulphure Tincturam extrahet, ac simul Tartari Calcinati sale se acuet. Hujus tincti Spiritus Vini, per chartam bibulam, seu filtrum, ut vocant, transmissi, duas tertias partes in Balneo per distillationem abstrahe, ut Spiritum habeas admodum grati saporis, & odoris, quem ex Sulphure, omnis odoris centro, secum trahit. Hic Spiritus Vini, cum sequentibus aromatis, & flori-

floribus in ipso maceratis, ex vase imposito Mariæ Balneo, rursus destillatus, tibi exhibebit incredibilis efficaciam Spiritum Vini Cordialem, quem Tincturâ Auri rubrum reddes, atque Auri Atomis, quantum sufficit, adjunctis Aureum efficies. Quantum verò ipsius Spiritus fuerit, tantum postea ipsi addes Spiritus dulcis Auri Volatilis, qui nimium ipsius Vini Spiritus fervorem mitigabit. Cæterum ut hic idem calor nimius adhuc magis mitigetur, ac ipse fortis odor Spiritus Aurei corrigatur, Sacchari Candidi albi, in pulverem minutum contriti, quantur uncias in ipsis solves, quæ Aquam Vitæ hanc verè Auream suavissimam reddent. Incomparabilis hæc Aqua Vitæ, in omnibus corporis agitudinibus, in quibus Spiritus Vitales, Cor, & Cerebrum corroboracione indigent, tutissimo, & utilissimo usu adhiberi potest. Spiritus enim Vini Aromaticus per se Vitales Spiritus corroborat, quod Spiritus Auri potentius efficit, accedentibus adhuc Atomorum Auri viribus insignibus, adeò ut huic Aquæ Vitæ inter omnes primæ sint deferendæ, & nulla alia melior, & potentior parari queat. Non enim rubra solum Auri Tinctura, verum etiam Aurum ipsum in Atamos mutatum, stomachi humani digestionem, & concoctionem subire cogitur; unde usu venit, ut excrementa nigra excernantur, quod fieri non posset, si $\odot$ indigestum abiret. Cum igitur extra omnem dubitationis aleam

D 5

positum

positum sit, quod à Stomachi digestionem superetur, fieri non potest, quin saluberrimam suam operationem corpori ægro auxilium ferat: Tandem & hoc moneam oportet, Excrementa, quod salvam reverentiam dixerim, ægrorum illorum, qui hanc Aquam Vitæ quotidiano usu adhibent, non abjicienda esse, adhuc haud parum commodi allatura, si ipsis appositis vites stercorentur, quæ uvas, acinos aureis stellulis notatos habentes, proferent, sicut experientiam propriam expertus sum. Ac forsan ex ejusmodi excrementis majoris momenti aliquid in Metallicis effici posset, quod tamen necessarium non est, cum aliis modis boni quid præstari queat.

*Aromata, & flores prædicto Spiritu
Vini Alcolifato extrahendi, & ad
Aquam Vitæ adhibendi.*

℞. **R**ecentium florum. Lili Convallii ℥iij.
Rosarum Rubrarum, Cinnamomi, Ma-
eis, Cardamomi, Boraginis, Rorismarini, Sal-
viæ, Lavendulæ ana ℥jj. Ambræ griseæ, Moschi
a. ʒss. Omnes hi flores recentes, cum acroma-
tibus siccis, Spiritui Vini imponantur, mace-
rentur, & distillentur oportet. Si recentium
florum compos fieri non posses, exsiccatis, &
aridis te contentum esse necesse est, quibus ta-
men recentes, si haberi possunt, præstant.

Vni-

*Universalis Medicamenti, in Secundo
meo Dialogo descripti, Vsus.*

HUjus Medicamenti virtus, & efficacia se adeò latè extendit, ut humano intellectu nec comprehendi, nec percipi queat. Ex immaturo autem, & adhuc volatili, ac in igne non constanti Minerali, à Philosophis Magnesia Saturnina nominato paratur.

Quando nigrum hoc Minerale, ab omni crassa impuritate purgatum, in candidissimum, & pulcherrimum colorem reducitur, tenuissimi & altissimi, ac ponderosi admodum pulveris formâ, summo cum fructu, ad gravissimorum morborum curationem adhiberi potest. Ex corpore humano cuncta noxia, visibili, & invisibili modo ejicit, illud, præ omnibus aliis medicamentis, quocunque etiam nomine insigniantur, cunctis damnoxis, & malis humoribus liberans, ac purgans. Dosi admodum parvâ incredibiles vires exercet, adeò ut nullum hætenus medicamentum inventum sit, quod tam parvâ quantitate exhibitum, tam incredibilem efficaciam exercuerit. Ac licet Antimoniata viribus polleant, unumquemque in admirationem rapientibus, sicut patet ex Panaceâ meâ Aureâ, & Antimonii Panaceâ, jam viginti annorum spacio per totam Europam celebratis, huic tamen Medicamento Universali nullâ ratione æquiparari possunt.

Primo

Primo enim viribus longè inferiora sunt hoc ipso, quod uno grano plus efficere valet, quàm illa duobus tribus aut quatuor granis effectui dare possunt.

Secundo gravitate, & pondere hoc illa superat, quippe quoad quantitatem, & mensuram, unâ unciâ ter, quater aut quinquies Antimonii vel Auræ Panacæ superius, atque ita ægris propinatu facilius, & commodius.

Tertio si saporem, & odorem spectes, illis hoc longè præferendum est, utpote nec ullius odoris, nec ullius saporis particeps, cum tamen illa Antimoniata, Antimonii nimirum, & Aurea Panacea semper Salium odorem & saporem referant, eamque ob causam ad usum sæpius adhibita, ægris nauseam pariant.

Idpropter in Panacæ meæ ex Antimonio paratæ, & rejectæ locum, Universale hoc Medicamentum substituere decrevi, ac imprimis quoque ob hanc causam, quia nonnulli deceptores, ac impostores ex Antimonio rubrum pulverem confecerunt, pro meâ Panacæ illum hominibus perfido usu venditantes, quâ fraude nunquam uti poterunt, cum, deceptoriâ suâ imitatione, hoc ponderosum, & omni sapore, atque odore destitutum medicamentum, nullo unquam tempore effecturi sint. Dosis hujus tanti Medicamenti quod attinet, tali cautione opus est, ut vix quarta parte ejusdem tantum propinetur, quantum Panacæ Antimonii propinari solet.

In-

Infantibus epilepsia, variolis, febris, aut simili morbo laborantibus, à primo ad sextum mensem, unâ vice vix decima, aut duodecima unius grani pars exhibenda est. A sexto usque ad duodecimum, decimum octavum, aut vigesimum quartum mensem ipsis octava, vel sexta, aut ad summum quarta unius grani pars sufficit. Iis qui duos, tres, sex, octo, aut decem annos agunt, una quarta, aut tertia unius grani pars propinanda. Hominibus à decimo usque ad vigesimum annum dimidium, tres quartæ partes, aut ad summum unum granum unâ vice satis erit. Qui inter vigesimum & quinquagesimum ætatis annum versantur, uno, aut uno & dimidio grano utentur, ad summum duo grana non excedent. A quinquagesimo anno per reliquum ætatis decursum, usque ad vitæ terminum constitutum, Medicamenti hujus Universalis diminuenda est iterum dosis, propter senectutem, ferre tantum, quantum Juventus, ac virilis ætas potest, non valentem. Omni autem ætati jucundè, tutò, & sine omni periculo, si debita dosis observetur, hoc tantî momenti Medicamen Universale adhibebis, adeò ut non sit cur idem prægnantibus foeminis etiam propinare verearis, quibus tamen vix dimidia ejus dosis, quâ alii homines utuntur, pars convenit. In Febribus paroxysmo præmittatur; In peste mox ubi sentietur, ut etiam post sumatur; Hydropicis semel, aut si una dosis non sufficeret, bis singulis mensibus exhibeatur; Podagricis,

cis, & Calculosis quâvis septimanâ bis; Leprosi, Morboque Gallico affectis, similibus ex sanguinis impuritate ortis morbis laborantibus ter, Lienis, hepatis, ac Mesenterii obstructionibus devexatis semel singulis septimanis propinetur; In Epilepsia, Mania, cæterisque capitis affectibus præternaturalibus, unaquaque septimanâ, bis adhibeatur, & quidem tamdiu donec malum penitus sublatum fuerit; Colici affectus quotidie unam dosin requirunt, antequam cessent. Atque dictos, & alios corporis morbos curandi ratio hæc est, ope *Universalis* nostri Medicamenti, quod interno usu adhibitum incredibilia præstat, & etiam in omnibus periculosis vulneribus, apertis ulceribus, tam veteribus, quàm recentibus, Cancro, Fistulis, &c. admiranda efficit. Interno usu semel octidui spacio usurpatum falsos honores omnes consumit, & impedit, quominus exitum suum per ipsa vulnera quærant, atque hoc pacto eadem pejora & periculosiora reddant. Externo usu tamen etiam optima Balsama, & Emplastra, qualia in Tertiâ meâ Centuriâ occurrunt, adhiberi necesse est, ut vulnera, & ulcera, debito modo purgata, medelas adhibitas admittant, ac curationi felici se subjiciant.

Accedit, quod in hujus Medicamenti usurpatione ægro incumbat, ad minimum 4. aut 5. horis postquam illud hausit, nec cibo, nec potu uti, totoque illo die in lecto, aut ad minimum in camerâ suâ manere, aërem vitandi causâ, atque

que prius non indulgere somno, quàm medicamentum operatione suâ debitâ functum fuerit. Ejus vehicula, quibus mixtum exhauritur, sunt vinum, cerevisia, carniū juscula calida, syrapi, rosarum conserva, recens butyrum, poma assa, & id genus alia. Haud inconsultum quoque est, matutino medicamento hujus usui, vespertino tempore præcedente, Cœnam leviolem præmittere, ac vesci levioribus, & concoctu facilioribus cibis, qui stomachum ad purgandum aptiorem reddunt. Tales sunt pruna, uvæ passæ, similesque alii cibi, laxatione sua lentis ac viscidis humoribus lubricitatem, & mollitiem aliquam conciliantes. Operatione peractâ ægro vitandi sunt duri cibi, & fortes potus, quibus stomachum suum statim non debet farcire, sed proximo post purgationem die potius temperantiæ studere, ac nonnisi herbarum, ut cerefolii, fœniculi, spinachiæ, similiumque jusculis vesci, ut medicamentum eò facilius operari queat, quod adhuc longè promptius operatione suâ fungetur, si mox ipsi usurpato subjunges drachmam puri, atque albi Tartari in pulverem redacti, & cum drachmâ sacchari, aut quod melius est, mannæ in purâ aquâ cocti, & calidè hausti, quæ potio prius medicamentum haustum sequens, stomachum, & intestina probè expurgare solet. Atque hic est Medicamenti nostri Universalis usus, cujus si accurata ratio habita fuerit, nullus error committetur, & medicamentum ipsum,
opè-

operatione laudabili, cujusvis votis abundè satisfaciet. Sed de hoc incomparabili Medicamento, in pulveris formâ, satis.

Quod si hic pulvis per fusionem in parvos lapillos, lactis colorem referentes mutetur, alio modo ad usum adhiberi postulat. Pulveris igitur prædicti loco, usus lapillorum aliquo, corpus expurgandi, & ab omnibus humoribus noxiis liberandi causâ, illum per aliquot horas, vini pleno cochleari impones, vinumque ebibes, eandem operationem sensurus, quam ipse pulvis efficere solet. Cautione tamen opus est horum lapillorum ope auxiliaturo ægris, & vires eorum expendat, quantum requirant, & quantum ferre valeant. Viribus autem expensis, major aut minor lapillus vino, virtutem imbibituro, imponendus est: Infans quippe tantarum virium non est, nec tantum ferre potest, quàm fortis aliquis vir, cujus vires longè majores sunt. Ideo necesse est, ut ii, qui horum lapillorum ope curationes morborum feliciter expedire desiderant, primâ vice unam, duas, aut tres horas lapillum in vino relinquant, ac vini exhausti operationem accuratè examinent. Operatione ad votum respondente, idem tempus, quo in vino jacuit, observare semper poteris. Si minor, quàm expectes, operatio fuerit, diuturnius, si major & fortior, brevius in vino macerandi tempus ipsi concedes, atque providâ hac cautione efficies, ut à scopo proposito non deslectas. Quamvis

vis autem hujus Medicamenti, lapilli formam obtinentis usus, illius pulveris usui longè præstet, quippè jucundior, & gratior existens, satius tamen est, ut illi, qui tam accuratè usum illum observare nequeunt, pulvere ipso utantur, ut eò tutius agant, & sciant, qui sibi faciendum sit. Qui verò lapillorum tractandorum rationem norunt, iis non opus est, ut corporalem illum pulverem usurpent, cum vinum illud, in quo lapilli macerantur, bibentes solis viribus frui possint. Lapilli ipsi licet aliquandiu, & pluribus vicibus vino macerentur, vires suas non amittunt quidem, sed tamen minuuntur, præcipuè quando, ob fortiolem purgationem, in vino superfluo coquuntur, quæ coctio facit, ut corpusculi sui diminutionem sentiant.

Atque hæc sunt, quæ tam lapillorum, quam ipsius pulveris, in demendis & purgandis omnibus noxiis, & malis humoribus corporis humani, tam in junioribus, quam in senioribus, usum concernunt.

Corpore igitur, dicto nostro Universali Medicamento, satis superque expurgato, ne quis recidivam patiatur, consultum erit, ut & debitam diætam observet, ac singulis diebus, per horæ quadrantem, aut dimidiam horam, ejusmodi lapillum in ore contineat, haud parum lenti ac visceri humoris ex cerebro, & stomacho ad se attracturum, qui toties ac tam diu exspuendus est, donec nulla amplius humiditas, tam

E

copio-

copioso affluxu in ore colligatur. Hæc attractio cerebrum, & stomachum vehementer levabit, atque ab obstructionibus noxiis liberabit, famemque ac sitim præternaturalem removebit, ita ut sine appetitu præternaturali, prandium expectari queat. Nam quando corporis humani vasa interna, splen nimirum, jecur, ac mesenterium, lentis humoribus obstructa sunt, & ipse stomachus obstructionibus iisdem fartus est, ut plurimum matutino tempore, horis aliquot post, quàm quis cubitu surrexit, præternaturalis fames ac sitis, ut & membrorum debilitas sentitur, quæ incommoda cibo & potu averti posse, haud pauci, sed falsò arbitrantur. Experientia enim docet, quod paucò cibo & potu sumpto, talium hominum debilitas augeatur, tantum abest, ut removeri talibus mediis queat. Unde liquidò patet, debilitatem illam cibi, ac potus defectui acceptam non esse ferendam, sed potius vasorum illorum internorum obstructioni, quæ Vitali Spiritui ad nervos, quos corroborare debet, aditum prohibens, necessariò talem membrorum debilitatem efficiat, & stomacho præternaturalem appetitum pariat. Si jam tales obstructiones, quotidiano horum lapillorum usu, paulatim amoveantur, adeò ut lenti illi humores incrementa sumere nequeant, omninò necesse est, ut morbus pedetentim cedat, & diminuat, & pristina valetudo bona, cum vitæ longioris spatio sequatur. Stomacho itaque tam
lentis,

lentis, ac biliosis humoribus obsepto, fieri non potest, ut tam leni ratione dicti humores expellantur, sed necessitas postulat, ut vinum, in quo lapillus coctus fuerit, haustum illos ejiciat, & lapillus ipse postea, conservandæ valetudinis bonæ causâ in ore, modo præscripto, contineatur. Sin verò usu veniret, ut nausæantis, ac debilis stomachi humores illi lenti, vasorum obstructiones tenaciores, ac fames, sitisque illa præternaturalis penitus hæc medicandi ratione non tollerentur, indicio erunt, cuncta hæc incommoda profundiores radices egisse, ac dictis medicamentis penitus tolli non posse. Adhibenda igitur potentiora, & fortiora remedia, quæ tenaces illos stomachi humores emolliant, incendant, & ejiciant, corporis obstructions omnes referent, Spiritui Vitali omnia membra pervadendi meatus aperiant, & corruptum stomachum corroborent, ut cibos laudabili digestionem concoquat, & bonum, atque laudabilem sanguinem generet. Cum igitur tam efficax Medicamentum, quo omnes vasorum internorum obstructions tollantur, ac simul debilis stomachus corroboretur oportet, apud paucissimos reperitur, consultum mihi visum fuit, in præsentia, ejusmodi Medicamentum, in humani generis gratiam revelare, cujusmodi remedium efficacissimum, in nullius Medici manibus, centum proximis, aut quidem pluribus annis fuisse audacter affirmo, illudque à me in-

stinctu divino inventum, lubens publici juris facio.

Ejus præparatio est, ut sequitur.

℞. **R** Ecentis, & fortem odorem spirantis Myrrhæ, purissimæ & clarissimæ Aloës, optimique Croci Anglici ana circiter 1. 2. aut 3. uncias. Cunctis in pulverem comminutis affunde fortem Martis Spiritum aperitivum & volatilem, cujus in meo Libello Ignium mentionem feci, & solve, quæ solutionem admittunt. Solutioni adde parum mei Fermenti Arcani, quod è vestigio efficiet, ut fermentare incipiat. Antè additionem ejus in promptu esse debent Alembicus, & charta cum farinâ, ut alembicus cucurbitæ impositus linimento probè muniatur, & nihil exire permittat.

Quamprimum enim fermentum Solutioni adjunctum fuerit, hæc fermentandi initium facit, ipsoque vitro Balneo imposito, ac calorem sentiente, Spiritus ille Ferri volatilis, instar Spiritus Vini, promptè ac lubens ascendit, hoc quidem calore multo inferior, sed efficaciam suâ longè penetrantior. Postquam omnis Spiritus ascendit, reliqua humiditas, ferè ad consistentiam mellis evocanda est, ita leniter tamen, ut succus adustionem aliquam non redolet. Hoc facto vitrum eximes, ut refrigeretur, succoque post refrigerationem, eundem Spiritum Martis
Vola-

Volatilem, quem distillando à materiâ separaveras, rursus affundes, qui crassum illum succum solvet, & cum ipso soluto fortis odoris, penetrantis efficaciam, ac rubri coloris, instar sanguinis Balsamum evadet, propter penetrantem suam efficaciam, probè conservandum & pro Vitæ Balsamo habendam, utpote quod omnes corporis obstructions tollit, omnia interna vasa, & membra maximè corroborat, & ab omnibus corruptionibus tuta præstat. Huic Balsamo nullus alius est æquiparandus, undecunque etiam afferatur, aut petatur. Non enim viva solum corpora hominum ab omnibus morbis tutatur, & conservat, sed etiam ea, quæ à cæteris Balsamis, in conservando à putrefactione mortua corpora, præstant, longè efficacius effectui dare potest, dum cuncta penetrat, & à putrefactione tuetur, viribus tam admirandis, ut nemo tanta Dei miracula satis mirari queat. Quod ita se res habeat, quilibet ranâ, mure, aut simili aliquo animalculo mortuo periculum facturus, experietur. Usus ejusdem Balsami, in omnibus internorum membrorum obstructionibus tollendis, & debili stomacho corroborando hic est. Corpore prius probè expurgato, pro ratione ætatis, propinandæ jejuno stomacho sunt 1. 2. 3. 4. usque ad 10, aut 12. guttæ in Aquâ illâ, quæ post destillatum Spiritum Volatilem elicita est, ut superius diximus. Post epotum medicamentum unam aut alteram horam jejunandum.

E 3

Bal-

Balsamum hoc totius corporis membra permeat, Stomachum, cerebrum, cor, & quævis vasa interna corroborat, omnes obstructions tollit, sanguinem laudabilem efficit, cibi ac potus appetitum excitat, ac Humidum Radicale auger, ita corpus humanum, divinâ gratiâ, & benedictione, usque ad summam senectutem conservans. Nemini autem mirum videatur, aut istæ cogitationes in mentem veniant, alios jam antè Balsamum hoc habuisse, quia Paracelsus suum Elixir proprietatis, ex Aloë, myrrhâ, & croco composuit, ac alii vestigiis ipsius insistentes, illud eodem modo confecerunt, hætenus ab omnibus peritis Medicis magni æstimatum. Nam longè abest à viribus Balsami mei, illud Elixir Paracelsicum, adhuc in corporali suâ formâ, & nihil nisi merum corpus existens, cum è contrario meum Balsamum Vitæ Spiritibus suis efficacissimis excellat, totum corpus hominis permeantibus, ac suis purissimis viribus & Spiritus omnes, & totum corpus ipsum replentibus, corroborantibus, ac omnem corruptionem, & putredinem arcentibus. Porro si quis hoc Vitæ Balsamum longè efficacius, & potentius reddere, cupiet, Aperitivi Spiritus Martis loco, Auri Spiritum usurpare poterit, procul dubio illud Balsamum longè majoribus viribus ditaturum, sed sumptibus etiam majoribus oneraturum, adeò ut nonnisi divitibus Medicamentum hoc usui futurum esset. Posset quoque in
hujus

hujus Medicamenti præparatione Spiritus Volatilis separatim conservari, & sicut Spirituale Balsamum, aut Elixir, subtilitatis, ad internas Corporis partes conservandas usurpari, ita suis penetrantioribus, potentioribus, & efficacioribus viribus quascunque obstructions noxias, & quosvis humores etiam tenacissimos potentissimè soluturus. Eodem quoque pacto & ipsum Balsamum separato usu adhiberi potest.

Cæterum eâ, quam tradidi, ratione alii etiam efficaces, & penetrantes Spiritus, Balsamæque magni momenti ex aliis Animalibus, Vegetabilibus, & Mineralibus confici possunt, quibus admiranda quis in Medicina præstiterit. Fundamentum hîc locavi, cui quivis, arbitrio suo, forte ædificium imponere poterit. Nihil magis desiderandum, & in votis habendum esset, quam ut subtilia ejusmodi, & penetrantia Medicamenta introducta, tot inutilium, & popinariis elixationibus, ac coctionibus paratorum Medicamentorum locum substituerentur. Longe majus humano generi commodum conferrent, nec tot homines tam parvis, tam contemptis, & ex solis stomachi humoribus tenacibus, & pituitosis ortum suum trahentibus morbis, oppressi, sine omni auxilio lato, morerentur. Quibusnam aquæ herbarum vulgares viribus quæso pollent? Ferè nullis. Si autem eo, quem tradidi, modo pararentur, & odore, & sapore,

E 4

& viri-

& viribus multò meliores , & utiliores futuræ essent. Si vulgari alicui Vino , quod jam naturalem , & consuetam fermentationem peregit , altera fermentatio , arcani mei fermenti ope , conciliatur , adeò & spiritus inde elicitur , fortem ac efficacem saporem atque odorem acquirit , præcipuè , si nulla aromata , aut aliæ herbæ , odorem gratum spirantes unà fermentationem subierint , ut eodem alia vina & sapida , & odorata reddi queant. Hinc firmiter , & constanter asseverare audeo , in Medicinâ Spiritibus Metallorum , præ cæteris omnibus , primas deberi : Sed quid in Metallicis præstare possint , adhuc incognitum est , si illud excipias , quod vulgare , & currens Argentum Vivum coagulare soleant. Si nobis ipsos fixandi , & constantes reddendi ars innotesceret , proculdubio non solum in Medicinâ , Universale Medicamentum summum , ad conservandam hominis valetudinem , verum etiam Tincturam absolutissimam , ad Metallorum corpora tingenda consequeremur. Hoc fieri posse Philosophorum Veterum scripta passim innuunt : quod tamen hæcenus nondum à me effectui datum est.

Contentus tamen sum , ac Deo meo summas gratias ago , quod me tam excellenti Medicamento dignatus sit , cujus forsàn nemo proximis centum annis particeps redditus est , aliàs dudum revelati , & palàm facti , si cui obtigisset. Lusus puerorum , aut res tam vilis non est ,
non

non solum Vegetabilia, & Mineralia, sed ipsa etiam fixissima Metalla, quasi unius momenti spatio, eò deducere, ut fermentationem suscipiant, & per distillationem, & rectificationem tam fortem, ac penetrantem Spiritum edant. Credat, aut non credat, qui volet; mihi hoc sufficit, quod præstare idem, quandocunque volo, possim, quod, Deo dante, increduli verissimum esse propediem comperient, oculis videbunt, ac manibus palpabunt. Quo autem prædictum Balsamum modo parandum præscriptum est, eodem etiam ex aliis materiis varia, & ignota medicamenta efficacia confici possunt.

Opium præparatio Spiritum redderet, qui odore suo alicui somnum conciliaret, ejusque sensus exteriores sopiret.

Idem præstaret Tabacum, aut Hyoscyamus, aliaque similia, ut & herbæ inebriantes, quarum Spiritus, vel minimâ dosi, vino, aut cerevisiæ mixtus, atque potus, hominem mox ebrium redderet. Ejusmodi Spirituum ope ridicula plurima effici possent, ut si hordeum, pisum, fabæ, aut alia semina, & sicci fructus iisdem humectarentur, aut macerarentur, ac piscibus, avibus, aut aliis feris animalibus objicerentur, quibus vescentia, & ebria reddita manibus capi possent.

Pari ratione ejusmodi Spiritibus tam fortem odorem spirantibus, omnia noxia animalia fera,

E 5

ut

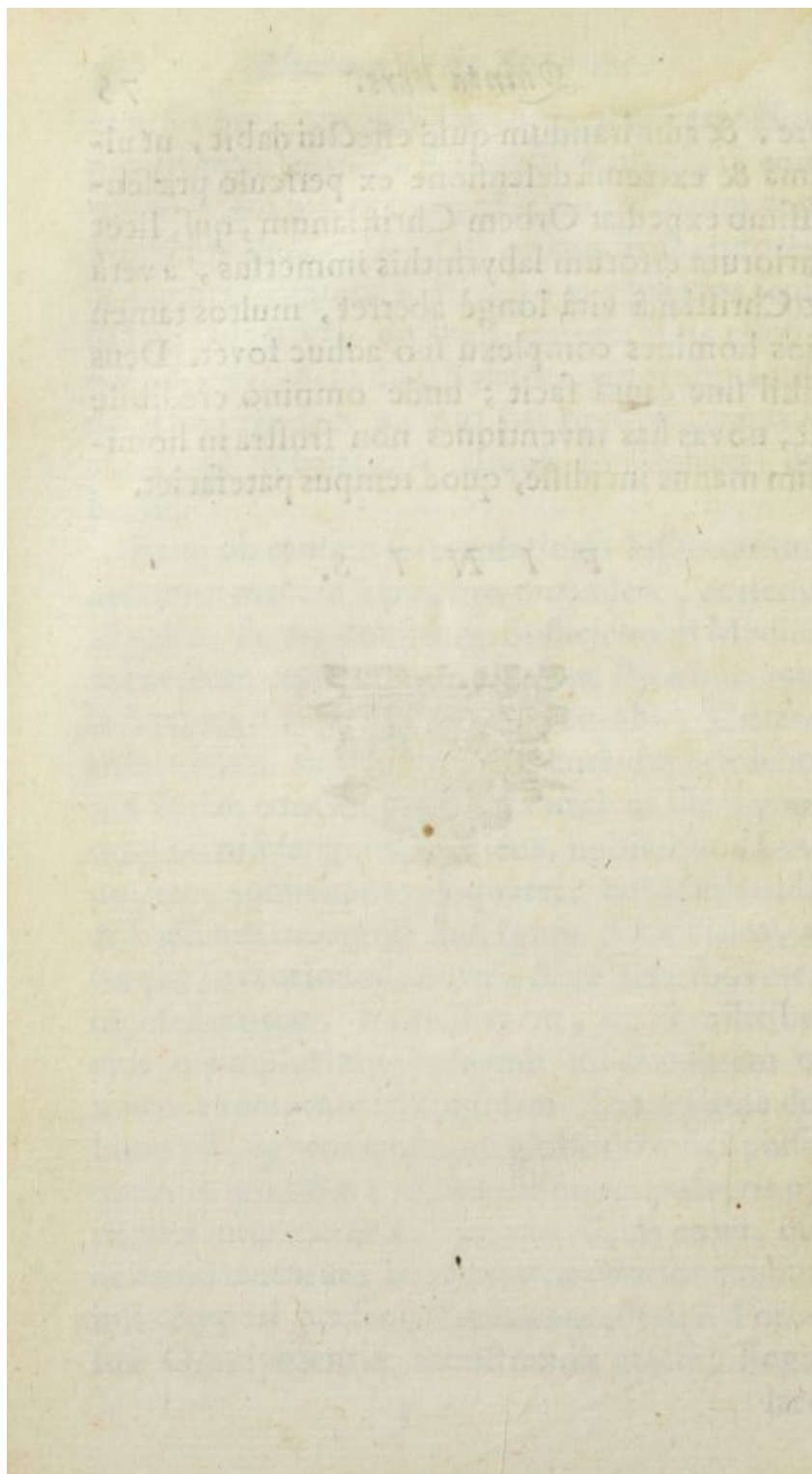
ut ursi, lupi, vulpes, atque alia hujuscemodi raptu viventia animalia dimoveri & abigi, è contrario autem pisces in aquis in unum locum congregari possent. Illa enim omnes fortes odores, & fœtores fugiunt; Hi verò in aqua illos sequi solent. Ut verbo dicam, mirabilibus effectis edendis apti essent dicti Spiritus, quorum tamen ne semel quidem mentio fiat oportet, tantum abest, ut revelatione aliquâ innotescere debeant.

Eam ob causam fermentationis hujus tantum arcanum mecum sepulchro recondere, ac neminipalàm facere constitui. Sufficientem Medicamentorum optimorum, quibus Proximo meo inserviam, copiam parandam curabo; Cæterarum rerum supervacuarum curâ supersedebo: nisi forsan contingeret, ut Turcicus ille Tyrannus, nil nisi sanguinem sitiens, nobis, quod Deus avertat, nimis appropinquaret, cui admirandi, & hætenus incogniti mei Ignes Artificiales, aliæque Inventiones, novæ, & ex laboribus meis indefessis ortæ, ita resisterent, ut ex militibus ejus quamplurimis redeundi sollicitudinem omnem exemptum iri confidam. Extra omne dubium est, igneos ejusmodi globos confici posse, quorum una libra, viginti librarum pulveris pyrii violentiam maximè superet. Quis novit, quâ de causâ tantorum arcanorum revelationem huic ipsi tempori præsentî Deus concesserit? Forsan suæ Omnipotentiae monstrandæ gratiâ, singulare,

lare, & admirandum quid effectui dabit, ut ultimâ & extremâ defensione ex periculo præsentissimo expediat Orbem Christianum, qui, licet variorum errorum labyrinthis immersus, à verâ & Christianâ vitâ longè aberret, multos tamen pios homines complexu suo adhuc fovet. Deus nihil sine causâ facit; unde omninò credibile est, novas has inventiones non frustra in hominum manus incidisse, quod tempus patefaciet.

F I N I S.

P A R S S E X T A
P H A R M A C O P O E I Æ
S P A G Y R I C Æ,

S I V E

Lumen nuperrimè ortum & Clavis fortis,

Ad aperiendam Philosophicam Veritatem, tractans

D E

IGNE PHILOSOPHORUM SECRÉTISSIMO;

V I D E L I C E T.

Quomodo

Ille ad præparationem multorum Medicamen-
torum Rectorum utiliter commodèque sit ad-
hibendus, Illiusque beneficio

*Venenosa, fœtida humanæque naturæ prorsus adversantia
atque noxia Vegetabilia, Animalia & Mineralia in gra-
tam saluberrimamque Medicinam convertantur;*

Salia Mineralia & Spiritus eorum corrosivi dulcescant;

*Fixa Corpora Metallica transmutentur in Spiritus Vo-
latiles. Spiritus autem Volatiles remutentur in Fixa atque per
quodvis Metallum ac Vitrum penetrantia Corpora tingentia,
atque alia id genus incredibiliter rara perficiantur.*

I N

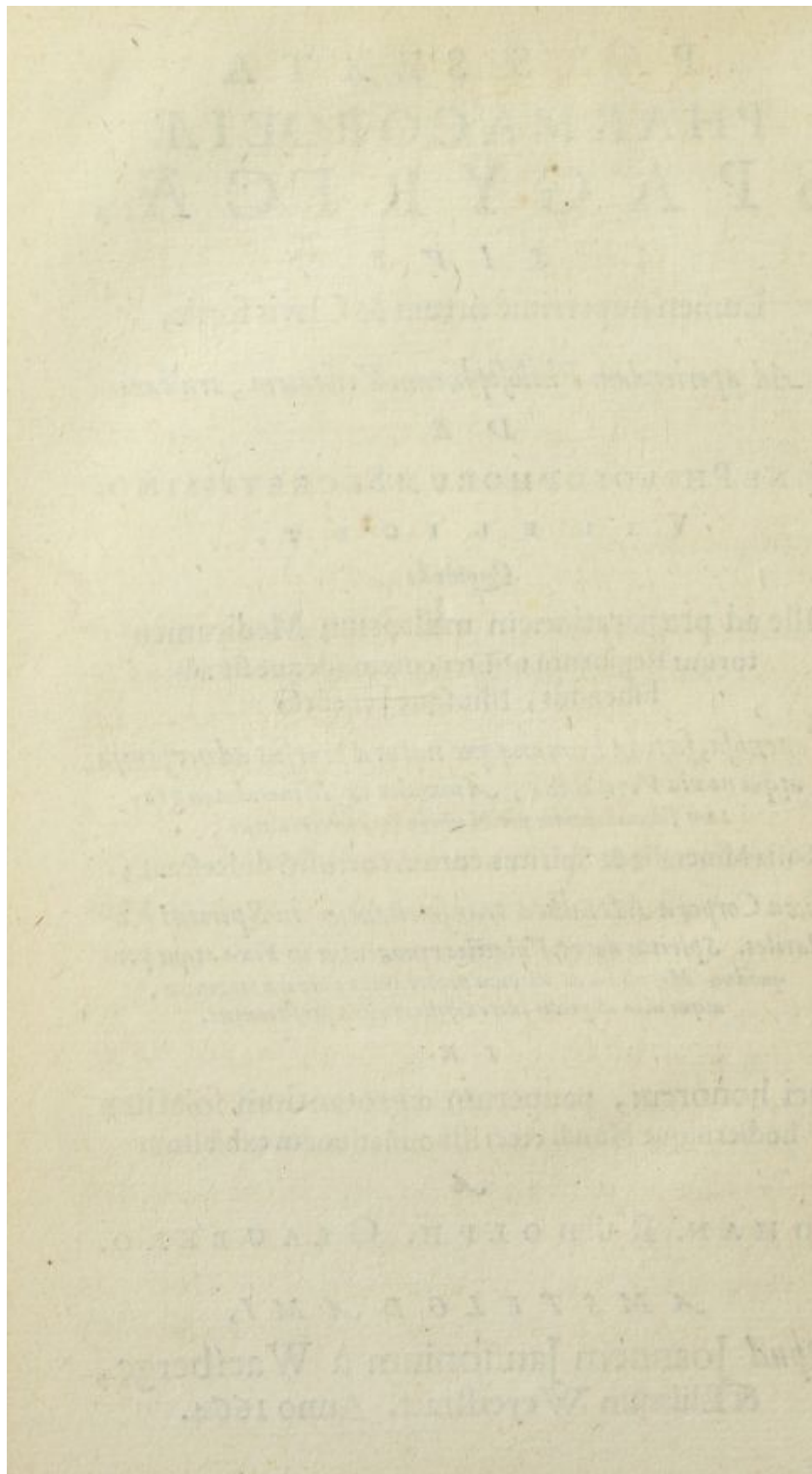
Dei honorem, pauperum ægrotantium solatium
hodiernique Mundi cœci illuminationem exhibitum

A

JOHAN. RUDOLPH. GLAUBERO.

A M S T E L O D A M I,

*Apud Joannem Janssonium à Waelberge,
& Elisæum Weyerstræct. Anno 1664.*

B E N E V O L E L E C T O R,

Nortasse cognoscere desideras, quid me moverit, quod ego tot inaudita Arcana simul ac semel emittam. Sed resciscas velim, me id non sine singulari aliqua ratione momentosa egisse. Scire autem exactè, cur id agere mihi potissimum decretum fuerit, ut tibi nihil proderit, ita nescire nihil oberit. Hoc igitur quaeso tu sis contentus, quod hujusmodi Secreta ardua tibi nota fecerim; neque verò limis me intuearis oculis, quod ego jam ingenio sim ita liberali, ut & meis benefacere inimicis studeam. Quippe ita fert voluntas Dei. Deum namque ita omnibus hominibus citra *μεγιστοποληψίαν* ullam benefacere, in oculos nostros quotidie incurrit. Enimverò solem in cæli firmamento collocavit, ut æque improbis ac probis illuceat, & ut non minus vipera, serpentes venenosi & lupi noxiosi quàm oves bonæ ac fructuosæ sustententur. Si igitur tali suo nobis Deus pralucet exemplo,

A 2

quid=

quidni imitamur nos eum? Errare namque non possumus, si taliter agimus, qualiter Deus agit. Ipse namque est Magister adeò bonus, ut nos nihil mali doceat. Satanae autem est planè intolerandum invisumque, ut boni quicquam in genus humanum conferatur. Dotat quippe ille suos filios ac servos sibi fidos superbiâ, avaritiâ, invidiâ, gulositate, ebriositate, impudicitia, lucri privati studio, ulciscendi libidine atque consimilibus vitiis pluribus. Hinc nihil est quod à talibus Diaboli filiis discamus, sed nos oportet Dei præcepto esse morigeros, ut nimirum inimicis nostris injurias nobis ab ipsis illatas remittamus atque pro eis oremus, ut resipiscant & malitiâ desistant, quemadmodum & assimilia Imitationis exempla bona nobis in Christo præeunte proponuntur. Cui tamen Apostolus notabiliter addidit: Quòd (si inimici nostri, quando ipsis benefacimus, non convertantur) nos in ipsorum capita coacervaturi simus carbones ignis. Quòd si ita est, ut sine omni cujusquam gentium dubio est, quânam quæso ulla meliore ratione aliâ nos illorum malitiæ occurrere possumus quàm ut benefaciendo prunas in ipsorum capita coacervemus? Nihil itaque in hoc Mundo conducibilius est quàm

quàm amicis simul ac inimicis benefacere. Caterùm si inimici nostri nostrâ beneficentiâ abuti conntentur, Deum suo tempore vindicem sortientur. Quare ego in hac sententiâ perstabo, quod complura id genus Secreta alia publicaturus, & verò propter hominum malignorum ingratitudinem neutiquam celaturus sum. Equidem non diffiteor, me in aliquam multis hujus Libelli locis tam apertè ediffere, ut quasi porcis margaritas objicere videar: sciendum tamen est, hanc Claritatem solis probis ac piis illucere, impiis verò nil nisi caliginem fore. Hoc quippe est commune hodierni hujus seculi ingenium, ut ad Externa duntaxat respiciatur, nullatenus autem perpendatur, quid isthac in recessu habeant. Quicquid enim ipsorum oculis apparet augustum, illud solum magnificiunt, etiamsi nullam habet utilitatem: sed verò si quid ipsis videtur simplex ac rectum, naucifaciunt, etiamsi essent meræ gemmæ ac margaritæ. Quocirca quum hæc mea Dogmata non nisi humili stylo emittantur, procul dubio vilipendentur & forsitan pauci invenientur, qui illa pro veris acceptabunt, usque adeò uti tantò minus sit verendum, Secreta hujusmodi redditum iri impiis, indignisque nimis familiaria. Ego quidem

dem antehac optimorum quorumque Secretorum nonnulla, quæ in hac Tractatiuncula jam publicè describuntur, nonnullis amicorum ex sincero cordis affectu patefeci, idque hac lege, ut illa parare aggredierentur; sed ipsi opus nondum aggressi sunt, idque nulla alia de causa nisi forte quod ipsis illud visum fuerit non res impendii magni, sed parvi. Hinc usu venit ut credere nequiverint, intra dies paucos magnam parari posse Medicinam. Ita Mundus semper amavit vexari & fatigari frustraneis multarum impensarum laboribus diuturnis. Postquam enim ego ignaros reddidi certiores, quod brevi tempore & paucis sumptibus Magna maturari possunt, interquiescunt addubitantes de Possibilitate, quippe qui malunt sumptuosos diuturnisque Processibus Sophisticis operari, quàm Veritatem coram Mundo vilem simplicemque periclitari; id quod hominibus istiusmodi à nemine invideatur, utpote qui præ superbia in sua quodque Bonum forma tenui non condignè æstimant, sed tantummodo ambagiosos seductionum anfractus amant & indagant. Exstat literis Philosophorum, quod Mosis soror Maria prophetissa Lapidem Philosophorum intra triduum maturare potuit. Consimiliter
ali-

aliqui Philosophorum Opus quoque suum spacio septimanae absolverunt. Alii laborem aliquot mensium in illud insumpserunt. Iam verò illi erronei (qui ab uno ad alterum evagantur & operam suam, quamvis ipsi sint rudes omnium rerum, ad perficiendum Lapidem Philosophorum pretio offerunt) postulant sibi ad conquendum concedi spacium vel unius, vel duorum, vel trium omnino annorum. Quanto autem discrimine inter se distant triduum & triennium ! Quantum ad me attinet, ego quidem tantum Opus nondum unquam elaboravi, veruntamen tantum possibilitatis spectavi meis oculis & contrectavi meis manibus, ut (si mihi daretur tempus atque locus, & cœpta secundaret Deus) confidam, me summam istiusmodi Medicinam intra temporis exiguum fore paraturum. Sedenim ego assevero veraciter, quod per vitam meam omnem ad ejuscemodi Ardua nunquam adspiravi : quod autem mihi à Deo datum est, jam in commune confero. Quare si cui Deus benè cupit, ille ibi (ubi meum fuit cessare) poterit inchoare & opus feliciter consummare : sin autem quis Deo irato suo quicquam tentaverit, nolit ille me molestis interrogatiunculis inquietare, utpote qui nesciam respondere

A 4

plura

*plura his à me revelatis. Tandem, si Deus
indulserit, post intercapedinem temporis ego
luci publicæ perspicuè edam, quodcunque in
particulari melioratione Metallorum conspexi.
Quod sanè Lumini magno fore duco huic ulti-
mæ Mundi tenebrosi ætati.*

9

S E X T A P A R S
P H A R M A C O P O E I Æ
S P A G Y R I C Æ.

C A P U T P R I M U M.

Describens illum artificiosum, de quo agit Libellus Ignium, Philosophicum Furnum Destillatorium, cujus ope, spacio unius horæ, omnes Operationes Chymicæ, una vice, mediante Igne Arcano, demonstrari possunt, usqueadeo ut illi parem nondum quifquam gentium unquam descripserit.

X terra bona (quæ vi ignis reddi potest compacta ac solida instar vitri; prout comperias esse Coloniensem, Sibburgensem, Freichiemenssem vel Waltenburgensem) cura tibi unum aliquod suo quasi in Diametro ut minimum pedes latum duos, at potius (quoad ejus fieri potest) tres, parari Vas ad instar Hemisphæræ seu dimidii Globi tribus quatuorve præditum manubriis, ut suspendi queat: imple illud frigidâ, aqua & Recipiens seu Alembicus cæcus erit perfectus. Deinde ei appone seu accommoda scutulam planam ex constante terra bona, duobus aut quatuor quasi pollicibus latam & pollice lato altam, quam imple Sulphure vulgari, eoque mixto cum Minerali

A 5

aliquo

aliquo Subjecto, puta Mercurio, Auripigmento, Arsenico vel Antimonio: quod vel particulariter in ☉, vel universaliter in Medicinam figere cupis; ♁ accende ut ardeat, tunc hoc Sulphur calcinabit atque fixabit in igne continuè ardente illud Subjectum quod ad figendum fuit impositum. Et si quid inter ardendum Sulphuri decesserit, subinde alio atque alio Sulphure redintegretur. Quod si Sulphur fuerit omninò extinctum, denuò illud accendas, ut perseveranter ardeat & nunquam extinguatur. Exstinguetur autem non facilè, si extinctionem præcavendo aliquantulum gossypii in medio Scutulæ posueris. Dum autem Sulphur jam ardens cum suo penetrante ac maturante igne Subjectum adhibitum penetrat, Minerale volatile ab initio vehementem ignem patienter ferre non potest, sed pars ejusdem cum ignito & omnia Mineralia Subjecta fixante Oleo elevatur sursum, ad quod illud frigidâ completum receptaculum læve se condensat in Oleum igneum, quod circumcirca ad vasculum concrescit, & rursus in Sulphur ardens in scutulam destillat, usque adeò ut spectatorem ejus non levis incessat admiratio. Motum hujus Olei quod adeò continuè agitur nunc sursum, nunc deorsum, Philosophi nominarunt suam *Destillationem*, *Adscensionem* & *Descensionem*, necnon *Cohobationem* & *Circulationem*: atqui Ignem Sulphureum perpetuò ardentem vocârunt ipsi *Calcinationem* & *Solutionem*. Enimverò in hac Operatione duo præpotentes Ignes agunt. Fortis namque Ignis
fixans

fixans est flamma Sulphuris ; fortior autem adhuc est Oleum Igneum , continuè destillans , quibus ambobus Stygiis Ignibus mediantibus Subiectum volatile in Testa brevi temporis spacio (nisi antea impuritate laboraverit) absque ulla ponderis diminutione in fixam Medicinam fixatur. Demirandum est , quanta virtute uterque Ignis in figendis Metallis volatilibus polleant ; spectatuque perjucundum , quod si quando gutta aliqua illius Olei Sulphuris jam sursum acti in Sulphur destillat , flamma instar sanguinis rubicundi adscendat , quæ alioquin à Sulphure solo non nisi flavo imbuatur colore. Repetita illius in vas suppositum destillatio vocabatur à Philosophis *Inceratio* ; quando verò universum in fundo residebat sine fumo adscendente , isthoc ab illis appellabatur *Fixatio*. Has Operationes ego his meis ipsius manibus perfeci & oculis meis vidi. Plura profari ego hac vice non ausim , quoniam impiis jam plus satis dictum est. Quod ego quidem minimè gentium fecissem , nisi hoc præclarum Opus Philosophicum degenerasset in prostibulum , sive (ut explanatius dicam quid sentiam) nisi illud vel ingratis meis in volas indignissimorum quorumque incidisset. Ego enim duntaxat hunc Furnum Fixationis Philosophicum nonnullis amicorum spectandum concesseram ; illius tamen cognitio ab ipsis eousque in vulgus emanavit , ut me pœnituerit communicasse. Atqui ejus vice non ita multò post à Deo data mihi est alia quædam eaque longè melior ac venustior

Virgo ,

Virgo, dum ipse mihi tale monstravit Instrumentum, quali longè commodius quàm priore adscendens fumus Sulphureus excipitur, ita ut nihil inde pereat. Meum igitur erit hoc Donum divinum custodire cautius quàm prius.

C A P U T II.

*Ratio conficiendi aliam adhuc Medicinam
Universalem ex solo Sulphure.*

TErream Scutulam Sulphure imple atque illi sub Alembico cœco da per *v i i i.* vel *x i v.* dies ignem continuè flagrantem ; & si quando adscendens Oleum Sulphuris igneum identidem in Sulphur ardens guttatim defluit & tantisper adscendit atque descendit, dum fixetur & nullum amplius adscensum moliatur, permitte ignem exstingui, atque illud quod in Scutula reperis gerens speciem atrii carbonis, exime ac superfunde aquam puram, & fac simul coqui ; unde in hac coctione Aqua Oleum Sulphuris fixatum, quod in Salem abiit, ex fecibus atris extrahet. Hoc Sal extractum destilla per filtrum, & sine Aquam in Balneo exhalare, sic residuum manebit in fundo suave, gratum acidulumque Sal flavum, quod exime & in purum crucibulum injice, ubi quidem patiaris benè incallescere, sed non candescere ; tunc illud evadet rubicundulum, quod dissolvas atque per chartam emporeticam transmittas, & feces nonnullas ex-
cer-

cernet. Quam Operationem, si libuerit, aliquot vicibus iterare poteris, & Sal tanto magis expurgabitur. Hoc Sal est saporis medii inter acidum ac dulcem; cujus 5. à 6. grana sumpta corpus penetrant fortiterque sudorem eliciunt. Auctior autem ejus dosis alvo concitat sedes lenes, cumprimis, ubi operatio est in ferrea quadam scutula facta, veruntamen dulciculum ex ferro saporem referet, unde tamen nihil periculi metuatur. Quia Sal saporem hunc planè exuit, inprimis, quando eum leniter candefeceris & solveris, coagulaveris & tertîa vice candefeceris. Tunc enim saporem illum amittit & dat Salem rubicundè suavem, qui tutum præstat remedium contra morbos omnes, ubi sudato & purgato opus est. NB. Cauto tamen hîc opus est, ne ignem inter candefaciendum adeò augeas, ut viribus Salis nonnihil decedat; id quod accuratè observetur. Hanc Operationem prisca Philosophi assimilârunt tali ignivomo Draconi, qualis sibi suam ipsius caudam demorderit & in salutarem Medicinam converterit. Draco est Sulphur ardens, ipsius cauda est igneum Oleum, quod in Sulphur ardens delabitur atque in eo se in Medicinam efficacem convertit. NB. Credas mihi velim; in illis, quæ ego hîc paucis verbis aperui, Magna permulta esse recondita. Tu igitur si sapiens, rem profundius indagabis & longè plura invenies quàm hîc à me sunt prolata.

C A-

CAPUT III.

Alius Ignis Philosophorum Arcanus, quo omnia venenosa ac fœtida Vegetabilia, Animalia atque Mineralia Subjecta mutantur ac parantur in Medicinam efficacissimam.

DEphlegma Spiritum Vini summè, ita ut ignis omnem accensi humiditatem absumat prorsus. Hac enim ratione consecutus fueris Ignem Secretum, cujus adminiculo res admirandas in Medicina patrabis.

CAPUT IV.

Vbi primum exhibetur Medicina efficax ex hoc Vegetabili Igne ipso.

PAra tibi talem ex lapidosa terra ignibus lævigata, vel ex Metallo fornaculam, sub qua Ignis flammans possit ardere, attamen fumus nullus inde avolare, sed in illa se condensare in aquam vel oleum, atque inde in quoddam receptaculum effluere. Sub qua fornacula tu in quandam Scutellam terream aliquot semiuncias hujus Ignis subtilis infundas, accendas ac comburi finas. Combusto jam Spiritu Vini, Sal Volatile tanquam incombustibilis, attamen Volatilis Mercurius Vini prodit, in receptaculo refrigeratur atque ita conservatur.

tur. NB. Quando Spiritus Vini fuerit combustus, magis magisque affunde. Quantum utilitatis ex illo capere possit Medicina, ex facili colligas. Quia ipse est immortalis atque incombustibilis Anima Vini. Quantum operæ in Alchymia præstet, mihi nihildum est exploratum, utpote qui in eo non multum elaborârim. Basilius de hoc Mercurio sic scribit, quod quicumque illo potitus fuerit, palmam ferens inter Chymicos victor evaserit. Ille, ut mea fert sententia, calluit, quomodo hujus opesit sua ex Auro Tinctura extrahenda. Sed de his jam satis.

CAPUT V.

Quomodo hujus Vegetabilis Ignis Secreti beneficio Microcosmicus Mercurius corrigi, nauseoso fœtore exui, atque in Medicinam suavem converti queat.

Spiritum Urinæ, quantum summè potes, rectifica, juxta præscripta à me fusè in Furnis. Huic Mercurio Animali adde sui ponderis quintuplum aut sextuplum nostri Ignis Vegetabilis, quo imple aliquam Scutellam, expone igni ardenti sub nostro Alembico Philosophico, & Ignis noster exuret omnem fœtorem nauseosum Mercurii Animalis, ita ut gratus odore ac sapore adscendat. Quod si tibi nondum placuerit prima vice, altera vice eum committe Purgatorio, & fac eum transire; tunc inve-

invenies suavem Mercurium Animalem, cujus virtute res magnas in Medicina præstabis; quippe qui violenter penetrat. Hinc Medicus sedulus usum ejus non ignorabit. Notum est, quod Spiritus urinæ in arcem Medicinæ conferat multum boni, à quo tamen ob insuavem ipsius saporem vulgò abhorretur. Atenim quando ipse Examen Purgatorii Philosophici sustinuit, tunc absque fœtore in suum adscendit cœlum, hoc est, Alembicum. Hujus quoque Purgatorii ope omnia alia fœtida, amara atque insipida Vegetabilia, Animalia & Mineralia, Subjecta possunt purgari, suavia, dulcia & grata reddi, prout Exempla hæc sequentia comprobant.

C A P U T V I.

Quomodo hujus nostri Purgatorii adminiculo Anima Sulphuris emundari ac suavis reddi queat.

℞. **S**ULPHURIS commun. Tartari, Nitri ana libr. I. pulverisata benè commisce, atque decrepita in crucibulo desuper accenso, alioquin enim fulminat; decrepitatum liquefac, effunde, reduc in pulverem atque extrahe Tincturam cum Spiritu Vini; combure Spiritum Vini sub Recipiente, & quod adscendit, in Medicinæ usum tibi serva; quod autem in fundo remanserit, suave & omnis fœtoris expers erit. Quia Spiritus Vini omnem fœtorem exussit.

exuffit. Hæc utique Medicina est Diaphoreticum præstantissimum.

CAPUT VII.

Quomodo Vegetabilis Ignis beneficio Tinctura seu Anima Antimonii sit purificanda.

℞. **A**ntimonii, Tartari, Nitri, ana. decrepita, funde, pulverisa, & extrahe Tincturam, quam facias transire per Ignem Purgatorium, & remanebit tibi Medicina salutaris contra omnes morbos. Quod si desideras præstabiliorem, huic Antimonii Tincturæ, quæ jam semel Purgatorii examen sustinuit, denuò tanti ponderis, quanti ipsamet est, Tartarum & Nitrum adde, decrepita, funde, extrahe, & fac ardeat, ut antea, & habebis Medicinam præstantiorem. Præstantiâ autem hanc longè antecellet illa, quâ gaudebis, si idem tertiâ vice egeris, dummodò volueris; singulis namque vicibus remanent fœces, unde Medicina tantò efficacior efficitur. Quemadmodum autem hic de Sulphure & Antimonio factum est: Ita et jam omnia alia ôlida ac amarulenta Subjecta, immò vel ipsa fœtentia Animalium Stercora purificari possunt, ut existant suavia. Cæterum nulla flagitat necessitas, ut hæc amplificemus. Quippe quicumque insignem Medicinam cupidissimè quæret, ex facili altius indagabit, quoadusque tantum honorum ac bonorum inveniat, quantis desiderio suo satisfaciat.

B

C A

CAPUT VIII.

*Qualiter mediante Vegetabili Igne Ignēs
Minerales exstinguantur, corrosivæque ipsorum in-
doles ignea in dulcedinem convertatur.*

Non ignotum est, Ignem majorem vulgarem semper minorem (quotiescunque alter alteri illorum admovetur proximè) vel extinguere vel languescere: Idem item Ignibus Philosophicis contingit. Exempli gratiâ. Inde in Scutellam lapideam ℥j. Spiritus Salis, Vitrioli, Nitri, Sulphuris, aut alium Spiritum acidum, & 3. 4. aut 6. partes præstantioris Spiritus Vini, quem accendas, & Spiritus Vini flagrabit, Spiritus autem acidus mediante subtili flammæ igne in dulcorem degenerabit. Qui Spiritus dulces, & cumprimis ille ex Sulphure ac Sale magnas in Medicina virtutes produnt. Basilius Valentinus exarat de dulcificato Spiritu Salis, quod suam Auro Tincturam extrahat & quod illi, qui ipsum scit dulcificare, à Philosophis palma donetur. Idem conducet; Spiritum Vini inde septies esse abstrahendum. Abstractionem autem procul dubio non denotavit vulgarem, sed potius hanc Secretam, de quâ hîc tractatur à nobis. Quia non una vice Spiritus dulcescunt, sed aliquoties Spiritus Vini recens ex illis ope Ignis eliciendus est, antequam satis dulcescant.

C A-

CAPUT IX.

Alia ratio aliis adhuc Ignibus mediantibus maturandi, emundandi atque suavia reddendi Subiecta Vegetabilium, Animalium ac Mineralium.

Nemo nostrum nescit, quod vulgaris seu noti Ignis natura atque proprietas sit, omne Sulphur foetens absumere, Mercurium abigere & nihil reliqui facere nisi cinerem mortuum cum pauxillo salis fixi, id quod non est correctio, sed saltem violenta destructio atque corruptio rerum bonarum. Quapropter est nobis adhibendus talis ad paranda Medicamenta eximia Ignis melior, qualis Sulphur non consumit neque Mercurium abigit, sed tantum maturat, mundat, suavitatemque ei conciliat, prout exempla hæc sequentia comprobant. Primò faciamus tyrocinium de abominando Stercore humano, contemplantes, *Num suo illud foetore privari atque Universalis ex eo Medicina parari queat.* Satis superque constat, quod Animalium stercore ita cruda nondumque præparata, officium suum præstent Medicinæ, prout ejusmodi mos in Pharmacopœiis Galenicis jamdudum invalescit, ut præter cætera lepidè medicari præsumant morbum regium fimo anserino, febres stercore equino; inflammationes intestinas aquâ destillata ex excremento vaccino, quam vocant *Aquam omnium florum*; anginam stercore canis albido, quod appellant *Album Græcum*. Super hoc festiva narratur

B 2

histo-

historia de quodam rustico laborante anginâ. Huic quippe scripserat Medicus schedulam, quâ ipsum ablegabat ad Pharmacopœiam, petiturum Album Græcum. Chartula autem, quam traderat, inspectâ, Pharmacopolæ puer inquirebat pyxidem, cui Album Græcum inesse solebat. Illa autem existente inani, jussit ut rusticus aliquantisper præstolaretur; se namque ipsi mox affore consulturum. Atqui ignarus celandi Secretum, excurret evestigio in cœmeterium, ubi aliquot albida Canum retrimenta colligit, quæ domum refert atque aliquantulum illorum in mortarium conjicit ad pulverisandum. Quo conspecto, rusticus puerum his interpellavit: *Sepone quaeso ista atque me juva dando necessaria; mihi quippe non vacat diutius opperiri.* Cui puer respondet: *Hoc ipsum est, quod tibi Medicus præscripsit; Itaque expecta paulisper, quia extempore erit sat comminutum.* Rusticus tum regerit: *Quid gannis, catillo? Numquidnam merda canina ego à Te argento mercarer? Domi meæ mihi istius abunde est. Tute igitur cum ipso tuo Doctore istud oleum devorate.* Atque ita cum dicto ex Pharmacopolio indignabundus abiit. Complures id genus historiæ variè commemorantur, ex quibus perspicias, stercorea animalium, quantumvis adhuc cruda ac nihildum præparata, in Pharmacopœiis non inusitata fuisse. Quæ quidem omnia nisi ad usum Medicinæ facerent, jamdudum abrogarentur. Cæterum stercus humanum, cui inter cætera meritò primas deferri oportuisset, in usu Medico non est, idque

idque ob solam ipsius graveolentiam : Veruntamen ego vidi , quasdam vetulas illud febricitantibus (inscientibus tamen) Interius usurpandum dedisse atque ita febrim depulisse. Inter Chirurgos repertas nonnullos tantâ cognitione præditos, quod Sal stercoris humani solum generet putrefactionem, & verò è diverso cætera Salia præservent. Quocirca illis ad tales excrescentes carunculas utuntur putrefaciendas, quales ratione venarum internatarum præcidere reformidant. Stercus autem humanum (si Interius assumatur) sua præstare officia, nemo quisquam dubitet ; at verò propter foetorem gravem ab ipsius usurpatione abstinetur, atque idem à Medicina repudiatur : fin autem suo illud foetore vindicaretur, utique locus aliquis ipsi daretur, aliàs non item. Quamobrem ipsum Paracelsus tanti fecit, ut dixerit : *Illi cælum ac terram esse occultam, cui stercus humanum sit incognitum.* Id quod condocet historia quæ in aula Cæsarea inter ipsum & Archiatros palatinos evenisse scribitur. Quippe quum Medici ipsum roga- rent, ut post se ipsis Medicinale aliquod Experimentum relinqueret, Paracelsus Merdam humanam in medium supportandam curavit. Quâ conspectâ, illi præ indignatione convitiantes abierunt. Paracelsus autem respondit ; *Aufugiant sanè, quippe qui sic satis se produnt indignos Arcano, quod ego ipsis aperire destinâram.* Ex quibus elucet, Paracelsum calluisse Oleta reddere usui idonea ; quippe quæ procul dubio ipse nemini gustanda præbuisset, an-

tequam fuissent præparata, utpote cui alia medicamenta ad manum fuerint. Ut autem cognoscatur, suum stercorebus fœtorem adimi posse, sequentibus probatum dabo.

Homini sano vegetoque duobus diebus se invicem consequentibus nihil da comedere nisi modicè salsum eumque probè coctum panem secaliceum aut triticeum, & nihil da bibere nisi vinum bonum. Ejus autem excrementa his primis diebus duobus abjicias. Die tertio ille vescatur pane aliquo peculiari, cui incocta sit semiuncia vel uncia mei ☉ sanguinis. Pariter ille semiunciam vel unciam mei ☉ sanguinis suo potui immisceat, ut ejus ope illum colore imbuat rubeo, atque ita die tertio nihil comedat nihilque bibat, nisi quòd solo vescatur hoc pane cui ☉ sanguis seu Aurum redditum irreducibile fuerit incoctum, & Vino utatur solo, quod Tinctura auri coloravit. Deinceps quarti diei excrementa (quæ quasi carbonis nigrore infecta esse oportet) in scutulam vitream immitti debent, hac tamen adhibita cautionis cura, ne qua admisceatur illis urina, id quod esset noxium. Hæc quidem excrementa tetrum spirabunt odorem : ut autem suo eadem fœtore exuas atque in Medicinam Universalem convertas, hac via procede. Si illa excrementa libram unam penderent aut eam pondere aliquatenus superarent, superfunde ℥ij. Olei Sulphuris probè dephlegmati, vel eo tibi deficiente, tantundem valentissimi olei vitrioli rectificati, spatula agitatum lignea commisce, ut Oleum Igneum excrementa

menta attingat ; illud si per noctem exponas aëri, Ignis Mineralis Stercus illud Philosophicè calcinabit & omni fœtore citra ullam ponderis diminutionem (quod mireris) privabit. Quod si fortasse nonnihil fœtoris in illo remansisset , eidem etiamnum unam semunciam Ignis Mineralis adde & sine adhuc stare per diem ac noctem. Deinde tibi quoque in promptu sit Ignis Animalis, nempè Spiritus urinæ exactè rectificatus, de quo paulatim, non autem una simul vice, stercore tantum affundas, usquequò ambo illi Spiritus contrarii in sese invicem non amplius agant, sed conquiescant, tunc quippe illi duo Ignes colluctantes sese invicem mortificaverunt, unde Sal medium generatum est. Cui Mixturæ, quæ in phiola aliqua contineatur, tu quoque tantum *Ignis Vegetabilis*, hoc est, optimi Spiritus Vini superinfundas, ut hic illam ad duorum digitorum transversorum altitudinem transcendat. Quod vitrum in Balneum imponas, ut per x x i v. horas digeratur; tunc namque Spiritus Vini illud Sal, quod ex utroque Ignium Contrariorum enatum est, unà cum Sale, Sulphure & Mercurio Microcosmico dissolveth, atq; ex illo Auro secundâ jam vice inverso Tincturam quam habet extrahet, atque inde instar sanguinis rubri tingetur; quem decanta aliumque reaffunde, eique pariter x x i v. horas ad extrahendum in Balneo concede; parum autem Tincturæ acquireretur, cum illa ferè tota in Extractione prima sit elicitâ. Hanc secundam primæ Extractioni addas in Cucurbita, atque in Bal-

neo per Alembicum Spiritum Vini perquam leniter abs Tinctura abstrahas, tunc in cucurbita vitrea existet Sal insigniter rubicundum ac jucundum, cui tantum novi Spiritus Vini Aromatici superinfundatur, quanto Sal omne solvatur. Quam solutionem ex cucurbita in Vitrum mundum ac validum transfundas atque pro Thesauro preciosissimo asservatam tibi habeas. Dosis ejus est exigua. Si enim singulis vicibus 1. 2. 3. 4. 5. aut 6. guttas imbibereis, urinam ciebit, & sudorem juxta ac calculum potenter expellet. Quod si Dosis fuerit aucta, concitat sedes atque purgat absque omni molestia. In summa tutissime hæc Medicina universalis in morbis quibusvis usurpari potest. Plura de hac Medicina perscribere supersedeo, studens jam brevitati. Excrementa seu feces, ex quibus Tinctura extracta est, non sunt abjicienda, sed candefacienda, & postquam ipsis fortis Aqua Regia fuerit superfusa, mediante calore Aurum residuum, quod nondum fuerit extractum, dissolvendum; consequeris tamen ejus parum, quippe quoniam Aurum antea semel inversum ventriculus humanus etiamnum altera vice invertit ac reducibile fecit, ita ut à Spiritu Vini illud ope Mineralis pariter atque Animalis Mercurii extrahi potuerit. Non facile crediderim, Diureticum ac Diaphoreticum reperiri posse præstantius hoc ipso *Microcosmico* Sale quod *tinctum* ☉ est. Quantæ quippe Virtutis sit hoc Diureticum ac Diaphoreticum, cogniturus, experimentum capias, si quando duntaxat Oleum Sulphuris

phuris acidum, aut eo tibi deficiente, Oleum Vitrioli rectificatum cum Spiritu Urinæ probo præcipitaveris atque in Sal redegeris. Quidni igitur Sal istiusmodi longè præstaret, simulatque Sulphur Philosophicè calcinatum, Sal & Mercurius Microcosmi unà cum Tinctura Auri accesserint? Ego de hac Medicina universali non eum in finem huc quicquam adscripsi, ut aliis illa anteferreretur, quippe qui probè sciam, posse nos ex aliis quoque Subjectis eximia Medicamenta parare & stercore humano ex facili carere, sed quæcunque de illa tradidi, in salutem Reip. tradidi. Mea igitur pace, quicunque ab istiusmodi operatione amat abstinere, abstineat: mihi sufficiat, Mundo à me esse notificatum, quod Artis operâ possint omnia venenosa ac olida Subjecta emendari ac emundari.

Ad hunc modum Medicus assiduus beneficio 3. Ignium Principalium sibi multa Medicamenta præcedentia parare & præ cæteris Inertiæ colonis apud ægrotantes honorem magnum inire, & Dei hominumque gratiam consequi poterit. Ille enim *serpentum, viperarum ac scorpionum* Venenum potest invertere, atque in Antidotum tale convertere, quali resistitur pestilentia aliisque venenis. Ex *bufonibus* idem parare callet Medicamentum salutariter dandum Hydropicis: Ex *araneis* Medicinam medentem leprosis: Ex *Cantharidibus* & vermiculis majalibus aliquod Sal conducens contra calculos renum ac vesicarum. Ex *Lumbricis* seu vermibus pluvialibus Experimentum Venericum: Ex

B 5

Opto.

*Opio, Tabaco Hyoscyamo, Somnoriferum insigne: Ex Absinthio Stomachiale atque Antifebrile: Ex Helleboro, Agarico, Esula, Catapotis, Asaro, & Scilla atque consimilibus Sal Purgans Universale: Ex lapidibus percarum & oculis cancrorum medicamento-
sum Nephriticum contra calculos renum ac vesicarum: Ex Napello, Staphisagria, & Arone eximium Antipodagricum. Hæc & id genus alia præstabilissima & præsentissima Salia Medicinalia possunt isthac ratione apparari; id quod ego in salutem infirmi generis humani celare non potui. Potuisssem quidem uberius de hac Materia perscribere, sed brevitatis, cui jam studeo, eam verbosius exponere vetat.*

C A P U T X.

De natura ac proprietate illius Ignis, qui in Tartaro seu calculosis Vini facibus delitescit.

T Artarus est Sal, quod in fermentatione se à vino secernens, partim ad parietes vasorum vinariorum adhærescit, partim cum fecibus in fundis subsidet. Hic Sal sive Tartarus, etiamsi inter Salia numeretur, alienæ tamen est indolis à reliquis Salibus, quippe qui in aqua frigida solvi possunt, hic autem Tartarus in nulla frigente, sed in sola aqua bulliente dissolvitur. Hujus autem duri vinculi causam hætenus nemo unus aperire voluit. Quum autem mihi jam indies, ut video, magis magisque appropinquet *Mors ultima linea rerum,*
no-

nolui ego Secretum hoc mecum hinc in domum umbrarum auferre, sed malui illud in gratiam generis humani post me relinquere. Est autem cum illo comparatum ita. Tartarus in se continet peculiare Sulphur, quo sal ita ligatur seu figitur, ut similiter alteri cuiusdam Sali in frigida solvi nequeat. Namque si Sulphur ab eo segregatum fuerit, ad instar Salium aliorum in frigida nullo negotio solvetur. Quamprimum verò ipsi tale Sulphur ademptum fuerit, suus quoque Ignis Arcanus, qui in ipso latebat, ipsi adimitur, atque deinceps non amplius vicem Ignis Secreti, quo mediante Metalla in Tincturas maturentur, obire potest, sed idoneus tantummodò est redditus ad præstandum suum in Medicina officium. De quo brevitatis jam colendæ gratiâ hic nullam facimus mentionem. Ratio autem exuendi Tartaro suum coagulans aut tingens Sulphur, ut in frigida solvi possit, ita se habet : Comburendo 2. ℥ Tartari redige in Sal album, cui si superinfuderis aquam ad solvendum, abibit in lixivium. Quod lixivium affunde uni libræ Tartari, atque impone simul igniculo prunarum in fictili olla vitreata; coquantur; tunc Lixivium dissolvit Tartarum, & Sulphur ligans seu figens à Sale segregabit. Dein affunde partem aquæ vulgaris unam; coquantur simul adhuc semel, filtra per chartam; tunc in fundo feces Sulphuræ manebunt & aqua Tartari luteola transmittetur, super quam Acetum destillatum fundatur, ad mortificandum Lixivium. Quo peracto, Acetum

tum quoque apud utrumque Sal alterum coagulatur atque in Sal etiam mutatur, quod Sal in Medicina, Alchymia & artibus aliis multum opis ac salutis præstat; de quo ego si hic perscriberem, longus essem; multiplex autem ejus usus (Deo volente) in mea Centuria Tertia describitur. Destinatum namque hîc mihi non est, verbosè de hac Materia tractare. Fœculentum autem illum Limum, qui à Tartaro secretus adhæsit Filtro reses, nullus abjicias, sed fixare quæras. Tunc enim invenies aliquid mirandi & quidem plus quàm ego hîc propalare ausim. Quia ipse est germanus coagulator aquarum currentium, quippe quas indurat & insigni familiaritate conjunctus est Metallis & nominatim ☉, id quod ego cum admiratione expertus sum, quod videlicet ipse intra paucas horas albore tinxerit ☉ atque in Vitrum fragile converterit, cum tamen alioquin ☉ sit inimicum omni Sulphuri volatili. Non crediderim, ulli in rerum natura alteri esse hoc Sulphur mirificum virtute secundum. Enimverò magnâ pollet potentia coagulandi & indurandi Subjecta currentia. Nihil namque præter solum Sulphur habetur quod coagulet ac tingat. Mercurius & Sal non tingunt; Sulphur autem id facit. Contemplare quæso, quantarum in Mercurium virium sit Sulphur commune, utpote cujus i v. uncia possint i. libr. Mercurii currentis coagulare in Cinnabarim duram ac rubram. Possunt etiam i v. uncia Sulphuris vulgaris coagulare i i. vel i i i. libras olei quasi
in

in durum jecur ; potest etiam 1. libr. olei redigere x. libras lixivii in durum saponem ; possunt quoque 1. aut 11. semiuncia vaporis Sulphurei in venis subterraneis aquam serenam coagulare in duras petras ac lapides , necnon omnifaria Mineralia ac Metalla. Consimiliter paucum illud Sulphur , quod in Tartaro habetur , potest multum vini acetosi vel aquæ reddere durum tanquam hep- par, prout notum est negotiatoribus aceti ac vini.

Mihi aliquando fuit animus ac conatus extrahendi suam Auro Tincturam beneficio Salium ; inter quæ Salia quoque fuit Tartarus ; unde meum mihi Aurum quidem prodiit omninò album ac fragile instar vitri ; examinaturus autem (utrum alberet constanter ☉ meum nec ne) ego illud mediante ☿ cupellavi ; ubi deprehendi , ☉ meum non permanere album , sed suum pristinum colorem flavum recepisse : albor autem ille non erat aliunde profectus nisi ex Sulphure Tartari tingente , quippe qui , quoniam fixus non erat , ex Cupellæ examine in auras avolavit. NB. Hinc quum ego paucum illius albore tincti ☉ fragilis minutim contrivi & super pauxillum vulgaris Mercurii in crucibulo calefacti projeci , statim ingressum est atque Mercurium coagulavit in grave corpus album , quod ubi catillo cinereo exposui , Mercurius evanuit & ☉ duntaxat in suo colore remansit. Rationem invenio afferendam hanc , quod memoratum Sulphur Tartari nondum erat fixatum. Tantum tamen mihi inde innotuit ; illud apud ☉ in rubedinem

nem constantem fixari posse. Si cui datur tempus ac locus, ille poterit Opus hoc profundius rimari, quia in eo latet Arcanum Magnum. Quomodo autem alioquin sua Auro Tinctura sit extrahenda, postea docebitur. Tantum igitur de eo hac vice. Cæterum adhuc loci fuit hoc unum dicendum. Quicumque Sulphur Tartari cum Metallis Sulphureis conjungere & apud illa fixare callet, ille certè Tincturam consequetur, id quod Riplæus perspicuè significatum voluit, ubi dixit: *Se vidisse rubeum bufonem tandem totiesque bibentem de succo uvarum, donec ipsi illa rupta sint.* Si cogitationem in hoc accuratorem defixeris, mira (si te Deus suâ dignatus fuerit gratiâ) experieris; sin minus, persuadeas tibi, Te illis Secretis fuisse indignum. Tantum sit hac vice de admirando Tartari Sulphure dictum: plura, Deo volente, de eo agentur alibi.

C A P U T XI.

Progredientes jam ad Metallica Salia fixa, Mercurios volatiles & Spiritus subtilissimos, videamus, quantum illa polleant in Medicina; Et primò quidem ex Antimonio tanquam radicali succo omnium Metallorum.

℞. **M** Ineræ Antimonii ℥. i. minutim pulverifatam, Salis Armoniaci Secreti 6. aut 8. semiuncias, quas diligenter inter se permixtas inde in vitream Retortam lutatam; cui in furnum destilla-

stillatorium immisso, adhibeas Receptaculum, dando paulatim ignem, ut artis ac moris est, quominus vitrum disrumpatur; tunc primitus adscendet pauculum Aquæ acidæ, dein candente Retorta, adscendet spissum, pingue ac flavum Oleum, in quo reconditus est præstantissimus Antimonii Mercurius, quem inde sic separare poteris.

Oleo flavo, destillato, superinfunde Aquam vulgarem, quæ aqua ad se Salia trahet, & Mercurium instar flavæ, ponderosæ ac splendentis calcis præcipitabit, quæ edulcorata & exsiccata tibi in futurum usum asservanti, erit Purgans Universale. Dosis est perexiguæ quantitatis. Nunquam utor pluribus quadrante grani, unde alvo meæ (salva reverentiâ) concitantur 3. 4. aut 5. sedes; robustiori autem homini exhibeo vel dimidium, vel unum vel duo grana. NB. Si Dosis exhibetur iusto auctior, hic Mercurius quoque Vomitus movet, perblandum tamen. Quod si illum vis reddere Diaphoreticum, inde abstrahas Oleum Vitrioli rectificatum, & hic Antimonii Mercurius, qui antea liquabilis erat similiter ceræ, fiet omnino fixus & illiquabilis, unde ab 1. 2. 3. ad 8. vel 10. grana propinare poteris; quæ quidem sedes non commovent, sudorem tamen citra ægri defatigationem eliciunt, & vicem Medicinæ benedictæ adversus tales morbos omnes obit, ubi sudato opus est. Caput mortuum ex Retorta exemptum, in pulverem minutissimum (quò enim contriveris minutius, eò conduxerit potius) redige & in phiala
Spi-

Spiritum Vini superfunde, crebrius agitando, (alioquin enim in vitro se verteret in duram massam lapidosam) commisce, atque in Balneo per diem civilem digere, tunc enim colorem rubeum Spiritus Vini acquirit, quem effunde, aliumque reaffunde, qui quoque inde extrahat, quantum poterit, dein Spiritum vini in Balneo à Tinctura satis leniter abstrahe, quæ instar Salis rubri in fundo residebit. Quod Sal est tantus in Medicina Thesaurus, quantus omni precio preciosior æstimetur. Corpus quippe totum illa similiter igni pervadit atque morbos perinde ac ignis ligna consumit. Qualiter enim vitiosi quid in corpore deprehendit, taliter operatur, expellens sudorem lotiumque, expurgans omnes malignos noxiosque totius corporis humores, atque summè emundans sanguinem, ita ut nullus credam, ex Antimonio posse nobiliorem hac Tincturam atque Sal elici. Ejus dosis est quidem parvæ quantitatis, sed magnæ efficacitatis, usqueadeò uti vel ex assumpto grano dimidio evidentem ejusdem operationem comperias. Hinc si quis patrumfamilias sibi duntaxat unam hujus Medicamenti drachmam comparaverit, poterit ejus ope per annum solidum non modò à futuris morbis multis semetipsum juxta ac suos præservare, verum etiam à cæteris jam passim grassantibus defensare; cujus ergò summa sit laus Deo.

C A-

CAPUT XII.

*Hac ratione ex Auripigmento & Arsenico
etiā paratur Volatile Oleum Mercuriale atque
Tinctura Fixa.*

℞. **A**uripigmenti libr. i. Salis Armoniaci Secreti ℥iiij. quæ pulverisata commisce & destilla in Retorta per gradus volatile Oleum flavum corrosivum. Ultimò quoque adscendit in Retortæ collum Sublimatus rubicundus instar sanguinis, translucidus, idemque tam formosus quàm Rubinus Orientalis, cujus usus externus insigniter medicamentosus est contra ulcera atque affectus gangrænosos. Oleum verò illud flavum est medicamentum præsentissimum ad mortificanda omnia gangrænosa ulcera & ad præstruendum sanationi fundamentum, si quis duntaxat pennâ plumatâ inde allinat locum affectum. Quod si quis Aquam memorato Oleo affundat, illud Corrosivum, quod cum Auripigmento adscendit, separatur & Auripigmentū in calcem flavam præcipitatur, quæ edulcorata ac exsiccata evadit tam forte Vomitivū simul ac Purgans, ut Intrinsecus non temerè possit tutò assumi. Extrinsecus verò in vulnera deteriora insperfa, recens substruit sanationi fundamentum. Sin verò super commemoratum volatilem pulverem flavum abstrahatur Oleum Vitrioli rectificatum, illud fit tam fixum, ut citra fumi exhalationem vel violentissimi Ignis vim sustinere possit &

C

omne

omne venenum suum amiserit atque tutissimè ab 1.2.3.4. ad 6. aut 8. grana adversus pestem, febres omnes ac morbos tales, ubi sudato opus est, usurpari queat. Habet admirationem hoc Ens adeò volatile venenosumque, quod ope unicæ Abstractionis Olei Vitrioli possit evadere ita fixum atque in Igne constans. Neque verò minus admirationis habet, quod hoc Oleum non similiter alteri cuiuspiam Oleo ex Mineralibus in formam liquoris ascendat, sed in speciem cujusdam pinguis Olei Vegetabilis, cum tamen ei nulla prorsus pinguedo insit, sed illud omne ex Auripigmento provenerit. Porro non sine usu fuerit, docere etiamnum, quod memoratum Auripigmentum fixum (siquando ei mediante Mercurio Lunæ conciliatur Ingressus) super candentem & laminam projectum, eandem reddit ex toto albam & tam tractabilem quàm Argentum. Quæ cognita quamvis exiguum præstent usum, jucundam tamen Curiositatem sapiunt, quâ comperias, quod ex ☿ rubro album ☽ confici queat. Hac itaque ratione ex albo ac rubro Arsenico Oleum istiusmodi Medicinale pariter atque Tinctura ad ☿ præparatur. NB. Quicumque in eo elaborare amat, sibi caveat, ut venenatum vaporem evitet. Quippe Arsenici tractatio non vacat periculo. Ego quidem de Mercuriis Metallorum currentibus hîc quoque nonnihil edisserere potuissem; quum verò illa potius spectent ad Transmutationem Metallorum quàm conducant ad Medicinam, consultum duxi, istiusmodi in
hac

hac Tractatiuncula præterire & in Centuriis sequentibus edere.

CAPUT XIII.

*De subtilibus penetrantissimisque Spiritibus
Metallorum medicinalibus.*

IN meo Libello Ignium, necnon Parte Pharmacopœiæ Spagyricæ Quinta ego quidem de Spiritibus Volatilibus nonnihil commemini, sed præ brevitatis studio Modum præparandi celavi. Quum verò animadverterim, istiusmodi à plerisque cense-ri impossibilia; operæ precium me facturum existimavi, si huc adscripsero Eorum præparationem, idque tantummodò ex Metallo uno, ut nemo non videat veritatem traditorum. Quicumque cupidus est operandi, ex hoc uno tantum peritiæ discere poterit, ut sibi non fuerit difficile educere ex aliis quoque Metallis Spiritus ejusmodi volatiles.

*Ratio præparandi Spiritus Metallorum
volatiles.*

℞. **F**illorum chalybeorum quibus aciculari seu
acuam fabri uti nequeunt, ℥. j. quæ ita ex-
candefacias, ut omne squalidum ac pingue inde
exuratur, illisque in cucurbitam vitream inditis, su-
perinfunde deinceps aquæ solventis ℥. 4. aut 5. im-
positaq; in Balneum vel arenam cucurbita, da ignem,
C 2 quo

quo Aqua chalybem circumluens in cucurbita satis incalascet, non autem bulliat; tunc ferrum solvendum Aqua aggreditur; in hac quippe operatione Chalybs solvitur & fermentatur ad instar recentis cerevisiæ aut vini. In isthac fermentatione subtilissimus quidam Spiritus Martis adscendet sine ullo corrosivo odorem spirans admodum fortem & sapore pollens vehementer penetrante, quippe qualis Spiritus linguam ita penetrat, ut sapor diu in ipsa resideat, etiamsi quis os eluat; neque etiam insuavis est. Penetrando corpus imbibentis de eo aliquantillum, elicit largum sudorem, recludit obstructions epatis, splenis ac pulmonis, atque confortat stomachum spiritusque vitales. Conducit quoque insigniter sanitati assuetorum bibere vinum aquâ mixtum; vino quippe gratum conciliat saporem, idque longè melius quàm optimus quisque fontium acidulorum præstare poterit. Quod si quis hunc Spiritum per Rectificationem fortificare vel in angustum concentrare calleret, ille miranda beneficio ejus patraturus foret, qui quidem non tam facilè quàm Spiritus Vini concentrari amat, prout mox audiemus; veruntamen factu possibile est.

Aqua præparatur hoc modo.

℞. Salis communis ℥. j. quam in 4. aut 5. ℥. Aquæ vulgaris dissolve, eique affunde ℥. dimidiam Olei Vitrioli, quod superinfunde filo chalybeo,

lybeo, atque inde Aquam destillando separa; tunc nulli Spiritus acres cum Aqua adscendent, sed omne corrosivum remanebit apud Martem, & non nisi volatilis Spiritus corrosionis expers adscendet. Admirationem autem movet, quod ex ejusmodi duro ac fixo Metallo ope caloris tam lenis adscendat Spiritus talis fugax ac penetrans. Admirationem verò majorem movet hoc, quod hic albus volatilis penetransque Spiritus intra horas paucas sese in fixam rubeam Tincturam vertere valeat, prout hoc Miraculum incredibile tu verum esse comperias hac ratione.

Ultra medietatem imple cucurbitam vitream nostro Spiritu Martis, cujus tamen non minus 5. aut 6. ℥. capias; quippe quoniam alioquin Specimen Probationis foret. iusto minus; impone illam cum suo alembico lutato in arenam, evoca seu destilla ferè omnem aquam per adscensum, ita ut saltem libra dimidia in fundo remaneat; ignem extinguifinas; quod adscendit, ex Recipiente exime, pauxillo præditum sapore similiter aquæ pluviali, idque inde cum Spiritus Volatilis in hac Abstractione seu decoctione fuerit ab Aqua segregatus atque vicissim in Corpus fixum, nempe rubicundissimum pulverem conversus. Qui pulvis ruber quidem vera est Tinctura, nullum tamen in Metalla habet Ingressum, nisi quis ipsi mediante Auro detur. Hinc impletur dogma Philosophorum condocentium ita: *Fixum fac volatile, volatileque redde fixum.* Quid quæso fixius ferro? Quid volatilius
C 3 ipsius

ipsius Spiritu? Quid denique in Igne constantius quam Spiritus rursus fixatus in rubram Tincturam. NB. Quandocunque vitrum cum Aqua remanente, cui inest pulvis ruber, agitando turbatur, Aqua videtur esse cærulea, qui color cæruleus non nisi à Tinctura oritur, quæ in atomos minutissimos dissipata est. Quum verò Tinctura rubicundum sanguinis colorem referens rursus in imo subsederit, Aqua vicissim super illum extat alba. De hoc Sulphure flammeo sic loquitur Cosinopolita: *Quum Philosophi suum Sulphur ex tenebroso ipsius carcere liberarunt & in suo ipsius mari natans spectant, illud adorant, id est, ipsius pulchritudine letantur.* Quicumque verò boni quicquam perficere connitetur, illum oportet sibi antea bonam hujus nostræ Sulphureæ Aquæ quantitatem comparasse, quia in 10. ℥. hujus Aquæ non multò plus uno scrupulo nostri Sulphuris reconditum habetur, id quod suo etiam filio Avicenna commendavit, ut Opus illud non prius ordiretur, quam sibi procurasset Lx. libras Aquæ nostræ. De quibus Braccæscus etiam præclarissimè disserit, quantumvis ipse à Tauladano refutetur, quippe qui, præ nimia ingenii subtilitate, scilicet! capere nequivit, boni quicquam in despiciato ferro crasso latere. Bonus autem ille vir Tauladanus non magis Braccæsci mentem intellexit quam Ferri naturam cognovit. Si quis captus fuerit amore elaborandi quicquam in hoc Subjecto, ille Braccæscum legat, à quo sat benè informabitur. Ex illo autem plerique suxerunt errorem, quid Braccæscus

cefcus sub calcem fui Libri memorat; *Se non lo-
qui de ferro vulgari, quod vi ignis fortis excoquente in
ferrum reduci queat, sed tale ferrum esse eligendum,
quale Ignis fortis virtute sese verterit in vitrum prasinum
aut caruleum.* Ubi simpliciores Lectores nudam li-
teram secuti in vulgaribus ferri squamis Tinctu-
ram suam quæſiverunt, at irritò conatu. Ego hîc
innuo caruleam aut viridem ſcoriam, quæ exco-
quendo non amplius in ferrum reduci poteſt, puta
ſiquando quis noſtrum fixum Sulphur Borrace mix-
tum vi Ignis ſollium fuderit; tunc nullum pror-
ſus ferrum reducetur, ſed in vitrum prasinum con-
vertetur, id quod non præſtabit Crocus Martis,
ſeu aliud quiddam ferrum deſtructum, ſed in redu-
ctione ſemper aliquod ferri granulum contribuit,
quapropter inde nulla Tinctura confici poteſt.
Quodcunque enim vi tingendi pollet, Metallum
eſſe non debet, juxta concors Philoſophorum o-
mnium teſtimonium. Si quis quicquam eximii
indagat, diſcat Artem concentrandi illum quâ
Concentratione ipſe in ſua virtute multiplicatur.
Hoc pauculum de Spiritu Volatili atque Sulphure
Martis fixo ego hac vicè in ſalutem publicam
communicatum volui. Totum Opus neque diffi-
cile, neque ſumptuoſum eſt, cum unum idemque
Menſtrum perpetuâ continuatione iterum atque
iterum uſurpare poſſimus neque ſumptibus (qui
per ſe ſunt facilè parabiles) novis opus ſit. Quæ
accuratè notanda ſunt, prout ingenioſiſſimus ille
vates Virgilius perſpicuè innuit his verſibus:

C 4

Accipe

*Accipe quæ peragenda prius, latet arbore opaca
 Aureus & foliis & lento vimine ramus
 Junoni infernæ dictus sacer, hunc tegit omnis
 Lucus & obscuris claudunt convallibus umbra.
 Sed non ante datur telluris operta subire,
 Auricomos quam quis decerpserit arbore fœtus.
 Hoc sibi pulchra suum ferri Proserpina munus
 Instituit, primo avulso non deficit alter
 Aureus, & simili frondesceat Virga Metallo.
 Ergo altè vesiga oculis, & ritè repertum
 Carpe manu, namque ille volens facilisque sequetur,
 Si te fata vocant, aliter non viribus ullis
 Vincere, nec duro poteris convellere ferro.*

Ex his evidenter apparet, quod quando unus ramus aureus ex stipite arboris decerptus fuerit, alter sequatur, & non tantum unus atque alter, sed quocunque decerpere volueris, ultrò sequantur, si modo Superi cœpta nostra secundaverint, sin minus, conatus omnis erit frustraneus; quinetiam impossibile erit, duro ferro sive ex duro ferro tanquam ex aurifera arbore ramusculum acquerere seu decerpere. Hæc tecum voluta animo. Quippe fat perspicuè dictum est, quibuscunque Deus aures atque oculos aperit.

CAPUT XIV.

*De preparatione Volatilium seu subtilium
Spiruum Metallorum reliquorum atque eorum-
dem usu.*

NB. **H**ic labor conficiendi Spiritus subtiles ex fixis Metallis & reducendi Spiritus Volatiles in fixa Corpora; Tabulam Hermetis tam fundamentaliter explicant, ut vel pueri intelligant. Quinetiam comprobant veritatem illius Aphorismi Philosophis ad unum omnibus unanimiter decantati: *Fixum volatile & Volatile fixum*. Cui Deus benè cupiet, facilè capiet: cæteris verò permanebit occultissimum, etiamsi ipsis sit luculentissimè præscriptum. Nullus dubito, quin hoc Opus (simul atque hæc mea Scripta interjectu temporis in manus diligentissimorum Investigatorum pervenerint) altius indagabitur, & invenietur via longè propior illâ hic à me descripta, cujus beneficio Sulphur Philosophorum ex carcere suo caliginoso, ubi validissimis vinculis ferreis illigatum tenetur, liberari queat. Mulcet animos admiratione, quod ex istiusmodi tenebricosa ac umbrosa arbore nigricante tam pulchri ramusculi aurei decerpi possint. Quamvis autem illi (qui Philosophi non sunt, sed haberi volunt, dum splendido amictu magnificè incedunt) præ cæca superbiâ videre nesciant, quæcunque hîc dilucidè conscripsi, videbunt, tamen

C 5

illa

illa opifices lineis induti vestibus & in sua ipsorum simplicitate elaborabunt. Quibus conantibus suam Deus largiatur benedictionem. Quemadmodum ego hîc docui Rationem educendi penetrantes Spiritus Volatiles ex contempto ferro vetusto & reducendi Spiritus in Corpora fixa tingentia : Ita ex aliis etiam Metallis illa parari possunt. Equidem Metallum unum altero aptius est operationi istiusmodi atque unum altero promptius suos de se largitur Spiritus quàm alterum, Spiritus tamen ejusmodi, ex Metallis omnibus elici possunt, veruntamen ope diversarum Solutionum. Quæ enim aqua solvit Aurum, indissoluta relinquit argentum, & quæ solvunt argentum, non dissolvunt aurum. Sal commune & halinitrum cum aqua & oleo vitrioli, potius verò Sulphuris, solvit Aurum ♂. ♀. ♀. Nitrum Aqua & oleum Sulphuris solvunt ♀. Acetum vini acerrimnm solvet ♀. Spiritus Auri coagulat Mercurium in ☉. Spiritus Argenti coagulat eum in ♀. Hi ambo Spiritus sunt Medicinales; Spiritus ♀ & ♀. sunt saporis ac odoris fastidiosi atque ideo ad Medicinam inidonei. Spiritus ♀ est merum venenum penetrans, seu Aqua quæ odore suo Spiritum vitalem suffocaret; quapropter ab eo sibi quisque sedulò caveat; utpote cujus usurpatio non vacet periculo: alioquin ipse Spiritus in Metallicis antecellit omnes. Neque etiam ego crediderim, nos facilius Tincturam, quàm Mercurius coagulandus sit, parare posse, quàm adminiculo Saturni frigidi atque viventia omnia necantis,
dummo-

dummodò cautè tractetur. His claudò acta de Spiritibus, quippe de quibus quidem etiamnum plura dici possent; sed non videtur sapientis esse consilii, porcis objicere margaritas. Quinimò autumo, me jam plus iusto in commune contulisse; sed verò Deum esse subtilissimarum quarumque rerum fidum propugnatorem ac moderatorem, probè annotetur.

C A P U T X V.

Quomodo beneficio Magnetis ex aëre extrahatur Medicina Universalis.

Satis notum est, quod recondita in Aëre sit rerum omnium vita, sine quo Spiritu seu Anima Mundi nihil in hac rerum universitate vivere nec crescere potest. Varias autem Philosophi antiqui vias, quibus ille Spiritus è longinquo nobis propinquus reddatur, excipiat & palpabilis exhibeatur, inquisiverunt & tandem invenerunt atque ejus beneficio in Medicina simul ac Alchymia res magnas præstiterunt, idque ita maximè, prout unus melius altero illum interciperet atque concentrare scivit. In hac quippe Concentratione Ars consistit tota. Quum igitur & mihi Dei gratiâ nonnihil de consimili Concentratione Universalis Spiritus Vitæ Macrocosmici innotuerit, ego nolui, more non neminis invidi aut avari, istiusmodi donum Dei mihi soli servare atque hinc mecum intumu-

tumulum auferre, sed malui in generis humani salutem, proximi utilitatem & amplificandum Dei honorem de eo quicquam participare, attamen non plus æquo ac bono. Quippe, docente Christo, nefas est eripere panem è filiorum manibus & obijcere canibus. Si cui animus est educendi quicquam boni ex aëre, illum antea oportet esse instructum Magnete probo, atque sibi deligere locum ac tempus opportunum. Enimverò tempestate humida nil nisi Aquam inutilem ex aëre extraheres. Quapropter hunc laborem extrahendi nolit quisquam suscipere nisi æstate adultâ seu mediâ, quando aër illucet serenus, nubis omnis vacuus atque solis splendore calidus. Quippe tali cœli facie Magnes, quem ad solem suspenderis, illicò è calidis Solis radiis extrahet Aquam medicamentosam, quâ pro suo quisque captu uti sciet. Sciendum quoque est, quod varii quidem Magnetes reperiantur, quibus mediantibus Aqua ex aëre calido extrahi possit, non autem omnes faciant ad nostram Medicinam universalem: Veruntamen mihi nonnullos illorum vulgarium Magnetum huc subijcere placuit.

Magnes I.

IMple 3. 4. 6. plus minus libris Mercurii lapideos cantharos læves aut vitra fortia, quæ vitra si obligata demiseris in profundum puteum frigidum, Mercurius in se frigus concentrabit. Si porrò appetis extrahere Aquam ex aëre, suspende frigentem
istiuf-

istiusmodi cantharum Mercurio plenum ad aërem, ubi confestim Aquam ad se trahet stillans, cui infundiculum vitreum oblongi tubuli supponatur, quo destillans Aqua excipiat & per tubulum à sole calido in cellam frigidam deferatur. Quod nisi fieret, Sol destillatum Spiritum aëris rursus ad se alliceret. Magnetem poteris relinquere tantisper suspensum, dum friget & Aquam de se destillat; quam primum verò non amplius stillat, illum rursus in puteum frigentem demerge, ubi frigorem suum recuperabit. Interim in ipsius locum suspende alium idque toties repete dum sat Aquæ collegeris.

Magnes Alter.

ALiquot cantharos vel vitra tali Aqua impletas ad solem calentem suspende, quæ suapte sponte ibi tantum frigoris contrahent, ut vel manus admota vim ejus vix sustinere possit. Illi, prout supra commemoratum est, Aqua adhærebit & in Excipulum stillabit.

Aqua frigida sic paratur: In Aqua vulgari aut Spiritu Vitrioli solve tantum Salis Armoniaci & Salis petrae aë, quantum eo solvi potest. Hac Aqua Vitra tua comple, illisque ratione supra dictâ, Aquam ex aëre extrahe. Tunc quippe illa erit paris cum priore virtutis. Quod si quid præstabilius ex aëre extrahere quæris, præstantiores quoque ei exponas Magnetes. Prout enim est Magnes, ita extrahit.

C A-

CAPUT XVI.

Aggredere itaque opus ita.

APpara tibi per campanam 3. aut 4. ℥. Olei Sulphuris, quas rectifica, ut evadat probè ignitum. Deinde curabis tibi conficiendum compagem seu Extentorium similiter arcæ, quod panno lineo ita obducas, ut per illud nullus pulvis, sed solus aër se penetrare possit. In quam cistam tu tuum rectificatum seu dephlegmatum Oleum Sulphuris in diversis scutulis distributum ita imponas, ut scutulæ non nisi ad medietatem sint repletæ. Relinque has scutulas per triduum aut quatrividuum, vel tantisper interdiu ac noctu aëri expositas, dum Oleum Sulphuris ad se tantum Aquæ, quantum fuit ipsum, traxerit scutulasque compleverit. Quo facto, scutulas omnes effunde simul in cucurbitam vitream atque inde humiditatem omnem in Balneo igne moderato destilla. Oleum in fundo restans rursus in scutulis aëri tantisper expone, dum tantum Aquæ extrahat, quanta scutulæ fuerint completæ. Aquam inde rursus abstrahe atque extrahendo tandiu procede, donec sat aquæ acquisieris. Hæc Aqua omnes pervadit Tincturas, tametsi eam ego nondum consummaverim. NB. Optimum autem quodque, quod Magnes ex Aëre eduxit, remanet apud Magnetem seu Oleum Sulphuris tanquam veram Matricem suam, in qua nutritur ac
matura-

maturatur, prout perantiquus Hermes ceu Pater omnium Philosophorum in Tabula sua Smaragdina his verbis præscripsit: *Hic eloquitur Anima Mundi. Pater meus est Sol; Mater mea est Luna; Ventus seu Aër me in ventre suo occultè gestavit: Terra me concepit ac peperit, atque mea est nutrix, &c.* Spiritus Mundi nullos potest parere fructus, nisi profeminetur in idoneam Matricem, quippe quoniam absque Matrice nihil in Mundo progigni potest. Animæ Mundi autem noster hic Magnes est matrix omnium gratissima & Spiritui Mundi amicus maximè consanguineus. De quibus quidem multa dici possent; sed non est necesse, Corvo ignavo pul-tem præmansam in os ingerere; evolet ipsemet quæsitum. Hic circa hoc Opus evadit verum, quod Philosophi dixerunt: *Natura naturâ gaudet, Natura naturam vincit, Natura naturam retinet.* Adhuc loci resciscas & hoc, quod Hermes sub finem Tabulæ suæ ait; nempe: *Vis mea non prius est integra seu perfecta, quàm versa in terram fuerit.* Quomodo autem hoc fiat, suâ quisque cogitatione perficiat. Fufius namque de eo disserere prohibet impii Mundi moderni indignitas. Quibuscunque Deus benè cupit, illis hoc satis perspicuum erit. Plura de hac Materia (Deo volente) propediem alibi edocebuntur.

C A-

CAPUT XVII.

*Quomodo sua Auro Tinctura beneficio
Magnetis extrahatur.*

℞. **S**Emunciam Auri purissimi necnon unciam
conflati ex chalybe Reguli Antimonii stel-
lati, quæ ambo simul fundas in crucibulo cooper-
to; deinde identidem injice aliquantulum Salispe-
træ ficci iterando, donec halinitrum ex Auro Regu-
lum Antimonii omnem abstraxerit atque in scorias
converterit; sine adhuc aliquantisper benè fluere,
ut Aurum à scoria (quæ instar aquæ fluat) fundum
petens probè subsederit. Tunc effunde in conum
fusorium ubi Aurum se in Regulum induet, qui à fe-
cibus separetur. ☉ Regulus multò pallidior egre-
dietur quàm antea fuit. Si hoc ☉ pallidum rursus
cum memorato Regulo Martiali fundatur & Re-
gulus ope halinitri inde abstrahatur, Aurum egre-
dietur aliquantò pallidius quàm priore vice appa-
ruit. Hæc operatio si minimum octies, decies aut
duodecies fiat, comperies, Aurum tandem propè
in albedinem abiisse atque suam ipsi Tincturam
ope Reguli extractam esse. Tinctura ☉ est in scoriis
recondita, quæ beneficio cujusdam Salis Antipa-
thetici ex fecibus liquefactis similiter Regulo sum-
mè tincto præcipitanda est. NB. His tamen casi-
bus Præcipitatio cautè tractetur, ita ut Regulum
unà ne præcipites & Tincturam vities. Ad hanc
quoque

quoque Extractionem nullus conducit vulgaris Regulus, sed talis potissimum, qualis è chalybe probo confectus hac gaudet indole, ut, si quando flex ei-allidatur, scintillæ igneæ inde disfluent, haud secus atque ab indurato chalybe. Cujus virtutis si fuerit expers, rectè Auri Tincturam non ad se extrahet; sed operâ navabitur inanis. Hanc Extractionem Cosmopolita in suo Novo Lumine Chymico perbenè descripsit & patefecit his verbis: *Habetur Chalybs præditus potentia extrahendi illud ex Solis radiis quod multi quæserunt, at pauci invenerunt. Porro sic inquit: Datur adhuc alius Chalybs, qui Auro, sicubi undecies cum ipso unitur seu coit, semen ejus extrahit atque inde imprægnatur; Aurum autem ad mortem usque infirmatur. Cæterum Chalybs seu Magnes pariet filium, qui erit præstantior patre suo, videlicet Auro, unde prognatus est. Quicumque hunc Magnetem (de quo Cosmopolita commemoravit & cujus parandi ansam ego hic subministravi) cognoscit vel illo uti callet, biduo aut triduo tanta conspiciet ac comperiet, ut præ gaudio cor ipsi saliat. Si quippe ipse oculos habuerit Philosophicos; sin minus, non magis gaudebit ac porcus, qui inter suum vinaceorum pabulum deglutiverit inæstimabilem margaritam aut gemmam, utpote qui nesciat, quantum unio distet ab oleto.*

D

. C A =

CAPUT XVIII.

Qualiter sua Auro Tinctura Methodo alia seu beneficio cujusdam Chalybis alterius extrahatur.

PRimò tibi para Viridem priscorum Philosophorum Leonem ex Subjectis Sulphureis ope mei Salis Mineralis. Viridi huic Leoni objice Solem, hoc est, Aurum purum, quod ille præ aviditate grandi continuò ingurgitatum devorabit atque inde sibi conciliabit insigne robur, potentiam ac venustatem. Totum enim ipsius Corpus inde renovatur. Caput cum parte corporis anteriore læviter nitebit crine anthracino perquam similiter capiti corvino: Cauda verò cum parte corporis posteriore fortietur multifarios colores bellos genuinam referentes formam iridis seu caudæ pavoninæ, & simulatque viridis Leo Leonem flavum seu Solem in suo ventriculo sat concoxit ac digestit, per secessum excernit residuum, quod erit expers coloris seu sanguinis. Deinceps Leo superbus variisque coloribus venustis condecoratus ad aquas abit, quibus se immergit atque cunctos suos sibi colores abluat & totus evadit albus instar oloris; quem olorem album coquus ad ignem affat; ubi cygnus ille albus primò flavescit, deinde magis magisque rubescit, quoad usque Ignem tandem ferre, atque similiter Salamandræ sine ullo damni periculo in eo vivere valeat. Hæc rubra Salamandra
neque

neque debet neque potest esse nisi præstantissimorum Medicamentorum unum, quæ humanâ arte ac manu parari possunt. Huic operationi ego non nisi semel incubui, atqui memoratorum istorum omnium colorum alteri post alteros consequenter mihi apparuerunt usque ad Salamandram rubentem, quæ est præsentissimum remedium contra morbos quoslibet. Quid autem in Chymia præstet, mihi nondum cognitum est, utpote qui salutari Medicinâ contentus sim; Avaris autem, qui temporale & corruptibile Aurum atque Argentum vanum pluris æstimant quam animarum suarum salutem, Aurum committamus omne, ut eo accumulato se tantisper obruant, dum sub onere fatiscant.

CAPUT XIX.

Alia adhuc Ratio extrahendi ex ☉ Tincturam.

℞. **N**Ostri exsiccati rubei ☉ sanguinis in forma pulveris irreducibilis 1. semunciam aut unciam, Salis Mirabilis Sulphurei fixi, 5. 6. aut 7. uncias, quorum utrumque permixtum simul projice in crucibulum validum, quod coopertum impone in fornaculam ventosam, dando ignem ut simul quasi semihoræ justo spacio instar aquæ probè fluant, atq; deinceps effundas in catinū ferreum, dum Sal mirabile à Tinctura Auri traxerit colo-

D 2

rem

rem sanguineum. Mixturâ frige factâ, Regulum à rubro recremento separa, qui albebit inftar **D**. Scoriam rubentem seu tinctum Sal Mirabile pulverisâ, cui si affuderis Aquam vulgarem, Aqua hæc dissolveth tinctum Sal Mirabile, non quidem colore imbutum rubro, sed subviridi: trajice per filtrum & sine Aquam inutilem in vitrea scutula inde evaporare, & remanebit in fundo Sal rubens, quod Sigillo Hermetis vel Luto Sapientiæ probe muniatur, & ad tempus sufficiens in continuo prunarum igne detineatur; tunc quippe Sulphur adhuc immaturum se apud ☉ fixabit & in igne constans evadet. A quo Luto Sapientiæ postea fixam Tincturam adminiculo Magnetis idonei abstrahere & in Medicinæ usum adhibere poteris. NB. Viridis illa Aqua falsa in quo delitescit rubedo, Mercurium coagulat in ☉, non quidem ad opulentiam, sed tantum ad cognoscendam ejus beneficio possibilitatem. Limus rubeus, unde Sal beneficio Aquæ extractum est, è filtro eximatur, novo Sale Mirabili misceatur & dando ignem, in crucibulo forti per semihoram sinatur bene fluere, tunc etiamnum plus Tincturæ extrahetur atque rursus quoque albus ☉ Regulus subsidebit. Quod si quis ita tertium operabitur, Tinctura quoque erit proba atque iterum Regulum album demittet, non tantulum tamen, quantulum prima ac secunda vice.

C A-

CAPUT XX.

Qualiter opus cujusdam Salis Metallici ex Veneris filio ipsius Cupido seu potius Mercurius Philosophorum verus possit unius diei spacio ita parari, ut Cupellæ examen sustineat, & quidem sit neque ☉ neque ☽, veruntamen Tinctura longissime patens ad Subjecta quædam alba.

MOdum procedendi quod attinet, ego quidem filiis Artis libenter dedissem animum perveniendi ad illud: sed verò est res tam facilis operationis, ut eam vel Libellorum famosorum fabri & fratres Ignorantiæ intelligerent ac perficerent, si quis scribendo duntaxat paucillum ejus ipsis aperiret. Inconsultum autem est, talem margaritam nobilem porcis objicere. Quocirca ego fundamentaliter de eo scribere prohibeor: nihilominus tamen ut Mundo innotescat, istiusmodi Tincturam in rerum natura dari & ex rebus parvæ æstimationis posse parari, operæ precium me facturum reor, si nonnihil pauculi de eo patefecero.

℞. Arsenici irreducibilis fixi & Mercurii Lunæ aã ʒviij. quas ambas species si diligenter inter se commiscueris, habebis eximium pulverem cæmentatorium quo mediante Arcanum hoc perficias, puta sic; ℞. ☿. Cuprearum bractearum malleando tenuatarum frustillatimque concisarum ʒiiij, quas cum pulvere cæmentatorio supra

D 3

memo-

memorato, faciendo S. S. S. ut moris est, imponas in pyxidem cæmentatoriam intrinsecus vitreatam, cujus operculum desuper lutabis, eamque in fornaculam cæmentatoriam collocabis, aut eâ destitutus, saltem in focum inter lapides, ubi tot carbones circumponas, ut pyxis sit benè cooperta; desuper ignis paulatim accendatur & candescat; inter quas prunas candentes cæmentum per 10. aut 12. horas detineatur. Deinde ignis sinatur extingui & pyxis infrigidari; ex qua si cæmentum exemeris, comperies, quod volatiles
 ☿ Spiritus Arsenicum fixum ad se assumptum in cupreas bracteas induxerint, illique similiter argento alborem conciliarint. Hoc cæmentum unâ cum ☿ bracteis albis commixtum sale Alkali vel Tartaro uiso, in furno anemio simul funde in probo crucibulo, mixtionem effunde in conum; fac frigescat; de recremento præcipita Regulum, qui erit albus velut ☽; album hoc ☿ cum ☿ expositum catillo cinereo, cupellabis; tunc illud quod ☽ non est, cum ☿ ingreditur in Cupellam, Mercurius autem fixatus remanet super cupella: granula illud atque solve mediante ☿; tunc ☽ quidem solvetur, Philosophicum autem ☉, seu potius Mercurius Philosophorum in fundo instar calcis cinereæ remanet indissolutus; quod edulcoratum ac reductum abit in grave Corpus Metallicum facie, colore ac duritie perquam simile Plumbo vulgari ac noto, quod à Spagyricis dicitur *Plumbum Philosophorum nigrum*. Plumbum hoc nigrum
 fusti-

sustinuit Examen Cupellæ, quod tamen est neque ☉ neque ☽. Enimverò si illud esset ☽, ab ☿ esset dissolutum; sin verò esset vulgare ☉, infectum nullo Plumbi colore esset. Neque etiam potest esse Cuprum neque Arsenicum, quia alioquin haud sustinuisset Cupellæ examen. Manet ergo, quod juxta Poëtarum fabulas sit puer Cupido ceu filius Veneris. Quum enim Dii vidissent, quod Vulcanus ceu filius Jovis & Junonis adeò niger atque deformis esset prognatus, curârunt eum in insulam Lemnum abducendum, atque ibidem à fimiis (hoc est, hominibus seu Philosophis naturam imitantibus) lavando formâ pulchrâ induendum, enutriendum & ad virilem ætatem educandum. Qui deinde Venerem duxit uxorem, ex qua Apollinem progenuit. Quicunque plus informationis de hac Materia desiderat, legat ingeniosum *Johannis Bracesci* Tractatum de *Ligno Vitæ*, ubi multa Arcana Magna revelantur & obscura Poëtarum pariter atque priscorum Philosophorum Scripta explicantur.

Hic ego paucis verbis unum maximorum Arcanorum promulgavi: nisi igitur quis fuerit talpâ cæcior, facilè contuebitur, quid sub his lateat: Sin autem vel naturâ vel superbia adeò cæcutiat, ut hæc videre nequeat, ego ipsi mederi nescio, utpote qui hunc Mercurium Philosophorum nondum periclitando adhibuerim ad Transmutationem Metallorum. Quod autem scripsi, illum ad Corpora alba esse Tincturam longissimè paten-

tem, id ego aliquoties periclitatus sum, veruntamen non nisi in vitro albo, cujus una pars partes aliquot. 1000. tingit rubore Rubini, vitro autem sua permanet durities. Quod si vitrum unà cum pulchro suo colore etiam duritiem consequeretur, hujusmodi Tinctura esset æque bona ac si ipsa ☿ aut Mercurium in ☉ tinxisset. Pluris enim æstimatur rubinus probus unam pendens unciam quàm 16. unciae vel potius libræ Auri. Ea diverso vitrum, quantacunque pulchritudine tingatur, non nisi vitrum manet & valere ad nihil aliud potest nisi ad exornandas quasdam picturas atque imagines. NB. Si quis autem ex hoc Vitro tincto Tincturam extrahere calluerit, præstabilissimam Medicinam Universalem obtinebit. Licet enim hic Mercurius Philosophorum semel Cupellæ examen pertulerit, hoc tamen non nisi ope Argenti evenit, quod ipsum à Saturno brephophago defendit, quominus ab eodem absumptus sit. Quum verò ipse jam mediante ♄ à ☿ separatus sit, defensore destituitur, & vicissim in suæ matris uterum ingredi cogitur, ut ibidem maturetur & deinceps denuò renascatur. Quippe quælibet arena aut filex unde vitrum conflatur, est matrix seu mater metallorum cunctorum. Vitrum est Philosophorum *Lutum Sapientiæ* seu *Sigillum Hermetis*, quo omnia volatilia Subiecta Mineralia ita ligantur seu figuntur, ut Ignis vim sustineant atque fixantur.

CAPUT XXI.

*Qualiter beneficio Luti Sapientie vulgare
⚞, Antimonium, Arsenicum, Auripigmentum &
Sulphur Vegetabilium brevi tempore in Medi-
camenta fixa figantur.*

℞. **D**E illis Subjectis, quodcunque volue-
ris, unicum, quod per viam sive ficcam
sive humidam si solveris in acri lixivio, lixivium
quadantenus adstringet Subjectum volatile, ut
inter candefaciendum non continuò evaporare
valeat. Hujusmodi Lixivium coagula in Salem;
Salis hujus partibus 4. aut 5. si admiscueris ali-
quotam partem liquabilis silicis aut arenæ mix-
turamque in pyxidem cæmentatoriam ritè lutatam
injeceris atque in furnum cæmentationis vel fixa-
tionis ad figendum imposueris, Sal Alkali silicem
aggredietur atque cum eo in vitrum convertetur.
Minerale a. volatile se in hoc vitro recondet atque
ignis violentia inde non dispelletur, sed se in Tinctu-
ram fixam figi patietur; & posteaquam illud quod
impositum est, fuerit fixatum, crucibulum seu
pyxidem ex furno fixationis eximas, atque vitrum,
dando ignem, in fornace ventosa benè fluere patia-
ris. Quod effusum colore rubebit: sin autem in
minutum pulverem redegeris, & mediante Spiritu
vini ex Subjecto fixato fixam Tincturam extraxe-
ris, habebis Medicinam efficacissimam contra gra-
vissimos

D 5

vissimos

tiffimos quosque morbos, maximè, siquando Tincturæ ex Antimonio, vel vulgari Minerali nec non Vegetabili Sulphure fuerint extractæ. Hæ ex Arsenico & Auripigmento non sunt adeò tutæ usurpata in Medicina, sed plus utilitatis inde capit Chymia. Nam Paracelsus, Basilus & alii Philosophi censuerunt, quod Tinctura ex fixo Sulphure vel Antimonio elicitæ res admirandas præstat in Medicina juxta atque in Chymia. Atenim istiusmodi Subjecta faciliiori Methodo nulla figi possunt quàm hac à me jam in medium allata ratione. Cæterum quod filum tractandi de præparatione aberrantem subito, non caret ratione. Cui Deus fauerit, illi eam me satis explanatè descripsisse confido. NB. Quod si ad tuum Sigillum Hermetis adhibueris talem arenam aut filices, quales per se abundant Primo Ente Auri, Tincturas nancisceris tanto præstabiliores.

CAPUT XXII.

*Quomodo eximia Medicina Universalis ex
Auro paretur.*

Re. 3. **A**Ut 4. uncias coagulati irreducibilisque facti sanguinis Leonis, de quo Libellus Dialogorum tractat. Dissolve illas juxta viam siccam, mediante Sale Mirabili, in Lapidem rubentem, ex quo pulverisato, Tincturam ipsius extractas, mediante Spiritu Vini alcolifato. Hæc Tinctura

Etura est infigne Aurum Potabile contra morbos multos. Quinetiam coagulat Mercurium vivum in ☉. Istiusmodi Auri Potabilis non exiguam quantitatem ego denuò parare jam mecum constitui, ut indigentiae ægrorum consulatur ac succurratur. Multa mihi fuerunt obstaculo, quominus per 2. annos huic Operationi vacare potuerim. Nunc autem faciliorem inveni Methodum parandi illud, & proinde ejus ope imposthæc me plus profecturum spero quàm antehac potui. De salutari ejus usu in Medicina, nec non de Coagulatione Mercurii (Deo favente) propediem alibi tractabitur: hic autem ejus Descriptio foret nimis prolixa.

C A P U T XXIII.

Qualiter Medicinalis Aqua ex 4. & 5. beneficio Fulminis seu perniciousis flammæ ignis destilletur.

FAc Amalgama ex æqualis ponderis stanno ac Mercurio, atque hoc amalgama *mediante* æqualis ponderis ex Sulphure, Tartaro & Halinitro *parato Fulmine* super quodam lapide inter se diligenter contere, tunc Materia tua unà cum Fulmine ad Destillationem est perfecta. Quum igitur tibi fuerit animus destillandi Medicinalem Aquam ex Jove & Mercurio, hoc pacto operari institue: Ad quendam parietem erige perforatarum 5. aut 6. cucurbi-

curbitarum vitrearum alteram super alteram, ita ut alteræ in alteris rectè includantur & commissuræ papyro ac amylo diligenter obducantur, quemadmodum in præparatione Spiritus Salis agendum docui. Vitrum ad latus habeat foramen, in quod collum vasis Distillatorii inferi possit. Quod vas Destillatorium conficiatur in formam cistellæ seu capsulæ rotundæ, spithamam latæ atque altæ, in cujus distinctione superna, quæ arenâ impleatur, operculum includi possit tali pacto, de quali ego in mea Parte II. Furnorum Philosophicorum docui: infernè tamen non rotundum, sed planum, ita ut ex fella quadam existans ad Recipientem accommodari queat. Quandocunque igitur juncturæ Receptaculi omnes fuerint accuratè munitæ, Furnus est absolutus. Deinde per vices singulas non plus quàm ℥j. mixturæ in crucibulum immitas in fornaculam, unde Fulmen (si ipsum carbone vivo accenderis & operculum agiliter imposueris) edet flammam pernicipiter penetrantem atque immani fragore Mercurium à Jove dispellentem; in qua discessione pars Jovis & Mercurii in forma Aquæ acidulæ, pars autem altera in specie subtilis pulveris flavi adscendit. Quando jam fulmen fumare desiit, crucibulum eximitur aliudque ejus loco réponitur; fulmen accendatur ac deflagret, ut antea evenit, atque ita eximendo & injiciendo processus cœptus continuatur; quoadusque Mixturæ quicquam suppetet. Tandem Aqua destillata, quæ in appositam dimanavit scutellâ, eximitur cum
Flo-

Floribus in Recipientem. Aqua illa (quando est tempore sufficiente in leni calore digesta) coagulat in Sal Medicinale rubrum. Flores siccantur, recenti Fulmine miscentur, & ut antea fulminantur, tunc rursus Aqua & Flores adscendunt; cæteri Flores remanent fixi in Crucibulis, qui, vi ignis fortis & fusionis diligentis, reducti producant stannum durum, quod ope h̄ cupellari potest, vulgare autem 2℥ non item, relicto post se in Cupella aliquanto, non autem tanto Auri, quanto avari inhiant; at tantum tamen, ut inde nihil damni contrahatur, sed Medicinale Sal rubrum citra sumptum acquiratur. Poëtæ prisci de hoc opere ita fabulando scripserunt; Jovem Mercuriumque ad Philemonem ejusque conjugem Baucin ceu paucis contentos in hospitium divertisse, ut ab ipsis cibo ac potu liberaliter acciperentur. Quicunque uberiores de his informationem desiderat, ille istiusmodi Philosophos legat, ut videat, apud illos hoc Opus in pretio fuisse. Atenim, prout modò diximus, Jupiter & Mercurius non ad avaros ac superbos (qui artem nullam curant, sed omnem auri gazam quæritant, quâ superbiam vitæ diu continuare valeant) sed ad solos frugalitatis alumnos divertunt atque benedictionem secum in domos ipsorum afferunt.

Ego pro vero asseverare possum, quod per vitam meam omnem perpauca comperi, qui Chymiam in eum finem tractarunt, ut ejus ope Miracula Dei magna perquirerent, permultos autem vidi, qui
Mira-

Miracula Dei non curârunt, neque Artem prænobilem amârunt, sed tantum pecuniam & substantiam amplam quærîtârunt. Quod quum vanum Aurum & temporale Bonum antetulerint incorruptibili Deo æterno, meritò eos quoque Deus in tenebris reliquit, benedictionem suam conatibus ipsorum denegavit atque eosdem laboribus irritis suscipiendis mancipavit. Hinc perbenè Paulus inquit: *Non est cujusquam volentis aut currentis, sed solius Dei miserentis.* Illinc usu venit, ut ne centesimus quidem illorum (qui quærunt dum ad incitas redigantur) egregii quicquam inveniat; id quod fanè adscribatur Dei vel benedictioni vel maledictioni, non autem Arti. Quocirca illi omnes, qui nonnihil eximii unquam Chymix operâ obtinere concupiscunt, potius rationem habeant divinæ gloriæ quàm temporalis substantiæ. Tunc namque fortasse plus prosperitatis ac benedictionis fortientur quam inter conquiendum immanem auri vim. De nullo quippe Philosopho vero legimus, illum fuisse vel avarum, vel superbum, vel ingentes Auri gazas conquisivisse, sed potius Mundum cum suis thesauris sprevisse & non nisi pro luto habuisse. Pseudophilosophi autem superbia, avaritiâ, odio ac invidiâ inflati incedunt ritu pavonum cum caudis speculosis, ita ut præ cordis fastu nihil semetipsos noscant, & tamen aliàs revera nihil sciant neque valeant nisi cæteros contemnere, & ogganniendo nil nisi lites ac contentiones per mundum ferere. Verus autem Philosophus potest dicere cum

Biante :

Biante; *Omnia mea mecum porto.* Ille siquidem nihil in mundo quærit nisi quietem ac concordiam. Si mihi Deus vitam aliquantisper prorogarit, prope diem publicaturus sum, *Quomodo hominis animus, natura ac proprietas* ex solo gestu, gressu, vestitu, signatura ac Physiognomia *cognosci possit.*

CAPUT XXIV.

*Ratio extrahendi Medicinam universalem
ex vulgari & nemini non noto Plumbo.*

CAlcinando 4. lib. plumbi vulgaris in cinerem redige; quibus 4. ℥. Calcis Saturni admisceas 4. ℥. illorum lapidum vel arenæ, quibus affatim continetur Primum Ens Auri. Hanc mixturam fundendo converte in crucibulo forti in vitrum, quod pulverisatum quadrante salis tartari misceas. Quam mixturam si in crucibulo ferreo reduceris, omne ferè plumbum recuperabis. Hoc plumbum rursus incinerabis & quadrante electæ arenæ ac filicum miscebis atque in vitrum conflabis; quod mediante Sale tartari ac ferro reductum denuò calcinabis, beneficio lapidum in vitrum vertes ac reduces, quanto autem sapius, tantò melius, tunc qualibet operatione plumbum nonnihil Primi Entis Auri ex arena elicuerit, & tandem perquam dives ejus evaserit, id quod deinceps opus cujusdam Magnetis ex plumbo extrahendum in usum Medicinæ conferendum est, veluti pro suo quisque

quisque captu peritissimè calluerit. Plura de his ut revelentur, non duxi consultum. Equidem externa hujus Processus facies est simplex, cum ex talibus subjectis neglectis tempore tam brevi impensisque paucis Medicina Universalis extrahi queat. Ut ut autem h̄ deformi tunica cinerea integatur; Corona tamen Aurea intra penetralia ipsius interiora reconditur, quæ prius non detegitur, quam ipsi habitus ille leucophæus exuitur. Quotusquisque talia desene Saturno tecnophago sperâsset vel cogitâsset? Legantur quæ Basilii, Paracelsi aliique Philosophi de Plumbo scripserunt. Beatus ille qui ad hanc Operationem pro Plumbo vulgari novit adhibere Secretum Plumbum Philosophorum; tunc enim procul dubio Medicinam præstabilissimam inveniet, prout prisca Philosophi sequentibus verbis pauculis expresse-
runt:

Artus est hominis, qui constat VI. Elementis,

Cui P. si addideris, S. in M. mutare si bene scis,

Hoc erit Æs nostrum, constans Lapis Philosophorum.

Artus ille est L U M B U S; cui voci si à fronte præfixeris literam P, & à tergo S finale immutaveris in M. habebis P L U M B U M. Si igitur mediante vulgari Plumbo, quod tamen est admodum impurum & quasi leprosum, Possibilitas Transmutationis demonstrari atque verificari potest, quemadmodum elucet ex meo Novo Lumine Chymico, quid non præstaret Arcanum Plumbum Philosophorū, quod per se est purum & præstabilius Auro? Cosmopolita sic ait: *Si cui Deus demonstravit possibilia*

sibilitatem illius, ut ut non tam lucro quàm damno contingit, illi tamen aperta est Ianua perveniendi ad summa quæque. Plura de his exarare superfedeo. Quicumque est tam crassus ac stupidus, ut per hanc Portam latè apertam nesciat intrare, quomodo idem per quandam angustiore potest intrare? Ille cui hoc Lumen lucidum veram monstrare viam nequit, illi neque Sol neque Luna præluces proderit. Ego autem nullus dubito, quin vel opifices mechanici, simul atque illud meum Novum Lumen effulgere cœperit, Veritatem inquisituri sint, quorum optimo cuique opituletur Deus.

C A P U T X X V.

Quâ ratione Aurum reddatur volatile, ita ut in Medicinam salutarem sublimari possit.

Solve in ☿ tantum communis Salis culinaris, quantum solvere valet, in hac ☿ solve ☉, quod ☉ præcipita cum Spiritu urinæ: in arena abstrahe omne phlegma usque ad sal ficcum, si ignem deinceps augeas, Spiritus urinæ coagulatus secum abducat partem purissimi ☉ in forma Salis rubicundi, Sal hoc fructum utilitatis magnum præbet Medicinæ, ubi Dosis est à gran. 3. 6. 8. ad 12. pollens vi expellendi sudorem ac urinam, atque insigniter conducens contra Calculum ac Podagram. Quinetiam quum hic Sal sit fastidiosi saporis expers, poterit quoque securè ac commodè pro Cathartico-

E

tico-

tico administrari infantibus gravidisque mulieribus.

CAPUT XXVI.

Modus parandi adhuc aliam egregiam Medicinam Universalem ex Auro.

Solve in 4. partibus Spiritus Salis diligenter rectificati 1. partem nitri; in hac Aqua solve tantum Auri, quantum volueris, ad quam solutionem paulatim tantum Olei Tartari guttatim affundatur, donec ambæ illæ Naturæ contrariæ ☿ & Olei Tartari fuerint unitæ ac tranquillatæ; tunc si omne Phlegma abstrahas, apud ☉ remanet Sal, quod Sal cum Auro injicias in Cucurbitulam loricatam, antea tamen admisce ossa usta tanti ponderis, quantum hic Sal cum Auro ponderavit; quæ ossa duntaxat ideo adhibentur, ut Aurum à Sale nequeat segregari & in massam ad fundum præcipitari. Vitro cum hac Mixtura in arenam imposito, auge tantisper ignem per gradus, dum vitrum in arena obscure candefiat, in quo ignitionis gradu si quasi spacio 6. horarum detinueris, Sal fusibilis Aurum durum aggredietur & ex eo vim ejus optimam extrahet atque inde rubefiet. Quod refrigeratum ex vitro exime, & mediante Spiritu Vini ex Sale rubeo Tincturam ejus elice, quam in gravibus morbis administrare poteris, prout peritia te tua docuerit. Aurum autem Extractum si adminiculo

culo Borracis reduxeris , Aurum pallidum reperies.

*Ratio extrahendi ex Nitro albo Tincturam
fulvam.*

Appara ex halinitro emundato additione terræ crematæ per Retortam Spiritum fortem, qui nisi fat fortis fuerit, illum dephlegmato. Hic Spiritus licet in Destillatione adscendat rubeus, albens tamen apparebit, ubi refrixerit, nihilominus tamen in ipso est rubor reconditus, qui via sequenti revelabitur. Videmus, quod (si quid ∇ in illorum, à quibus tractatur, illabatur vel pellem, vel pilos, vel ungues digitorum) tacta inde aureum trahant colorem. Ratio Colorationis hujus est hæc: Omnia Naturæ Superflua (puta pellis, ungues manuum pedumque, omnes animalium pili, ungulæ, & pennæ avium, aut quodcunque tempore renovatur statim, dum vetera decidunt & novi quid in eorum locum succrescit) pollent vi lavandi Corpus humanum, si quando in Medicinæ usum præparantur, idque propter copiam Salis volatilis in consimilibus istiusmodi Entibus aliis latitantis. Sal quippe volatile est talis naturæ, qualis est Sal volatile urinæ, quo omnes Spiritus corrosivi mortificantur & edulcorantur. Hinc contingit, ut si quando una gutta Spiritus nitrosi in pellem aut ungues digitorum cadat, à Sale volatili, qui in ipso delitescit, mortificetur ac reveletur; id quod aliàs

E 2

de

de cæteris Subjectis, qui sunt talis Salis volatilis expertes, non fiet.

Sequitur Processus.

℞. ℥iij. diligenter lotorum atque ab omni squalore emundatorum pilorum vel hominis sani vel aliorum animalium, quibus affunde fortissimi Spiritus nitri rectificati ℥.j. & Spiritus nitri omninò solvet pilos, cui solutioni per vices affundas sensim tantum Olei Tartari, donec omnis Spiritus Nitri planè mortificetur atque vi suâ corrosivâ privetur; affundere autem Spiritum Tartari non prius superfedebis, quàm colorem benè aureum acceperit. Accepto illò, isthæc solutio per chartam emporeticam fîltretur, in qua feces remanebunt, quæ tamen vix semidragmam conficient; quia Spiritus nitri penè omnia dissolvit. Hunc Liquorem fulvum si in Balneo indideris in Cucurbitulam, & omne Phlegma inutile abstraxeris, restabit in fundo Sal rubeum, cui si Spiritum Vini probum superfuderis ad extrahendum Tincturam, remanebunt denuò aliquot fæces in imo, quæ tanquam inutiles abjiciantur. Si porrò Spiritus Vini ad medietatem usque à Tinctura abstrahatur, Oleum fulvum acquiritur, quod argento si affricabis, hoc tam bellè flavescet quàm si auro illudum probo esset. Hanc Tincturam Nitri etiamnum volatilem si imbiberis à 3. 6. 9. ad 12. guttas, fortiter sudorem lotiumque expellit, icterum depellit, hydropi-

dropicis confert, febricitantibus, ficubi ejus usu
sudant, medetur atque consimilia in peste aliisque
morbis præstat, ubi sudato opus est. Ego præ-
sumpseram fixare hanc Tincturam, sed non erat
operatio pauci temperis, quapropter me incessit
tædium pergendi & absolvendi cœptum. Quod si
quis esset patiens morarum ad figendum istam Tin-
cturam desideratarum, ille post elaborandum ob-
tineret, unde gauderet. Philosophi de hac Ope-
ratione fabulati sunt, Draconem venenatum esse
pervigilem Aurei Velleris custodem, quod ipsi non
prius eripi possit quàm eidem somnus Medica-
mento soporifero inducatur, quo ipse reddatur
insensibilis, hoc est, fixus. Ad quæ procul du-
bio plerique opinatores respondebunt, quod Tin-
ctura fulva non à vitro, sed potius à pilis, lana aut
pennis proficiscatur; Quorum opinionem ego ita
refello: Si quis solverit pilos, lanam aut pennas
mediante Spiritu Salis, Sulphuris aut Vitrioli, nan-
ciscetur Solutionem albam; si verò Spiritum Sa-
lis aut Vitrioli mortificârit mediante Oleo Tarta-
ri, nulla tamen flavedo apparebit, sed omnia ma-
nebunt alba, ut ut tale Sal album, quod à Spiritu
Salis & Vitrioli provenit, suum quoque usum in
Medicina præstat, idque cum primis inde, quod
pili in se Sal perquam Medicinale contineant, quod
alioquin nulla alia via seu ratione obtineri valet, nisi
solvendo ope Aquarum fortium aut remortifica-
tionis aut reductionis in Sal beneficio Alcalium.
Hoc modo ex multis Animalibus mediante Spiritu

E 3

Nitri

Nitri extrahi possunt Tincturæ flavæ aut Salia flavæ, quæ res magnas præstant in Medicina.

Teles serpentum exuviæ, quales plærumque in campis aut ad congeries lapidum reperiuntur, sunt insigniter medicamentosæ contra omnia venena, pestem & cunctos reliquos morbos venenatos.

Dentes serpentum, canum rabiosorum & luporum præbent vim Medicinæ efficacis contra omnes venenatos animalium morsus. Quinetiam Ventriculo medentur contra quasvis febres.

Scorpiones, Vermes majales, papiliones, cantharides & consimiles insectæ venenatæ omnes subministrant Tincturas flavas aut talia Salia, qualia utilissimè administrantur in cunctis gravibus venenatisque morbis.

Vehementer dolendum est, quod Medici talia Medicamenta egregia, penetrantia, efficacissima & ad miraculum usque ferè operantia in usum officinarum quotidianum non inducant, ut illis Turbæ ægrotantium opitulentur. Nolit autem quis hoc demirari. Hodiernum enim seculum malignum est sterile piorum Samaritanorum, sed feracissimum talium Sacerdotalium ac Leviticorum Medicorum, qualibus non tam est cordi miseria ægrorum quam cura commodorum privatorum. Quare ipsi videant, quid olim Judicæ vivorum ac mortuorum super istis die rationum reddendarum respondeant.

CAPUT XXVII.

Quid statuendum sit de Tinctura Corallorum.

QUM Paracelsus de maximis Virtutibus, quas Tinctura Corallorum præstat ad depellendos gravissimos quosque morbos, scripserit, viri primarii gregarii que juxta variè connisi sunt ad perficiendam illam; paucorum autem conatui prosper successus atque eventus respondit, quemadmodum & mihi ipsi usu venit, quippe qui diutius XL. annis Inquisitor illarum fui. Quoad faciem exteriorem ego quidem variè Tincturam inde extraxi, quâ tamen in Medicina nihil profeci. Hinc conjecturam cepi, mihi veram defuisse Tincturam & verò Tincturam illam meam ex menstruo provenisse. Tandem tamen mihi Deus aliquot peculiare pennas Avium ostendit, quæ fixis Tincturis delitescantibus in Lapidibus lapidosisque Subjectis poterunt adaptari easque illis ope Destillationis ex crassis corporibus educi & conspectui tactuique publico exponi. Cujus generis alarum diversæ mihi quidem sunt notæ, inter cunctas tamen duntaxat triplices principem locum tenent, & quidem

I.

Atræ Pennæ Corvinæ,

quæ pollent vi magistra sublevandi tales Tincturas, quales amant adscensum.

E 4

Albæ

II.

Alba Alæ Columbina,

quæ in se tantummodò purissimas & antea vi naturæ suæ leviter volatiles Tincturas continent, invadunt & secum sursum avehunt.

III.

Alæ Aquilina,

quæ vel fixissima ac gravissima quæque Corpora adoriuntur atque inde intimam seu nobilissimam illorum partem extrahunt atque secum in sublime auferunt.

Quæ tamen Alæ Aquilina non nisi ad extractionem fixarum Tincturarum ex fixis Metallis ac Lapidibus, omnium commodissimè adhiberi possunt. Ad cætera namque Subjecta leviter volatilia si adhiberentur, illæ totum corpus mortificatum unà cum Tinctura sursum secum abriperent atque damnum darent. Quicumque igitur beneficio istarum Salis alarum seu salium volatilium nonnihil egregii perficere concupiscit, præcognoscat exactè differentiam inter unas & alteras. Quod quum hîc mihi nulla sit alia nisi sola intentio eliciendi Tincturam rubrorum Corallorum, nullis ad illam aliis alis opus est nisi solis albis columbinis, quippe quæ huic operationi sufficienter inservient.

Alæ hoc modo inquiruntur & acquiruntur.

Solve ꝥ. j. argenti puri in ∇ . Cui solutioni si Spiritum Salis probum, in quo Sal commune sit

fit solutum, affuderis, omne Δ ex ∇ in formam calcis albæ in fundum præcipitatur, in qua præcipitatione Argentum alas supra dictas columbinas albas ex aque falsa expiscatur atque secum in imum vasis submergit; ∇ in hac præcipitatione non perit, sed in bonam ∇ . abit. Hanc albam Δ calcem (quam ego alloquin appellavi *Mercurium Lunæ*) si diligenter edulcorâris & siccâris, alæ sunt præparatæ, quorum ope ego hîc Tincturam Corallorum extrahendam doceo.

$\mathcal{R}$. $\mathfrak{ss}$. j. corallorum rubrorum eademque super lapidem contere in pulverem minutissimum, cui adde tantundem contritæ hujus albæ calcis argenteæ; quæ omnia simul injicias in Retortam vitream, dando paulatim ignem per gradus, donec Retorta candeat, ex qua, priusquam candeat, ascendet rubetis Aqua suaviter dulcis ex $\mathfrak{i}$. $\mathfrak{ss}$. corallorum quasi 4. aut 5. semuncia. Hæc Aqua in quadam Cucurbitula per Balneum dephlegmetur, & Aqua inutilis à Tinctura separetur, quam Tincturam in Medicina pro suo quisque captu ac peritia administrabit, utpote cujus virtute Sanguis egregiè expurgatur. Eodem ferè modo potest ope harum alarum destillari Aqua Perlarum efficacissima ex fragmentis perlarum, aut, deficientibus illis, ex matre perlarum.

Consimiliter earum adminiculo ex peculiari quodam genere Talcis albi elici potest insigne Cosmeticum ad dealbandum pellem nigram.

Quinetiam alioquin harum Alarum ope tam ex

E. 5

Vege-

Vegetabilibus & Animalibus quàm ex Mineralibus Subjectis extrahi possunt multa insignia medicamenta, quorum præparationes omnes si quis descripturus esset, ejus codex in volumen justæ magnitudinis excreveret : id quod jam mei non est instituti. Quare his communicatis benevolentissimus quisque impræsentiarum sit contentus : propediem (Deo annuente) elargiemur plura.

Illud quod in Retorta mansit, exime, cui exemto tantundem Tartari usti, quantum pondaret ipsum, admisceas, & dando ignem fusionis fortem colliquefacias, tunc ☽ in Regulum se deorsum aget præcipitem, & Corallia, perlæ, aut quicquid ejus ope destillaveris, in squamas abibit. Quam operationem si ritè tractare noveris, nihil tui argenti perdes. Quod idem si granulaveris, in ☿ solve-
ris, atque rursus mediante Spiritu Salis præcipita-
veris, edulcoraveris ac siccaveris, habebis denuò
novas alas, quarum beneficio subtiles Tincturas
ex Corporibus sublimabis. Quod autem hæ Tin-
cturæ tam dulces ascendent, in causa est, quod
acres Spiritus Salis, quos ☽ apud se detinuit, Coral-
lis aut perlis adhærescant & se ad illas mortificent
atque suavem Essentiam solam sursum propellant.

Quum ego hîc nonnihil de Albis Alis Columbi-
nis tractârim & insuper quoque memorârim quod
etiamnum talium alarum aliæ complures habeantur,
quales quoque gravia subjecta sublevant &
sursum secum evehant, inter quas cinereæ pennæ
aquilinæ facile primum obtinent locum, operæ
precium

precium fore duxi, ut Modum acquirendi illas huc adscribam, de quo sic habeto.

CAPUT XXVIII.

Qualiter ex ☉ & ☿ simul paretur Medicina.

℞. ʒj. **A**Uri & ʒij. Argenti, Solve ☉ in ☿ & ☿ in ☿. Quarum ambarum Solutionum unam si profuderis in alteram, Metallum unum præcipitabit alterum, & utrumque in forma calcis cinerei petit fundum. Quæ præcipitata si edulcoraveris, ficcaveris, eidemque dimidium hujus ponderis de nostris pennis aquilinis admiscueris & per Retortam vitream vi dati Ignis fortis destillaveris, pennæ æquilinæ secum rapiunt Aquam albam, in qua tamen latet Tinctura rubra, ut ut est ingrati saporis, & proinde non temerè administranda in Praxi Medica: Veruntamen si hanc Aquam indomitam ac horribilem mediante Tartari lixivio mortificaveris, & deinceps talis Salis adminiculo vitrum album minutim contritum in Crucibulo fuderis, Vitrum à Sale tingitur, tali flavedine eminente, qualis colorem Auri refert. Istiusmodi Tinctura flava è vitro extrahatur & in Medicinæ usum adhibeatur, quippe quæ ex ☉ pariter atque ex ☿ enatâ & proinde necessariò medicamentosa est. NB. In Destillatione Vitrum diversos trahit colores, partim rubeos, partim ful-

vos,

vos, quousque videlicet illud in igne stetit & canduit, collum autem ex igne prominens manet album. Ubi hoc non nemini moveat admirationem, quod mediantibus coloribus diversis ad vitrum repræsententur multifariæ figuræ, ut montes ac valles rupibus & arboribus vestitæ tam artificiosè, ut opus pictoris æmulentur. Montium quippe alii apparent rubri, alii viriditate induti. Quinetiam spectantur flumina colore cæruleo, prout aliàs Aqua depingitur. Talium & arte & natura pictorum vitrorum nonnulla tanquam Specimina admirationis ego quibusdam ingeniorum curiosorum amicis communicavi, apud quos illa etiamnum fore spectanda credo. Hæc vitra sunt tincta benè penitus & nonnunquam per totum corpus suum & præterea tam constanter, ut vel valentissima ∇ ut ∇ seu ulla alia corrosiva quicquam ex illis delere possint: id quod sanè admiratione dignum est, quod etiam vulgare Corporale fixum $\odot$ & $\mathfrak{D}$ possint reddi tam volatilia, ut illa in vitrum compactum induci queant, quibus illud tingatur. Spiritus vi magna pollent, ponderis expertes sunt, & quando tingunt, virtus eorum latè patet. Quemadmodum quoque hominum aliorumque animalium Spiritus sunt omnis ponderis expertes, id quod comperimus, hominem vivum mortuo leviolem esse. Porro Spiritus non tantum fixum $\mathfrak{D}$ possunt reddere volatile atque in rubra corpora ut $\odot$ & $\mathfrak{Q}$ inducere quibus illa sine læsione suæ formæ & sine augmento aut imminutione sui ponderis ex toto tin-

tingant albedine. Spiritus quoque Aurum fixatissimum & compactissimum possunt reddere volatile & in ☉ compactum inducere, quo illud tingatur flavedine, id quod habet satis admirationis. Quod autem Spiritus Tincturam in vitrum sine læsione aut augmentatione ponderis inducere valeant, admirationem meretur majorem, potissimum, cum communis Philosophorum putatiorum opinio ferat, *Nullos vitris inesse poros*. Verum enim verò est contra atque isti opinantur. Si enim ita esset, ut ipsi sibi persuadent, quo quæso pacto Tincturæ in illa introduci possent? (NB.) Neque etiam tantummodò Spiritus inducunt subtiles Tincturas Metallicas in compacta Metalla & Vitra, usque adeò ut mediantibus Spiritibus albis ☉ fulvum sine destructione suæ formæ seu speciei totum possint albore tingere, & ☽ album mediantibus Spiritibus rubeis totum flavedine & vitrum album variis coloribus venustatem gemmarum æmulantibus inficere: Verum etiam fixa Corpora ex aliis fixis Corporibus Metallicis extrahunt; veluti videmus, quod (quandocunque mixturam aliquam ex ☉, ☽ & ♀ fufis in massam injicimus in illos Spiritus) Spiritus hi ☽ & ♀ ex ☉ extrahant sine corruptione aut destructione suæ formæ, ita ut ☉, si quando est signatum, maneat tamen compactum atque massivum, ut ut ☽ & ♀ ope Spirituum sit inde extractum. Horum consimiliumque Spirituum nos fieri compotes & illos ad institutum nostrum habiles reddere possumus.

Reli-

Reliqui Spiritus (quorum habentur varii, nempe
1. Cœlestes, Divini, 2. terrestres, Diabolici.
3. Spiritus IV. Elementorum) Spiritibus aliis vi præ-
stant, quippe qui non tantum per fores clausas, sed
etiam per durissimos quosque scopulos ac petras
pervadere, atque ibidem pro suo libitu lufitare at-
que res admirandas patrare possunt, ut condiscas
ex hypogæis metallicis, ubi Spiritus istiusmodi in-
colunt & suos Auri Argentique thesauros ab ad-
venis exspoliaturis fortiter defendunt, usque adeò ut
fossiles Metallicos invadant, pecutiant, jaciant,
venenato halitu afflent & sæpe complures eorum
simul enecent. Quas res mirificas ipsi in suis man-
sionibus subterraneis fingant, satis superque no-
tum est. In Mansfeldicis ♀ montibus Spiritus pin-
gunt omnigenas figuras, præcipuè autem piscium,
quemadmodum ego ipsemet illorum nonnullos
conspexi. Abhinc 100. annos ibidem quoque ef-
fossa est quædam Imago è ♀ super nigro lapido fis-
sili, ubi Lutherus juxta ac Elector Saxonix evi-
denter ita erant expressi, ut uterque in genua con-
spiceretur procumbens ante imaginem Christi cru-
cifixi. Quinetiam talis lapis fissilis inde effossus est,
in quali scitè figura Johannis Baptistæ baptizantis
Christum in Jordane conspicienda exhibebatur.
Enimverò si nostri Spiritus Salis Tincturas Me-
tallorum in compacta corpora inducere possunt, &
Spiritus Elementares in suis habitaculis subterra-
neis in lapides multifarias figuras imprimere; quid
non potius præstarent Spiritus cœlestes boni? An-
non

non hi in fornace Babylonica ignita tres pueros conservârunt? Annon ipsum Petrum ex carcere eduxerunt & prophetam Habacuck ad Danielem in foveam Leonum abduxerunt? Annon ipsi valent inducere atq; educere? Annon ipsi possunt fixa Corpora palpabilia reddere volatilia, spiritalia & invisibilia, & è diverso invisibilia corpora reddere visibilia ac tangibilia? De natura, proprietate & differentia Spirituum hîc essent multa dicenda nisi ea forent ab instituto nostro præsentia aliena. Si Deus indulserit, ego, quemadmodum decrevi, peculiarem Tractatum de Spiritibus in publicum daturus sum. Hîc audivimus, quomodo Spiritus per januas clausas dura corpora perducere atque ibidem corporalia ac visibilia reddere valeant. Quod idem documentum diligentissimo cuique Naturæ Inquisitori Lumini poterit esse magno.

C A P U T XXIX.

Adhuc specimen Probationis aliud mediantibus Alis aquilinis.

Famigeratissimus ille venarum Metallicarum experiendarum artifex Lazarus Ercker in suo Libro Probationum seu experiendarum minerarum refert, quod Veneti certos homines pacto præcio conducant & in Germaniam transmittant, ut læviter fusca vitreæ speciei grana ex aravorum per montes manantium collecta inde Venetias

netias supportarent ; idque ita fit in hodiernum diem usque. Interdictum quidem ipsis est facinore, illi tamen ab ausis non desistunt, sed clandestinò pergunt. Subditorum vulgus nec non ipsi territoriorum proprietarii sibi persuadent, ista grana in se continere Aurum & propterea edicto cautum est, ne quis illa inde asportet & in privatos usus convertat.

Equidem Lazarus Ercker addit : Se talia grana examini experiendi vario subjecisse, nunquam autem Aurum in illis reperisse ; se tamen comperisse, Venetorum artifices ex illis colores tales bellos parare, quales apud illos pluris fiant quàm aurum ipsum. Ego verò assevero, Erckerum grana ista non rectè pernovisse. Quippe verum quidem est, parum Auri corporalis, contrà autem multum Auri volatilis in illis granis inesse. Si enim illis granis adaptantur Alæ aquilinæ ; illa multum Auri spiritualis secum rapiunt quod Medicinæ præstat multum salutis. Talia grana in omnibus Mundi regionibus, in quovis rivorum sabulo pariter atque in saburra ad litora fluviorum publicorum reperiuntur : Ex quibus multum eximii parari posset. Sufficiant autem isthæc jam dicta de Pennis Aquilinis ; Plura namque evulgare non expedit.

CAPUT XXX.

Adhuc una Medicina Regia ex Auro vulgari.

AUri vulgaris ℥j. plus minus tibi beneficio Salium facias irreducibilem. Dein tali Auro irreducibili seu illiquabili adde tantidem ponderis fixum Sal cinerum confectum ex crematis pennis aquilinis; quæ injiciantur in vitrum firmiter loracatum, quod impone in crucibulum arena repletum; quod crucibulum collocabis inter prunas, ut candeat. Postquam autem in tali ignitione per 3. 4. aut 5. horas steterit, refrigeretur. Tum ex Vitro tuum Aurum fixum exime & referet speciem cretæ albæ. Hoc ☉ album ex vitro exemptum indas in probum crucibulum cui lutando superimponas aliud, quod immittas in furnum ventosum, ubi postquam per 4. aut 5. horas steterit in lenta ignitione, refrigerescat. Quo exempto, Aurum tuum reperies transmutatum in Tincturam intensè rubentem. Hoc Sal rubeum exemptum in pulverem tenuissimum contere, eidemque superfunde Spiritum Vini, ut extrahat. Hunc rubefactum decapula, aliumque reaffunde, ut quoque extrahat. Quem Spiritum Vini si à Tinctura abstraxeris, remanet in fundo rebeus Liquor falsus, qui pro vero Auro Potabili habeatur, quia nullâ viâ aliquid Auri ex illo reduci possibile est. Hanc

F

Ope-

Operationem cœptam tantum semel citra errorem absolvi ; postea autem pluries periclitanti tam prosperè non successit quam primâ vice. Errorem autem potius adscribo mihimetipsi quàm Arti, planè statuens, nulla alia ratione faciliore, celeriore ac parabiliore posse obtineri præsentissimam Tincturam ad ægrota Corpora humana quàm Metallica. Hoc tamen addito ; Si ☉ commune ac jam ductile tu finas esse ac manere Aurum ; operæ ac impensæ parcens ad perficiendum illud irreducibile, sed duntaxat tales lapides ad operationem tuam eligas, quales sine sumptibus nancisci potes, naturâ participes Auri irreducibilis. Tum quippe demum multò facilius, quod querere intendis, invenias. Qualescumque enim Tincturæ istis aureæ indolis lapidibus insint, illi tamen eas in hac Operatione amittunt, omninò albescunt, & tandem toti rursus rubescunt. Quo conspecto Admirando admirabilius nihil unquam per totam vitam meam meis obversatum oculis est. Hinc perpetuò Philosophi vociferantur : *Quicumque vulgare ☉ ita potest destruere, ut nunquam in ☉ possit reduci, ille ad Mystrium pervenit maximum.* Perhibent quoque : *Quicumque ☉ nostrum (quod est vel ☉ vulgare redditum irreducibile, aut tale quod Ignis vim nondum subiit & in lapidibus naturâ est redditum irreducibile) nescit facere album, illud quoque non potest facere rubrum.* Jam verò illud hac ratione fit. Ergo nullus dubites, quin præter Remedia Medicinalia nonnihil eximii inde confiat. Quod ego
illis

illis (qui adhuc ætate vigent & laboribus gaudent) profundius perquirendum relinquo. Quantum ad me attinet, ego Mundum cum omnibus ipsius gazis ac divitiis nihilo quovis viliorē pendo atque sola incorruptibilia quæro, quæ à furibus nequeunt eripi, neque à tincis vermibusque aliis corrodī, neque ulla Elementorum vi destrui. At enim cæteris auri avaris (qui, Cacodæmone impellente, nullis totius Mundi fortunis exsaturari valent) his, inquam, nisi resipiscant, nos Mammonem ejusque appendicem, videlicet Inquietem non necessariam ac curam noxiam committamus. Qui abeant & sibi habeant, quod sibi metipsis impoluerunt onus grave bajulatu. Bajulent itaque nostra pace, quoad sub onere fatiscant & cum corpore atque anima ad plures in Cælum Plutonis transcant. Nos autem (quibus Humilitatis colonis Necessaria præsentia sufficiunt) tales tumultuantis Mundi mancipii inquietationes cum Democrito rideamus, & verò futuram ejus miseriam æternam ac nunquam finiendam cum Heraclito desicemus. Nullum potest sub Sole dari atrocius venenum aut pestilentia quàm Diabolica Avaritia ac Superbia, quippe quæ ambo Vitia Capitalia sunt scaturigo, radix atq; primordium reliquorū vitiorum omnium, usque adeò uti saluti animarum humanarum periculosius noceant quàm vix ipse Diabolus cum suis complicibus. O beatum illum qui cum Philosopho *Biante* verè ac syncerè dicere potest : *Omnia mea mecum porto.* Et cum *Morieno* Rege *Calid*:

F 2

Qui

Qui omnia secum portat, alieno auxilio non indiget. Nihil itaque satius est quam perseverare in Statu Vitæ mediocri & orare cum Salomone : Divitias ego non expeto, ut ne quando elatus dicam : Quis est Jehovah? Paupertate quoque me ne premas, ut in te ne quid indigni delinquam. Atenim elargire mihi duntaxat demensum Vitæ mei quotidiani, ut tibi inserviam quietus Concordiaque studiosus.

Commonitio.

BEnevole Lector, Ego quidem in hoc Tractatu de multis Arcanis raris seu Secretis minimè vulgaribus egi, ut ut breviter, omnia tamen ex certa Experientia, quoad Medicinam : tantum autem abest, ut in Melioratione Metallorum me profitear magistrum, ut cum Socrate dicere malim : *Hoc unum scio, me nihil scire.* Equidem si ego essem homo junioris ætatis, vix mihi temperarem, quominus me in istiusmodi Operatione exercerem ; sed cum ætas ingravescent me ad labores omnes inhabilem ac tædiosum reddiderit, facile excusabor & quasi cogar, manum à tanto Opere abstinere. Ego quidem
egi

egi in hoc Libello de diversis Ignibus Arcanis, non tamen de cunctis mihi notis, sed tantummodò de nonnullis eorum: de omnium autem illorum optimis (Deo elargiente) tractabit mea *Pars Septima Pharmacopœiæ Spagyricæ*. Quorum Ignium Secretorum virtus admiranda fidem adeò excedit, ut illi cunctos in hoc Enchiridio commemoratos tantum antecellant,

Quantum lenta solent inter viburna cupressi.
Ego obstupefco, quotiescunque recordor, quantarum virium sint istiusmodi Ignei Spiritus verè Stygii, quibus est facultas Corpora Metallorum omnium (etiamsi illa vel maximo valeant robore) mortificandi, & secum auferendi immortales eorum animas, quocunque ipsis fuerit libitum. Tantâ quippe pollent vi, ut nihil rerum se ab illis defendere valeat. Præter hos dantur etiamnum tales quasi Phlegethontæi Spiritus alii arte facti, quales non tantum ex Metallicis Corporibus post mortificationem tollunt animam, sed tantâ quoque præditi sunt potestate, ut Corpus cum Anima auferant. Hujus autem generis Spiritus non sunt ex usu nostræ indigentiae, sed illi tantummodò, qui

Corpus tantum mortificant & animam solam ex eo educunt & verò cadaver crassum proderelicto habent. Quod si ista Corpora nobis essent æque conducibilia atque Spiritus, non esset necesse, ut nos purissimos quosque Spiritus seu Animas ad nostram Medicinam facientes ex illis eliceremus. Quapropter nos meritò mediante Destillatione artificiosa mundissimas Metallorum Animas ex Corporibus rudibus extrahimus. Quia Destillationis beneficio omnia Vegetabilium, Animalium atque Mineralium Corpora purificantur ac subtiliantur. Quos mundos subtileque Spiritus (si quando ipsi denuò in fixa Corpora rediguntur) necessariò esse oportet Corpora meliora quàm cætera Corpora vulgaria, quæ nondū unquam Spiritus fuerunt. Itaque quantò fixiora quis illa reddiderit Corpora & quantò subtiliores quis illos perfecit Spiritus, tantò puriores atque latius petentes ex illis obtinebit Tincturas. Simile capiamus à Spiritibus Elementaribus. Hi Spiritus sese ex propria virtute possunt in latitudinem tantam extendere, ut evadant prorsus invisibiles & (ut ita loquar) omninò pervisibiles: Contrà possunt

sunt illi rursus se concentrare & in angustum coarctare atque taliter assumere Corpora visibilia, palpabilia atque dura, qualiter ipsis allubescit. Istiusmodi Objecta utut iudicio oculorum habentur Corpora, reapse tamen Corpora vera non sunt, sed concentrati duntaxat Spiritus, qui pollent vi perpetuâ extendendi se rursus in latitudinem & derelinquendi rursus formam ac speciem suam corporalem atque resumendi spiritualem. Huiusmodi autem Spiritus extensos valere etiamnum tanta virtute ac fortitudine, quantâ pollebant ante Extensionem, impossibile est. Spiritus quippe extensi non nisi aër seu ventus sunt. Contrâ Spiritus concentrati præstant fortitudine incredibili, celerius penetrant & sunt Corpora permagnæ potentiæ. Corpus vulgare in aliud Corpus, citra læsionem, senequit penetrare, neque in illo se extendere, idque ob crassam ac duram suam molem. Tale autem Corpus, quale est ex quodam Spiritu perfectum, Corpora alia potest penetrare, eaque sine destructione formæ seu speciei ipsorum commendare. Exempli gratiâ. Si quis Me-

F 4

tallum

tallum fixum redegerit in Spiritum subtilem, Spiritumque hunc vicissim redegerit in fixum Corpus, Corpus hoc non erit vulgare, compactum seu crassum Corpus mortificatum ad instar cæterorum Corpotum Metallicorum, sed est Corpus spirituale, vivum, penetrans & corpora mortificata vivificans, seu (ut ita dicam) Corporalis Spiritus: Qui se in amplitudinem potest extendere, potentiamque suam centum aut mille modis ostendere; prout omnes Philosophi veri suæ Medicinæ Universali seu Tincturæ adscribunt, quod ipsa in quantitate perexigua quantitatem Corporum vi-
liorum magnam in prænobilissima Corpora tingere seu meliorare possit. Quæ ardua Correctio mihi quidem nondum tota innotuit; certissimè tamen credo ac statuo, quod talis Transmutatio seu eximia Emendatio Metallorum, beneficiò concentratorum fixatorumque nobilium Spirituum Metallicorum fieri queat. Si cui datur tempus ac locus elaborandi quicquam in his, illi licet periclitari, quid Artisope perfici possit. Ad quod ipsi forsitan hæc mea humilis ac simplex sententia
non

non parum conducet. Ego proloquor ac confiteor adhuc semel, quod (si essem homo junioris ætatis vegetiorumque virium) non intermissurus essem tempus aggre-
diendi tantum Opus arduum atque periclitandi, num quidnam mihi Deus elargiretur. Cæterum quum ætas exacta me ad omnia reddat fastidiosum ac inidoneum, illud junioribus Philoponis relictum ac commissum volo. In quo effato acquiesco hac vice. Tu interim *Corpora fixa* converte in *Spiritus subtiles*, & *Spiritus volatiles* reduc in *Corpora fixa*, tunc obtinebis, quodcunque vel desideraveris vel optaveris.

Mihi quidem non desunt rationes, cur calamum restringam, quominus plura de arduis istiusmodi Hypothesibus promulgentur: veruntamen quum ego jam multò ulterius exarando processerim, quàm ante me hætenus nemo ferè quisquam; quid prohibet, quin equiti (quod vulgò dici solet) habenas nullus dene-
gem, cui nixæum equum donavi? Com-
placet itaque revelare adhuc unum genus Spirituum, qui animas Metallo-
rum (posteaquam eorum Corpora fuerint

F 5

Morte

Morte destructa) peramanter accipiunt,
& in *Cælum Philosophicum*, hoc est, *A-*
lembicum introducunt. Qui Spiritus bo-
ni non sunt horribiles ac immanes ut
priores, sed suaves ac amabiles. Equi-
dem tales Spiritus boni non libenter
quorumvis metallorum animabus se as-
sociant, sed tantummodò talibus puris-
simis, quales isunt ☉ & ♃. Quod si
cogerentur interesse Mortificationi fœ-
tidorum Metallorum crassorum veluti ♂
& ♀, aut venenatorum & adhuc im-
maturorum Metallorum volatiliū, ut
♃, ♄ & ♅, atque emigrantes eorum ani-
mas suscipere, non quidem recusarent,
sed ab olidis istiusmodi animabus sibi
quoque fœtorem contraherent, & pro-
inde vix ex usu Medicinæ forent. Quare
fatius est, ut hi boni ac puri Spiritus
non adhibeantur nisi ad capiendum solas
Metallorum mundorum animas, tunc
quippe illi manent boni & in Medicina
non sine admiratione administrari pos-
sunt: contra verò venenatorum Metallo-
rum animæ tantò felicius ad emendatio-
nem Metallorum adhiberi poterunt.
Quod porrò hos bonos Spiritus attinet,
resciscas

resciskas illos non esse aliud quicquam nisi *Spiritum vini purum*, quando ille ☉ & ☽ tempore illo associatur, quo fixa eorum Corpora ab ipsorum hostibus invaduntur & mortificantur atque puræ eorum animæ in libertatem vindicantur, illæ tunc ab his puris Spiritibus suscipiuntur & sursum abripiuntur, Medicina Regia obtinetur, quam pro sua quisque prudentiâ administrare poterit. Quinetiam habentur plures alii Spiritus, qui Metallis destructioni atque mortificationi vicinis præstolantur, ut puras eorum animas ad se rapiant & auferant. Sed de his hac vice satis. Verbose de illis propediem (Deo annuente) edisseretur in Parte Septima Pharmacopœiæ meæ Spagyricæ.

O Deus altissime, principium ac finis rerum omnium unice, ex profundo cordis mei Tibi ego supplicans, opto, ut (quum generalis ille corporum humanorum interfector olim advenerit & macilentam exsiccataque massulam meam fictilem pro tua Divina voluntate destruxerit, atque animam meam è vinculo corporis liberatam exemerit) Tu mei illâ horâ miserearis, atque Spiritus

ritus tuos administratorios , Angelos Sanctos ex gratia atque misericordia paternâ ad me moribundum mittere digneris , qui meam defuncti animam susceptam, ad Sanctissimæ Majestatis Tuae pedes humillimè deponant. Amen.

F I N I S.

PHARMACOPOEIÆ
SPAGYRICÆ
PARS SEPTIMA;

In qua

Uberius pertractatur, qualiter ex hominis
Urina Secretum Philosophorum

SAL ARMONIACUM

præparetur;

*Atque quanta Incredibilia beneficio ejus in Medicina
pariter atque Alchymia perficiantur;*

C U M

ANNEXA INSTRUCTIONE,

Qualiter Universalis Medicina atque vera Tinctura ad Corpora
Humana atque Metallica acquiratur nulla ratione faciliori,
expeditiori, sumptibusque parabili paucioribus quàm me-
diante Spiritu Vini probo, aut, eo alicubi deficiente, ope
Spiritus Ardentis ex frumento aut gramine extracti;
id quod universum Experiētiā multā confirma-
tum, literis consignatum & jam in generis hu-
mani salutem in lucem evulgatum

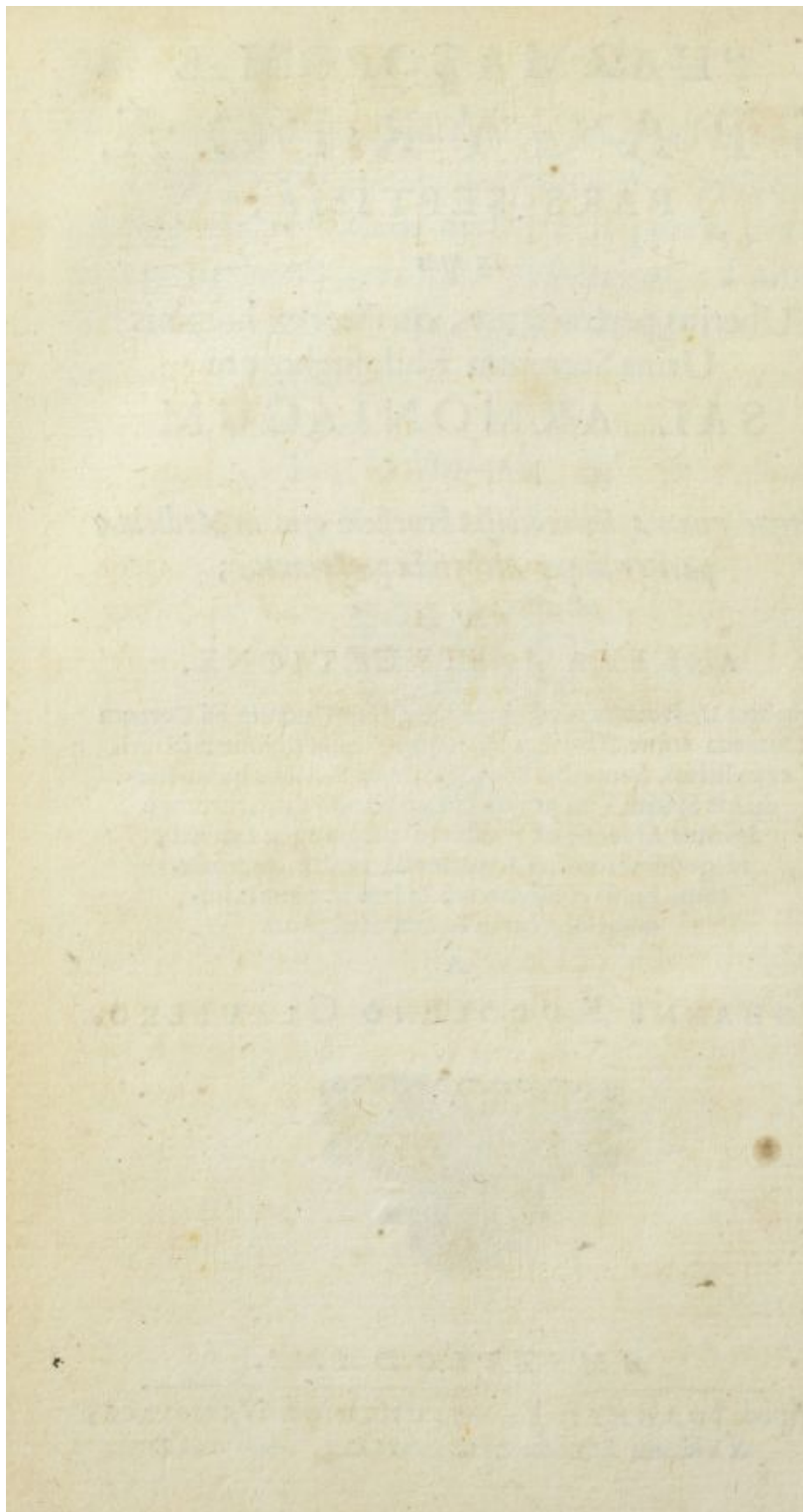
A

JOHANNE RUDOLPHO GLAUBERO,

AMSTELODAMI,

Apud JOANNEM JANSSONIUM à WAESBERGE,
& Viduam ELIZÆI WEYERSTRAET. Anno 1668.

3

P R Æ F A T I O A D L E C T O R E M.

Benevole Lector,

Rationum, cur ego Mundo ingrato
Sal Armoniacum Philosophorum *Se-*
cretum jam in hoc Tractatulo pro-
cul ullo personarum discrimine de-
lectuque habito adeò evidenter atque citra
ullam praxis manualis revelationem in lucem
edere permotus sim, potissima est hæc: Quip-
pe quoniam ob senescentem ego ætatem jam
alterum pedem in sepulchrum imposui atque
indies meum ex isthoc falsi malignique mundi
conciliabulo abitum & obitum ad mansionem
longè præstabiliorem à Deo meo mihi prævi-
sam patienter præstolor, utpote qui non igna-
rus sim pollicitationis Christi Matth. 25. agen-
tis; Se esse, quodcunque beneficii erga suos, pu-
ta paupertinos, officiosi (etiã si vel saltem fue-
rit propinatus solus frigidæ haustus ad refocil-
landum in hoc seculo depravato) collatum
fuerit, in suo Regno mille generibus com-
pensationum largiter repensurum. Quid? quod
etiam quotidiana Experientia nos doceat cer-
tioresque reddat; Hominem in toto hoc ter-
rarum orbe nihil melioris unquam officii præ-
stare posse quàm proximo, quantumvis mali-

A 2

tiosa

tiosa indole prædito , gratificari atque benefacere. Jam verò exploratum nobis est, Benefaciendi genera , quæ à Christi sponsa vocantur *Misericordiæ Opera* , posse esse varia , videlicet, *esurientes cibare , sitientibus potum subministrare , nudos amicire , egrotos visitare , mæstos consolari , captivos liberare , ignorantes informare , errantes in viam rectam reducere , defunctos inhumare, &c.* Ille autem ego , qui hic istiusmodi Secretum Sal Armoniacum patefacio pariter atque notifico ingentia illa beneficia , quæ mediante isto , generi obtingere humano possunt , Opera Misericordiæ tantum non ad unum omnia completum habeo ; utpote cujus ope omnia omnibus omnium ordinum hominibus , five junioribus , five senioribus , five inopibus , five divitibus necessaria ad vitæ hujus præsidia subministrentur , prout in Praxi consecutura effusè demonstrabitur. Quæ tamen prolata à me non ita à quopiam accipi velim , tanquam si ego per sola Bona Opera (quippe quæ non sunt causa regnandi cum Christo in futuro seculo , sed tantum via ad Regnum illud gloriosum) quærerem coram tribunali cælesti justificari atque æternæ salutis consors pronunciari , & gratiam Dei meritumque Jesu Christi plene ac planè nescirem ; minimè gentium : Deus autem Opt. Max. me interea loci clementer præservet , ut nunquam cum Turba Impiorum magna sibi mens

mens mea detestabili cogitatione fingat ac depingat ; *Opera Bona nihil prodesse , neque Mala obesse.* Enimverò si ita ferret Dei voluntas , ut hominum alter alterum perpetuo afficeret malo , ille ipse sane contra maleficia nullas promulgâssset pœnas temporarias æternasque , neque in contrarium ulla religiosa pietatis officia , si eadem ipsi displicerent , præstanda mandâssset , neque eadem sanctè præstantibus præmia fuisset magna pollicitus. Uno verbo nude posito ; Tametsi Moses cum Prophetis & Christus cum Discipulis suis Apostolicis nobis nihil prorsus de dilectione Dei proximique præscripsissent , tamen Lex Naturæ nobis satis superque confirmat atque dilucidò ob oculos commonstrat , hominum unum alteri nequaquam debere malefacere , sed potius benefacere ; quibus inculcatis nihil addo , sed pro tempore acquiesco. Quod autem omnes homines (dummodò ipsimet pervoluerint) multum immò & tantum lucrosi , quantum exoptaverint , beneficio hujus meæ de istiusmodi Sale inæstimabili Revelationis benevolentissimæ consequi possint , hujus assertionis veritas asseverata erit mihi probatu perfacilis : præsertim simul atque ego in Praxi sequutura exhibuero spectaculum illorum subjectorum , quorum superfluitas citra omnem pecuniæ expensam aut impensam aliosve sumptus ubique terrarum gentiumque non minus Iro

quam Cræso passim offertur, sed à perpaucis cognoscitur, occluso odio novercali à Mundo superbiente infestatur, pedibus proteritur atque præ vilitate exteriori in sterquilinum angulosque platearum abjicitur, usque adeò ut enatum inter Philosophos adagium sit, quo suam ipsi Materiam Lapidis per viam obscuritatis sic expresserunt : *Spernitur à Stultis sed amatur plus ab edoëtis.* Quibus pauculis innuere voluerunt, istiusmodi Subjectum tantò magis à Sapientibus diligi ac coli, quanto minus à talibus curatur, de qualibus Tullius philosophatur : *Stultorum plena sunt omnia.* Hinc Materiam ipsi ipsam nunquam nominatim protulerunt, idque procul dubio propterea quod ipsi ex præcognito sibi Mundi maligno ingenio facilè conjecturam capere potuerunt, sibi (si quando ipsi de Urina evulgaturi essent, in eadem non parum eximii latere) à moderno Philosophorum putatitiorum seu potius ignorantium spermologorum vulgo fastuoso non nisi convitia atque ludibria fore refundenda. Tutius itaque ipsis visum fuit Tacere atque in perpetuum superbos istiusmodi fatuos relegare inter micantes auribus asinos. Quod autem ego hîc jam intrepidè omnia divulgem, procul dubio non sine suis certis rationibus supremum Numen ita indulgit seu potius ansam publicandi ea dedit. Ipse namque omnium optimè præscit, quantas sit maximas

ximas plagas seu pœnarum mala brevi propter impietatem vitæ nostræ nobis immissurus. Cum itaque tales Dei irati visitationes seu ærumnosæ afflictiones jam in genus humanum ingruant, & maxima pars hominum atque cumprimis ægrotantium, juniorumque seniorumque cum infantibus nondum educatis atque adeò operari manibusque victum lucrari nescientibus deficiantur mediis vivendi; huic tamen egenorum gregi sit solamini atque levamini, quod Deus ex mera gratiâ talem opulentix thesaurum, quali à nullo fure neque latrone, neque igne, neque aqua, neque vi Tyrannica exspoliari possunt, ipsis jam inde à vitæ primordio in almam hujus Mundi lucem editis concessit, ut inde panem necessitatis ἐπιέσιον facilè sibi acquirere queant. At enim qualiter, quærat quis, istiusmodi egestatis coloni possent ex urina tantum, quanto victitarent, conquirere, etiamsi conscirent, in illa esse Thesaurum reconditum? Cui ego respondeo, proba id fieri posse ratione, quippe quoniam ego in hoc Libello explanavi, esse Thesaurum in ea abstrusum atque ex ea extratu facilem, nullus dubito, quin nonnulli philoponorum collaturi sint operam suam ad extrahendum ex illa eundem. Quo factò, si Mundo (utpote cujus manus tam oculatæ sint ut credere nolint nisi quod vident) innotuerit, assertionem nostram comprobari rei exploratæ

ploratæ veritate , subinde multis plures reperiuntur , qui confimilem operam navabunt ad victum suum ex istiusmodi Subiecto ubivis obvio minimisque parabili sumptibus acquirendum. Quod quum istiusmodi operatoribus plus lotii quàm ipsi faciunt , ad institutum suum sit adhibendum , necesse ipsi habebunt illud coëmere à paupertinis familiis , quarum ingentem ubique reperias vim facilè concupiscentium propter panem quotidianum colligere atque ad Artistas transferre Urinam ; quâ sanè viâ manus manum fricabit atque alter alterum adjuvabit. Hoc quippe pacto in statum adeò florentem salus cuiusvis Reip. perduci posset , ut hominum nemo , dummodo pervellet , in toto terrarum orbe inopiâ premeretur ; quod remedii genus sanè tanta est gratia atque dos Dei , quantam mortalis præ suâ cæcitare videre nescit , ignarus , quanto ipsum favore divina prosequatur gratia. Numinam enim Deus esset immisericordior hominibus , quippe qui , quantumvis ab Adamo usque insigniter depravati , tamen in vita sua , quantumcunque possunt , contendunt , ut filiis suis nonnihil peculii , unde honestè sustentari queant , relinquant atque , quamvis ipsi quodcunque undecunque comparserunt , illis reliquerint , incerti tamen sumus , an relictis istis bonis non Marte , aut Vulcani dentibus aut Neptuni tridente exsuendi aut
exspo-

exspoliandi simus; illud autem quod Deus nobis in mundum hunc introductis semel contribuit, nemo nobis unquam auferre poterit. Quamdiu enim homo vivit; urinam mingit. Habens autem urinam, potest inde sibi acquirere pecuniam ad honestè vivendum. Ah! quod homines reperiuntur pauperes, quorum bona pars penuriâ panis laborantium præ desperatione semetipsos vitâ interficiunt. Alii quippe eorum plerumque mediis malitiæ interdictis abutuntur ad acquirendam panis buccellam, dum aliorum bona tantisper suffurantur, dum tandem aliquando ad Græcum Π suspendantur; alii in militiæ disciplinam proficiscuntur, ubi exigui stipendii faciendi gratiâ homines fratres, qui ipsis nunquam nocuerunt usquam, hujus Babylonici seculi more immisericorditer contrucidant, alii denique à suis antagonistis similiter canibus rabiosis procul ulla miseratione internecionibus occiduntur; quæ sanè inconvenientia non nisi ex sola necessarij nutrimenti penuria emergunt. Cui malo facile antevertere possent, si ad solam suam duntaxat urinam respicerent atque inde extrahere condiscerent, quod ipsis maxime conducere. Oggannientes autem, *Urinam esse immundam substantiam putentem*, non merentur, ut vel hominum nomine nominentur, quippe quales ne seipso quidem noscunt atque insuper nescire volunt, se esse ex pulvere

re ac stercore oriundos, atque in terram stercoream rursus ad unum omnes convertendos. Deus hominem condidit, atque probè etiam novit, qualiter ipsum creârit; neque ipsi etiam talis scætor est ullâtenus ingratus, sed abominationi est ipsi talis putor, quali se per suam polluit homo superbiam, avaritiam, invidiam, comestationes, compotationes, scortationes, & consimilia delicta regnantia. Hanc, hanc graveolentiam maligni evitare mortales debebant, Urinam autem non item. Quotusquisque autem est tantâ eruditione, sapientiâ aut eloquentiâ præditus, ut suâ disciplinâ convertere homines insanabilis vitiositatis possit? Præstare hoc unquam nemo unus potuit, imò ne ipse quidem Salomon Rex Israëlitarum sapientissimus. Quid igitur in commune consulamus? Ecquid de talibus fratribus nepotibusque resipiscere nesciis faciamus? Nil nisi ut eos Deo, qui solus corda ipsorum præputiata circumcidere potest, committamus. Quantum ad me attinet, ego, quod mei fuit officii, feci, atque tantum mortalibus patrimonium revelavi, quantum ipsis eripere nequeunt neque Vulcanus, neque Neptunus, neque prædones, neque fures; usque adeò ut nemo vel Potentissimorum Regum quisquam liberis suis unquam æquiparabile donare aut pro hæreditate legare polleat. Ego equidem mea mihi à Deo gratiosè concessa Quinque Talenta

lenta in terram non defodi, sed scenori publico exposui. Quod si rabiosus Mundus occæcatus non videre neu audire vult, pro suo ingenio desperato per me agat. Mihi quippe sufficit, quod ego in salutem totius humani generis talia Myſteria evulgavi, ut Philoſophorum nemo alter ante me unquam confimilia ediderit. Quum enim Subjectum ſit adeò vile, vulgare atque immani apud fatuos ſuperbos contemptui atque odio obnoxium, plerique nomen ipſius genuinum ſecreto Taciturnitatis carbaſo involverunt. Ut autem meam ego animi mentem expectorem, apertè fateor aſſeverando, eſſe quidem Mercurium in Urina reconditum, cujus ope multum eximii in Chymia & Medicina effici poteſt, & qui cumprimis confert perducturis Metalla ad Primam Materiam, atque inde capturis tam univerſaliter quàm particulariter fructum utilitatis inſignem: ſed ratio ſtatus mei jam non largitur, ut hic effuſius de iſthac Materia agam. Quicquid enim ſcripſi, idcirco in ſumma valetudinis proſtrata imbecillitate clinicus compoſui, ut hoc Secretum arduum mecum in terram (ubi vel ſummæ ſummorum Artiſtarum Artes omnes computreſcere videntur, quæ ab illis ante mortem generi humano ſuperſtiti non fuerunt communicatæ aut legata) ne contumularetur, ut ita cum vulgo loquar neſciente, Habitus Intelligen-
tiæ

tix quosvis non tam hospitari in mortali corpore quàm commorari in immortalis mente. Quod si avido Artis Inquisitori hîc omnia ad suum votum non fuerint sat dilucidè planèque patefacta, ille in Tractatulo Tractatum hunc antecedente, qui inscribitur *Tractatus de Mercurio Philosophorum*, ulterius inquirat, ubi forsitan tot desiderabilia inveniet, quot expleturus famem animæ suæ cupidæ discendi sit. Porro in Lectoris benevoli gratiam non possum non publicare etiamnum hoc Informationis genus, videlicet ex ipsa quidem Tractatus hujus Inscriptione argui *Secretum Salis Armoniacum*, sed in diversis quoque locis editæ à me Sextæ Partis Pharmacopœiæ Spagyricæ mentionem fieri *Secreti Salis Armoniaci*; quapropter resciscas velim, illud esse indolis longè alienæ ab hoc, quod stylo jam prosequimur. Quia hoc conficitur ex Urina, urina autem nulla prorsus ad parandum illud adhibetur, quippe quod nihil aliud est quàm argentum purum in Aqua Forti solutum & mediante acri Aqua Salsa præcipitatum; ubi annotabis, quod Argentum in ejuscemodi præcipitatione tot Spiritus Salis sibi attrahit, ut propter eosdem impostero similiter alii Argento in formam metallicam non amplius sit fusibile, sed evaserit penetrabile instar olei in corium; id quod in Scriptis meis dicitur Mercurius Lunæ.

NB. Ex

NB. Ex Saturno quoque hac ratione talis paratur Mercurius, qualis ferè idem præstat quod Mercurius Lunæ, quamvis ille in quibuscumque Laboribus Chymicis tam tutò adhiberi nequeat quàm Mercurius Lunæ, id quod memoriæ mandare necesse habent, quicumque errata in suis committere Laboribus nolunt. Quinetiam de hoc Secreto Sale Armoniaci commonefactu necessarium est, quod utrumque Salis Armoniaci, quanquam præparantur diversimode, Metallis vel Mineralibus addita, partem Metallum purissimam secum sursum auferant; ita tamen intelligendo, quod videlicet Metallum à Spiritibus acris in Sale Armonico existentibus arroditur, atque ita per Distillationem sursum abripitur, seu volatilifatur haud secus ac si cuius Metallo aut Minerali adderes Mercurium sublimatum ad proliciendum inde Butyrum. Cæterum animadvertendum est, quod quicquid mediante nostro Secreto Sale Armoniaci utroque putrefacto tam ex Urina quàm ex Luna præparatum fuerit, universum multo purius secum in sublime auferat quàm ullus Mercurius sublimatus, aut commune Sal Armoniacum. Hæc ferè paucula habui necessariò præmonere de differentia inter Secretum Sal Armoniacum, ut inde ne quisquam quendam imbibat errorem. Certè equidem multa etiamnum forent de nostro Sale Armoniaci quod
ex

ex Urina confit dicenda, sed tempus ac ratio
mei status me profusioribus prohibent.

Ut autem definitionis peritiâ imperitissimus quisque peritior reddatur, ipsi condiscendum erit, Urinam nihil aliud esse nisi Sal volatile illorum ciborum illiusque potus, quibus nos ad corpus nostrum alendum & sustentandum vescimur, & quæ à ventriculo ita excoquantur atque fecernuntur, ut nimirum Sulphur tanquam superfluum quid à natura per alvum excernatur, Lotium autem veluti volatile Sal Mercuriale per vesicam sibi quærat ac inveniat exitum. Jam vero satis superque constat, homines multò maxima ex parte victitare vegetabilibus, ut pane, cerevisiâ, vino; nec-non pro nutrimentis uti carne, pisce, butyro & caseo; quæ cibi potusque genera, simul atque in stomachum delata fuerint, per naturalem quandam coctionem fermentationemque ita invertuntur, ut aliquis Mercurius naturalis inde progignatur. Ex quo fat luculenter apparet, quod memoratum Mercurium, (quem nos obstetricante Arte ex urina extrahere callemus) ante oportuit, quam ipse in urinam degeneravit & in corpore nostro nondum inversus fuit, jam invisibilem in vegetabilibus Mercurium fuisse, id quod certissimè verum est, & per experientiam nobis confirmatur, quod in singulis vegetabilibus (nullo eorum, sive vini, sive frumenti, sive mellis,

lis, five facchari, five aliorum fructuum pinguium, utpote in quibus omnium copiosissimè Mercurius noster vegetabilis insit, excluso, quocunque etiam illa maectentur nomine) idem Hermes hospitatur, tametsi ipse etiam extrahi possit ex omnibus fructibus, arboribus, herbis, quovis communi agrorum pratorumque gramine, omnibusque arborum sylvestrium hortensiumque frondibus ac foliis, posteaquam illa minutim concideris, aquâ calida perfuderis ac fermento donaveris. Equidem herbæ macræ pro sua quantitate de se non dant tam multum Spiritus Ardentis quàm frumentum, vinum, vel faccharum; at ruminabis, gramen viliori parari pretio quàm frumentum, vinum aut saltem fæx vini cerevisiæve. Quinetiam è vinaceis, unde vinum torculis exprimitur, probus confieri Spiritus Ardens potest; ad cuius tamen suavitatem quod attendas nihil est, utpote cuius emendatio inter operandum eousque fiat, ut æque probus reddatur atque Spiritus vini generosissimi. Hoc Arcanum parandi ex Vegetabilibus omnibus veram Medicinam Universalem ad Tria illa Regna nostratibus notoria à me putatur pro tanto Secreto; quantum maximum unquam Philosophis innotuit, aut adhuc imposterum innotescet, utpote de quo quidem permulti egregiè scripserint, tamen tali stylo ac filo, ut Opus totum tot phrasibus para-

parabolicis, allegoricis ac ænigmaticis obscurârint, involverint, abstruserint, ut prope-
modum cuiquam plane impossibile sit, fru-
ctuosi quicquam ex ipsorum Scriptis addisce-
re, nisi cuius oculi singulariter à Deo fuerint
illustrati. Præter cæteros autem Albertus M.
eiusdemque discipulus Thomas Aquinas, Ar-
noldus, Lullius, Bracefcus & cumprimis Ba-
silius de eo fat evidentia videntibus præscri-
pserunt, quantumvis verbis omnia caliginosis.
Atque ut idem conscivit Paracelsus, ita etiam
videtur fuisse Helmontio cognitum; qui ta-
men de eo scribere reformidârunt maximope-
rè cavendo sibi. Quod autem jam ego tam
libere atque apertè omnia promulgem, id-
eò potissimum fit, quod Deus Opt. Max.
(cui immortales cantatum habeo gratias) Secre-
tum hoc vixdum paucis abhinc septimanis mi-
hi revelavit, atque ego ratione ingravescentis
ætatis in eo perpauca elaborare valui, imò
ægrè tot duntaxat, quod ego in lecto invale-
tudinis meæ instituenda curare potui, ut par-
va aliquot Specimina, quæ vulgò *Probas* nun-
cupant, inde conficerentur; unde ego verita-
tem rei ita comperi, ut jam aliis tutò confir-
mare possim, Mercurium Philosophorum ve-
rum in illis reconditum esse. Tametsi verò il-
lud talibus Philosophis putatitiis (quales labo-
rant præcipuarum rerum naturalium igno-
rantiâ atque interim non nisi solo linguæ ver-
bosæ

boſæ ac ventofæ dono ampullantur) ignotum hætenus incognitumque fuit ; à me tamen (utpote cui in Philoſophia , Medicina ac Chymia nunquam eo magnificentius , elaboratu facilis atque ſumptuum ratione parabilius quicquam in manibus venerit) ita publicatur ut nullus dubitem , quin plerique Philoſophorum confidenter pariter atque feliciter manum operi elaborando admoturi ſint. Vinum quippe ardens ſeu diſtillatum procul ullo magno pretio copioſè acquiſitu facile eſt , Inſtrumentum ex cupro fabrefactum habile ad Mercurium à Sulphure ſeparandum etiam non magno ſtat , fixatio denique Mercurii quoque fere nihilo conſtat , quippe quæ à callente Modum figendi perfacillimè atque ocuſſimè abſolvi poteſt , nempe intra unius ſaltem diei horas ac moras. Pariter intra unum perfici diem poſſunt præparatio Spiritus Ardentis juxta atque Mercurii ſeparatio à Sulphure ; quod tamen illi ſoli ſibi dictum intelligant qui non niſi pauculum quærunt ad comperiendam Artis poſſibilitatem. Quod ſi quis multitudini Tincturæ inhiaret , illi fanè plus temporis ad parandum illam opus foret , prout conjectu ac collectu facile eſt experto cuiſvis.

Ego in meo cubili inter conflictandum cum morbo gravi (poſteaquam Artem fundamentaliter per diuturnam diurnarum nocturnarumque ſpeculationum accurationem) intra

B

unius

unius septimanæ spatium solis minorennium filiolorum meorum manibus (nasututos quippe Mundi hujus indigni filios ad tale opus secretum elaborandum adhibere nescivi) tria parva Tyrocinia seu Probulas perfeci in exigua tamen quantitate, quandoquidem in meo cubiculo proximè lectum non dabatur locus elaborandi aliquid magnifici, nihilominus stat sententia auspiciandi elaborandique opus majoris quantitatis, si mihi modo Deus saltem ad illud elargitus fuerit vires dierum octo vel decem.

Ignoranti equidem auditori videbitur esse res creditu impossibilis expertorum illa confessio, quod vel in quavis herba ac gramine Lapis Philosophorum verus lateat. At enim solos Naturæ ignaros hoc traducit in admirationem. Enimverò plus satis Philosophi Spargyrici jam inde à permultis retrò annis suos de eo libros publicaverunt, quod nimirum ex rebus omnibus, à quibus saltem Elementa separari possunt, Lapis Philosophorum evocari atque conflare possit, de quibus ego, si qua necessitatis vi adducerer, testimonia multa allegare possem. Annon possumus per Fermentationem, Distillationem & Rectificationem Elementa ex Vegetabilibus multo facilius separare quam ex rudibus Metallis duris? An ex illis nos non emundamus omnium purissimè atque subtilissimè Elementum ignis? Id quod sanè ex Metallis elicitu impossibile est. Quod si nos purissimum

simum ignem, adjutrice Arte, rursus in terram converterimus, annon continuò isthæc nova terra, si ipsam fixaveris atque Artis ope in Igne constantem reddideris, foret materia omnium purissima in tota rerum natura. Nemini non ignotum est, in Spiritu vini contineri ingentem vim corda confortantem, sed propter ardorem, quem plerisque ipso immodice utentibus infert, idem meritò evitatur. Quod si ejusmodi Sulphur fervens à Mercurio separaveris, in fundo remanebit solus temperatus, adeoque Constitutionibus (quas vulgo vocant *Complexiones*) omnibus gratus Mercurius purus in forma limpidæ Aquæ suavis, quam Philosophi vocarunt *Aquam vitæ*, idque non insipienter neu dicis gratiâ. Vitæ namque alimonia est eadem inclusa, atque hæc *Mercurialis Aqua* seu *Aqua vitæ vera* ita per se sine ulteriore emendatione in morbis omnibus sat tutò adhiberi potest, hac tamen lege; si Spiritus ex vino, frumento, aut sanis minimèque venenatis herbis fœtentibus paratus fuerit. Ad Transmutationem autem Metallicam quodvis vinum distillatum conducit, ex quacunque etiam fuerit materia paratum. Veruntamen in Aquæ forma illud in Metalla nullam virium suarum exercere poterit, sed reducendum est in rubrum pulverem fixum Philosophis dictum *Aurum Philosophorum*, *Aurum Horizontale*, *Aurum tin-*
B 2
gens,

gens, Aurum vivum. Atque ut simul ac semel omnia eloquar, nihil reperias ex facientibus ad Medicinam ac Chymiam nostro fixo *Mercurio Vini* rubro præstantius, quippe qui est verus *Phœnix* seu *Avis Titanis*, pullos sanguine suo suos pascens, nec non *Salamandra* vera, qualis in Ignem non moritur, sed nutritur atque auge-
tur; uno verbo, qualis est *in omnibus omnia*. Cæteroquin etiam si Philosophi fateantur, in omnibus omnia esse occulta, & in Aqua Vitæ proba spiritualiter Metalla omnia reperiri, id quod ego etiam ita reapse comperi, utpote qui alioquin hæc nullo prorsus veritatis stylo exarare valuissem. O nobilis Ars Hermetica atque Regina scientiarum omnium! Quàm scèdè ac indigne tu ibi jaces prostrata ac conculcata à porcis olidis sub pedibus atque contempta ab ignorantibus fatuis superbis! Nullus autem dubitarim, quin exiguus hic Libellus meus sit multis ignorantix cæcitæ laborantibus oculos aperturus, atque Lectorum plærosque in veritatis callem perducturus, prout Tractatulus nuperrimè editus sub Titulo de Sale Philosophorum jam multis multi boni adinveniendi auctor fuit. Enimvero, unus atque alter illorum diversorum, qui Dominæ Chymix jam repudium remiserant, perlectum illud *ἑγχεῖς ἰδίων* juxta cum mea informatione rursus animavit, ut intermissam Artem denuò aggressi, *Sal Philosophorum* pararint,
Speci-

Specimina proba ediderint, atque etiamnum in dies singulos inter operandum successibus triumphant secundis in Transmutatione Metallorum; qui tamen Lapis ne comparandus quidem est ad Tincturam illam ex vino aut frumento confectam, sed tantummodò reputandus veluti terræ gleba ad unionem venustissimum. Quare quod dixi, dicturus etiamnum sum confitendo, me non credere, Medicinam Tincturamque unquam Philosophis cognitam fuisse sublimiorem Mercurio Vini fixo rubroque. Interea loci autem credat aliorum quisque, quicquid sibi placuerit, sufficit mihi, me veritatem scripsisse, atque neutiquam Summum Mundi totius Secretum mecum hinc in cadaverosum Libitinæ Regnum transulisse. Quod autem ego hîc filum cœpti sermonis præmaturè abrumpam atque nullum modum ponam, ad quem Spiritus ardens pareretur, & Mercurius inibi latens ab eodem discernatur atque in Tincturam fixam redigatur, non sine prægnantibus fit rationibus. Enimverò Opus totum à capite ad calcem usque per se est adeò vile atque perfectu facile, ut Methodum conficiendi illud vel quivis Corydon aut Melibœus rudis omnium artium Chymicarum intelligat ac imitetur. Quocirca peropus est, ut explanatione ulteriore superse-
deatur. Cuicunque enim Deus elargiri vo-
luerit, ille tam facile inveniet, ut minimè ne-

cessarium sit, vel unum à me de illo verbum præter superiora cædi, quandoquidem coram iudice vivorum atque mortuorum Deo ego olim de istiusmodi inconsiderantia rationes justè reddere ullas nescirem, si quando à me hoc Secretum Secretorum Secretissimum procul grano falis ullo in vulgus ingratum pariter atque indignum disseminaretur. Impio quippe Mundo à me est jam plus satis detectum: Veruntamen adhuc ex supervacuo edissero, quod non minus pauperrimus quisque quam opulentus aliquis ad hoc Opus summum provehi possit, utpote ad quam Medicinam incomparabilem præparandam nulla Materialia sumptuosa neque ulla temporum aliquammultorum diuturnitas requiruntur.

Certè equidem cognita mihi sunt diversa Particularia egregia, quibus mediantibus non tantum argentum sed omnia etiam alia Metalla in Aurum & Argentum non sine fructu utilitatis notabili convertantur, elaborata tamen difficiliora sunt, quàm magnum illud Opus Universale; quapropter hoc etiam inter cætera fructuosa Chymica Secreta meritò & procul dubio principatum sibi delatum perpetuò tenebit; quibus nos quoque acquiescemus & Dei gubernaculis residua cuncta commitemus, quippe qui forti manu sua suis summis Charismatibus muneribusque ita patrociniabitur, ut nemo *Impiorum* evadat particeps eorum.

rum. Dixi, *Impiorum*. Piorum namque in seculo præfenti hominum mira datur paucitas. Neque verò ego adeò cæcutio, ut cum Mundo cæco tam falso judicem cogitemque, illos solos esse homines religiosos ac probos, qui præ sanctitate simulata atque consuetudine inveterata concursando frequentant templa, quum vel ipse Satan cum suis asseclis pariter procurret in templa. Hos autem ego solos pro probis puto, qui proximis suis nulla ex parte nocent, sed Mundum cum Theauris ipsius transitoriis omnibus aspernantur, levidensâ amiciuntur, tenui victu nutriuntur, moderatè ac tranquillè vivunt, de honore Mundi planè non laborant, sed præ omnibus aliis occupationibus secularibus solam animarum suarum salutem unicè accurant, corpori proprio nihil ultra pabulum vitæ necessarium tribuunt, semetipsos, etiam si magni inter Deos majorum gentium numerentur, parvi pendunt, multa denique callent & habent quibus tamen ipsorum corda non adhærescunt, sed sola Æterna à Deo sua impetrare contendunt. Contrà est talis Impiorum Character, ut fastuoso fœtentis Superbiæ typho inflati neminem præ se alterum ferant, sed omnem honorificentiam, pecuniam ac substantiam Mundi solis sibi acquirere studeant, habitu serico variis nolis ac tholis stellantibus, lemniscatis, baccatis ac gemmatis interstincto incedant instar pavonum caudis

speculosi, homines cæteros omnes præ se flocci
 pendant atque despiciant, quamvis interim ipsi
 nihil ferè sciant nisi ex opaca sua ilice cornicari
 atque incautissimo cuique exercitatâ linguæ
 gloriosæ dicacitate imponere, quippe quo
 compendii vafri genere ipsi suas divitias suffo-
 cantes corradere didicerunt, quarum tamen
 nunquam obsaturantur, tametsi probè con-
 ficiant, se Plutonem suum secum non posse
 hinc transferre in mansiones animarum corpo-
 ribus jam solutarum. Talia subsannantia glo-
 riæ vanæ animalia præ avaritia ne unum qui-
 dem faccum carbonum plenum coëmere au-
 dent, ut periclitentur nonnihil ardui in rerum
 natura, sed sibi persuadent, se suæ loquacita-
 te posse unum item & alterum Secretis ipso-
 rum omnibus emungere atque ita citra om-
 nem laborem atque sumptum magis dite-
 scere, ut tantò amplius deinceps superbiant.
 Tale ignavum fucos pecus quilibet cordatus
 Philosophus sedulò caveat, ne quid, cuius pœ-
 nitere ipsum prolati postea posset, coram ipsis
 effutiat, communicando Secreta sua Diabolo
 mercatori. Quinimo maledictus sit atque A-
 nathema sibi dictum habeat, quicumque con-
 suetudines & familiaritates cum talibus Sata-
 næ geniminibus contrahit & colit. Beamus
 autem illum, qui humilibus se associat, quippe
 quorum concioni quoque Deus non minus in-
 terest quàm Diabolus conciliabulo superbo-
 rum.

rum. *A pravo Tibi cave consortio*, dixisse fertur Zabulus carbonario. Quocirca caute prospice, quibuscum converferis. Enimverò non illi omnes sunt oves, qui in vestibibus ad te ovinis accedunt, utpote sub quibus rapax nonnunquam lupus latitet. Quare audiens esto dicto doctrinæ meæ, ut quandocunque tibi Deus nonnihil eximii revelaverit, tranquillum ac tenuem te geras, & nihil commercii unquam cum impiis habeas. Alioquin enim Deus illud quod tibi concessit, à te auferre & in alium conferre poterit, qui munere illo fuerit dignior te. Quam paternam doctrinam benevolamque admonitionem à me, fili Artis candidissime, candidè accipe, & neutiquam Etesis committe, quominus te olim facti pœniteat. Sub quæ ego omnibus Hermeticæ Philosophiæ & Medicinæ discipulis comprecor largam Dei benedictionem, hîc temporalem atque illic Vitam æternam, apprecando ex corde, ut illuminantissimum Dei Lumen inextinguibile Mihi æque atque ipsis primo quoque tempore perfectè il-
lucescat, AMEN.

DE SECRETO
SALE ARMONIACO.

Certè equidem de hoc nostro *Secreto Sale Armoniaci* ego in diversis Scriptorum meorum Libris mentionem feci, sed Modum præparandi in hunc locum usque distuli publicandum. Etenim posteaquam ego sum certior factus, multos multum inquisivisse ad comperiendum ipsius præparationem & fructuosum in Medicina & Chymia usum, ego rationem conficiendi, & multiplicem fructum utilitatis Salmiaci istius diutius nostræ professionis alumnos celare nolui, sed potissimum in gratiam ægróantium (quibus ingenti est solamini ac levamini) apertè in scriptis sine ullâ recelatione evulgare malui, sperando, me hujus editione permultis hominum millibus benefacturum, & Reginæ Artis Spagyricæ victricis caput veluti laureâ in signum Triumphalis gaudii coronaturum.

Ante omnia tenendum est, nomen inde esse huic subjecto impositum, quod in multis cum communi *Sale Armoniaci* conveniat. *Secreti* autem epitheton ei addere placuit nobis, quum in toto Mundo per paucis hoc Sal innotuerit, & qui illud sibi acquisiverunt, publici juris ac usus
com-

communis non fecerint, sed sibi saltem solis pro magno Secreto possederint, & quotiescunque illius Salis in Scriptis suis fecerunt mentionem, ipsi illud nominârint suum *Salmiacum*, utpote de quo, si quando necessitas efflagitaret, Exempla adduci multa possent.

De isthoc nostro Salmiaco locuturus Cosmopolita exclamat ita: *O Mare nostrum! O Sal Armonicum nostrum!* Mare ipsius erat Oleum Vitrioli, atque ipsius Salmiacum Spiritus Volatilis Urinæ, hæc duo si quando conjunguntur, de se dant nostrum Salmiacum Secretum, cujus adminiculo tot Magnalia in Medicina & Chymia perficiuntur, prout deinceps audiemus. *Paracelsus* & *Helmontius* hoc Sal vocârunt *Alkahestum*, utpote de quo prior per pauca, posterior verò permulta scripserunt, & uterque tamen illud tam secretum sibi solis servârunt, ut *Helmontius* ne proprio quidem filio illud detexerit, aliisque hominibus sibi intimis de illo perquirentibus respondens persuaserit; *Esse Ens acquisitu perdifficile*. Atque ita ipse se à molestissimis quibusque percontatoribus cum dicto liberavit; quantillum verò alii ex ipso expiscari potuerunt, refertur fuisse hoc; *Liquorem Alkahesticum confieri ex sanguine atque lotio*. Credibile utique est; Ipsum ex illis subiectis istiusmodi Alkahestum confecisse. Ratio autem, cur illud Alkahesti genus tam ex sanguine & urina potuerit præparari quam ex
Oleo

Oleo Vitrioli & Spiritu Urinæ, est hæc: Macrocosmo magna intercedit cognatio ac similitudo cum Microcosmo, nimirum homine, usque adeò ut quicquid habetur in Macrocosmo, etiam reperiatur in Microcosmo seu homine. Etenim quemadmodum in Microcosmo Acidum Universale, videlicet Vitriolum, maximam partem in fibris, cuniculis aut venis subterraneis generatur, ibidemque à terrigeno igne centrali in digestionem perpetuam sustentatur, atque tandem in Mineralia ac Metallica Corpora maturatur: Ita etiam in hominis cujusque corpore sanguis venarum tanquam Microcosmicum Acidum universale generatur & per longam digestionem Cardiaci Ignis centralis augetur, melioratur atque tandem in carnem, cutem ac ossa transmutatur. Reperias itaque in hominum Animaliumve sanguine Acidum consimile Acido reperto in Macrocosmo, adeò ut dici queat, nostrum Secretum Salmiacum æque efficaciter parari ex sanguine & urina Animalium quàm ex Oleo Vitrioli & Spiritu urinæ possit. Ad quod ego doceo, ingens adhuc discrimen inter utrumque dari, quippe quoniam Oleum Vitrioli per Rectificationem emendari ac magis subtilisari potest, id quod de Acido Vitriolato in sanguine Animalium fieri nequit. Huic igitur præparationi ex Oleo Vitrioli rectificato primas meritò deferimus ac relinquimus, utpote quod in omni labore

Chy-

Chymico reperitur longe efficacius altero ex sanguine. Sanguine igitur posthabito, abeamus paraturi nostrum Secretum Salmiacum ex Oleo Vitrioli emundato ac Spiritu Urinæ subtiliter rectificato, prout sequitur.

R A T I O conficiendi nostrum

Secretum Sal Armoniacum.

℞. **O**ptimi exactè dephlegmati rectificatique Olei Vitrioli ℥. j. cui Vitrioli Oleo minutatim affunde tantum purissimè omnium dephlegmati rectificatique Spiritus Urinæ, donec non amplius in se invicem agant, sed mortificentur ac tranquillentur, in qua conjunctione ex contrariorum utroque evasit Sal medium. Peracta jam rectè operatione, invenies acrem Liquorem penetrantem cui inest potentia abducendi secum in sublime Essentias omnium purissimas ex Vegetabilibus, Animalibus ac Metallis, id quod alioquin in rerum natura Ens nullum aliud pariter ipsi præstare pollet, prout demonstrare decrevimus. Si quis igitur ex isthoc Liquore falso discupiens conficere ficcum Salmiacum, in leni saltem Balneo Aquam inspidam inde abstraxerit, in Cucurbitæ fundo remanebit venustum Sal album, quod est nostrum *Secretum Sal Armoniacum*, cujus beneficio Magnalia mira in Medicina
atque

atque Chymia, prout mox audiemus, patrari possunt. Sequitur jam

U s u s nostri Salmiaci, cujus ope ex Vegetabilibus perquam efficaces & tantum non incomparabiles Essentia extrahantur.

QUâ ratione ac viâ antiquiores pariter atque recentiores Spagyrici suas Vegetabilium Essentias præparârint, per orbem terrarum jamdudum apud neminem non increbrescit, videlicet per Spiritum vini. Qui Modus extrahendi quidem per se est opus quantivis pretii, cum Spiritus vini promptè eliciat Essentias Vegetabilium Animaliumque, relictis post se siliquis inutilibus. Non interim nobis hoc quoque incognitum est, quod Spiritus vini in extractione virtutes rerum à se extractarum tam notabiliter mutet, ut Extractum pauciores virium exferat quam Simplex unde extractum est, idque omnium notabilissimè in Catharticis seu Purgantibus, itaque ut Dosis Extracti plerumque debeat administrari major Simplice ipso. Ratio est, quia Purgantia omnia maximam partem suæ facultatis Catharticæ consecuta sunt ex cruda immaturaque illa substantia, quâ stomacho adversantur atque propterea ab ipso ad hospitandum non admittuntur,

tur, sed illicò expelluntur, inter quod expellendum infimul quoque Excrementa exturbantur. Quantò igitur fortius cruditas in Purgantibus dominatur, tantò impetuosius illa etiam stomachum commovent, & quantò fortius ventriculus illam persequitur atque eliminat, tantò vehementius infimul etiam superflui noxiiq; humores corporis evomuntur. Quod si Catharticum fuerit nimis crudum, asperum, ac immaturum, multò fortius quoque stomachus illud à se rejicit, quinimò tota natura inde quasi turbatur & pro viribus suis omnibus conatur talem à se hospitem rudem prorsus extrudere. In qua impetuosa expulsione quoque humores jam penitus radicati unà cum excrementis ex corpore ita exterminantur, ut illud perniciofa eorundem colluvie omni exoneretur atque liberetur.

Nonnulla vegetabilium adeò averfatur stomachus, ut patientiæ impatiens tantæ fit, quanta ipsis concedat moram, quâ deorsum per secessum paulatim expellantur, sed tanto eadem fastidio nauseaque indignatur, ut ipsa sursum per vomitum violenter exciat: in qua excretionem infimul tenax viscosaque stomachoque semper noxia bilis excernitur, quia alioquin haud expulsa per purgationes lenes fuisset, veluti cernere est in Afaro ac Helleboro; quippe quæ, quotiescunque procul ulla præparatione homini malè habenti propinantur, continenter

nenter vomitus concitant; sin autem per Spiritum vini extrahuntur, nullos prorsus vomitus movent, sed saltem deorsum evacuant. Ex quibus fat apparet, quod Spiritus vini in extrahendis Vegetabilium Essentiis per vim suam naturalem virtutes herbarum tam notabiliter immutat, ut minimè idoneus seu conducibilis sit, qui ad genera Extractionum omnia adhibeatur, idque propter naturam ipsius variantem seu proprietatem alterantem. Neque etiam illa Extracta, quæ per Spiritum vini confiunt, in morbis quibuscvis tutò usurpabis; quippe quoniam Extracta per Spiritum vini in sua vi calida calore exaugentur, & proinde in morbis acutis seu ardentibus fugienda sunt. Ex contrario Menstruum nostrum, videlicet Sal Armoniacum Secretum in Extractione sua virtutes Specierum, ad quas adhibetur, non alterat, sed ex illis duntaxat purissimum quodque extrahit & tanquam suavissimam quandam Essentiam secum per alembicum ducit, id quod Spiritus vini præstare nullatenus potest. Quapropter nostro *Liquori Alcahestico* meritò primas deferamus in Extractione Vegetabilium Animaliumque Essentiarum. Certè equidem nullatenus volumus, Spiritum vini laborare contemptu aliquo, quippe qui suas in nonnullis Subjectis vires excellenter prodit & nulli cedit alteri: Atqui *Aqua nostri Secreti Salis Armoniaci* Extractionem suam modo planè
alio

alio perficit, utpote quod à duobus acribus Entibus penetrantibus, videlicet *Oleo Vitrioli Acido* & *Spiritu Urine Alcalifato* conjunctum, in tale temperatum Sal medium ope Artis redigitur, quale Sal fere est ejusdem cum communi Salmiaco indolis, præterquam, quod in operationibus suis omnibus multò acrior, penetrantior atque efficacior eodem reperiatur.

Ut igitur ad rem ipsam perveniamus atque videamus, quantus à nostro *Vitriolo Alcalifato* seu *Alcali Vitriolato* usus præstetur ad præparandam Medicinam eximiam, operæ pretium me lucraturum fore arbitror, si primitùs auspiciatus fuero ab illa *Medicina*, quam Paracelsus ab *Aloë*, *Myrrha* & *Croco* confieri docuit, & à veneranda Antiquitate omnibus vitæ longævæ auctoribus summoperè commendata atque *Elixir Proprietatis* nominata fuit. Quum igitur Paracelsus inter describendum Medicinam istiusmodi prænobilem quidem pauca verba verbis tamen genere dicendi grandi prolatis coagmentet ad prædicandum miris laudibus virtutes sui *Elixirii Proprietatis*, placitum fuit huc ipsissima ejusdem verba transcribere subsequencia :

Ita etiam Natura nobis enixa *Elixirium* est, quod ex *Rebus Naturalibus* in sua propria Essentia perfectum reddi potest *Elixir*, puta ex *Myrrha*, *Croco*, & *Aloëpatico Citrino*. Ex qua ipsis vi hoc obveniat, nos ponimus de ipsorum

C

gene-

generatione & Processum hic signantes, initium, de quo antehac commemorimus, omittimus; atque ita se habet.

R. Myrrhæ, Aloëpatici, Croci ana quartum unam, quæ simul in pellicanum & arenam posita, mensibus duobus, adscendant lenissimè. Separa tandem per Alembicum Oleum à facibus præter adustionem. Oleum hoc unà cum Circulato per mensem digeri permitte, pondere quidem equali, post serva. In hoc Virtutes omnes Balsami naturales insunt, quin & Virtus conservativa in sensibus amplius quàm assignare fas sit: quia non una tantum ætas ab eo procedit, sed quatuor, septem, vel decem, &c. Vim & naturas ejus exprimere vix possibile; sed quoad nostrum ingenium, satis à nobis dilucidatum est, ut ampliore interpretatione id indigere non putemus.

Hic describit Paracelsus suum Elixir verbis adeò obscuris erroremque incutientibus, ut hætenus nemo unus quicquam exinii secundum ipsius verba præparare potuerit; querente præter cæteros Helmontio, quod Paracelsus inter tradendum rationem præparandi illius reticuerit Alcahestum, quippe quo si quis in præparatione usus fuerit, ille consequatur Medicinam tantarum virium, quæ tantundem præstet, quantum Paracelsus adscribit suo Elixirio Proprietatis.

Quicumque autem his à me publicatis contentus non est, adeat consulturus Helmontium profusius de eo differentem.

Ecce

Ecce jam meum Tibi Processum ad parandum Medicinam ex singulistrum illarum specierum pulverisatarum, nempe Myrrha, Aloë & Croco eaque 8 lotonibus inter se commixtis in quadam phiala superfudi 1¹/₂ ℥ nostri probi Liquoris Alcahestici atque in Balneo leni per 2 aut 3 dies ad digerendum seposui, in qua digestionem Liquor noster acris istas species dissolverat atque perbenè se cum illis conjunxerat. Mox mixturam ego totam ex phiala in humilem cucurbitam vitream infudi, Alembicum cum receptaculo probè lutavi, atque in Balneo leni, quodcunque adscendere gestivit, in diversis par opsidibus singulatim excepi. Ascendit quippe

1. Penetrans albus Spiritus Aromatizatus odoris fragrantissimi secundum verba Helmontii.

2. Flavus juxta atque rubidus, & uterque quidem multò efficacissimus, quorum tamen quisque est separatim excipiendus.

3. Denique ad extremum (posteaquam humiditas omnis exhalavit atque ignis aliquantulum augetur) talis gravecolens rubellus Liquor Oleaginosus Alcalizatus, qualis in omnibus recentibus vulneribus pariter atque fistulosis ulceribus præstat vicem præstabilis Balsami præsentanei seu perquam salutaris.

Spiritus ille subtilis Intrinsecus indigentibus administratur ad balsamandum seu un-

gendum corpus cum internis membris omnibus, atque ad illud à quibusvis vitiosis affectibus magistraliter præservandum; quale quidem remedium præsentissimum à senibus debilioribus avidè quæritur. Ingredientia sunt indolis balsamicæ, estque eorum præparatio artis subtilitatisque multæ, ita ut non possit non confieri eximia ex illis Medicina. Talis namque naturæ est nostrum Salmiacum, ut ab ipso omnes Vegetabilium, Animalium Mineraliumque virtutes exaltentur, amplificentur atque melioventur, idque propter exaltationem, quæ ab ipso subjectis inter laborandum conciliatur, prout exactius condiscetur, si quis elaborare conatus fuerit, veritatemque veluti manibus palpaverit. Qualiter igitur hîc instituitur Processus de Croco, Aloë & Myrrha, taliter quoque de aliis facias subjectis Vegetabilibus Animalibusque, usque adeò ut nulla nobis incumbat necessitas perscribendi huc peculiarem de quavis Medicina Processum. Hoc unicè annotandum est, accuratam habendam esse rationem ponderis atque mensuræ in commiscendo subjecta cum Liquore Alcahesto. Si quis enim debito minus ex Liquore Armoniaco addiderit ficcæ materiæ, omnis Liquor se ita in ficcam abstrudet materiam, ut parum Spiritus inter distillandum adscendat; sin autem Liquoris istius plus justo affuderit, Spiritus adscendens non erit sat efficax, cum virtus illius

illius subjecti se nimis longè latèque diffundat in copiam Spiritus. Quapropter in rebus singulis Modus & pondus observanda sunt. Species ficcæ quales sunt herbæ, radices, semina & flores absorbent multum aquæ, Ligna verò non item tantundem, Lapidés eorumque similia multò paucius illius. Si quis igitur in hoc rerum genere nonnihil eximii perficere amat, cauto opus est, nè quid nimis aut parum agat, sed in quacunque semper re Medium teneat; quò eveniente, nulla sentietur jactura nec irritus unquam suscipietur labor. Est namque ferè impossibile describere omnia Arcana tam evidenter, ut villicus illa omnis citra investigationem ullam comprehendere valeat. Ego hîc sufficienti ratione jacio fundamenta, aliorum quilibet eisdem superstruat vel struere supersedeat. Legatur quoque Helmontius qui de hac Hypothesi quidem sat effusè scripsit, veruntamen secundum literam non semper intelligendus venit, quippe qui in plerisque libellorum suorum locis operationem manualetn reticuit, idque cum primis quando de Ligno vitæ cedrino egit. Eiusdem præparatio non requirit fastidiosam temporis diuturnitatem, sed intra breviores horas ac moras elaborari potest. Proborum quidem esset Medicorum, hanc Medicamentorum præstabiliorum præparationem introducere in suas Pharmacopœias officinas, atque inde aliquan-

tam seplasiariorum remediorum partem pro-
scribere. Hoc enim peracto, plerique homi-
num nunquam perditè usu inutilium medica-
mentorum negligerentur neque præmature in-
terimerentur.

Quum autem Charitas in hominibus refri-
xerit atque ipsorum corda Satanas invidiâ, su-
perbiâ, privati commodi quæsitū vitiisque aliis
impleverit, atque cum omni improbitatis suæ
genere in illis sibi sedem ceperit fixeritque do-
minando, inter Medicos reperias pauciores Sa-
maritanos quàm Sacerdotes & Doctores de
Tribu Levi, quales tamen ex vero Christianis-
mo exulare oportebat, utpote quæ Turba im-
misericiordiæ magna per suam Impietatis Pra-
xin notoriam sat prodit, se neutiquam Deum
cœli revereri, neque de hominibus fratribus
magnopere laborare. Quod si tandem aliquan-
do in supremo vitæ articulo indormiscens quo-
rundam istiusmodi Medicorum Conscientia
expergefata atque recordata fuerit, quàm in-
humano Tyrannorum more ipsi ægrotos tra-
ctârint, desperabundas suas animas procul o-
mni solamine ac levamine è faucibus suis in
faces Draconis infernalis hiantes evomant, pro-
ut exemplis ego multis, si allubesceret, confir-
mare possem.

Non sufficit sibi nomen adsciscere à *Galeno*,
& verò interea loci nullatenus insistere vesti-
giis virtutum Galeni. Galenus fuit Ethnicus
probus,

probus, accuratèque descriptum nobis post se defunctum reliquit, quodcunque ipse tempore diuturno pariter atque studio multo variè collegerat.

Quàm experientissimus in Medicina vir fuerit *Hippocrates*, scripta ipsius nobis luculenter commonstrant.

Medicum quoque industrium fuisse *Avicennam*, ex superantibus ipsius literarum monumentis satis elucet, & cum primis ex illa Epistola, quam ad filium suum *Aboali* scripsit, quippe in qua eidem mandat, ut prius 60 ℥. purissimæ Aquæ Mercurialis, unde Medicina confiat Universalis, sibi præparet, quàm ad coagulationem Lapidis procedere præsumat.

Hi sane fuerunt homines ornatissimi excelsâ Experientiâ ac bonâ Conscientiâ, quales non nudo saltem Archiattrorum nomine superbiverunt, sed re ipsa præstiterunt, se non fuisse ociosos *Vacue* Dæ cultores, sed viros operosissimos, prout quemvis Medicum conscientiosum addeceat.

De ejuscemodi Aquâ Mercuriali quam tantopere *Avicenna* filio suo commendavit ad conficiendum Universalem ex ea Medicinam, nos postea, annuente *Jehova*, aliquantò plura audiemus, quemadmodum videlicet illa per nostrum *Salmiacum* ex Metallis extrahatur atque in Medicinam Universalem coaguletur.

Contemnenda quidem Medicamenta Particularia non sunt, sed pro talibus habenda, qualia bona benè utentibus : atqui Universalia Medicis conquirenda sunt, utpote quibus plus honorum ac bonorum consequi possunt quam particularibus, quippe qualia vel cuivis anui ad eorum philosophanti nota sunt. Et Universalia enim non singulatim duntaxat more Particularium inserviunt huic vel illi corporis membro, nec huic soli vel illi morbo succurrunt ac medentur, sed ipsa Cachexiam omnem (quæ per universas corporis partes sparsa latenter gliscit nocendo sanitati) conquirunt, conquistamque ex Corpore exturbant tam visibiliter quam invisibiliter per Emunctoria omnia, prout Naturæ visum fuerit bonum ac salutiferum. Universalia morbos cæcos seu occultos in hominis corpore exedunt velut ignis Ligna. Universalia quoque omnem vitiosum Corporis habitum, qui alioquin à nulla Medicina Particulari expelli poterat, tingunt, atque in meliorem statum transmutant, usque adeò ut malum invaletudinis invertatur atque in loco, ubi hospitatur, in bonum convertatur, nullam ulteriorem requirens expulsionem. De consimilibus autem Universalibus nos postea, Deo elargiente, uberius edocebimus. Jam tempus monet ut redeamus ad nostrum Sal Armoniacum, contemplaturi quantum insuper præstet utilitatis fructum in Medicina.

Hel-

Helmontius in suo de Lithiasi Tractatulo commemorat cujusdam Medicinæ, qualis per suum Alcahestum ex Paracelsi Ludo parata intra xiv dies Calculum in Vesica resolutum exturbet. Paracelsus suo Ludo Miracula Virtutum, quas exserit in frangendo atque educendo Renum Vesicæque calculo, adscribit. In quo Helmontius suum posuit fundamentum, ostendendo, ubinam locorum Ludus istiusmodi reperiatur, & quomodo idem ope sui Alcahesti in talem Medicinam apparetur egregiam, qualis sit summo adversus calculum remedio.

Quod ad Ludum attinet, Helmontius de eo commonefacit, quod ille ad Antuerpiam in Scaldis litoribus copiosè inveniatur atque maxima ex parte consistat in quodam Sale volatili urinoso macracosmico, in quod ego inquisivi atque rem, prout ab ipso describitur, comperi. Confimiliter ego juxta præscriptum ipsius dogma parare tantisper conatus sum præstabilissimam istiusmodi Medicinam, dum pari ratione Liquorem Ludi talem adinveni qualem ille per suum Alcahestum confieri ingeminat, videlicet hac viâ.

Ego Ludi istius ℥. j. minutim contriti miscui librâ una nostri Salis Armoniaci Secreti, atque inde humiditatem volatilem leni igne in Retorta loricata emisi, atque mox ignem dedi fortiolem, usquedum Retorta excandefacta es-

set tota. Quâ deinceps refrigeratâ ego Lapidem *Ludum* cum parte Salmiaci nostri fixiore in lapidem leucophæum conjunctim liquefacta deprehendi, quæ ego secundum ipsius doctrinam ad solvendum seposui in cellam humidam, qui lapis intra x x i v horas in liquorem subviridem resolutus sapiebat saporem in lingua ardentem, qui tamen haud fastidiosus est assumptu in corpus mediante vino, cerevisia, aliisque idoneis Aquarum vehiculis. Quinetiam egomet hunc Liquorem nonnullis calculosis propinavi, qui eo vescentes non leviter allevabantur. Quod autem ejus ope calculus totus intra tantillum temporis curriculum resolvatur atque ex occupata sede suâ ejiciatur, ego nondum adinveni. Hinc videtur hîc Helmontius perinde ut supra Paracelsus in præparatione sui Elixiris proprietatis ejusque virtute incredibili remedia sua stylo hyperbolico luxuriante in majus extollere. Certè equidem egregia sunt Medicamenta, quod autem semper tanta præstent apud homines indiscriminatim omnes quanta ipsis adscribuntur, ego attestari nescio, quamvis in illis multum olei & operæ perdidèrim, atque interim tamen multa invenerim eximia, quorum omnium enarratio foret justo longior. Atqui non possum non ex illis præter cætera referre parum inventorum.

Si quis feminibus vel radicibus illarum herbarum, quæ vulgò ad expellendum urinam calcu-

calculumque subministrantur, pulverisatis affuderit aliquantum Aquæ nostræ Salmiacalis, per XXIV. horas in Balneo lenissime digesserit & postmodum distillaverit, Spiritus adscendet multò efficacissimus, quem ego in calculo pellendo reperi præstabiliorem Ludo. Con-
similiter ego illas insectas, quæ aliàs Urinam Calculumque fortiter eliciunt atque ejiciunt isthac ratione cum nostro Liquore Salis Armoniaci digessi ac distillavi, atque Spiritum longè fortius Urinas expellentem acquisivi quàm ex herbis parari possit. Quapropter cautè est circa ipsius usum ubique versandum ac notandum, quod graveolentes pingues vermes Maji nigrantes atque cantharides cæteris maximè antecellunt.

Tali pacto, quali hîc actum esse docuimus, potest etiam operatio institui ad evocandum distillando ex omnibus aliis vegetabilibus Animalibusque subjectis vires ipsorum potissimas Essentiasque purissimas per nostram Vitriolatam Aquam Alcalicam, videlicet ex Aromatibus egregia *Cordialia*; ex sudorificarum herbarum radicibus ac lignis *Diaphoretica* insignia; ex soporiferis eximia *Anodyna*; ex purgantibus præstabilissima *Cathartica*, &c. Sed ut hujuscemodi vilioribus diutius prolixiusque immorer, nihil est quod urgeat, prout tales sibi peritissimus quisque Spiritus parare potest Medicinales, qualibus indiget.

Error

Error hîc committi facilè nequit , cum penes omnes herbas , femina , radices , flores atque ligna non nisi unica duntaxat detur via præparandi ea per nostrum Alkali Vitriolatum in Essentias efficacissimas. Ratio autem patefacienda , ut quid per nostrum Liquorem Urinosum Essentiæ extrahantur meliores ex Vegetabilibus Animalibusque quàm viâ quavis aliâ , est hæc :

Non ignoramus , quod Spiritus vini , qui aliàs in genere ad Extractionem Vegetabilium usitatè adhibetur , non sat recludat , neque Extractum secum fursum abducatur , sed per se solum adscendat , Extractumque in imo vasis post se derelinquat. Ex diverso Spiritus noster Urinæ vitriolatus multò acrior Spiritu vini non tantum Vegetabilia potentius aggreditur , Essentiasque sibi attrahit , sed in distillatione etiam secum fursum avehit ; id quod Spiritui vini est præstitum impossibile. Licet enim Urinæ Spiritus Oleum Vitrioli corrosivum secundum exteriorem faciem quasi mortificarit atque in Sal volatile commutârit , Vitriolique Oleum Spiritum Urinæ subtilem in Sal volatile coagulârit , usque adeò ut ex utrisque imparibus Entibus factum sit Sal medium , partes tamen illæ ambæ impares in natura sua priore non prorsus immutatæ sint. Quippe Vitrioli Acidum est adhuc Acidum , & urinosum manfit urinosum , atque ambæ etiam Arte adminiculante à se invicem rursus secerni possunt ,
ut

ut utrumque eorum sibi suas qualitates priores perfectè recuperet & nihil omninò ex illis perdidisse deprehendatur. Exempli gratiâ, positum sit,

Requiri, ut ego meum Urinæ Spiritum recuperem tam purum subtilemque, quàm ille fuit, quando Oleo Vitrioli affundebatur, ego nostro Salmiaco saltem secundum justam mensuram ac pondus addo tantum Lixivii, quanto Acidum mortificetur, Spiritus Urinæ purus denuò tam subtiliter ascendit, quàm fuit ante conjunctionem cum Oleo Vitrioli. Vitrioli autem Oleum atteratur, & per Sal Tartari in Sal medium reducatur, quod & suo non caret fructu utilitatis in Medicina & Chymia. Quod si volueris ex Mixtura ista nostrum Acidum juxta cum Spiritu Urinæ recuperare, nostro Salmiaco adde Subjectum dissolutu facile; commisce atque ignem da lenem, tunc namque Acidum aggreditur illud Subjectum dissolutu facile ad idem solvendum; atque volatili ipsius comiti Spiritui Urinæ facit copiam avolandi in auras, qui mox inter adscendendum purissimam Subjecti additi essentiam, in solutione per Acidum liberatam secum sursum avehit, atque deinceps ad Medicinam Chymiamque prout fuisse subjectum comperitur, adhiberi potest. Verbi gratia. Si ego Liquori meo Alcahestico addidero rubra Corallia minutim contrita, Acidum Corallia ista procul ulla cunctatione

arro-

arrodit, Spiritumque Urinæ dimittit, qui in-
super Essentiam Corallorum secum in sublime
aufert. Acidum autem, si quando placitum
fuerit, per distillationem à Corallis separari
potest. Quod si Liquori nostro addantur Mar-
garitæ, Spiritus vim earum secum sursum ab-
ducit: si addideris Lapides, mineralia & me-
talla, Spiritus Urinæ similiter Essentias ipso-
rum secum sursum abripit. Acidum verò re-
manet in fundo apud Lapidem metallumve,
quod postea diversimodè ex Lapide Metallove
rursus secernendum atque ad hunc aliumve u-
sum adhibendum erit.

Posteaquam jam audivimus, quomodo per
Secretum nostrum Sal Armoniacum sint pu-
rissimæ vegetabilium animaliumque Essentiæ
per adscensum distillandæ, jam quoque perci-
piamus, quemadmodum Metalla Mineraliaque
per idem summè expurgentur, & ad primam
Materiam reducantur; quæ Materia prima ni-
hil aliud est quam subtilissima Aqua Mercuria-
lis, in qua purissima Metalli pars in forma cur-
rentis Mercurii latet, qui Mercurius est ido-
neus ad parandum quodcunque ex illo opus,
puta ☉ vel ☿ particulariter, vel veram longissi-
mè pertingentem Tincturam universalem.
Natura omnia Metalla primordialiter ex istius-
modi volatili Mercurio in visceribus terræ ge-
neravit. Quippe quando Astra per aëra Me-
tallicum suum semen seminant, semen illud ab
aëre

aëre in terram introducitur, ubi illud, prout inibi offendit materiam vel mundam vel immundam, progignit Metalla vel pura vel impura. Quocirca Philosophi rectè ponunt, Metallorum radicem esse sitam in aëre, stirpem verò ac ramos in terra; quod ut credamus, quotidiana nos perdocet Experientia, quotiescunque fodiendo petimus profundiorum Metallorum situm. De hac Materia sese nobis aperit campus docendi amplissimus, sed quoniam ab aliis ante nos plurimis de illa jamdudum sat dicitur, dicendi genere tali meritò superfedemus. Dictum namque hic sat est, ut sciamus, originale omnium Metallorum primordium non esse nisi aërium Spiritum subtilissimum, in quo Spiritu sunt Sulphur & Mercurius Metallorum recondita. Cum igitur hic deliberatum mihi sit, imperitissimo cuique illud ope nostri Secreti Salmiaci *ὀφθαλμοφανερῶς* tantum non manibus palpandum exhibere, non abs re fore autumo, si idem per nonnulla Processuum Exempla propalam ediffertum abeam. In medio itaque possibilem pono.

MODUM

MODUM *parandi subtilem Aquam Mercurialem (ex qua vivus Mercurius currens, dictus priscis Philosophis Mercurius Philosophorum, opitulante Arte maturari potest in Tincturam longissimè patentem) ex omnibus Metallis beneficio nostri Secreti Salis Armoniaci.*

A Rtis indagatorem facimus certiore, diversi generis esse præparationem Mercurii Metallorum juxta atque Mineralium.

Generatim autem *Aqua Mercurialis* quidem ex cunctis parari Metallis potest, ex uno tamen eorum facilius quam ex altero.

℞. limati seu minutim raspati Metalli, veluti ♂, 2℥, aut ♀ j. cui admisce ½ ℔ nostri sicci Salmiaci. Quæ si probè commiscueris & per Retortam distillaveris, Metallum ab Acido arrodetur, & Mercurius è vinculis eximetur in libertatem seu per distillationem separabitur, quem Spiritus Urinæ secum sursum avehet invisibilem, ex quo ipse postmodum extrahitur, visibilisque redditur, prout postea docebitur. Remanentiam seu residuum Metalli si pulverisaveris & cum aqua decoxeris, consequeris Vitriolum illius Metalli, quod tractatur, videlicet ex ♂ viride, ex ♀ cæruleum, ex 2℥, ℔ & D album, ex ☉ flavum. Causa hujus Vitrioli est hæc:
Quum

Quum Acidum apud nostrum Salmiacum Metallo adhæserit, illud quadantenus dissolverit atque taliter præparaverit, ut vel ope communis Aquæ dissolvi valeat.

NB. Si Metallum (quod in vasis fundo remansit, posteaquam Aquæ ope ab eodem est Vitriolum abstractum) recente Salmiaco misceueris, illud vicissim conducibile est, non tamen tantundem ejus suppeditabitur, quantum prima vice nanciscebaris. Quod si idem periclitareris tertiâ vice, aliquantum Mercurii quidem adscenderet, sed minus illius quam secunda vice.

Quam ipsam ramorum aureorum avulsionem ex arbore opaca Virgilius pergraphicè pervulgavit, quando exaravit: *Uno avulso non deficit alter. Si te Fata vocant, aliter viribus nullis, neu duro ferro avellere potes.* Quorum ramorum avulso-*rum primus* est maximus auroque ditissimus, *secundus* aliquantò minor atque pauperior, *tertius* multò minor atque pauperrimus. Nihil itaque est quod plures uno decerpas ramo, sed præstat, ut semper ulterius novellam capeffas materiam. Ex Vitriolo illo extracto deinceps modo quodam alio Mercurius rursus extrahi potest, qui erit longè nobilior primo, prout postea uberius edifferetur.

Artis hujus prænobilis Amatoribus non possum non ego hîc quicquam mirifici commonstrare, puta hoc: Si quando Spiritui Martis fu-

D perges

pergefferis Spiritum Jovis memoratâ ratione præparatum, subtilissimèque rectificatum, uterque cum Martis tum Jovis Mercurius in mutuos ruent amplexus talique connectentur amorum fœdere, ut Aquâ derelictâ, conjunctim in forma aureorum Atomorum tenellorum sint fundum petaturi, quales Auri Atomos eodem momento, quo ex ambobus illis Mercuriis formati sunt, continuò in Aurum fixum conversos esse videas; id quod à me putatur pro uno mirabilium maximo, qualium ullum unquam inter labores Chymicos in meas venit manus. Si ego hoc Experimentum semel duntaxat præstitissem, de ejusdem veritate ipsemet dubitasset. Exploratam ego quoque quidem habeo causam hujus velocis fixationis Mercurii; sed inconsulti foret consilii, illam in vulgus disseminare. Paracelsus quidem scribit in suo Cælo Philosophorum, nullam meliorationem Metallorum esse sperandam nisi illa priùs Spiritualiter misceantur. Alii Philosophi consimiliter ajunt: *Metalla sunt prius reducenda ad primam Materiam, id est, in Spiritum subtilem, quam nobilitentur ac meliorentur*, id quod constat ex rei veritate, juxta testimonium exempli sequentis; quippe quod est adhuc aliud Experimentum mirabile, quale per Mercurium Jovis ita perficias.

Solve aliquantulum Auri in communi ☿. in quam solutionem si infuderis pauculum nostræ
Aquæ

Aquæ Mercurialis, agitandoque commiscueris, continuò Aurum Mercurius Jovis magneticâ ratione ex ∇ . sibi attrahet atque Aquam colore sanguinei ruboris imbuet, conjunctimque tandem Aurum cum Mercurio Jovis in forma purpurei pulveris ad vitri fundum usque præcipitabitur; quo edulcorato atque reducto cum Borrace, maxima Mercurii pars in auras abibit, parum autem ejus remanebit apud Aurum fixum, illudque reddet niveum atque friabile. Ex quibus cernere est, in quanto respondeat Aurum Jovi amore: Veruntamen hæc nondum est vera via parandi nonnihil eximii ex utroque. Si quis igitur aliquid egregii ex illis expectare voluerit, illum oportebit hoc Aurum puniceum leni figere igne, ut Mercurius Jovis ne in fumos abeat, sed apud Aurum permaneat.

In ambobus his enarratis Experimentis nobis ante oculos statuitur talis accelerantissima Mercurii fixatio, ut vel quivis lumine læsus inde conspiciere queat, Transmutationem Metallorum esse verè veram, eandemque mediante Mercurio Metallorum fixo per projectionem posse in momento perfici. Enimverò Mercurius Mercurium figit in justa conjunctum proportionem. Si igitur id Mercurius præstat volatilis, quantò magis idem præstabit fixus, quippe qui circumfert secum suum ipsius Sulphur. Pari ratione ego etiamnum alios potuissem

D 2

promul-

promulgare Modos parandi ex Metallo probam Aquam Mercurialem per nostrum Secretum Sal Armoniacum: sed præmeditandum erat, istiusmodi libertatem participandi publicè fore potius detrimentosam quam fructuosam, si quando uniones exaluminati indiscriminatim porco cuivis fordidato objicerentur. Quippe quum plus fatis jam publicitus communicatum sit, tempus monet, ut compescatur digito labellum, idque potissimum ob integrum Tractatum de Mercuriis Metallorum jam editum. Confitendum autem mihi est, hunc Mercurium mediante nostro Salmiaco paratum esse alterius naturæ proprietatisque quàm illum alterum alio præparatum modo. Nihil ferè restat nisi commemorandus etiamnum Modus extrahendi Mercurium ex Mineralibus per nostrum Secretum Sal Armoniacum, qui Mercurius non minora præstabit in Medicina atque Alchymia, quam alter ille ex Metallis extractus. Sequitur

PROCESSUS.

℞. **A**ntimonii pulverisati ℥. j. nostri ficti Salmiaci $\frac{1}{2}$ ℥. quæ probè comminuta commisce, atque distilla per Retortam nostrum Salmiacum totum; tunc illud secum per alembicum ducet purissimum Mercurium
juxta

juxta atque Sulphur Antimonii referens colorem cinereo-nigrum, quod sublimatum nominatur *Caput Corvi*. Si quis enim parum ejus in aquam conjicit, Salmiacum liquefit, & Mercurius atque Sulphur ad instar leucophæi pulveris remanet in vase; quem ibi jacentem si exsiccaveris atque palpaveris, deprehendes similem teneris plumis lævibus, unde sibi invenit nomen *Capitis Corvini*. Si quando igitur illud in tigillo candefeceris, confluet in lapidem rubentem, qui quidem nihil proposito nostro conducit, sed si quid eximii inde conficere decreveris, istiusmodi Processu opus est & quidem sequenti: Tuum, quod ascendit Sublimatum leucophæum seu *Caput Corvinum* pulverisatum immitte in cucurbitam vitream, eidemque affunde tantum mei Tartari, quanto opus erit ad mortificandum Oleum Vitrioli, cui alembicum lutando adapta cum suo receptaculo, atque da in arena ignem, usque dum humiditas omnis adscendat. Quo facto, remanebit Acidum apud Sal Tartari, & Spiritus Urinæ solus adscendet, atque Mercurium Antimonii purissimum secum abducet sursum invisibilem, qui postmodum ope Auri vel Argenti, prout supra edocuimus de Mercuriis, redditur fixus atque visibilis; perparum Mercurii autem ascendit, id quod admodum displicet inexplabilibus avaritiæ mancipiis, quippe quæ potius gaudent immanibus auri massis ma-

gnitudinem capitis bovini adæquantibus. Quod idem tamen Virorum tetragonorum nemo curabit, sed tantulo contentus erit, quantum Deus erogabit. Quod si quis vim ejus ingentem quæreret, ille eam quoque consequi posset. Quippe Subjecta, unde ille extractus est, non magno parantur pretio, sed semper acquiri sufficienter possunt. Verum namque est, ex una libra hujus Aquæ Mercurialis totâ vix tria aut quatuor grana Mercurii Corporalis adscendisse. Maxima quippe ejus pars apud Sulphur & Sal remansit in fundo, qui separatim figitur, prout postea edocebitur. Quod autem tam parum Mercurii in Aqua Mercuriali, quæ adscendit, latuit, alii quoque Philosophi consciverunt, unanimiter condocentes, confectandum esse *Avicennam*, commonentem in quadam ad filium suum *Aboali* epistola, ipsi opus esse LX lb. Aquæ Mercurialis purissimæ. Si enim tota Aqua fuisset Mercurius, tanto ejus non opus fuisset Aquam hanc Philosophi nuncuparunt *Aquam* non *Vitis*, sed *Vitæ*, quum Mercurius in eo fuerit spaciosissimè dissipatus, prout postea, volente Jehova, profusius edisseretur.

Redeunt jam ad nostrum *Caput Corvinum*, videamus, Numnam ipsi sit albedo lotionis Lixivii acris conciliata. Post abstractam jam Aquam Mercurialem si vitrum tuum exemeris ex arena, comperies *Corvum* tuum atrum dege-

degenerasse in *Cygnum* album, quandoquidem Sal niveum in Vitro reperitur, quod si exemptum, in aliud Vitrum rotundum seu *Ovum Philosophicum* indideris, atque in furnum fixationis ad figendum immiseris, Olor candidus intra XXIV horas flavescet, atque paulò post sibi colorem sanguineum induet, veruntamen adeò fixatus nondum est, ut inde eximi possit, sed bonam temporis partem etiamnum inter prunas ignitas ipsi standum est, hac tamen lege, ut ignis ne adhibeatur fortior, quam quo lapis ruber reddatur liquabilis atque consistat liquefactus similiter Oleo. Ille namque tam promptè redditur liquidus quam cera, & neutiquam Mercurius, neque Sulphur, neque Sal in fumos fatiscit, id quod admiratione animos mulcet. Ego namque ejus periculum feci in Vitro collì oblongi extra calorem exstantis, ubi ne unum quidem grani adscendere conspexi, usque adeò ut talis fixatio vel sub tegula in aperto quopiam tigillo, ex terra idonea benè cocto perfici queat. Nam Sal Tartari cum Acido Vitrioli unitum ita Mercurium ac Sulphur complectitur totum & quasi inter se conclusum tenet, ut cogatur in igne permanere, maturandumque se præbere. Atque ita nostro Mercurio hoc Sal volatile est *Lutum Sapientiæ* seu *Sigillum Hermetis*, quo ipse ita adalligatur, ut in igne manere cogatur, usquedum fixus evaserit. Posteaquam autem fixatus (fixatum autem eum esse, dextrè

pericliteris, si simul atque filo ferreo in massam liquefactam intruso exemeris inde exemplum seu probulam, Sal ab eo elixiviaveris, pulverem rubentem in cadentem laminam argenteam injeceris, non fumat, sed intrat, & argentum colore non tingit nigro, sed flavo, Mercurius cum suo sulphure est fixus) fuerit, in Medicina juxta atque Chymia cum insigni fructu utilitatis adhiberi potest. Quippe quicumque vel semel tantummodò istiusmodi lapidem fixavit, magnum quid patravit, etiamsi vel septimanas multas eidem parando impendisset. Quamprimum enim Sulphur Antimonii Mercuriale fuerit fixatum, nonnihil inde pro usus necessitate eximitur, & vicissim tantundem volatilis seu immaturi Mercurii additur; sub quæ Mercurius fixus fratrem suum nondum fixatum libenter in se suscipit, ut unà cum ipso quoque reddatur fixus. Quot igitur menses prima ad sui perfectionem desiderabat fixatio, tot intra septimanas quoque absolvi poterit secunda. Secundâ etiam peractâ, iterum pars fixæ eximi Medicinæ potest, & alia nondum fixatæ vicissim immitti, idque in infinitum usque, seu quamdiu sententia continuandi steterit. Tametsi Tinctura hæc Antimonii fixa ad Corpora humana sit *Universalis Medicina* medicans medicabiles morbos omnes: *Particularis* tamen ipsa duntaxat est *Tinctura* ad Metalla, cujus ope Argentum quidem sensim per vices in Aurum gradando

gradando convertas, non tamen Corpus totum una vice tingas. Tantam quippe vim Deus eidem quidem non elargitus est; veruntamen tam liberaliter illa condonat operæ pretium, ut tantas laudatissimo Deo Opt. Max. gratias debeamus, ad quantas maximas agendas tenentur, quicumque ipsum *Lapidem Philosophorum* magnum participaverunt.

Quemadmodum igitur hætenus perdocuimus Rationem parandi *Tincturam Particularem* ad Metalla & *Medicinam Universalem* ad Corpora humana ex despicato *Antimonio*: Ita etiam *Tinctura* ex *Auripigmento*, *Electro Minerali immaturo*, *Sulphure Cinnabarinò* reliquisque consimilibus ope nostri *Secreti Salis Armoniaci* confici potest. Quapropter hoc unico Processu sat explanatur, quomodo ex aliis quoque assimilibus Subjectis, ubi Sulphur atque Mercurius unà conjuncta sunt, istiusmodi Medicina præparari possit.

Quicumque igitur hunc à me præscriptum Modum figendi Mercurios probè intelligit, plura inveniat; quam sibi unquam cogitatione imaginante fingere aut pingere potuerit. Quum enim talis Fixatio in solis vasis fictilibus apertis peragi queat, non modò hoc commodi habebis præcipui, ut quocunque placuerit tempore, Exemplum seu Probulam ex *Tinctura* imposita eximere & periclitari queas, quousque cum tua Fixatione perveneris, ve-

D 5

rum-

rumetiam hæc suppetit Prærogativa, quod Mercurius cum suo Sulphure per ignem flammantem, qualis immediate nostrum Sulphur atque Mercurium semper tangit, eundemque in Tinctura sua naturali congenita exaltat, id quod Ignis clausus præstare nescit. Omnis quippe Ignis suâ naturâ atque vi propriâ Subjectis Mineralibus Tincturam infert, præsertim quando flamma immediatè Subjectum minimè clausum minimèque opertum tangere potest, quemadmodum nos jam supra audivimus, ubi de rubefaciendo fixo Sulphure albo egimus. Nos contuemur in Crucibulis ex terra alba confectis, eorumque alteris in altera impositis, quod extremum, flammæ attactu expositum, evaserit rubicundum, interiora verò, quæ ab ejusdem contactu fuerunt immunia, permanserint alba.

Nos etiam non ignoramus, quod illi fictores, qui fistulas fumo Nicocæanæ imbibendo accommodas fingere amant, easdem, ut bello nitentur candore, in quadam perurant olla, ne à flamma tangantur & rubedine tingantur. Ex quo sanè satis condiscatur, etiam Igni inesse Tincturam, quâ Entia albentia rubedine tingantur. Hinc ego non abs re dico, illum non male sibi consulere, qui Tincturas suas sub quadam tegula in vasis terreis apertis maturat, quandoquidem ipsæ tali pacto non tantum citius fixantur, verumetiam in suo colore exaltantur,
hac

hac tamen lege reservandi, si Tincturæ sigillo Hermetis obfignatæ vel Luto Sapientiæ Philosophicè circumdatæ seu lutatæ fuerint. Ubi NB. quod Lutum Sapientiæ, de quo hîc agitur, non ad omnia Subjecta figenda atque ab avolando præservanda sit adhibendum, sed his duntaxat Subjectis emolumento atque adjumento sit, quæ Sulphurea pariter atque Mercurialia sunt, & gaudent communione devinciendi se cum hisce salibus atque sine discessione constanter in Igne cum illis manent, eademque ab avolando præservant. Quod autem tali viâ nempe Hermetici sigilli beneficio Mineralia Sulphurea figantur in Tincturas, Philosophi antiqui sibi solis pro summo Arcano servaverunt, & ferè nunquam Ignis Artificialis commemoraverunt præter perantiquum Philosophum *Artephium*, qui præclarissimè de eo hunc ferè in modum exaravit : *Ignis noster omnia solvit, omnia penetrat, omnia diruit, de Sulphure participat, equalis est, continuus est, non fumat, nisi nimium excitetur, aliunde pro materia sumitur, &c.* Accuratè jam attende, Numnam hîc Ignis istiusmodi notificetur. Pontanus in sua Epistola meminit; se ferè totum terrarum orbem peragrâsse inveniendi veri alicujus Philosophi gratiâ, à quo inter conversandum edoceri potuisset de Secreto Secretorum; se autem non offendisse aliquos Philosophos, sed erroneos saltem circumforaneos impostoresque immanes; atqui
se

se (posteaquam ipse, licet in vera Materia laborasset, ducentes erroribus lapsus fuerat) tandem Artephium perlegisse, atque ex eo Secretum Ignem addidicisse; quod ni factum fuisset, perpetuâ sibi laborandum fuisse ignorantia. Ex quibus fat exsplendescit, quantum referat habere cognitionem *Secreti Ignis, Luti Sapientie aut Sigilli Hermetis*. Ignis noster tribus quidem insignitur nominibus, quæ tamen non sunt nisi Ens unum, videlicet *Oleum Virioli, per Sulphur fixum Tartari, ad formam Lapidis coagulatum*. Ut quid autem ego tantæ magnificentie Arcanum hîc tam perspicuè describam atque in lucem publicam emittam, rationes mihi momentosæ non desunt; interea loci tamen nulla prorsus sollicitudine tangor aut angor; illud nimium quam prodige vulgatum iri, quippe quod vel 100 Lectores legent, perlegent, relegent, quorum ne unus quidem præscriptis fidem habebit, laboris fugitans; aliorum verò nonnulli (qui fidem quidem eis adhibebunt, laborem arduos) sufficiente tamen ingenii Philosophici acumine fortasse carebunt, cujus dexteritate talem fixationem instituent atque absolvent. Quapropter ego lætus in eo acquiesco confidenter atque securè, Artem non adeò facile fore reddendam cuivis promiscuè terrogenæ nimium familiarem, sed Artem etiamdum futuram atque permanfuram esse. Abhinc aliquot jam annis ego nonnullis intimorum

rum

rum meorum ob oculos modum parandi Mercurium Antimonii commonstravi, eisdemque Fixationeni per nostrum Ignem Secretum commendavi, ipsi verò adhuc ne in hodiernum quidem diem usque operi elaborando manum admoverunt, idque fortasse propterea quod ipsis visum illud fuerit longè vilius tali, ex qua-
li provenire tantæ præstantiæ Medicina posset. Tali consimilibusque Modis Deus sub umbra præpotentis dexteræ suæ semper Arcana ardua à Turba indignissimorum quorumque magna magnificè præservare novit, ut se invito ne evulgentur aut prostituantur unquam. Hinc inquit Apostolus: *Non est currentis, neque volentis, sed solius Dei miserentis.* Nostrum quippe *Velle & Currere nil* nobis proderit, nisi divina Misericordia nobis benedixerit.

Profectò si penes plerosque divitum esset potestas omnis omnia consequendi quæ vel-
lent, ipsi soli præriperent præciosissimas quasque Mundi gazas & reliqui nihil facerent nisi quisquiliis pauperibus tollendas. Cæterum via Dei longè diversa atque prorsus averfa nul-
latenus respondet votistalium mortalium avarorum, juxta illud B. Mariæ apud Lucam: *Deus exaltavit humiles & divites dimisit inanes.* Nunquam fando auditum fuit hominem avarum, superbum, mendaciloquum, scortatio-
ni addictum, perpotationi deditum, aut vitiis enormibus aliis plenum à Deo quicquam
preciosi

preciosi impetrâsse, etiamsi ad consequendum illud cursu animi corporisque multo diuturnoque defatigatus fuerit. Neque etiam usquam memoriæ proditum est, quenquam verorum Philosophorum unquam captâsse aut amâsse vanam Mundi gloriam, temporalem substantiam aut terrenam gazam, sed infestasse & repudiâsse hujusmodi caduca omnia, & verò solam virtutem dilexisse, quippe quam quoque Deus ipse diligit, atque ex contrario vitia quævis odit abnuitque. Quinimò dicta dicendo iterò, quod Deus non nisi solam virtutem, humilitatem atque probitatem hominum respicit atque diligit; cum tamen è diametro omne vitium, inanis gloria atque copiosa Mundi substantia quæ plerunque animas possessorum suffocat, tandem ad instar fumi evanescat atque in nihilum prorsus redigatur. Quare antea semetipsum exploret quisque quærentium *Ardua* istiusmodi *Secreta*, qualis sit intus in corde & cute, num etiam condignus sit possessione tantorum Arcanorum; sua sibi namque Deus è manibus non extorqueri patitur Charismata. In cassum Gigantes præsumunt oppugnare cælum. Frustra ater conscendit Æthiops in balneas ad conciliandum pelli deformi alborem. Albus enim non evaderet, sed niger maneret, etiamsi vel Saponem Sapientum haberet atque Oleo Talci gauderet.

Quocirca Humilitas cum interno bonæ
Con-

Conscientiæ Testimonio est res coram Deo præclara, licet coram Mundo fastuoso habeatur pro stultitia. Quare, si sapias, adhære Deo, dilige contemtam in Mundo ταπεινοφροσύνην, odio prosequere Satanam cum tota infernali ipsius appendice, Avaritia, Superbia, aliisque vitiis probrosis. Quo præstito, Deus se tibi associabit, tibi in quibusvis bonis cœptis subveniet atque te nunquam derelinquet neque in hoc seculo neque in futuro, id quod certissimè verum est, usque adeò ut eidem anchoram spei tuæ omnem tutò securèque adalligare possis. Quapropter nulla cor tuum cura anxia coquat, etiam si tu hîc in hoc seculo Babylonico inter perversam malignorum Turbam magnam te nequeas splendidè ostentare; esto tamen bono animo, atque Dei gratiâ contentus vivito; plus namque tibi non opus est. Es quippe sat dives, quamdiu vivis contentus dotibus illis, quas Deus olim ingredienti in hunc Mundum tibi concessit. His enim si rectè uti didiceris, tibi nihil deerit, sed victus tibi tuus temporalis largiter suppetet.

Hic in hoc Tractatu conducui *Modum conficiendi*, mediante *Vitrioli Oleo*, particulare *Salmiacum* egregium, cujus ope ex Metallis Mineralibusque non tantum *Universalis Medicina* medicans morbos mortalium omnes, verum etiam *Particularis Tinctura* ad Metalla imperfecta melioranda præparari possit. Dixi quidem

dem multa, sed nondum cuncta, quandoquidem ibidem mea nihil aliud intendebat Intentio, nisi ut tantummodò nostrum *Secretum Salmiacum* cum suo fructuoso usu detegeretur. Quod si uberius edisserere vellem, revera eloqui possem, in *despicatissima hominum urina* *Thesaurum latere preciosum*, quamvis pars possessorum ejus maxima de eodem nihil consciant, cum Deus ob eorundem peccata non sit ipsos revelatione ejus participandi dignatus. Quia in cujusvis hominis Urina latenter inest vivus aliquis *Mercurius Metallicus*, qui tamen inde facillimè adminiculo cujusdam puri Corporis Metallici extrahi, aut arte obstetricante in *Tincturam* seu *Medicinam Universalem* præparari potest, prout jam supra intra agendum de Mercurio edocuimus.

Quocirca scripta scribendo scribo rescriboque, neminem hominum quenquam se revera posse nominare *pauperem*, quippe quoniam Deus hominum cuique jam inde à Nativitatis primordio tantum dotis condonavit, ut editus in Mundi lucem sat habeat, unde vivat, si modò intelligat atque præstare præstanda valeat. Philosophi asseverant, *Adamum atque Evam secum Lapidem attulisse ex Paradiso*. Jam verò nobis sufficienter constat, illos omni præsidio subsidioque nudos fuisse ejectos. Ergo inferas, ipsos talem Thesaurum in suis gessisse corporibus, prout etiam videre est apud *Morienum*,
quippe

quippe qui rogatus à Rege *Calid*, In quonam lateret *Subiecto* famosissimus ille *Lapis Philosophorum*, respondit : *In te, ô Rex, est ille abstrusus*. Cæterum simul atque idem Regi Medicinam præparârat, vasi, cui illa inerat, inscribebat hæc verba : *Qui omnia secum portat, auxilio alieno non indiget*. Significans, se non indigere auxilio Regis ullo, utpote qui sua secum omnia portaret. Quibus consummatis, ille in suam se eremum recepit, ibidemque temperantiæ studio, orandi exercitio atque jejunandi placito in Dei semper glorificandi honorem curriculum vitæ suæ reliquum beatè decucurrit. Si enim *Morienus* nescivisset, se secum inæstimabilem ferre Thesaurum, procul dubio à Rege tacitus non discessisset, sed forsitan ab ipso magnificum aliquod hostimentum sperâisset atque expectâisset. cui tamen ille non inhiavit, sed abiens in eo solo acquievit, quod ipsi contento Deus olim contribuerat, quando Mundum hunc ingressus erat. Usque adeò omnium hominum nemo nisi *μειψιμοιρ* & aliquis, quiritari justè potest, se pauperem esse. Quippe nemo unus est pauperrimus, nisi solus talis cæcus, qualis est spe recuperandi visus omni prorsus orbatus. Quamobrem homo nemo exoret à Deo divitias, sed solam intelligentiam atque sapientiam, quippe quâ impetratâ impetrans necessaria habet omnia. Destitutus autem lumine Sapientiæ est cæcus & quovis

E

pauper-

pauperrimo pauperior, etiamsi vel omnes Cræ-
fi aut Crassi fortunas possideret. Perbenè igitur
sibi Salomon consuluit, quod à Deo est ni-
hil aliud precatus, nisi Habitum intelligentiæ
regiæ, utpote quas preces Deus habuerit tam
gratas ac ratas, ut ipsi oraculum cæleste re-
sponderit: *Quum à me tu nihil sis aliud precatus
nisi Sapientiam atque intelligentiam, tanto Sophia
Thesauro te donabo, quantum nemo hominum ante
te unquam possedit, neque consequuturus post te est.*
Dictum factum. Universos quippe seculi cum-
primis sui Macrosophos Rex hic divino judi-
cio atque summâ prudentiâ longè antecelluit,
ad Regia Israëlitiæ Reip. gubernacula glo-
riosè sedit, populum fidei suæ commissum con-
siliis sapientissimis pariter atque justissimis fi-
deliter rexit, atque tantas res præclare gessit,
ut de ipso sacris divinarum literatum monu-
mentis consignatum sit, quod tantam auri vim
coacervârit, ut illud æquârit numerum lapi-
dum in plateis. Ex quo satis elucet, solum Sa-
pientiâ sufficiente instructum rectè Reip. cla-
vum tenere, cæteros autem stultos perperam.
Itaque inculcata inculco, à Deo non esse pe-
tendam substantiam Mammonicam, sed solam
duntaxat animi Sapientiam, quâ pauci florent.
Ubi enim habetur Sapientia, ibi nulla deest
opulentia, neu ulla ad hujus vitæ victum atque
amictum necessaria. Vixerunt qui Historico-
rum more posuerunt, quod non nemo Philo-
sophorum

sophorum cum nonnullis mercatorum aliquando mare navigavit, navis autem inter transfretandum à fluctibus tempestatis obortæ ita fuit vulnerata atque confracta, ut vectores in terram desertam atque inhospitam ejecti sint. Ibi spectâsses mercatores bona sua naufragio amissa deplorantes atque animis sese angentes cum ob incognitam mundi plagam in qua versabantur, tum ob defectum omnis subsidii, quo allevandi erant. Quos Philosophus contristatos his interpellavit consolatoriis: *Estote bono animo, Hominum namque vestigia video.* Quibus innuebat, se suo suæ Sapientiæ thesauro, quem secum ferebat, se posse ex miseria sua eripere. Ita Philosopho huic depauperato sua succurrebat Sapientia auxiliatrix in deserto. Ex quibus præterea colligas, Scientias atque Artes longè multumque præstare bonis Fortunæ Mammonicis, quippe quæ variis ubique modis amitti possunt, juxta illud Vatis:

*Sola manet Virtus, & clara scientia rerum,
In quas nil Furis pallidus Orcus habet,
Divitiæ pereunt, & quidquid splendet in Orbe,
Corruit, hæc subito sors violenta rapit:
Inclita sed Mentis substantia permanet alma,
In quam nil Fatum juris habere potest.*

Porro Ars atque Intelligentia nunquam non profunt. Pecunia verò cum reliqua substantia

Mammonica sæpenumerò obfunt & quamplurimum impediunt, quominus plerique salutem suam quærant ac vera bona diligant. Taceo, quod multi sibi suam vitam à perditione fervâssent, nisi substantiam Mammonicam nimis amâssent. Annon autem præstat caducam jactare substantiam quam vitam amittere microcosmicam? Annon quoque præstat opulenta substantia juxta atque vita alma privari quam æterna animæ salute orbari? Quæ tamen omnia atque singula ferè nihil ab occæcatis hujus seculi nequissimi filiis curantur, quippe qui malunt suas post fata animas prædæ prædoni Diangelo relinquere quam in vita sua à corradanda multa pecunia substantiaque defistere.

Vir quidam cordatus nullarumque artium disciplinâ condecoratus inter navigandum faccum auro oppletum (cujus ergò viderat, sibi fore de vita periclitandum, nisi illius jacturam facturum esset) suapte sponte in mare, tanquam victor sui ipsius animosè abjecit atque suam suorumque simul comitum vitam piè conservavit ex aquis, in quibus alioquin ipsis omnibus pereundum fuisset. Ibi sanè pecunia fuit tanti pretii hypotheca, ut illa redimeretur Domini vita. Eheu! quot homines periculis, quibus vitam amittunt, se exponunt, ut saltem rapacibus conquirant volis multum pecuniæ caducæque substantiæ. Quanto melius

lius autem illis (de quibus passim differtur rumor populi , eorum unum cum fortunis suis omnibus naufragantem à Neptuno absorptum fuisse , alterum à Barbaris Turcarum piratis aliisve prædonibus esse captum atque in perpetuam mancipiorum servitutem abductum , &c.) sibi hi consulant , qui domi mansitant atque inibi improbo manuum honestarum labore vultusque sudore victitant , quotidiana attestatur experientia. Horum malorum omnium radix est Diabolica Avaritia , cujus inexplebilis Spiritu correpti obsessique homines identidem aguntur , usquedum æterno exitio addicuntur atque traduntur.

Aliquammulti homines malitiosi malitiam vitiosam non prius fastidiunt ac omittunt , quam ipsos ab illa vel senium vel morbus aliquis avocet ac prohibet : solum autem Avaritiæ mancipium est tam insatiabile , ut quantò plus possideat , tantò plus discupiat , juxta illud proverbiale : *Quò plus sunt potæ , plus sitiuntur aquæ.* Instigante atro Avaritiæ Angelo omnes Lumine Interno læsi multum substantiæ Mammonicæ per fas rarius quam per nefas undique & undique compilant : Compilato autem sæpe opinione citius vel ægrotantes incumbere vel immorientes valedicere coguntur. Quid autem ipsis tunc prodest omnis ista pecuniæ vis coæcervata ? Aliis namque ipsi post se illam tenentur relinquere herciscundam , ipsi

E s

verò

verò inde secum nihil hinc asportant in Mundum Spirituum ex corporum custodia evocatorum nisi peccata sua abominanda, quorum vinculis constricti in æternas abjicientur tenebras, oculorum fletu ac dentium crepitu plenissimas. Contrà tranquillus homo humilis (etiamsi paupertinam vitam vixerit, paupertinamque mortem moriatur) tamen hoc gaudet solatio, quod ipsius anima ab Angelis Dei liturgicis transferetur in æterna beatissimæ felicitatis gaudia. Itaque religio sit nobis unquam profari, *Nos esse pauperes*, quotiescunque nobiscum commentamur ac ruminamur, quantum Deus nobis, quando in mundum ingressi hunc olim sumus, thesaurum contribuerit, videlicet Urinam, in qua Mercurius vivus, qui apud Aurum in veram Medicinam Universalem parari potest, latenter inest. Obloquenti autem: *Quid mihi expedit conscire, tantum in lotio meo Thesaurum occultè inesse, si in usus eundem ego meos convertere nesciam*, respondeo, sic quidem velle voluntatem Dei, ut talis ignorantiarum alumnus maneat paupertatis colonus, veruntamen ipsum interim esse coram Deo ditiores pecuniosis peccatoribus superbis ad unum omnibus. Hoc enim solum magni pendendum est, quod apud Deum potius censetur magnum quam inter homines, quippe qui duntaxat externam rerum objectarum speciem spectant, Deus autem penitus in profundissimos quosque cordis recessus

recessus introspectit, & nullatenus simulata malignorum mortalium sanctitate laborat. Quapropter omnis Christianus probus id sibi solum curæ negotiosæ dari credat, ut solâ floreat gratiâ Dei, atque ipsum neutiquam sollicitum habeat, quid de ipso homines cæteri sentiant, quippe quorum judicium plærumque est falsitatis plenum. Tu itaque Justitiæ amoris velificans à nemine metue, sed occine :

Conscia mens Recti Famæ Mendacia ridet.

Hoc namque pauperibus piis omnibus perpetuo est solatio, se sibi semper Deum habere præstò manentem : è contrario autem superbos inter desperata Diaboli mancipia huc atque illuc raptari atque jactari instar glumarum in cribro ventilantis triticum. Hactenus itaque ego sat effusè evulgavi, homines omnes esse sat divites, dummodò velint præsentibus semper esse contenti, atque se ditiores ditissimis Regibus majoresque maximis triumphatoribus existimare, quotiescunque divitias Mundi transitorias pro stercorebus putabunt. Quia citra omnem Deum *περὶ σωτηρίαν* ipsis jam inde ab utero Matris usque talem thesaurum, qualis perpetuò durat & nunquam imminuitur, condonavit, unde ipse, quodocunque vult, alimenta sua sibi necessaria habere nusquam non terrarum gentiumque potest. Unde sat evidenter perspicere est, quod omnes Deus homines dilexit, & ferè nemini uni plus quàm alteri

concessit. Quod si idem partem illorum, prout fert opinio aliquammultorum, prosequutus odio fuisset, illis Urinam denegasset, atque unum duntaxat uropygium aut foramen ad excernendum concessisset similiter gallinis, anseribus, avibus aliis, piscibusque, atque ita ipsos gradu uno pauperiores reliquis condidisset hominibus electis perdilectisque. Quod quum factum hoc non sit, nobis meritò credendum firmiter est, Deum homines diligere omnes, si ipsum modò timemus, pro viribus colimus, ex corde diligimus atque proximo nostro nil mali inferimus.

Quo argumentandi genere jam hac vice fat demonstravimus, quod omnes nudi nudèque ex utero matris in Mundum hunc immissi homines non deprehendantur pauperes, sed in se latenter gerant invisibilem thesaurum magnum, de quo dictum fat sit. Perbene namque præcognosco, nasutulos hujus seculi filios illud non fore credituros, sed ludibrio habituros, de quorum tamen empæctarum judicio ego non magnopere laboro. Sufficit mihi, quod ego illa Quinque mihi à Deo concredita Talenta in terram non defodi, sed isti Domino meo restitui, simul atque ego illa ita fœnori exposueram, ut Quinque aliorum lucrum lucratus sim.

Inter valedicendum etiamnum hoc unum eloqui placet, me quidem adhuc alias quoque
Quin-

Quinque Minas graviores à Deo accepisse, sed nondum usurâ Quinque aliarum ex illis gaudere, idque non quidem ad instar malè mihi timentis à Domino juxta Juris rigorem in servos ociosos consulente, sed ritu metuentis mihi malum ab hominibus nondum quicquam lucri facere ausus sum, utpote qui verear, ne inde inter Turbam malignorum magnam exoriatum ac longè latèque grassetur abusus immanis idemque insanabilis. Nihilominus tamen jam stat sententia procedendi in illis, idque certis de causis, atque proximo quoque dierum, Deo secundante, magnalia Dei panomphæi mirifica publicandi. Quocirca spem lacto aliam, hoc toti Christianæ Reip. fore ingens solamen ac præsentaneum levamen contra hæreditarium Christiani nominis hostem Turcam. Summa autem rerum communicandarum potissimum in eo consistit, quod mihi innotescant nonnullæ Inventiones artificiosæ, quarum adminiculo aliquammulta Miranda possent patrari, & (si Superis placeret) pædatoria nidamenta Tyrannicorum Hagarenorum omnia evastari, atque ita Christianus populus ab intoleranda eorum servitute diuturna plenè ac plane liberari. Enimverò si Deo Opt. Max. complacitum gratumque fuerit, ut tantæ prænobiles Inventiones hætenus incognitæ evulgentur aut ad Praxin reducantur, penes ipsum est potestas procurandi occasiones

atque media ad illas promulgandas facientia; si ejusdem Sapientiæ gloriosæ displicuerit, in nomine Ipsius mecum Ars contumuletur, seu potius ad Ipsum velut in fontem fontium, unde mihi affluxit, refluere conetur.

Interea loci intermittere non potui quin aliquid memorabile de istiusmodi inauditis heroicis Inventionibus efficacibus posteritati in recordationem mei benevolentiozem relinquerem. Sed hæc tanquam in Parenthesi conscripta prætereuntes, audiamus etiamnum quædam paucula de despiciata Urina.

Homines omnes pecudesque omnes victitant stercorebus Animalium. Nullum quoque nascitur frumentum, nullum vinum, nullum pomum, &c. nisi Animalium stercorebus stercorentur. Objecturo autem, *sylvestres herbas, arbores, dumos, frutices, virgulta, non stercoreari stercorebus Animalium similiter vineis atque agris frumentiferis*, respondeas, illas plantas gaudere ac fruiſci alia stercoreatione, nimirum, Aqua cælesti seu pluviâ, cujus beneficio tempeſtate autumnali brumalique frondes foliaque arborum defluentia computrescunt atque in ſimum fatiſcunt, utpote quod stercoreationis genus tempore verno ad arborum radices se proripit, ut ista ratione penetrativa inibi fiat stercoreatio atque incrementi procuratio, quandoquidem folia pro arboris excrementis putentur, quibus ipso reſcilletur atque renovetur. Quidni quoque excrementa

menta hominis homini vicem renovationis præstare possent ?

Neminem nostrum fugit , multorum Animalium stercore jam inde à plurimis retrò annis in officinis Pharmacopolarum Galenicis adhibita ad compositionem remediorum variorum fuisse atque etiamnum in hodiernam lucem usque usurpari. Quod in lotio insit singularis vis confortans , omnium optimè attestari illi possunt , qui dum in mari post naufragandum per dies non paucos cibo ac potu usitato intercludebantur , interea loci non nisi solo Urinæ usu suam sustentare vitam necesse habuerunt.

Quod Urina etiam adversus pestem egregium fit præservativum , super hoc contestari poteris præfectos domorum Misericordiæ hospitalium omnibus peste laborantibus.

Si jam Urina crassa , cui admixtum est multum impuri tanta præstat , quid non præstaret ipsius Spiritus jam emundatus ac Sal volatile , præsertim si quando ipsi antea per distillationem fuerint Essentiæ Vegetabilium insignes artificiosè additæ , quippe quæ vires herbarum, florum, seminum, lignorum, &c. mediante Sale Urinæ volatili per corpus totum traducuntur ad exserendum ibidem suas efficaciter virtutes.

Quicumque callet Spiritum Urinæ rectè præparare atque ritè usurpare , facilè sibi inde divitias

divitias amplas poterit accumulare, atque non minus in Medicina quam in Transmutatione Metallica fructum utilitatis notabilem captare. Quocirca hîc propalam confiteor, me quosdam in hoc Tratatulo posuisse Processus, quales quoad externam faciem quidem videbuntur parvi esse momenti, illis tamen peritis eorum Theoreticis juxta atque Practicis opus tam quæstuosum suppeditabunt, ut ne mechanicorum quidem operariorum unus ex suo opificio, quantumcunque lucrosissimo, lucrari lucri tantundem possit. Tantum lucri potest sperari ex sola Urina secundum Artem Spagyricam ritè ac scitè tractata. Diebus quippe singulis homo unus non unum, sed aliquot Imperiales ex illa arte lucrari posset; quorum Processus inibi diversi insunt, idque sola duntaxat unius Urinæ despiciatæ ope. Hinc illæ multæ priscorum Philosophorum querelæ, suam *Lapidis Materiam* à Stultis in fimetum abjici, pedibus proteri atque impendio contentiorem haberi, cui tamen ab *unoquoque* hominum nunquam non honores summi accumulari deberent. Dixi, *unoquoque*; quippe quoniam ex illa Philosophus suam *Medicinam Universalem*, atque sua Medicus *Particularia* extrahit. Quippe Chymicus Metalla viliora transmutat in meliora atque ita consequenter quilibet opifex mechanicus nonnihil fructuosi ex eadem exspectat. Quapropter ab omnibus omnium ordi-

dinum hominibus Urina non erat despicienda, sed suspicienda; usque adeò ut dolendum esset, quotiescunque vel minima ipsius gutta disperderetur. Protestor tamen, me hoc noluisse tradere nisi solis habentibus aures ad audiendum, quandoquidem cæteris cæcigenis naturaliter auribus captis suppetias hæc mea doctrina medicinales ferre nullas potest; quia *desperatis etiam Hippocrates vetat adhibere Medicinam.*

Quæcunque hîc de Urina jam in medium sunt allata, de nigricante quoque fuligine caminorum dici possent, de crinibus atque cornibus Animalium, de calycibus ovorum gallinaceorum, consimilibusque, & cum primis de his vini fæcibus, quæ post eliquatum ex ipsis Spiritum sunt abjectæ foras.

Forfitan autem non nemo hîc obstrepat, *nostrum Sal Armoniacum Secretum nimis cave stare adhibituro illud ad operationem præscriptam;* Cui respondeo, *Neminem unum nihilo nihil lucri facere posse.* Quicumque verò nonnihil eximii affectat metere, illum oportet antea quoque aliquid preciosi feminare.

Equidem fateor, unam libram nostri Salmiaci (si quis vellet duntaxat τὸ πρῶτον seu nudam Descriptionis literam sectari) constitutam fore aliquot Imperialibus, cum ad unam Olei Vitriolati libram parandam vel 4 aut 6 libræ Spiritus Urinæ requirerentur ad coagulandum eodem Oleum, quod tamen re-

spectu

specu illarum rerum eximiarum, quæ illius beneficio acquiruntur, non putandum esset pro pretio nimis caro. Si cui igitur Spiritus Urinæ juxta Oleum Vitrioli essent à quodam alio coëmenda, dum ipsemet deficeretur sufficiente peritiâ parandi illa, conqueri tunc quidem posset de nimietate pretii: Artis autem peritissimo Sal Armoniacum stabit pretio paulò majore quam ipsa opera navata, usque adeò ut de impensis in opus carè agendis nulla ratio conquerendi justa cuiquam relinquatur.

Quotusquisque imperitissimo cuique asinorum sat elargiri potest? Tale quippe insulso- rum infrunitorumque hominum genus nullam curant Artem, quotiescunque saltem ipsis aliquantulum manus est operi admovenda. Quotusquisque adeo delirabit, ut hujusmodi supinis ignavisque sub fago umbrosa Tityris humi procumbentibus columbam capiat, captam deplumet, deplumatam assiet, assatam in os inferat. Surgendum est istiusmodi ociosis Vacuæ mancipiis, ut abeant, impigrè admotum manus operi ad imitationem omnium illorum aliorum, qui ante ipsos invigilando atque insudando aliquid eximii consecuti sunt. Cæterum cum ignaviæ alumni agrum colere nolint, meritò quoque ad fructus inde colligendos non admittuntur. Comperias nonnunquam tales effrontes Mendicos inertia hircosa plenos, quales (quamprimum omnium ore percre-

percrebescit, nonnusquam virum quendam impigrum assiduâ suâ vigilantia, cura, sudore ac labore improbo nonnihil eximii à Deo suo impetrâsse) continuò ipsius fores sollicitant, studiumque adamandi illud simulant, sibi persuadendo, se posse hac falsitatis seu imposturæ viâ ipsum omni illa Arte recens inventâ raptim emungere: atque si ipsorum voto conatus emendicandi prosperè respondet, communicanti pro hospitio grati animi non nisi calumniosa injuriarum ludibria persolvunt, dedignantem incautam ipsius simplicitatem, quod sudorem vultus sui carum juxta atque donum Dei singulare indignitati animalis pigerrimi adeò temerè prostituerit. Emori mallent talia Avaritiæ mancipia quam vel unum impendere sestertium carbonibus sibi cõmendis ad usum laboratorii quotidianum necessariis. Quid quæris? A laboribus Hermeticis abhorrent, verentes, ne forsitan scintillæ ac stricturæ involent in holosericas ipsorum togas iisdemque inurant maculas. Taceo quod manus atricolores ipsis videantur invisæ atque inidoneæ tangendis venustarum Venerum pulsibus. In omni summa, exoso nigredinem carbonum plærumque in amoribus est album argentum ac fulvum aurum. Atque id solum in causâ esse credas, cur Ars nostra emergere nequeat, sed despiciatur ac in contrarium suscipiatur atquo pro Magistra colatur ventosa grandiloquentia

quentia tam in Medicina quam in Chymia; quæ
jactantia grandiloquorum tamen suo tempore
cum Babylone magna corruet, quando secun-
dum vaticinia prævia ELIAS ARTISTA
veniet, vaniloquentiamque omnem è medio
tollet atque in ejus locum lumen Artis veræ cæ-
cumenicum sufficiet.

Ignorantissimos istiusmodi congerrones ja-
ctatoresque verbosos apposite componas cum
merope illo, qui *Emmelio* dicitur *Apiaster*, mi-
hi verò cum Teutonibus *Binaar*, aviculaque
est pusilla tot pennis formosis condecorata, ut
versicoloris varietatis ratione vix ei assimilem
comperias in tota Europâ quotiescunque in
eadem conspexeris plumas prasino, flavo, cæ-
ruleo, rubro, atro, albo atque leucophæo co-
loribus distinctas. Distinguitur à reliquis præ-
terea volucris staturâ corporis minore, cru-
ribus brevioribus, rostro acuminato atque tali
lingua, cujus extremitati inest uncus aculea-
tus, & quæ est durior rigidiorque chordâ adeò
ut illam ad digiti longitudinem ex corpore
exserere atque vicissim intrò, quandocunque
vult, trahere potest; quippe quæ ipsius lingua
suum ortum non ducit à larynge capitis simi-
liter alitibus cæteris, sed trans caput penes
tergum, cum alioquin impossibile foret ut ipsa
eandem eousque in longum protendere vale-
ret. Porro Tempore æstivo ipsa victitat mu-
scis aliisque insectis: tempestate autem hyemali
vermi-

vermibus inter arborum fissuras corticesque delitescunt, quos inde linguâ suâ hamatâ extrahere callet. Quotiescunque verò ipsi affulget occasio advolandi ad alvearia, linguam illa suam longam exsertam inserit in istorum orificia, per quæ dum apes evolant involantque, ipsa tantisper illarum alias post alias unco suo inde extrahit, dum sibi sufficit, unde & nomen *Accipitris Apiarii* sibi invenit, cum nimirum sit capitalis hostis Apum melliferarum cerificarumque, utpote quibus infestè insidietur perinde ut columbis vultur, gallinis vulpes atque ovibus lupo.

Tali inquam *Lupo Apiario* formosis pennis oblongaque linguâ viperinâ armato haud infcitè tales putatitii Philosophi comparari possunt, quales in Magnatum aulis habitu variorum colorum serico superbiunt, reliquos homines omnes præ se contemnunt sagittisque utrimque oculis transfigunt atque quasi dilaniant devorantque; id quod patrare unquam nequirent, nisi tali viperina, cujus modo hypotyposin seu effigiem effinximus, linguâ eos natura instruxisset.

Quemadmodum autem tandem memoratus ille ales melissophagus (si quando ingravescente bruma ipse tot apes, quot deglutire esurit, consequi nescit) semetipsum indignatus præ indignatione linguam suam serpentinam in lignum quoddam infixam abrumpit atque

F

ita

ita aculeum suum perdit: ita etiam usu venire affolet nonnullis nobilissimarum Artium contemptoribus, ut ipsi si quando suas suis è faucibus linguas viperinas longè longiusque justo exporrexerunt) earundem aculeos relinquere cogantur in isto lignorum, in quod ipsi illos præ mentis acerbitate infixos abruperunt. Enimverò innocentissimo cuique proximorum alii obesse gratis sine ullis rationibus justis ex mera invidia atque superbia, coram Deo non manet inultum: quod quidem vindictæ cælestis genus ad tempus differtur, nunquam tamen prorsus aufertur, sed tandem aliquando in Processu Juris exsequutivo gloriosè profertur: de quo nolint omnes ignorantia invidæ Invidiæque superbæ fratres dubitare, sed malint cordibus suis firmissimè asseverare, illud fore sibi inevitabili pacto eventurum, nisi in tempore resipiscant & veniam offensæ, quâ insontes nefariè læserunt, consequantur.

Certè equidem de virtutibus insignibusque viribus, quæ in despiciatissima Urina latenter insunt, etiamnum multa dici possent, sed temporis ratio non patitur, neu largitur. Hoc autem unicum adhuc loci denuò valedicendæ gratiâ ingemino, dolendum esse, quotiescunque vel una saltem Urinæ gutta in terram inutiliter profunditur atque disperditur: nullus dubitans, quin illi universi, qui quædam de Ea experimenta combiberint, sint Opinioni
feu

seu potius sententiæ meæ album adjecturi cal-
culum. Quod autem Fratres Ignorantiæ super-
bæ cæteri benevolam meam de Lotio doctri-
nam aspernaturi sint, illud me non graviter
tangit, urit aut angit, sed mihi sufficit, quod
tantas mihi Deus vires etiamnum elargitus gra-
tulanti est, ut dotes illas ingentes, quas ipse Lo-
tio Microcosmico indidit, in publicam totius
humani generis salutem patefacere potuerim.
Quod si divina ipsius gratia mihi vitam ad-
huc aliquantisper prorogare annuerit, stat
sententia publicandi Arcana majora publica-
catis. Fiat itaque quodcunque Deus vult, vo-
luntas namque ipsius semper est optima, opti-
misque hominum plurimorum voluntatibus
melior, Amen.

COROLLARIUM.

Lector benevole,

PAUCIS ego verbis Arcana in hoc *Tractatu*
parvo magna revelavi, qualia ante me fue-
runt cognita nemini, præterquam *Paracelso*,
qui perpauco de illorum præcipua memorat;
Helmontius autem multa de maximis illius
virtutibus exarat. Quod quum meum Sal Ar-
moniacum idem in Operationibus omnibus
præstet, quod suo adscribit *Helmontius*, ego

F 2

meo

meo Sali Armoniaco non tantum adscribere possum, quodcunque Helmontius suo adscripsit Alcahesto, sed adhuc multò plura, quæ ipsius beneficio utiliter perfici possunt, inter quæ agmen ducit, videlicet, quod infallibili facilitate *Metalla ac Mineralia* omnia possint ejus ope reduci *ad Primam Materiam*, hoc est *in Spiritualem Aquam Mercurialem*, id quod in Chymia est Summum Magisterium. Ego in hoc Libello tantummodo paucos præscripsi Modos præparandi Medicamenta, idque stylo Laconico, utpote qui hæc evulganda corpore efflictim ægro in lecto meo clinicus conscripserim. Scribendi negotio ego quidem supersedere & quiete gaudere potuissem, quippe qui universa scriptione mea ne oboli quidem luerum lucrari queo: sed Christiana Charitas me inflammavit, ut ego hoc Arcanum Magnum juxta atque fructuosum neutiquam Libitinæ in plaga mortuorum occidentali consecrarem, sed generi humano superanti in terra vivorum Orientali publicarem, spei magnæ plenus, non de fore quosdam ex Spargyricis religiosos conscientiosæ pietatis candidatos, quales se præstabunt fideles legata donationis dispensatores atque paupertinorum morbos gratis medicaturos. Quod si Turba malignorum Magna legatis nobilissimæ Artis abuti præsumpserint, videant, qualis extemplo ipsos à tergo sit Nemesis persecutura.

Pro

Pro suo sibi quisque placito Medicamenta præparare poterit præsentissima. Propter herbas est Modus fere uniusmodi. Item respectu Animalium, Mineralium, Metallorum Lapidumque comperias differentiam quoque parvam. Quilibet Artem profundius indaget ipsemet. Quantum ad me attinet, ego impræsentiarum deficior viribus pertexendi longius telam cœptam. Facile igitur abs quovis æquo ac bono viro excusabor, quippe qui sufficientem dedi ansam perveniendi ad summa quæque. Quare cuicunque hæc mea non sufficit benevola communicatio, conquirat sibi ipsemet ampliora alibi. Facilius quippe est inventis addere, quam primum Inventionum novarum Authorem evadere. Tandem decreveram ego quidem in hoc Libello meo notificare Usus mei *Secreti Spiritus Vini Alcalisati* fructuosissimum, quantum Arduum Secretum ante me unquam hominum nemo detexit Mundo, invaletudo autem mea me inhibuit ac repressit quominus factum sit. Quod si Deus mihi vitam prorogâret, in alio quodam Libello peculiari id expediri posset.

Ego quidem magni pendo meum *Secretum Sal Armoniacum*, veruntamen pluris facio *Usus Spiritus Vini Alcalisati*, utpote qui Spiritus sit tantæ potentiae, ut purissimam ex omnibus Mineralibus, Metallis Lapidibusque Tincturam extrahat, eandemque in Distilla-

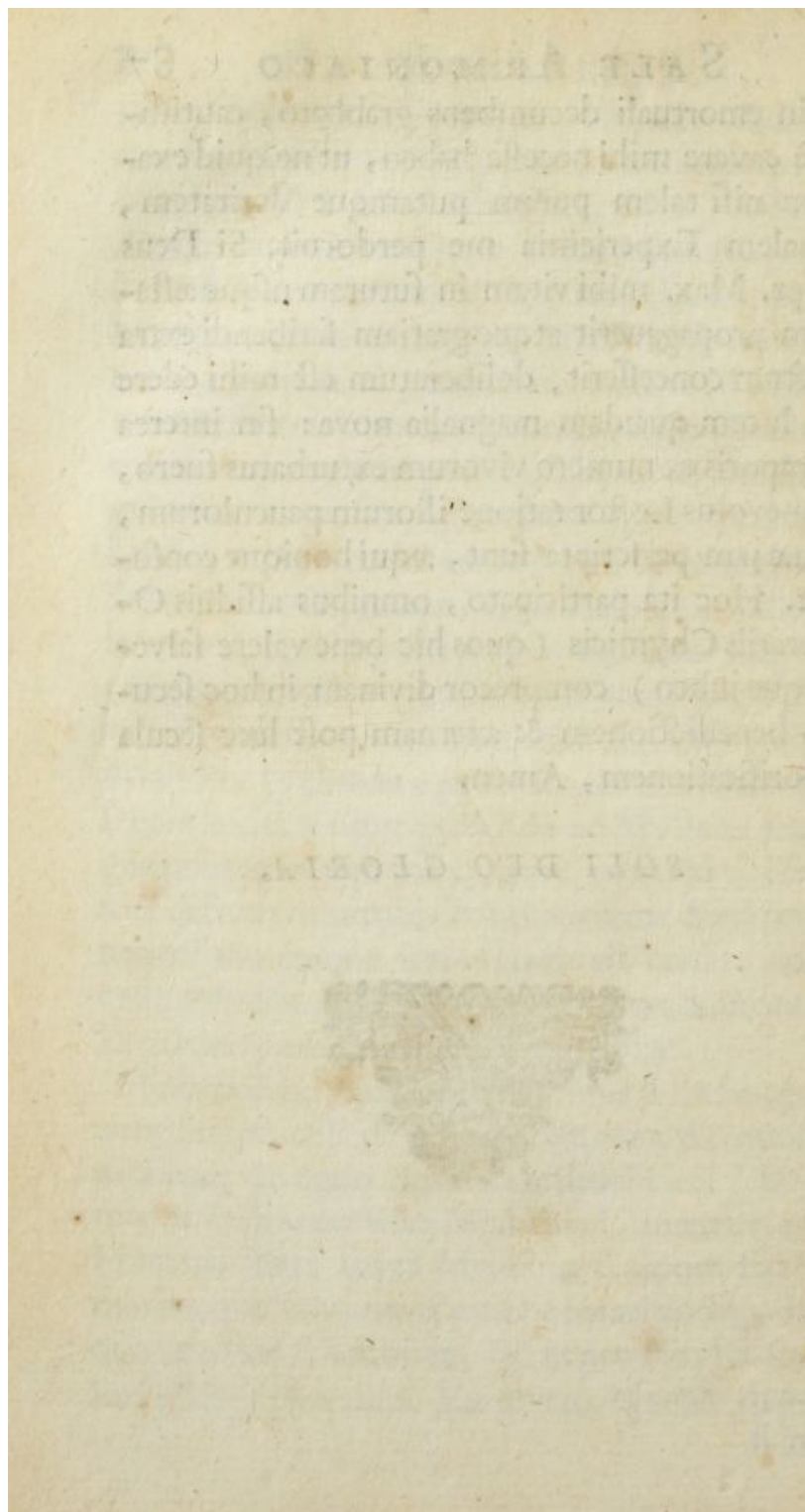
tione fecum per Alembicum abducatur. Quid ? quod ne fixissimum quidem Aurum eidem resistere queat, sed se sine Corrosivo similiter Aquæ suavi flavedinem croci referenti præbere sursum eliciendum cogatur. In summa, hic *Spiritus Vini Alcalisatus* Medico est Instrumento optimo ad paranda sibi eodem Medicamenta efficacia, immò incomparabilia, facileque in copia acquiri potest, idque vel sine singularibus expensis amplioribus, quam quantillis aliàs juxta morem communem communis aliquis Spiritus paratur. Quæritans quæritando inveniet. Quare pulvinaribus mollibus surge, carbones manibus gypsatis atros tange atque Artis institutis accuratè attende. Enimverò ociando, epulando, potando, & musicales testudines citharasque pulsando ad Mysteria magna nunquam appropinquabis: id quod tibi semel dictum ruminabis in perpetuum. Sanè imperitissimo cuique impossibile est creditu aut comprehensu, quanta rerum maxima adminiculo eximii *Spiritus Ardentis* parari possint.

Sub finem Præparationis hujus Libelli ego nonnihil pauculi de eodem commemini, quod nimirum ex bono Spiritu Ardenti citra laborem molestiorem Vera Medicina Universalis ad Humana juxta atque Metallica Corpora facili minimeque sumptuosâ ratione parari possit, de quo ut nemo subdubitet, sed ut pro Sibyllæ folio habeat, pervelim. Enimverò ego jam quasi in

fi in emortuali decumbens grabbato, cautiffimè cavere mihi neceffe habeo, ut ne quid exarem nifi talem puram putamque Veritatem, qualem Experientia me perdocuit. Si Deus Opt. Max. mihi vitam in futuram ufque æftatem propagaverit atque gratiam fcribendi extra lectum concefferit, deliberatum eft mihi edere in lucem quædam magnalia nova: fin interea temporis ex numero vivorum exturbatus fuero, benevolus Lector ratione illorum pauculorum, quæ jam percripta funt, æqui bonique confulat. Hoc ita participato, omnibus affiduis Operariis Chymicis (quos hîc bene valere falve-
reque jubeo) comprecor divinam in hoc feculo benedictionem & æternam poft hæc fecula glorificationem, Amen.

SOLI DEO GLORIA.

PRIMA APPENDIX
I N
JOANNIS RUDOLPHI
GLAUBERI
PHARMACOPOEIÆ
SPAGYRICÆ
PARTEM SEPTIMAM,

In qua continetur,

Quomodo plura adhuc multò majora Apotelesma-
ta per *Alcabesum*, sive *Sal Ammoniacum Secretum* parari pos-
sint, quàm quorum in *Parte Septima Pharmacopœiæ Spa-*
gyricæ est mentio facta : nempe, Qualiter *Vulgaris*
Mercurius intra triduum totaliter figi atque
in Igne constans reddi possit.

Item;

Explanatio, qualiter ejus beneficio *Mercurius Vin-*
tanquam *Summa Medicina Mundi* facile acquiri queat.

Consimiliter,

Quod *Ignis Sapientum Secretus*, aliàs *Ignis Artephii*
dictus, sit Secretum Secretorum Summum,

Una cùm

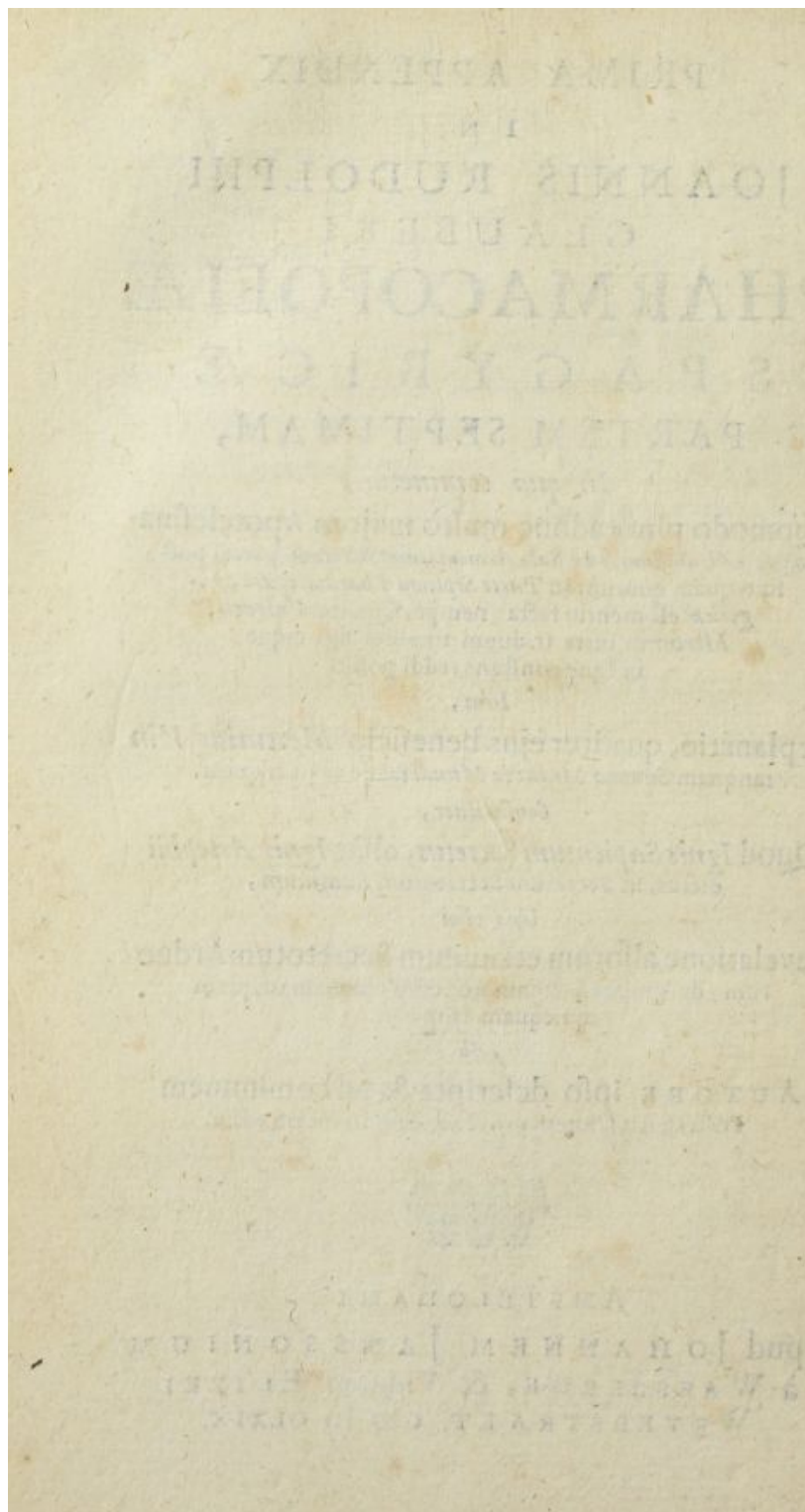
Revelatione aliorum etiamnum Secretorum Arduo-
rum, de quibus hætenus nondum cuiquam unquam
quicquam innotuit.

Ab

AUTORE ipso descripta & ad communem
Posteritatis salutem provehendam in lucem edita.

AMSTELODAMI
Apud JOHANNEM JANSONIUM
à WAESBERGE, & Viduam ELIZEI
WEYERSTRAET. clō 10 CLXIX.

Benevole Lector,

Rationem præteritionis seu reticentiæ (cur nimirum ego in Tractatulo nuperrimè edito, qui inscribitur *Pharmacopœiæ Spagyricæ Pars Septima*, in quo tractatur de meo *Sale Armoniaco Secretò* seu *Liquore Alcahestico*, filum scriptio- nis cœptæ tam subito abruperim, antequam quicquam de præcellentibus ejus virtutibus, quas edit in Medicina pariter atque in Transmutatione Metallorum, verbosius edisserui) Amatori divinorum operum admirandorum non possum non notificare, idque hac via: In gravem ego, antequam memoratum Tractatulum plenè conscripseram, morbum incidi, qui deinceps in dies singulos incredibiliter invalescebat, usquead eò ut de sanitate recuperanda desperarem, atque proinde consultum ducerem, ut quodcunque quamvis imperfectè, jam scriptum esset, pau-

A 2

per-

pertinorum ægrotantium gratiâ typis e-
vulgaretur. Simul atque autem Dei be-
neficientiâ aliquantulum convalueram,
Libellumque illum relegeram, illicò
animadverti, potissimas energiarum vi-
riumque, quas laudatus Liquor in Me-
dicina juxta atque in Chymia exserere
pollet, in eodem ne minima quidem ex
parte esse tactas, sed prorsus omissas. Hinc
plerique cpinatorum sibi persuaferunt,
tanquam si meum Sal Armoniacum Se-
cretum tantæ non esset *ἐνεργείας* neu
virtutis, quantam Helmontius suo Li-
quori Alcahest adscribit, atque cum pri-
mis cum ille in Coagulatione Mercurii
commeminerit, quod idem (si quando
suus Liquor Alcahest tantum semel in-
de abstractus fuerit) adeò fixetur, ut
libra illius super cupella examinati una
post se derelinquat xiv. lotones pro-
bi Argenti, quod sane pro vili non pu-
tandum Experimento, videlicet quod
per talem exiguum laborem (qualis est
unica Alcahesti abstractio, utpote quæ
intra paucas absolvi potest horas) talis
volatilis idemque unicus Alcumistarum
omnium

omnium cavillator in Metallum fixum, quamlibet ignis explorationem perseveranter sustinens atque tractabile (idque mediante tali substantia, qualis est Liquor Alcahest, quippe qui per se non est nisi Sal volatile) transmutari nobilitarique possit Nihilominus tamen compertum est, confieri illud posse, & non tantum communem Mercurium per nostrum Sal Armoniacum Secretum (quod tamen alioquin omnia alia fixa Metalla reddit volatilia, purissimasque eorundem Animas seu Tincturas à rudibus corporibus secernit atque secum per Alembicum sursum avehit) in Argentum, sed alia etiam Metalla viliora in proprium Aurum constans transmutandi facultate præditum esse. Cujus assertionis veritatem ego non ex aliorum autorum scriptis excerpti, sed assidua propriæ Inquisitionis industriâ experientiaque addidici, atque proinde tanto confidentius nemini non solidi quid de eadem asseverare possum. Ut autem rationem cognoscas, cur Mercurius volatilis à volatili Sale Armoniaco Secreto reddatur

tur fixus atque in Igne constans, resciscas, illud tantummodò fieri per vim virtutemque Salmiaci nostri mundificantem, quippe quoniam vulgari Mercurio à natura aliquid ingenitum est, quod Corpus ipsius totum reddat volucre. Quod si quis illud per Emundationem artificiosam inde separare caluerit, Mercurius fugax non diutius manet volatilis, sed sibi assumit fixum, durum atque tractabile Corpus Metallicum, in quo Purificationis elaborandæ genere nostrum Salmiacum fungitur vice magistri. Unde talis velox evenit Mercurii Fixatio, de quali nos in Praxi sequenti uberius tractabimus atque demonstrabimus, quod istiusmodi accelerata Mercurii volatilis coagulatio in Aurum Argentumque constans non sit unquam habenda pro re vilioris valoris, sed pro uno aliquo præcipuorum Naturæ Secretorum : id quod nulla prorsus indiget probatione, quandoquidem peritorum omnium sermone notorium jamdudum percrebrescit, quod noxiosus ille cavillator Mercurius
per

per suam volatilitatem aliquot centen-
millibus Alcumistarum incautorum non
tantum Aurum & Argentum, verum
etiam domos, hortos, villas, suggrun-
das, vineas, agros, prata, cæterasque
fortunas omnes secum per caminum sus-
tulit & nihil reliqui fecit nisi copiam
confractarum ollarum, cucurbitarum,
vitrorum, fuliginis, pulveris cinerisque
pro operæ precio ac præda opima, cui
spe decollante inhiârant. Atenim quàm
malè ille ἀλλοτρίαν ἑαλὼν imperitis incau-
tisq; Chymix ciniflonibus atque caloni-
bus consuluit, tam benè idem fecit Phi-
losophis peritis cautisque, utpote qui-
bus (posteaquam ipsi vaframentis ejus
tergiversantibus invigilarunt, usquedum
eadem emendare condidicerunt) ille vi-
cissim morigerari tenetur, usque adeò ut
ipsum edomare, vinculo illigare atque
fixare possint. Id quod est minimè fabulo-
sum quid, sed vel sexcentis historiis vera-
cibus comprobari potest condocentibus,
quod in variis Mundi plagis vixerunt,
qui Mercurium constantiâ ovantem fi-
gere potuerunt.

A 4

De

De ampliore Salmiaci nostri usu.

Sus Salmiaci nostri longe dignissimus in Tractatulo præcedente omissus (videlicet quod ipsius beneficio Mercurius ita purificari possit, ut idem perfacile in fixum atque in Igne constans Corpus rubrum fixari queat) me potissimum exstimulavit atque permovit, ut hanc Appendicem typis Chalcographicis excudendum curarem, quippe qua insuper quoque per occasionem quamcunque opportunam nonnulla alia Arcana utililia complura notificantur, quæ ejus ope perfici queunt, prout inter auscultandum animadvertes, eorum alterum ex altero consecuturum esse.

Arrigens igitur aurem ad inaudiendum, quænam eximia plura etiamnum possit Secretum nostrum Salmiacum præstare in Medicina juxta atque in Alchymia, habeto primo, quod nostrum Salmiacum non tantum Metalla purificet, eorumque partem impuram ab inutilibus corporibus crassis separet, volatilem verò secum sursum abducatur, atque se postmodum in fixas *Tincturas* rursus figendum præbeat, prout jam in præcedente *Parte Septima Pharmacopœiæ Spagyricæ* hac non minus quam in Tractatu de *Tribus Principiis Metallorum* satis superque com-
pro-

probavimus; verumetiam polleat potestate du-
cendi secum per Alembicum sine ullo Corro-
sivo fixissimum Aurum ad instar flaventis Spiri-
tus dulcis, atque convertendi in verum *Aurum*
Potabile, quandoquidem ejusmodi A urum o-
tabile sine Corrosivo adhærescente deprehen-
sum, non modò efficax, suavis & insignis Me-
dicina est ad Corpora humana, sed vera etiam
Tinctura ad imperfectiora Metalla transmutan-
da in meliora. Certè equidem immensæ quæ-
stionis est, quomodo Tinctura ad alia viliora
Metalla possit esse istiusmodi Aurum, utpote
quod Aurum commune, juxta plerorumque
Philosophorum sententiam, compertamque
rei veritatem per se non plus Tincturæ in se
continet, quam quanto ipsummet sibi opus ha-
bet, atque citra detrimentum virium suarum
aut nobilitatis nihil boni communicare Metallis
aliis potest: accuratiores tamen Philosophi rem
altius perquirentes invenerunt, Aurum vulga-
re posse Arte obstetricante destrui, ipsiusque
Interius prolici foras, ipsius verò Exteriori verti
introrsum, quippe quam Destructionem Phi-
losophi nominarunt *Exaltationem*, exarantes,
quod *Auri Exaltatio* seu *Melioratio* fieri debeat
in signo Arietis, cui assertioni ego nunquam
album adjicere calculum potui, sed semper Con-
trarium credidi ac propugnaui, invehens asperè
in *Toletanum*, qui conscripsit *Animadversiones*
A 5 adver-

adversus illum probum antiquæ fidei Philosophum *Bracescum*, quasi ei *caput* fuisset *ferreum* docenti in *Tractatu de Ligno vitæ*, Universalem Medicinam ex vulgari Marte parari posse, quippe quoniam me (posteaquam ad prævium legendi relegendique Autores quosque optimos studium assiduum tandem Dei gratiâ etiam quæritando adinveni atque condidici Modum conficiendi istiusmodi Tincturam seu Medicinam) non parum tæduit, quod tactus *Toletanus* tam protervè contra laudatum *Bracescum* stylum suum acuit, insignemque ejusdem industriam contempsit, usqueadeò ut hujusmodi *Zoilum* nonnullibi Scriptorum meorum (quavis zelo quodam, quod ingenuè fateor intempestivo) castigaverim, eò quod ipse præ infrunita præsumptione adeò temerè arroganterque illud infestis contradictionum catapultis oppugnare aggressus est, quod nondum certò compertum habuit. Simulatque autem ex insperato in manus meas aliquando talis *Exaltatio Auri in Ariete* inciderat, ex quali vidi, istiusmodi *Exaltationem Auri* esse veram, me meæ *παρρησίας* pœnituit. Quocirca jam propalam confiteor, quod ego talem *Exaltationem Auri in Ariete Minerali* ope nostri Salmiaci Secreti multò sæpius quàm semel atque iterum elaboravi, in quantitate tamen perexiguâ, comperiendo, quod (quandocunque saltem duo vel tria talis

ex-

exaltati Auri grana uni communium aquarum
libræ integræ fuerint admixta) colore Auri fa-
tucro imbuatur. In Metallica autem Transmu-
tatione ego inter hos meæ invaletudinis ingra-
vescentis dies nondum quicquam attentare plus
ultra potui. Quod si Deus Opt. Max. mihi Cli-
nico ex tali diuturnæ ægritudinis infirmantis
cubili (quod in futuram ætatem incalcescentem
mihi eventurum spero) emergendi consanescen-
dique gratiam rursus elargitus fuerit, nullus ego
intermissurus sum, quin periclitter, quidnam
præstare memoratum Aurum exaltatum in
Transmutatione Metallorum possit. Interea
loci jam fati persuasum habeo, illud ad ☿ & ☽
fore Tincturam longe lateque patentem, idque
inde addivino, quod (quoniam 2. vel 3. grana
talis Auri exaltati integram Aquæ libram colore
tingunt aureo) illud etiam cum ☿ & ☽ fieri de-
beat. Atque ita nemini ulterius de eò dubitan-
dum erit, quod Aurum commune ope nostri
Salmiaci in Ariete in unam aliquam veram Tin-
cturam fixam reduci queat, prout deinceps,
Deo volente, uberius edisseretur.

De

De ampliore nostri Salis Armoniaci usu fructuoso in Medicina & Alchymia.

PRæfatio mea in *Librum Septimum Pharmacopœia Spagyrica* commemorat, quomodo *Mercurius vini* ex puro aliquo *Spiritu Ardens* possit separari & fungi vice *Universalis Medicina* medentis hominibus Metallisq; quod quum tali Modo parandi Medicinam, qualem ego ibidem præscripsi, *Mercurius Vini* perpauca acquiratur, avaris copiosioris non satisfaciet, quandoquidem ex una libra *Spiritus Vini* vix 3. 4. aut 5. grana purissimi *Salis cœlestis* extrahuntur, quod tamen pro perpauco neutiquam putetur, si quis accuratiore mentis trutinâ perpenderit incredibiles ipsius vires medicamentosas quas exserit in humanos juxta atque metallicos morbos, usqueadeò ut in utraque Facultatum in tota rerum natura Medicamentum ei par repertas nullum. Certè est germana Medicina cœlestis in forma cujusdam suavis Salis candidi, utpote cujus granulum unum si quis hominum malè habentium in corpus assumerit, ipse inde in membris suis omnibus intra nomentum notabiliter corroborabitur atque melius habere incipiet. Non possum non fateri, me ejusdem præparationem inter diuturnam morbi mei continuationem per varias speculationes non ita pridem

dem invenisse, atque (cum egomet me præ nimia invalentia ex lecto levare nequiverim, ut ipsemet Medicinam istam prænobilem appararem) eandem per manus intimorum meorum fideicommissarias apparandam curasse, in quantitate tamen perexiguâ, quandoquidem ego vix 2. aut 3. libras Spiritus vini cremavi, atque proinde non multum quidem Mercurii nancisci potui, veruntamen tantundem in eo reperi, quanto animus meus tam in Medicina quàm in Alchymia sat contentus acquiescit, utpote qui credo, quod, prout suprâ commemoravi, hac præstabilius nulla detur Medicina in tota rerum natura. Quinetiam unusquisque secum potest ipsemet commentari, quantum salutis protinus corporibus hominum ægrotantibus cælestis istiusmodi Medicina conferat, quotiescunque subjectum, puta vinum, ex quo eadem Medicina apparatur, accuratè considerat. Quippe notorium est per Mundi plagas cunctas longè latè-que pervagatum, quod nullum præstantius Cordiale Subjectum sub sole dari queat bono vino puro, etiamsi illud multis adhuc inefficacibus humiditatibus aliisque fecibus Tartareis scateat; cum tamen è contrario Mercurius ipsius purissimus seu suave Sal cæleste ad puritatem summam ex Spiritu vini probo extractum sit. Sed dicat quis, *Quidni Spiritus Vini, si in eo talis nobilis latenter inest Mercurius, ad ægrorum*

60 n-

confortationem adhibeatur, prout idem in se ipso est, & quid opus sit, ut ille accendatur, comburatur, atque non sine opera ac impensa volatile ipsius sal in quodam Refrigeratorio excipiat? Ad quæ resciscat, quod *Spiritus Vini* ferè merum sit *Sulphur*, ac proinde facilè inflammetur atque cum flamma devoretur, prout solemne *Sulphuri* est omni, ut, quandocunque accensum fuerit, semetipsum consumat & nihil reliqui faciat, præterquam cineres atque sal fixum, *Mercurius* autem, qui *Sulphuri* inhæsit, cum flamma in auras dissipatur, nisi ipsi Receptaculum frigans, in quo se refrigerare & condensare possit, adaptetur. Sanè nos pro certo scimus, quod nullum inter decantatissima illa tria *Vegetabilium*, *Animalium* atque *Mineralium Principia* sit ex toto purum, sed semper secum nonnihil pauculi ex ambobus Principiorum cæteris invisibiliter gerat, velut omnium optimè videre est in Entibus combustilibus, qualia sunt Lignum aliaque Vegetabilia, quippe quibus incensis crematisque, solum Sulphur accenditur, reliquæ verò ambæ partes, nempe Sal fixum Mercuriusque volatilis remanent à combustionē immunes. V. g. Si cremaveris lignum, herbam, vel aliud generis consimilis vegetabile, interit duntaxat Sulphur, Mercurius autem Camini parietibus adhærescit. Quod si cineres aliasque sordes, quales unà evolarunt fursum, inde separa-

paraveris, affecuturus es candidum Sal volatile, *Animali Salis Urinae volatili* omninò simile, excepto hoc uno solo, quod Sal volatile adustionem sapiat. Atenim Sal fixum per communis aquæ elixivationem ex cinere extrahitur. Porro combustis Entibus Animalibus, videlicet offibus utrorumque animalium, exurit Sulphur, Sal verò volatile avolat, & ferè Sal fixum remanet nullum in cineribus. Cremato denique communi Sulphure Minerali, Sulphur ferè omne instar flammæ abit in auras, atque super se cum flamma conscendit Mercurius incremabilis in forma gravis *Olei corrosivi*, quod Chymicis vulgò *Oleum Sulphuris* dicitur atque in campanis vitreis excipitur, quod tamen idem Oleum à Philosophis nominatur *Mercurius Philosophorum*, quandoquidem istiusmodi Oleum in dulcem lapidem fusilem (de quali meus nuper editus tractat Tractatulus de Sale Philosophorum) facilè transmutatur. Ex quibus omnibus satis colligas, quod Sulphur tam purum reperiatur nullum, quod non imprægnatum sit pauculo aliquo Salis atque Mercurii; quemadmodum etiam nullum comperias Mercurium, cui non insit quicquam Salis Sulphurisque; nullum item sal, cui non inhærescat aliquantulum Mercurii Sulphurisque. Quæ quum ita sese habeant, quidni etiam in Spiritu Vini latenter insit incombustibile Sal atque Mercurius? Et quemadmo-

admodum jam Spiritus Vini juxta Artis præcepta ritè rectificatus super alia Sulphura cuncta reperitur omnium purissimus nullisque præditus est sæcibus : Ita etiam necessario suavissimum efficacissimumque Sal atque Mercurius, quando Sulphur accenditur atque comburitur, cum flamma ad instar incremabilis substantiæ debet adscendere atque in Refrigeratorio excipi ad humanorum metallicorumque corporum emendationem. Quicumque hæc capere atque credere nequit, ille verè ac condignè Bœoticum ingenium seu Asinus plumbeus appellari poterit, etiamsi ab imprudentioribus adulatoribus suis habeatur vel *Sapientum Octavius* aut *Paracelsus Secundus*.

Hoc quamvis hic sit tam evidenter demonstratum, ut vel quivis gregarius terræ filius intelligat ac conspiciat, certò tamen mihi persuasum habeo, quod etiam multi Philosophorum putatitiorum, quorum scientia duntaxat in nuda sine ullo fundamento battologia consistit, se eisdem opposituri atque arroganter collocuturi sint, quod nullum *Mercuriale Astrale Sal Celeste* in Spiritu Vini delitescat atque mediante Arte purè integrèque ex eodem extrahi possit. Quicumque igitur talia insulsa effutient, crassam suam ignorantiam prudentiori Mundo toti prodent, usqueadeò ut ipsi diutius haberi nequeant periti Philosophi, sed imperiti battologi
super-

superbique Afini; quandoquidem homines tales (dum se Veritati probabili superciliis allevatis malignè opponunt eidemque protervè resistunt) non nisi semel ipsos ignominiosè confundunt, idque cumprimis, si quando se nonnulli cordatorum virorum proferunt, qui Veritatem diligunt, dilectam colunt, cultam profitentur, quemadmodum ego spero brevi confore. Ego namque animum induxi communicare nonnullis Amicis candidis hanc Medicinam summam, ut inde aliquid præsentanei confieri possit, cujus salutari ope ego quoque in hac mea præcipitata ætate ac morbi diuturnitate nonnihil allevamenti participare possem, utpote qui jam ipsemet æger in cubili Clinicus nihil operari valeo.

Certe equidem ego jam hoc Mysterium maximum quibusdam Amicorum meorum veterum revelavi, idque hoc pacto, ut ipsi vegeti corporibusque sani in eo elaborarent, & post elaborationem (quæ intra octiduum consummari potest) mihi *εὐχαριστίας* ergo aliquantulum Medicinæ istius communicarent, unde senex corpus meum infirmatum refocillaretur: sed tantum abest, ut tales gregales vel unum Medicinæ revelatæ granum mecum participarint, ut ne semel quidem, simul atque Artem ex me expectorante totam plenè ac planè expiscati erant, limina mansionis meæ resalutarint, sed præterierint atque ne pro homine nunquam a-

B

gnito

gnito aut cognito putârint. Hoc autem meritò me manebat genus præmii longè dignissimum, utpote qui nimium credulus tantum totius Medicinæ nobilissimum unionem adeò turpiter in cœnum abjeceram, nullus ruminans fidam illam summi præceptoris præmonitionem : *Cavete vobis ab hominibus.*

Non possum non fateri , illud non esse Opus Avarorum quippe quales rei nulli alii nisi magnis Auri massis inhiant , Artemque prænobilem non nisi pro titivilitio putant. Consimiliter quoque ego confiteor , quod Spiritus vini vulgatus duntaxat parvam Cælestis istiusmodi Salis quantitatem de se dat , prout etiam magna ejusdem quantitas nemini opus est , utpote cujus vis ac efficacia se longè lateque protendit ac exferit ? Quod si quem incesserit cupido acquirendi sibi quantitatem hujus nostri Mercurii cælestis majorem , is voti sui compos fieri posset , si modò adhiberet probum *Medicinale Subjectum Restaurativum* , velut , *Sulphur* vel *Antimonium ad rubedinem fixatum* ; nec non Aurum , margaritas , coralia rubra , exuvias serpentinæ , boletos seu fungos cervinos , consimiliaque restaurantia seu renovantia Spiritu vini adminiculante extraheret eundemque vini Spiritum exureret ; quippe quo factò , cum flamma adscenderet Mercuriale sal purissimum , quod in Receptaculo reciperetur frigente.

Con-

Consimiliter Metalla omnia, quando ipsa ritè mediante Spiritu vini extrahuntur, inter cremandum de se dant volatile Sal Mercuriale, quod tam in Medicina quàm in Chymia utiliter administrari potest. Enimverò *Sal Saturni* est præsentissimum *Pestilentielle*; *Sal Veneris* verò efficax *Venereum*; *Sal Lunæ* autem, præstantissimum *Cephalicum*; *Sal Auri* verò, insignè *Cordiale*; *Sal Martis* autem egregium *Stomachale*, & vera Tinctura cujus ope vulgaris Mercurius ac Luna in Aurum tingi queat. Ad labores autem Metallicos utiliter illud adhiberi nequit nisi prius Auri communis beneficio in fixitatem rubentem reducatur, utpote quod post primam præparationem, quantumvis ex Subiecto rubente promanantem, etiamnum quidem ex toto album cum flamma adscendit, per facile tamen fixari ac rubesceri potest; fixatur quippe atque rubescit, si quis scilicet inde duntaxat semel *Aquam Saltaberis* (ut *Paracelsi* phrasi utar) abstraxerit. Quid autem *Aqua Saltaberis* sit, è *Paracelso* laudato petas; meum namque non est hac vice illud Aquæ genus expectorare ac divulgare. *Helmontius* totâ viâ erravit, quando putavit, esse *Aquam albuminum ovorum*, quod tamen non est, sed Aqua quædam ubique vili precio parabilis, quantum ejus sat est.

Interea loci sanè nullus imperitorum credere potest, quanta vi purgandi, sursum evocandi

B 2

atque

atque fixandi flamma probi Spiritus vini pol-
leat. Quicumque igitur avidus est consciendi,
operi manum adinovens, periculum ejus faciat.
Spiritus Ardentis flamma omnia Corrosiva pa-
riter atque amara Subjecta Metallica reddit sua-
via ac dulcia, usque adeò ut rectè Lullius dixe-
rit; *Amarum immaturum esse dulcificandum, ut
totum habeatur Magisterium.* In summa, ejus-
dem beneficio tantum eximii perfici potest, ut
agrè credere queat, nisi quis prius opus aggres-
sus fuerit eventumque conspexerit. In quo im-
præsentiarum acquiescimus, hoc tamen ex ab-
undanti indicantes, quod (quandocunque
cuiquam fuerit animus subtilisandi Metallica
Subjecta per Spiritum Ardentem, destillandi
vel sublimandi in suavia Salia sive Tincturas) ille
nequaquam constrictus sit necessitate adhiben-
di ad illud nihil aliud nisi solum Vini Spiritum,
quippe quoniam idem quoque præstare poterit
Spiritus Ardens ex frumento aliisve Vegetali-
bus eliquatus. Quicumque verò suavem Mer-
curium Medicinalem sibi per se absque Metallis
acquirere satagit, ille sibi eundem ex Spiritu
Vini suavi apparare debet, quandoquidem fru-
mentum non subministrat tantum Salis Mercu-
rialis, quantum haberi potest ex vino, id quod
observatu dignum mente reponatur alta.

Atque hîc ego summam Medicinam, qualis
unquam in rerum natura fuit aut esse poterit,
lucu-

luculenter revelavi, id quod nemo Philosophorum unus ante me unquam præsumpsit. Equidem *Albertus Magnus*, ipsiusque discipulus *Thomas Aquinas* aliquantò dilucidius cæteris de ea scripserunt, ita tamen ut Lectorum perpauca mentem eorum assequi potuerint. Nam de Spiritu Vini quidem commemoraverunt, Instrumentum tamen, sub quo comburatur, ne minima quidem ex parte expresserunt aut attigerunt. *Basilius* quidem perdocuit, fabrefaciendum esse Instrumentum ex ♀, sub quo Mercurius Vini excipiat, hoc tamen Instrumenti genus non est unicuique ex omni parte conducibile, sed etiamnum in eo quicquam desideratur. Quantum ad me attinet, ego diu perquisivi ac requisivi, antequam Instrumentum adinvenire potui idoneum, in quo Sal hoc Cæleste ac Mercurium exciperem. Quarant alii post me etiam, usquedum inveniant. Meum non est una vice omnia ante pedes indignorum projicere. Quippe vetor fati, utpote qui jam plus fati evulgavi. Quicumque verò est cupidus addiscendi plura de hoc Laboris genere, perlegat de nostra Aqua Mercuriali Bracescum in suo Tractatu de Ligno Vitæ, ubi tot notatu digna inveniat, quot sufficienter contentus evadat. *Avicenna* quidem quoque exarat excellenter, sed per breviter. *Cosmopolita* atque *Neusementius* quidem paulò luculentius conscripserunt

B 3

suos

suos codices, veruntamen caractere adeo philosophico, ut ex mille Lectoribus vix unus perfectè ibidem invenerit, quodcunque perquisiverit. Plura mihi hac vice non licet edisserere; edisserenda verò in reliqua suam quisque commentationem atque meditationem ipsemet conferat.

De Ulteriore Usu nostri Salmiaci.

IN meo nuper edito *Tractatulo de Tribus Principiis Metallorum*, quemadmodum ope *Proserpinæ* uxoris *Plutonis* ex *Vitriolo Martis* Oleum sanguinei coloris tingens destilletur atque deinceps in dulcem Lapidem fusilem coaguletur, cuius beneficio Magnalia in transmutatione Metallorum gemmarumque patrari possunt. Quid autem per *Proserpinam* intelligatur, consulto Lectorem celavi non minus quàm Coagulationem rubentis albentisque Corrosivi Olei *Vitrioli* in Lapidem dulcem, qui tunc temporis in animum non induxeram de istis plura publicare. Posteaquam autem sub hæc nonnulli Artis nostræ rivales me convenerunt etiam atque etiam deprecantes, ut sibi quoque revelarem *Proserpinam* pariter atque *Coagulationem Vitrioli*, meum persuasoriis suis precibus animum eoque flexerunt, ut illis benevolè gratificarer participans, hac tamen lege, ut, simul atque elaborâs-

laborâssent, mecum non nihil tantæ Medicinæ participarent, quæ tamen promissa eucharistica in hodiernum diem usque nondum persolverunt, usqueadeò ut in contrarium veritus sim, ne tantum Secretum (videlicet quomodo ope *Proserpinæ* ex Vitriolo *Oleum sanguineæ rubedinis* tingens Lunam in Aurum atque deinceps in dulcem Lapidem fusilem coaguletur) ingratis meis in vulgus disseminetur, mecum constitui, quod egomet ipse tantum Arcanum publicaturus sum, quandoquidem semper ex meliori fundamento Magister de Opere suo ipse fermocinari potest quàm discipulus; nullus dubitans, quin hac mea Apocalypsi seu notificandi viâ plerique Alchymistarum, qui alioquin ad incitas Iri mendici redacti miserè intermorituri essent, reflorescere possint æmuli omnibus in lauta & benè aucta parte positis. De Arcano igitur patefaciendo sic habeto.

Per *Proserpinam* in Tractatulo memorato intelligitur *Oleum Antimonii corrosivum*, aut, eo deficiente, *Butyrum Antimonii*, quod (quando Vitriolo Martis pro rata proportionē additur & per Retortam destillatur) Aurum Philosophorum seu Tincturam Martis in forma spissi Olei sanguineam rubedinem referentis secum abducit, quod rubicundum Oleum quando in fusibilem Lapidem dulcem coagulatur, multum auxilii præbet ad emendationem Metallorum

rum, nominatimque Lunæ in primum Aurum tingendæ, quemadmodum paulò post audiemus. Hæc Laconice dicta sunt de Proserpina Antimoniali, dicetur quoque mox à nobis, quomodo nostrum Sal Armoniacum Secretum loco Proserpinæ Antimonialis utiliter usurpari possit, posteaquam nos præmiserimus rationem coagulandi Oleum Vitrioli rubens in Lapidem minimè corrosivum, cujus ope Metalla variè emendari queant. Quantum attinet ad Coagulationem rubri pariter atque albi Olei Vitrioli, nec non reliquorum Corrosivorum, ea est quidem perfacilis peractû, sed perdifficilis adinventu. Omnes namque Philosophi oppidò perquam obscurè de hoc operandi genere scripserunt hujuscemodi Laconismo: *Solve & coagula*. Solutio Martis in Vitriolum fit mediante Oleo Vitrioli communi, aut quidem etiam Spiritu Salis, Coagulatio verò in tingentem *Lapidem* minimè corrosivum confiat ope Saturni senio frigido sicci, quippe qui intentissimo frigore ac siccitate omnes humentes Ignes frigidulos extinguere atque in lapides duros mutare pollet. Nemo Philosophorum unus de Coagulatione Mineralium Spirituum scripsit explanatius *Paracelso* in *Tractatu* qui inscribitur *Celum Philosophorum*, utpote in quo ipse de natura & proprietatibus *viri*. Metallorum agit, atque in cap. V. de *Saturno* hic edisserit:

Canem

Canon quintus de Natura & proprietatibus Saturni. De propria sua Natura Saturnus ita loquitur : Pro suo me ejecerunt Examinatore sex alia, deque loco spiritali extruserunt à se : corruptibile Corpus in mansionem etiam adjecerunt, ut quod ipsa nec sunt, nec habere cupiunt, sim id Ego. Sex fratres mei Spirituales exsistunt, inde fit, ut corpus meum, quoties ignitus sum, penetrent; ac una mecum igne pereant, ☉ & ☿ tamen exceptis : quæ mea mundantur & superbiunt aqua. Spiritus meus est aqua emolliens fratrum meorum rigida & congelata corpora. Corpus meum tamen ad terram est proclive : Quicquid in me recipitur, etiam conforme fit ejus, & per nos in Corpus unum convertitur. Mundominimè foret utile, si cognosceret, aut saltem crederet, quam in me lateant, efficereque possim : utilius foret, si mecum id, quod possum facere calleret : Alchymistarum artes omnes deserens, hoc solo, quod in me est, & per me fieri potest, uteretur. Frigoris lapis est in me, hæc est aqua, per quam Spiritus congelari facio Metallorum sex in Esse corporeum septimi, hæc est, ☉ cum ☿ promovere.

Hæc ita adverbium ex Paracelfo huc transtulimus, ut ex illis satis constare possit, quod ipse coagulationem acrium Spirituum Mineralium per Saturnum frigidum siccumque perficere conscivit, dum de ea tam evidenter exaravit quàm qui maximè, quanquam perpauci vixerunt

B 5

runt

runt, qui istum principem Philosophorum rectè intellexerunt, atque tactam Coagulationem acrium Spirituum Mineralium ex ipsius verbis addiscere potuerunt; cum tamen in Transmutatione Metallorum particulari Methodus nulla detur faciliior, quàm per nostrum Sal Philosophorum, quod ex Oleo Vitrioli rubente per Saturnum frigidum coagulatur, fieri potest: ut silentio transeam, quid fructuosi alioquin ejusdem beneficio in emendatione ignobiliumque prænobiliumque lapillorum perfici queat, utpote ex quo Laboris genere haberi potest decuplo plus emolumenti quàm ex gradatione Metallorum in ☉ & ☿; quippe quoniam noster Lapis rubens omnes gemmas in suis coloribus exaltat, crysallosque albentes in omnigenos colores tingit, qua in re nihil ei quicquam par præstare inter fœtus terræ potest. Quocirca hanc Lapidum colorationem prisca Philosophi pluris fecerunt quam Artem tingendi Argentum in Aurum, prout elucet ex antiquo quodam Tristicho allegato ac relato à Joh. Bapt. Porta in sua Magia Naturali, ubi de præparatione gemmarum scribit:

*Arctus est hominis, qui constat Sex Elementis:
Cui P si addideris, & Sin M mutare bene scis,
Hoc erit Aes nostrum, constansque Lapis Philosophorum.*

In

In paucis his verbis est descriptus totus Processus consequendi Lapidem Philosophorum, qualis tamen adhibeatur non nisi ad solam Metallorum emendationem. Ad Medicinam namque nihil salutis confert.

Arctus hominis est Lumbus; cuius vocabuli *Lumbus* fronti si præposueris literam P, vertetur illud in *Plumbus*; sin pro ultima ejusdem litera crasa seu dispuncta reposueris M, legetur *Plumbum*, quod degenerare potest in *Lapidem Philosophorum*, vigore Carminis laudati, utpote quo non canitur: *Hoc Plumbum est Æs nostrum & Lapis Philosophorum*; sed sic: *Hoc erit Æs nostrum & Lapis Philosophorum*, sive, *potest fieri Lapis Philosophorum*, hoc est, quando ope rubringentis *Olei Martis & Antimonii* in Lapidem rubeum adducitur, quippe qualis Lapis non tantum Metalla emendat, verum etiam nobiliores pariter atque ignobiliores Lapillos graduat, & in meliores formas coloresque tingit. Enimverò plus egregii ac boni in despiciatissimo Plumbo de itescit, quam sibi imperitissimorum quisque imaginari seu persuadere valeat; quandoquidem Interius ipsius Bonum non est nisi merum Aurum, usqueadeò ut Philosophi illud appellârint *Aurum Leprosum*.

Simul atque jam hoc Aurum impurum rubente Oleo Vitrioli Antimoniali fuerit imprægnatum, & utrumque unà conjunctim in Lapidem

dem rubentem coagulatum necessario inde Tinctura ad Metalla juxta atque Lapides confici debet. Quicumque verò adeò vesano laborat cerebro, ut prius cathartico indigeat veratro, quàm præscripta isthæc capere possit aut credere velit, maneat meâ pace incredulus. Mea quippe nihil refert, utrum quis credat ac perficiat necne: sufficit mihi *αὐταρκεῖ* seu contento, quod ego Talentum meum in salutem totius Christianæ Reip. collocavi, atque Mundo ingrato tantum irradiantissimi fulgoris lumen accendo, quanto ante me nemo alter filiis Artis præluxit. Dicendum quidem esset etiamnum multum præclari de nostro rubeo Oleo Vitrioli coagulato: sed ad quid confert ante cæcigenæ oculos adducere hypotyposin bellorum colorum, quippe quos ipse non contemplari, neque de illis quicquam arbitrari potest. Enimverò hodiernus Mundus est in Avaritiam, Superbiam, Odium, Invidiam, comestationem, compotationem, scortationem ac nequitiam ita immersus ut præ occæcatione, seipsum nosse nesciat, & tamen interim præter alios sui similes pro oculatissimo putari Argo discupiat, usqueadeo ut in ejusmodi hominibus Veritas proverbii antiqui comprobetur: *Regnum Monophthalmus seu Luscus in Mundo aut Metropoli cæcorum obtinet sive Monarcham agit*. Neque etiam ullum tali, ex superbia, orienti cæcitati invenias remedium præsentaneum. Quinetiam si
vel

vel omnes Ophthalmicos cum suis argenteis aureisve acubus concurrentes adhiberes, membranulam tamen officientem ab occæcatis ipsorum oculis vix ac ne vix quidem demeres. Quotus quisque etiam poterit atrum corvum aut Æthiopem dealbare? Nequicquam enim eos omni Hispaniarum smegmate lavabis, usquedum albescant. Quippe

Naturam expellas furca, tamen usque recurret.

In Parte Septima *Prosperitatis Germaniæ* de consimili acrium Spirituum coagulatione tractatur, quò avidissimum quemque egregiarum Artium amatorem ablegatum volo. Quæ enim hic tractantur brevius, ita traduntur verbosius, juxta quòd communicati sibi quisque lectorum consulat atque attendat. Tempus enim non largitur, ut hic uberius de istiusmodi Spiritibus salis acribus edisseratur.

Adhuc

De uberiore *Salmiaci* nostri usu.

Primò vulgaris Mercurius ope nostri *Salmiaci Secreti* intra unum diem ita depurari potest, ut postridie per Abstractionē unicam *Aquæ Saltaberis* in rubentem Medicinam fixam coaguletur: quæ *Velox Mortificatio*, *Coagulatio* sive *Fixatio* à *Paracelso Helmontioque* maximi fiunt. Hunc Mercurium *Paracelsus* titulo *Mercurii Corallini* insignivit, eundemque hac illustri
lau-

laude celebravit, quod in tota Rerum natura nullum eo præstabilius remedium ad relevandum Podagram Gallicumque morbum comperias, addendo, quod recreet animum Artista, utpote quod in Aurum ingrediatur & cum eo in Aurum convertatur, atque ita non paucos Alchymistas depauperatos vicissim locupletare possit. Cæterum post Philosophi hujus obitum hæctenus nondum unum aut alterum Chymiaæ alumnum compereris, qui istiusmodi fixum Mercurium rubentem apparare potuerit, idque propterea quod *Aquam Saltaberis*, quâ ille in rubedinem fixam adducendus erat, nemo filiorum Artis comprehendere potuit, uique dum doctissimus ille seculi nostri Philosophus *Helmontius* se protulit attestando, se talem Mercurium quoque præparasse, qualem mactat novo *Auri Horizontalis* nomine, edisserendo, quod ille sufficienter suppeditare possit, quæcunque Medico Chirurgoque opus sunt.

Consimiliter expertissimus ille Philosophus *Nuysementius* de istiusmodi Mercurio scripsit testificans, quod ille in quodam Confortante exiguae quantitatis 2. vel 3. duntaxat granorum assumptus omnes vitiositates ex hominis corpore expurgat. Aliis id quidem *Helmontius* verbis exprimit, quibus tamen innuit, quod *omnem ex venis amurcam* expurget. Eccostibi Triumviros inclytos vice Marpesiarum totius Hermeticae

meticæ Philosophiæ Medicinæque columnarum fungentes, quippe qui præclare de hoc Mercurio conscripserunt, quorum inventis plurimi successores nihil addiderunt, sed acquieverunt fugitantes laboris præparandæ Medicinæ Universalis. Posteaquam autem ego jam octo perpetuis amplius mensibus ob morbum gravem, senium occiduum infirmitatemque ingentem decumbere in cubili clinicus necesse habui, interea loci mihi affulsit occasio perquirendi meditatus abstrusa rerum, quoadusque *Aquam Saltaberis* demum adinveni, quâ obstetricante Mercurium totaliter fixavi, non quidem, prout Helmontius egit, in constans Argentum probum, sed in Aurum perbonum. Quicumque verò amore succurrendi miseræ ægrotantium flagrat, melius saluti publicæ consulit, ut Mercurium istiusmodi fixatum potius adhibeat ad depellendam Podagræ Tyrannicæ carnificinam juxta atque Morbum Gallicum, quàm ad Aurificandum, nisi quatenus eodem saltem ad nuda alimenta necessaria opus habeat.

Quicumque plura de hoc *Mercurio Corallino*, sive, juxta Helmontium, *Auro Horizontali* scire affectat; Tractatulum nostrum, qui inscribitur *Pars Pharmacopœiæ Spagyricæ Septima*, perlegat, ubi non tantum complures reperiet Mercurios, qui huic neutiquam cedunt, neu primas

primas deferunt, sed in multis antecellunt; verum etiam perdoceberis, quemadmodum ex omnibus Vegetabilibus distilletur Spiritus Ardens, atque ex tali Spiritu per inflammationem combustionemque cum flamma Mercurius vini à Sulphure separetur, & tanquam purum Sal cæleste cum adaptato Receptaculo excipiat & tanquam *Summa Medicina Universalis* contra quosvis morbos administretur. Quinetiam ibidem condocetur Modus depurandi taliter Mercurium Vulgi, privandique eundem omni fastidioso sapore atque odore, ut reddatur suavis idoneusque similiter Igni morbos consumenti ad corrigendam cachexiam corporis universi omnem. Consimiliter quoque ibidem docetur Modus imponendi taliter Mercurium, ut se per *Secretum Artephii Ignem in Summam Medicinam* maturandum præbeat, idque brevi tempore, minimaque opera ac impensa.

Hactenus ego de multiplici Alcahesti nostri Usu variè perdocui, sed quum hoc doctrinæ genus potius junioribus Medicis, pharmacopolis, Chymicis aliisque viris eruditis prodesse possit quàm opificibus mechanicis, constitui mecum hîc subungere nonnulla quoque Secreta, qualia usui esse possunt plebi, usque adeò ut noster *Alcahestus* evadat communis multorum servus *Onesimus*, atque hoc pacto verificetur, quod in superiori seu præcedenti Tractatu traditur,

traditur, videlicet ex despicabili Urina omnes omnium Ordinum homines, dummodò velint, emolumenta atque alimenta sufficientia capere posse. Quamvis autem Spiritus Urinæ solus citra suppetias Olei Vitrioli aliufve cujusdam Spiritus Acidi non perficere perficienda omnia possit, subterfugiendus tamen propterea non est Labor conficiendi Oleum Vitrioli, utpote quod in copia vilibus sumptibus nullo ferè negotio quantocyus parari potest, si quis saltem aliquantò peritior sit quam Chymicus proletarius, quandoquidem tunc quatuor ad minimum libras uno Imperiali parare poterit. Quod si hoc præstare nequiveris, præstò est Oleum Sulphuris, quod ad præparationem Alcahesti est conducibilius Oleo Vitrioli, atque ocyssimè ex centum libris Sulphuris procul ullis ingratiis x aut xlii. libras talis Olei in peculiari fornacula parare poteris, idque sumptibus minimè grandibus. Quare quicumq; vult Alcahesti beneficio aliquid fructuosi elaborare, antea sibi quantitatem Spiritus Urinæ atque etiam Vitrioli vel Sulphuris non parvam debet in futuros usus tempestivè præparare, ut hac via citra ullam remoram præpedientem in opere suo occepto feliciter ac velociter pergere valeat, quod alioquin absolvi nequit. Si cui enim Spiritus Urinæ, nec non Oleum Vitrioli coëmenda essent, ei Alcahestum precio nimis caro constaret ad

C

paran-

parandum ex eo res amplissimas, prout ex sequentibus videre erit. Quid? quod Pontanus adscribat, Corpus Mercurii totum sine prævia separatione puri ab impuro totaliter in fixam Medicinam seu Tincturam adminiculante *Igni Artephii Secreto* sine ulla ponderis imminutione maturari posse, de quali mirifica Fixatione ego in meo ægrotantis cubili pusillum cepi experimentum, atque tantum cupiti comperi, ut jam quæ *Pontanus* de tali Igne Secreto exaravit, credere tenear, confitendo propalam, ejusmodi Ignem Secretum in Medicina & Alchymia esse pluris faciendum, quàm alia Secreta Magna omnia, quæ unquam Philosophis innotuerunt. Quocirca nihil mihi tam efflictim dolet, quàm quod ob ingentem invalentiam meam semper cubili Clinicus tenear affixus, usque adeò ut plus ultra nihil in eo periclitari queam.

Hic Ignis omnia subjecta venenata convertit in salutifera Medicamenta, omnia fixat volatilia, omnia acria amaraque reddit dulcia ac sua-
via. In summa, Ignis hic secretus nulli rei concinnius conferri potest quam Titani seu soli, unde res omnes hauriunt vitam suam atque incrementum. Ille namque Ignis primò ex Terra, Aqua & Aëre producit crassos, amaros acerbosque fructus, deinde immaturos maturat mutatque fructus in suaves dulcesque æmulans
ritum

ritum Solis, ceu progignentis uvas acidas, quas post variam in eas operationem dulcificat. Idem intelligas dictum de maturatione vulgaris Mercurii, quippe qui per se, quando ipse adhuc est volatilis, pro immaturo amaroque fructu venenoso est putandus: quamprimum verò per nostrum Ignem Secretum sua ipsi amarities venenumque noxium fuerit ademptum, atque ipse evaserit fixus, ignitionisque examinatricis perpetuens, ipse non amplius est venenum amarulentum, sed in salutiferum degeneravit medicamentum. Hinc Lullius laudatus exclamavit: *Amarum si dulcificaveris, Magisterium totum habebis.* Quam Dulcificationem noster Ignis Secretus tam perfectè perficere potest quàm Sol ex omnibus acidis acerbisque arborum foetibus facit fructus dulces, suaves salubresque. *Pontanus* attestatur, se quidem in Materia Lapidis vera elaborasse, attamen sæpius quàm ducenties errasse, neque in viam operationis infallibilis regiam remeaturum fuisse, nisi *Artephium* legisset atque ex eo *Ignem Sapientum* addidicisset. Hoc sanè habet admirationem, quod Chymicorum fere nemo curas, meditationes, consilia ac studia sua conferat ad inquirendum inveniendumque nostrum Ignem Secretum, cui tamen par secundusq; vix datur alius ullus in tota rerum natura. *Artephius* illum Ignem tam luculenter descripsit, ut demireris, cur tam

C 2

pauci

pauci Investigatorum capere mentem Ipsius nequeant. Cæteri Philosophorum, qui talis Ignis fuerunt participes, scribunt expresse cum Artephio, illum continenter in suo ipsorum vitro ardere atque non extrinsecus in uno jugiter gradu flagrare. Unde sanè satis constare poterit, illum non esse Ignem communem ex ligno carbonibusque structum. Cæterum Superbia diabolica & Avaritia probrosa seu fames Auri sacra ita occæcat cor sensusque hominis, ut Mytheria naturæ non cernere neque capere possit. Itaque ego ex abundanti dico, quod Ignis noster Secretus Mercurium totum brevi tempore in rubentem dulcem suavemque Tincturam ad corpora humana atque metallica transmutare possit.

Adhuc

*De ulteriore Usu Alcahesti nostri fructuosissimi
in Laboribus Metallicis emolumenti ma-
gni feracibus.*

Quemadmodum audivimus, ope *Alcahesti* nostri fixari atque in Igne constantem reddi *Mercurium Vulgi* volatilem : Ita ipsemet quoque taliter figit alia Mineralia Metalla-que volatilia atque etiamnum immatura, ut eadem suum post se ☉ ac ☿ non sine utilitate notabili

notabili in cupella relinquant. Cum primis autem emolumentum ingens inde capias, si volatile ☉ ac ☽ per Aquas fortes ex lapidibus, arena ac terra extractum, vicissim illius opertaliter fixaveris, ut in Vulcano non quærat ansam avolandi, sed se similiter alii cuidam ☉ ac ☽ fundendum præbeat. Nos non fugit, quod Metalla (quandocunque ipsa mediantibus Aquis Fortibus tractantur, etiamsi antea fuerint fixa) in aliam degenerent naturam atque volatilisentur, ut succenso Igne fusionis forti avolent, ac ingens damnum dent. V. g. Si in ☿ solveris ☽ atque in ejusmodi Solutionem infuderis communem Aquam salinam, præcipitabitur ☽ ex ☿ in forma pulveris albicantis, quem si mediante Aqua probè edulcoraveris exsiccaverisque, consequeris calcem ☽, at multò ponderosiores pondere, quo ☽ antea examinabatur; Quod accrementi genus non nisi à solis Spiritibus Salis acerbis proficiscitur, quales argentum in se pertraxerunt, eidemque tam firmiter incorporantur, ut Aquæ communis beneficio ab ☽ totaliter separari nequeant, sed in eo permaneant non tantum inter excandefaciendum, sed inter fortem quoque fundendi actum, usque adeò ut ☽ non ad instar alterius cujusdam argenti tractabilis, sed veluti lapis ex igne fusionis prodeat, inter quem fundendi actum illi Spiritus Salis multum Argenti in fenum ave-

C 3

hunt,

hunt, & pars ejus etiam in crucibulum se penetrat, adeò ut tale cum sale præcipitatum Δ non sine jactura seu detrimento rursus in Δ ductile fundi queat, sed ad instar cornu transparentis appareat intractabile, unde & *Luna Cornua* à Chymicis appellatur; ego verò hoc Argentum, utpote quod est omninò volatile ac fusibile, in Scriptis meis *Mercurium Lunæ* nominavi.

Eodem quoque modo *Saturnus* in liquabilem volatilemque Mercurium converti potest, de qualis Usu admirabili fructuosissimoque integer quidem Tractatus, qui inscribitur *Opus Saturni*, est conscriptus, sed nondum excusus, de quo hîc Non Plus Ultra. Sed dies jam in vesperam inclinata monet, ut ad nostrum volatile Δ redeuntes tradamus Modum reducendi illud in Δ fixum ac molle seu tractabile, id quod quidem ab imperitis meritò pro Arte ardua putatur, sed à peritis illud in copia facile apparatur cum insigni Operarii utilitate.

Sed dicat quis: Cur in id curas meditationesque nostras potissimas conferre debeamus, ut tale cum sale præcipitatum Δ volatile reducamus in fixum ac probum, cum aliæ etiamnum pateant suppetantque viæ præcipitandi Argentum ex ∇ , nempe ope φ bractearum. Cui ego respondeo, quod illi, qui vulgò $\odot$ ab Δ separant, ex parte quidem tali præcipitatione
per

per ♀ laminas abutantur, sed illa impendiosa præcipitatione neutiquam uterentur, si utilioris cognitione gauderent. Sumptuosa, inquam, contingit illis talis Præcipitatio, utpote quibus multum Aquæ in Solutionem est infundendum, ad diluendum seu infirmandum eâ Aquam Fortem, ut Argentum tantò promptius ad ♀ præcipitetur, & ∇ quoque non solvat nimium ex ♀. Per hanc Separationem primò fit jactura Aquæ Fortis, quippe quæ efficitur cuprea atque inidone ad usum separandi novum: quippe quoniam una Marca Argenti (non computato operæ laborisque impendio) quoad solam ∇ ferè dimidio stat Imperiali, usqueadeò ut Secretores nostratis Belgii pro separandis singulis aurei argenti marcis efflagitent persolvendum sibi operæ pretium binos florenos Hollandicos seu 2 unius Imperialis, idque non injuria, utpote qui vel alioquin haud multum inde lucrifaciant; tametsi eorum nonnulli ∇ non ope ♀ laminarum præcipitent & ∇ disperdant, sed per destillationem ab Argento Aquam Fortem abstrahant, atque postmodum denuò in usus suos convertant. Cæterum istiusmodi Abstractio difficulter perficitur & suo non vacat periculo. Fracto namque inter abstrahendum vitro, Argentum se ita in arenam proripit, ut illud sine intertrimento aliquantillo inde haudquaquam totaliter

C 4

recupe-

recuperari restaurarique queat , sed non nunquam multum jacturæ fiat. Hac quippe ratione Modus separandi talis , etiamsi partem Aquæ Fortis conservaveris , manet tamen sumptuosus pariter atque (quando in majore ad parandum Aquam Fortem quantitate peragitur , prout fieri consuevit tam in metallicis auri argenti que fodinis quàm in monetariis officinis) periculosus , utpote qui expostulat multum operæ sordidatæ , laboris improbi , impendii varii , diuturnitatis fastidiosæ atque molestiæ periculosa. Periculosa addo , idque non immerito : quippe quoniam illi operarii , qui per Aquas Fortes perficiunt separationes frequentes , plarumque evadunt Peripneumonici seu pulmonarii , dum inter respirandum cum halitu ad pulmonem in se acrimoniam spirituum attrahunt , quibus tactus pulmo læditur , putrefactionique obnoxius redditur , usqueadeò ut inter Secretores Auri perrarò magistrum incanum usquam comperias ; quippe quales sodales falx Libitinæ præmatura inter florentes ætatis integræ annos hinc è terra viventium demetere & ad plures præmissos demittere assolet. Sed quidnam illi miselli inermes contra tantam è Parcarum Regno Reginam moliantur ? Ex aureo argento prius artifices monetarii monetam cudere nesciunt , quàm Aurum fuerit ab eo separatum , etiamsi ad separandum vel quantosvis sumptus requiras.

requiras. Ego quidem abhinc biennio scripsi de artificiosa quadam Methodo separandi in copia Aurum ab Argento, sed quoniam paulò post in morbum gravem incidi, quicum hactenus conflictandum mihi infirmato fuit, ego laudatum Opus Separandi utilissimum ad effectum perducere nequivi.

Postquam autem ego in isthac diuturna invaletudine mea, quamvis nullo doloris alicujus notabilis sensu me divexante, in meo cubili clinicus agere nihil scivi, nisi assiduas indefinentesque Meditationes meas in Naturam ac Artem unicè conferre, Deus & Fortuna mihi viam commonstrârunt, quâ quilibet communis Mercurius fixari atque in Igne constans reddi potest. Quæ pernix Fixatio *volatilis Mercurii* cavillatoris Alchymistarum omnium mihi ulteriorem suppeditavit ansam figendi alia quoque Subjecta volatilia. Inter cætera quoque ego tyrocinium faciendum seu Probam capiendam curavi de volatili quidem, sed verò ope Aquæ salis præcipitata calce $\mathcal{D}$, periclitandi gratiâ, annon possit istiusmodi $\mathcal{D}$ volatile ita ligari, ut similiter alii cuidam $\mathcal{D}$ sine detrimento seu jactura ulla se fundendum præbeat, cujus examinis seu Probæ effectus mihi ex voto successit. Id quod revera est magnum magnæ Inventionis *Βραβεῖον*, usqueadeò ut mihi suppetat sufficiens materia asseverandi cum Archimede: *Inventum*

centum boum mactatione dignum. Quia hæc Fixatio Argenti volatilis profectò in Alchymia & cumprimis in separatione Auri ab Argento fructum utilitatis insignem præbebit, quippe quoniam tali ratione separatio Auri ab Argento facilè in copia fieri potest, quum nimirum non opus fuerit solutione Argenti per ∇ , sed suffecerit, ut illud saltem granuletur, & $\odot$ quod in eo inest, per ∇ extrahatur; quippe quo peracto, Argentum totum videbis jacere residuum. Atque licet vel semuncia Auri in quavis Argenti Marca inesset; non tamen indigebis plus Aquæ Regiæ ad extrahendum illud ex argento nisi duntaxat tantulum illius, quantulum ad solutionem Auri desideratur, ita ut vir cordatus intra solum unius diei curriculum perbene centum Marcas aurei argenti possit triumphatorum impendio separare. Quale artificiosum pariter atque minimè impendiosum genus separandi Aurum ab Argento nunquam hæcenus Mundo innotuisse credo. Atque hæc Methodus Separandi artificiosa non tantum cum emolumento maximo usurpari potest à secreturis Aurum ab $\mathcal{D}$, verum etiam fructum utilitatis longè majorem inde capere potes, si quando mediante Aqua Forti ex lapidibus, arena ac argilla, quorum copiam immanem ubique gentium reperiās, argentum extraxeris atque cum Sale præcipitaveris; hac quippe viâ conserva-

servatur omnis Aqua Regia , atque adhibito Sale in Aquam Regiam convertitur, quæ potissimum conducit ad extrahendum ejusdem operis aurum ex saburra lapidibusque, & ad præcipitandum per Mercurialem præcipitationem Auri ex ∇ , atque sub hæc potest illa ∇ rursus cum insigni utilitate adhiberi ad Extractionem Auri consimilem. De quali lucrosa Extractione fuse agitur in *Parte Septima Prosperitatis Patriæ* : hîc verò duntaxat artificiosam pariter atque minimè sumptuosam rationem separandi Argentum at Auro publicare mihi animus fuit.

Atque ita hoc recens inventum Opus separationis est ^{superius} utilissimum, cujus beneficio non nemo peritorum posthac sibi vim pecuniosæ substantiæ ingentem fortunasque amplas animosissimè comparabit ; quandoquidem ego nullus credo posse unquam adinveniri ullum nostro hoc jam allegato compendiosius Opus novum, quo Aurum ab Argento separetur ; quapropter nos in illo etiam acquiescimus. Si quis verò a-
vet prolixius edoceri de hac Separatione artificiosa, perlegat tactam *Partem Septimam Prosperitatis Germaniæ*, ubi famem desideriorum suorum explere poterit. Hîc itaque explicit *Appendix Prima in Partem Septimam Pharmacopœiæ Spagyricæ meæ* : in sequenti autem *Appendice Secunda* (Deo volente) etiamnum plura Ardua
Secreta

Secreta patefacturus sum, quæ quidem per Alcahestum nostrum perfici possunt, sed nondum Mundo unquam patefacta sunt. Quibus pauculis Lector benevolus hac vice æqui bonique consulat atque præstantissima quæque sub platano patientiæ utriusque propediem participanda præstoletur.

Quum itaque (quemadmodum jam in medium allatum ac indicatum est) noster *Secretus Alcahestus* multis emolumentis lucrosi generibus mortales accumulare possit, nunquam vitio dandum erit, si quis ad peritiam talis præclari operis elaborandi adspiraverit, quomodo Oleum Vitrioli vel Sulphuris sibi præparet, aut exiguis impensis in copia consequatur; nihil quippe prohibet, quo minus 4. aut 5. libræ uno Imperiali comparari possint. Taceo quod Spiritus Urinæ facilè in copia acquiri queat, nempe simul atque quis in grandi Vesica destillatoria Urinam calce vivâ mixtam evocaverit ad ascendendum. Si quis enim taliter suum Alcahestum paraverit, ei post elaborandum 8. vel 10. libræ vix stabunt uno Imperiali, quippe quâ ratione plus lucrifaciet, quàm si illum ab aliis venditoribus magno coëmerit. Nullus interim dubito, quin facillima Mercurii Coagulatio seu Fixatio, qualis fit ope hujus Alcahesti, non paucos Lectorum imperitiores accendet in amorem discendi ex peritioribus Artistis Artem parandi Alcahestum in copia.

RE-

RECAPITULATIO.

Sive

*Amplior Declaratio super præcedentia Secreta
Revelata.**Benevole Lector ,*

Hic ego in hac Appendice egi de Secretis quidem perpauca, sed oppidò perquam arduis, quæ per Alcahestum nostrum acquiri possunt, quippe qualium consimilia nemo ante me alter unquam cum Mundo participavit. Contemplare jam ac perbenè tecum commentare pernicem minimèque impendiosam Mercurii volatilis Fixationem, qualem tot celebres assiduorum investigatorum myriadas abhinc aliquammultos annos operosè inquisivisse, toti Mundo notorium est. Atenim maxima eorum pars incassum perquisivere atque omnem patrimonii sui substantiam fortunasque quasi castrenses irritò conatu ac ausis miserè dilapidarunt in aliorum feliciorum ludibrium nudi à bonis quibusvis, circumvagando, prænobili Chymix labeculam ignominix adsperserunt, eisdemque tantam apud ignarum vulgus invidiam passim conflarunt, ut vir aliquis honestior

stior (etiāsi egregiam quandam Medicinam creberrimis inquisitionibus consecutus sit) tamen fateri nullus ausit, se eximii quippiam in Spagyricis præstitisse, quominus ullam Empæctis Aristarchicis præbeat anſam diffamandi cognominandique ipsum *Animal Aurificum*. Certe equidem nullo non ſeculo in omnibus Europæ regionibus tales experientiſſimos viros vixiſſe conſtat, quales non modò ſolum Mercurium, ſed alia etiam viliora Metalla in Aurum probum ignitioniſque cuiuſvis perpetienſis tranſmutârunt. Atenim perquam ſecreto hoc factum eſt, ut ipſi in Tyrannorum manus ne inciderent. Monarcha ille Philoſophorum, Medicorum & Chymicorum omnium famigeratiſſimus *Paracelſus* ex profeſſo quidem de *Fixatione Mercurii* ſcripſit, ſed charactere dicendi tam abſtruſo, ut per totam vitam meam ego neminem quidem unum viderim, qui potuiſſet fixum ipſius *Mercurium Corallinum* in conſpectu teſtium locupletiſſimorum certiſſimorumque locare, præterquam *Helmontium* ſcribentem, ſe ſibi eundem talem comparâſſe, qualis omnia in Medicina præſtare poſſit, quæ Medico opus ſunt. Quod autem idem Mercurius, quemadmodum *Paracelſus* de eodem ſuum ipſius experti teſtimonium perhibet, in Aurum ingrediatur, illudque adaugeat, & bonam Alchymiſtarum depauperatorum partem exhilaret atque

atque in secundiorum fortunarum florentissimarum statum restituat, de his ejusdem effectibus *Helmontius* laudatus nihil commemorat, veruntamen scribit, se Mercurium per unicam Alcahesti sui abstractionem ita fixisse, ut sibi de 1. ff. in Capella remanserint VII. uncia Argentiprobi, quod quidem insigne est in Chymia *Spaßey* ac operæ pretium; præstitisset tamen aurum. Ego quidem non possum non fateri, me multum fastidiosæ operæ frustra insumpsisse atque nondum quicquam probi argenti unquam ex eo cum fructu utilitatis elicere potuisse nisi parum argenti, quod semper nactus sum: veruntamen tandem aliquando, posteaquam ego in meo ægrotationis quadriennalis cubili clinicus omnia mea per Medicinam parta peculia consumseram, tale mihi Deus Opt. Max. lumen illuminantissimum gratificatus est, ut eodem prælucente viam rectæ operationis regiam invenerim & jam quemvis Mercurium vulgarem intra paucos dies in fixum pulverem rubentem figere possim, qualis Mercurius fixus procul dubio Magnalia in Medicina præstabit. Paracelsus namque scribit, ejusdem beneficio Podagram dolorificam radicitus depelli posse. *Helmontius* subscribit, eundem præstare posse, quæcunque Medicus quisque desiderat ac optat. Quod si idem tanta, prout ego de hujus assertionis veritate nullus dubito, præstat,

præstat, Medicorum nemini præter eundem quicquam amplius opus est, sed ipsi ubique terrarum, ubi degit, alimenta sufficientia suppetunt, neque ei ulla imponitur necessitas mancipandi se ignobili alterius servitio arbitrioque, prout maxima cæterorum Medicorum proletariorum pars se promercales prostituunt. Hoc namque solo Mercurio ipse sibi sat honorificentia substantiaque acquirere potest, etiamsi alioquin in Alchymia nihil egregii patraret. Quippe ubivis gentium dantur qui cum morbis gravibus conflictantur; de quo nullatenus dubitandum est, quemadmodum paulò post audiemus. Quapropter à Medico probitatis candidato erat summa cura, studio ac zelo talis fixus Mercurius conquirendus, missis interim omnibus supervacaneis operationibus futilibusque sine fundamento confabulationibus de aliis remediis inutilioribus. Quod si quando fieret, in Galenicis Apothecis seu pharmacopoliis non opus foret, ut ordine staret longo immanis ac inanis Pompa tot herbarum interarescentium, inutilium inefficaciumque, tot oppletarum pyxidicularum, tot capsularum superbarum, expensarumque frivolarum. Sed quid proficias surdo narraturus fabulam & cæco commendaturus Opticam? In summa, pars Medicorum maxima communiter grata sibi sectantur ocia atque interim laboriosa aspernantur negocia, usque-

usqueadeò ut hodierna ætate nostrate profectò verorum Medicorum sit rara *messis in herba*.

Auscultabimus jam porrò, quidnam egregii patrare fixus noster Mercurius in Metallicis possit. Paracelsus scribit, quod ille omnem Alchymistam ad incitas redactum exhilaret, aurum ingrediatur atque adaugeat. De quo ego cum benevolo Lectore meam quoque experientiam gratis participabo, quantum ejus mihi innotescere hæctenus cœpit. Resciscat itaque benevolus Lector, me Artem figendi Mercurium non temporius invenisse quàm præteritis mense Martio hujus anni elabentis *CLIO IOCLXVII*. ac insequenti demum mense Aprili inde Probam cepisse, atque post veritatem inventam præsumpsisse tantum Inventum toti terrarum orbi notificare, intra quantillum tamen temporis brevis spacium ego non omnia pervestiganda pervestigare potui, utpote qui perpetuò ratione invaletudinis meæ in cubili decumbere necesse habui, usqueadeò ut notificationem tantæ Inventionis præclaræ nullatenus accelerassem, nisi pertimuissem, ne forsitan infalubris aliqua Martii Aprilisve aura me malè habentem afflaret, ac in terram sepulcorum raptaret, atque ita spes omnis publicandi tantum Secretum decollaret. Quodcunque autem eximii ego intra tantillum temporis in eodem comperi, hîc divulgatum abeo. Ego tribus diversis vicibus Fi-

D

xatio-

xationem Mercurii in quantitate minori perfecti, eundemque semper in coloris altioris formosiorisque gradu vice una quam altera competeri; quem fixum Mercurium ego cum Saturno cupellavi, sed remansit Mercurius meus in cattillo cinereo fixus procul ullo facto ingressu in plumbum, usqueadeò ut ipse de se nihil auri dare potuerit. Deinceps aliam ego Probam expedivi, atque posteaquam fixo Mercurio aliquantum communis Auri addideram atque in unam massam colliquefeceram, Aurum hoc à Mercurio præterpropter mediam accrementi partem sibi adscivisse conspexi; ingressum autem non molitum est ejus residuum, sed remansit jacens ad instar fixæ calcis rubæ. Quod Probæ genus animum meum sat tranquillavit, quippe quoniam residuum Mercurii, quod in Aurum ingressum non est, non disperiit, sed in eximiam Medicinam abiit. Quod si Deus Opt. Max. in pristinum sanitatis statum (quod spero futura ætate incalescente confore) me restituerit, in hac Proba sola non acquiescam, sed periclitaturus sum, num adhuc plus egregii ex isthoc Mercurio evincere valeam. Interea loci gratias Deo immortalis immortales canto pro impetrata contra Podagram dolorificam Medicina nobilissima. Atque ita habes meam, mi Lector, Experimentiam de *Fixo Mercurio Corallino*. Quod si quid excellentioris Experimenti (de quo nullus dubito)

dubito) etiamnum adinvenero, ego tecum propediem in subsequente *Appendice Secunda* participaturus sum. Quodcunque igitur ego jam supra de *Mercurio Vini* tanquam *Sale* præstabili ac *Summa Medicina Mundi* præscripsi, fatis luculenter explanavi, præterquam Instrumentum fabricandum ad Spiritum Vini comburendum, quod nondum sufficienter expressimus.

Observandum quoque hoc est, quod Spiritus Ardens ex frumento extractus neutiquam elargiatur tantundem Mercurii, quantum subministrat Spiritus Vini & nominatim destillatus ex generoso vino Rhenano. Consimiliter quoque non haberi potest tantundem Mercurii ex quovis dulci Gallico aut Hispanico quàm ex Rhenano vino; cujus differentia rationem simul atque indagando affecutus sum, jam ego ex quovis Spiritu Ardente ex frumentis extracto utique tantundem Mercurii consequi possum, quantum ex Vino Rhenano, usqueadeo ut ego (laus ac gratia Deo) jam æque Rhenano atque quovis vino alio facile carere possim. Summus ille bonorum universorum largitor in me ex se fonte gratia inexhausto plus boni affatim instillet, ut ex me in alios officiosorum servitiorum meorum indigos quosvis destillet, qui mecum Magnalia Dei ebuccinare gestiunt. Amen.

Plus ultra progredientes, paucis etiamnum percipiamus, qualiter comparatum sit cum I-

gne

gne priscorum Philosophorum Secreto, quippe quo illi suas ematurarunt Tincturas. Pro coronide itaque Amator Divinæ Naturalisque Sophiæ reficiat, talem Ignem non ex lignis carbonibusve conflari, sed esse Aquam Igneam, qualis de se neque fumum neque flammam exhalat, quandoquidem idem per Ignem externum non arceatur, sed in vitro apud Subjectum, quod fixare atque dulcificare decreveris, identidem in gradu flagrat æquali, atque immaturum acerbumque convertit in dulce, suave, fixum ac maturum, quemadmodum etiam amarum venenum convertit in salutarem *Medicinam* sive *Theriacam*. Quemcunque igitur Deus suus tanto lumine illuminat, quanto talem Ignem Secretum cognoscat, ille nihil amplius in Philosophia ac Medicina Hermetica quærabit neu desiderabit, sed Deo tanquam omnis boni fontis gratias habere incessabiles non cessabit, quippe qui de sublevanda pauperum inopia semper cogitabit, atque ex beneficio *θεοῦ* concesso pro suis copiis cum illis indigentibus quicquam largiter participabit. Summa summo sit in sempiterna secula

SOLI DEO GLORIA,